

PROPERTY OF THE
University of
Michigan
Libraries
1817
ARTES SCIENTIA VERITAS

ANTECKNINGAR

OM

STOCKHOLMS THEATRAR.

FÖRTECKNING

ÖFVER

SVENSKA SKÅDESPEL

UPPFÖRDA PÅ

STOCKHOLMS THEATRAR

1737—1863

OCH

KONGL. THEATRARNES PERSONAL

1773—1863

MED FLERA ANTECKNINGAR

AF

F. A. DAHLGREN.

STOCKHOLM, 1866.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
KONGL. BOKTRYCKARE.

Förord.

Vid uppgörandet af den här lemnade skådespelsförteckning har utgifvaren haft att tillgå följande källor och meddelanden:

1. Kongl. bibliothekarien G. E. Klemmings arbete *Sveriges dramatiska litteratur*, hvaraf 1:sta häftet utkommit (i *Svenska Fornskriftsällskapets Samlingar)*, innefattande fullständiga uppgifter om fäderneslandets tryckta dramatik intill och med år 1793. För den följande tiden har hr Klemming ur sina anteckningar meddelat utgifvaren mångfaldiga upplysningar.

2. De strödda theaternotiser som förekomma i *Stockholms Post-tidningar* för åren 1737—1753. (Efter den tiden innehålla dessa tidningar inga sådana notiser.)

3. Spektakelannonserna i tidningen *Dagligt Allehanda* 1768—1835 och i *Stockholms Dagblad* 1836—1863.

4. Tidningen *Stockholms-Posten*, hvilken särdeles i de tidigare årgångarne innehåller många uppgifter om hufvudstadens skådespel.

5. Alla i Stockholm utkomna *Theater-almanachor*, bland hvilka de äldsta, för åren 1779, 1781—89 (utgifna af O. Kexél), 1791 (af D. G. Björn) och 1805 (af A. Widerberg) numera äro sällsynta.

6. En förteckning öfver skådespel gifna på *theatern vid Munkbron* 1784—99. Denna förteckning har, såsom ett register utvisar, varit ämnad att äfven omfatta skådespel som uppförts på theatrarne i Humlegården och å Eriksberg från maj månad 1780, eller ett antal af tillsammans 255 särskilda stycken; men af dem äro endast 51 införda. Vid de flesta är uppgift om rollbesättningen

bifogad. Förteckningen, en inbunden bok i folio, förut tillhörig hr Klemming, är numera af honom öfverlemnad till kongl. riksbiblioteket.

7. *Kongl Dramatiska Theaterns Kassaböcker* från 1 apr. 1796 till 24 febr. 1798 och från 1 apr. 1808 till 25 maj 1810, innehållande redogörelse för spelningarne å denna theater under nämnda tider Af dessa böcker tillhör den förra kongl. riksbiblioteket (dit hon blifvit skänkt af hr Klemming), den senare förvaltaren af belysnings- och eldsläckningsförrådet vid K. Stora Theatern hr F. W. Carling.

8. *Journal för Litteraturen och Theatern* 1811—1813. utgifven af P. A. Wallmark.

9 Kongl. Theatrarnes s. k. *Spel-listor*, eller förteckningar på hvarje spektakeldag under spelåret samt de då gifna pjeserna och den erhållna inkomsten, från och med 1812 (äldre finnas icke i behåll); äfvensom K. Stora Theaterns s. k. *Rollböcker* från slutet af 1820-talet, hvilka jemte uppgifterna om rollbesättningen i hvarje stycke innehålla anteckningar öfver spelningarnes data

10. En af kamereraren vid Kongl. Theatrarne G. F. Törner utarbetad "*Repertoire*" för Stockholms samtliga theatrar under åren 1773 –1854. Detta med synnerlig omsorg utförda arbete, upptagande skådespelen i kronologisk ordning, är verkställdt med ledning af spektakelannonserna i Dagligt Allehanda och Stockholms Dagblad samt, hvad de Kongl. Theatrarne beträffar, efter ofvannämnda spel-listor. De af hr Törner ur dessa listor meddelade uppgifter om representationernas data äro af utgifvaren granskade för åren 1812 1831 och hafva för denna tid befunnits så fullkomligen noggranna, att antagandet af deras tillförlitlighet äfven för den öfriga tiden, utan vidare kontroll, icke kunnat möta den ringaste betänklighet. Hvad utgifvarens förteckning innehåller i afseende på data och antal å spelningarne vid K Theatern under åren 1832—54 är derföre anfördt ensamt efter hr Törners verk. Enahanda uppgifter rörande skådespelen på samma theater under 1855 —58 äro likaledes hemtade ur en af hr Törner efter dessa

årens spel-listor uppsatt särskild förteckning. Hvad åter beträffar det som angående spektaklernas data och antal är i "Repertoiren" meddeladt efter nämnda tidningars annonser, har detta kunnat af utgifvaren i väsendtlig mån kompletteras och beriktigas, dels emedan han egt tillgång till ett fullständigt exemplar af Dagligt Allehanda *, då deremot hr Törners anteckningar utvisa, att det exemplar, som varit honom tillgängligt, haft icke få luckor; dels emedan ofvannämnda öfriga källor samt de här nedan anförda lemnat många upplysningar om spektakler, som antingen icke tillkännagifvits i omförmälda tidningar, eller ock, efter det annonsering derstädes skett, blifvit förändrade eller instälda. — Hvad vidare angår de i "Repertoiren" intagna uppgifter om skådespelens författare, bearbetare eller öfversättare, om musik- och ballettkompositörer, om de utländska originalens titlar, med mera dylikt, har det icke varit hr Törners afsigt att i sådan måtto meddela annat än hvad ifrågavarande tidningsannonser, äfvensom anteckningar i K. Theaterns räkenskapsböcker eller andra handlingar, samt åtskilliga theater-almanachor innehålla; han har derföre ej företagit sig att pröfva dessa uppgifters riktighet, eller att fylla deras mångfaldiga ofullständigheter. Med anledning häraf har i synnerhet denna del af hans arbete lemnat utgifvaren mycket att rätta och tillägga. — Verket tillhör numera K. Stora Theatern, hvars styresman gifvit sitt bifall till det sammas begagnande.

11. Redogörelser för spelningarne å *Djurgårdstheatern* 1838—43 och å *theatern i Kirsteinska huset* 1839—42, under Torsslows föreståndarskap, samt å *Mindre Theatern* från 30 aug. 1844 till 5 juni 1846 under Lindebergs, från 6 okt. 1846 till 31 maj 1854 under Torsslows, och från 25 sept. 1854 till 15 juni 1863 under Stjernströms styrelse. För dessa redogörelser har utgifvaren att tacka sistnämnde tvenne theaterdirektörer. — Från 1858 äro

---

* Tillhörigt hr åldermannen J. Westin, som upplåtit det samma, jemte åtskilligt annat i sitt rikhaltiga bibliothek, till utgifvarens begagnande.

anteckningarne om samtliga theatrarnes spelningar till största delen verkstälda efter affischerna, hvarvid icke uraktlåtits att efterforska, huruvida något annonseradt spektakel blifvit instäldt eller förändradt.

12. Underrättelser om skådespelens författare, utländska originaler, öfversättare, musik-kompositörer m. m., meddelade för *Djurgårdstheatern* af Pierre Deland (genom Knut Almlöf) och Fredrik Deland, för *Mindre Theatern* af Stjernström, för *Södra Theatern* af Zetterholm, för *theatern i Davidsons paviljong* af Selinder, för *Ladugårdslandstheatern* af Hessler, Högfeldt och Selinder, samt för *Humlegårdstheatern* af Andersson, under tiderna af desse herrars direktörskap vid nämnda skådeplatser; hvarjemte, hvad *Mindre Theatern* beträffar, direktör Stjernström ur ett särdeles rikt och säkert minne meddelat dylika underrättelser jemväl för tiden af sin anställning vid denna scen från dess öppnande 1842 intill 1850. Han har ock beredt utgifvaren tillgång till samma theaters räkenskaper för 1844—54, hvarur en icke ringa skörd af upplysningar i berörda ämnen varit att hemta. Likaså har direktör Zetterholm med synnerlig minnesgodhet haft mycket i nämnda hänseende att upplysa äfven från Djurgårds- och Mindre Theatern, för den tid han der tjenstgjort. — Dessutom hafva följande dramatiska författare och öfversättare lemnat uppgifter om sina arbeten, nemligen: A. E. Afzelius, K. Almlöf, H. F. Apelbom, F. Arlberg, F. O. Bæckström, F. N. Berg, G. W. Blachet, J. Flodmark, F. Hedberg, F. Hodell, I. Högfeldt, J. John, L. Josephson, A. W. Lindeberg, J. F. Lundgren, L. A. Malmgren, J. Philipsson, A. M. von Qvanten, C. H. Rydberg, M. Schück, B. och N. Spanier, W. Svenson, A. Säfström, A. T. Schwartz, E. Wallmark, F. af Wannqvist och A. G. Westberg (hvilken tillika meddelat underrättelser om sin fader B. G. Westbergs arbeten). Många meddelanden angående ifrågavarande detaljer äro äfven gjorda af andra personer, bland hvilka må nämnas kongl. vice bibliothekarien J. A. Ahlstrand, räkenskapsföraren vid Mindre Theatern C. J. Albion, skådespelaren C. Sjöberg och, framför alla, amanu-

ensen vid kongl. riksbibliotheket C. Eichhorn. — Slutligen har ett noggrant genomgående af Kongl. Theaterns lyriska och dramatiska bibliotheker varit i afseende på samma detaljer särdeles vinstbringande för utgifvarens arbete, och äfven hvad beträffar spelningarnes data och antal har i dramatiska bibliotheket funnits åtskilligt att göra sig till godo, genom de anteckningar i sådan måtto, hvilka under den äldre tiden vanligen plägade skrifvas på omslaget till regissörs- eller sufflörs-exemplaret af hvarje uppfördt stycke; medelst dessa anteckningar hafva nemligen tidningarnes spektakelannonser kunnat kontrolleras. Bibliothekernas nuvarande vårdare, kongl. kammarmusikus A. F. Schwartz och skådespelaren W. Svenson, hafva med utmärkt beredvillighet gått utgifvaren till handa vid hans efterforskningar.

13. Flerfaldiga utländska verk, rådfrågade rörande de bearbetade eller öfversatta skådespelens originaler och författare, bland hvilka verk i synnerhet följande blifvit anlitade: *Annales dramatiques, ou Dictionnaire général des Théâtres*, 9 tom. Paris 1808—12; *La France littéraire* par Quérard, 12 tom. Paris 1827—64; *Bibliothèque dramatique de Mr de Soleinne*, T. 1—6, Paris 1843—45; *La Bibliographie de la France*; *Bibliothek der schönen Wissenschaften* von Enslin und Engelmann, 2 Th. Leipzig 1837, 46; *Der wohl unterrichtete Theaterfreund* von Fernbach, Bd 1—4, Berlin 1830—60; *Bibliotheca Britannica* by R. Watt, London 1824; *Haandbog for Yndere og Dyrkere af dansk dramatisk Literatur og Kunst* af Overskou, Kjöbenh. 1865; Erslew, *Forfatter-Lexicon for Danmark*. Riksbibliothekets stora samling af utländska (i synnerhet franska) dramatiska författares arbeten, så väl för äldre som nyare tid, samt Kongl. Theaterns äfven ganska betydande förråd af främmande dramatisk litteratur, särdeles den nyaste franska *, hafva lemnat rikligt tillfälle att granska uppgifterna om originaler och författare. Utgifvaren har sökt upplysa om den ursprungliga och verkliga författaren

* Den samling af äldre fransk dramatik, som tillhört Kongl. Theatern, är numera införlifvad med riksbibliothekets.

till hvarje stycke, hvilket dock vid flera mött en stor, vid några en oöfvervinnelig svårighet, till följd af det i andra länder, särdeles Tyskland och England, mycket vanliga förfarandet att angifva bearbetningar, ja till och med blotta öfversättningar, såsom originaler. Äfven hos oss har sådant ej saknat efterföljd. Och ett vid våra theatrar både i äldre och nyare tider öfligt bruk att annonsera månget skådespel antingen utan all uppgift om dess ursprung, eller ock endast med tillkännagifvande att det blifvit öfversatt, men utan upplysning om språket, hvarifrån öfversättningen skett, har jemväl icke sällan gjort forskningen efter det främmande originalet fruktlös.

Förteckningen öfver de Kongl. Theatrarnes personal är grundad på theater-almanachorna, tidningsunderrättelser, direktionens skrifvelser till Kongl. Maj:t (förvarade i riksarkivet), kontrakter med sujetterna (några sådana handlingar äfven för äldre tider äro i behåll), aflöningslistor (med få undantag till finnandes först från 1812), pensionsanstalternas matriklar o. s. v., hofförsamlingens dop-, vigsel- och dödböcker, muntliga upplysningar m. m. Lefnadsteckningar har utgifvaren ej kunnat åstadkomma; han har endast sökt att samla materialier dertill, hvilka likväl i ganska sparsamt mått erbjudit sig. Om en och annan bland de förnämligare artisterna finnas utförligare underrättelser i *Biografiskt Lexikon öfver namnkunnige svenske män* och några andra allmänt tillgängliga arbeten, till hvilka man derföre hänvisar. De citater, som förekomma i förteckningen, äro till större delen hemtade ur theater-almanachor, tidningsuppsatser och skriften *Svenska Theaterminnen* (efter chormästaren J. F. Wikströms anteckningar utgifven af L. A. Malmgren, Stockholm 1859). Hvad de ännu lefvande sujetterna vidkommer, äro inga omdömen om deras sceniska verksamhet anförda. Uteslutna äro alla spelande som tjenstgjort endast under namn af elever, utan att hafva antagits till ordinarier; alla chorsångare och chorsångerskor, med undantag af dem som (i äldre tiden) stundom användts till dubblerande aktörer och aktriser; samt af ballettstaten alla som blott varit anstälda såsom

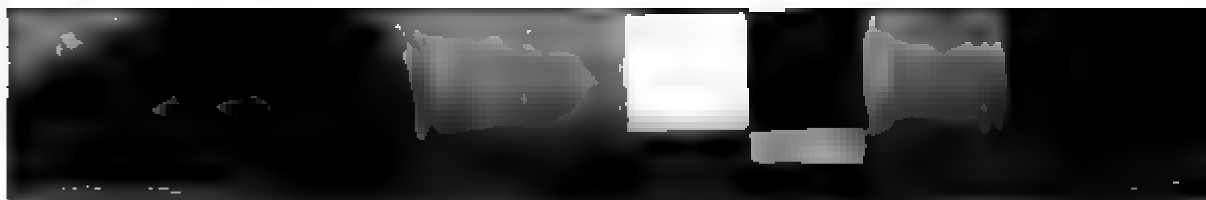
figuranter och figurantskor. I afseende på uppgifterna om sujetternas anställning som elever må märkas, att den angifna tidpunkten ofta icke gäller första inträdet vid theatern eller intagningen i någon af dess undervisningsanstalter, utan är räknad från det datum, då eleven erhöll tjenstgöringsarfvode och fördenskull uppfördes i lönestaten. Detta är i de flesta fall förhållandet hvad de under senare tider anstälda personer beträffar; liksom i allmänhet tidsuppgifterna om dessas befordringar rätta sig efter aflöningslistornas data. — Utgifvaren hade ämnat meddela förteckning äfven på de enskilda theatrarnes personaler, men måste afstå från detta företag, emedan den knappa tillgången på så väl tryckta som skriftliga underrättelser i sådant hänseende icke gjorde det möjligt ens att tillvägabringa fullständiga namnlistor, än mindre att samla några anmärkningsvärda biografiska notiser om personerna. Då han likväl ansett en, om ock ofullständig, uppgift på medlemmarne af de Stenborgska trupperna samt af Djurgårdstheaterns tidigare personal ega ett slags antiqvariskt interesse, har han i ett bihang upptagit alla ifrågavarande medlemmar, som efter personförteckningar i tryckta skådespel, tidningarnes annonser om recettspektakler, jemte andra tillkännagifvanden, kunnat sammanföras. — Hvad angår de främmande skådespelarsällskap och enskilda sceniska konstnärer m. fl., som uppträdt i Stockholm sedan medlet af 1700:talet, hafva fullständiga namnlistor (utom för franska truppen 1753—71 och några af de mindre betydande trupperna) kunnat uppgöras, och dessa, åtföljda af några få biografiska anteckningar, äro äfvenledes i ett bihang meddelade.

Inledningen till detta arbete utgör, som man finner, hufvudsakligen en framställning af de Stockholmska theatrarnes yttre skiften och förhållanden. Den afser således endast att vara en theaterhistorik i ordets inskränkta mening. Vi ega förut blott en enda afhandling i ämnet, nemligen den i 1821 års theater-almanach införda uppsatsen: ***Anteckningar till Svenska Theaterns historia***, författad af L. Hammarsköld. Denna skrift är dock i de flesta delar högst ofullständig och innehåller många felaktiga uppgifter.

Hvad slutligen angår *registret* öfver de i arbetet förekommande personer, har utgifvaren sökt, så vidt det varit honom möjligt, deri lemna fullständiga namnuppgifter jemte några korta biografiska underrättelser rörande dem, om hvilka sådana icke förut i boken äro meddelade. Vid de utländska måste man i detta afseende ganska ofta stadna i villrådighet, till följd af olika lefnadstecknares skiljaktiga meddelanden. Utgifvaren har i tveksamma fall vanligen följt de nyaste biografiska verk, som i det synnerligen rikt försedda kongl. riksbiblioteket finnas att tillgå.

Innehåll.

Bihang.

Inledning.

Så vidt man har sig bekant, blefvo skådespel på svenska språket offentligen uppförda af svenskt skådespelarsällskap först mot slutet af 1600-talet. Enskildt deremot gåfvos af infödingar långt förut dramatiska föreställningar, så väl på inhemskt som främmande tungomål, förnämligast dels vid Upsala universitet samt flera bland rikets gymnasier och skolor, der det var föreskrifvet såsom en studii-öfning att lärjungarne skulle "agera comoedier", — dels vid hofvet i Stockholm, hvarest kungliga bröllopp, kröningar, födelsedagar och andra högtidligheter firades med skådespel, i hvilka hoffolk eller ock understundom studenter voro de handlande personerna *). Plägseden att vid universitetet och skolorna spela komedier var hemtad från utländska lärosäten, der redan under senare hälften af femtonde århundradet det återupplifvade studiet af den gamla klassiska litteraturen framkallat bruket att låta lärjungarne, för öfning i språket, utantill recitera romerska skådespel: ett bruk, som snart föranledde de lärde att försöka sig i efterbildningar på latin af de gamles dramatiska

*) En redogörelse för hvad som finnes i behåll af alla dessa skådespel meddelas i Klemmings utmärkta arbete *Sveriges dramatiska litteratur.*

arbeten och att låta dessa nya skådespel, jemväl för språköfnings skull, uppföras af de studerande. Dessa så kallade *skol-komedier* blefvo sedermera, till följd af författarnes önskan att vinna en vidsträcktare krets af åhörare eller åtminstone läsare, sammansatta äfven på inhemskt språk, och det inom kort nästan uteslutande, emedan begagnandet af modersmålet tillika medförde större frihet i val af ämnen samt i dessas behandling. Ehuru skol-komedierna sålunda afvikit från sin ursprungliga bestämmelse, att vara en lärdomsöfning för den studerande ungdomen, och fördenskull deras uppförande vid läroanstalterna mötte betänkligheter, fick detta likväl en tid ostördt fortgå, emedan det ansågs kunna odla lärjungarnes "ingenia", uppöfva deras talegåfva och bibringa dem ett frimodigare och ledigare skick i sammanlefnaden. Vid Upsala universitet, hvarest skådespel flitigt uppfördes under de tidigare åren af 1600-talet, då Johan Messenius var professor derstädes och sjelf författade både komedier och tragedier samt inlärde studenterna att agera dem, kommo efter hans afgång från lärosätet (1613) sådana öfningar småningom ur bruk, — till följd af betänklighet i afseende på deras gagn, vill det synas, ty man finner att en af studenten Erik Kolmodinus år 1652 gjord ansökning, att få återupplifva dem, blef utaf det akademiska konsistoriet afslagen. Men på 1660-talet, då den ryktbare professorn Olof Rudbeck den äldre blifvit universitetets "kurator" och i denna egenskap nästan enväldigt styrde detsamma, erhöll genom hans inflytande och bemedling en annan student, den sedan såsom läkare så berömde Urban Hiärne, tillåtelse att i "den bästa

salen" på Upsala slott uppställa en af honom sjelf förfärdigad theater, på hvilken han med biträde af flera studiikamrater uppförde åtskilliga skådespel, bland andra tragedien *Rosimunda*, som Hiärne författade till firande af konung Karl XI:s besök i Upsala 1665, och som gafs med största bifall inför konungen och hans följe, hvaribland några af rikets råd befunno sig. Dessa theatraliska föreställningar afstadnade dock efter en kort tid, då upphofsmannen och hans förnämste medhjelpare *) lemnade universitetet. Men dylika kommo åter i gång derstädes 1682, hvilket år å nyo — enligt uppgift af Karl Gustaf Tessin — "några unge studenter sammansatte sig och under gamla doctor Olof Rudbecks samt professor Lagerlöfs direction uprättade en formel theatre, spelandes derpå allehanda skådespel uti fyra års tid, samt hade den nåden, at Hennes Maj:t Drottning Ulrica Eleonora (Karl XI:s gemål) tvenne gånger i egen hög kongl. person hedrade deras skådeplats med sin nådiga närvarelse, samt i anseende till deras förehafvande beviste dem allehanda nådetecken" **).

---

*) Bland dem må nämnas: Samuel Columbus, sedermera anstäld vid antiqvitets-kollegiet i Stockholm, och bekant såsom skald; — bröderna Jakob och Anders Wolimhaus (fadren var apothekare i Upsala), af hvilka den förre blef adlad med namnet *Gyllenborg*, utnämndes till kongl. råd (1695) och erhöll grefvevärdighet; den senare adlades med namnet *Lejonstedt*, blef riksråd (1719) och äfven upphöjd i grefligt stånd; — samt Jakob Isthmenius, som befordrades till riksantiqvarie (1675) och blef adlad *Reenhjelm*.

**) De citerade orden äro hemtade ur en i riksarkivet förvarad *Aller underdånigste Pro Memoria, hvad betänkligheter som kunde vara at förbjuda Svenska Comoedier*, hvilken P. M., enligt drottning Ulrika Eleonora den yngres egenhändiga påskrift, blifvit aflemnad den 8 dec. 1738. Författaren är icke namngifven, men emedan han säger sig "uti sexton år på ämbetes vägnar haft at göra med alla Comoediante Troupper, som här i staden (Stockholm)

Lifvade af detta bifall, och sannolikt på hög uppmaning, beslöto desse studenter att begifva sig till hufvudstaden, för att der offentligen uppföra sina skådespel; hvilket skedde år 1686.

Så uppstod ett inhemskt skådespelarsällskap, i egentligare mening, för första gången i Sverige. Bland dess medlemmar nämnas Fredrik Th. Bergman, Isaak A. Börk, Georg Josuæ Törnqvist, Daniel Wallenius och Johan Widman, hvilka äfven uppgifvas såsom författare till åtskilliga af sällskapet uppförda stycken, såsom sorgspelen *Apollo*, *Darius*, *Orpheus*, *Philomela*, *Phaeton* och *Hippolitus*; *Psyches sång- och fröjdespel*; komedien *Esther*; *Lykko-Pris* på konung Karl XI:s födelsedag den 25 nov. 1689 "af dän Svänska Theatern dansat äg anstält", m. fl. *). Nagon skådespelerska fans icke vid denna trupp, likasom ej vid de likartade student-trupper, hvilka i andra länder under samma århundrade talrikt drogo omkring och gåfvo offentliga föreställningar i de större städerna **). — Sällskapet spelade, med kongl. tillstånd, först i den så kallade Lejonkulan, derefter i gamla Bollhuset ***),

under den tiden varit", kan han ej vara någon annan än grefve K. G Tessin, hvilken denna tid innehade hof intendentsbefattningen hvarmed inseendet öfver förekommande skådespel var förenadt, enligt instruktionen för detta embete af den 24 nov. 1721. Tessin omtalar äfven Hiärnes theatraliska verksamhet

*) Se Klemmings anförda arbete.

**) Eljest hade det redan vid ifrågavarande tid blifvit nastan allmänt brukligt utomlands, att qvinnor uppträdde på scenen, hvilket förut betraktades såsom anstötligt, hvarföre qvinnorollerna plagade utföras af gossar.

***) "Lejonkulan" var en träbyggnad, uppförd 1666 på den plats söder om nuvarande kongl. slottet, der obelisken befinner sig Byggnaden erhöll sådan benämning deraf, att på samma ställe eller nära der bredvid varit inrättad en gård för tvenne lejon, det ena hemsandt af Königsmark såsom byte från Prag 1648, det andra skänkt till

och fortfor till år 1691, "då — såsom grefve Tessin säger — Trouppen skingrades, at hvar och en söka sin lyckos vidare befordran, varandes nu (1738) större delen af dem döde uti vackra tjenster, men en eller annan af dem lefver ännu, i hederliga ämbeten *). Sedermera — fortfar Tessin — hafver ingen ordentelig Svensk Comoedie Trouppe, alt tills förledit år, varit i landet, allena at vid Academier och Gymnasier och jämväl här i Stockholm af ungdomen då och då någon Action kunnat blifva vid vissa tillfällen föreställd, som med höga vederbörandes ynnest altid blifvit optagen."

Men under det att vårt land intill nyssnämnda tid icke egt mer än ett enda inhemskt skådespelarsällskap, hade flera främmande theatertrupper här uppträdt. Så finner man, att redan år 1592 "engelske komedianter" gåfvo föreställningar i Nyköping, vid högtidligheterna i anledning af hertig Karls förmälning **). År 1628 omtalas en viss Christian Theun,

drottning Christina utaf hertigen af Kurland, och hvilka lejon sägas ha lefvat intill början af 1660-talet. Under sedermera vanligt namn af (nya) Bollhuset qvarstod nämnda byggnad till 1793, då den nedrefs för att lemna rum åt obelisken. "Gamla Bollhuset" var den nuvarande finska kyrkan, till hvilket bruk det af församlingen inköptes år 1725.

*) Den ibland ofvannämnde skädespelare, som sedermera, på en annan bana, gjorde sig mest bekant, var Törnqvist, hvilken blef kongl. hofarkitekt 1707, adlad 1712 med namnet *Adelcrantz*, stadsarkitekt i Stockholm 1713, embets- och byggningsborgmästare derstädes 1718. Han var född den 15 nov. 1668 och dog d. 26 febr. 1739.

**) Michael Heberer von Bretten, i hvars *Ægyptiaca Servitus* (tryckt 1610) förekommer, bland annat, beskrifning på författarens resa såsom sekreterare vid kurfurstens af Pfalz beskickning till Sverige 1592 att öfvervara hertig Karls biläger, berättar (sid. 626), att vid detta tillfälle "haben sich auch Engelländische Comoedianten und Springer finden lassen, die ihrem gebrauch

som i Stockholm agerade en comoedia för konung Gustaf Adolf, och i Kalmar några sådana för drottning Maria Eleonora, erhållande i betalning för den förra 200 daler penningar och för de senare 14 tunnor spanmål *). Denne Theun (hans namn skrifves äfven Thun, Thum och Thumb) blef med sin trupp anstäld i hofvets tjenst mot en årlig lön af 400 daler silfvermynt (ungefär 1064 rdr rmt), och fortfor att gifva sina dramatiska föreställningar ända in på 1650-talet. År 1640 erhöll han af allmänna medel 300 daler smt såsom understöd till att uppbygga ett spele- eller komedihus i sin gård på Södermalm **). Under tiden infunno sig äfven andra trupper och fingo spela på slottet för drottning Christina, nemligen en år 1642 och en år 1648, hvilken sistnämnda kallas "engelska komedianter". Begge fingo för sin möda sig anvisade 200 daler smt ur statskassan ***). Drottningen lät 1652 införskrifva ett större sällskap ita-

---

nach zimliche Kurtzweil geübet und gemacht, auch warden Fechtschulen und andere Kurtzweilen gehalten." Desse s. k. engelske komedianter tillhörde sannolikt de skådespelartrupper, hvilka under sådan benämning förekommo vid samma tid i Tyskland, men hvilka anses icke hafva varit Engelsmän, utan Tyskar, som må hända erhållit benämningen deraf, att de jemte skådespelaryrket idkade lindanseri, luftspringning, fäktning och equilibristiska öfningar, hvilka färdigheter då för tiden lära hafva kallats *engelska konster*. Se E. Devrient, *Geschichte der deutschen Schauspielkunst*, I: 150.

*) Enligt drottningens bref till de kongl. kammarråden, d. 16 maj, och till ståthållaren i Kalmar Åke Axelsson (Natt och Dag), d. 21 okt. s. å., båda i *riksregistraturen*.

**) *Rådsprot.* d. 15 aug. 1640, jemte flerfaldiga af Kongl. Kammaren under åren 1634—1652 aflåtna bref ang. Thumbs aflöning samt om utlefverering från klädkammaren af nödiga persedlar för komedierna, t. ex. maskeradtröjor, förlåt, larver (masker), fjäderbuskar, "Cupidinis boga och pil med dess vingar", o. s. v.

***) Kongl. brefvet d. 14 maj 1642 och Kammarens bref d. 29 juli 1648.

lienska komedianter, musikanter och sångare (omkring 20 personer, hvaribland flera kastrater), hvilka på Stockholms slott och vid Jakobsdal (nu Ulriksdal) uppförde åtskilliga "komedier". Med dessa menas sannolikt äfven sångspel: en förmodan som icke motsäges af benämningen *komedier*, hvilken vid denna tid var den vanliga för alla slags theatraliska föreställningar. De i drottningens tjenst anstälda sångare och sångerskor, bland hvilka funnos äfven några franska, berömmas såsom särdeles förträffliga; företrädesvis nämnas en madame De la Bar och en signor Bandini. Jemväl "holländska komedianter" förmälas hafva uppträdt i Stockholm 1653 och spelat för Hennes Maj:t, men "hvilket henne icke mycket behagade" *). År 1654 kommo åter utländska skådespelare till Sverige, för att uppvakta konung Karl X vid hans förmälningshögtid, och fingo nådigt tillstånd att derefter någon tid gifva föreställningar i hufvudstaden, hvarom konungen skriftligen underrättar borgmästare och råd, "allt till den ände, att de (skådespelarne) måga, så länge vi finne godt dem här att behålla, blifva uti deras comoediæ spel omolesterade och otilltalte" **). Ett nytt sällskap "holländska komedianter", som under ledning af Johan Baptist anlände till Stockholm 1666, blef genom öppet bref antaget i tjenst af dåvarande förmyndarstyrelsen, till dess "recreation och ergetzlighet", och skulle, mot ett årligt anslag af 1000 riksdaler utaf allmänna medel, hvarje år vid en beqvämlig tid infinna sig och spela i hufvud-

---

*) *Skandin. Samf. handl.* XX; 322; XXII: 304. *Whitelockes Dagbok,* s. 201, 376, 485, 529. FRYXELL, *Handl. rör. Sveriges hist.* I: 96.

**) *Riksregistr.* 11 nov. 1654.

staden *). Af dessa komedianter invigdes 1667 den "kongliga skådeplats", som i början benämndes Lejonkulan; hvilket man inhemtar af en ännu bevarad tryckt skrift, innehållande prolog och epilog till ett vid invigningshögtidligheten uppfördt skådespel på holländska språket **). Huru länge Baptists trupp fortfor att vara här anstäld, och om det är detta sällskaps theatraliska föreställningar som menas med "komedierna", hvilkas bevistande af det kongl. hofvet finnes då och då omnämndt i handlingar från 1670-talet, torde ej kunna afgöras; men att utländske skådespelare äfven under denna tid uppträdde i Stockholm, synes otvifvelaktigt. — I början af år 1680 ankom dit en tysk trupp komedianter, hvilka hos öfverståthållaren grefve Georg Gyllenstjerna anhöllo om tillstånd att gifva representationer "i det till sådane skådespel brukelige rummet, vid Lejonkulan under slottet". Deras ansökning innehöll, att "som genom Guds allmagt den uppgrönskande freden i dessa konungariken och länder, såsom ock Hans svenska Maj:ts högtillämnade kongl. biläger, utaf Fama gjorts verldskunniga, så hade de jemte andra nationer sig deröfver på det högsta fröjdat, hvarföre de lemnat Tyskland och efter en utstånden svår resa velat i detta vidtberömda kongl. residens med ett fullkomligt sällskap sig infinna, till att genom underdånigste uppvaktning föreställa åtskilliga exemplariska, helt nya och betraktansvärda skådespel, begärandes

*) "Johan Baptist und seine Geselschafft sollen sich jährlich zu einer beqwemen zeit allhie einfinden, und nach ihrer besten wissenschafft uns mit Comoediespielen dienen." *Riksreg.* 10 juli 1666.

**) KLEMMING, l. c.

att jemte de öfriga högtidligt anstälda förmälningssolenniteter, lustbarheter och sinnesförnöjelser få uppföra sina moraliska actiones." På Gyllenstjernas förfrågan hos Karl XI, om Lejonkulan finge åt dessa skådespelare upplåtas, svarade dock konungen genom skrifvelse från Kungsör den 31 mars, "att han intet ämnade bevista deras comedier och fördenskull ej heller bemälte rum dem ville inrymma låta" *). Men om skådebanans nöjen föga behagade den allvarsamme konungen, voro de deremot så mycket mera älskade af hans hof samt andra höga och förnäma personer, äfvensom af den stora allmänheten, och den rådande smaken för dessa tidsfördrif fortfor att, då sådana icke erbjödos af inhemska skådespelare, hitlocka utländska. Derföre, sedan det ofvan omtalta svenska sällskapet blifvit upplöst 1691, infann sig åter en främmande theatertrupp, som kallade sig *Chur-Sächsische hochteutsche Comoedianten*, äfven *Nordische Comoedianten in hochteutscher Sprache*, hvilken spelade

*) De citerade handlingarne (komedianternas inlaga är på tyska språket) finnas i riksarkivet. — Karl XI, som i sin ungdom var älskare af theatraliska öfningar och någon gång sjelf deltog i sådana, - (det berättas, bland annat, att vid ett är 1669 på slottet gifvet s. k. värdskap, hvari alla fyra verldsdelarne och de flesta europeiska nationer representerades, konungen föreställde Turk) — blef deremot med åren allt mer obenägen för dylika förlustelser. När i slutet af 1683 hofdamerna och hufvudstadens öfriga förnäma fruntimmer låtit med stor kostnad inrätta en praktfull theater i Wrangelska huset och inöfvat Racine's sorgspel *Iphigénie*, att uppföras till de kongl. personernas ära, hvarvid 80 unga fröknar, klädda som amazoner, skulle utgöra konungens och drottningens lifvakt, kunde Karl till en början icke förmås att bevista tillställningen, och först efter många förnyade böner af de talrika inbjudarinnorna (bland hvilka var den sköna Aurora Königsmark, som hade att utföra Iphigenie's roll) lät han dertill beveka sig, så att högtidligheten ändtligen efter långt uppskof kunde ega rum. FRYXELL, l. c. I: 185; II: 238, 241, 255; III: 184.

på "stora Bollhuset" och qvarstadnade i Sverige ända till Karl XI:s död, 1697, då skådespelen blefvo för kungssorgens skull förbudna på ett helt års tid, till följd hvaraf truppen fann sig nödsakad att lemna riket *).

Angående de af dessa utländska komediantsällskaper gifna skådespel eger man högst få underrättelser. Utan tvifvel voro de till största delen af enahanda slag som de i Tyskland vid samma tid gängse så kallade *Haupt- und Staats-Actionen*, — dessa brokiga sammansättningar, der de allvarsammaste, i det mest högtrafvande språk utförda uppträden, ja

*) Om sistnämnda komedianter, hvilka från Sverige begåfvo sig till Köpenhamn, se OVERSKOU, *Den danske Skueplads i dens Historie fra de förste Spor af danske Skuespil indtil vor Tid*, I: 118. Jfr KLEMMING, s. 14. Det var denna tid ganska vanligt, att de förnäma hade i sina hus dramatiska tillställningar. Bland sådana må nämnas en komedi, som österrikiske ministern vid svenska hofvet grefve von Staremberg den 8 maj 1694 lät uppföras af sina lakejer, kuskar, stallknektar och kockar. Stycket, författadt af Starembergs prest, jesuiten pater Martin, utgjorde ett gyckel öfver svenska och danska nationerna, särdeles den sistnämnda. Der framställdes två hedniske konungar, Attilus i Sverige och Helge i Danmark, den förre spelad af en kock, som var temligen väl klädd, den senare af en stallknekt, som deremot var mägta uselt utstyrd och såg helt bedröflig ut. Mellan dessa konungar föreföllo åtskilliga drabbningar, hvilka aflupo till föga ära för de Danske. Bland annat jagades en dansk officer in i en rottfälla, der han satt och sjöng *Lass mir aus, ich bin kein Maus!* Danskarne titulerades grötkoppar, Svenskarne strömmingshufvuden, och man såg en svensk officer hvars gehäng blifvit utstofferadt med strömmingar i stället för fransar. Slutet på historien var, att den danske kungen blef tillfångatagen, den svenske fick hans dotter till gemål, och derpå vardt fred sluten. — Ryktet om detta upptåg spred sig i staden och väckte allmän förargelse Pater Martin vågade sig ej utom porten, emedan pöbeln hotat slå armar och ben af honom Karl XI tog saken allvarsamt, och det fordrades slutligen enkedrottningens bemedling för Staremberg, innan konungen bevektes, förklarande "att han ej ville taga sig något före med en narr"; FRYXELL III: 351, 352, 355.

mord- och blodscener, funnos utan all urskilning blandade med Harlekins låga och anstötliga putslustigheter *). Det kan derföre betraktas såsom en märklig tilldragelse i vår theaterhistoria, att nu till Stockholm inkallades ett skådespelarsällskap, som, i stället för dylika osmakliga upptåg, hade att erbjuda hvad då för tiden ansågs i sitt slag ypperst, nemligen den franska scenens alster, hvilka dittills voro föga kända i Sverige **).

Anskaffandet af en theatertrupp från Frankrike föranleddes af öfverintendenten Nicodemus Tessin, "i ändamål att — som han sjelf säger — bereda konungen och hans undersåtar någon förströelse, samt att gifva lif och glans åt det kongl. hofvet, som varit dystert under en lång följd af år." Kongl. råden Wrede och Piper voro äfven verksamme för detta ändamål. Karl XII gaf sitt bifall till truppens införskrifning, hufvudsakligen för att kunna genom skådespel förlusta de höga gäster, dem han väntade

---

*) Benämningen *Haupt-Action* härledde sig deraf, att ett sådant stycke utgjorde hufvudpjesen vid ett fullständigt spektakel, hvilket alltid måste derjemte bestå af något *Nachspiel*. Ordet *Staats* tillades senare, för att gifva titeln en storståtligare klang.

**) Samuel Columbus hade ämnat genom öfversättning göra några af dessa alster allmännare bekanta inom vårt land, såsom man finner af ett hans bref till rikskansleren M. G. de la Gardie d. 5 maj 1679, hvari han yttrar: "Och kan jag icke nogsamt beskrifva den härliga smak som jag i de fransyske Comoedier, i synnerhet Molieres, och Corneilles några, har funnit. Och förmodar jag mig göra mitt k. fäderneslând en angenäm tjenst, om jag dem på Svenska öfversätter. Denne skarpe nordska luften kunde likväl genom sådane roligheters idkande något mildras, och månge bizarre humeurer, att jag med förlof må säja Finnehufvun, sine fel erkänna och sjelfve åt dem le." (KLEMMING, l. c. sid. 57.) Företaget blef dock omintetgjordt genom Columbi samma år inträffade död.

till sitt hof om sommaren 1699, nemligen hertigen af Holstein och prinsen af Wolfenbüttel med deras gemåler. Genom svenske agenten i Paris Daniel Cronström underhandlades nu med theatertrupper i Dunkerque, S:t Omer, Strassburg, Bordeaux, Haag, Metz, Lyon, Tours, Nantes och Rouen. Slutligen blef öfverenskommelse träffad med den i Metz, och kontrakt uppgjordes för två års tid, hvilket af konungen bekräftades den 22 aug. 1699. Truppen bestod af 7 *skådespelare:* Claude Guilmois de Rosidor (dess hufvudman), François Toubelle (dess komiker eller harlekin), Charles Gourlin de Roselis, Belleville de Foy, Pierre Duchemin, Troche de Rosidor och Louis Pelletier; 6 *skådespelerskor:* fru och m:ll Rosidor, m:ll Marguérite Aubert (äfven sångerska), m:ll Roselis, fru Gillette Duchemin och fru Cathérine Toubelle; 4 *sjungande:* herrar Despas, Henri Delamotte Chantreau och Mariau, samt m:ll Marianne Aubert; 5 *dansande:* herrar Jean François Benard, Louis Picard, Le Roy och Antoine Dupré, samt fru Hélène Delamare; 5 *fiolspelare och hautboister:* Caillart, le petit Clerc, Robert Lemoine de la France, Jacques Rénot och Jean Baptiste de Crous; äfvensom 1 *dekoratör.* Enligt kontraktet skulle sällskapet atnjuta en aflöning af 18000 livres om året och dessutom 2800 livres i respenningar; ville konungen efter den öfverenskomna tidens utgång entlediga truppen, skulle densamma till bekostande af återresan erhålla tre månaders aflöning, hvaremot, om truppen sjelf önskade att då träda ur konungens tjenst, sådant traktamente erhölles endast för två månader; konungen hade sig förbehållet att kunna före kontraktets slut

afskeda dem bland theaterpersonalen som ej vore honom till nöjes, dock ej flera än två i sänder, men den afskedade skulle tillgodonjuta, jemte respenningar, sin kontraktsenliga lön för tiden från afresan intill näst följande fet-tisdag; truppen borde spela två gånger i veckan på slottet för konungen och kongl. huset, "utan att fordra betalning af någon som då inkomme, antingen han vore af hofvet eller icke", men de öfriga dagarne i veckan, med undantag af helgdagar, finge den för egen räkning gifva föreställningar på Bollhuset, der den egde att sjelf bekosta inrättandet af en theater; personalen skulle vara förbunden att alltid inför Hans Maj:t visa sig i snygga och passande kläder, samt att tid efter annan skaffa sig nya, lämpade efter brukets förändringar, dock stode det densamma fritt att i staden bära hvad slags drägt eller tyger den behagade, utan att vara underkastad de i sådant afseende gällande förordningar. Dessutom var stadgadt, att inga lindansare, marionettspelare och gycklare, ej heller italienska, tyska eller holländska komedianter finge, till de kungliga skådespelarnes förfång, uppträda i Stockholm. Tessin, under hvars inseende truppen blifvit ständ, hade i "den stora salen" uti det så kallade Kungshuset på Riddarholmen *), hvilket efter gamla slottets brand tjente till kungaboning, låtit inrätta en theater för de skådespel som skulle uppföras inför hofvet **). I denna det "Kongl. Palais stora Comoediesal" gaf Rosidorska sällskapet

*) Det ofvan nämnda Wrangelska huset, der nu Svea hofrätt och några andra embetsverk äro inrymda.

**) Dekorationer voro införskrifna från Paris med en kostnad af 1722 livres.

sin första föreställning den 20 november 1699, då Regnards lustspel *le Joueur* uppfördes med allmänt och lifligt bifall *). Stycken af Corneille, Racine, Molière, Dancourt m. fl. spelades derefter flitigt på denna theater, och konungen — säger Tessin — fann sig mer än någon annan road af skådespelen och följde dem med yttersta uppmärksamhet. Dagen före hvarje spektakel lät han sig föreläsas af Tessin det stycke som skulle gifvas, på det han sedan vid uppförandet måtte njuta deraf så mycket mera. Men kriget gjorde snart ett afbrott i dessa nöjen och kallade Karl till andra skådespel.

Den theater som komedianterna med egen, icke obetydlig kostnad inrättade i Bollhuset, under Tessins

*) Redan förut, innan theatern var färdig, hade sällskapet fått visa sig vid en fest på enkedrottning Hedvig Eleonoras födelsedag d. 23 okt., då skådeplats för tillfället blifvit anordnad i en alkov uti prinsessan Ulrika Eleonoras sängkammare, ett mycket stort rum, som man tillredt för högtidlighetens firande. Tessin förtäljer om festens dramatiska del följande: "Le rideau qui enfermait l'alcove fut tiré, et l'on commençait par une ouverture d'opéra qui fut jouée de la chapelle du roi et des gagistes de la troupe des comédiens; sur quoi m:lle Aubert avec deux autres musiciens firent quelques récits d'opera, assez allégoriques à ce jour là. Après cela la comédie du *Mariage forcé* (par Molière) fut représentée, toute entremêlée des entrées et d'autres agréments, ce que finissait avec quelques autres récits d'opéra. — La troupe fit parfaitement bien, que tout le monde en fut surpris, d'autant plus que pas un seul encore pour une première fois fut aucunement décontenancé de jouer dans une chambre, où tout les entourait et où il n'y avait d'autre séparation pour eux que celle de deux écrans, qu'on avait placés de deux côtés au-devant de l'alcove. Mr Toubelle, le comique, est merveilleux, Mr et Mlle Rosidor promettent beaucoup, Mlle De la Marre a parfaitement bien dansé, et Mlle Aubert avec celui qui chante la basse (Chantreau) ont très bien réussi, quoique leur rôles paraissaient plutôt demander le secours du théâtre que tout autre; enfin ils ont eu un applaudissement général. Le roi et S. A. R. la duchesse d'Holstein ne font que me presser tous les jours pour les voir jouer sur le théâtre, où l'on travaille presque sans cesse."

inseende, öppnades i februari 1700. Konungen lät nu, till truppens förbättring, införskrifva några nya sceniska konstnärer "af mycken reputation", nemligen Sévigny med hustru och två söner, samt m:ll Renault (sångerska), alla från Brüssel, jemte hvilka en från Köpenhamn anländ god skådespelare, Charles Louis Versigny, blef vid truppen antagen; hvaremot några af de förra ledamöterna — såsom Roselis och hans dotter, hvilka voro "särdeles medelmåttiga i sina roller och högeligen malpropra i habiten", samt Troche de Rosidor, som "icke kunde säga två ord", äfvensom Pelletier, den der förde ett förargligt lefverne och "ej dugde till någonting i någrahanda måtto", — blefvo afskedade. Men oaktadt härigenom sällskapets framställning af ofvannämnda dramaturgers arbeten mycket fullkomnades, blefvo de på Bollhuset uppförda skådespelen ej omfattade af allmänheten med synnerligt deltagande. Inkomsten vid de representationer, som sällskapet egde att gifva för egen räkning, var derföre ganska ringa, och detta hade till följd att personalen snart nödgades sätta sig i skuld och att fordringsegarne begärde qvarstad på lönequartalerna. Efter Karl XII:s afresa till kriget ville enkedrottningen icke tillåta att skådespel vidare uppfördes i palatset, ehuru konungen förordnat att dermed skulle under hans frånvaro fortgå såsom förut. Tessin frågade fördenskull uti skrifvelse till Kongl. Maj:t (den 23 maj 1700), huru i anledning häraf borde förfaras, och bönföll derjemte att, till förekommande af truppens ruin, konungen "täcktes godtfinna, det Hennes Kongl. Maj:t riksenkedrottningen samt Deras Kongl. Högheter (hertiginnan af Holstein

och prinsessan Ulrika Eleonora) månde en gång i veckan benåda komedianterna med sin närvarelse i Bollhuset, som skulle mycket animera dem, jemte attirera folket utur staden". Tessin anmärkte, att då holländska truppen agerade i Stockholm, äfvensom då marionettspel derstädes uppfördes (sommaren 1699), hofvet ofta plägat bevista föreställningarne. Konungen svarade dock härpå, att "der Hennes Maj:t och Deras Högheter sjelfva intet åstundade att komedier spelades på Kongl. Maj:ts palais, kunde sådant blifva tillbakars, och lemnades till deras behag att bevista komedierna nere i staden så ofta de behagade". Truppen fortfor således att spela med föga uppmuntran, hvarföre den fann sig nödsakad att söka förbättra sin ekonomiska belägenhet genom att på theatern anställa öfningar, som mera än skådespelen smakade den större allmänheten, nemligen maskerader och andra baler; hvilka dock slutligen ledde till åtskilliga oordningar, som framkallade myndigheternas beifran*).

*) Öfverståthållaren grefve Christofer Gyllenstjerna skref till kongl. regeringen d. 28 jan. 1701: "Deras Excellentier hafver jag intet bort underlåta att vid handen gifva, huru såsom de här varande fransöska comedianterne hafva tagit sig före att, förutom comediespelet på Bollhuset, äfvenväl hålla der baler, stolandes der tillsammans en hop folk och i synnerhet ungdom, dels maskerade, dels utan masker, som med dantzande samt kortspel och tärningespel, hvilket af bemälte comedianter på deras theater hålles, hela natterna till kl 1 à 2 fornota Nu såsom det är till befarandes att ungdomen derigenom både till dobbel och andre oordligheter letteligen kunna blifva lockade och förförde, det ock är redan något oväsende förelupit vid kortspelandet, varandes eljest i gemen förbudet att skänka några drickar sedan kl. 9 om aftonen, som dock der öfvas med allehanda brännvin och andra liqueurer, alltså hemställes Deras Excellentiers godtfinnande, om icke till att förekomma all olägenhet och disordre, som af slike oordentlige nattespel och dantzar, helst ibland en hop maskerade personer, letteligen kan vara att befrukta, äfven desse

Betänkliga misshälligheter utbröto snart inom sällskapet, oroliga uppträden blefvo allt vanligare, och en och annan bland dess medlemmar gjorde sig känd för ett särdeles anstötligt lefnadssätt. Det blef derföre nödvändigt, då Karl XII genom skrifvelse från högqvarteret Lais i Liefland den 9 maj 1701 anbefalde kontraktets förnyelse på ännu ett år, att företaga en ytterligare utmönstring bland truppen. Fru Toubelle, "den värsta utaf alla", och fru Delamare, som visserligen utmärkt sig mycket genom skicklighet i dans, men ännu mer genom oskicklighet i uppförande, afskedades, tillika med några andra, och ersattes genom inkallade nya personer, såsom m:ll Marianne de Rosidor (Troche de Rosidors dotter), herr La Traverse m. fl. "Sedan sålunda — skrifver Tessin till konungen i slutet af år 1701 — de som voro de slättaste eller ock oroligaste blefvo utur trouppen utrotade *), har densamma sig icke allenast märkeligen förbättrat, utan ock sin pligt med mindre buller förrättat. De hugnelige tidender (angående krigshändelserna) man, Gudi vare lofvad, en tid efter annan har blifvit hugnad med, hafva förorsakat, det comedierne åter vid hofvet spelas, och fattar H. K. M. Riksenkedrottningen så väl som D. K. Högheter större plaisir deruti än förr, emedan fauteuillerna äro nu satte nära intill theatern, så att allt

comedianter måge befallas att med allt kort- och tärningespel alldeles innehålla, och så laga, det deras comedier och dertill hörande dantzar äro till kl. 9 om aftonen alldeles ändade och slutne." — Denna hemställan föredrogs den 14 febr. inför regeringen och bifölls.

*) "De slättaste härifrån äro i den fransöska trouppen i Köpenhamn antagne, hvarest ock nu ett opera skall inrättas", säger Tessin.

både bättre hörs och synes. Hennes Maj:t fattar ock bättre subjecten, i det densamma stadigt expliceras, och H. Maj:t läser förut de comedierne som på tyska öfversatte äro. Deras K. Högheter läsa dem icke allenast i fransöska språket, utan förstå nu hvart ord deraf, i det språket dageligen mera possederas, så att plaisiren dervid olika (ojemförligt) större är än som förr. Der är ock eljest hvar gång så mycket folk deroppe utur staden, som der rymmes, men i Bollhuset, der de måste betala, finner sig ingen, så att de der hela året intet hafva spelat mer än tre gånger." — Den vid hofvet återupplifvade smaken för theaternöjena föranledde Karl XII att för ett års tid bekräfta en ny uppgörelse med de franska komedianterna *). Truppen fortsatte alltså sin verksamhet,

*) Detta kontrakt är utfärdadt från högqvarteret Kowno i Lithauen d. 28 mars 1702. Hvilken uppmärksamhet konungen midt under kriget egnade åt "comoediespelet" i Stockholm, ådagalägges af det icke obetydliga antal skrifvelser han i ämnet aflät från än det ena, än det andra hufvudqvarteret, och hvaribland några äro ganska detaljerade. Brefvet till Tessin, hvari ofvannämnda kontrakt öfversändes, innehåller bland annat: "Eljest approbere vi jemväl i nåder att Rosidor utom contractet får 800 Caroliner för de kläder han fournerar uti alla de stycken som med agrements eller dantzar äro meslerade, helst emedan bemälte 800 Caroliner intet öfverstiga summan af deras (komedianternas) första pension, utan äro derunder begrepne, fast derom för jalousie skull trouppen emellan uti contractet intet är vordet förmäldt. I lika mätto samtycke vi i näder, att I hafve förskrifvit en annan Comique uti Toubelles ställe, i fall han intet skulle vilja låta öfvertala sig att blifva qvar, följandes härhos våre ordres till statskontoret, att detsamma, till dess (den nye komikerns) resa åt Sverige eller något annat extra, skall låta atfölja så många medel som reqvireras." — Under samma dag skref konungen till regeringen i Stockholm om sitt beslut, "att de fransöska comedianterne alldeles skola vara exempte ifrån vårt sista påbud angående brokote eller främmande tygs bärande till kläder, skolandes dem varda efterlätet att bruka hvad slags kläder de helst åstunda, de måge vara brokota eller af främmande tyg gjorde."

och utan annan förändring i personalen, än att Toubelle, hvilken berömmes såsom särdeles förträfflig komisk skådespelare och harlekin, frivilligt afgick och efterträddes af en annan komiker, Jacques de la Roque. De en tid hvilande oroligheterna och skandalerna kommo dock på nytt till utbrott, och denna gång var det föreståndaren sjelf, Rosidor, som i synnerhet gjorde sig skyldig till grofva förseelser. "Han är en god acteur — skrifver Tessin (1703) om Rosidor — men den störste *boutefeu* jag i mina dagar känt, som har gjört mig mera oro än hela trouppen tillsammans. Der är ingen extravagance som icke han varit capabel af; ifrån Kämbnerskammaren till Högste Rätten känner honom hvar och en, ja så till säjandes hela staden, för helt oregerlig; här kring slottet har han som oftast under Borgen emot sina kamerater blottat värjan och blesserat dem, ja alldeles gjort husvåld uti Hans K. Maj:ts eget hus vid Bollhuset, ja uti Kongl. Palais i H. M. Riksenkedrottningens och D. K. Högheters presence vist sig alldeles otillbörlig" *). För sin utmärkta skådespelarförmågas skull blef han väl bibehållen vid truppen, men skildes från föreståndarskapet, hvilket anförtroddes åt Sévigny, "en värdig och sansad man, hvars uppförande tjente de andra till god föresyn." — När tiden för den senast afslutna öfverenskommelsen gick till ända i april 1703, hade ännu intet förordnande

*) Af skådespelaren Versigny målas Rosidor sålunda: "Il est un crocodil qui pleure afin de pouvoir dévorer avec plus de facilité ceux qui sont assez bons pour se laisser attendrir à ses fausses larmes; un caméléon qui prend dans un instant toutes sortes de couleurs différentes; un homme qui sacrifie également l'honneur, l'amitié et la confiance, que l'on peut avoir pour lui, à son intérêt et à son plaisir."

ingått från Kongl. Maj:t, huruvida densamma skulle förnyas. Tessin fann sig derföre föranlåten att entlediga sällskapet. Större delen afreste; endast Sévigny med familj, Duchemin med hustru, Rosidor, De la Roque och Chantreau qvarstadnade. I september ankom befallning från konungen att, ehuru för truppens ofullständighets skull något kontrakt icke kunde upprättas med de qvarblifna, dessa likväl skulle under ännu ett år åtnjuta samma aflöning som de erhållit enligt förra kontraktet. De fortforo fördenskull att spela på Bollhuset och "hade da och då folk nog". Underligt förefaller, att, oaktadt den återstående personalens fåtalighet, konungen än en gång, genom skrifvelse den 26 april 1704, förordnade om ytterligare ackord med sällskapet, och nu på två års tid. Ett sådant afslöts, att gälla intill den 8 april 1706. Härefter förekommer ingen underrättelse rörande dessa komedianters verksamhet, och man erinras om deras tillvaro under de två sista åren endast af de anordningar på deras lön, hvilka statskontoret, oaktadt den genom kriget förorsakade medellösheten, ordentligen utfärdade *).

Inkallandet af den franska theatertruppen, hvilken (enligt Tessins utsago) "gjorde sig här hos alla menniskor förhatad", hade således utfallit till föga fromma. Det kunde derföre skäligen förmodas, att utländska skådespelare ej så snart skulle å nyo tillatas upp-

*) Angående det Rosidorska skådespelarsällskapet finnes i riksarkivet ett rikligt antal handlingar, hvarur ofvanstående uppgifter äro hemtade. — Bland sällskapets medlemmar försökte Rosidor, Sevigny och Duchemin sedermera sin lycka i Paris, och den sistnämnde spelade derstädes med mycken framgång s. k. *rôles à manteau*. (*Tessin och Tessiniana*, s. 392.)

träda i riket. Likväl finner man sådana efter icke särdeles lång mellantid här åter verksamma. Ett sällskap, som kallade sig "det verldsberömda högtyska komediantbandet", anfördt af Spiegelberg och Denner, kom omkring år 1710 till Sverige. Efter flera dagars irrfärd på den tillfrusna Östersjön, anlände truppen till Gotland; och då dessa resande trädde i land, för den starka köldens skull insvepta i allahanda theaterkostymer, visste de bestörta öboerna icke — heter det — om de skulle tillbedja eller frukta de sällsamma gästerna. Under vägen hade alla skådespelerskorna förfrusit sina fötter, och på en af Denners döttrar måste begge stortårna afskäras, — ett blodigt offer på Melpomenes altar! Truppen lärer sedan hafva begifvit sig öfver till Sveriges fasta land, uppförande der sina "hufvud- och statsaktioner", och det berättas att vid en föreställning om Adams fall, då Rättvisan och Barmhertigheten uppträdde, hvardera omstrålad af en gloria, det talrikt närvarande bondfolket föll andäktigt på knä *). — År 1720 kom en tysk "komediantspelare", benämnd Samuel Paul von Qwoten, med sin trupp öfver från Köpenhamn till Skåne, och gjorde ansökning hos Kongl. Maj:t om tillstånd att resa kring landet och agera. Men guvernören i nämnda provins erhöll befallning att afvisa sökanden och hans band från riket, "emedan det kunde vara spioner derunder, och desse spelare droge en hop penningar utur landet på en tid då vi hafve så stor brist sjelfve på penningar" **). Följande året befann sig likväl

*) Devrient I: 344.

**) *Rådsprotokollet* d. 5 okt. 1720.

en tysk theatertrupp i Stockholm. Man inhemtar nemligen af öfverståthållarens till regeringen ingifna rapporter om anlände resande, att komedianterna Gabriel Möller och Heinrich Schreiber i mars månad 1721 kommo från Köpenhamn, "för att slå sig till det i Stockholm varande band", samt att den i Tyskland beryktade "starke mannen" Johann Karl von Eckenberg uti april samma år infann sig, äfven från Köpenhamn, med ett talrikt sällskap af komedianter och musikanter *). Om denne Eckenberg förtäljes, hurusom hans kroppsstyrka var så utomordentlig, att han, "enligt historiska intyg, kunde med ena handen hålla en kanon, hvarpå en trumslagare satt med sin trumma, i vädret så lång stund som trumslagaren behöfde för att i all maklighet tömma ett glas vin (!). Två de starkaste hästar förmådde ej rycka honom ur stället, och han afslet ett ankartåg så lätt som om det varit en sytråd." Konungen i Danmark skall han så hafva intagit, att denne förlänade honom adelskap. Han uppträdde icke blott som komediant, utan äfven som equilibrist, lindansare, luftspringare och Herkules **). Dessa tyska skådespelare synas hafva ämnat fästa sig i Stockholm, ty de begynte anlägga en egen theater vid Skeppsbron; ett företag, som väckte oro hos stadens presterskap. Det anmältes i

---

*) Bland dem nämnas Gottfried August Stritzel från Dresden, Christian Friedrich Ludwig Wilhelm Sass från Holstein, Gottlieb Wilhelm Syrau och Johann Georg Grünemann. — En annan skådespelare, Johann Siegfried Schultz, anlände äfven i april 1721 från Köpenhamn till Stockholm, men förklarade sig ämna snart resa derifrån, "eftersom alltför stort antal komedianter sig förut infunnit."

**) Overskou I: 154; Devrient I: 353. Eckenberg var född i Bernburg och hade der varit sadelmakargesäll.

rådkammaren, att presterna beskyllde senaten för att hafva tillåtit komedihusets uppbyggande, och derföre afläts kongl. skrifvelse till öfverståthållaren med befallning, att den påbörjade byggnaden skulle nedrifvas och truppen ofördröjligen bortvisas ur staden, "skolande hvarken sådana komedianter eller lindansare, marionettspelare och annat dylikt sällskap i riket lidas" *). Men detta beslut oaktadt, bifölls år 1723 en ansökning af "kongl. dansmästaren" Landé att få införskrifva en fransk theatertrupp. De fleste rådsherrarne höllo *nu* före, "att komedianter draga föga penningar ur landet, emedan de gemenligen äro sådane som allt förtära hvad de vinna och kunna bringa tillsammans: såsom det tillgått med de förra fransöska komedianterna, de egde ej 100 rdr när de begåfvo sig härifrån, fastän de årligen hade 6000 rdr gage, som graverade staten; det borde derföre efterlåtas denne Landé att hitförskrifva komedianter, särdeles som han ej begärde för dem något gage, och staten ej komme att af dem graveras" **). Den nya

*) *Rådsprot.* d. 21 april 1721. — Konung Fredrik I torde dock ej ha varit alldeles obenägen för sällskapet, ty då året derpå en lindansare ankommit till Stockholm och "apterat Bollhuset för sin lindansning", åberopade han konungens medgifvande. Detta fann senaten likväl ej skäligt godkänna, utan förständigade lindansaren att begifva sig bort, anförande till stöd för denna sin åtgärd dels skadan af sådana konstmakare, som droge så betydliga summor ur landet, att t. ex. den näst förut i Stockholm varande lindansaren låtit genom vexelkontoret utremittera 9000 rdr, dels befarandet att presterskapet kunde, i händelse dylika upptåg tillstaddes, tala derpå i sina predikningar och förorsaka ett stort rop i staden. *Rådsprot.* d. 18 juni 1722.

**) *Rådsprot.* d. 5 mars 1723. — Du Cormier, direktör för ett vid hofvet i Darmstadt anstäldt franskt theatersällskap ("la plus belle, la meilleure, la plus brillante et magnifique troupe de comédiens qui se puisse trouver, et composée d'une belle jeunesse de l'un et l'autre sexe") hade genom skrifvelse den 15 maj 1719

franska trupp, som nu inkom i riket, synes hafva varit ett operasällskap. Det erhöll benämningen *l'Académie royale de musique*, och konungen förklarade sig för dess beskyddare. Balettmästaren Landé var "intendent utaf akademien", bland hvars ledamöter nämnas aktörerna Chateaufort, Galoudec, Museur och Thierry samt aktriserna m:lles Aubert och Dimanche. Sällskapet fick tillåtelse att spela på Bollhuset, mot en årlig afgift af 800 rdr, som skulle tillfalla rasp- och spinnhuset i Stockholm, hvarförutan det erbjöd sig att för rättigheten att uppföra skådespel under adventstiden betala 400 rdr till de fattiga *). Bland

---

till arfprinsen af Hessen-Kassel, sedermera konung, Fredrik begärt att sällskapet måtte antagas i svenska hofvets tjenst. Du Cormier åberopade det beskydd, hvarmed prinsen tillförne hedrat honom i Brüssel, och om hvars fortfarande högstdensamme gifvit honom löfte i Frankfurt am Mayn kort före sin afresa till Sverige. Den önskade aflöningen utgjorde 12,800 floriner om året, och bland de öfriga vilkoren var, att, "såsom vid alla andra hof brukades", hvarje aktör och aktris skulle den dag, då han eller hon spelte, erhålla en flaska godt vin och två vaxljus, samt att ett par snygga täckvagnar skulle bestås, att föra aktriserna till och ifrån theatern vid repetitioner och representationer, äfvensom en simpel vagn, att på spektakeldagarne frakta kostymkistorna till komedihuset. — Du Cormiers begäran blef icke bifallen.

*) Ansökningen om denna rättighet biföll så till vida, att sällskapet fick spela de två första veckorna i adventet. Vid ärendets anmälan i rådkammaren föreföll en diskussion, som ådagalägger huru skådespel och skådespelare plägade den tiden betraktas. Riksrådet Cederhielm sade det vara "önskeligt, att af comediers bivistande intet annat imprimerades än dygd och goda seder; men man vet nogsamt, att de äro af hedningar uppspundna och icke alltid i bästa afsigterna anstälta, utan förnämligast till att nära lustan." Riksrådet Ekeblad yttrade: "Om uti comedier ej vore något förargeligit och anstöteligit emot christendomen, hvarföre skulle då comedianterna vara förvägradt, så länge de dermed continuera, att komma till communion?" (Man har i andra länder äfven exempel, att skådespelare, som aflidit utan att afsvärja sitt yrke, icke fått begrafvas i vigd jord.) Några af riksråden anförde dock, "att en god moral af comedierna förestältes och intrycktes, och mången dymedelst under den tiden

de af denna trupp gifna stycken är numera blott ett enda bekant, nemligen *Divertissement* på drottning Ulrika Eleonoras födelsedag den 23 januari 1724, författadt af aktören Chateaufort och satt i musik af "prem: e-aktrisen" Dimanche. — Tre år senare fin n under samme Landé's styrelse en, som d t y . nybildad fransk trupp; åtminstone förekommer n af nyssnämnda personal bland *de* spelande, som uppträdde i ett på drottningens födelsedag 1727 gifvet *Divertissement*, hvilket ännu finnes bibehållet och hvartill orden uppgifvas vara af komedianten Langlois, musiken af truppens kapellmästare Bourgoin Le Romain, och baletten af Landé, bestående de agerande personerna (jemte den sistnämnde) af m:rs Garnier, Demarest och bemälde Langlois samt m:lles Le Brun, Langlois och Dupille. Detta sällskap kallades (såsom titelbladet till divertissementet ådagalägger) icke *akademi*; dessutom säges sällskapet, i olikhet med den förra truppen, vara *au service de Sa Majesté*, och torde således blifvit aflönadt utaf konungen eller drottningen enskildt; ty ingen handling utvisar att det njutit understöd af allmänna medel *).

afhölles från dryckenskap och annan liderlighet; om comediers hållande vore synd, borde de aldrig tillåtas, men eljest ej här vägras". — Det var likväl tillförne förbudet att agera om lördagarne, emedan mängens andakt och beredelse till söndagen kunde derigenom störas. *Rådsprot.* d. 28 nov. 1723.

*) Om ifrågavarande theaterföretag yttrar Karl Gustaf Tessin, att det "ne dura pas longtems par la mauvaise conduite et par la dissipation des fond du s:r Laudais ou Laudé (orätt; namnet var Landé), directeur de l'entreprise, qui se transporta à Petersbourg." (*Tessin och Tessiniana*, s. 392). Då sällskapet upplöstes, stadnade en och annan af dess medlemmar qvar i Sverige. Så Langlois, om hvilken mera framdeles. Denne antyder i ett af honom författadt och 1741 uppfördt divertissement, att han då tillbragt 18 år i Sverige. Han skulle således varit vid franska truppen

Ännu några utländska skådespelarsällskap, som vid samma tid uppträdde i Stockholm, äro att omförmäla. En ny trupp "högtyska komedianter", under ledning af J. C. Kreutzer, anlände 1731. Man eger i behåll ett tryckt program till en föreställning, som desse komedianter gåfvo till konung Fredriks ära vid hans återkomst från resan till Hessen. Denna föreställning bestod af prolog, hvari Atlas, Europa, Asia, Africa, America, Mars och Cupido uppträdde, under det åtskilliga sinnebilder voro till beskådning presenterade, såsom: den efter öfverståndeu natt åter uppstigande solen; den klart blänkande nordstjernan, som med sin rena glans och sitt hulda nådesken belyser land och haf; det kongl. svenska riksvapnet, behörigen uppburet af två lejon, det ena kastande oräkneliga nådeblickar öfver vatten och land, det andra ljungande med krigstralande ögon mot fienden; ett lejon, hallande i sina klor tvenne nycklar, af hvilka en upplåter den kloka radkammare der visheten fattar sina beslut, den andra tillsluter det fatala gemak der ofärden rasar, men måste varda

redan 1723. Hans hustru, den ofvan nämnda m:lle Langlois (man vet, att benämningen *mademoiselle* fordom gafs äfven åt gift qvinna, som icke var af adlig bord), lärer, likšom mannen, varit anstäld vid den år 1737 inrättade svenska theatern. Hennes fadersnamn var Chevalier, och hon dog i Stockholm d. 4 sept. 1774 vid 85 års ålder. En Jeanne de Chateauneuf, hvilken såsom enka Duhaulondel dog dersammastädes, 66 år gammal, den 10 apr. 1772, och hvilken, enligt tidningsannonsen om hennes död, i yngre åren här tillhört en trupp franska komedianter, hade förmodligen varit medlem af ifrågavarande sällskap. Likaså äfven en komediant, benämnd sieur Paillard, som år 1734 hos regeringen begärde någon hjelp att bekosta sin förestående afresa från Stockholm till Holland; hvarpå han erhöll det svar, att han väl kunde få resepass, men icke resehjelp. *Rådsprot.* d. 12 juli 1734.

förqvafd; två i hvarandra flätade regnbågar, bärande namnen FRIDERICUS och ULRICA ELEONORA; m. fl. Efter prologen följde "hufvud-aktionen", kallad *Die standhafte und manhafte Semiramis, und Harlequin der gefesselte Soldat*, och derpå en lustig "efter-komedi", benämnd *Die weise Sibilla, und Harlequin eine Dame à la mode françoise.* — Truppen var ännu qvar i början af 1733, men *då* förenad med ett annat band komedianter, som föregående året anländt från Danzig, under Martin Möllers föreståndarskap, och erhållit tillstånd att spela på Bollhuset. I ansökningen härom yttrade Möller, "att han sport hurusom detta höga residens en tid bortåt varit försedt med få och slätta comicis, samt att för närvarande funnes derstädes nästan intet band som förmådde presentera någonting reelt; men finge *han* tillåtelse att der agera, skulle för visso en och hvar, som tillförene så väl in- som utomlands tagit ett theatraliskt väsende i ögnasigte, finna till fyllest nöje af hans actioner. Han hade några års tid hållit ett *theatrum comicum* i Danzig, föreställande allahanda repræsentationes utaf gamla och nya historier, och han egde nu ett band af tolf välöfvade personer" *). Bland de under Kreutzers och Möllers direktion gifna spektakler nämnes en på drottningens födelsedag 1733 framstäld hufvud-aktion, titulerad: *Die Plejades oder Das am Firmament des Himmels stehende Sieben-Gestirne, und Der in einem Planeten verwandelte Momus in der Person des Harlequins*, hvari Jupiters präktiga himlapalats, Juno på en vagn dragen af hjortar, Venus i ett moln sväfvande med Jupiter mot himlen, en stjern-

*) *Rådsprot.* d. 20 sept. och 9 okt. 1732.

strödd sky sträckande sig från fästet ända ned till jorden och visande fullmånens uppgång i fjerran, maskiner, flygverk samt flerahanda rara saker funnos att skåda. — Detta band efterträddes samma år af andra högtyska komedianter, som "för hvar och en efter stånd och vilkor hög- och välbevågen älskare af det tyska skådespelet, i kostelig beklädnad, under en stark och angenäm instrumentalisk musique, med loflige och skådevärdige roligheter, till hvars och ens besynnerliga sinnesro" uppförde sina "oförlikneligе, admirable, här ännu aldrig sedde hufvud- och statsactioner" samt "hel nye, allt igenom extraordinair lustige bourlesquer och förnöjelige eftercomoedier", hvarjemte de framviste "curieuse masquer, solodantzar och baletter." Till de skådevärdiga roligheterna hörde jemväl voltigeringar och lindansning samt "konststycken, dem signor Lorentz skulle spela utur taskan". Truppen fick begagna "kongl. theatern" (Bollhuset) för sina skådespel, bland hvilka förekommo, i tysk behandling, stycken utaf Corneille, Molière, Legrand, ja äfven Holberg, såsom ännu förvarade affischer utvisa *). De kungliga personerna bevistade flitigt dessa spektakler, att sluta af det på affischerna ofta förekommande tillkännagifvandet om styckens förnyade uppförande "på express nådigste befallning". Inträdesprisen voro: *Première Loge* 32 styfver, *Seconde Loge* 20, *Parterre* 16 och *Galerie* 8 styfver. Hvarje affisch slutar med hörsamligste an-

*) Dessa, uppsatta dels på tyska, dels på svenska språket, äro 56 till antalet och omfatta tiden från den 17 sept. 1733, då första representationen gafs, intill den 5 febr. 1734. Under denna tid uppfördes 46 olika stycken. Affischerna, hvilka nu finnas i kongl. biblioteket, hafva tillhört drottning Ulrika Eleonora.

modan till respective herrar och dames att sig i god tid infinna, emedan theatrum klockan 4 öppnades och på hög befallning præcise kl. 9 måste tillsluten blifva. Skulle någon pjes af mer än vanlig längd uppföras, anmodades herrskapet att inställa sig tidigare än eljest, på det alla akter måtte hinna till fullo afslutas. Och uttrycktes understundom den försäkran, att "om den värde spectator behagade komma på skådeplatsen tillstädes, så skulle icke allenast hörseln, utan ock synen med mänge förändringar och machiner honom ett behagligit nöje öfverleverera".

Sedan sistnämnda theatertrupp lemnat Sverige, hörer man icke på länge någon utländsk skådespelare här omtalas, med undantag af en tysk komediant och "tandbrytare "Johann Friedrich Darmstädter, som år 1738 sökte Kongl. Maj:ts tillstånd att i landsorten agera komedier, jemte det han utöfvade tandläkareyrket. Det är dock icke bekant att en sådan tillåtelse blef honom meddelad *).

Emellertid hade den önskan blifvit allt mera rådande, att en nationell theater måtte i vårt land komma till stånd. Man eftersinnade, att de främmande skådespelen ej till fyllest medförde det nöje, den sedliga uppbyggelse och det gagn i öfrigt, som skäligtvis borde utgöra ersättningen för de ur riket dragna penningarne, emedan största delen af allmänheten icke kunde, för bristande språkkännedom, njuta af

*) Då han sedermera uppträdde i Köpenhamn, föregaf han sig hafva tillbragt fem år "vid hofvet" i Stockholm. Overskou I: 260. — Tandbrytarekonsten idkades denna tid allmänt af Tysklands komediantskrån. Darmstädter hade år 1736 sökt att i Sverige erhålla privilegium exclusivum på denna konst, hvilket likväl utaf Kongl. Maj:t afslogs.

dessa skådespel. "Fördenskull — yttrar Karl Gustaf Tessin i ofvan anförda promemoria — hade fast månge, så af högre som lägre stånd, åstundat att en gång här i Sverige, såsom i mest alle andre orter, kunde hafvas vackre comoedier och skådespel på vårt egit modersmål, ej allenast att dermed behålla för våre egne de penningar, som vi eljest derföre utgifva till främmande, utan ock för flere andre orsaker, såsom: att det vore en försigtighet och politisk maxime, att med föreställningar på offenteliga skådeplatser gifva folket och myckenheten nogsamt ämne att i deras sammankomster roa sig med och tala om, samt att dermedelst afhålla dem från förvettigt och skadeligit raisonerande om regeringen och statssaker, med hvilka att sig befatta dem intet tjenar; att theatern, när deröfver hölles noga hand och inseende, vore en art af sedeskola, deruti folket och i synnerhet ungdomen, under det de le och roa sig, få höra och se dygden rosas och berömmas, och deremot odygden lastas och straffas på ett långt mera rörande sätt än genom torra præcepter och reglor, ja ofta få se sina egna fel och oseder så naturligen förestälde, att de lättare igenkänna sig, och mera deröfver blygas, samt retas att rätta sig dermedelst, än eljest af de starkaste föreställningar; att alldenstund, Gud bättre, christendomen ännu hos oss icke vore kommen till den höjd, att menniskorna kunde umbära alla verldsliga nöjen, utan folket på lediga stunder ändteligen någon sinnesro hafva ville, så kunde icke nekas, att sedolärande skådespel vore till det ändamålet både de oskyldigaste och nyttigaste, i thy ej allenast för den, som ville derpå akt gifva, vore mycket godt

deraf att lära, utan de afhölle ock åskådarne att i stället förnöta tiden på källare, krogar, spel och andra ställen, hvarest alls intet godt läres, men väl både helsa, pung och hela ens välfärd löpa fara; att svenska sinnen icke annat kunnat än smärtas af de så neslige som sanningslöse utlåtelser, hvilka ofta måst höras af utländingar, att hvarken svenska språket vore så fallet, eller svenske genierne så skickelige, att på vårt modersmål så gode stycken för theatern skulle kunna framgifvas, som på fransöska och andre språk utkommit, hvarföre fast allmänneligen blifvit önskadt efter tillfälle att jemväl i det målet visa, det vår Herre hvarken skapat språket eller hufvuderne i Sverige sämre än annorstädes; att vårt språk onekligen ännu kunde och behöfde uppodlas, men att, just igenom skådespels uppförande derpå, de som hade lust och skickelighet finge tillfälle att, medelst författande af sådana, uppöfva både sig sjelfve och svenska språket, till rikets och nationens lustre", m. m. Åtskilliga försök att rikta vår dramatiska litteratur, till en början med öfversättningar från utmärkta författare, voro redan gjorda: af riksrådet grefve Karl Gyllenborg medelst komedien *En bättrad villhjerna och en trogen vänskap*, bearbetning från engelskan (1721), samt tragedien *Andromache eller ett ömt modershjerta*, efter Racine (1723), äfvensom af Anders Nicander och Magnus Lagerström medelst flera lustspel utaf Molière och Holberg *). Men till dessa styckens uppförande saknades skådespelare. Då i anledning af denna brist offentliga svenska skådespel icke kunde åstadkommas, bildade sig genom friherre

*) Se KLEMMINGS anf. arbete.

Anders Johan von Höpkens föranstaltande ett sällskap af ungdom ur de förnämsta adeliga slägterna, som i Lefebureska huset (nu Jernkontoret) vid Stora Nygatan uppförde svenska stycken, omvexlande med franska *). Stiftarens afsigt härmed var icke blott att bereda tidsfördrif och nöje, utan äfven att befordra sedernas och smakens förädling, samt gifva de unga ett tillfälle att — såsom Tessin säger — "utöfva och förvärfva sig en anständig frihet, både i talande inför en stor myckenhet och i andra exercitier, som de kunde af sina informatorer lärt hafva, men dock icke ännu med den dristighet, som erfordrades, kunde sig af betjena och i verket ställa." Dessa dramatiska föreställningar gafvos i början endast för inbjudna vänner och bekanta, men bevistades sedan äfven af hofvet, och öppnades slutligen understundom för allmänheten. "Flere af dem som nu lefva och de ypperste embeten bekläda voro bland detta sällskap", yttrar en författare på 1770-talet; "de läto icke afskräcka sig att pöbeln kallade dem *Gref De la Gardies comedianter*, de fullföljde sina nöjen, uppodlade sin smak, vunno en belefvenhet och artighet som desse nöjen gifva, hvilket, ehuru det misshagade den gamle svenske butterheten, gjorde det dock af dem glada, roliga och samhällslika menniskor" **).

Genom de svenska skadespel, som uppfördes på denna sällskapstheater, hade den bildade allmänhetens

*) Se E. Schröderheims tal i Vitterhets- Historie- och Antiqvitets-akademien d. 24 juli 1791. *Akad:s handl.* VI. 178.

**) Friherre G. J. Ehrensvärd (förste direktör vid Kongl. Operan 1773—76) i en berättelse om sin theaterförvaltning. Denna berättelse, som tyvärr är ofullbordad, finnes bland de gustavianska papperen på akademiska biblioteket i Upsala.

åstundan efter en stående inhemsk scen blifvit ytterligare stegrad. En tillfällig omständighet gaf anledning till denna önskans uppfyllande. År 1737 företogo sig några unga skrifvare och studenter att sammansätta och på konungens namnsdag spela "ett stycke af Tobiæ historia". Ehuru både vid utarbetningen och framställningen mycket fans att anmärka, vann detta skådespel, endast derföre att det var svenskt original, ett så allmänt bifall, att aktörerna icke allenast måste spela det tre till fyra gånger, ständigt under stor trängsel af åskådare, utan äfven blefvo utaf så väl "högre som lägre ståndspersoner" på allt sätt öfvertalade att fortfara med svenska skådespels uppförande. Åtskilligt "folk af condition" lofvade förse dem med vackra och ärbara pjeser. Man förestälde dem att, som publicum vore så särdeles hågadt för en svensk theater, kunde de dervid hafva sin goda utkomst, och derest de spelade endast pjeser af nämnda beskaffenhet behöfde de ej anse sig för komedianter, hvilka fara landet omkring, utan kunde jemte skådespelaryrket idka hvar och en sitt förra näringsfång, samt hoppas att, om de derjemte uppförde sig beskedligen, kunna, på samma sätt som de tidigare svenske aktörerna, framdeles komma till vackra brödstycken. Öfverståthållaren grefve Törnflycht skaffade dem nu konungens tillstånd att gifva föreställningar på kongl. theatern. "Och emedan de af sig sjelfve voro både medellöse och ovane vid handtverket, och bekant var att i Frankrike, England och andre orter folk i de förnämste tjensterna, eller eljest af mycken distinction, plägade underhålla theatrerne,

så åtogo sig ändteligen visse herrar ej blott att förskjuta medel till theaterns nödige reparation samt till magasins anskaffande, med mera som förlag fordrade, utan ock att låta undervisa och inrätta de nye acteurerne uti allt det som till den sysslan hörde" *). Den sålunda anordnade *Kongl. Svenska Skådeplatsen* ställdes under inseende af friherre Höpken, öfversten (sedermera riksrådet) Nils Palmstjerna samt kammarherren von Olthoff, och konungen utfärdade bemyndigande för aktören vid den senaste franska truppen Charles Langlois att vara närmaste styresman vid spektaklerna. Riksrådet Gyllenborg, företagets synnerligaste befordrare, skref *Svenska sprätthöken*, lustspel i 5 akter, hvarmed theatern öppnades i oktober månad nämnda år. En särdeles lifiig verksamhet rådde någon tid på denna skådeplats. Redan under åren 1737 och 1738 uppfördes — enligt Tessins utsago — några och tjugu särskilda stycken, bland hvilka voro flera svenska originaler, såsom sorgspelen *Fröken Snöhvit* och *Torilla eller Regner och Svanhvita* af riksrådet friherre Erik Wrangel (äfven en nitisk gynnare af den nya inrättningen); komedien *Den afundsjuke* och tragedien *Brynilda eller den olyckliga kärleken* af Olof von Dalin; samt lustspelen *Fru Rangsjuk* och *Håkan Smulgråt* af R. G. Modée. Skådespelen, som gåfvos två gånger i veckan, slutade vanligtvis med en ballett, och hade, enligt tidens smak, intermeder af harlekinsupptåg, lindans och så kallade luftspringningar. Bland truppens första medlemmar — hvilka snart så förkofrade sig i

*) Tessins promemoria.

sin konst, att, efter Tessins omdöme, somliga voro lika skickliga som någon af de främmande aktörer han sett uppträda i Sverige — äro följande kända: herrar Christofer Knöppel, Petter Lindahl, Petter Stenborg, Johan Berghult, Birger Hildon, Petter Palmberg, Nils Flodell, Ålander, Flodin, Wendelius och Rink, fru Åberg samt mamsellerna Wijktman och Lund *). Såsom senare dervid tjenstgörande omtalas: Didrik Trundman **), fru Lillström, hennes dotter Betty (Elisabeth) — hvilken redan vid sju års ålder, 1747, med allmänt bifall utförde Astrilds roll i Sveriges första opera comique: *Syrinx eller den uti vass förvandlade vattunymfen*, och sedermera, som fru Olin, var sångscenens yppersta prydnad i Gustaf III:s tid, — samt Johanna Katarina Enbäck, sedan fru Löfblad, hvilken ännu under 1790-talet uppträdde på Svenska Komiska Theatern.

De underrättelser man vidare eger om ifrågavarande skådeplats äro ganska sparsamma. Föreställningarne derstädes hade fortgått föga mer än ett års tid, då man förnimmer entreprenörerna beklaga sig, "att dem, likasom alla andra som något inhemskt här i landet vilja inrätta, mött allehanda förtretlig-

*) Knöppel född 1717; lefde, efter sin afgång från scenen, såsom fransk språkmästare i Stockholm, der han dog d. 13 apr. 1800. — Lindahl var före sitt inträde vid theatern kompani- eller mönsterskrifvare; berömmes af Ehrensvärd såsom "ett sällsynt ämne", särdeles förträfflig i harlekinsroller. — Om Stenborg mera framdeles. De öfriga äro endast till namnet bekanta.

**) Trundman inskrefs som student i Stockholms nation vid Upsala universitet d. 12 febr. 1737; blef omsider klockare vid spinnhuset i hufvudstaden, — "allmänt känd för sitt oordentliga lefnadssätt", lyder en anteckning i nämnda nations matrikel. Han är den samme Trundman som besjungits af Bellman i *Handlingar rörande Bacchi ordenskapitel*.

heter". Theaterpersonalen blef derföre i slutet af 1738 uppsagd. Men genom förnämliga personers bedrifvande, hvarvid Tessin synes hafva varit mycket verksam, kom en ny entreprenad å bane, och 1739 voro "de Kongl. Svenska Comoedierna" åter i gång, samt "af vederbörande all behörig anstalt gjord att sätta dem uti långt bättre stånd än de en tid varit" *). Langlois hade blifvit skild från direktörsbefattningen. Ett år derefter (aug. 1740) finner man honom likväl åter hafva inträdt i denna befattning och nu, i bolag med aktörerna Lindahl och Palmberg, "upprätthålla det svenska skådespelet" för egen räkning. Härmed fortfor han ända till 1753; de första åren med temlig framgång, ehuru den långa sorgtiden efter drottning Ulrika Eleonoras död, då spektaklerna måste inställas från den 24 november 1741 till den 7 januari 1743, förorsakade bolaget ett svårt afbräck. Men de förnäma och högmögende i samhället, hvilkas uppmuntran den svenska theatern hufvudsakligen hade att tacka för sitt bestånd, vände snart sitt deltagande derifrån, för att egna det åt företeelserna på den politiska skådeplatsen, eller sjelfva der spela en roll. Komedierna blefvo allt mer öfvergifna, och truppen råkade slutligen i största trångmål, hvilket nogsamt bevittnas af direktör Langlois' flera ansökningar hos Kongl. Maj:t, bland annat om eftergift af den på skådespelen lagda beskattning, med bönfallan, att truppens "bedröfliga tillstånd måtte behjertas, varandes alltför svårt att hos andra förorsaka löje, när

*) Fråga om *abonnement* förekommer nu för första gången i Sverige. Hel première loge utbjöds för 120 daler kopparmynt (omkr. 53 rdr rmt), seconde loge och parterrplats för 60 daler samma mynt om året.

ens egne ögon äro fulle med tårar öfver en tryckande nöd, särdeles af skuld, som är, bland alla, det olyckligaste tillståndet" *). — För att söka åter upphjelpa den förfallna theaterinrättningen till ett anseende, som svarade mot ändamålet med dess stiftelse, träffade år 1753 löjtnanten friherre Fredrik Wilhelm Hastfehr öfverenskommelse med Langlois och hans skådespelarpersonal, att den förre skulle mot vissa vilkor öfverlåta på Hastfehr "sin genom konglig resolution erhållna rättighet till en svensk trupps antagande", och den senare, för bättre utkomsts skull, undfå af honom årlig lön. Hastfehr begärde Kongl. Maj:ts bifall till denna entreprenad, "på det han under dess höga hägn måtte med så mycket större force och säkerhet kunna verket fortsätta", och han erhöll detta bifall i april månad nämnda år **). Men det höga hägnet blef mindre än intet. Konung Adolf Fredrik och hans gemål funno föga behag i de inhemska skådespelen; en fransk theatertrupp inkallades, och åt denna måste nu den svenska utrymma sin skådeplats, efter att i sexton år hafva utöfvat en onekligen berömvärd verksamhet. Af de under tiden uppförda stycken känner man nästan endast dem som blifvit tryckta, och dessa utgöra omkring 70, hvaribland 15 äro svenska originaler och de öfriga öfversättningar från berömda franska, engelska och danska författare.

*) Inlaga d. 16 nov. 1748, i riksarkivet. — För hvarje spektakel erlades 6 daler kopparmynt till rasp- och spinnhuset i Stockholm, samt 6 daler silfvermynt till lasarettet dersammastädes.

**) *Rådsprot.* d. 30 mars 1753.

Adolf Fredrik hade redan som kronprins och nyss efter sin förmälning med Lovisa Ulrika (1744) låtit genom Tessin öppna underhandlingar i Paris om ett franskt theatersällskaps anställande vid svenska hofvet, men dessa afstadnade, och återtogos först efter hans thronbestigning. Om sommaren 1753 ankom den införskrifna truppen till Stockholm, och började den 1 september att spela på Bollhuset, under öfver-intendenten grefve Cronstedts och hof-intendenten Adelcrantz' styrelse. Skådespelen lära i början gifvits för enskilda entreprenörers räkning, men innan kort uppfördes de för hofvets egen, än i Stockholm, än vid Drottningholms och Ulriksdals lustslott. Inom sällskapet funnos utmärkta förmågor, både i spel, sång och dans. Företrädesvis berömmas vid den dramatiska och lyriska scenen: herrarne Déricourt, De Roche och D'Armancourt, fruarna Baptiste och Du Londel (den senare förträfflig icke blott som skådespelerska och sångerska, utan äfven som danserska) samt m:ll Duclos; vid balletten: herrar Frossard och Gallodier, jemte fru Soligny och m:ll Le Clerc *). Den glans, som genom dessa konstnärer spreds öfver hofvet, syntes dock icke vara till fyllest; för att göra det ännu mera lysande, införskrefs följande året äfven ett italienskt operasällskap. Detta anfördes af den om svenska opera-inrättningen sedermera så förtjente Uttini, och bland dess medlemmar nämnas herrarne Croze och Scoglie, fruarna Uttini och Beccaroni samt m:llerna Galliotti och Fabrice. Men de ansenliga kostnader, som under-

*) Se *Bihanget* II.

hållet af denna opera-anstalt förorsakade, gjorde sällskapets afskedande nödvändigt efter ungefär tio års härvaro. Den franska truppen deremot ville man icke undvara, ehuru jemväl dennas underhållande hade sina svårigheter*). Den bibehölls ända till

*) För att erhålla bidrag till dess bekostande, tillgrepo direktörerna, i likhet med styresmannen för 1699 års franska trupp, utvägen att på theatern anställa offentliga maskerader; hvilka likväl, såsom vid denna tid mera ovanliga än i Karl XII:s första regeringsår, blefvo föremål för mycket svårare anmärkningar. Stockholms stads consistorium klagade deröfver hos regeringen genom skrifvelse den 9 jan. 1759, hvaruti förmenades, "att maskerader anställas till Skaparens vanheder och andras förargelse, med syndigt tidsfördrif långt in på nättren, samt att sådana nöjen alldeles utmärka ett till allehanda fräckhet benäget sinnelag, men icke ens ega grund i någon förnuftig hednisk moral, än mindre stå tillsammans med Guds ords föreskrift och Frälsarens efterdöme." Ämnet kom under öfverläggning i rådkammaren. Riksrådet Palmstjerna anförde följande skäl *emot* maskeraderna: 1) den lilla smak folket fått för idoghet blefve förvänd, eller åtminstone afvänd från sitt rätta syftemål, genom dylika tidsfördrif; 2) de fattigare förleddes att i sina nöjen efterapa de rikare, och derigenom skulle käppen och säcken blifva deras vissa öde för lifstiden: de finge vänja sig att deltaga i de rikas fåfänga förlustelser, utan att bli kända i sin dårskap, då skråpuken dolde dem: nöjet, att okänd under masken vara lika gill och jemngod med de högsta och yppersta, vore förledande; 3) de från påfvedömet härflytande lätthelgdagar och gesällernas frimåndag gjorde stor olägenhet, oreda och dyrhet vid handtverkerierna: hvad skulle ej ske, om *bals masqués* komme både i mästares och gesällers tycke? — Han tillstyrkte derföre förbud mot dylika lustbarheter, som endast förledde till onyttig flätja. Med honom förenade sig riksråden Lagerberg, Löwenhielm, Höpken, Ehrenpreus och Gyllenborg. Riksrådet Ekeblad deremot yttrade såsom skäl *för* maskerader: att ungdomen derigenom vandes vid munterhet och ett otvunget och glädtigt umgänge, samt bragtes till omtanka och en nyttig täflan uti qvickhet och sådana egenskaper som på ett oskyldigt sätt gjorde dess sällskap mera behagligt och angenämt; borde maskerader förbjudas, så borde man äfven förbjuda andra slags jouissancer och samqväm, der mera tillfälle gåfves till ett syndigt kroppens öfverlastande med mat och dryck, och till ett skadligt politiserande; väl vore rikets närvarande konjunkturer brydsamma, hvadan det torde synas mera *de tempore* att inskränka än befordra slika nöjen, men Hans Exc. menade, att ju bedröfligare

Adolf Fredriks död, 1771, då den utaf Gustaf III afskedades *).

Emellertid lefde det svenska skådespelarsällskapet ett allt mera aftynande lif. När det genom den franska truppens uppträdande utestängdes från theatern i Bollhuset och således icke i hufvudstaden egde någon lämplig skådeplats, sökte och erhöll dess föreståndare, Hastfehr, tillåtelse att gifva representationer i landsorterna. Men äfven här var lyckan honom oblid, och hans entreprenad måste, efter ett års tillvaro, upphöra (i april 1754) **). Aktörerna Lindahl och Berghult anhöllo då hos Kongl. Maj:t, att, emedan sällskapet vore alldeles ur stånd att vidare i Stockholm vinna sitt nödtorftiga bröd, och emedan sökandena, som vid theatern användt sin bästa tid, men deremot lemnat sina andra reela sysslor och goda vilkor, fördenskull såge sig med hustrur och barn

tiderna vore, dess mera borde allmänheten uppmuntras, när det kunde ske utan förargelse och oordning och med anständighet. — Riksråden Hamilton och Scheffer ansågo likaledes maskerader vara en sak *innoxiæ utilitatis*. — Konungens utlåtande inhemtades, och följden synes hafva blifvit, att maskeraderna förbjödos. *Råds-prot.* d. 10 jan. 1759.

*) Gustaf, ännu kronprins, gaf i skrifvelse från Paris 1770 befallning om truppens uppsägning, hvilken, enligt kontraktet, skulle ega rum sex månader före afskedet. Efter Adolf Fredriks död gjorde Adelcrantz ansökning derom, att truppens sista qvartal för 1770 måtte utgå af allmänna medel. Men Rådet ansåg en sådan utgift icke åligga statsverket, utan hänvisade sökanden till utredningsmännen i konungens sterbhus. Det begärda qvartalet utgjorde 85,300 daler kopparmynt; således uppgick truppens aflöning till en summa af 341,200 daler kmt (ungefär 97,300 rdr rmt) om året.

**) Sedan Hastfehr misslyckats i att sköta en theaterstyresmans kall, reste han för dansk räkning till Island, i ändamål att förbättra fårskötseln derstädes. Lefde slutligen i Köpenhamn af en pension, som danska regeringen beviljat honom, och dog der 1768.

hotade af tryckande nöd, hvarföre de, för sitt uppehälle, beslutit att af barnen jemte några andra skickliga personer bilda ett litet sällskap till svenska skådespels uppförande, — Kongl. Maj:t täcktes tillåta dem att med denna trupp gifva föreställningar i rikets öfriga städer. Ansökningen bifölls den 20 maj 1754 *). Större delen af svenska truppen qvarstadnade dock i hufvudstaden, och i en å dess vägnar af Petter Stenborg ingifven skrift till Kongl. Maj:t 1756 anfördes: att Lindahls och Berghults framställning skett utan de öfrigas vetskap; att det aldrig kommit i dessas tankar att genom kringresande i landet förtjena födan; att det förfall, hvari svenska theatern på senare tiden råkat, borde tillskrifvas dels den torftighet, som följt den samma allt ifrån början och som hindrat dess medlemmar att förnöja allmänheten genom utvärtes prydning, dels och i synnerhet den förre direktören Langlois' mindre grannlaga val i afseende på personalen, hvarvid han sett mera på egen nytta än på theaterns heder och fördel; att truppen likväl hoppades genom dessa omständigheter icke blifva beröfvad den så lång tid åtnjutna förmånen att få gifva skådespel i residensstaden. Stenborg anhöll derföre om bekräftelse på denna förmån och att få begagna Bollhus-theatern de dagar, då franska spektakler der icke uppfördes. Riksråden tillstyrkte härtill bifall, så mycket hellre som infödde Svenskar skäligen borde åtnjuta hvad

*) Tjugu år senare sökte Lindahl hos Gustaf III, att, som 1754 års resolution för honom förkommit, han och hans barn måtte erhålla förnyadt tillstånd att uppföra skådespel i riket, hvilket ock af konungen utfärdades d. 7 juni 1774.

som blifvit utländingar förunnadt; men konungen, "hvilken dispositionen af komedihuset enskildt tillhörde", ville icke tillåta svenska truppen att der alternera med den franska, i anseende till de *desordres* som derigenom kunde uppstå. Det resolverades fördenskull, att Stenborg och hans sällskap väl finge uppföra skådespel i Stockholm, men borde sjelfva förse sig med theater. — Under de största ansträngningar, och kämpande med ytterlig fattigdom, fortfor derefter Stenborg i sexton års tid att spela ömsom i hufvudstaden, ömsom i landsorten, hvarest han äfven fick uppträda, på grund af en konglig resolution den 23 maj 1758. I Stockholm egde han ingen stadig lokal, utan måste inrätta sin skådeplats än här, än der, ofta på de otjenligaste och uslaste ställen. En tid spelade han på vinden i ett ruckel vid Kimstugatan, senare (1768—1770) än i kongl. lifgardets läger på Ladugårdsgärdet, der en theater fans inrättad, än i det forna Hamiltonska eller dåvarande Bergstrahlska huset vid Riddarhustorget, än vid Jerntorget, i hörnet af Bankogränden, "der som Lafons kaffehus förr har varit". Hurudan svenska theaterns belägenhet var på 1760-talet, kan inhemtas af en samtiding, friherre Ehrensvärd, som deraf lemnat följande skildring *).

"Smaken för franska theatern blef så allmän och intagande, att man glömde, det en svensk theater hade funnits, och ansåg det vara daraktigt att tro en sådan *kunna* finnas. Skulle något ridicult omtalas, så var det ord, dem man ännu från den samma

*) I ofvan anförda berättelse.

kunde ihågkomma. De förste, som uppmuntrade den, voro döde eller ock ur stånd satte att mera kunna uppmuntra. Den svenska theatern, landsflyktig i sitt eget fäderneslaud, såg att, då man icke mera kan roa och gagna, är ens varelse föga nödvändig. En tvinsot intog den samma, öfvergifven af läkare och utan tillgångar till hjelpmedel. Längst in uti staden, der några gamla och nära emot hvarandra svarande ohyggliga hus göra en smal gränd, högst uppe på en vind, der dagen med möda kunde tränga sig fram, der konsten nekat trappor, utan dit man måste klifva på en brant och svag stege, — dit hade svenska theatern tagit sin bedröfliga tillflykt. Der besöktes den af de gemene, som der råkade sina likar, eller för litet penningar fingo tillfälle att se seder afmålade, som liknade deras. Man slogs der som på en gästgifvargård, ovett hördes som ibland mångleskor, grofhet som ifrån de sämsta krogar och liderlighetens tillhåll. Den betjentes af lika sådana personer. Aktörer voro tillkomne ömsom ifrån gäldstugan, ömsom ifrån soldathopen, några perukmakaredrängar och bränvinsadvokater. En adelsman Leyonmark spelte en ibland de sämsta roller; men det var icke något nytt den tiden, att se svenske adelsmän spela smutsiga och sämre roller. Aktriser voro hemtade utur tvättarestugan och ifrån Barkareby, kläderna lånta utur klädstånd, musiken flyttad ifrån krogbaler. — Så hade tjugu års vanvårdnad omskapat denna inrättning. Blef någonsin i de större sällskaper fråga yppad att se ett svenskt spektakel, så ansågs en sådan föresats som ett *partie de débauche*, som en lust att se främmande dårar, eller, då man är på landet, att dansa

på bondbröllopp. Man besökte svenska theatern för att skratta åt det allra sämsta man sig kunde inbilla. Man lät efter behag börja med den sista akten af en tragedie och sluta med den första; man hängde den olycklige naken i en vippgalge; Jeppe på Berget låg på en dynghög på theatern; man utviste den aktör man icke tyckte spela roligt nog; då de skulle gråta i tragedien, tvang man dem att skratta, och vid det löjligaste i komedien betalte man dem för att gråta. Spektatörerna deltogo lika så mycket i pjeserna som sjelfve aktörerna."

Huruledes denna djupa förnedring, hvari 1737 års svenska skådeplats slutligen nedsjunkit, blef en anledning till *Kongl. Opera-theaterns* inrättande, år 1772, och hvilka stora svårigheter man hade att öfvervinna innan denna lysande inrättning kunde komma till stånd, — derom må jemväl Ehrensvärds berättelse anföras.

"Efter konung Gustaf III:s återkomst från sina resor och sedan det franska spektaklet alldeles var afskedadt, trodde den gamle Stenborg och den förfallna svenska theatern att hopp om dess återhjelpande skulle ernås. Hans söner*) voro begge nyttjade i hans trupp; den yngste var hofkanslist och ville på embetsmannavägen bana sig fortgång till lycka. Riksrådet grefve Bielke var då öfverste marskalk; hos honom, såsom sin förman, anmälte sig den yngste Stenborg och anhöll som en nåd och hjelp i sin fattigdom, att hans far måtte förunnas på den kongl. theatern en enda gång låta under varande riksdag

*) Nils Gustaf och Karl Stenborg.

(1772) uppföra en pjes, i hopp att vinna en ansenlig recett. Grefve Bielke anmälte detta hos Hans Maj:t, som biföll, mera af lust att roa sig åt ett så oformligt spektakel, än i tanke att detta skulle gifva orsak till en ny inrättning. Gref Bielke och hans grefvinna, af patriotiskt nit och de berömvärdaste tänkesätt, beskyddade desse olycklige och bad för dem om allas indulgence. Repetitionen af pjeserna, som skulle spelas, skedde i öfverste marskalkens rum, der Hans Maj:t lofvat sjelf vara tillstädes och väntade sig det nöjet att mycket skratta. *Menechmerne* och *Oraklet* voro de pjeser som utvaldes. Jag var närvarande vid denna repetition. Jag kan aldrig nog beskrifva hvad den plågade mig. Jag hade nyss sett de bästa och af hela Europa mest berömda franska aktörer. Nu sårades hörseln vid hvart ord; aktörernas spel var så osmakligt, att man icke utan en bedröflig häpenhet kunde se det samma. Pjeser, ord, uttal, spel, kläder, gång, gråt och skratt — allt var lika osmakligt. Representationen af dessa pjeser svarade alldeles emot repetitionen; men jag har aldrig sett en så talrik samling af folk; man applauderade vid hvarje ord, man tycktes hafva en innerlig glädje att se ett svenskt spektakel, och derigenom tycktes allmänheten bedja Hans M:t att ett sådant beskydda. Vid denna representation togs ock af H. M. beslutet att inrätta en svensk skådeplats: han kommunicerade mig genast sin afsigt, och uppdrog mig ensam direktionen öfver denna inrättning.

"Tusende planer formerades, hurudant detta svenska skådespel borde blifva. Huru skulle man inrätta en ordentlig theater i ett land, der man icke

egde tio drägliga pjeser till uppförande; der de enda aktörer som funnos voro uslare än de sämsta landstrykande komedi-trupper; der nationens geni var vändt till tröghet, der fattigdomen var i tilltagande, smak och insigter i aftagande, och der regeringssättets natur gjorde att man häcklade allt som företogs? Att upprätta en komedi-trupp var det allra äfventyrligaste; man hade nyss förlorat en af de bästa franska. Örat hade vant sig vid detta angenäma språk; de nyaste pjeser med de lifligaste målningar och de artigaste uttryck hade nyligen intagit oss. Huru kunde man då förvänta att lyckas med ohyfsade pjeser och, jag vågar säga, ett ohyfsadt theaterspråk? Tragedien var tröttsam och odräglig att uthärda; komedien var plump, full af Arleqvins infall, och urmodig till närvarande seder. Fåfängt hade det varit att vilja vänja örat vid *Håkan Smulgråts* infällen och vid den *Afundsjuke* med dess drängesamtal. Hade man det ändtligen kunnat, hvad hade smak, goda seder och vitterhet dervid vunnit?

"Hvilken utväg skulle man då taga, att erhålla ett svenskt spektakel? Jo, begynna med det, hvarmed andra nationer slutat: en *stor opera*. Man finner förslaget djerft och utförandet tveksamt; men ingen annan utväg kunde finnas. Projektet tadlades redan i sin början af alla dem som ej ville se på skälen. En opera, som eger en behaglig musik, en väl inrättad ballett, prydliga kläder, vackra och väl målade dekorationer, har så mycket intagande, att ögat, örat och de öfriga sinnen äro alla på en gång förnöjda. Man vänjer sig derigenom småningom vid språket; dess hårdhet minskas genom musiken: man

finner ord och uttryck allt lindrigare, och ingår slutligen förlikning med sitt tungomål. En opera kan gifvas flera gånger å rad; man tycker sig alltid finna något nytt att se och höra. Jag trodde ock en sådan inrättning möta mindre svårigheter derigenom, att detta var ett för nationen mera okändt slag af spektakel. Man hade för ungefär sexton år sedan sett härstädes uppföras de oformliga italienska operorna, hos hvilka musiken ensam utgör hela värdet, och de små franska opera comiques, hvarken försedda med balletter eller präktiga dekorationer. Nya inrättningar vinna snarast stadga, der jemförelse icke eger rum. Kritiken kan emot dem icke hvässa sina skarpaste vapen; nyheten väcker förundran och ofta oförtjent bifall.

"Jag såg alla dessa förmåner och alla dessa svårigheter; min största oro var dock öfver den brist på ämnen som företedde sig till uppfyllande af alla de skiljaktiga delar, hvaraf en opera består. Men under konung Gustafs ögon fick man ej fälla modet. Man skulle arbeta, och endast önska att hans lifliga inbillning ej måtte af början begära fullkomligheter, ej påskynda hvad som fordrade mognad, och ej tro att några månaders arbete kunde åstadkomma hvad hundrade års möda i andra länder frambragt. Hans Maj:t fann alla skäl tala för inrättandet af en opera. Man trodde sig dervid äfven kunna draga nytta af den musikaliska akademi, som i denna vefva blef med konungens privilegium försedd: en den vanskapligaste inrättning som någonsin blifvit påtänkt, och som ännu bibehållit sina lyten, om ej Hans Maj:ts egna omdömen hade ändrat den första planen, och gjort den till en

stiftelse som under god förvaltning kunde blifva nyttig. Härifrån väntades kompositioner af musik, äfvensom musici till att upphjelpa den förfallna orkestern.

"Vi kunde sägas ega tre kompositörer: kapellmästarne Zellbell, Wesström och Uttini. Zellbell, med djupa insigter både i komposition och musikens exekution, hade, hemkommen från sina resor, på tolf år icke gifvit det ringaste prof af sina kunskaper vid andra tillfällen än koncerters uppförande på Riddarhuset och orgornas spelande i Storkyrkan. Han hade under ett kort vistande i Ryssland uppfört derstädes en opera af egen komposition, hvilken vid första representationen föll. Hans insigter blefvo oss onyttiga. Hans långsamhet att arbeta, hans gammalmodiga smak, hans envishet och egenkärlek afskräckte oss, så att jag aldrig tordes lemna något arbete i hans händer*). — Wesström, egenkär fantast, blan-

*) Ferdinand Zellbell föddes i aug. 1719. (Fadren som äfven hette Ferdinand, var hofmusikant och organist i Storkyrkan). Han fick den 18 juli 1750 kongl. fullmagt på hofkapellmästares titel, med åliggande att vid hofvet tjenstgöra såsom koncertmästare och med löfte att vid första ledighet erhålla den till befattningen hörande lön. Men när genom koncertmästaren P. Brandts befordran till kongl. kapellmästare d. 31 dec. 1758 lönen blef ledig, gaf konungen den samma åt koncertmästaren Anton Perichon. Häröfver klagade Zellbell hos rikets råd, som dock förklarade att ärendet tillhörde konungen *enskildt*. Zellbell vände sig då till rikets ständer, hvilka i skrifvelse till Kongl. Maj:t d. 21 juni 1762 förordnade, att Z. skulle njuta sin fullmagt till godo och af hofstatsmedlen undfå ersättning för den lofvade, men ej bekomna koncertmästarlönen, intill dess den samma vid ny ledighet kunde honom tillfalla. Zellbell var, liksom fadren, organist i Storkyrkan, och utsågs till musikaliska akademiens direktör för informationsväsendet. Bland hans kompositioner nämnes musiken till *Sveas högtid eller Fria Konsternas vördnads-offer åt Dygderna*, "opera-ballett" af G. F. Gyllenborg, hvilket stycke var ämnadt att uppföras på Bollhus-theatern d. 23 juni 1774 med anledning af konung Gustaf I:s bildstods aftäckande

dade kunskaper med en baroque och urmodig smak *). — Uttini, född Italienare, skulle väljas; man darrade redan vid detta val. Man kände hans insigter: han hade före sin ankomst till Sverige komponerat flera italienska operor, alla berömda, alla af kännare värderade; men en lång hvila hade tör hända vanvårdat hans smak, han hade på många år icke hört andra arbeten än sina egna, och endast varit nyttjad att ackompagnera någon fransk opera comique eller komponera några små arier vid hofvets fester. Utgången visade dock, att vi icke misstagit oss i vårt val; han arbetade upp sin smak, han kände sig lifvad af företaget, han uppeldades af samma ifver att bidraga till den nya inrättningens framgång, han började lägga sig vinn om kännedomen af vårt språk, hvilket under tjugu års vistande i Sverige aldrig runnit honom i tanken. Uttini blef en af de nyttigaste och nitfullaste arbetare.

"Ännu var af franska truppen premier-dansören Gallodier här qvar; af honom väntade man en balletts formerande. Han hade för femton år sedan blifvit ifrån Paris förskrifven endast som dansör vid den ganska inskränkta ballett man den tiden egde; han var då ung, och hade varit dublerande figurant vid

---

på Riddarhustorget, men, i anseende till de instundande högtidligheterna vid hertigens af Södermanland förmälning, ej hann beredas till uppförande i sin helhet, hvarföre endast musiken blef nämnda dag uppförd, i riddarhussalen. Zellbell dog den 21 apr. 1780.

*) Anders Wesström föddes 1722. Reste 1757 och 1758 i Tyskland och Italien, der han studerade under den berömde Tartini. Han var en skicklig fiolspelare, erhöll titel af kongl. hofmusikus, och blef slutligen organist i Gefle. Dog i Upsala d. 7 maj 1781.

stora operan i Paris, utan tanke att bli ballettmästare; sedan dess hade förändringar i danssystemet flera gånger kunnat tilldraga sig. Hans insigter voro goda, hans dans hade behagat så mycket som *le genre sérieux* behagar i vårt land i jemförelse med *le genre comique*; men hans nit och goda vilja voro egenskaper, för hvilka han icke nog kan berömmas. Jag är skyldig honom den rättvisan att säga, att utan honom, hans flit, hans åhåga, hans mödosamma arbeten, hans omsorg att få detta i skick och ordning, hade operan icke varit till, utan allt stadnat vid ett misslyckadt försök. Men huru skulle man finna ämnen till en balletts formerande hos ett så svårböjdt folk? Af den forna franska truppen voro några få att tillgå, men alldeles icke tillräckliga för en stor opera. Den förra svenska theatern hade icke att framvisa ett enda ämne som kunde göra det simplaste danssteg.

"Ämnen till sången voro dock svårare att finna; man hade endast hofsekreteraren Lalin och den yngste Stenborg att tillgå. Den förstnämnde förnötte sin tid med riksdagsgriller, höll bondklubbar, och slutade sin politiska carrière på gäldstugan. Stenborg följde den tidens ofrälse princip: embetsmannavägen tycktes vara honom öppen; den förre öfverste marskalken grefve Horn hade gifvit honom en hofkanslists fullmagt, hvilken må hända skulle omsider föra honom ifrån sång och instrumenter till de högsta embeten. Bland fruntimmer egde man ingen enda att välja. På stat lönades italienska sångerskorna Gallodier och Uttini; men deras år, deras figur, deras språk — allt talade emot dem. En Tyska, fru Keijserin,

hvilken äfven var betald som sångerska, men i sin ungdom spelat en mycket angenämare roll, var nu 70 år gammal och otjenlig *). Fru Olin var assessorska; hennes man såg riksrådsstolen i perspektiv för sig; man tordes knappt kasta tanken på henne.

"Orkestern befann sig i ännu bedröfligare tillstånd. Konungens kapell bestod till mesta delen af gratialister och musikaliska invalider; de fleste voro sängliggande, somlige blinde, andre döfve, åtskillige lame och ofärdige. Man hade under de senaste åren nöjt sig när de kunnat spela en symfoni innan spektaklerna börjades, och ackompagnera rösterna i en liten obetydlig opera comique. Deras förnämsta syssla var att som store virtuoser spela till dans vid hofbaler, och dessemellan förtjena sig födan med samma göromål på piqueniquer och lustbarheter. De bäste musici, som förut varit här, voro döde eller på annat sätt afgångne. Kammarmusikus Ferling var den förnämste och hade med uppmuntran kunnat blifva den skickligaste violist vi i Sverige egt; men fattigdomen tryckte honom, och gäldstugan var hans akademi. Hvad kunde man vänta af de öfriga, som egde endast 900 daler kopparmynts lön, de fleste mindre? Man tyckte sig känna hörseln sårad redan då man föreställde sig desse uppföra en stor och präktig opera. Inga blåsinstrumenter funnos och ingen som kunde

*) Elisabeth Kayserin hade i sina unga år gjort lycka på opera-theatern i Dresden. Hon väckte dock mindre uppmärksamhet som sångerska än som flitig barnaföderska. Vid femton års ålder gifte hon sig med Kayser, tenorist vid nämnda theater, och hade med honom 23 barn, bland hvilka voro fyra par tvillingar. Hon kom med sin man till Sverige under Fredrik I:s regering, och säges hafva stått i ett förtroligt förhållande till konungen.

handtera sådana. Utom hofkapellet voro få ämnen att tillgå; och huru öfvertala dem som kunde finnas, att mot strängare tjenstgöring nöja sig med en lön af 900 daler kopparmynt?

"Såg man på sjelfva theatern, så stadnade man i förtviflan. Huru vänta sig att med framgång uppföra en lysande och praktfull opera, som fordrar så många stora dekorationer, så många ombyten af dem, der man icke egde en half alns bredd emellan kulissen och väggen; der den sista fonden af dekorationen var fästad vid yttersta muren? Denna theater, ehuru med goda proportioner och hedrande byggmästarens, den gamle grefve Tessins smak och insigter, var icke ämnad till annat än vanliga spektakler. Hvar hoppas kunna ställa contrepoids, som äro så oundgängliga? Hvarifrån vänta sig se voler och flygande dekorationer, se andar komma på en gång ofvan och nedan ifrån? Och huru töras lita på den hastighet som bör bedraga ögat och som bidrager till hela illusionen vid dessa ombyten? Huru tänka att här se palatser brinna, städer uppstiga och kullfalla, de häftigaste stormar, skeppsbrott, skilda landskaper, tempel, höga berg och grottor: allt nödvändiga delar, bidragande till en operas fägring? Om allt detta varit möjligt att få måladt och i ordning satt, huru lita på att se det utöfvadt på en theater, der rummet nekade, och insigter felades hos dem som skulle verkställa? — En flitig snickare, som lärt under en bortrest, okunnig machinist, antogs till denna syssla. Han hade under dennes öfvervaro något utöfvat, men man väntade sig icke det man var djerf nog att önska. Lyckan var på vår sida. Snickaren

Sollenius, född med ett mekaniskt begrepp, började arbeta sig fram ur mörkret och har sedermera gifvit prof på en skicklighet, som man torde förgäfves hafva väntat hos mera kunnige.

"Hvad skulle man då hoppas för dekorationsmålningen, denna så angelägna del för en operas framgång? Målaren Sundström, med all sin skicklighet, var halfdöd af lungsot, och hans bortgång hotade dagligen. Huru vänta så mycket arbete af en döende, och huru tro att han skulle lyckas i så svåra dekorationer, der både målning, perspektiv, illusion — allt borde observeras? Han hade dittills ej haft så brydsamma arbeten: en trägård, ett landskap, ett palais, ett tempel, en kammare var allt hvad vid förra theatern åstundats.

"Men alla dessa svårigheter öfvervunna, återstod ännu den största: huru sammansätta denna opera, så att den kunde med det merveilleusa förena en någorlunda hållning, intérêt och prakt? Betraktade man franska operan, detta konstens mästerstycke, så förnöjdes synen, men själen blef orörd. Betraktade man åter den italienska, så gafs allt för själen och intet för ögat. Man förundrades att der se balletter icke analoga till pjesen, att se dubbla interessen, att se alla theaterns yppersta regler vanvårdade, att finna aktörerna endast sjunga och icke egna någon omsorg att med sitt spel utmärka sina passioner. Hvem af dessa operor skulle man taga till efterdöme? — Man skulle förena det lysande af franska operan med det intagande af den italienska. Sången tycktes förbehålla sig en italiensk stil, recitativerna en förenad smak, på en gång tjenliga till deklamationen och

icke hinderliga för aktionen samt *le jeu du théâtre.* Balletterna åter fordrade att ensamt lämpas efter den franska smaken, analoga till pjesen, anordnade der den mesta sannolikhet begärde dem och der de, utan att hindra interesset af pjesen, kunde göra all sin verkan. Dekorationer och klädebonad borde vara i samma smak. Med ett ord: man skulle söka förnöja en italiensk hörsel och en fransk syn; man skulle tillskapa ett nytt opera-system, och detta skulle bli *svenskt.*

"Till min hjelp vid all denna ledsamma början var kommersrådet Patrik Alströmer. Han tog en liflig del i den nya inrättningens framgång. Han gaf mig goda förslag, han bidrog att anskaffa sångare och sångerskor, hans möda var outtröttlig. Såsom musikus egde han bekantskap med alla virtuoser: han kände deras interessen och behof, samt medlen att vinna dem; han skaffade dem både föda, sysslor och anseende. Utan detta biträde skulle företaget ännu mera förfärat mig."

Så långt Ehrensvärd. — Att alla dessa svårigheter kunde besegras, och detta på ett så lysande sätt som skedde, inom den korta tiden af endast tre fjerdedels år, gränsar till det underbara. Men för Gustaf III:s kraftfulla vilja måste hvarje hinder vika. Konungen valde sjelf ämnet och gjorde utkast till planen för den opera, med hvilken hans nyskapelse skulle invigas, hvarefter utarbetningen öfverlemnades åt den såsom poet fördelaktigt kände Johan Wellander. Sammansättningen af musiken anförtroddes åt Uttini, som utsågs till anförare för den blifvande orkestern, hvilken bildades dels utaf medlemmar af konungens

kapell, jemte några bland de öfriga kungliga personernas kammarmusici, dels af musikanter vid garderna och landtregementerna, dels af organister och enskilde tonkonstnärer, som uppsöktes från alla trakter af riket, hvarförutan en och annan främmande virtuos, som kommit till Stockholm att låta höra sin skicklighet, förmåddes att inträda vid den nya anstalten och blef för den samma ett godt stöd. Den hufvudsakligaste svårigheten som mötte konungens företag, nemligen huru rollerna i den tillämnade operan skulle kunna besättas, hvilken visserligen till stor del hade sin grund i bristen på infödingar med musikaliskt bildad sångröst, men företrädesvis i den allmänt rådande, genom svenska theaterns förfall stegrade fördomen mot skådespelaryrket, till följd hvaraf personer med aktad samhällsställning, som befunnos ega erforderliga egenskaper för ifrågavarande ändamål, måste hysa betänklighet att offentligen uppträda på scenen, — denna svårighet undanröjdes väsendtligen derigenom, att Sveriges dåvarande förnämsta sångerska, assessorskan Olin, om hvars biträde konungen, i anseende till hennes mans ansedda plats i samhället, knappt vågat göra sig någon förhoppning, oförmodadt förklarade sig villig att taga anställning vid den nya theatern *). Fru Olins tolf-

*) Hennes lön bestämdes till det för denna tid ansenliga beloppet 666 rdr 32 sk. specie årligen, hvilken summa sedermera genom resolution af den 19 sept. 1778 tillförsäkrades henne såsom lifstidspension efter afskedstagandet. Konungen yttrar i denna skrifvelse, att han funnit skäligt tillägga fru Olin en sådan förmån "såsom vedermäle af den gunst, hvarmed Hans Maj:t erinrar sig, det bemälta assessorska varit den första person som genom dess engagement bidragit till verkställande af Hans Maj:ts nådiga afsigt att inrätta en kongl. svensk opera".

åriga dotter Elisabeth och hennes syster mamsell Lillström, som båda hade goda röster, anställdes äfven för roller i den under arbete varande operan. Härigenom var fördomen bruten, och exemplet följdes nu af flera andra med sångröst och musikaliska gåfvor i öfrigt utrustade personer, så väl i Stockholm som i landsorten, nemligen hofsekreteraren Lalin, hofkanslisten Karl Stenborg och hans broder qvartermästaren Nils Stenborg, skolläraren Nordén, organisten (i Kalmar domkyrka) Björkman, en mamsell Falk, m. fl. På det att likväl detta operasällskap icke måtte betraktas såsom vanliga komedianter och känna sin värdighet sårad af uppträdandet på en offentlig skådeplats — (endast fru Olin och bröderna Stenborg hade förut beträdt scenen, den förra i sin barndom, de senare såsom tillfälligtvis biträdande vid fadrens theatertrupp), — förordnade konungen, att dess föreställningar skulle gifvas i den nyligen stiftade musikaliska akademiens namn, och opera-inrättningen kallas "kongl. musikaliska akademien för befordrande af deklamation och musik". En kör sammanbragtes till det betydliga antalet af mellan 40 och 50 personer, bland hvilka var den sedan så berömde sångaren Karsten. För balletten, som till en början bestämdes att utgöra omkring 30 dansande, hade man att tillgå endast fem i konsten förut inlärda personer, hvilka varit anstälda vid den upplösta franska truppen; för öfrigt måste antalet fyllas med inhemska nybörjare. — Med utomordentlig ifver bedrefs nu den nya operans inöfning. Konungen sjelf var dervid outtröttligt verksam. Han bevistade repetitionerna och var i synnerhet den, som genom sina råd och anvisningar bildade

till scenisk användbarhet den oerfarna skådespelarpersonalen. I mars månad 1772 hade beslutet om svenska opera-theaterns inrättande blifvit fattadt, och de storartade ansträngningarne för att nästan ur ett intet framkalla den fosterländska skapelsen genomfördes derefter så rastlöst, att *Thetis och Pelée* — detta var operaförstlingens namn — redan den 18 januari 1773 kunde föreställas för allmänheten, hvilket skedde med stor ståt och högtidlighet.

Företaget kröntes med den fullkomligaste framgång. Alla funno sin väntan vida öfverträffad, och hänförelsen kände inga gränser. Musiken och dess utförande så väl till instrumental- som sångpartier (i hvilka senare förnämligast fru Olin och hennes lilla dotter samt Karl Stenborg utmärkte sig), aktionen, dansen, prakten i drägter och dekorationer, verkningarne af ett väl inrättadt theatermachineri — allt väckte den största beundran. Den af mången hysta föreställning, att svenska nationen icke vore mägtig af någon duglig frambringelse på det dramatiska området, syntes med ens hafva fått sitt motbevis. "Månne man nu — yttrar en samtida granskare efter bevistandet af den nya operans första uppförande — bör längre tvifla om svenska folkets snille och skicklighet att äfven i sådana vittra öfningar kunna uppnå den höjd, som gjort andra nationer så mycket firade? Vår svenska opera till och med öfverträffar den franska, sådan denna blifvit här uppförd, i samma mån som Flodings grafstickel öfverträffar Hofbros estamper". Äfven främmande kännare helsade med lifligt bifall detta i sitt slag första försök på svenska scenen och medgåfvo, att det kunde i många fall täfla med det

bästa som andra länder i den vägen åstadkommit. *Thetis och Pelée* blef intill början af maj (med afbrott af nära två månader under fastan, då inga skådespel fingo gifvas) uppförd tvenne gånger i veckan, tillsammans 20 gånger, och — såsom en antecknare yttrar — "dess tjugonde representation var med samma ifver följd som den första" *).

Emellertid arbetades oförtrutet på fortgången af ett verk, som börjat under så gynnsamma förebud. Konungen gaf genast befallning om uppsättningen af en ny opera, hvartill valdes Händels "Acis och Galathea", men hvars text helt och hållet omarbetades, och hvars musik uppblandades dels med ny komposition (körerna) af f. d. kapellmästaren vid franska truppen i Stockholm H. F. Johnsen, dels med lån från åtskilliga främmande tonsättare, emedan man trodde, att en opera genom den omvexling, som

*) Samme antecknare berättar, att man under en representation, vid det ställe i operan då guden Neptunus med sin treudd vidrörer Pelées kedjor och säger:

"Det fria lif du mist jag ger dig nu tillbaka",

hörde en åskådare på parterren med hänryckning utropa: "Tack, du redlige gubbe, som frälste den hurtige karln!" — hvilket antecknaren meddelar "såsom äkta borgen för skådespelets lyckliga verkan". — Att gifva sitt bifall till känna genom handklappningar, var i början icke tillåtet; men detta förbud blef snart återkalladt, förmodligen emedan publikens stora förtjusning syntes nödvändigt kräfva ett medel att skaffa sig luft. Sedermera klagas dock i tidningarne öfver missbruk af denna tillåtelse, såsom att den begagnades till "kabaler för att höja eller sänka aktörer och aktriser"; att bifallsyttringarne sällan kommo då de borde, enär man "antagit för ett mode att, om dansen är vacker och god eller ej, slå ihop händerna, men deremot icke applaudera, om en aria sjunges med all möjlig smak och insigt utan starka qvintileringar, eller så framt den ej varit komponerad med så kallade stationer eller ock cadenza till slutet"; att man tillkännagaf sitt nöje "då Pelée är i fara att bli svedd af elden som omger honom på alla sidor, eller då Polyfem slår ihjäl Atis och kastar honom i sjön", o. s. v.

vunnes om musiken hemtades ur olika författares arbeten, skulle blifva njutbarare, än om hon vore en enda mästares verk. Så väl textens bearbetning som den strödda musikens ordnande verkstäldes af hofsekreteraren Lalin, och alla åtgärder för operans uppförande skedde med sådan skyndsamhet, att *Acis och Galathea* (som fick benämningen "heroisk ballett") var färdig att gifvas redan den 10 maj 1773. Äfven detta stycke emottogs med mycket bifall. Ännu en opera uppfördes samma år (den 25 november), nemligen *Orpheus och Eurydice*, af Gluck, hvilkens musik man fann rådligast att lemna oförändrad. Sedermera under en tid af åtta år, eller intill 1782, uppsattes på theatern i Bollhuset ytterligare femton operor och operetter, dels valda bland den tidens förnämsta utländska mästerverk, af Gluck, N. Piccinni, Berton, Trial, Monsigny och Grétry, dels här hemma komponerade af Uttini, Johnsen, Walther och Naumann, hvilken sistnämnde på Gustaf III:s inbjudning hitkom från Dresden 1777 och började sin verksamhet för svenska scenen med operan *Amphion*.

Konung Gustafs afsigt med den svenska skådeplatsens återupprättelse var dock icke ensamt musikaliska sinnets och smakens uppodling hos hans folk; han åsyftade dermed jemväl att för talscenen framkalla inhemska försök, som kunde i någon mån uthärda jemförelse med utlandets prisade snilleverk på detta fält, och som skulle, genom modersmålets uppträdande för egen räkning och icke blott såsom underlag åt musiken, kraftigare bidraga till det sammas utbildning och till erkännande af dess rättmätiga anspråk att duga till uttrycksmedel för en "bildad"

nation, hvilket man temligen allmänt ville bestrida. Ty "svenska språket var vid denna tid — säger skalden Gyllenborg — nära att falla i den djupaste glömska. Hofvet och hufvudstaden, som stifta den allmänna smaken, hade af franska spektaklets ständiga bevistande blifvit så intagna af ett främmande språk, att man knappast mer förmådde ens tänka på svenska". I betraktande af denna de tongifvandes obenägenhet för modersmålet, insåg konungen nogsamt, att detta icke med ens och liksom genom ett magtspråk kunde komma till heders, och att, om han velat genast från början öppna sin skådebana äfven för sorg- eller lustspel på svenskt språk, sådant otvifvelaktigt skulle förfelat sitt ändamål och må hända haft till följd att redan i begynnelsen qväfva deltagandet för hans stiftelse. Han hade derföre i förstone låtit *endast* operor uppföras, på det att ordens ljud skulle i förening med tonernas förefalla de ömtåliga öronen mindre sträfva, och sålunda åhörarne småningom bringas att — enligt Ehrensvärds yttrande — "ingå förlikning med sitt tungomål". För att vinna detta syfte, föranstaltade äfven konungen öfversättningar af franska dramatiska arbeten och lät föreläsa dem i hofkretsen, med anställande af jemförelser mellan original och försvenskning, hvarvid han sjelf var en ifrig förfäktare af den senares jemngodhet med och i flera fall företräde framför det förra. Derjemte utkastade han planer till skådespel, med ämnen ur svenska historien, och öfverlemnade åt sina förnämsta snillen att utarbeta dem. Några sådana öfversättningar och skådespel, såsom Sotbergs tolkning af Voltaire's sorgspel *Zayre*, och Gyllenborgs efter konungens plan

bearbetade original *Birger Jarl och Mechtild*, uppfördes på rikssalen, hvarvid tillträde lemnades äfven åt många ur hufvudstadens bildade kretsar, som eljest icke bevistade hofvet. Efter dylika förberedelser trodde konungen den svenska sångmön kunna med något hopp om framgång låta äfven offentligen höra sig ensam, hvilket dock ansågs böra ske med den försigtighet, att dessa talspel på modersmålet i början blandades med divertissementer och körer, innan man vågade försöket att framställa dem utan allt understöd af musiken. Så uppfördes, i öfversättning, tragedierna *Athalie* och *Iphigenie* (af Racine) med körer af Uttini, samt *Merope* och *Gengis Chan* (af Voltaire) utan musikaliskt mellanspel. Ingendera hade dock att fägna sig åt synnerligt bifall, och med *Gengis Chan*, hvars svenska drägt blef skarpt klandrad af granskningen, upphörde sådana försök på Bollhustheatern. Till denna ogynnsamma utgång bidrog äfven, och må hända mest, saknaden af tillräckliga skådespelarkrafter för att återgifva så storartade och högstämda skapelser. Senare, då den inhemska vitterheten kommit till rik blomstring, och språket nått en hög grad af utbildning, samt skådespelarkonsten i vårt land blifvit mera uppodlad, återtogos dessa försök, jemte svenska originaler, på en annan scen och vunno der ett lifligt erkännande.

Behofvet af en lämpligare skådeplats, än den enda hittills tillgängliga, hade under tiden, med de stigande anspråken på scenens framställningar och med det tilltagande begäret efter dessa förädlande njutningar, gjort sig allt mera kännbart. Theaterns inskränkta utrymme förorsakade så väl att skådespelen

i flera afseenden icke kunde gifvas på fullt tillfredsställande sätt, som äfven att allmänheten blott i ringa antal och likväl med obeqvämlighet och trängsel kunde bevista dem *). Gustaf III var tidigt betänkt på afhjelpande af nämnda behof. Sedan det så kallade större Delagardieska huset, uppfördt i medlet af 1600-talet vid Norrmalms (nu Gustaf Adolfs) torg, blifvit inköpt af öfverståthållaren friherre Karl Sparre, öfvertogs köpet i slutet af år 1773 utaf konungen, som lät nedrifva den gamla byggnaden och bestämde tomten till plats för operahus. Ritning och kostnadsförslag härtill uppgjordes af öfverintendenten Adelcrantz. Konungen afstod sin eganderätt till tomten, hvilken inlöstes af slottsbyggnadsfonden till samma pris som inköpssumman, eller 135,000 rdr rmt, och den nya byggnaden, upplåten på entreprenad mot ett belopp af 220,000 rdr samma mynt, grundlades om sommaren 1775 och fullbordades 1782. Huset — 210 fot långt, 150 fot bredt och 57 fot högt, med façaden prydd af kolonner och pilastrar utaf korinthiska ordningen, och frontispicen försedd med inskriften *Gustavus III Patriis Musis* på en sten, hvaröfver anbragts en förträfflig skulptur, föreställande två lejon

*) I synnerhet klagades öfver bristande utrymme på parterren, hvilken denna tid var endast "stående" och synes icke hafva varit beräknad för ett bestämdt antal åskådare. En tidnings-insändare, som yttrar sitt missnöje öfver detta förhållande, anförer bland andra olägenheter deraf: "Förgäfves söke vi under sådan trängsel att nyttja den i nåder oss förunta rättighet att applaudera, så framt vi ej vilje stå, som de chinesiska bilderna, med armarne ständigt i vädret. Då några af parterrens ledamöter ville med handklappning gifva dansösen mamsell Slottsberg sitt bifall till känna, hunno de ej upp med händerna förr än en dansör framkommit och redan gjort många af sina vanliga pas, så att *han* sålunda fick ett hvarken förtjent eller sig ärnadt applaudissement."

som emellan sig uppbära en sköld med svenska riksvapnet, öfver hvilken en kunglig krona, — är i yttre måtto ännu oförändradt. Dess inre deremot har tid efter annan undergått flerfaldiga omskapningar. Theatersalen hade ursprungligen fyra logerader, och ofvan ifrån den fjerde hvälfde sig en väl arbetad corniche. De tre öfra raderna voro försedda med 19 loger hvardera, men första raden endast med 12, utom den kungliga, som fylde större delen af fonden. Logerna voro uppburna och åtskilda medelst consoler, som gingo fram ända till bröstvärnen, och första raden hvilade på sex pilastrar. Salens golf upptogs af den stora hoflogen, af amfitheater (3 bänkar), af stående parterr, som lemnade godt utrymme för 300 personer, och af den å ömse sidor om denna anbragta så kallade parterre noble *). Sjelfva skådeplatsen, 40 alnar lång från lampraden till yttersta fonden, och 18 alnar

*) Under den tid grefve Löwenhjelm var Kongl. Theaterns direktör blef femte raden tillbygd (1815); skiljeväggarne mellan logerna aftogos till den bredd de för närvarande innehafva; stående parterren förvandlades till sittande (med undantag af någon mindre del, närmast orkestern, som förblef stående ända till 1832); öfversta delen utaf den samma afskildes till amfitheater, och denna utvidgades genom tillbakaflyttande af stora hoflogens balustrad; pilastrarne ("som hettes stödja första logeraden, men voro onödiga, och ödde många åskådarerum") nedrefvos; de bänkar, hvilka Gustaf III, enligt gammalt bruk, lätit anbringa under hvartdera af första radens oxögon, och "på hvilka Agamemnon och Iphigenie, *quasi* åskådare, njöto balletten", blefvo borttagna, såsom störande för den sceniska effekten. Kongl. logens förminskning · amfitheaterns och sittande parterrens ytterligare ändring, med benämningar än af öfre och nedre amfitheater, än af amfitheater och parkett, — förvandling af den forna parterre noble till stående parterre — denna senares slutliga borttagande — förändrad inredning af logeraderna, med flera andra omskapelser, hafva sedermera allt emellanåt blifvit verkstälda. — Samtidigt med operahusets uppbyggande inköptes för K. Theaterns räkning det s. k. Ekebladska huset, att användas till öfningssalar, klädmagasiner m. m.

bred vid avantscenen, var bygd af machinisten vid Kongl. Operan Johan Schef. — På denna nya theater, som invigdes den 30 september 1782 med operan *Cora och Alonzo*, hvartill texten var af Adlerbeth, musiken af Naumann, blefvo de i Bollhuset gifna operor återupptagna och, jemte andra verk af så väl inhemska som utländska tonkonstnärer, uppförda på ett sätt, som, enligt samtidens enstämmiga omdöme, knappt lemnade något öfrigt att önska *).

Också sparade konungen inga omsorger och uppoffringar, för att lyfta sin anstalt till en konstnärlig ståndpunkt både i afseende på framställningarnes inre halt och deras yttre anordning. Det hufvudsakliga af inrättningens styrelse gick genom hans hand, och ofta ingrep han äfven i dess minsta detaljer **). Till operans underhåll hade han ur sin egen handkassa anslagit ett bidrag af icke mindre än 83,000 rdr 16

*) Spektaklerna i det nya operahuset gåfvos, likasom de på Bollhuset, två gånger i veckan (vanligen måndagar och thorsdagar). Inträdespriserna voro: på första raden och andra radens fond 32 skill.; andra radens sidor, tredje radens fond och parterre noble 24 skill.; tredje radens sidor, fjerde radens fond och stående parterr 16 skill.; fjerde radens sidor närmast fonden 12 och närmast theatern 8 skill., allt specie.

**) Friherre Armfelt, som var Kongl. Theaterns styresman 1786—1792, yttrar om sin förvaltning: "Je connaissais peu ou rien au théâtre, mais le roi me dirigeait, et je me bornais à une seule et unique chose, qui était de faire faire sa volonté". (Bref till frih. Hugo Hamilton, dat. Stralsund d. 5 febr. 1805, infördt i *Handl. ur von Brinkmanska arkivet på Trolle-Ljungby*, I: 295.) Äfven de föregående styresmännen styrdes väsendtligen af konungen, som sjelf hade gjort utkastet till opera-inrättningens första stadgar. Såsom ett bland många exempel, huru äfven detaljfrågor plägade hänskjutas till hans afgörande, må anföras, att, då skådespelerskan fru Marcadet vägrat spela så kallade *rôles à baguette*, förmenande sig endast pligtig att föreställa *les jeunes Princesses et Amoureuses*, förklarade konungen genom egenhändig resolution henne förbunden att utföra förstnämnda roller.

skill. specie eller 333,333 rdr 33 öre riksmynt årligen. Skådespelarpersonalen (som bland sig räknade många betydande förmågor, såsom herrarne Karl Stenborg, Karsten, Nordén, Björkman, Carlo Uttini och De Broen, fruarna Olin, Müller, Marcadet och Augusti, mamsellerna Stading och Liljegren) uppmuntrades på allt sätt att arbeta för sin artistiska utbildning, — genom frikostigt tillmätta löner, genom särskilda belöningar för nit och utmärkelse i tjensten, genom understöd till konststudier i utlandet. För de musikaliska öfningarnes höjande sörjde konungen ytterligare genom att till deras ledning förvärfva sådane män som Naumann, Kraus, abbé Vogler och Hæffner. För skådespelarkonstens lyftning inkallade han den berömde franske dramaturgen och skådespelaren Monvel, hvilken såsom scenisk lärare åtnjöt ett stort anseende. Till ballettens och orkesterns förkofran vidtog han äfven verksamma åtgärder och förstärkte dem med skickliga främmande konstnärer. Slutligen hvad dekorationsväsendet angår, beredde han dettas jemnhöjd med, om ej företräde framför de förnämsta theatrars i andra länder, genom att i svenska scenens tjenst anställa den utmärkte franske målaren Desprès. Och med *Gustaf Wasa*, denna härliga dikt af konungen och hans störste skald, — till hvars värdiga framträdande i toner och handling allt hvad Gustaf III:s skådeplats kunde ypperst åstadkomma hade bidragit i den lyckligaste samverkan, — steg hans stiftelse till höjden af sin glans. Det år, då denna opera första gången uppfördes (1786), utgjorde theaterpersonalen följande betydliga antal: 1 "direktör af

musiken" (Vogler), 1 förste kapellmästare (Uttini), 1 andre kapellmästare (Kraus), 4 förste, 10 andre och 3 dublerande aktörer, 5 första, 2 andra och 4 dublerande aktriser, 2 chormästare, 54 chorsångare, 33 chorsångerskor, 2 repetitörer, 1 ballettmästare, 3 förste och 2 andre dansörer, 3 första och 3 andra dansöser, 4 koryféer, 28 figuranter, 28 figurantskor, 2 koncertmästare, 59 kapellister, 4 dekorationsmålare, 2 machinister, samt 2 lärómästare i sång (bland dem Hæffner), 7 i instrumentalmusik och 4 i dans vid de särskilda skolor, som funnos inrättade för elevers bildning *).

Såsom ofvan nämndes, blef den berömde Monvel af Gustaf III inbjuden till Sverige. Han ankom sommaren 1781, åtföljd af ett utvaldt skådespelarsällskap. Man har klandrat, att konungen, som vid sitt anträde till regeringen afskedade den dåvarande franska truppen, och som genom den svenska theaterns upprättande syntes vilja bringa ett sjelfständigt dramatiskt väsende till utbildning inom fäderneslandet, nu inkallade ett nytt främmande theatersällskap; en åtgärd som klarligen ådagalade, säger man, att det icke varit så allvarligt menadt med de fosterländska afsigter han låtit påskina. Men detta klander är obefogadt. Under det att svenska skådeplatsens

*) Till de redan på 1770-talet bildade elevskolorna i sång, instrumentalmusik och dans lades år 1787 en dylik skola för undervisning i deklamation. För att bereda tillfälle till uppöfning af alla dessa färdigheter i förening med hvarandra, inrättades samma år en elev-theater, som i december öppnades med ett svenskt originallustspel i 2 akter med sång och dans, kalladt *Några mil från Stockholm*. De elever, som härvid användes, utgjorde ett antal af 40, bland hvilka ingen var öfver 15, men flera under 9 till 10 år. Detta barnspektakel, hvarvid Lars Hjortsberg i synnerhet utmärkte sig, hedrades af konungens närvaro och bifall.

medlemmar hade på det lyriska området utvecklat ett konstnärskap, som tillfredsstälde alla anspråk och kunde fullkomligt mäta sig med hvad andra länder derinom egde förträffligast, innehade de deremot på det dramatiska en jemförelsevis mycket underordnad ståndpunkt, och det var, såsom redan är antydt, för att i bästa måtto befordra deras framsteg äfven på detta fält, som konungen ville förskaffa dem ledare och förebilder från det land, der skådespelarkonsten ansågs ega sina yppersta idkare. Också förfelade hans åtgärd icke sitt ändamål. I Monvels skola bildades flera bland den svenska talscenens förnämsta prydnader, en Lars Hjortsberg, en Charlotta Neuman, en Fredrika Löven, en Maria Christina Franck (sedan fru Ruckman), och de välgörande verkningarne af denna skola fortlefde inom vår theater nära ett halft århundrade. — Monvel med sitt sällskap uppträdde första gången den 11 augusti 1781 på theatern vid Drottningholm, och den 29 i samma månad anstäldes han i Kongl. Theaterns tjenst, medelst kontrakt som mellan honom och direktionen upprättades. Den franska truppen fortfor derefter att spela än på Drottningholms, än på Ulriksdals och Gripsholms theatrar, någon gång äfven i operahuset, intill hösten 1783, då den samma, ställd under gemensam styrelse med Kongl. Operan, inrymdes på theatern i Bollhuset, der dess föreställningar började den 3 oktober nämnda år och sedermera fortgingo, enligt regeln två gånger i veckan (onsdag och fredag), ända till den 16 mars 1792 *).

*) För Monvel utfärdade Gustaf III d. 2 mars 1782 ett öppet bref af följande innehåll: "I anseende till den utmärkta skicklighet

Det har förut blifvit omförmäldt, huru försöket att på Opera-theatern upptaga äfven dramatiska stycken icke kröntes med framgång, hvartill bidrog, bland annat, saknaden af skådespelare för sådana styckens utförande. Nu, sedan under tidens lopp många blifvit anstälda vid denna theater, hvilkas anlag hade mera en dramatisk än en lyrisk riktning, och sedan dessa personer under Monvels ledning gjort betydande framsteg i skådespelarkonsten, hvarpå de i synnerhet fingo aflägga prof uti de svenska talpjeser, som Gustaf III ofta lät uppföra vid lustslotten, väcktes hos konungen den tanken att bilda en särskild inrättning för svenska skådespels uppförande genom Opera-theaterns "dramatiska" personal. Denna inrättning skulle dock blifva ett enskildt företag, och detta öfverlemnades åt en ansedd vitterhetsidkare, kongl. bibliothekarien A. F. Ristell, som genom öppet privilegium, utfärdadt af direktionen öfver kongl. spektaklerna den 15 april 1787, erhöll rättighet att i sex år, såsom entreprenör, med egen bekostnad, risk och förmån uppföra svenska tragedier och komedier på theatern i Bollhuset eller den då s. k. Mindre

förste aktören vid Kongl. Franska Theatern J. M. Boutet de Monvel ådagalagt, vill Kongl. Maj:t, till betygande af sitt nådiga välbehag deröfver, och sedan han för sin lifstid uti Kongl. Maj:ts tjenst antagen är och dess undersåte förblifver, genom öppen nådig resolution honom försäkra att, enär hans tjenst vid Kongl. Theatern enligt det af direktionen under den 29 aug. förlidet år för honom utfärdade engagement upphör, blifva nyttjad uti någon allmän beställning, hvartill hans kunskaper och skicklighet göra honom beqväm, och då äfven för hans öfriga lifstid benåda honom med en årlig pension af 8000 livres". (*Riksregistraturen.*) Men sedan Monvel 1787 erhållit sex månaders tjenstledighet och afrest till Frankrike, lät han icke vidare höra af sig. Hans plats vid den franska truppen intogs af en herr De la Roche. — Förteckning på truppens ledamöter meddelas i *Bihanget* II.

Kongl. Theatern. Den nya anstalten, som fick benämningen *Svenska Dramatiska Theatern*, öppnades den 2 juni s. å. med en af Ristell bearbetad komedi "Visit-timman", och föreställningarne fortforo sedan på nämnda scen omvexlande med den franska truppens. Skådespelarpersonalen tillhörde Kongl. Operan, med undantag af några få nykomlingar, bland hvilka den bekante komikern Schylander. De på Ristells theater gifna pjeser utgjordes af komedier med eller utan inlagda sångstycken, af dramer, proverber samt divertissementer, och bland dem voro äfven originaler af betydande författare, såsom dramen *Siri Brahe och Johan Gyllenstjerna* af Gustaf III, komedien *Rångedalariddaren* af Schröderheim, divertissementet *Kersö värdshus* af Bellman, och proverbet *För att vinna tiden* af Clewberg (Edelcrantz) *). Men företaget ville ej bära sig. Innan ett år förflutit gjorde entreprenören bankrutt, med en skuld af 13,000 rdr, och rymde riket. Sedan till följd häraf de med honom afslutna kontrakter upphört, den 17 april 1788, förenade sig större delen af de spelande till ett bolag för theaterinrättningens drifvande "efter en förbättrad och mera vidsträckt plan". Detta bolag erhöll den 9 maj s. å. nådligt privilegium på sin stiftelse, med tillåtelse att

*) Ristell anmälde hos Svenska Akademien, "att han, enligt den förbindelse som blifvit honom ålagd då han erhållit nådigt tillstånd att i hufvudstaden inrätta ett svenskt skådespel, vore sinnad att af de medel, hvilka vid detta skådespel inflyta, vid hvarje års slut till akademien aflemna 90 dukater, att användas till tvenne pris, det ena om 60 dukater för det bästa af de större, och det andra om 30 dukater för det bästa af de mindre originalarbeten, som på hans theater blifvit inom året uppförda". Akademien lät härom utfärda offentlig kungörelse till täflandes underrättelse.

den finge kallas *Kongl. Svenska Dramatiska Theatern* och scenen i Bollhuset fortfarande begagnas för skådespelen. Enligt reglemente, stadfäst utaf konungen den 16 i samma månad *), var inrättningen ställd under styrelse af direktionen för de öfriga kongl. spektaklerna, hvilken egde att afsluta och uppsäga kontrakter med personalen; den inre förvaltningen skulle handhafvas af en ordningsman (såsom direktionens ombud) jemte åtta bland de spelande, hvilka, tillsammans bildande ett utskott, borde vid allmänna sammankomster öfverlägga och genom de flesta rösterna besluta om theaterns angelägenheter. Inkomsten af skådespelen skulle skiftas i 27 lotter, utaf hvilka 5 borde inflyta i theaterkassan till mindre utgifters bestridande, och de öfriga 22 fördelas mellan den spelande personalen. Denna theater vore egentligen afsedd för uppförande af svenska originaler; dock antoges der till spelning äfven imitationer efter utländska stycken; hvaremot pjeser, som helt och hållet eller till större delen voro rena öfversättningar fran andra språk, icke kunde emottagas **). Vidare,

*) Det blef den 29 maj 1789 förnyadt.

**) Föreskriften angående öfversättningar blef ej strängt iakttagen. — I nämnda reglemente finnes för första gången stadgadt om de litterära theater-angelägenheterna samt om författares arfvoden och öfriga förmåner. (Reglementet för "Kongl. Svenska Musikaliska Akademien och Opera Theatern", gifvet Drottningholms slott den 7 oktober 1786, — det första i Sverige utfärdade egentliga theater-reglemente — innehåller ingen föreskrift i sådant afseende.) Inlemnade stycken granskades af en kommitté, bestående af ordningsmannen och de spelande. Om författaren ej åtnöjdes med kommitténs omdöme, kunde han vädja till kongl. direktionen; utfölle äfven dennas mening emot hans önskan, egde han att hänskjuta frågan till Svenska Akademiens afgörande. Författare till pjeser af 3 till 5 akter skulle undfå hela, och till pjeser af 1 eller 2 akter halfva inkomsten utaf 3:e, 9:e och 19:e

emedan Svenska Akademien, genom sin instiftelse till språkets uppodling, tillika vore att anse för den fosterländska vitterhetens yppersta domstol, och emedan ibland de ädla göromål, som åtföljde omsorgen för vitterheten, vården af skådespelen, särdeles de dramatiska, fordrade akademiens tillsyn, enär dessa skådespel, såsom kräfvande både i sammansättningen och vid uppförandet snille och smak, derigenom tillhörde akademien på dubbelt sätt, hade konungen funnit nödigt ställa den nybildade theaterns arbeten under akademiens granskning och inseende. För att trygga inrättningens ekonomiska bestånd, skänkte konungen en fond af 44,000 rdr specie, hvilken summa aldrig, under hvad förevändning som helst, finge till något annat behof användas, och hvilken öfverlemnades till Svenska Akademiens sekreterare, att af honom i riksgäldskontoret förräntas. Utaf interessemedlen skulle han för hvar och en af theaterns representationer, hvilka borde utgöra 88 om året, anordna till bolaget 30 rdr specie, eller sammanlagdt 2,640 rdr årligen, såsom bidrag till dagkostnadens bestridande; men som riksgäldskontoret, enligt författningarne, icke kunde betala högre ränta än 5 procent, och följaktligen ofvannämnda fond afkastade endast 2,200 rdr, förband sig konungen att, till bristens fyllande,

---

representationerna, sedan omkostnaderna blifvit afdragna. Efter 19:e representationen tillhörde pjesen helt och hållet theatern. Ett stycke ansågs hafva fallit, då det vid 4:e representationen ej gifvit om vintern 45 och om sommaren 30 rdr i inkomst. Författare, hvilkas pjeser haft framgång, skulle erhålla fritt tillträde på theatern i 1 år för en af de mindre pjeserna, men i 2 eller 3 år för en af de större. Författare af två pjeser i 5 akter, af tre i 4 eller 3 akter, af fem i 2 eller 1 akt, egde fritt tillträde för hela sin lifstid.

erlägga för den s. k. hoflogen en årlig hyra af 440 rdr specie. Att bereda Dramatiska Theatern en ytterligare inkomst, påbjöds en afgift af alla kringresande personer som uppförde skådespel, taskspelerier, konstridningar, luftspringningar, lindansning, djurdans, skuggspel, fyrverkerier m. m. Dessutom beviljades theatern kostnadsfritt biträde af kongl. kapellet vid två spektakler i veckan. — Sålunda ordnad och omvårdad, började Kongl. Svenska Dramatiska Theatern sin verksamhet den 17 maj 1788 med Gyllenborgs tragedi *Sune Jarl eller Sverkers död* *). Många utmärkta originaler och lyckade efterbildningar uppfördes på denna theater, särdeles under de första åren af dess tillvaro, då Gustaf III och hans tids förnämsta vittra författare, såsom Kellgren, Leopold, Oxenstjerna, Gyllenborg, Adlerbeth, Bellman, Schröderheim, Kexél, Lannerstjerna m. fl., riktade den samma med sina arbeten.

Vid Gustaf III:s död upphörde så väl de svenska som de franska skådespelen på Bollhus-theatern. Konungen hade den 16 mars 1792 bevistat det spektakel, som blef franska truppens sista (komedierna *L'école des bourgeois* af d'Alainval, samt *Les folies amoureuses* af Regnard), och derefter infunnit sig på maskeraden i operahuset, då han träffades af lönnmördarens skott **). Franska skådespelarsällskapet afskedades genom för-

*) Intill nämnda dag, ifrån Ristellska inrättningens upphörande den 17 april, hade skådespelarpersonalen med nådigt tillstånd fortfarit att, såsom helt och hållet enskildt företag, gifva spektakler i Bollhuset.

**) Det förbjöds sedan att vidare anställa maskerader på Kongl. Theatern, hvilket iakttogs intill den 16 november 1821, då operahuset åter upplåts för sådana nöjen.

myndare-regeringens skrifvelse den 21 påföljande april, och, som man beslutit Bollhusets nedrifvande, förflyttades Dramatiska Theaterns representationer till Kongl. Operans scen, der de åter började den 14 november s. å., men fortforo endast till nästkommande året, då en särskild skådeplats för dem bereddes i den s. k. Arsenalen. Denna byggnad, belägen på södra delen af nuvarande Karl XIII:s torg, bakom kongl. operahuset, uppfördes i medlet af 1600-talet utaf fältherren Jakob Pontusson De la Gardie, hvilken af drottning Christina erhållit gåfvobref på tomten *). Huset, som i anseende till sin prakt plägat kallas "det makalösa", och som af Magnus Gabriel De la Gardie ytterligare förskönats, blef vid Karl XI:s reduktion tillerkändt kronan och inreddes derefter (1690) till arsenal, hvarifrån det nu, med en kostnad af öfver 24,000 rdr ur konungens handkassa, förvandlades till theater, enligt en af machinisten vid Kongl. Operan J. Schef uppgjord byggnadsplan **). Den 1 november 1793 invigdes Dramatiska eller, som den numera äfven benämndes, Kongl. Mindre Theaterns nya scen med Gustaf III:s dram *Den svartsjuke Neapolitanaren* samt ett tillfällighetsstycke, kalladt *Alcides' inträde i verlden*, hvilket var författadt af kongl. theaterdirektören Edelcrantz och blandadt med musik af kapellmästaren Hæffner.

*) Byggnaden säges hafva hvilat på 18,000 pålar.

**) Theatersalen hade tre rader: den första bestod af stora kongl. logen, 16 vanliga loger och 2 avantscener; den andra af konungens grillerade loge, en hofloge, 17 vanliga loger och 2 avantscener; den tredje af 7 loger i fonden och gallerier på sidorna. Golfvet upptogs af amfitheatern, bygd i halfcirkel, och parterren, rymmande den förra 41, den senare 208 åskådare. Sjelfva scenen höll i längd 45 fot.

Under hela den tid de Kongl. Theatrarnes verksamhet sålunda fortgått egde hufvudstaden äfven en annan skådebana, hvilken, i början föga uppmärksammad af den förnämligare allmänheten, under "folkets" hägn utvecklade en allt större lifaktighet, och slutligen förvärfvade sig anseendet af en värdig medtäflerska till de kungliga scenerna. Denna grundlades af Petter Stenborg, som år 1772 bildade en till större delen ny trupp och i lusthuset uti *Kongl. Humlegården* inrättade en skådeplats, hvilken under namn af *Svenska Theatern* öppnades om sommaren 1773 *). De stycken, som i förstone här uppfördes, voro med få undantag de samma som förr gifvits på den gamla "svenska skådeplatsen". Sedermera tillkommo många förut i Sverige icke spelade komedier af Holberg, så att denne författares flesta stycken blefvo här uppförda. Slutligen fick repertoiren ett märkligt bidrag, då den snillrike Hallman för denna scen författade sina parodier och lustspel **). Dessutom började man äfven gifva operetter. — Humlegårds-theatern fortfor att hållas öppen från maj, juni eller juli till oktober eller november månad hvarje år intill och med 1780, då en annan skådeplats, som kunde begagnas äfven under den strängare årstiden, blef inrättad i stora salen på *Eriksberg* vid Träsket och öppnades den 15 november.

*) Inträdespriset var för plats i premierloge 6, i sekund 3 daler kopparmynt. Spektaklerna togo sin början kl. 6 e. m.

**) För att åskåda *Casper och Dorothea* (parodi på operan *Acis och Galathea*), som var det först gifna bland Hallmans stycken, besökte äfven Gustaf III theatern i Humlegården, såsom det vill synas deraf att, enligt annons i tidningarne, pjesens uppförande en gång skedde "på hög befallning".

Theaterns styrelse, redan förut till god del besörjd af Karl Stenborg, öfvertogs nu helt och hållet af honom, på grund af det för fadren utfärdade privilegium *), och han undfick nådig tillåtelse att förena detta bestyr med sin tjenst som sångare vid Kongl. Operan. Under hans ledning stego representationerna allt mer i värde och anseende, och hade att fägna sig åt "betydlig frequens af både högre och lägre". Stenborg, såsom musiker, egnade företrädesvis sin omsorg åt den lyriska scenen: flertalet af de uppförda skådespelen utgjorde sångpjeser, några med musik af honom sjelf och en annan inhemsk tonsättare, violinisten vid kongl. kapellet J. D. Zander, de mesta likväl arbeten af berömda utländska kompositörer, såsom Duni, Pergolese, Philidor, Piccinni, Monsigny, Sacchini, Dezède, Gretry m. fl. Det dramatiska elementet blef dock ingalunda försummadt: många komedier, jemte en och annan tragedi, af de vid denna tid mest ansedda författare, bland andra Molière och Voltaire, upptogos på Eriksberg, för första gången i Sverige, och der saknades icke heller svenska originaler, särdeles af Karl Envallsson, som nu begynte sin berömvärda skriftställarverksamhet. Under sommarmånaderna spelades stundom äfven på Humlegårds-theatern, i synnerhet sedan denna år 1783 blifvit ombygd. Men det ökade deltagande, hvarmed

*) Petter Stenborg fick d. 12 febr. 1771 kongl. resolution, "att ingen annan i Stockholm eller på den ort, der Stenborg vistas, må ega rättighet att honom till förfång uppföra svenska komedier". Genom ny resolution den 20 dec. 1774 erhöll han stadfästelse för sig samt hustru och barn på det tillförne honom meddelade tillstånd att så väl i hufvudstaden som i landsorterna gifva svenska skådespel.

allmänheten omfattade Stenborgska theatern, framkallade snart behofvet af en större och mera förmånligt belägen lokal. Föreställningarne afslutades derföre i Humlegården den 10 juli och på Eriksberg den 25 oktober 1784, hvarefter de förflyttades till en annan skådeplats, beredd i bryggarenkan "madam" Nymans hus vid Munkbron (nedanför krigskollegiets lokal), hvilken skådeplats under benämning *Nya Svenska Theatern* invigdes den 29 oktober s. å. med "Gustaf Eriksson i Dalarne", dram med sång, texten af Envallsson, musiken af Stenborg. Theatern var bygd af slottsbyggmästaren Kirstein, och salongens dekorering verkstäld med biträde af hof-intendenten Rehn *). Gustaf III, som åsyftade att förse hufvudstaden äfven med en god operett-theater, beviljade nu den Stenborgska inrättningen biträde af åtskilliga bland Kongl. Operans skådespelarpersonal, kör och kapell, hvarföre den samma stäldes under inseende af direktionen öfver de kongl. spektaklerna; och kon-

*) Inträdespriserna på denna theater voro: läktaren 24, premierloge 16, sekund 8 skill. Spektaklet började kl. 6 e. m. — Tillkännagifvandet i tidningarne om den första föreställningen hade följande tillägg: "Anhålles att spektatörerna genast intaga sina rum så långt bänkarne äro tillräckliga, och ej stänga gångarne; förbjudes att under representationerna stiga upp på de klädda bänkarne". Häraf vill synas, dels att platserna för åskådarne ej voro bestämda till antalet och således ej nummererade, dels att åtskilligt sjelfsvåld vid spektaklerna ännu fans qvar från svenska theaterns förnedringstid, hvilket tydligare ådagalägges genom öfverståthållarembetets kungörelse den 15 sept. 1792 ang. förbud mot oväsende under de allmänna skådespelen, hvari man funnit nödigt påbjuda, att "ingen, eho han vara må, skall understå sig att hvarken före, under eller efter representationerna eller under entreakterna göra öfvervåld eller öfva buller och oljud med skrikande, sorlande, bultande, stampande, eller löpande in på theatern och bänkarne, så väl aktörer som spektatörer till hinder, olägenhet och förfång".

ungen hade, till att höja Munkbro-theaterns anseende, för sin egen räkning låtit inreda så väl en större som en mindre (grillerad) loge derstädes, i hvilka han sjelf och den kongl. familjen ofta bevistade spelningarne *). Från den 4 juni 1788 kallades denna skådeplats "med allernådigste tillstånd" *Svenska Komiska Theatern* **). Den erhöll derefter, genom särskild öfverenskommelse, biträde äfven af personalen vid Dramatiska Theatern, hvaremot Stenborgs egen personal ofta befaldes till tjenstgöring på sistnämnda scen. Hans theater stod fortfarande under uppsigt af kongl. direktionen, som genomsåg och granskade de flesta af honom uppförda stycken. Dessa voro på scenen vid Munkbron, såsom förut på Eriksbergstheatern, till större delen operetter, omvexlande med en och annan talpjes, hemtad numera äfven från Tysklands dramatiska litteratur.

De bidrag Gustaf III anvisat till Operans och Dramatiska Theaterns underhåll fortforo, efter hans död, under förmyndarstyrelsen att utgå ur kongl. handkassan, och vi hafva sett huru Dramatiska Theatern än vidare omhuldades, genom bekostande af en ny, ändamålsenligare lokal för den samma. Äfven Gustaf IV Adolf, under den första tiden af sin regering, omfattade skådespelen med mycken ynnest. Anslaget till Operan utgick oförminskadt, och hvad Dramatiska Theatern beträffar förklarade konungen

---

*) Konungen, åtföljd af hertigarne, var närvarande vid invigningsrepresentationen Då han inträdde i sin loge blef han, såsom den tiden brukades, emottagen med handklappningar.

**) Benämnes äfven någon gång i spektakel-annonserna "Kongl. privilegierade Svenska Komiska Theatern".

sig "vilja vara omtänkt att icke allenast bibehålla och stadfästa denna af hans fader gjorda inrättning, utan ock, högstdensammes upplysta afsigter likmätigt, så mycket möjligt vore, befordra dess vidare framgång och tillväxt". Han hade "med nöje förnummit den samma allt ifrån sin början hafva varit i ständigt tilltagande, och i synnerhet de senare åren vunnit den förkofran, att inkomsten af de spelandes lotter ej allenast hunnit till den vid theaterns inrättning åsyftade och en del af de spelande tillförsäkrade summa af 300 rdr för hvarje lott, utan ock vida öfverstigit detta belopp". Men som konungen fann theaterns verksamhet ännu hindras af tre omständigheter: 1) ett otillräckligt antal tjenliga pjeser till ombyte vid representationerna; 2) brist på spelande personer, dels för vissa karakterer, dels i allmänhet till dublering af roller; och 3) den inskränkning af representationsdagar, som i synnerhet genom Komiska Theaterns spelningar förorsakades: så beslöt han, till undanrödjande af dessa hinder, att inköpa sistnämnda theaters privilegium och "utensilier", till hvilkas afyttrande egaren ock fans benägen. Stenborg hade nemligen, oaktadt han, som det vill synas, med särdeles omsorg och skicklighet förvaltat sin theater, råkat i ekonomiskt obestånd, vare sig att det förhållande af ett slags likställighet, hvari hans inrättning kommit till de kongl. scenerna, och de större anspråk på dess prestationer, som deraf blifvit en följd, medfört nödvändigheten af kostbarare anordningar och utstyrsel, än den med särskildt understöd icke försedda anstaltens intägter kunde medgifva, eller ock att tilloppet af åskådare, hvilket i början lärer varit

ganska betydligt, sedermera aftagit i anledning deraf att operetter, som voro Komiska Theaterns egentliga inkomstkällor, börjat uppföras äfven på Kongl. Operan. Den skuld Stenborg genom sin theaterinrättning ådragit sig utgjorde 15,000 rdr riksgälds, och konungen förordnade medelst skrifvelse den 3 november 1798, att detta belopp skulle genom ett för hans handkassas räkning upptaget lån gäldas, mot vilkor att nämnda theater jemte privilegiet derå upphörde följande året. Den 16 april 1799 gafs Svenska Komiska Theaterns sista föreställning. Sedan derefter, genom ett urval af den indragna theaterns pjeser, förrådet på sådana vid den Dramatiska blifvit ökadt, och tillika denna senares personal förstärkts med de skickligaste bland den förras, stadgade konungen att, "på det allmänheten genom indragningen af Komiska Theatern ej måtte lida minskning uti loflige och nöjsamme tidsfördrif", theaterdirektionen skulle "sorgfälligt befrämja största verksamhet och drift uti opera-comiquers representationer på Kongl. Mindre Theatern, hvilka derstädes två gånger i hvarje vecka borde gifvas, utan att det vanliga arbetet af dramatiska theatern derigenom hindrades eller förminskades". Det förut bestämda antalet af 88 spelningar om året skulle derföre höjas till minst 120, dock mot vidare understöd af 960 rdr till dagkostnaden; och då skådespelen på Mindre Theatern nu komme att blifva både lyriska och dramatiska, borde, jemte dess egen personal, äfven en del af Operans dervid begagnas, hvarförutan, för att ega ytterligare tillgång på spelande, begge theatrarnes elever kunde vid förefallande behof an-

vändas *). Den sålunda beslutade förändringen af Dramatiska eller Kongl. Mindre Theaterns organisation, faststäld genom Gustaf Adolfs bref den 7 september 1799, trädde i verket den 1 påföljande oktober. Direktionen bestämde sedan, i anledning deraf, att theaterns trupp skulle bestå af 18 aktörer och 12 aktriser, så väl för de dramatiska styckena som för operetterna. Alla som spelade i de förstnämnda delades i tre särskilda klasser, den *allvarsamma*, den *komika* och den *blandade*. Hvarje nyantagen aktör eller aktris skulle börja sin verksamhet i den blandade klassen; då det visat sig hvartill de egde fallenhet, flyttades de till den af de öfriga klasserna, der de bäst passade. Ingen antogs till skådespelare efter 25, och till skådespelerska efter 20 års ålder, så vida ej synnerliga anlag hos den debuterande berättigade att af dess antagande förvänta särdeles gagn för theatern. Företräde lemnades alltid den, som egde god sångröst. Var truppen redan fulltalig, antogs en sådan person på extra stat, tills någon lott vid theatern blef ledig. — Det antal af 27 lotter, hvari theaterns behållna inkomst enligt 1788 års reglemente var fördelad, hade, i anseende till de spelandes ökade mängd, blifvit af Gustaf Adolf förhöjdt till 30.

I det ofvan anförda kongl. brefvet af den 3 november 1798, angående Stenborgska theaterns in-

*) Kongl. Theatrarnes dåvarande elevskola inrättades 1793 af herr och fru Desguillons, som tillhört Monvelska skådespelartruppen och efter dess afskedande qvarstadnade i Sverige. Denna skola, fortfarande till den 24 mars 1800, försåg svenska scenen med flera af dess utmärktare "ämnen", såsom aktörerna Berg, Cederholm och Lindström, samt aktriserna Jeannette Wässelius, Wennerholm, Kuhlman (sedan fru Åbergsson) och Frodelius.

lösen, stadgades tillika, "att hädanefter aldrig några inrättningar af enskilda personers spektakler uti Stockholm måga finnas eller tillåtas, utan skola blott de af vår handkassa understödda och under er (kongl. theaterdirektionen) lydande theatrar för allmänheten derstädes varda öppnade". Redan förut, den 29 november 1795, hade dock skådespelaren vid kongl. theatrarne Abraham De Broen erhållit förmyndareregeringens privilegium att inrätta en *theater på Kongl. Djurgården*. Här skulle årligen från den 1 maj till den 1 oktober få spelas komedier, dramer och opera-comiques, men icke de som gåfvos på skådeplatserna i staden, och intet stycke finge der uppföras innan det af direktionen öfver de kongl. spektaklerna blifvit genomsedt och gilladt. Nödig tomt för theaterbyggnaden blef kostnadsfritt upplåten, och ingen annan afgäld ålades den nya inrättningen, än att årligen gifva ett spektakel till förmån för stora barnhuset i Stockholm. Det dröjde likväl öfver fem år med theaterns fullbordan, och han öppnades först den 16 juni 1801. I tillståndsresolutionen var stadgadt, att De Broens tjenstgöring vid de kongl. scenerna icke finge lida något intrång af hans befattning med sin egen theater, och att han derföre ej skulle sjelf få uppträda derstädes; men detta förbud upphäfdes genom ett kongl. bref af den 10 juni 1802. Privilegiet, som jemväl innehöll, att ingen annan hade tillåtelse att uppföra skådespel på Djurgården så länge De Broen eller hans hustru och barn (dessa voro tio) begagnade sig af sådan rättighet, öfvergick efter De Broens död till hans enka (Maria Elisabeth

Grundt), hvilken erhöll stadfästelse derpå den 3 augusti 1805, och efter hennes frånfälle (1809) till sonen Isaak De Broen. Denne undfick den 28 november 1810 af Kongl. Maj:t personligt privilegium för sig och sin hustru (Christina Margareta Cederberg) att hålla theater äfven inom hufvudstaden och der gifva skådespel tre gånger i veckan, nemligen söndag, onsdag och lördag, från den 1 oktober till den 1 maj hvarje år, med vilkor: att inrätta scenen antingen på Norrmalm, dock ej närmare "staden" än Hötorget, eller ockaå på Södermalm; att icke uppföra någon af de pjeser som gåfvos på kongl. theatrarne; att för hvar spelning erlägga 2 rdr banko till Dramatiska Theatern, och gifva en föreställning årligen till stora barnhusets förmån; samt att ovägerligen lyda de föreskrifter direktionen öfver kongl. spektaklerna framgent kunde finna sig befogad att meddela. Skådeplatsen inrättades på den s. k. Barnhusgården *) och öppnades under namn af *Nya Komiska Theatern* den 21 april 1813. Men företaget hade så ringa framgång, att det redan följande året måste öfvergifvas. Sommartheatern på Djurgården deremot fortfor, under omvexlande föreståndare, intill 1863, då, efter De Broenska privilegiets upphörande **), den af inrättningens grundläggare uppförda byggnad försåldes på auktion (den 28 oktober) och sedan nedrefs, för

*) I senare tider Trädgårdsföreningens lokal. Theaterhuset, en rund byggnad som varit uppförd till ridbana, stod på platsen emellan de nuvarande Davidsonska paviljongerna.

**) Det sist qvarlefvande af Abr. De Broens barn var enkefru Debora Aurora Wildner, som afled den 15 dec. 1862.

att lemna rum åt ett nytt theaterhus, till hvars bekostande ett bolag förenat sig *).

Den benägenhet, hvarmed Gustaf IV Adolf till en början lät sig vårda om theaterväsendet, öfvergick sedermera, i mån af hans stigande misslynne i allmänhet, till likgiltighet, ovilja och slutligen hat. Första gången han gaf ett mera öppet utbrott åt sitt förändrade sinnelag i sådant afseende lärer hafva varit vid ett galaspektakel den 18 januari 1803, då operan "Anakreon på Samos" uppfördes. Konungen fann styckets ämne icke motsvara sina ömtåliga begrepp om sedlighet och den kungliga värdighetens helgd, hvarföre han ansåg sig föranlåten att göra den inbjudna corps diplomatique en ursäkt för sin theaterdirektörs (friherre J. H. Hamiltons) "brist på smak och omdöme". Att derefter under fyra års tid blott tre nya arbeten upptogos på Opera-theatern **), hade sannolikt ingen annan orsak än konungens tilltagande obenägenhet för skådespelen. Väl må det vid sådant förhållande synas oförklarligt, hvarföre han, det nyssnämnda året, lät införskrifva en fransk theatertrupp; men man känner sig frestad till det antagande, att denna åtgärd, hvars menlighet för de inhemska skådespelen lätteligen kunde inses, endast var ett sätt att ytterligare ådagalägga sitt missnöje med dessa ***).

*) Denna nya byggnad, hvartill ritning uppgjorts af professor A. Törnqvist, nedbrann den 19 maj 1865.

**) Operetterna "Leheman" och "Slottet Montenero" af Dalayrac samt "Sargines" af Paer.

***) Armfelt, i ofvan anförda bref till frih. Hamilton, yttrar med anledning af den franska truppens inkallande: "Le retour d'un théâtre français me fit de la peine; dans ce moment il ne pouvait avoir lieu sans faire un tort considérable à ceux du pays. Sous Gustave III c'était bien différent; Monvel et d'autres bons

Den franska truppen, bestående af så väl lyriska som dramatiska artister, anstäldes för en tid af tre år, med friherre Hamilton till direktör, och började, under entreprenad af ofvannämnde Desguillon, sina föreställningar på Kongl. Stora Theatern den 14 juli 1803, hvarefter skådespelen gåfvos omvexlande på båda Kongl. Theatrarne. Men deras fortgång blef i förtid afbruten. Då Boieldieu's komiska opera *Ma tante Aurore* uppfördes, hvari förekommer berättelse om en prinsessa, som, öfverfallen i skogen och plundrad af stråtröfvare, blifvit i mindre fullständig beklädnad fastbunden vid ett träd, fann Gustaf Adolf detta så anstötligt, att det blef en hufvudsaklig anledning till truppens afskedande, hvilket skedde genom kongligt bref den 13 maj 1805. Sedan den tiden har ej något skådespelarsällskap vidare införskrifvits till Sverige *).

acteurs étaient chargés pour ainsi dire de la formation des principes et de l'instruction de nos acteurs. Une rivalité quelconque ne pouvait pas exister, la supériorité était avouée et on se croyait heureux en recevant du roi et du public quelques marques de bienveillance et quelque encouragement pour les progrès qu'on avait faits." — Följande yttrande om Gustaf III:s opera-inrättning, jemte en anspelning på afsigten med Gustaf Adolfs senare theateråtgärder, må äfven ur Armfelts bref anföras: "J'ai le malheur de tenir à tout ce qui a été fait sous Gustave III, à tout ce qui nous rappelle les grandes vues de ce prince, son amour pour tout genre de gloire nationale, et la magie avec laquelle il créait tout et perfectionnait même une partie de ces créations. La Suède a eu pendant son regne un opéra que celui de Paris seul a surpassé, et tout ce qu'on a pu avoir en commençant par rien doit pouvoir se soutenir, quand les matériaux existent et quand il y a un fond établi pour tout, *si l'idée de détruire insensiblement la base de l'édifice ne préside pas aux soins apparents qu'on lui donne.*"

*) Förteckning på ledamöterna af ofvannämnda trupp finnes i *Bihanget* II, hvari jemväl lemnas uppgifter om de utländska theatertrupper, hvilka sedermera, på egen maning, här infunnit sig.

Den avoghet mot svenska theatern, som alltmera fått insteg hos konungen, gälde egentligen operainrättningen. Dramatiska scenens verksamhet blef väl icke vidare uppmuntrad, men dock lemnad ostörd, hvaremot den förras aftynande lif — såsom ofvan antyddes — förråder inflytelsen af dess "skyddsherres" ogunst. Denna dröjde ej länge att till fullo drabba sitt föremål. Den 27 september 1806 afläts från Bäckaskog i Skåne till theaterdirektionen en skrifvelse af innehåll, att konungen, *till vinnande af en betydlig besparing för sin handkassa*, "i nåder godtfunnit förklara, det Stora Operan komme att alldeles indragas samt nu genast anses såsom upplöst, till följd hvaraf representationerna derstädes instundande höst skulle inställas". Förut hade vissa kommitterade, "för att uppfylla Kongl. Maj:ts nådiga afsigt och befallning", uti afgifvet betänkande "anmält åtskilliga omständigheter, som vid verkställandet af denna indragning skulle förekomma". Enligt deras förslag biföll konungen, att Operans upplösning "icke skulle sträcka sig till upphäfvande af de små så kallade operetter, som oftast endast på Mindre Theatern blifvit gifna, hvilka kunde umbära, körer samt balletter, och hvarvid flere af de spelande ej egentligen hörde till Stora Operan eller der gjorde tjenst". Till dessa operetters uppförande behöfdes en liten orkester, och derföre skulle en del af kapellet bibehållas. Operans öfriga personal, nemligen tjenstemännen, de vid den samma uteslutande anstälde skådespelare och skådespelerskor, kören, balletten och den umbärliga delen af kapellet, blef deremot uppsagd, men med tillgodonjutande af sex månaders lön, hvar-

jemte pension, högst till ett belopp af 500 rdr riksgälds, utlofvades åt hvar och en som enligt vissa stadgade grunder kunde anses dertill berättigad *). Den besparing för konungens handkassa, som genom Operans indragning skulle uppstå, var beräknad att genast utgöra 55,133 rdr, och efter pensionernas slutliga upphörande ytterligare 13,260 rdr, eller tillsammans en summa af 68,393 rdr banko årligen. Deremot anslogos ur samma kassa 16,053 rdr såsom årligt bidrag till underhåll af den blifvande operettanstalten och till andra theaterbehof samt till fortsättning af en vid Operan nyligen inrättad elevskola **).

*) Bland de afskedade och pensionerade befunno sig herrar Stenborg och Karsten, fru Müller och mamsell Stading. Några få sujetter, hvilkas kontrakter icke voro tilländalupna, måste tills vidare bibehållas, bland dem tre utländska. Theaterdirektionen hade nemligen under senare tiden varit betänkt på att lifva Operans verksamhet genom sängpersonalens förstärkning, och aktören (sedermera sångmästaren) C. M. Crælius utsändes för detta ändamål till Italien. Han engagerade der år 1805 en kastrat-sångare, vid namn Sebastiani, för fyra års tid; denne ankom till Stockholm, men en försport allmännare motvilja för personen lärer föranledt direktionen att låta honom endast tillfälligtvis uppträda. Följande året afslöt Crælius öfverenskommelser med åtskilliga andra italienska sångare och sångerskor, bland hvilka nämnas Antonio Tamburini, Carlo Puzzi och fru Giulia Ronchetti Angelucci. Emellertid timade Operans indragning, hvarföre Crælius fick direktionens befallning att söka bli qvitt de ingångna förbindelserna. Det lyckades honom att få några kontrakter upphäfna, men i anledning af ett par uppgörelser blef han stämd inför domstol i Neapel, der han förlorade rättegången och var nära att komma i fängelse. Tvenne af ofvannämnda personer, herr Puzzi och fru Angelucci, infunno sig i Stockholm för att uttjena den öfverenskomna tiden. Den förre uppträdde dock, veterligen, aldrig på theatern; den senare blott i en enda roll, hvarvid hon väl lärer vunnit erkännande som förtjenstfull sångerska, men deremot skall hafva alldeles misslyckats såsom skådespelerska.

**) Under ledning af enkefru Sofia Lovisa Gråå. Ur denna skola utgingo aktörerna Fr. Kinmansson och Lindman, aktriserna Justine Wässelius (sedan fru Casagli), Eriksson (fru Wikström-Eriksson),

Nämnda anstalt blef dessutom "bibehållen vid Operans tillhörigheter af kläder, dekorationer, inventarier samt alla öfriga Operans förmåner och rättigheter, som ej förorsakade någon ny kostnad för kongl. handkassan; och skulle tjenliga verkstäder, öfnings- och repetitionssalar samt andra nödvändiga rum för denna anstalt af Kongl. Maj:t utses".

Men — kan man härvid skäligen anmärka — sedan opera-inrättningen blifvit afskaffad fans dock operahuset qvar, och dervarande skådeplats, hvarpå redan förut operetter stundom gifvits, kunde ju, i stället för Mindre Theaterns scen, upplåtas åt operettanstalten, hvarigenom denna ej komme att förorsaka inskränkning af de dramatiska skådespelen, hvilkas antal, större eller mindre, ej inverkade på den kungliga kassan; eller, om en sådan anordning icke funnes lämplig, i anseende till det beslutade sångspektaklets små förhållanden, kunde åtminstone den indragna Operans verkstäder, öfningssalar m. m. användas till den nya stiftelsens förmån, så att dessa oundgängliga inrättningar ej behöfde, med särskild kostnad, på annat ställe beredas. — Konungen hade likväl annorlunda beslutit. Genom skrifvelse, daterad Malmö den 16 mars 1807, förordnade han att operahuset skulle — nedrifvas. Var det af en tillfällighet eller med afsigt som detta bud utfärdades på årsdagen af Gustaf III:s mord? Ville sonen genom att nedbryta de murar, inom hvilka fadrens blod flutit, utkräfva ett slags hämnd för detta blod? Eller trodde han sig bringa den mördades skugga ett försoningsoffer? Och

Strömstedt (fru Torsslow), Frösslind (fru Lindström-Frösslind), Thunberg (fru Sevelin) och Richter (fru Bock).

skulle detta offer äfven försona tillintetgörelsen af den konstanstalt, som utgjorde en ibland fadrens älsklingsskapelser? Eller hvad var annars det vidunderliga beslutets ändamål? Operahusets undanrödjande kunde dock icke, såsom opera-inrättningens, hetas ske till besparing för handkassan. — Allt nog: Gustaf IV Adolf påbjöd, att den praktfulla byggnaden, hvilken icke var hans enskilda, utan statens egendom, skulle alldeles nedrifvas. Grunden borde derefter planeras i likhet med torget, och Gustaf II Adolfs staty flyttas till den sålunda uppkomna platsen. Tillika befaldes, att ett mindre hus skulle uppbyggas vid gatan öster om Arsenalen, eller Dramatiska Theaterns lokal, och inredas dels till boställslägenheter åt de embets- och tjenstemän vid kongl. spektaklerna, som dertill kunde vara berättigade, dels till magasiner och verkstäder m. m., som för dessa spektakler erfordrades, samt till beqvämliga källare och kafferum för allmänheten. Verkställigheten uppdrogs åt "kommitterade öfver gamla Kungshusets återuppbyggande", hvilka förständigades att "skyndsamlingen inkomma med underdånigt utlåtande, på hvad sätt detta kunde ske snart och med minsta kostnad; om och i hvad mån med operahusets nedrifvande, i anseende till de delar deraf som icke vore bebodda, genast nästföljande sommar början kunde göras; och hvilket vore förmånligare, antingen att rifningen skedde för kronans räkning, då de materialier, hvilka derigenom erhölles, skulle kunna användas till den nya byggnaden, och det öfriga, som till operahuset hörde, försäljas, eller ock att samma hus på auktion till nedrifning föryttrades; samt om denna nedrifning, efter deras upp-

sägning till nästa höst, som nu der bodde, kunde då innan vintern fullbordas, eller om det skulle vara ledande till mindre utgifter att dermed finge anstå till dess det nya huset blefve färdigt". Men vare sig att kommitterade afsigtligen icke skyndade med sitt utlåtande, och att konungens tankar emellertid af politiska omsorger drogos ifrån det tillämnade förstöringsverket, eller ock att han — som det uppgifves — lät beveka sig af dåvarande förste theaterdirektören Edelcrantz' trägna föreställningar; nog af, operahuset lemnades oförstördt, men förblef under konungens återstående regeringstid nästan obegagnadt för sitt egentliga ändamål. Deremot öppnades det, år 1808, till ett alldeles främmande bruk, nemligen till lasarett under den då rådande s. k. landtvärnssjukan.

Operett-theatern, delande samma skådeplats med den Dramatiska, gaf den 19 december 1806 sin första föreställning (Dalayracs sångspel "Slottet Montenero"), men kom ej förr än vid fjerde qvartalet af följande år ordentligen i gång. Att denna anstalt, med sina inskränkta hjelpmedel, — egande blott några få egentliga sångare, försedd med en ofullständig orkester, saknande kör och ballett, — skulle kunna tillfredsställa hufvudstadens fordringar af en kunglig theater, var icke att vänta, oaktadt dess styrelses oförtrutna bemödanden att genom en både omvexlande och i allmänhet väl vald repertoir vinna allmänhetens deltagande. En ny de sceniska sakernas ordning var af behofvet påkallad, och 1809 års regementsförändring medförde också en förändring i afseende på theaterväsendet. Redan inom en månad efter

Gustaf IV Adolfs afsättning utfärdades, den 8 april, nådig befallning om operahusets skyndsamma iståndsättande, och genom skrifvelse den 12 påföljande juni gaf konung Karl XIII theaterdirektionen till känna att, vid bestämmandet af de högtidligheter, hvilka komme att anställas under den instundande kröningen, konungen trott sig gifva rikets församlade ständer anledning till ett verkligt nöje, då han funnit godt förordna, att de redan i nåder beslutna representationerna uti operahuset skulle börjas med operan "Gustaf Wasa" *). Den stora kungliga scenen öppnades således å nyo **), och icke blott för Operett-anstalten, utan äfven för det *Dramatiska Sällskapet*, — såsom Dramatiska Theaterns personal nu benämndes, — hvilket erhöll tillstånd att der uppföra sina större skådespel, t. ex. "Johanna af Montfaucon", "Korsfararne", m. fl. Under åren 1809 och 1810 begagnades denna scen dock icke särdeles ofta; äfven operett-spektaklerna gåfvos då mestadels på Mindre Theatern. Först år 1811 förflyttades de helt och hållet till operahuset.

Men återupptagandet af sångverk i den högre stilen, hvilket Karl XIII egentligen åsyftat, kunde ej på något tillfyllestgörande sätt verkställas med de ringa krafter som då stodo till buds; theaterdirektionen var dock ifrigt sysselsatt med förberedelser dertill, dels genom uppöfning af eleverna, bland hvilka funnos

*) Åt generalen friherre Armfelt anförtroddes öfverinseendet vid operans uppförande "med all den högtidlighet detta spektakel åtföljer", och statskontoret erhöll befallning att till kostnadens bestridande anordna af extra utgiftsmedlen 4,000 rdr banko.

**) Det första allmänna spektaklet gafs den 6 dec. 1809, då "Drottning Christina" och "Kalifen i Bagdad" uppfördes.

flera lofvande ämnen, dels genom inrättande af sång- och dansskolor för att bilda ny kör och ballett. Det lyriska spektaklets utvidgning förhindrades jemväl derigenom, att Operett-theatern befann sig i särdeles ofördelaktig ekonomisk ställning till följd af en under friherre Edelcrantz' styrelse uppkommen balans, utgörande öfver 23,000 rdr riksgälds. I början af 1812 föreslog derföre dåvarande theaterdirektören Skjöldebrand, att Operett-theatern måtte upphöra och en ny sångspektakel-inrättning bildas, skild från all ekonomisk gemenskap med den föregående. Enligt detta förslag skulle Kongl. Theatern bestå utaf tvenne afdelningar, *Operan* och *Dramatiska Theatern*, begge stående under en och samma öfverstyrelse, nemligen direktionen för Kongl. Maj:ts hofkapell och spektakler, men hvardera med sin egen understyrelse. Båda inrättningarne skulle återföras till sin egentliga bestämmelse, och således på Opera-theatern gifvas operor, operetter och andra sångpjeser med eller utan kör och ballett, men på Dramatiska Theatern endast talpjeser och, med direktionens särskilda tillstånd, någon gång vaudeviller, likväl utan rättighet att kostnadsfritt begagna kören och balletten; intet annat slags sångspektakler finge vidare, såsom förut småningom blifvit ett bruk, förekomma på sistnämnda scen. På Opera-theatern skulle spelas tre gånger i veckan; på den Dramatiska deremot finge föreställningar gifvas alla dagar, så vidt det ej hindrades af opera-spektaklerna, antingen derigenom att skådespelarpersonalen till större delen var gemensam för begge theatrarne, eller ock af annan orsak. Söndagsspektaklet var dock Dramatiska Theatern ensam förbehållet.

Opera-inrättningen skulle bibehållas vid det anslag som från 1809 till Operett-theatern utgått, och Dramatiska Theatern fortfarande åtnjuta de understödssummor, hvilka vid dess stiftelse och sedermera beviljats *). — Detta förslag blef af Kongl. Maj:t bifallet. Operett-anstalten afskaffades, och i dess ställe återupprättades Opera-theatern, såsom en nästan ursprunglig stiftelse, frisagd från allt sammanhang med den förstnämndas räkenskap, och ställd till Dramatiska Theatern i ett noga begränsadt verksamhetsförhållande. Nu skedde en allmän uppsägning af så väl den lyriska som den dramatiska skådespelarpersonalens kontrakter, och nya öfverenskommelser träffades, gällande från och med den 1 april 1812.

Det första nya musikverk, hvarmed Kongl. Operan efter sin återupprättelse helsade allmänheten, var i sanning ett verk "i den högre stilen", nemligen Mozarts *Trollflöjten*; och de friska, betydande sångarförmågor, dem hon redan från början hade och snart ytterligare

*) Af det belopp, som Gustaf IV Adolf ur sin handkassa anslagit till theaterns behof, anvisade rikets ständer vid 1809 års riksdag på Kongl. Maj:ts hofhållningssumma 8,315 rdr till Operett-theaterns underhåll, hvarjemte de på riksstaten uppförde 4,500 rdr för samma ändamål. Det på hofhållningen anvisade beloppet ökades sedermera af Karl XIII med 3,000 rdr. Dessutom voro från äldre tider på hofstaten anslagna 6,237 rdr till kongl. kapellet. Operett-theatern egde således ett understöd af 22,052 rdr banko årligen. — Dramatiska Theaterns årliga anslag utgjorde räntan på Gustaf III:s donerade kapital, 2,200 rdr, det utaf den samme anvisade belopp till hyra för kongl. logen, 440 rdr, och den af Gustaf IV Adolf beviljade tillökningen i dagkostnaden, 960 rdr, eller tillsammans 3,600 rdr banko. — Dessutom anslogo 1809 års ständer för de begge theatrarnes behof 200 famnar ved årligen. (K. Operan hade allt sedan sin stiftelse haft rättighet att ifrån november månad till påföljande påskhelg för hvarje dag erhålla "af vedgården" 14½ börda lång och 40 bördor kort ved.)

fick att uppställa, — Lindström, Fredrik Kinmansson, Fahlgren, Jeannette Wässelius, fru Casagli, Frösslind, Thunberg, och framför alla Du Puy, — lyfte henne genast till en hög ståndpunkt i konstnärligt hänseende. Den Dramatiska theater-inrättningen, uppburen af så utmärkta skådespelarkrafter som Hjortsberg, Åbergsson, Brooman, Åhlgren, Deland, Cederholm, Sevelin, fruarna Ruckman och Wikström (Eriksson), m. fl., icke allenast bibehöll, utan äfven höjde det anseende den samma ifrån sin stiftelse åtnjutit. Erfarenheten visade dock innan kort, att den nya organisationen medförde för båda theatrarne betänkliga olägenheter så väl i sceniskt som i administratift och ekonomiskt afseende. Operetten, uteslutande förbehållen den Stora Theatern, förfelade der i väsendtlig mån sin verkan, emedan ramen var alltför rymlig för de små taflorna; skådespel "med stort spektakel" — d. v. s. tragedier, dramer eller historiska stycken, blandade med körer och balletter — voro, i sin egenskap af talpjeser, hänvisade ensamt till Mindre Theatern, der bristen på utrymme försvagade illusionen. Den omständigheten, att skådespelar-personalen till största delen tjenstgjorde vid begge theatrarne, men hvardera af dessa hade sitt särskilda, från den andras fullkomligt afvikande reglemente, förorsakade att likartade tjenstefrågor rörande samma underlydande måste af samma myndighet behandlas olika allt efter som frågorna uppstått vid den ena eller andra theatern. Enahanda aflöningssätt, medelst vissa lotter af den behållna inkomsten, egde rum vid bägge theatrarne, men proportionen af hvarje lottandel var vid hvardera inrättningen olika, så att i den mån en

sujett befans genom sin skicklighet utmärkt och väsendtlig vid den ena theatern, i samma mån hade han der en högre lottandel, och deremot en lägre vid den andra, af hvilken orsak hvar och en måste finnas synnerligen angelägen, att den theater, der han hade sin största lottandel, finge skörda den största recett-inkomsten. Men denna inkomst berodde på val och antal af speldagar, hvilka åter berodde på användandet af den till styckens inöfning nödiga tid, och dennas fördelning, som var lemnad åt direktionens godtycke, måste blifva ganska svår att billigt afpassa mellan tvenne theatrar, betjenta af en och samma personal, hvilken var otillräcklig för samtidiga spelningar pa begge scenerna. Grannlagenheten förbjöd visserligen direktionen att undertrycka den åt dess skydd anförtrodda Dramatiska Theatern. men skyldigheten och ett strängt personligt ansvar yrkade att upprätthålla Opera-theatern, för hvilken statsbidragen voro anslagna; och vid dessa bidrags obetydliga belopp kunde sistnämnda inrättning icke bestå utan det högsta möjliga uppdrifvande af dess recett-inkomst. Tillförne hade Kongl. Operan varit så rikligt understödd, att hon intet haft att befara af Dramatiska Theaterns täflan; numera, då den förras upprätthållande berodde på recett-inkomstens stegring, kunde den senares verksamhet icke fortgå oförminskad utan äfventyr för Operans bestånd. Men en inskränkning af Dramatiska Theaterns spektakler, hvarigenom lottandelarne derstädes komme att nedsättas, skulle åter förr eller senare hafva till följd denna inrättnings undergång. Ett medel att undanrödja alla dessa olägenheter och förebygga endera theaterns

fall måste derföre sökas, och man trodde sig finna det i bådas fullständiga förening. Den gemensamma recett-inkomsten borde derigenom väsendtligen förökas, då direktionen, fri från ofvannämnda hämmande band, kunde fördela arbetet blott efter dess förmodade afkastning och låta uppföra hvarje stycke på den theater, der det skulle minst kosta och mest betala sig.

Den af Skjöldebrand uppgjorda organisationen hade ej fortgått mer än ett års tid, då hans efterträdare, grefve Löwenhjelm, framlade förslaget till begge theatrarnes sammansmältning. Detta gillades af konungen, hvarefter den nya inrättningen, under namn af *Kongl. Theatern*, tog sin början med den 1 juli 1813 *). Speltiden var bestämd till minst fyrtio veckor om året, med fem föreställningar i veckan, hvaraf tre på scenen i Operahuset och två på den i Arsenalen. Alla slags inkomster, så väl de allmänna understöden som recetten m. m., skulle användas till gemensamt bästa; hvilket gälde äfven räntan af Gustaf III:s anslag till Dramatiska Theaterns dagkostnad, dock med vilkor att ett mot denna ränta svarande belopp skulle årligen fråndragas recett-inkomsten och afsättas till den förenade inrättningens pensionsfond. Aflöningssättet medelst lottandelar blef bibehållet. — Den förändrade regleringen visade sig i hänseende till konstens befordran särdeles fördelaktig, och grefve

*) Som personalens kontrakter, grundade på den gamla ordningen, ännu icke voro tilländalupna, öfverlemnades förslaget först till samtliga lottegarnes utlåtande. Det antogs af alla, utom Lars Hjortsberg, hvilken sedermera uppsade sitt kontrakt, då den deri förutsatta organisation rubbades. Ny uppgörelse blef dock snart med honom träffad.

Löwenhjelms styrelsetid kan i sådan måtto räknas bland Kongl. Theaterns lyckligaste skiften.

Men att, oaktadt de fördelar theatrarnes förening medförde äfven i ekonomiskt afseende, kunna med så betydligt nedsatta anslag af allmänna medel uppehålla inrättningen enligt samma fordringar på dess verksamhet som i tider, då den egde sitt rikligaste understöd, måste blifva en omöjlighet. Väl hade dåvarande kronprinsen Karl Johan under åren 1811—1815 bisprungit theatern med gåfvor till ett sammanräknadt belopp af 54,750 rdr riksgälds; men nödvändigheten att, till återvinnande af theaterns forna anseende, föröka personalen inom alla dess stater, utvidga och förbättra elevskolorna, m. m., hade förorsakat utgifter som likväl öfverstego tillgångarne, helst dessa lidit afbräck dels genom myntvärdets fall och dels derigenom att recett-inkomsten under krigsåren 1813 och 1814 varit mindre betydande. Vid 1815 års riksdag väcktes derföre motion om förhöjdt anslag till Kongl. Theatern. Då rikets ständer i följd deraf anhöllo, att Kongl. Maj:t måtte utaf tillgängliga statsmedel anvisa hvad som pröfvades för theaterns behof erforderligt, lät Kongl. Maj:t af inkomsterna från kolonien St. Barthelemy anordna 45,750 rdr riksgälds, att årligen utgå såsom bidrag till inrättningens underhåll, hvarjemte år 1815 utbetaldes 36,000 och följande året 30,000 rdr samma mynt till gäldande af dess skuld. Men då efter tre års förlopp Barthelemyfonden icke vidare lemnade tillgång till nämnda årliga understöd, och Kongl. Maj:t fördenskull vid riksdagen 1818 föreslog rikets ständer att bevilja det samma af andra allmänna medel, anvisade ständerna

den begärda summan, 45,750 rdr, endast för året 1818, med uttryckligt förbehåll att staten derefter för alltid befriades från hvarje annan utgift till Kongl. Theatern än det sedan längre tid till baka utgående årsanslaget af 6,750 rdr samt lösen för 200 famnar ved. Deremot hänsköto ständerna till nådigt öfvervägande ett af grefve Löwenhjelm framstäldt förslag att fylla theaterns behof medelst påbjudande af en särskild bevillningsafgift för dem som önskade bevista skådespelen. Enligt detta förslag skulle de, som anmälte sig att begagna de förnämsta platserna, erlägga 6 rdr, och de, som angåfve sig för ringare platser, 1 rdr riksgälds om året; ville någon på debetsedeln teckna sig för högre afgift, stode det fritt; denna bevillning skulle dock endast för hufvudstadens invånare underkastas ansvar och kontroll; för rikets öfriga befolkning, utom allmogen, borde den stadgade öfverflödsskatten på vin, kaffe, the, siden, dyrbara möbler, spelkort, tobak och ur höjas med 5 procent, och det belopp, som såmedelst inflöte, användas att betäcka Kongl. Theaterns utgifter, i det fall att förenämnda bevillning icke uppginge till minst 52,500 rdr; det öfverskott, som möjligen funnes sedan denna summa vore fyld, kunde begagnas till nybyggnad af theaterhusen, då eldsvåda eller andra händelser gjorde den behöflig, till större reparationer, festiviteter vid högtidliga tillfällen, m. m. Rikets ständer förmälte sig anse en dylik bevillning kunna inom *hufvudstaden* billigtvis ega rum; "afgiften borde blifva frivillig i så måtto, att det af hvar och en i Stockholm skulle bero att derför låta

anteckna sig eller ock afsäga sig skådespelens begagnande, men likväl ovilkorligen och efter uppgjord klassfördelning erläggas af alla som vilja dem bevista, så att afgiften för personer, hvilka nyttja de första platserna eller vanliga abonnementer, vore högre än för dem som nyttja andra platser och sällan eller mindre ofta derstädes sig infinna; hvarförutan den borde sträcka sig till resande som ankomma till hufvudstaden och åstunda der bevista skådespelen." En sådan afgift tillkomme det likväl icke rikets ständer att påbjuda eller fastställa; de anmälte derföre förslaget till Kongl. Maj:ts uppmärksammande och pröfning *).

I anledning af ständernas vägran att anslå nödiga medel till Kongl. Theaterns underhåll, beslöt nu konung Karl Johan den sammas upphäfvande, och förordnade att i dess ställe en ny inrättning, under namn af *Stockholms Theater*, skulle organiseras såsom enskild entreprenad på vinst och förlust. Denna entreprenad, till en början bestämd för tio års tid, räknad från den 1 juli 1818, öfverlemnades åt dåvarande andre direktören öfverste Törner, som egde att med sig förena en eller flere af de tjenstgörande aktörerna, jemte anföraren för kongl. hofkapellet, hvilket komme att bibehållas. Den nya styrelsen erhöll oinskränkt nyttjanderätt till samtliga theaterhusen med alla tillhörigheter af hvad namn och beskaffenhet som helst, jemväl till de loger, hvilka kongl. hofvet förut innehaft, viljande Kongl. Maj:t efter vanliga priser låta betala de platser som kunde

*) En kommitté blef sedan förordnad, som afgaf betänkande i ämnet, men förslaget kom aldrig till verkställighet.

komma att för dess räkning reqvireras. Dessutom öfverlätos åt styrelsen de till Kongl. Theatern anslagna statsmedel; men något bidrag från konungens hand- eller hofkassa finge icke vidare uppbäras. Theatern ställdes i afseende på den litterära delen af sin verksamhet under hofkanslerens tillsyn, och räkenskaperna skulle aflemnas till riksmarskalkens granskning. Om konungen funne för godt att före entreprenadtidens utgång återupprätta Kongl. Theatern, vore entreprenören skyldig att, mot vissa vilkor och förmåner, afträda inrättningen. — Öfverste Törner erbjöd nu skådespelarne Hjortsberg och Åbergsson samt kapellmästaren Du Puy att deltaga i entreprenaden, hvilket anbud dock endast af den sistnämnde emottogs. Stockholms Theater började sina föreställningar den 6 september 1818. Men då, i november månad, Karl Johan aflät befallning om uppsättande af ett lämpligt stycke för ett tillämnadt galaspektakel, och theaterföreståndaren fann sig nödsakad att, i entreprenad-anstaltens interesse, deremot göra invändningar, beslöt konungen genast att återställa Kongl. Theatern och anslog af egna medel 30,000 rdr riksgälds årligen till dess underhåll; hvilket skedde den 3 november. — Stockholms Theater hade under sin korta tillvaro lemnat en behållning af 3,522 rdr riksgälds.

Det årliga bidrag Karl Johan anvisat till den återstälda Kongl. Theaterns underhåll, hvartill ytterligare lades af kronprinsen Oscar 6,000, och af prinsessan Sofia Albertina 1,500 rdr, såsom hyra för deras loger, var till en början bestämdt att utgå under två år. Förhoppningen, att inrättningen skulle

emellertid kunna upphjelpas ur sitt ekonomiska betryck, visade sig dock bedräglig, och utgifterna öfverstego inkomsterna med allt större belopp. Konungen beslöt likväl år 1820 att bibehålla theatern intill rikets ständers nästa sammanträde, då förnyad framställning skulle hos dem göras om ökadt statsanslag. I afvaktan af bifall härtill anvisade han, jemte förenämnda enskilda bidrag, utaf allmänna medel 25,500 rdr såsom årligt understöd åt den nödstälda anstalten. För den händelse åter, att ständerna skulle afslå den tillämnade propositionen, anbefaldes att alla kontrakter vid theatern skulle uppsägas till den 1 juli 1823, på det intet hinder då måtte möta inrättningens upphörande. Vid detta års riksdag beviljades dock endast ett särskildt belopp af 24,000 rdr, men intet stående anslag för Kongl. Theatern. Emellertid befann sig denna, till följd af kontrakternas uppsägning, från den 1 juli samma år i ett så fullkomligen upplöst tillstånd, att, då konungen i nämnda månad önskade gifva några galaspektakler, direktionen måste kringsända listor med anhållan om den uppsagda personalens skriftliga löfte att frivilligt biträda vid dessa föreställningar. En sådan för den kungliga inrättningens värdighet förnärmande omständighet synes hafva varit hufvudsakliga anledningen, hvarföre Karl Johan å nyo beslöt att, oaktadt den felslagna förhoppningen om allmänt understöd, låta theatern fortfara, utlofvande han att ikläda sig dess skuld och att höja sitt enskilda bidrag till 54,000 rdr riksgälds årligen. Inrättningens verksamhet fortgick sedan orubbadt och med synnerlig framgång, under grefve Lagerbjelkes utmärkta styrelse, intill den 24 novem-

ber 1825, då den s. k. Arsenalens brand inträffade, hvarefter Kongl. Theaterns lyriska och dramatiska afdelningar måste inrymmas på samma scen, hvilket medförde väsendtliga hinder för skådespelens oafbrutna gång och derigenom ökade svårigheten af verkets upprätthållande *).

Kongl. Theaterns öden ifrån denna tid intill våra dagar förete inga andra yttre omskiften, än att år 1863 en särskild scen för dess dramatiska afdelning å nyo bereddes, med samma anordning som under den förra Dramatiska Theaterns tillvaro egde rum allt sedan 1813, nemligen att äfven operetter, vaudeviller och andra skådespel med inflätade sångstycken äro ämnade att stundom upptagas på den nya scenen, under det att den egentligen lyriska eller — såsom den nu benämnes — *Kongl. Stora Theatern* begagnas jemväl vid uppförandet af vissa dramatiska arbeten. Inrättningens inre organisation deremot har sedan 1825 varit underkastad täta omskapningar, i ändamål att förbättra dess ekonomiska ställning. Äfven under

---

*) Det sista skådespel, som uppfördes på Dramatiska Theatern, var Kotzebue's "Redlighetens seger öfver förtalet". Mellan fjerde och femte akterna förmärktes eld hafva utbrutit på nedersta bottnen under sjelfva scenen, och den grep så hastigt omkring sig, att ingen släckning var möjlig. Ridån blef då uppdragen, och den hotande faran gafs genom Lars Hjortsberg till känna för åskådarne på ett så lugnande sätt, att dessa i god ordning aflägsnade sig. Knappt hade de likväl hunnit lemna theatern förrän huset stod i full låga. Tre personer bland skådespelarnes betjening blefvo innebrända, och blott en ringa del af theaterns förråder kunde räddas. — Efter åtskilliga förslag till byggnadens återställande, såsom att å nyo inreda den till theater, eller inrätta den till lokal för riksarkivet, eller förvandla den till garnisonskyrka, m. m., blefvo slutligen lemningarne sålda på auktion den 12 april 1826 och inropades för 2.670 rdr riksgälds, med förbindelse för köparen att hafva rifvit huset och jemnat platsen innan den 1 påföljande oktober.

dessa senare tider har gång efter annan fråga uppstått, än om theaterns upphörande såsom kunglig, och dess förvandling till enskild anstalt, än om den sammas fullständiga upplösning, hvarvid dess förråder skulle afyttras till betäckande af den allt mera stegrade skulden. Men hvarje gång har konungen åter funnit sig bevekt att, med högst kännbara egna uppoffringar, låta inrättningen fortfarande bestå. Det sedan 1809 utgående statsanslaget, 6,750 rdr årligen, indrogs af ständerna vid 1840 års riksdag; men vid riksmötet 1844 beviljades å nyo ett årligt bidrag af 9,000 rdr, hvilket vid 1853 års riksdag höjdes till 30,000, och slutligen vid riksdagen 1858 till 75,000 rdr, — ett understöd, som öppnat utsigten att de financiella svårigheter, med hvilka Kongl. Theatern så länge haft att kämpa och hvilka nödvändigt utöfvat ett hämmande inflytande på dess verksamhet, kunna, om icke fullkomligt, dock i väsendtlig mån undanrödjas. —

Det är ofvan omförmäldt, att Gustaf IV Adolf vid Stenborgska theaterns inlösen 1799 förordnade, att ingen enskild theater vidare skulle få inrättas i hufvudstaden. Ett undantag från detta stadgande medgafs likväl år 1810 för Djurgårds-theaterns dåvarande föreståndare Isaak De Broen, "på grund af särdeles ömmande omständigheter". Innan denne kom i tillfälle att begagna den gifna tillåtelsen, hvilket skedde först 1813 *), gjorde skådespelaren vid Kongl. Theatern G. F. Åbergsson, år 1811, ansökning hos Kongl. Maj:t om rättighet att anlägga

*) Se sid. 88.

en egen theater i Stockholm, men derpå meddelades honom icke något svar. År 1818 förnyade han sin anhållan, då Kongl. Maj:t förklarade sig ej finna skäl att för det närvarande dertill lemna bifall. I anledning häraf försökte Åbergsson än en gång (1822) sin lycka, men erhöll nu ett bestämdt afslag. En ännu trägnare sökande uppstod derefter i den bekante skriftställaren Anders Lindeberg. Flerfaldiga gånger under åren 1830—1840 ingick han till Kongl. Maj:t, dels i eget, dels under aktören vid Kongl. Theatern C. F. Bergs namn, med begäran att få upprätta enskild theater, än inom hufvudstaden, än på Djurgården, der han önskade gifva skådespel under den tid af året då De Broenska arfvingarne ej hade rättighet dertill. De afslag, som allt jemt mötte hans ansökningar, bidrogo endast att stegra hans ifver. I ströskrifter och tidningsuppsatser sökte han ådagalägga, att det monopolium å de offentliga skådespelen i Stockholm, som Kongl. Theatern tillvällade sig, vore grundlagsvidrigt; hvilken sats han förfäktade på ett sätt som ådrog honom anklagelse för majestätsbrott och var nära att kosta honom hufvudet *). Under dessa Lindebergs fruktlösa bemödanden att vinna sitt syftemål, erhöll sällskapet *Thalia*, i slutet af 1839, vederbörligt tillstånd att på sin theater i Kirsteinska huset anställa skådespel,

*) För en skrift: *Några upplysningar rörande Kongl. Theatern, tillegnade höglofl. Konstitutions- Stats- och Ekonomie-utskotten*, utgifven 1834, blef han af Svea hofrätt dömd till döden, hvilken dom fastställdes af högsta domstolen. Men konung Karl Johan utfärdade nämnda år den 20 oktober, årsdagen af hans ankomst till Sverige, amnesti för alla dem som blifvit dömda för politiska förbrytelser eller högmålsbrott, och till följd deraf blef Lindeberg frigifven.

till hvilkas uppförande öfverenskommelse blifvit träffad med dåvarande styresmannen för Djurgårds-theaterns trupp O. U. Torselow. Dessa föreställningar, som fortgingo från den 27 dec. 1839 till den 6 mars 1840, voro dock abonnerade och kungjordes icke i tidningarne, hvarföre de hade utseendet af att vara endast sällskapsspektakler. Men följande året hyrde Torselow för egen räkning samma theater, och gaf derstädes helt och hållet offentliga representationer från den 22 okt. 1841 till den 28 april 1842. Nu ansåg Lindeberg Kongl. Theaterns "sceniska envälde" inom hufvudstaden vara brutet, och han fann sig icke vidare behöfva söka något medgifvande till den theateranläggning, som så länge blifvit honom förvägrad. På en vid Lilla Trägårdsgatan inköpt tomt lade han oförhindradt grunden till sin byggnad, den 21 mars 1842, och bedref arbetet med sådan skyndsamhet, att *Nya Theatern* — såsom inrättningen benämndes — kunde öppnas redan den 1 november samma år. Invigningen skedde med en prolog, författad af Ingelman, sorgspelet *Agne* af Ling, samt komedien *Pröfningen*, original af Onkel Adam (Wetterbergh). Theaterhuset fullbordades till det yttre först under följande året, då äfven den förändring vidtogs med salongen, att åskådareplatserna, som ursprungligen voro 867, för mera beqvämlighets skull inskränktes till 764.

Den nya anläggningen var beräknad för en ganska storartad verksamhet, så väl på det lyriska som det dramatiska fältet. Personalen bestod af icke mindre än 36 skådespelare och 30 skådespelerskor, samt en orkester uppgående till 27 ledamöter, utom

öfveranföraren eller chefen och en "anförare vid talscenen". Men den i sådan hast hopsamlade truppen, hvaraf endast omkring tiondedelen utgjorde goda förmågor, då deremot bland det öfriga antalet de flesta voro helt och hållet nybörjare i yrket och mången, så att säga, tagen från gatan, — kunde icke tillfredsställa en bildad smaks fordringar och underhålla det interesse, hvarmed allmänheten i begynnelsen omfattade detta theaterföretag. Väl skedde efter första spelårets slut en betydlig utgallring bland skådespelarpersonalen, och återstoden förstärktes med åtskilliga sceniska utmärktheter (såsom herr Torsslow med fru och herr Sevelin); men theaterns affärer hade redan råkat i ett förfall, som grundläggarens alla bemödanden icke kunde afhjelpa, hvarföre han nödgades, år 1844, afträda den till sina borgenärer. Desse uthyrde nu theatern till ett bolag, bestående af inrättningens stiftare, orkesteranföraren och machinisten samt alla de spelande personerna, hvilket bolag anförtrodde verkets styrelse åt en kommitté, som utgjordes af nämnde stiftare, skådespelarne Torsslow och Stjernström, orkesterföreståndaren Ahlström samt en litterat person utom bolaget, hvilken anmodades att deltaga i kommitténs öfverläggningar. Delegarne hade ingen faststäld lön, utan vissa lotter af behållna inkomsten sedan alla utgifter till hyra, orkesterns och körens aflöning, materiel och dagkostnad blifvit bestridda. Denna organisation fortfor, endast med någon under tiden skedd förändring i kommitténs sammansättning, intill 1846, då theaterhuset såldes med inventarier på öppen auktion för 65,250 rdr riksgälds till ett bolag af nio personer. Derefter blef anstalten,

hvilken nu fick namnet *Mindre Theatern*, på tio år förhyrd af Torsslow, som vid dess ledning biträddes utaf Stjernström i egenskap af styresman för scenen. Den sistnämnde lemnade 1850 sin befattning, och theatern förestods sedan af Torsslow ensam intill 1854, då han öfverlät hyreskontraktet till Stjernström, som följande året inköpte theatern för en summa af 120,000 rdr rgs. Den nye egaren lät 1859 verkställa en betydande reparation å byggnaden, hvarvid denna höjdes med ännu en våning och pryddes med karyatider, pilastrar, balkong m. m., hvarjemte salongen erhöll ny dekorering, och, såsom en hyllning åt theaterns upphofsman, dennes porträtt anbragtes öfver hvalfbågen till sjelfva scenen. I Stjernströms ego och under hans i alla afseenden utmärkta styrelse förblef Mindre Theatern intill 1863 *), då han för ett pris af 270,000 rdr afyttrade den, jemte alla inventarier, till Kongl. Theatern, hvarefter inrättningen, under benämning *Kongl. Dramatiska Theatern*, å nyo öppnades den 12 september samma år.

Sedan Lindeberg utan hinder från högre ort utfört sin theateranläggning, och härigenom enskildes rätt till dylika företag inom hufvudstaden var stillatigande medgifven, uppstod småningom derstädes ett rikligt antal sådana theatrar. Dessa skola nu i korthet omförmälas.

Nya Theatern i Humlegården, uppförd genom källarmästaren C. Norbergs försorg och afsedd endast för spelning under sommarmånaderna, invigdes den 23 maj 1851 med en representation som var föran-

*) Den 15 juni gaf han sin sista föreställning.

staltad af skådespelarne vid Mindre Theatern G. Norrby, G. Kinmansson och L. Zetterholm. Egentligen öppnades dock denna scen först den 7 juli samma år af E. Stjernström, som i spetsen för ett nybildadt skådespelarsällskap gaf föreställningar derstädes till september månads slut. Följande året begagnades theatern dels af C. G. Hessler, dels af W. T. Gille, begge föreståndare för landsortstrupper. År 1853 öfvertogs Humlegårds-theatern af O. Andersson, som sedermera med sitt sällskap spelade der intill och med 1862, då han nedlade theaterföreståndarskapet. Hans trupp fortfor dock att uppträda på samma skådeplats 1863, under anförande af A. Åhman.

Sceniska inrättningar på Södermalm äro följande. *Theatern å Mosebacke*, anlagd af handlanden C. A. Wallman, begagnades första gången för dramatiska föreställningar under oktober månad 1852 utaf J. W. Weselius, styresman för ett kringresande theatersällskap. I juni månad 1853 spelades derstädes af J. Bergström, äfvenledes anförare för en landsortstrupp. Samma år inredde Wallman i sitt då nybygda hus på Mosebacke en annan skådeplats, hvilken under namn af *Södra Theatern* öppnades den 20 november af Weselius och G. R. Broman, såsom föreståndare. Från hösten 1854 var Weselius ensam denna theaters styresman intill sin död den 10 oktober 1855, hvarefter spelningarne derstädes fortgingo för hans enkas räkning, under ledning af L. Zetterholm, till i mars månad 1857, då den sistnämnde öfvertog styrelsen i eget namn. Natten mellan den 26 och 27 augusti detta år förstördes Södra Theatern genom

vådeld. Dess egare företog snart uppförandet af en ny byggnad, hvaremellertid representationer gåfvos först af ett litet skådespelarsällskap, under aktören Lindströms förmanskap, på en i huset n:o 84 vid Hornsgatan inrättad scen, kallad *Theatern å Södermalm*, från den 17 januari till den 5 april 1858; sedermera af en landsortstrupp, under Alfred Wallins ledning, på den s. k. *Sommartheatern å Mosebacke* från den 1 juni till den 22 juli samma år; och slutligen af Zetterholm, som med sitt sällskap spelade på en af honom inredd skådeplats i huset n:o 13 vid S:t Paulsgatan, likaledes benämnd *Theatern å Södermalm*, från den 4 december 1858 till den 30 maj 1859. Detta år blef den nya *Södra Theatern* på Mosebacke fullbordad och invigdes den 1 november af Zetterholm, hvilken allt sedan varit dess föreståndare. Dock har en och annan dramatisk föreställning af särskilda skådespelare äfven under tiden blifvit derstädes gifven.

På en theater inrättad i *Davidsons Norra Paviljong* uppträdde först Weselius med sin trupp från den 20 oktober 1852 till den 31 januari 1853. Skådeplatsen begagnades sedermera utaf förre ballettmästaren vid Kongl. Operan Anders Selinder, som bildat ett theatersällskap af minderåriga personer, hvilka under hans ledning utförde smärre tal- och sångpjeser samt balletter. Denna inrättning, som tog sin början den 16 november 1858, fortfor under namn af *Barntheatern* till den 16 maj 1859 och derefter med benämning *Elev-theatern* från den 16 oktober 1859 till den 29 januari 1861, då föreståndaren flyttade sina representationer till en annan lokal.

Theatern i *De la Croix' hus* vid Brunkebergs torg har vid åtskilliga tillfällen varit begagnad för enstaka dramatiska tillställningar, men blott *en* gång för en sammanhängande serie af sådana representationer, nemligen utaf theaterdirektören Stjernström, som der uppförde skådespel från den 18 augusti till den 18 november 1853.

Theatern vid Ladugårdslands torg anlades 1854 af förre dekorationsmålaren vid Kongl. Operan G. A. Müller, efter ritning af professor F. W. Scholander, och öppnades den 19 oktober 1856 utaf en landsortstrupp under anförande af C. G. Hessler. Denne förestod theatern till den 30 april 1858, under hvilken tid han, från hösten 1857, förenade sig med ballettmästaren Selinder, som utförde åtskilliga dansdivertissementer genom sina unga elever (de samma som sedermera, enligt hvad ofvan är nämndt, gåfvo skådespel på scenen i Davidsons norra paviljong). Ladugårdslands-theatern har derefter varit upptagen af flera olika föreståndare, nemligen under juli, augusti och september 1858 af A. Wallin, från oktober samma år till april 1859 af A. T. Schwartz, från denna tid till april 1860 af I. Högfeldt, från oktober 1860 till januari månads utgång 1861 å nyo af Hessler, och slutligen från februari sistnämnda år af Selinder, som då med sitt elevsällskap ditflyttade från theatern i Davidsons omförmälda lokal. Dessutom har Ladugårdslands-theatern flerfaldiga gånger begagnats vid särskilda dramatiska tillställningar.

Ytterligare tvenne sceniska anstalter inom hufvudstaden äro att omnämna, nemligen *Theatern vid Sevedbåtsgatan* (huset n. 29) och *Odeon-Theatern* (i huset

n. 28 Regeringsgatan). Om den förstnämnda har man intet vidare sig bekant, än att, enligt tillkännagifvande i tidningarne, dramatiska soiréer der gåfvos den 22 och 29 november samt 6 december 1857. Odeon invigdes den 1 oktober 1859 af en landsortstrupp, anförd utaf J. W. Selander, och skådespel fortforo derstädes intill årets slut, likväl med så många afbrott och förändringar i de annonserade spektaklerna, till följd af inställningar eller andra missgynnande omständigheter, att någon ordentlig uppgift på representationerna icke kunnat åstadkommas, hvarföre ock dessa blifvit uteslutna i efterföljande förteckning.

På Djurgården har i senare tider äfven en theater, utom den gamla De Broenska, varit till finnandes, inrättad i den s. k. *Cirkus* eller Manègen. Ett skådespelarsällskap från landsorten uppträdde här under ledning af L. E. Elfforss och W. T. Gille i september månad 1861, och under anförande af Elfforss ensam från maj till oktober följande år.

Öfversigt af theater-inrättningarne i Stockholm samt af de tider och de föreståndare, under hvilka svenska skådespel der blifvit uppförda:

Kungliga theatrar.

1.	I "Lejonkulan" (Nya Bollhuset) I Gamla Bollhuset			1686—1691.
2.	I Nya Bollhuset:	Kongl. Svenska Skådeplatsen	Langlois Hastfehr	1737—1753.
		Kongl. Svenska Operan	Ehrensvärd Barnekow Fersen	$17^{18}/_{1}73$—$17\,/_{9}82$.
		Svenska Dramatiska Theatern	(Ristell)	$17^{2}/_{6}87$—$17^{17}/_{4}88$.
		Kongl. Svenska Dram. Theatern	(Armfelt)	$17^{17}/_{5}88$—$17^{16}/_{3}92$.
3. 4.	I Operahuset:	Kongl. Operan	Fersen Armfelt Rälamb Hamilton Edelcrantz Skjöldebrand Löwenhjelm	$17^{30}/_{9}82$—$18^{16}/_{6}06$.
		Kongl. Dramatiska Theatern		$17^{14}/_{11}92$—$17\,/_{10}93$.
	I f. d. Arsenalen:	Kongl. Dramatiska eller Mindre Theatern		$17^{1}/_{11}93$—$18^{30}/_{6}13$.
		Operett-Theatern		$18^{19}/_{12}06$—$18^{31}/_{3}12$.
	I Operahuset:	Kongl. Operan		$18^{1}/_{4}12$—$18^{30}/_{6}13$.
	I Operahuset och f. d. Arsenalen gemensamt:	Kongl. Theatern	(Löwenhjelm)	$18^{1}/_{7}13$—$18^{30}/_{6}18$.
		Stockholms Theater	(Törner)	$18^{1}/_{7}$—$^{3}/_{11}18$.
		Kongl. Stora Theatern Kongl. Mindre Theatern	Oscar Åkerhjelm Lagerbjelke	$18^{4}/_{11}18$—$18^{24}/_{11}25$.
	I Operahuset:	Kongl. Stora Theatern	Lagerbjelke Puke v. Beskow Westerstrand Backman Hamilton Schyberg Bonde Cavallius v. Stedingk	$18^{25}/_{11}25$—$18^{30}/_{6}63$.

Enskilda theatrar.

5. Vid Kimstugatan — Svenska Theatern (P. Stenborg) . . 1762 (?) . . . . . .
6. I Bergstrahlska huset — Svenska Theatern (P. Stenborg) . . $17^{4}/_{10}68$—$17^{24}/_{2}69$.
7. Vid Jerntorget — Svenska Theatern (P. Stenborg) . . $17^{3}/_{11}69$—$17^{7}/_{12}70$.

8. I Humlegården: Svenska Theatern (P. Stenborg, C. Stenborg) . . . . . $17^{19}/_{7}73$—$17^{10}/_{7}84$.

9. På Eriksberg: Svenska Theatern (C. Stenborg) . . . . $17^{18}/_{11}80$—$17^{25}/_{10}84$.

10. Vid Munkbron:
- Nya Svenska Theatern (C. Stenborg) . $17^{29}/_{10}84$—$17^{29}/_{8}88$.
- Svenska Komiska Theatern (C. Stenborg) . . $17^{4}/_{8}88$—$17^{16}/_{4}99$.

11. Djurgårdstheatern: . $18^{16}/_{6}01$—$18^{27}/_{9}63$.
- A. De Broen . . . . $18^{18}/_{6}01$—$18^{13}/_{9}03$.
- M. E. De Broen . . . . $18^{24}/_{6}04$—$18^{11}/_{9}08$.
- I. De Broen . . . . $18^{1}/_{8}09$—$18^{1}/_{8}14$.
- C. M. De Broen . . . . $18^{18}/_{6}$—$^{13}/_{9}14$.
- Wildner. . . . . $18^{24}/_{5}15$—$18^{30}/_{9}34$.
- Torsslow o. P. Deland $18^{2}/_{5}35$—$18^{30}/_{9}37$.
- Torsslow . . . . $18^{13}/_{5}38$—$18^{29}/_{9}43$.
- F. Deland . . . . $18^{27}/_{5}44$—$18^{30}/_{9}48$.
- P. Deland . . . . $18^{24}/_{5}49$—$18^{30}/_{9}61$.
- Selinder. . . . . $18^{11}/_{5}$—$^{14}/_{8}62$.
- Roos . . . . $18^{25}/_{5}$—$^{27}/_{9}63$.

12. På Barnhusgården: Nya Komiska Theatern (I. De Broen) $18^{21}/_{4}13$—$18^{20}/_{3}14$.

13. I Kirsteinska huset (Torsslow) . . . . $18^{27}/_{12}39$—$18^{6}/_{3}40$. $18^{22}/_{10}41$—$18^{28}/_{4}42$.

14.
- Nya Theatern: . . . . $18^{1}/_{11}42$—$18^{6}/_{6}46$.
  - Lindeberg . . $18^{1}/_{11}42$—$18^{2}/_{6}44$.
  - D:o m. fl. . . $18^{30}/_{8}44$—$18^{6}/_{6}46$.
- Mindre Theatern: . $18^{6}/_{10}46$—$18^{15}/_{6}63$.
  - Torsslow . . . . $18^{6}/_{10}46$—$18^{31}/_{5}54$.
  - Stjernström . . $18^{25}/_{9}54$—$18^{15}/_{6}63$.

15. Humlegårdstheatern: . . . . $18^{23}/_{8}51$—$18^{27}/_{8}63$.
- Stjernström . . . $18^{7}/_{7}$—$^{23}/_{9}51$.
- Hessler . . . . $18^{25}/_{5}$—$^{20}/_{6}52$.
- Gille . . . . $18^{17}/_{9}$—$^{11}/_{10}52$.
- Andersson . . . . . $18^{4}/_{7}53$— $18^{27}/_{8}62$.
- Åhman . . . . $18^{28}/_{6}$—$^{27}/_{8}63$.

16. Theatern på Mosebacke: . $18^{8}/_{10}52$—$18^{30}/_{6}53$.
- J. W. Weselius $18^{8}/_{10}$—$^{18}/_{10}52$.
- Bergström . . . $18^{15}/_{6}$—$^{30}/_{6}53$.

17. Nya Theatern på Mosebacke, ell. "Södra Theatern":	J. W. Weselius o. Broman	$18^{20}/_{11}53$ — $18^{23}/_{7}54$.	$18^{20}/_{11}53$—$18^{27}/_{8}57$.
	J. W. Weselius	$18^{3}/_{11}54$—$18^{10}/_{10}55$.	
	Ch. Em. Weselius	$18^{10}/_{10}55$—$18^{7}/_{3}57$.	
	Zetterholm	$18^{7}/_{3}$—$^{10}/_{7}57$.	
18. Theatern på Södermalm [Hornsgatan 84.] (Lindström) .			$18^{17}/_{1}$—$^{5}/_{4}58$.
19. Sommartheatern på Mosebacke (Wallin)			$18^{1}/_{6}$—$^{22}/_{7}58$.
20. Theatern på Södermalm [St. Paulsg. 13.] (Zetterholm) .			$18^{4}/_{12}58$—$18^{30}/_{5}59$.
21. Södra Theatern [på Mosebacke] (Zetterholm)			$18^{1}/_{11}59$—$18^{7}/_{6}63$.
22. I Davidsons norra paviljong:	J. W. Weselius	$18^{20}/_{10}52$—$18^{31}/_{1}53$.	$18^{20}/_{10}52$—$18^{29}/_{1}61$.
	Selinder: *Barn-theatern*	$18^{16}/_{11}58$—$18^{16}/_{5}59$.	
	Elev-theatern	$18^{16}/_{10}59$—$18^{29}/_{1}61$.	
23. I De la Croix' hus (Stjernström)			$18^{18}/_{8}$—$^{18}/_{11}53$.
24. Ladugårdslands-theatern:	Hessler	$18^{19}/_{10}56$—$18^{30}/_{4}58$.	.. $18^{19}/_{10}56$—$18^{9}/_{4}63$.
	Wallin	$18^{25}/_{7}$—$^{29}/_{9}58$.	
	Schwartz ..	$18^{7}/_{10}58$—$18^{1}/_{4}59$.	
	Högfeldt...	$18^{3}/_{4}59$—$18^{26}/_{3}60$.	
	Hessler	$18^{8}/_{10}60$—$18^{30}/_{1}61$.	
	Selinder ...	$18^{3}/_{2}61$—$18^{9}/_{4}63$.	
25. Theatern i Cirkus	Elfforss o. Gille.	$18^{1}/_{9}$—$^{30}/_{9}61$.	... $18^{1}/_{9}61$—$18^{5}/_{10}62$.
	Elfforss	$18^{25}/_{5}$—$^{5}/_{10}62$.	

I förteckningen öfver de stycken, som blifvit uppförda på ofvannämnda theatrar, äro dessa angifna medelst bokstäfver på följande sätt:

A.	Theatern i *Arsenalen.*	(N. 3, 4.)
B.	» i *Bollhuset.*	(N. 2.)
C.	» i *Cirkus.*	(N. 25.)
D.	*Djurgårds-theatern.*	(N. 11.)
DLC.	Theatern i *De la Croix' hus.*	(N. 23.)

DP.	Theatern i *Davidsons Paviljong.*	(N. 22.)
E.	» på *Eriksberg.*	(N. 9.)
H.	» i *Humlegården.*	(N. 8, 15.)
K.	» i *Kirsteinska huset.*	(N. 13.)
L.	*Ladugårdslands-theatern.*	(N. 24.)
M.	*Mindre* (eller Nya) *Theatern.*	(N. 14.)
Mb.	Theatern vid *Munkbron.*	(N. 10.)
NKT.	*Nya Komiska Theatern.*	(N. 12.)
O.	Theatern i *Operahuset.*	(N. 3, 4.)
S.	Theatrarne på *Södermalm.*	(N. 16—21.)

Vid hvart och ett stycke är datum för dess första och sista uppförande samt hela antalet af representationerna utsatt. Har ett och samma stycke gifvits på olika theatrar, äro dylika uppgifter meddelade för hvarje särskild skådeplats, och dessutom sammanräknade summan af styckets alla representationer utförd. Vid en och annan märkligare pjes, som på *samma* theater blifvit återupptagen efter längre tids hvila, har sådant utmärkts genom angifvande af datum på den sista representationen före och den första efter uppehållet. Beträffande åtskilliga stycken, som spelats på samtliga Kongl. Theatrarne eller ock på tvenne bland dem, förekommer, att man väl kan uppgifva allraförsta och allrasista representationens datum, äfvensom totalsumman af spelningarne på alla eller båda theatrarne, men deremot icke med visshet sista speldagen på den scen, der stycket först upptogs, eller första speldagen på den theater, hvarest pjesens uppförande sedermera fortsattes, och derföre icke heller antalet af representationerna på hvardera theatern särskildt. Detta förhållande har sin grund

deruti, att, då i spektakel-annonserna om de stycken, som gifvits på mer än en af de Kongl. Theatrarne, representations-antalet är räknadt i fortlöpande följd, icke särskildt för hvarje scen, men den uppgifna slutsumman ej öfverensstämmer med sammanlagda antalet af de annonserade spelningarne, hvilket måste antagas hafva sin orsak i inställning af något spektakel, — man stundom icke kan med säkerhet veta, på hvilken scen inställningen egt rum. I sådana fall hafva representationerna, som sagdt är, ej kunnat uppgifvas särskildt för *B.* eller *A.* eller *O.*, utan endast gemensamt för *B.A.O.* eller *B.O.* eller *B.A.* eller *A.O.*

Vidare är att märka angående de stycken, som gifvits på Bollhuset eller i Operahuset under åren 1773—1788, att spelningarne vanligtvis, med undantag af recettspektaklerna, icke annonserades i tidningarne, emedan begge theatrarne denna tid hade fullt abonnement. För de flesta af dessa stycken saknas således uppgift på representationernas *hela* antal, och man har derföre vid dem genom bokstäfverna *an.* betecknat, att den utsatta summan innehåller endast antalet af de föreställningar som undantagsvis blifvit annonserade eller ock funnits på annat sätt angifna. Samma beteckning är äfven använd vid åtskilliga stycken som uppförts på "Kongl. Svenska Skådeplatsen" 1737—1753.

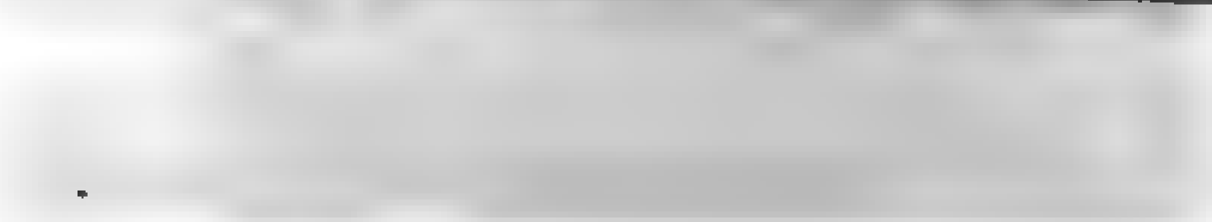
Endast de gånger, då ett stycke blifvit fullständigt speladt, äro intagna i räkningen; icke uppförandet af särskilda akter eller scener, hvilket stundom förekommit.

I spektakel-annonserna för de enskilda theatrar, hvilkas personal under vissa tider af året spelar utom

Stockholm, finnes vid ett och annat stycke representations-antalet uppgifvet med inberäkning af de gånger stycket uppförts i landsorten. Efterföljande förteckning deremot upptager blott summan af de föreställningar som egt rum i hufvudstaden.

I afseende på förteckningens uppställning må anmärkas, att då ett utländskt original gifvits i flera olika titulerade öfversättningar eller bearbetningar, hafva dessa, till undvikande af originalets upprepade angifning, merendels blifvit sammanförda under den titel, hvarmed stycket först förekommit. Titeln på hvarje särskild sålunda upptagen behandling är dock tillika anförd i sin alfabetiska ordning, med hänvisning till det ställe, hvarest dithörande uppgifter äro att finna.

TAL- OCH SÅNGPJESER.

A.

1. **Abbé de l'Epée** eller **Den döfve och dumbe,** hist. skåd. 5 a. af BOUILLY *(l'Abbé de l'Epée),* fritt öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 57 g. 30 jan. 1801 – 18 aug. 1822; *O.* 4 g. 28 febr. 1812, 16 sept. 1831 — 19 jan. 1832 . . . . 61.

   Förekommer äfven annonseradt: **Abbé de l'Epée, instiktare til de Döfve och Dumbes skola.** — Enligt L. Hjortsbergs uppgift skall detta stycke vara öfversatt af J. S. AHLGREN; men Widerberg, i sin år 1805 utgifna Theater-Almanach, tillskrifver sig sjelf öfversättningen.

2. **Abbéen på äfventyr,** kom. 2 a. af LAURENCIN och CLAIRVILLE *(l'Abbé galant),* öfv. af L. GRANBERG: *M.* 10 dec. 1859 — 26 febr. 1863 . . . . 35.

Abracadabra, *se* **Husspöket.**

3. **Acis och Galathea,** heroisk ballett 3 a., orden af L. S. LALIN, musiken "dels ny, dels af HÄNDELS op. *Acis och Galathea* samt andre berömde mästares arbeten utsökt och i ordning satt" af LALIN (några körer och andra partier komponerade af H. F. JOHNSEN), dansen ordnad af L. GALLODIER: *B.* 10 maj 1773 — apr. 1780 . . . . *an.* 9.

Adam och Eva, *se* **Trollet.**

4. **Adelaide,** dram 1 a. af I. AF DARELLI: *B.* 30 juni 1787 — 19 febr. 1788 . . . . 7.

5. **Adèle de Sénanges,** kom. 1 a. af SCRIBE och VARNER (*la Pensionnaire mariée*), öfv. af C. A. MANDERSTRÖM: *O.* 6 g. 12 apr. 1837 — 25 aug. 1838; *M.* 8 g. 13 okt. 1854 — 29 apr. 1856; *S.* 16 apr. 1856 . . . . 15.

De **adeliga passionerna,** *se* **Spannhästarne.**

6. **Adjutanterne,** vaud. 1 a. af BAYARD och DUMANOIR (*les Aides de camp*), öfv. af L. A. WESER, musiken dels komp. dels arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 30 jan. — 15 maj 1843 . . 3.

7. **Adolf och Lotta eller Den belönade ståndaktigheten,** dram 3 a. af J. M. Lannerstjerna: *B.* 9 apr. 1791 — 8 mars 1792 . 5.

8. **Adonis,** opera-ballett 1 a., orden af P. Bernard (*les Surprises de l'Amour,* första entréen: *l'Enlèvement d'Adonis*), öfv. af C. H. Flintberg, musiken af Walther, dansen sammansatt af L. Gallodier: *B.* 5 febr. 1776 — 27 juni 1787 . *an.* 5.

9. **Adrienne Lecouvreur,** skåd. 5 a. af Scribe och Legouvé (*Adrienne Lecouvreur*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 7 maj 4 juni 1851 . . . . 5.

10. **Advokaten och skrifvaren eller Predika med exempel,** skämt 1 a. *D.* 1 aug. 1802 — 10 maj 1818 . . . . 14.

11. **Advokaten Patelin,** kom. 3 a. af Brueys och Palaprat (*l'Avocat Patelin*), öfv. af H. A. Kullberg: *O.* 20 apr. 1815; *A.* 10 g. 21 apr. 1818 — 6 jan. 1825; = efter Bruun's danska behandling (*Lommeprocuratoren*) öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 4 g. 29 nov. — 5 dec. 1858 . . . . 15.

12. **Advokaten Patelin,** buffa-operett 1 a., libretton efter en fransk fars från medeltiden bearb. af de Leuven och Langlé (*Maitre Pathelin*), fritt öfv. af E. G. Kolthoff (några originalverser tillagda af D. Hwasser och J. Jolin), musiken af J. Foroni: *O.* 4 — 30 dec. 1858 . . . . 8.

Advokatens dotter, *se* **Clemence.**

13. **Advokaterne utan process,** kom. 3 a. af C. G. Etienne? (*les Plaideurs sans procès*), öfv. (efter tyskan?) af C. Wildner: *D.* 10 o. 12 juni 1825 . . . . 2.

14. **Advokatfiskalen,** kom. 1 a. *D.* 30 aug. 1803 . . . . 1.

15. **Æglé,** opera-ballett 1 a., orden af Laujon (*Æglé*), öfv. af G. G. Adlerbeth, musiken ordnad af H. F. Johnsen, dansen sammansatt af L. Gallodier: *B.* 24 apr. 1775 . . . . . *an.* 1.

Uppfördes första gången på rikssalen d. 8 juli 1774, såsom divertissement i skåd. **Birger Jarl och Mechtild.**

Æneas i Carthago, *se* **Dido och Æneas.**

16. **A. F.,** lusts. med sång 1 a. af H. von Numers: *D.* 16 — 25 sept. 1859 . . . . 8.

17. **Af caprice,** kom. med sång 1 a., från tyskan fritt öfv. af A. T. SCHWARTZ, musiken af G. STOLPE: *L.* 7 — 25 okt. 1858 . . 10.

18. **Af skämtet blef allvar,** vaud. 2 a. af CHIEVITZ och RECKE (*För Alvor*), öfv. och lokaliserad af I. HÖGFELDT: *S.* 7 g. 20 nov. 1853 — 8 jan. 1854; under benämning **Skämtet blir allvar:** *L.* 11 g. 29 okt. — 12 nov. 1856 . . . . 18.

Gafs första gången vid invigningen af "Södra Theatern".

19. Den **afbrutna concerten,** kom. med sång 1 a. af MARSOLLIER och FAVIÈRES (*le Concert interrompu*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musiken af H. M. BERTON: *O.* 17 g. 3 febr. 1813 — 11 febr. 1832; *A.* 17 mars 1814, 9 apr. 1821 o. 21 mars 1825 . . . 20.

20. Den **afbrutna offerfesten,** skåd. med sång 3 a., orden af HUBER (*Das unterbrochene Opferfest*), imit. af AXEL BERGH ZACH:SON [C. G. NORDFORSS], musiken af VON WINTER, dansdivertissement af L. DELAND: *O.* 4 g. 16—27 nov. 1812; i omarbetad öfversättning: 6 g. 15 o. 17 okt. 1817, 4 11 mars 1835 . . . . 10.

Det **afbrutna ordenskapitlet,** *se* **Årsrevyn.**

21. Den **afbrutna resan,** kom. 3 a. af PICARD (*le Voyage interrompu*), öfv. af C. ENVALLSSON: *A.* 19 maj — 7 juni 1801 . 3.

Öfversättningen hade ursprungligen titeln **Giftermålet på vägen** eller **Den afbrutna resan.** Gafs sista gången "med förändringar och kupletter".

22. Den **Aflidna** (fortsättning af N:o 777 eller **Lotteri på fast egendom**), lusts. 1 a. af C. LEBRUN (*die Verstorbenen*), fritt öfv. af H. SANDSTRÖM: *M.* 16 o. 20 apr. 1845 . . . . 2.

23. **Afresan** eller **Den belönta tapperheten,** efterspel af D. G. BJÖRN: *Mb.* 25 nov. 1791 — 6 juli 1793 . . . . 6.

24. **Afsked och återseende,** kom. 4 a. af prinsessan AMALIA af Sachsen (*der Zögling*), öfv. af F. AF WANNQVIST: *O.* 28 sept. 1837 — 24 okt. 1839 . . . . 12.

25. **Afskedet,** monolog-bagatell med sång 1 a., "sammanplockad af CALLE" [C. J. L. ZETTERHOLM], med begagnande af LAFONTAINE's fabel *Korpen och Räfven,* musiken arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 3 g. 11 apr. 1849 — 14 apr. 1850; kallad monolog-

vaudeville: *S.* 8 okt. 1852; *L.* 6 sept. 1857; = under benämning **Calle Bultén** (personen i stycket), mon.-vaudeville: *DP.* 13 o. 25 nov. 1852; *S.* 19 juli 1857 . . . . 8.

26. **Afskedet från Stockholm,** tillfällighetsstycke 1 a. *D.* 14 sept. 1806 . . . . 1.

27. **Aftonstunden,** dram 1 a. af KOTZEBUE (*die Abendstunde*), öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *A.* 8 juni 1818 o. 9 febr. 1819 . . 2.

28. Det **aftvungna samtycket,** kom. 1 a. af GUYOT DE MERVILLE (*le Consentement forcé*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 26 nov. 1793 — 17 aug. 1798 . . . . 10.

29. Den **Afundsjuke,** kom. i 3 öpningar, af O. VON DALIN: *B.* första gången 6 juni 1738; sedan gifven — "uppfyld med sång mellan hvar akt" — i Bergstrahlska huset 4 jan. o. 8 febr. 1769; på Theatern vid Jerntorget 10 maj 1770; *H.* 6 g. 5 sept. 1774 — 30 aug. 1783; *E.* 3 g. 24 maj 1783 — 21 juli 1784 . . *an.* 13.

Äfven annonserad: **Afundsjukan.**

30. **Agander och Pagander** eller **En afton på källaren,** kom. med sång 1 a. af C. G. NORDFORSS (med undantag af orden till trion: "Hvad det är roligt Att så förtroligt" m. m., som äro författade af J. D. VALERIUS, och hvilken trio, förut skrifven, gaf anledning till komediens sammansättning), musiken af E. DU PUY: *O.* 8 g. 24 sept. 1818 — 3 apr. 1821; = under benämning **Agander, Pagander och Winberg,** utfördes nämnda trio i kostym och med sceneri på *M.* 9 g. 19 jan. 1857 — 14 juni 1858 . . . . 17.

31. **Agda,** hist. skåd. 5 a. af C. AF PONTIN: *O.* 11 jan. — 21 febr. 1850 . . . . 9.

32. **Agda** eller **Ett fadershjerta på prof,** skåd. 1 a. af MÉLESVILLE och L. GUILLARD (*le Marchand de jouets d'enfant*), bearb. af T. BJÖRCK: *H.* 3 aug. 1853 — 6 juli 1856 . . . . 15.

33. **Agne,** sorgs. 5 a. af P. H. LING, med ouverture, körer m. m. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 1 nov. 1842 — 25 jan. 1843 . . . . . 7.

Uppfördes första gången vid invigningen af Nya (Mindre) Theatern.

34. **Aktrisen,** kom. 1 a., öfv. och lokaliserad af C. G. NORDFORSS: *A.* 27 nov. 1799 — 7 febr. 1800 . . . . 3.

35. **Aktören inpromtu,** kom. (fars) 2 a., efter DORVIGNY (*la Fête de campagne, ou l'Intendant comédien malgré lui*) bearb.

af KOTZEBUE (*der Schauspieler wider Willen*), öfv. från tyskan: *D.* 22 juni — 25 aug. 1815 . . . . 6.

36. **Aktörerne rivaler,** kom. 1 a. af P. E. SEVELIN och L. A. WEBER: *O.* 21 sept. — 10 dec. 1835 . . . . 5.

37. **Aladdins lampa,** burleskt feeri-skåd. 3 a. med prolog, det hela indeladt i 6 tablåer, med körer, kupletter och melodramer, orden af C. H. RYDBERG, musiken arr. af C. H. E. ÖBERG, ballett af A. SELINDER: *L.* 19 mars — 9 apr. 1863 . . . . . 15.

38. **Den alamodiske cavalieren,** kom. 5 a. af SAINT-YON och F. C. DANCOURT (*le Chevalier à la mode*), öfv. af C. E. WADENSTJERNA: *B.* första gången på 1740-talet (1747?); *Mb.* 5 g. 19 okt. 1785 — 12 dec. 1786 . . . . *an.* 6.

39. **De a la modiske domestiquerne** eller **Det sjelfsvåldiga husfolket,** lusts. i 1 öppning: Bergstrahlska huset 18 okt. 1768; Theatern vid Jerntorget 24 nov. 1769; *H.* 6 g. 30 juli 1773 — 29 juli 1779 . . . . 8.

Äfven annonseradt: **Det sjelfsvåldiga tjenstefolket** eller **Huru det tillgår der husbonden intet sjelf är hemma.** — Månne öfv. från TOWNLEY's *High life below stairs*?

40. **Alcaden i Molorido,** kom. 5 a. af PICARD (*l'Alcade de Molorido*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 5 nov. 1813 — 29 nov. 1814 . . . . 8.

41. **Alceste,** op. 3 a., ital. libretto af CALSABIGI, imit. på franska af DU ROULLET, öfv. af C. J. HERTZENHJELM (3:e a. uppgifves vara öfv. af J. H. KELLGREN), musik af GLUCK, ballett af L. GALLODIER: *B.* 26 febr. o. 23 mars 1781; *O.* 24 maj 1784 — 18 dec. 1815 . . . . *an.* 43.

42. **Alcibiades' hund,** kom. 2 a. af GOZLAN (*la Queue du chien d'Alcibiade*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 14 jan. — 14 mars 1852 . . . . 6.

43. **Alcides' inträde i verlden,** op. 1 a., orden af A. N. EDELCRANTZ, musiken af J. C. F. HÆFFNER: *A.* 1 nov. 1793 (invigningen af Kongl. Dramatiska eller Mindre Theatern) . . 1.

44. **Aldrig för sent!** dramat. nutidsmålning med sång 4 a. af F. HEDBERG, musik af O. DE WAHL: *S.* 1 dec. 1859 — 15 maj 1862 . . . . 14.

45. **Aldrig svartsjuk,** kom. 1 a. af LAURENCIN och LUBIZE (*Pas jaloux*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 4 g. 1—30 nov. 1855; -

Inte en smula jaloux! lusts. med sång, efter en dansk bearb. (*Ikke en Smule jaloux!*) fritt öfv. med original-kupletter af O. Andersson, musik af J. N. Ahlström: *H.* 46 g. 28 juli 1856 — 23 aug. 1861; = öfv. (äfven efter danskan och med lika titel) af I. Högfeldt: *L.* 28 o. 30 apr. 1859; = **Han är inte svartsjuk!** efter en tysk bearbetning af Elz (*Er ist nicht eifersüchtig*) öfv. af L. Stjernström: *M.* 25 g. 12 mars 1862 — 9 juni 1863 . . . . 77.

46. **Alessandro Stradella,** romantisk op. 3 a., libretto af W. Friedrich (*Alessandro Stradella*), öfv. af G. L. Silverstolpe, musik af von Flotow, ballett af P. J. W. Pettersson (i 1:a a.) och Théodore (i 2:a a.): *O.* 22 jan. 1847 — 31 okt. 1861 . . 39.

47. **Alexis** eller **Deserteuren,** dram blandad med sång och divertissement 3 a. af Sedaine (*le Deserteur*), öfv. af C. Stenborg, musiken af Monsigny, lämpad efter de svenska orden af öfversättaren, balletten (med kupletter af Stenborg) sammansatt först af L. Gallodier och sedermera (1796) af F. N. Terrade: *B. an.* 5 g. 12 maj 1777 — 7 juni 1781; *A.* 16 g. 26 nov. 1796 — 19 nov. 1810; kallad op. comique: *Mb.* 70 g. 21 okt. 1785 — 20 apr. 1798 . . . . *an.* 91.

Äfven annonserad ensamt **Deserteuren.**

48. **Alexis Michaelowitz och Natalia Nariskin** eller **Den fördolde älskaren,** kom. 2 a., efter Saint-Foix (*le Rival supposé*) imit. af Gustaf III: *B.* 19 g. 7 jan. 1790 — 6 mars 1792; *O.* 21 nov. 1792 o. 18 jan. 1793; *A.* 25 g. 20 nov. 1793 — 8 febr. 1803 . . . . 46.

Blef vid tredje representationen (den 11 febr. 1790) "tillökt med Natalias kröningsfest samt ett divertissement af dans och sång". Balletten var af Marcadet.

49. **Aline, drottning af Golconda,** op. 3 a., libretto af Sedaine (*Aline, reine de Golconde*), imit. af C. B. Zibet, musik af F. Uttini, ballett af L. Gallodier: *B.* 11 jan. o. 4 nov. 1776, 30 nov. 1778, 14 maj 1781 . . . . *an.* 4.

50. **Aline, drottning af Golconda,** lyriskt skåd. 3 a. af Vial och Favières (*Aline, reine de Golconde*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af H. M. Berton, dans-divertissement af L. Deland och

(senare) RHÉNON: *O.* 54 g. 18 apr. 1811 — 30 dec. 1835; *A.* 16 sept. 1816 o. 29 apr. 1824 . . . . 56.

51. **Alla menniskiors vän,** lusts. i 1 afhandling af LEGRAND (*l'Ami de tout le monde*), öfv. af C. KNÖPPEL: Bergstrahlska huset 13 okt. 1768, 10 jan. o. 21 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 23 nov. 1769 o. 21 sept. 1770; *B.* 11 mars 1772; *H.* 10 g. 2 aug. 1773 — 14 juli 1780; *E.* 7 g. 12 febr. 1782 — 27 sept. 1783; *Mb.* 4 g. 22 febr.—22 dec. 1785 . . . . 27.

52. **Alla spekulera,** kom. 5 a. af RING och BÖRKNER (*Alle speculiren*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 13—23 nov. 1851 . . . . . 6.

53. **"Alla vägar bära till Rom",** kom. 1 a. af N. FOURNIER (*Tout chemin mène à Rome*), öfv. af H. SAHLSTEDT: *M.* 6 dec. 1850 — 10 mars 1851 . . . . 8.

54. **Allas farbror,** kom. 1 a. af MURGER (*le Bonhomme jadis*), öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 12 mars — 9 juni 1862 . . . . 7.

55. **Allas gudson,** kom. 4 a. af SOUVESTRE (*le Filleul de tout le monde*), öfv. af F. N. BERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 1 okt. — 27 dec. 1847 . . . . 11.

56. **Allas kusin,** kom. 1 a. af PICARD (*le Cousin de tout le monde*), öfvers. *D.* 29 juni — 11 juli 1806 . . . . 3.

57. **Allas onkel,** dramat. skämt 2 a. med kupletter af C. F. RIDDERSTAD, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 3 — 13 juli 1848 . 6.

58. **Allas vår tant** eller **Det stora K!** skämt 1 a. med kupletter af H. MARTINSSON: *S.* 20 o. 31 mars 1858; under benämning **Pensionsfrun och magistern,** skämt i 2 tablåer, med sång: *DP.* 29 g. 25 jan. 1859 — 28 jan. 1861; *L.* 4 g. 24 febr. 1861 — 6 apr. 1862 . . . . 35.

59. **Allas vän** eller **Den älskvärde,** kom. 5 a. af DEMOUSTIER (*le Conciliateur, ou l'Homme aimable*), öfv. af C. LINDEGREN: *A.* 14 apr. 1798 — 7 dec. 1799 . . . . 5.

Allt har en öfvergång, *se* **Euklingen.**

Allt hvad jag har öfrigt för att få en man, *se* **Ninette.**

Allt på klockslaget, *se* **Minutenhjelm.**

Allt skall bli uträttadt, *se* **Tiburtius och Polycarpus.**

Allt till det värsta, *se* De **Svartsjuke.**

60. **Alltid för brådtom!** lusts. med sång 3 a. af FELDMANN (*Immer zu voreschnell*), fritt öfv. med original-kupletter af J. PHILIPSSON, musik arr. af J. CHAPEK: *H.* 22 juni — 11 juli 1856 . 8.

61. **Allvar och humor,** lusts. 4 a. af BAUERNFELD (*Ernst und Humor*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 16 sept. 1849 . . 1.

62. **Almanachan** eller **Namnsdags-surprisen,** kom. 1 a. med kupletter af TURE WENNBERG: *Mb.* 11 aug. — 16 sept. 1797 . 4.

63. **Alphyddan,** operett 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*le Chalet*), efter franskan och O. L. B. WOLFFS tyska tolkning (*die Schweitzerhütte*) öfv. af B. CRUSELL, musik af ADAM: *O.* 28 apr. 1837 — 13 maj 1868 . . . . 104.

64. **Alphyddan,** parodi 1 a., med sång, af AUG. SÅFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *L.* 17 g. 27 mars 1862 — 5 febr. 1863; *D.* 10 o. 11 juli 1862 . . . . 19.

65. **Alzire** eller **Amerikanerne,** trag. på vers 5 a. af VOLTAIRE (*Alzire, ou les Americains*), öfv. af I. AF DARELLI: *B.* 9 g. 8 jan. — 11 aug. 1791; *A.* 8 g. 7 nov. 1795 — 3 okt. 1804 . . 17

Amalia eller **Juvelskrinet,** *se* **Juvelskrinet.**

66. **Amanda,** kom. på vers 3 a. af MORETO (*el Desden con el desden*), från WEST'S tyska bearb. (*Donna Diana*) fritt öfv. af J. H. THOMANDER: *O* 11 g. 17 okt. 1831 — 3 jan. 1834; = **Stolthet mot stolthet,** omarb. öfvers. af F. A. DAHLGREN: *O.* 3 g. 10 febr. — 25 apr. 1858 . . . . 14.

67. **Ambassadrisen,** op. com. 3 a., libretto af SCRIBE och SAINT-GEORGES (*l'Ambassadrice*), öfv. af U. E. MANNERHJERTA, musik af AUBER: *O.* 16—25 mars 1846 . . . . 4.

68. **Ambassadören,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*l'Ambassadeur*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 8 apr. 1834 — 26 sept. 1838 . . . . 9.

69. **Ambroise** eller **Se här min daglön,** kom. med sång 1 a., ord af MONVEL (*Ambroise, ou Voilà ma journée*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af DALAYRAC: *O.* 8 g. 11 dec. 1812 — 29 jan. 1816; *A* 5 g. 8 febr. 1814 — 24 mars 1817 . . . . . . 13.

70. **Amelie och Emilie** eller **Systrarne,** lusts. 1 a. af GOLLMICK (*Malchen und Milchen*), öfv. af AUG. SÅFSTRÖM: *D.* 4 o. 22 juni 1855 . . . . 2.

Amelie och Montrose, *se* **Montrose och Amelie.**

71. **Amerikanaren,** kom. 5 a. af FEDERICI, efter italienskan bearb. på tyska af VOGEL (*der Amerikaner*) och från tyskan öfv. af C. WILDNER: *D.* 10 g. 24 maj 1827 — 4 juni 1835; = i omarb. öfvers. af N. B. A. RAPPE: *D.* 8 g. 26 juni 1854 — 3 juni 1855 . . . . 18.

Äfven annonserad: **Amerikanaren i Europa.**

Amerikanerne, *se* **Alzire.**

Den **Amerikanska apan,** *se* **Kärlek och hämnd.**

72. **Amors genistreck,** kom. på vers 2 a. af HERTZ (*Amors Geniestreger*), öfv. af C. W. A. STRANDBERG: *M.* 11 febr. 1860 — 14 juni 1863 . . . . 20.

73. **Amphion,** op. 1 a., libretto af A. L. THOMAS (*Amphion*), bearb. af G. G. ADLERBETH, musik af NAUMANN, ballett af L. GALLODIER: *B.* 26 jan. — 6 juni 1778 . . . . *an.* 4.

74. **Amphitrion** eller **Den dubbla herren med den dubbla drängen,** kom. på vers i 3 öpningar, med prolog, af MOLIÈRE (*Amphitryon*, hvartill ämnet är hemtadt från PLAUTI *Amphitruo*), öfvers. *B.* första gången 15 nov. 1745; Bergstrahlska huset 2 jan. 1769; — öfv. af P. RUDIN: *Mb.* 10 g. 21 jan. 1786 — 27 juli 1787 . . . . *an.* 12.

Stycket gafs den 15 nov. 1745 till förmån för skådespelaren PETTER PALMBERG (månne han var dess förste öfversättare?). På theatern i Bergstrahlska huset uppfördes det under benämning **Amphitrion** eller **Dubbla herren och dubbla drängen**; på *Mb.* kallades det vid de sju första föreställningarne endast **Amphitrion,** men vid de tre sista fick denna titel nyssnämnda tillägg.

75. **Amuletten** eller **Ett paradis på vinden,** bagatell med sång 1 a. af AUG. SÄFSTRÖM: *D.* 17 g. 31 maj 1849 — 28 sept. 1850; under benämning **Amuletten:** *H.* 4 g. 13 — 16 sept. 1856; *DP.* 19 g. 8 febr. 1859 — 2 dec. 1860 . . . . 40.

76. **Anakreon på Samos,** lyriskt skåd. 3 a. af GUY (*Anacréon chez Polycrate*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af GRÉTRY, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 18 jan. 1803 (galaspektakel i anledning af drottningens kyrkotagning) . . . . 1.

77. **Andebesvärjningen,** kom. 3 a. af P. A. GRANBERG, med divertissement af kör och ballett: *A.* 20 g. 1 sept. 1810 — 13 dec. 1822; *O.* 29 jan. 1838 . . . . 21.

78. **Anden Lumpacivagabundus** eller **7659**, fars med körer och kupletter 3 a. af NESTROY (*Der böse Geist Lumpacivagabundus, oder Das liederliche Kleeblatt*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 12 dec. 1845 — 20 jan. 1846 . . . . 11.

79. Den **andra för den första eller Det lyckliga misstaget**, kom. 2 a., öfv. af C. ENVALLSSON: *A.* 9 mars 1800 — 20 mars 1801 . 5.

80. Den **andra Maj**, vaud. 1 a., efter GÖRNER (*Eine Räubergeschichte*, från franskan) fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *L.* 10 mars — 9 apr. 1861 . . . . 7.

81. **Andra tider, andra seder**, dramat.-musikalisk framställning i 5 taflor af X? [H. EHRENSTAM], musik dels komp. dels arr. af G. STOLPE: *H.* 8 aug. — 4 sept. 1857 . . . . 25.

82. **Andromache** eller **Ett ömt modershjerta**, trag. på vers i 5 öpningar, af RACINE (*Andromaque*), efter CROWNE's engelska tolkning öfv. af C. GYLLENBORG: *B.* första gången 5 juni 1745 . . . . *an.* 1.

83. **Andromaque**, op. 3 a. af PITRA (*Andromaque*), öfv. af A. F. RISTELL (?), musik af GRÉTRY: *O.* 3 nov. 1785—24 jan. 1799 . *an.* 8.

Spelades första gången den 22 juli 1785 på Drottningholm. Stycket öfversattes, inöfvades och uppfördes inom en tid af ej fullt sex veckor.

84. **Angelique Duval**, skåd. 5 a. af ANICET BOURGEOIS och MICHEL MASSON (*Marianne*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 12 febr. o. 20 mars 1851 . . . . 2.

85. **Angelo Malipieri, Paduas tyrann**, dram 4 a. af VICTOR HUGO (*Angelo, tyran de Padoue*), öfv. af C. S. ARFVIDSSON: *O.* 31 maj 1836 — 12 sept. 1841 . . . . 17.

Animale magnetismen, *se* Den **nymodige doctoren.**

86. **Anna af Österrike**, intrigstycke 5 a., efter ALEX. DUMAS' roman *les Trois Mousquetaires* fritt bearb. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Anna von Oestreich*), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 11 okt. 1847 — 13 febr. 1853 . . . . 12.

87. **Anna Boleyn**, op. seria 4 a., libretto af ROMANI (*Anna Bolena*), öfv. af N. W. AF WETTERSTEDT, musik af DONIZETTI: *O.* 17—26 juni 1844 . . . . 4.

Anna Lisa, *se* **Fursten och borgardottern.**

88. **Anna Stinas illusioner,** lusts. 4 a. af F. Hedberg: *S.* 4 juni 1862 — 25 maj 1863 . . . . 16.

89. **Annette och Lubin,** op. com. 1 a. af M:me Favart, Lourdet de Santerre och Fusée de Voisenon (*Annette et Lubin*), öfv. af N. Öhrwall (?), musik dels komp. dels arr. af Blaise: *Mb.* 2 maj 1786 — 5 juli 1798 . . . . 56.

90. Den **anonyme theaterförfattaren,** kom. 3 a. af L. Rossi (*Una commedia per la posta*), öfv. af F. af Wannqvist: *D.* 14 juni 1857 — 15 juni 1858 . . . . 6.

91. Den **anonyme äkta mannen,** kom. 2 a. af Dennery och Lafitte (*le Mari anonyme*), öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 17 maj 1848 . . . . 1.

Den **ansvarige tidningsutgifvaren,** *se* **Jeannic.**

92. **Antonia** eller **Milano och Grenoble,** skåd. 3 a. af Benjamin och Ruben (*Antonia, ou Milan et Grenoble*), öfv. af H. C. Wigert: *O.* 2 febr. — 2 apr. 1829 8

93. **Apa och fästman** eller **De begge aporna,** fars 3 a., med introduktion, kör och melodramer, af Nestroy, öfvers. *D.* 11 — 14 sept. 1844 . . . . 3.

Apan spelades af Heinrich Springer, "ballettmästare" från Berlin.

Apan och fästmannen, *se* **Trollkarlen.**

94. **Apesvantsen,** kom. 1 a. af d'Ornevâl (*la Queue de vérité*), "imit. med ändring och tillsats": *E.* 20 aug. 1781 — 11 aug. 1783 . . . . 17.

95. **Aprilnarrit,** vaud.-bagatell 1 a. af Bögh ("*Narret April!*"), fritt öfv. af J. Philipsson, musik arr. af J. W. Söderman: *H.* 3 g. 17 juli — 21 aug. 1853; = öfv. och lokaliserad af I. Högfeldt: *S.* 16 g. 2 apr. 1854 — 13 apr. 1857; *L.* 3 g. 17 dec. 1856 — 13 apr. 1857 . . . . 22.

96. **Aptit utan pengar,** kom. 1 a. af Scribe och Brulay (*le Gastronome sans argent*), med begagnande af Heibergs danska bearbetning (*Snyltegjæsten*) fritt öfv. af J. E. Rydqvist: *O.* 5 g. 4 nov. — 2 dec. 1831; = **En herre som spisar på månad,** lusts. med sång, efter Heiberg fritt bearb. af F. Hedberg, musik arr. af J. W. Söderman: *D.* 31 g. 24 aug. 1855 — 13 juni 1858 . . 36.

97. Det **Arabiska guldpulfret,** kom. i 1 öppning, af HOLBERG (*Det arabiske Pulver*), öfvers. Theatern vid Jerntorget 10 maj 1770; = **Arabiska pulfret,** fars 2 a., efter HOLBERG bearb. af KOTZEBUE (*Das arabische Pulver*), öfvers. *D.* 3 g. 22 juli — 3 aug. 1814 . . . . 4.

Arachne förvandlad till en spindel, *se* Den **straffade förmätenheten.**

98. **Archambaud** eller **Pligt och kärlek,** hist. dram 3 a., med dans-divertissement, af LEBLANC DE FERRIÈRE (*Archambaud, ou Amour et devoir*), öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *O.* 26 nov. 1819 — 30 apr. 1820 . . . . 6.

99. **Arftagare till en million,** skämt med sång 1 a., efter HONORÉ (*les Trois gobe-mouches*) öfv. på tyska af TIETZ (*Beerbt und versiegelt*) och derifrån på svenska af J. FLODMARK: *D.* 26 maj — 3 juni 1862 . . . . 7.

100. **Arftagerskan,** kom. 1 a. af SCRIBE och GERMAIN DELAVIGNE (*l'Héritière*), öfv. af J. G. VON REHAUSEN: *O.* 19 mars 1830 — 21 mars 1831 . . . . 6.

101. **Arfvet** eller **Bröder och kusiner,** skåd. 5 a., indelade i 7 tablåer, af DENNERY och CORMON (*les Compagnons, ou la Mansarde de la Cité*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 16 mars 1849 — 24 apr. 1850 . . . . 12.

102. **Arfvet** eller **De Olycklige,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Unglücklichen*), öfv. af G. EURÉN: *D.* 4 g. 19 aug. — 9 sept. 1809; under benämning **De Olycklige** eller **Falkslägten,** fars: *D.* 19 g. 8 maj 1810 — 25 sept. 1830. . . . . 23.

103. **Arfvet** eller **De sönderslagna glasögonen,** kom. på vers 3 a. af CHARLEMAGNE (*le Testament de l'oncle, ou les Lunettes cassées*), öfv. af J. E. REMMER: *A.* 11 g. 1 mars 1809 — 24 aug. 1819; *O.* 5 g. 25 okt. 1813 — 14 mars 1817; *M.* 4 g. 26 — 31 mars 1857 . . . . 20.

104. **Arfvet efter herr Plumet,** kom. 4 a. af BARRIÈRE och CAPENDU (*l'Héritage de Monsieur Plumet*), öfv. af L. GRANBERG: *M.* 17 jan. 1859 — 15 febr. 1862 . . . . 17.

105. **Arfvet efter kusin Rocambole,** lusts. 2 a. af VARIN (*le Docteur Chiendent, ou l'Héritage de Rocambole*), öfv. af

E. G. KOLTHOFF (fritt omarb. af F. A. DAHLGREN): *L.* 19 nov. 1859 — 23 mars 1860 . . . . 24.

Arfvingarne, *se* **Skeppsbrottet.**

106. **Arfvingen** eller **De tre röde männen,** skåd. 5 a., indelade i 10 tabläer, med prolog, af PAUL FÉVAL och SAINT-YVES (*le Fils du diable;* prologen kallad *les Trois hommes rouges*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 15 mars — 10 dec. 1848 . 15.

Den **argsinte gubben,** *se* **l'Irato.**

107. **Ariadne på Naxos,** melodram 1 a. af BRANDES (*Ariadne auf Naxos,* en bearbetning af GERSTENBERGS "kantat" med samma titel), öfv. af J. P. STOLPE, musik af BENDA: *Mb.* 28 g. 22 dec. 1786 — 7 mars 1795; *A.* 10 g. 19 mars 1802 — 8 okt. 1810; *O.* 6 g. 14 jan. 1811 — 12 mars 1814 o. 19 — 30 mars 1837 . . . . 44.

108. **Ariodant,** skåd. med sång 3 a. af F. B. HOFFMAN (*Ariodant*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af MÉHUL: *A.* 8 g. 18 jan. 1808 — 12 juni 1809; *O.* 9 g. 16 dec. 1811 — 9 okt. 1822 . 17.

109. **Aristokraten på landet,** fars 1 a. af J. M. ROSÉN: *S.* 25 juni — 3 juli 1854 . . . . 4.

Aristokrater äro vi alla, *se* **Mäster Smith.**

110. **Arlequin advokat och skoflickare,** lusts. i 1 öppning, af SCIPION (*l'Avocat savetier*), öfvers. Bergstrahlska huset 20 okt. o. 13 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 7 nov. 1769 o. 2 mars 1770; *H.* 7 g. 21 juli 1773 — 1 sept. 1779; *E.* 3 g. 27 mars 1781 — 27 sept. 1784; *Mb.* 17 okt. 1785 . . . . 15.

Äfven annonseradt: **Arlequin advocerande skoflickare.** Ett stycke, "i hvilket försäkras, det de åskådande skola med särdeles nöje blifva roade", heter det i en annons om dess uppförande på *H.*

111. **Arlequin amma** eller **Finska flyktningsfrun,** lusts. i 1 afhandling: Bergstrahlska huset 16 febr. 1769 . . . . 1.

Arlequin betjent, *se* De **Venetianske trillingarne.**

112. **Arlequin den dumma kammartjenaren,** lusts. i 1 öpning: Bergstrahlska huset 25 okt. 1768; Theatern vid Jerntorget 9 jan. o. 6 nov. 1770; *H.* 4 g. 16 aug. 1773 — 4 okt. 1779 . . 7.

113. **Arlequin den löjelige duellanten,** lusts. 1 a. *H.* 18 aug. 1775 . . . . 1.

114. **Arlequin favorit Sultaninna,** kom. i 3 öppningar, med sång (äfven: "med visor" — "med vandeviller"), af Letellier (*Arlequin sultane favorite*), fritt öfv. af C. Stenborg: *H.* 3 g. 20 sept. 1779 — 27 okt. 1780; *E.* 11 g. 8 jan. 1781 — 1 sept. 1783; *Mb.* 10 g. 2 apr. 1789 — 4 aug. 1790 . . . . 24.

115. **Arlequin förvandlad till en Engelsk dogg eller hund,** lusts. i 1 öpning: Bergstrahlska huset 3 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 3 okt. 1770; *H.* 9 g. 11 aug. 1773 — 23 aug. 1775 . . . . 11.

Föreställdes merendels pantomimiskt, någon gång åtföljdt af en dans utaf Scaramouche och Scaramouchette.

116. **Arlequin galanteri-krämare,** lusts. i 1 öppning: *H.* 9 sept. 1776 — 15 okt. 1779 . . . . 5.

Jfr **Arlequins hustrus bedrägeri.**

117. **Arlequin hårfriseur och barberare,** lusts. i 1 öppning: *H.* 20 sept. 1775 . . . . 1.

118. **Arlequin höfsad af kärleken,** kom. 3 a., "hvari förefalla åtskilliga divertissementer af sång", utaf Marivaux (*Arlequin poli par l'amour*), öfvers. Bergstrahlska huset 8 nov. 1768 o. 7 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 3 g. 14 nov. 1769 — 21 nov. 1770; *H.* 4 g. 21 juli 1773 — 12 juli 1776 . . . . 9.

119. **Arlequin inbillad sjuk,** lusts. 1 a. *H.* 18 aug. 1779 . 1.

120. **Arlequin inqvarterad soldat,** lusts. 1 a. Bergstrahlska huset 9 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 15 febr. 1770; *H.* 3 g. 13 sept. 1773 — 18 okt. 1779 . . . . 5.

121. **Arlequin kejsare i månen,** kom. 3 a. af F. H. Unger (*der Mondkaiser*), öfv. af L. Hjortsberg: *A.* 3 g. 18 mars — 4 apr. 1796; *O.* (med dans-divertissement af L. Deland) 18 dec. 1811; *A.* 14 mars 1812; *O.* 3 g. 25 mars — 1 apr. 1830 . 8.

Styckets uppförande blef 1796 efter tredje representationen förbudet, emedan dess innehåll syntes dåvarande regeringen anstötligt.

122. **Arlequin musikant,** lusts. i 1 afhandling: Bergstrahlska huset 17 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 16 jan. 1770; *H.* 5 g. 29 aug. 1774 — 24 aug. 1778 . . . . 7.

123. **Arlequin målare och bildhuggare,** lusts. i 1 öpning: Bergstrahlska huset 27 okt. 1768 o. 31 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 25 jan. o. 23 nov. 1770; *H.* 6 g. 5 nov. 1773 — 12 juli 1779 . . . . 10.

124. **Arlequins afsked och begrafning**, kom. 1 a. (*les Funérailles d'Arlequin*, efter italienskan): *B.* första gången 5 juni 1745; = under benämning **Arlequins begrafning** eller **Ett nytt sätt att cedera bonis:** Bergstrahlska huset 7 febr. 1769; = med titel **Arlequins begrafning:** *H.* 14 okt. 1774 . *an.* 3.

Denna pjes annonserades vara "upfyld med 1000:de lögeligheter".

125. **Arlequins förvandlingar**, lusts. 1 a., efter M. A. Romagnesi (*Metamorfosi d'Arlichino*): Bergstrahlska huset 12 jan. o. 8 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 29 maj o. 23 okt. 1770; *H.* 3 g. 13 aug. 1773 — 12 okt. 1774 . . . . 7.

Förvandlingarne voro: 1) skorstensfejare eller sotare; 2) ur eller bordstudsare; 3) ett barn om tre år; 4) syjungfru; 5) skeleton eller benrangel.

126. **Arlequins hustrus bedrägeri** eller **Arlequin galanterikrämare**, lusts. 1 a. Bergstrahlska huset 17 nov. 1768 . . 1.

Jfr Det **Holländska tvätthuset.**

Arlequins inqvarterings-exercitier, *se* **Capitain Truls.**

127. **Arlequins jägarekonst**, prologue uti sång och musique, af P. Lindahl: *B.* första gången 9 maj 1753; under benämning af opera comique 1 a. gifven på Theatern vid Jerntorget 4 dec. 1770 . . . . *an.* 2.

128. **Arlequins löjeliga hushållning**, kom. i 1 öppning: *H.* 5 aug. 1778 o. 3 sept. 1779 . . . . 2.

Äfven annonserad: **Arlequins narraktiga hushållning.**

129. **Arlequins narraktiga hexeri**, lusts. i 1 öppning: *H.* 26 juli 1779 . . . . 1.

130. **Armeens barn**, kom. 3 a. af Bayard och de Biéville (*les Enfans de troupe*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 5 g. 4 — 20 aug. 1841; *M.* 21 o. 26 sept. 1845; *S.* 7 g. 11 dec. 1856 — 11 jan. 1857 . 14.

131. **Armide**, op. 5 a. af Quinault (*Armide*), öfv. af A. F. Ristell, musik af Gluck, ballett först af Marcadet (till 1 o. 3 a.), L. Gallodier (till 2 o. 4 a.) och Ant. Bournonville (till 5 a.), senare (1818) af L. Deland: *O.* 24 jan. 1787 — 30 sept. 1844 . . *an.* 99.

Armringen, *se* **Sparfven ibland tranor.**

132. **Arrendatorn**, kom. 2 a. af Dumanoir och Dennery (*Fargeau le nourrisseur*), öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 20 g. 4 sept. 1844 — 28 juni 1846; *S.* 9 g. 7 febr. — 28 dec. 1854 . 29.

183. **Arsène,** feeri-komedi 4 a. af C. S. FAVART (*La belle Arsène*), öfv. af A. M. MALMSTEDT, musik af MONSIGNY, lämpad till svenskan af P. FRIGELIUS, ballett af L. GALLODIER: *B.* 13 jan. — 26 febr. 1780 . . . . *an.* 10.

Uppfördes första gången på Drottningholm den 22 juli 1779.

184. **Arthur** eller **Sexton år efteråt,** dram 2 a. af FONTAN, DUPEUTY och D'AVRIGNY (*Arthur, ou Seize ans après*), öfv. af F. N. BERG: *K.* 4 o. 5 mars 1840; *D.* 3 g. 2 — 28 maj 1840 . 5.

185. **Artist och affärsman,** kom. 2 a. af MONNIER och RENOULT (*Peintres et Bourgeois*), fritt öfv. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 27 okt. — 4 nov. 1856 . . . . 5.

186. **Artisten och aristokraten** eller **Konstnärens hämnd,** skåd. 4 a. af H. BJURSTEN: *H.* 20 — 22 sept. 1856 . . . . . 3.

187. **Artistens album,** kom. 2 a. med sång, af H. MARTINSSON, musik af G. STOLPE: *L.* 3 — 16 jan. 1859 . . . . 10.

188. **Asarne i Delphi,** metrisk prolog af C. W. BÖTTIGER: *O.* 6 — 10 febr. 1844 . . . . 3.

Skrifven i anledning af Carl XIV Johans fylda 80:de lefnadsår och ämnad att gifvas på konungens födelsedag den 26 jan., men uppskjuten i anseende till det inträffade utbrottet af hans sista sjukdom. Sedermera, då hans helsotillstånd ansågs förbättradt, blef prologen uppförd.

189. **Assessorn och körsbären,** kom. 2 a. af J. M. ROSÉN: *D.* 3 o. 6 sept. 1846 . . . . 2.

140. **Athalida och Hercid** eller **Skomakaren i Damas,** skåd. 3 a. af PIGAULT-LEBRUN (*la Lanterne magique, ou le Cordonnier de Damas*), öfv. af M. ALTÉN, dans-divertissement af L. DELAND: *A.* 37 g. 17 dec. 1808 — 4 sept. 1825; *O.* 17 g. 25 maj 1810 — 21 apr. 1836; = **Skomakaren i Damas,** kom. 2 a. med sång och dans, sammandragen och försedd med kupletter af F. HODELL, musik dels komp. dels arr. af E. BECKER: *L.* 11 g. 24 nov. 1861 — 31 jan. 1862 . . . . 65.

141. **Athalie,** trag. 5 a. med körer, af RACINE (*Athalie*), öfv. af J. MURBERG, musik af F. UTTINI: *B. an.* 4 g. 18 mars 1776 — 4 okt. 1788; *O.* 23 nov. 1792; *A.* 3 g. 21 okt. — 3 nov. 1807 . . . . *an.* 8.

142. **Att älskas för sin egen skull,** kom. 1 a. af N. Fournier (*Jeanne Mathieu, ou Etre aimé pour soi-même*), öfv. af E. M. Swartz, musik af A. Randel: *O.* 17 — 27 okt. 1856 . . . . 4.

143. **Atys,** op. 3 a. af Quinault, omarb. af Marmontel (*Atys*), öfv. af A. F. Ristell; musik af Lully, öfversedd af N. Piccinni, lämpad till svenska orden af L. S. Lalin; ballett af L. Gallodier: *O.* 1 nov. 1784 — 9 mars 1801 . . . . . *an.* 22.

August och Theodor, *se* De **begge kammarpagerne.**

144. **Aurora** eller **Underjordens dotter,** feeri-skåd. 3 a. af von Soden (*Aurora, oder das Kind der Hölle*), öfv. af C. Wildner: *D.* 13 aug. 1819 — 17 aug. 1825 . . . . 12.

145. **Aurore och Polixena** (fortsättning af **Konst och natur**), kom. 2 a. af Albini (*Frauenliebe*), öfv. af L. Granberg: *M.* 20 — 29 nov. 1857 . . . . 4.

146. **Axel och Valborg,** trag. 5 a. af Oehlenschläger (*Axel og Valborg*), öfv. af J. Dillner (omarb. af O. U. Torsslow), med ouverture, entreakter och melodram af C. Braun: *O.* 28 g. 30 nov. 1829 — 15 dec. 1844; med ouverture och entreakter af J. E. Gille: *M.* 31 g. 13 okt. 1856 — 23 mars 1862 . . 59.

147. **Azemia** eller **Vildarne,** op. com. 3 a. af Poisson de La Chabeaussière (*Azémia, ou le Nouveau Robinson*), öfv. af W. von Rosenheim, musik af Dalayrac, ballett af F. N. Terrade: *O.* 38 g. 6 juni 1793 — 20 jan. 1833; *A.* 18 g. 3 mars 1796 — 29 dec. 1823; = öfv. af C. Envallsson: *Mb.* 46 g. 13 juni 1793 — 30 mars 1799 . . . . 97.

B.

148. **Babiole och Joblot,** kom. 2 a. af Scribe och Xavier (*Babiole et Joblot*), öfv. af A. E. Widegren: *O.* 10 dec. 1845 — 6 febr. 1846 . . . . 6.

Badet i Dieppe, *se* De **fyra friarne.**

149. **Bajocco och Serpilla,** operett 3 a., parodi på Regnard's *le Joueur*, af C. S. Favart (*Baiocco et Serpilla*) efter ett stycke af Biancolelli och J. A. Romagnesi (*le Joueur*, hvari personerna heta Baiocco och Serpilla); imit. af C. Envallsson; "musiken till en del af Sody, det öfriga af andra kända mä-

stare": *E.* 12 g. 20 apr. — 26 okt. 1784; *H.* 22 juni 1784; *Mb.* 58 g. 17 nov. 1784 — 19 juni 1798 . . . . 72.

Vid 25:e representationen på *Mb.* (d. 2 nov. 1787) förkortades stycket till 2 akter.

150. **Balder,** allegoriskt divertissement af sång och dans 1 a. (i anledning af högtidligheterna vid konung Carl XIV Johans kröning) af J. D. Valerius, musik af E. Du Puy, ballett af L. Deland: *O.* 26 jan. 1819 — 27 jan. 1822 . . . . 11.

151. **Balen i Olympen,** gudá- och folk-komedi 2 a. med prolog, sång och dans, af Bøgh (*Ballet i Olympen*), fritt öfv. af J. Philipsson: *L.* 25 g. 6 okt. 1861 — 7 dec. 1862; *D.* 3 g. 17 — 20 juli 1862 . . . . 28.

152. **Balen på slottet Ellerbrunn,** kom. 2 a. af C. L. Blum (*der Ball zu Ellerbrunn*), öfv. af L. Stjernström: *M.* 14 — 21 dec. 1862 . . . . 4.

Banditbruden, *se* **Hedvig.**

153. **Bankiren** eller **Ett kejsareval i Frankfurt,** skåd. 4 a. af Montigny och Meyer (*Samuel le marchand*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 15 okt. 1849 — 2 jan. 1850 . . . . 15.

154. **Barberaren i Sevilla** eller **Den fruktlösa vaksamheten,** kom. 4 a. af Beaumarchais (*le Barbier de Séville, ou la Précaution inutile*), öfv. af D. G. Björn: *Mb.* 76 g. 25 jan. 1785 — 9 jan. 1799; = öfv. af A. Widerberg: *A.* 9 g. 28 sept. 1796 — 14 dec. 1810; = **Barberaren i Sevilla** eller **Den fruktlösa försigtigheten,** öfv. af L. Stjernström: *M.* 15 g. 31 mars 1862 — 14 apr. 1863 . . . . 100.

155. **Barberaren i Sevilla,** op. com. 4 a., ital. libretto (*il Barbiere di Siviglia, ovvero la Precauzione inutile*) efter Beaumarchais, öfv. (från en fransk tolkning) af J. D. Valerius, musik af Paisiello: *A.* 8 juni 1797 — 24 mars 1808 . . . . 17.

156. **Barberaren i Sevilla** eller **Den fruktlösa försigtigheten,** op. com. 4 a., ital. libretto af Sterbini (*il Barbiere di Siviglia,* efter Beaumarchais), fritt öfv. af B. Crusell, musik af Rossini: *O.* 26 okt. 1825 — 11 juni 1863 . . . . 88.

157. **Bark, Park och Stark,** lusts. med sång 1 a., efter J. M. Morton (*Grimshaw, Bagshaw and Bradshaw*) bearb. af Gräser (*Hempel, Krempel und Stempel*), öfv. från tyskan af Aug.

SÄFSTRÖM: *L.* 78 (?) g. 7 dec. 1857 — 27 mars 1860; *H.* 6 g. 12 juli — 15 aug. 1863 . . . . 84 (?).

Barndomens minnen, *se* Den **första kärleken.**

Barndomens välde, *se* **Mohrerne i Spanien.**

158. **Barndomsvännerna,** kom. 1 a. af N. FOURNIER och POTIER (*Elevès ensemble*), efter W. FRIEDRICH's tyska bearb. (*Mit einander aufgewachsen*) öfv. af A. E. AFZELIUS: *M.* 4 — 13 nov. 1853 . . 5.

Barndomsvännerna, *se* **Martin och Bamboche.**

159. **Barnhusbarnen** eller **Verldens dom,** skåd. 5 a. af J. JOLIN: *O.* 19 jan. 1849 — 16 okt. 1851 . . . . 30.

160. Den **barnsliga kärleken,** kom. med sång 1 a., öfvers., musik af DALAYRAC (?): *D.* 24 juni 1807 — 29 juli 1813 . . . 16.

Sannolikt DEMOUSTIER's *l'Amour filial,* med musik af GAVEAUX, ehuru spektakel-annonser uppgifva DALAYRAC.

161. **Barnsängsstugan,** lusts. 5 a. af HOLBERG (*Barselstuen*), öfvers. *H.* 7 okt. 1776 . . . . 1.

162. **Baron kammarjungfru,** kom. 1 a. af DUMANIANT (*l'Amant femme de chambre*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 24 okt. 1794 — 23 aug. 1796 . . . . 15.

163. **Baron Sjelfklok och fröken Grannlaga,** kom. i 3 öppningar, af J. STAGNELL: *B.* första gången i jan. 1753; *H.* 26 juli 1775 . *an.* 2.

164. **Baron Sorgfri** eller **En förbättrad villhjerna,** kom. 5 a., efter STEELE (*The lying Lover, or the Ladies' friendship,* hvilket stycke är till stor del en bearbetning af P. CORNEILLE's *le Menteur,* som åter är dels öfversättning, dels efterbildning af ALARCÓN's *la Verdad sospechosa*) fritt öfv. af C. GYLLENBORG: *B.* första gången 11 febr. 1745 . . . . *an.* 1.

Tryckt redan 1723, med titel: **En bättrad villhjerna och en tregen vänskap.**

165. **Baronessan de Blignac,** kom. 1 a. af DUMANOIR och NYON (*la Baronne de Blignac*), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 15 — 21 nov. 1847 . . . . 3.

166. **Baschan (Paschan) i Suresne** eller **Fruntimmersvänskapen,** kom. med dans 1 a. af C. G. ETIENNE och GAUGIRAN-NANTEUIL (*le Pacha de Suresne, ou l'Amitié des femmes*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.O.* 30 sept. 1808 — 14 nov. 1833 . 62.

167. **Ba-Ta-Clan,** chinesiskt musikaliskt skämt 1 a. af L. HALÉVY (*Ba-ta-clan*, "chinoiserie musicale"), fritt öfv. af E. WALLMARK, musik af OFFENBACH: *M.* 3 o. 3 apr. 1861 . . . . . . 2.

168. Den **bedragne advocaten,** kom. 1 a. af DUCRAY-DUMINIL (*les Deux Martines, ou le Procureur dupé*), öfv. af A. F. RISTELL: *B.* 15 juni — 11 okt. 1787 . . . . 6.

169. Den **bedragne Bachan,** kom. med sång och dans 1 a. af GUSTAF III, musik af O. ÅHLSTRÖM m. fl. *B.O.A.* 21 apr. 1789 — 25 jan. 1809 . . . . 29.

Gafs från d. 15 maj 1805 i *O.* och *A.* med stor ballett af L. DELAND.

170. **Bedragne bedragare,** lusts. 3 a. af DREHER (*Betrogene Betrüger*), fritt öfv. af J. FLODMARK: *S.* 27 jan. — 9 febr. 1863 . 8.

171. Den **bedragne bedragaren** eller **Så går det till i stora städer,** kom. 3 a. af DUMANIANT (*les Intrigants, ou Assaut de fourberies*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 3 febr. 1788 — 9 juni 1790 . 7.

Vid första föreställningen annonserad: **Den bedragne bedragaren** eller **Så går det till i Paris.**

172. Den **bedragne Cadi,** op. com. 1 a. af LEMONNIER (*le Cadi dupé*), öfv. af C. ENVALLSSON och C. STENBORG, musik af MONSIGNY: *E.* 40 g. 19 apr. 1781 — 13 okt. 1784; *H.* 26 juli 1783; *Mb.* 26 g. 1 dec. 1784 — 21 okt. 1793 . . . . 67.

Äfven annonserad: **Den bedragne domaren.**

173. Den **bedragna dumma jungfrun,** lusts. 1 a. *H.* 7 aug. 1776 . 1.

Den **bedragna envisheten,** *se* **Gensägelseandan.**

174. De **bedragne friare** eller **Tre presenter,** lusts. 1 afh., öfvers. *H.* 4 nov. 1774 . . . . 1.

Månne *les Amants trompés* af ANSEAUME och LEFEBVRE DE MARCOUVILLE?

175. Den **bedragna frikostigheten,** kom. i 3 öppn. af F. C. DANCOURT (*les Fonds perdus*), öfvers. *H.* 3 g. 6 okt. 1773 — 19 juni 1778; *E.* 4 g. 15 juni — 23 okt. 1784 . . . . 7.

176. Den **bedragne förmyndaren,** kom. 5 a. af CAILHAVA D'ESTANDOUX (*le Tuteur dupé*, hvartill idén är hemtad ur en italiensk behandling af CALDERON'S *Casa con dos puertas mala es de guardar*), öfvers. *Mb.* 21 apr. 1797 . . . . 1.

Den **bedragne landtjunkaren,** *se* **Herr de Pourceaugnac.**

Den **bedragne lyssnaren,** *se* **Strandrätten.**

177. Den **bedragne lärogossen,** lusts. 1 a. Bergstrahlska huset 29 nov. 1768; Theatern vid Jerntorget 26 okt. 1770; *H.* 20 okt. 1773 o. 2 sept. 1774 . . . . 4.

178. De **bedragne originalerne,** kom. 3 a., "original af en här vistande utländning" [J. F. SOBRET?]: *Mb.* 4 — 15 juli 1793 . . 3.

179. Den **bedragne Pierrot,** pantomim: *H.* 9 juni 1775 . . . 1.

180. Den **bedrägliga anledningen,** kom. 1 a. af GUYOT DE MERVILLE (*l'Apparence trompeuse*), öfv. af N. B. SPARRSCHÖLD: *B.O.A.* 10 juni 1790 — 20 sept. 1800 . . . . 27.

Från och med d. 9 sept. 1790 gafs ett till stycket komponeradt divertissement af dans och sång.

181. Det **befriade Jerusalem,** op. 2 a. af FILISTRI DA CARAMONDANI (*Gerusalemme liberata*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af RIGHINI, ballett af RHÉNON: *O.* 26 jan. 1831 — 6 okt. 1833 . 13.

De **begge aporna,** *se* **Apa och fästman.**

182. De **begge arrestanterne,** kom. med sång 1 a. af MARSOLLIER (*Adolphe et Clara, ou les Deux prisonniers*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af DALAYRAC: *A.* 38 g. 3 mars 1801 — 27 sept. 1822; *O.* 36 g. 9 mars 1812 — 3 sept. 1838; *M.* 7 g. 23 nov. 1856 — 31 mars 1857 . . . . 81.

183. De **begge blinde,** op. com. 1 a. af MARSOLLIER (*les Deux aveugles de Tolède*), öfv. af J. H. CALLOU DE VILLENEUVE, musik af MÉHUL: *O.* 28 okt. — 11 nov. 1833 . . . . 4.

184. De **begge blinde,** dramat.-musikaliskt skämt 1 a. af MOINAUX (*les Deux aveugles*), öfv. af AUG. SÅFSTRÖM, musik af OFFENBACH: *M.* 31 jan. — 6 maj 1859 . . . . 13.

185. De **begge bröderne,** dram 5 a. af ROSIER (*la Foi, l'Espérance et la Charité*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 25 sept. — 26 dec. 1848 . . . . 12.

186. De **begge Creolerne,** kom. 2 a. af BAYARD och VANDERBURCH (*les Deux Créoles*), öfv. af A. HJORTSBERG: *D.* 7 o. 9 juni 1844 . . 2.

187. De **begge Crispinerne** eller **Tvillingbröderne,** op. buffa 1 a. af LEMIÈRE (*les Deux Crispins, ou Encore des jumeaux*), öfv. med epilog af J. W. SPETZ, musik äfven af LEMIÈRE: *D.* 86 g. 7 aug. 1801 — 17 juli 1831; *NKT.* 4 g. 28 apr. 1813 — 8 jan. 1814;

annonserad: **Crispinerne** eller **Tvillingbröderne,** kom. med sång, musik af ÅHLSTRÖM(?): *C.* 8 g. 17 — 19 sept. 1862 . 98.

188. De **begge domestikerna,** vaud. 1 a. af VARNER och DUVERT (*la Soeur de Jocrisse*), efter W. FRIEDRICH's tyska behandling (*Lorenz und seine Schwester*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 57 g. 2 sept 1853 — 15 sept. 1861; *M.* 9 g. 28 dec. 1861 — 28 jan. 1862 . . . . 66.

189. De **begge drunknade,** kom. 2 a. af DUVERT och LAUZANNE (*l'Homme blasé*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 16 — 27 apr. 1845 . 4.

190. De **begge döttrarna,** dramatisk skildring 4 a., efter M:me ANCELOT (*la Préférence d'une mère*) bearb. af TÖPFER (*Zurücksetzung*), öfv. från tyskan af W. SVENSON: *O.* 15 g. 28 okt. 1839 — 22 okt. 1841; med benämning **De begge döttrarna** eller **Ingen orättvisa mer!** lusts. (samma öfvers.): *M.* 4 g. 25 sept. — 1 okt. 1854 . . . . 19.

191. De **begge farbröderne,** kom. 3 a., efter PICARD (*Encore des Ménechmes*) bearb. af SCHILLER (*der Neffe als Onkel*), öfv. från tyskan: *D.* 19 maj — 12 juni 1811 . . . . 3.

192. De **begge girige,** kom. med sång 2 a. af FENOUILLOT DE FALBAIRE (*les Deux avares*), öfv. af C. MANDERSTRÖM, musik af GRÉTRY: *B. an.* 4 g. 15 maj 1778 — 20 maj 1779; under benämning **Gripon och Martin** (äfven **Martin och Gripon**) eller **De begge girige:** *Mb.* 40 g. 4 juni 1785 — 6 febr. 1796; *A.* 16 g. 3 okt. 1804 — 25 nov. 1816 . . . . *an.* 60.

De **begge granadörerne,** *se* De **båda granadörerne.**

193. De **begge kammarpagerne,** kom. 2 a. af DEZÈDE och DE MANTAUFFELD (*August et Théodore, ou les Deux pages*), öfv. af O. KEXÉL: *A.* 64 g. 13 okt. 1794 — 25 nov. 1819; *O.* 10 g. 25 maj 1810 — 8 jan. 1829 . . . . 74.

Äfven annonserad: **Kammarpagerne,** — **August och Theodor** eller **Kammarpagerne,** — **De två kammarpagerne** eller **Konung Fredrik II i Preussen.**

194. De **begge kapellmästarne,** kom. 2 a. af FELDMANN (*Die beiden Kapellmeister*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 27 febr. — 8 mars 1852 . . . . 6.

195. De **begge kronorna,** kom. 3 a. af BAYARD och DUMANOIR (*les Deux couronnes*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 30 maj — 18 juni 1845 . . . . 9.

De **begge landtjägarne,** *se* **Hortence de Robertville.**

196. De **begge låssmederna,** skåd. 5 a. af PYAT (*les Deux serruriers*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 20 o. 23 maj 1843 . . . 2.

197. De **begge ogifta,** kom. 3 a. af A. J. DE WAILLY och OVERNAY (*les Deux célibats*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 22 aug. — 28 sept. 1850 . . . . 15.

198. De **begge pensionstagarne,** kom. 4 a. af L. GRANBERG: *D.* 7 — 15 juni 1848 . . . . 4.

199. De **begge poeterne,** kom. med sång 1 a. af PAIN och DUMERSAN (*Théophile, ou les Deux poëtes*), öfvers. *D.* 6 — 14 sept. 1808 . . . . 4.

200. De **begge pomadorna,** kom. 1 a. af MARC-MICHEL (*les Deux pommades*), öfv. af L. A. MALMGREN: *DLC.* 3 g. 26 sept. — 16 nov. 1853; *M.* 8 g. 9 okt. 1854 — 28 apr. 1859 . . . . 11.

De **begge Savoyardgossarne,** *se* De **två Savoyarderne.**

De **begge sergeanterne** eller **Vänskap i döden,** *se* **Sundhetscordonen.**

201. De **begge svartsjuke,** kom. 1 a. af VIAL (*les Deux jaloux*), fritt öfv. af H. C. ÅKERHJELM: *A.* 22 g. 14 febr. 1820 — 24 okt. 1825; *O.* 18 g. 2 apr. 1823, 13 febr. 1826 — 20 nov. 1854; *D.* 27 aug. 1825; *DP.* 10 g. 5 mars — 30 dec. 1860 . . . . 51.

202. De **begge svartsjuke,** kom. med sång 1 a. af VIAL (*les Deux jaloux*), öfvers., musik af M:me GAIL: *O.* 19 o. 23 jan. 1831 . . 2.

Detta och näst föregående stycke hafva samma franska original, hvilket är en komedi med sång, men som, med uteslutande af kupletterna, på svenska scenen först behandlades endast såsom talpjes.

203. De **begge systrarna,** lusts. med sång 1 a. af C. BLUM, öfv. af fru BECKER, musik af C. BECKER: *H.* 10—25 juni 1860 . 8.

204. De **begge talismanerne,** kom. med sång och ballett 3 a. af THÉAULON (*le Petit chaperon rouge*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af BOIELDIEU: *O.* 22 febr. 1830 — 14 juni 1837 . . . 12.

205. De **begge tankspridde,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Zerstreuten*), öfv. af C. G. WALBERG: *A.* 28 g. 1 sept. 1810 — 6 sept. 1818; *O.* 13 jan. 1815; = **Distraktionerna,** lusts. 1 a. med sång, fritt bearb. af F. HEDBERG, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 4 g. 28 apr. — 8 maj 1857 . . . . 33.

206. De **begge tjufvarne,** kom. 1 a. af DE LEUVEN och BRUNSWICK (*les Deux voleurs*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 13 aug. 1842 — 28 sept. 1843 . . . . 8.

207. De **begge vedhuggarne** eller **Straff och belöning,** sagospel med körer, melodramer och balletter 3 a. (afdelade i 6 tablåer), efter GÖRNER (*Prinz Honigschnabel*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik dels komp. dels arr. af E. BECKER, ballett af A. SELINDER: *L.* 26 dec. 1862 — 20 jan. 1863 . . . 16.

208. De **begge vännerne** eller **Köpmannen i Lyon,** dram 5 a. af BEAUMARCHAIS (*les Deux amis, ou le Négociant de Lyon*), öfv. af J. F. SORET: *A.* 19 aug. — 23 sept. 1795 . . . . 3.

209. De **begge älskarinnorna** eller **Slughet och list,** kom. 3 a., öfv. från franskan: *Mb.* 26 o. 30 apr. 1796 . . . . 2.

210. **Behagligheterna,** lustsp. i 1 öppning, af SAINT-FOIX (*les Graces*), öfv. af "L. Ö. G." *B.* första gången 1749; Theatern vid Jerntorget 3 g. 21 sept. — 13 nov. 1770 . . . . *an.* 4.

211. Den **Behagsjuka,** kom. 5 a. af I. AF DARELLI: *B.* 31 mars 1789 . . . . 1.

De **behagsjuka fruentimren,** *se* De **löjelige granngerningarne.**

212. **Bekännelserna,** kom. 3 a. af BAUERNFELD (*die Bekenntnisse*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 8 g. 30 sept. — 25 nov. 1839; *M.* 24 g. 13 febr. 1843 — 15 jan. 1868; *DLC.* 18 o. 26 aug. 1853 . . 34.

213. **Belas flykt** eller **Den ädla hämnden,** hist. skåd. 2 a. af KOTZEBUE (*Bela's Flucht*), fritt öfv. af C. WILDNER(?): *D.* 27 aug. 1816 — 18 sept. 1824 . . . . 9.

214. **Bellman i Mariefred,** vaud. 1 a. af O. P. STURZEN-BECKER, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 24 nov. 1842 — 25 febr. 1843 . 7.

215. **Bellmanianer i det gröna,** sceniskt och musikaliskt arrangement 1 a. af "en Bricollist" [I. SANDSTRÖM]: *D.* 16 — 26 juli 1863. 10.

Belägringen af Montgatz, *se* **Prins Tekeli.**

Den **belönade ståndaktigheten,** *se* **Adolf och Lotta.**

216. **Benjowsky** eller **Sammansvärjningen på Kamschatka,** skåd. 5 a. af KOTZEBUE (*Graf Benjowsky, oder die Verschwörung auf Kamschatka*), fritt öfv. af O. U. TORSSLOW: *M.* 16 nov. 1852 — 2 jan. 1853 . . . . 12.

217. **Benvenuto Cellini,** dram 5 a. (afdelade i 8 tablåer) af MEURICE (*Benvenuto Cellini*), öfv. af M. JOLIN, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 10 maj 1854 — 23 jan. 1860 . . . . 16.

Den **bepröfvade ståndaktigheten (dygden),** *se* **Grefven af Oldsbach.**

Bergsbyboerne, *se* **Byn i bergen.**

218. **Bergslagsfröken** eller **Rivalerne,** kom. 3 a., imit. efter franskan(?) af O. KEXÉL: *B.* 16 g. 5 maj 1789 — 5 febr. 1791; *A.* 6 g. 17 juni 1795 — 23 okt. 1799 . . . . 22.

219. Den **Bergtagna** eller **Systrarne på Kinnekulle,** skåd. 3 a., med körer och melodramer, af HAUCH (*Søstrene paa Kinnakullen*), bearb. af N. H. PINELLO, musik af C. GREVE: *L.* 19 — 27 okt. 1856 . . . . 7.

Berlique och Berloque, *se* Den **osynlige Arlequin.**

220. **Berthas piano,** kom.-vaud. 1 a. af BARRIÈRE och LORIN (*le Piano de Berthe*), öfv. af E. G. KOLTHOFF, musik af J. FORONI: *O.* 3 g. 2 — 6 dec. 1855; = öfv. af L. A. MALMGREN, musik dels komp. dels arr. af H. BERENS: *M.* 22 g. 17 sept. 1861 — 24 nov. 1862 . . . . 25.

221. **Berättaren** eller **De tvenne gästgifvargårdarne,** kom. 3 a. af PICARD (*le Conteur, ou les Deux postes*), öfv. af L. HJORTSBERG: *A.* 31 jan. 1800 — 25 maj 1821 . . . . 28.

Besparingarne, *se* **Felix och Stephanie.**

222. Den **beställde äkta mannen,** kom. 1 a. af PLANARD (*le Mari de circonstance*), öfv. af H. A. KULLBERG: *A.* 20 jan. 1817 — 15 jan. 1818 . . . . 6.

Den **Beställsamme,** *se* **Fjäsken.**

223. Den **Besynnerlige** eller **Den upprättade oskulden,** moraliskt lusts. 3 a. af KOTZEBUE (*Bruder Moritz der Sonderling, oder die Colonie für die Pelew-Inseln*), imit. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 18 g. 7 mars 1792 — 24 aug. 1797; med titel **Den besynnerlige** eller **Oskuldens upprättelse,** skåd. *D.* 21 g. 29 juli 1809 — 6 juni 1822; *NKT.* 21 okt. o. 24 nov. 1813 . . 41.

"Händelsen, karaktererna och en del af vissa scener tagna ur *der Sonderling*", heter det i annonsen om första uppförandet.

Det **besynnerliga bytet,** *se* **Spannhästarne.**

224. Den **besynnerlige prologen,** inpromptu: *Mb.* 8 jan. 1797 . 1.

225. Det **besynnerliga spectaclet,** efterspel 1 a. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 26 okt. 1790 — 18 febr. 1795 . . . . 22.

Detta stycke skrefs som efterspel till dramen **Grefven af Oldsbach** eller **Den bepröfvade dygden** och var ämnadt att gifvas blott en gång, den 26 okt. 1790, såsom tacksamhetsyttring till allmänheten på denna dag, då inkomsten af nämnda dram blifvit anslagen till gemensam recett åt Svenska Komiska Theaterns personal. En i *Stockholmsposten* yttrad önskan, att stycket måtte uppföras ännu någon gång och i vissa delar omarbetas samt förses med en karakteristisk roll äfven för skådespelaren SCHYLANDER, föranledde författaren att väsendtligen ändra arbetet, hvarefter det i sitt nya skick uppfördes från den 17 nov. 1790.

Besökelseklostret, *se* **Nunnorna.**

226. **Besöket** eller **Lust att lysa,** kom. (dram) 5 a. af KOTZEBUE (*der Besuch, oder die Sucht zu glänzen*), öfvers. *D.* 4 sept. 1805 — 10 juni 1806 . . . . 4.

Äfven annonserad: **Lusten att lysa** eller **Återfundne fadren.**

Betaldt qvitteras, *se* **Lika mot lika.**

Betaldt som qvitteras, *se* **Casper och Lona.**

227. **Betjenten professor,** kom. med sång 2 a. af ANGELY (*Die beiden Hofmeister, oder Asinus asinum fricat*), fritt öfv. af H. SANDSTRÖM, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 21 okt. 1846 — 25 apr. 1847 . . 7.

Den **betslade philosophen,** *se* Det **Indianska campementet.**

228. **Beverlei** eller **Vågspels skadeliga påfölgder,** borgerligt sorgs. 5 a., efter E. MOORE (*the Gamester*) bearb. på franska af SAURIN (*Béverlei*) och derifrån öfv. på svenska af N. ÖHRVALL: *E.* 9 g. 23 nov. 1781 — 23 juli 1783; *Mb.* 20 g. 17 dec. 1786 — 4 febr. 1798; under benämning **Beverlej** eller **Vågspels farliga följder,** trag. *A.* 8 g. 5 — 26 nov. 1800; = med titel **Spelsjukan** (äfven: **Beverlej** eller **Spelsjukan**), trag., öfv. af H. A. LINDGREN: *A.* 14 g. 16 mars 1815 — 29 nov. 1824; *O.* 14 o. 18 sept. 1837 . . . . 48.

229. **Beylon** eller **Tolf timmars hofluft,** kom. 2 a. af PH. J. MEYER: *M.* 2 maj 1852 — 17 febr. 1853 . . . . 8.

230. **Bikten,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Beichte*), öfv. af C. WILDNER(?): *D.* 38 g. 18 aug. 1818 — 27 juli 1835; *S.* 17 o. 21 juni 1853 . . . . 40.

231. **Bildhuggaren** eller **Den sällsynta hustrun,** kom. 2 a. af M:me de Beaunoir* (*le Sculpteur, ou la Femme comme il y en a peu*), öfv. af L. Hjortsberg: *A.* 122 g. 19 okt. 1797 — 10 okt. 1825; *O.* 24 g. 27 jan. 1815, 4 maj 1826 — 27 dec. 1842 . 146.

232. **Billetten och lottsedlen,** kom. 1 a. af Florian (*les Deux billets*), öfv. af D. G. Björn: *Mb.* 3 maj 1785 — 14 sept. 1798 . 18.

Vid sista föreställningen annonserad: **Billetten och lottsedlen** eller **Den bedragne bedragaren.**

233. **Birger Jarl** eller **Stockholms grundläggning,** skåd. 3 a. af P. U. Huldberg, ouverture, körer och melodramer af J. F. Berwald, ballett af A. Selinder: *O.* 14 mars — 14 okt. 1835 . 10.

234. **Birger Jarl och Mechtild,** skåd. 3 a., med divertissement af sång och dans, planen af Gustaf III, utarbetad af G. F. Gyllenborg (med undantag af 5:e scenen i 3:e a. samt divertissementerna, förf. af G. G. Adlerbeth), musik dels komp. dels arr. af F. Uttini och H. F. Johnsen, ballett (kallad *Persée et Andromède*) af Marcadet: *B.* 18 dec. 1790 — 19 jan. 1792 . . . . 5.

Uppfördes första gången den 8 juli 1774 på rikssalen, i anledning af högtidligheterna vid hertigens och hertiginnans af Södermanland biläger; derefter den 20 juli s. å. i slottets stora galleri. Jfr **Æglé.**

235. **Björn och Paschan,** vaud. 1 a. af Scribe och Xavier (*l'Ours et le Pacha*), öfv. af F. O. Bæckström, musik arr. af A. F. Schwartz: *D.* 30 g. 22 sept. 1832 — 19 juli 1840; *S.* 19 g. 29 dec. 1856 — 29 dec. 1858 . . . . 49.

236. **Björnarne,** lusts. 2 a. af Forgeot (*les Dettes*), öfv. "af en anonyme": *Mb.* 29 jan. 1793 — 7 apr. 1799 . . . . 24.

237. **Björnjagten** eller **Lustresan till Södertelge,** lusts. med sång 1 a. af Varin, de Jallais och Thiéry (*Chamarin le chasseur*), bearb. af Aug. Säfström: *C.* 22 sept. 1861 — 2 juli 1862 . 9.

238. **Blaise och Babet,** kom. med sång 2 a. af Monvel (*Blaise et Babet,* "ou la suite des Trois Fermiers"), öfv. af C. Lindegren, musik af Dezède: *A.* 29 nov. 1797 — 17 jan. 1798 . . . . . 3.

Uppfördes af elever.

239. **Blanka,** trag. på vers 5 a. af A. Linderberg: *O.* 5 g. 18 mars 1822 — 18 jan. 1824; *A.* 4 apr. 1828 . . . . 6.

240. **Blekingsflickan,** dramatisk idyll med sång 1 a. af Axel Krook, musik dels komp. dels arr. af J. N. Ahlström: *H.* 10 juli 1854 — 16 juli 1855 . . . . 13.

241. **Blindbocken,** kom. 1 a. af Berquin (*Colin-Maillard*), öfvers. *A.* 12 maj 1797 . . . . 1.

Uppförd af elever.

242. Den **blinde älskaren,** kom. 2 a. af C. Lindegren: *A.* 28 febr. 1795 — 2 mars 1806 . . . . 20.

243. **Blodshämnden,** kom. 1 a. af Dumanoir och Siraudin (*la Vendetta*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 29 okt. o. 2 nov. 1848; — efter W. Friedrich's **tyska behandling** (*die Blutrache*) öfv. af I. Högfeldt: *L.* 11 g. 18 dec. 1858 — 24 jan. 1859 . . 13.

244. **Blommor i drifbänk,** kom. 4 a. af F. Hedberg: *O.* 17 maj 1862 — 17 juni 1863 . . . . 20.

Blomsterkorgen, *se* **Furstens present.**

245. **Blomsterkrukan,** kom. 3 a. af C. G. von Holthusen: *B.* 27 sept. 1787 — 23 febr. 1788 . . . . 9.

Blond och brunett, *se* **Merovée.**

246. Den **blonda peruken,** kom. 1 a. af Picard (*la Perruque blonde*), öfvers. med kupletter: *D.* 1 juli 1815 — 24 juni 1822 . 26.

247. **Bloomerismen** eller **Den nya dame-toiletten,** skämt med sång 1 a. af C. J. Moqvist: *H.* 4 juli — 30 sept. 1853 . . . 3.

248. **Blykamrarne i Venedig,** dram 3 a. af von Riesch (*die Bleikammern von Venedig*), fri öfvers. af Berggren (öfversedd af G. Lagerbjelke): *O.* 30 mars 1826 — 13 mars 1837 . . 26.

249. **Blå Porten och Nya Holland,** monolog med sång, svenskt original af "Någon": *M.* 11 mars 1853 . . . . 1.

250. **Blåstrumpan och Lärkorna,** kom. med sång 1 a. af Overskou (*Hvilken er den Rette?*), fritt öfv. af F. N. Berg, kupletter af M. Cramær, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 6 g. 9 — 20 apr. 1847; — **Hvilken är den rätte?** lusts. med sång, samma öfvers. och musik: *S.* 6 g. 7 — 15 febr. 1857 . . . 12.

Bobis bröllopp, *se* **Sorgen för glädjen går.**

251. **Boja och krona** eller **Tassos öden,** sorgs. på vers 5 a. af von Zedlitz (*Kerker und Krone*), fritt öfv. af N. Arfwidsson: *O.* 14 nov. 1844 — 12 jan. 1845 . . . . 7.

252. **Bondehögfärden och afundsjukan,** lusts. i 3 öppningar, af F. C. DANCOURT (*la Fête de village*), öfvers. *H.* 20 maj o. 20 juli 1778 . . . . 2.

Bonden rik och åter fattig, *se* **Femton år i Paris.**

253. **Bondflickan på hofvet** eller **Kärleksnycken,** op. com. (op. buffa) 2 a. af C. S. FAVART (*le Caprice amoureux, ou Ninette à la cour,* efter ett italienskt stycke *la Contadina in corte*), öfv. af J. M. LANNERSTJERNA, musik af DUNI: *Mb.* 29 okt. 1793 — 1 okt. 1795 . . . . 12.

Äfven annonserad: **Landtflickan** o. s. v.

Borgaren adelsman, *se* Den **välborne borgaren.**

254. **Borgaren i Gent** eller **Hertigens af Alba handsekreter,** hist. skåd. 5 a. af ROMAND (*le Bourgeois de Gand, ou le Secrétaire du duc d'Albe*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 30 jan. — 1 okt. 1843 . . . . 11.

255. **Borgenären,** kom. (dram) 3 a., öfv. af M. ALTÉN: *D.* 24 juni 1806 — 26 maj 1820 . . . . 13.

256. **Borgersmännerne och julklappen,** lusts. på vers 2 a. af C. G. VON HOLTHUSEN: *B.* 20 dec. 1788 — 22 dec. 1789 . . 11.

Borgmästaren i Sardam, *se* **Czar och timmerman.**

257. **Borgmästaren och borgmästarinnan** eller **Den äkta kärleken,** **kom.** 1 a. af FORGEOT (*l'Amour conjugal, ou l'Heureuse crédulité*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 30 g. 8 juli 1791 — 16 nov. 1798; *A.* 5 g. 4 aug. 1799 — 7 febr. 1800 . . . . 35.

Stycket kallades endast **Borgmästaren och borgmästarinnan** intill den 26:e representationen (den 2 juni 1796).

258. **Bort med ständen!** fantastiskt tillfällighets-divertissement med sång och dans 1 a. af F. HODELL, musiken arr. af C. H. E. ÖBERG, dansen af A. SELINDER: *L.* 8 febr. — 9 apr. 1863 . 36.

259. Den **bortauctionerade Seraillen,** kom. 1 a., med dansdivertissement, af SEDAINE DE SARCY (*le Serail à l'encan*), öfvers. *A.* 21 jan. — 1 juli 1796 . . . . 4.

Originalet tillskrifves äfven J. F. ARNOULD [MUSSOT] och AUDINOT.

260. Den **bortförda fästmön,** kom. med sång 3 a., ital. libretto (*la Villanella rapita*), öfv. på franska af MARSOLLIER (*la Villageoise enlevée*) och derifrån på svenska af G. G. ADLERBETH,

musik af PAISIELLO, MOZART, FERRARI, BIANCHI, GUGLIELMI, SARTI och MARTINI: *A.* 24 juli 1802 — 17 mars 1809 . . . . 9.

Den **bortglömde vedetten,** *se* **Förposten.**

Bostons fästning, *se* **Fästningen i Boston.**

Bot för elaka qvinnor, *se* **Spannrems-Curen.**

Botad svartsjuka, *se* **Två pistoler.**

Bouchencoeurs bröllopp, *se* **Herr B:s bröllopp.**

261. **Boussaronerne** eller **Det skall någon orsak ha** (efterspel till **Skeppar Rolf**), proverbe dramatique 1 a. af C. I. HALLMAN: *H.* 27 g. 24 juli 1778 — 9 juli 1784; *E.* 9 nov. 1781 o. 18 sept. 1784; *Mb.* 5 g. 14 febr. 1786 — 27 maj 1789; *D.* 16 juli 1814 . . . . 35.

262. **Brage i Valhall, gudomligt skämt med sång och dans** i 5 tablåer af L. JOSEPHSON, musik arr. af J. E. GILLE: *C.* 24 — 31 aug. 1862 . . . . 6.

263. **Brama och Bajaderen,** op. 2 a. af SCRIBE (*le Dieu et la Bayadère*), öfv. af E. WALLMARK, musik af AUBER: *O.* 14 mars — 22 maj 1868 . . . . 6.

264. **Brandskattningen,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Brandschatzung*), öfv. af H. A. KULLBERG: *NKT.* 7 g. 23 okt. 1813 — 18 febr. 1814; *D.* 36 g. 25 juni 1814 — 8 juni 1842; *A.* 20 g. 24 okt. 1816 — 15 okt. 1824; *K.* 3 g. 7 jan. 1840 — 10 dec. 1841 . 66.

Den **Brasilianska apan,** *se* **Jocko.**

Bref och postscriptum, *se* **Missämja och försoning.**

265. **Bref och svar,** kom. 1 a. af C. LEBRUN (*Brief und Antwort*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 3 juni — 20 aug. 1834 . . . 6.

266. **Bref-intrigen,** kom. på vers 5 a. af FABRE D'EGLANTINE (*l'Intrigue épistolaire*), öfv. af J. E. REMMER: *A.* 27 g. 2 sept. 1812 — 10 febr. 1820; *O.* 3 g. 18 apr. — 18 nov. 1828; *M.* 8 o. 10 febr. 1844 . . . . 32.

267. **Brefvet från Cadix,** dram 3 a. af KOTZEBUE (*der Brief aus Cadix*), öfvers. *D.* 21 juli 1815 — 6 juli 1821 . . . . 17.

Brefvet och svaret, *se* **Edmond och Carolina.**

268. **Broderkyssen,** kom. 2 a. af A. P. (*der Bruderkuss*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS: *O.* 7 g. 18 maj 1845 — 25 okt. 1846; *H.* 28 o. 29 juni 1854 . . . . 9.

Brodertvisten, *se* **Förlikningen.**

Bror Jonathan eller **Oxhandlaren från Småland,** *se* **Farbror Gabriel.**

269. **Bror och syster,** skåd. 5 a. af RAUPACH (*die Geschwister*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 28 okt. — 18 nov. 1841 . . . . . 4.

270. **Brottslingarne** eller **Rosen på Tistelön,** skåd. 5 a. (indelade i 9 tablåer), efter fru E. CARLÉNS roman *Rosen på Tistelön* fritt bearb. af M. CRAMÆR: *M.* 18 jan. 1847 — 16 jan. 1848 . . . . 11.

Bruce Bey eller **Den store magnetisören,** *se* **Frieri och bryderi.**

Brud utan brudgumme, *se* Den **förvandlade brudgummen.**

271. **Bruden,** kom. 3 a. af SCRIBE (*la Fiancée*), öfv. af O. U. TORSSLOW: *D.* 30 maj — 31 aug. 1835 . . . . 6.

Det franska originalet, som är en operatext, satt i musik af AUBER, behandlades för Djurgårds-theatern såsom talpjes.

272. **Bruden,** kom. på vers 1 a. af KÖRNER (*die Braut*), öfv. af F. T. JEDERHOLM: *D.* 3 g. 15 aug. 1840 — 29 aug. 1844; *M.* 14 juni 1844; *S.* 3 g. 18 maj — 5 juni 1854 . . . . 7.

Bruden från Lammermoor, *se* **Lucie.**

273. **Brudgummen,** dram 3 a. af OVERNAY och NÉZEL (*la Nuit des noces*), öfv. af M. LINDEBERG: *M.* 19 o. 20 nov. 1842 . 2.

274. **Brudslöjan,** kom. 1 a. af JOHANNA VON WEISSENTHURN (*der Brautschleier*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 3 — 27 jan. 1839 . . 5.

275. **Brudsmycket,** skåd. 5 a. af VON HOLBEIN (*der Brautschmuck*, forts. af **Fridolin**), öfv. af C. WILDNER: *D.* 30 aug. 1825 — 29 juli 1832 . . . . 27.

276. **Bruis och Palaprat,** kom. på vers 1 a. af C. G. ETIENNE (*Bruis et Palaprat*), öfv. af J. E. REMMER: *A.* 8 g. 29 okt. o. 5 dec. 1813, 9 jan. 1816 — 10 febr. 1825; *O.* 4 g. 1 nov. 1813, 31 jan. 1814 — 20 nov. 1815 . . . . 12.

Brunnsgästerna, *se* **Vår gode gudfar.**

Brunnsläkaren, *se* **Gubbens maka.**

277. **Brutus,** sorgs. på vers 5 a. af VOLTAIRE (*Brutus*), öfv. af C. W. CEDERHJELM: *B.* första gången i mars 1789 . . . *ea.* 1.

278. **Brutus, släpp Cæsar!** kom. 1 a. af ROSIER (*Brutus, lâche*

César!), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 7 g. 3 dec. 1856 — 6 dec. 1857; *H.* 3 g. 8 — 11 aug. 1858 . . . . 10.

Bryderi och fintlighet, *se* **Cornetterne.**

279. **Bryderier på en födelsedag,** kom. 2 a. af J. N. BRUHN: *O.* 10 juni 1858 . . . . 1.

280. Det **brydsamma valet,** kom. 1 a. af DELESTRE POIRSON och LAURENCIN (*l'Embarras du choix, ou Quatre filles à marier*), öfv. af A. BACKMAN: *O.* 20 maj — 31 okt. 1844 . . . . 5.

281. **Bryggaren i Preston,** op. com. 3 a. af DE LEUVEN och BRUNSWICK (*le Brasseur de Preston*), öfv. af N. W. AF WETTERSTEDT, musik af ADAM: *O.* 25 mars — 5 apr. 1840 . . . . . 6.

282. **Brynilda eller Den olyckelige kärleken,** trag. i 3 öpningar. af O. VON DALIN: *B.* första gången 14 nov. 1738; Bergstrahlska huset 19 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 12 dec. 1769 o. 13 nov. 1770; *H.* 6 g. 25 aug. 1778 — 1 sept. 1779 . . . . . *an.* 10.

Bröder och kusiner, *se* **Arfvet** eller **Bröder och kusiner.**

283. **Bröderna Foster,** kom. 4 a., efter ROWLEY's af PLANCHÉ omarbetade engelska original (*A new wonder, a woman never vext*) öfv. på tyska af TÖPFER (*Gebrüder Forster, oder das Glück mit seinen Launen*) och efter tyskan bearb. på danska af HEIBERG (*Brødrene Foster*) samt från danskan öfv. på svenska af C. G. JUNGBERG: *D.* 15 g. 29 juni 1840 — 9 juli 1841; *S.* 4 g. 31 mars — 6 apr. 1859 . . . . 19.

284. **Bröderna Phillibert,** kom. 3 a. af PICARD (*les Deux Philibert*), öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *A.* 27 g. 8 juni 1818 — 26 sept. 1825; *O.* 23 g. 12 juni 1818 — 23 sept. 1844; *K.* 4 g. 9 jan. 1840 — 28 apr. 1842 . . . . 54.

285. **Bröderna på prof,** skåd. 3 a. af PELLETIER-VOLMÉRANGES (*les Frères à l'épreuve*), öfv. af J. J. ASKENBOM: *D.* 1 aug. 1821 — 26 maj 1831 . . . . 32.

286. **Bröderna Stix** eller **Homöopath och Allopath,** lusts. 3 a. af RAUPACH (*Die feindlichen Brüder, oder Homöopath und Allopath*), fritt öfv. af J. H. MEIJERSSON (?): *M.* 6 g. 30 apr. — 31 maj 1854; = bearb. af F. HEDBERG: *S.* 5 o. 9 juni 1861 . . . . 8.

287. **Brödraskulden** (Erik XIV. Senare afdelningen.), trag. 5 a. af J. BÖRJESSON, musik af C. R. AF UHR, dans af S. LUND: *O.* 23 — 27 jan. 1861 . . . . 4.

Bröllоppsdagen, *se* **Herr Klam.**

Bröllоppsfesten, *se* **Jeannettes bröllopp** *och* **Marie.**

288\. **Bröllоppsgåfvan,** kom. 5 a. af IFFLAND (*die Aussteuer*), öfv. af A. WIDERBERG: *A.O.* 18 juli 1801 — 12 febr. 1836 . . . 63.

289\. **Bröstkaramellerna,** lusts. 3 a. med kupletter af PAUL DE KOCK och VARIN (*Un mari perdu*), fritt bearb. af J. JOLIN. musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 34 g. 14 juli 1847 — 17 juli 1848; *M.* 29 apr. 1849; *H.* 3 g. 17 — 20 juni 1852; *DP.* 3 g. 13 nov. 1852 — 17 jan. 1853; *S.* 5 g. 24 jan. — 11 apr. 1855; *L.* 6 g. 20 — 25 okt. 1860 . . . . 52.

På *DP.* kalladt: **Bröstkaramellerna** eller **Min mans familj.**

290\. Den **buttre välgöraren,** kom. 3 a. af GOLDONI (*le Bourru bienfaisant*), öfv. af J. F. SORET: *A.* 17 — 31 aug. 1796 . . 3.

291\. **Bygga upp och rifva ner,** kom. 2 a. af GÖRNER (*Zerstören und Aufbauen*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 27 maj - 25 sept. 1857 . . . . 7.

292\. **Byn i bergen** (äfven **Bergsbyboerne**), kom. 2 a., "med slutkupletter", af KOTZEBUE (*das Dorf im Gebirge*), öfvers. *D.* 24 g. 24 juli 1805 — 27 juli 1831; *NKT.* 3 g. 18 nov. — 30 dec. 1813; = **Byn i bergen,** skåd. med sång, öfv. af H. HERMANSSON och P. C. BOMAN, musik af den sistnämnde: *O.* 6 g. 16 febr. — 12 mars 1846 . . . . 33.

Byskolmästaren, *se* **Öfverraskningen** eller **Generalrepetitionen.**

293\. **Byspelmannen,** operett 1 a. af MESTÉPÈS och CHEVALET (*le Violonneux*), öfv. af L. GRANBERG, musik af OFFENBACH: *M.* 9 maj 1859 — 3 okt. 1862 . . . . 14.

De **båda brefven,** *se* **Clementine.**

294\. De **båda Figaro** eller **Planen till en komedi,** kom. 5 a. af MARTELLY (*les Deux Figaro*), öfv. *O.* 2 dec. 1825 — 23 apr. 1843 . 21.

295\. De **båda frimurarne,** skåd. 3 a. af PELLETIER-VOLMÉRANGES (*les Deux Francs-Maçons, ou les Coups du hasard*), öfvers. *H.* 7 g. 27 sept. — 11 okt. 1852; *DP.* 27 nov. o. 4 dec. 1852 . . 9.

296\. De **båda granadörerne** eller **Misstaget,** kom. 3 a. af PATRAT (*les Deux grenadiers, ou les Quiproquos*), öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 20 sept. 1801 — 5 sept. 1827 . . . . 21.

Äfven annonserad: **De begge grenadiererne** eller **Misstagen.**

297. De **båda kusinerna eller Trägen vinner,** lusts. 2 a. af R. GUSTAFSON: *H.* 28 — 30 juni 1863 . . . . 3.

De **båda officerarne,** *se* **Giftermålsvurmen.**

De **båda Savoyardgossarne,** *se* **De två Savoyarderne.**

De **båda sergeanterne,** *se* **Sundhets-cordonen.**

298. **Bäraren och hans son,** kom. 3 a. af EUGÈNE CORMON och GRANGÉ (*les Crochets du père Martin*), efter en dansk öfvers. (*Fader og Søn*) bearb. af I. HÖGFELDT: *L.* 28 febr. — 28 mars 1860 . . . . 18.

Det **bästa kapitalet,** *se* **Tidens strid.**

299. **Bättre aldrig än sent!** lusts. med sång 1 a. af ULLER [J. F. LUNDGRÉN], musik dels komp. dels arr. af J. BARCK: *L.* 22 dec. 1859 — 22 mars 1860 . . . . 9.

300. **Bättre folk och pack,** lusts. 5 a. af OVERSKOU (*Pak!*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 27 g. 3 sept. 1845 — 16 sept. 1846; *M.* 5 o. 6 mars 1846; *S.* 12 g. 25 nov. 1853 — 6 jan. 1855; *L.* 16 o. 17 maj 1857; under titel **Pack**: *M.* 16 juni 1858 . . . . 44.

Bättre vara brödlös än rådlös, *se* **Michel Wingler.**

301. **Böhmiskan,** op. com. 2 a. af C. S. FAVART (*la Bohémienne*, efter ett ital. intermezzo *la Zingara*), öfv. af C. H. FLINTBERG, musik af RINALDO DI CAPUA: *H.* 11 g. 28 sept. — 30 okt. 1780; äfven under benämning **Ziguenerne:** *E.* 21 g. 22 nov. 1780 — 24 sept. 1783; med titel än **Ziguenerskan,** än **Ziguenerne:** *Mb.* 20 g. 11 dec. 1784 — 1 juni 1793 . . . . 52.

302. **Börd och förtjenst,** kom. 3 a. af LEGOUVÉ (*Par droit de conquête*), fritt öfv. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 1 juni 1856 — 9 juni 1863 . . . . 30.

C.

(Titlar, som saknas under C, sökas under K.)

303. **Cæsars död,** trag. på vers 3 a. af VOLTAIRE (*la Mort de César*), öfv. af J. E. REMMER: *O.* 21 apr. — 22 maj 1829 . . 3.

Caffehuset i London, *se* **Skottländskan.**

Caffehuset i Stora Kyrkobrinken, *se* **Sterbhus-Camereraren Mulpus.**

304. **Califen i Bagdad,** kom. med sång 1 a. af SAINT-JUST (*le Calife de Bagdad*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af BOIELDIEU: *A.* 24 g. 23 maj 1808 — 28 dec. 1824; *O.* 84 g. 6 dec. 1809 — 16 maj 1841; *D.* 12 g. 25 aug. 1827 — 4 aug. 1832; 6 g. 24 — 29 juli 1862; *L.* 20 g. 14 mars 1861 — 25 jan. 1863 . . . 146.

Calle Bultén, *se* **Afskedet.**

305. **Calle Glader** eller **En man af värde,** komisk monolog med sång, af F. HEDBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *L.* 62 g. 27 okt. 1858 — 25 mars 1860; *DP.* 5 maj 1859; *C.* 11 o. 13 sept. 1861 . 65.

306. **Calvin i Genève,** skåd. 5 a. (afdelade i 8 tablåer) af MARC-FOURNIER (*les Libertins de Genève*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 5 g. 13 — 19 febr. 1849; = **Fritänkarne i Genève,** dram 5 a. (afdelade i 9 tablåer), öfv. af F. N. BERG: *O.*, 3 g. 18 — 23 febr. 1849 . . . . 8.

307. **Camilla** eller **Det underjordiska hvalfvet,** skåd. med sång 3 a. af MARSOLLIER (*Camille, ou le Souterrain*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DALAYRAC: *Mb.* 17 g. 29 maj 1797 — 5 mars 1799; = dram med sång, öfv. af C. LINDEGREN: *O.* 6 g. 5 maj 1800 — 22 jan. 1801; *A.* 4 g. 6 apr. 1807 — 13 febr. 1809 . . 27.

"Dediceradt till fruntimren", heter det i annonserna om styckets uppförande på *Mb.*

Caniken i Mejland, *se* **De obudne gästerne.**

308. **Capitain Truls** eller **Arlequins inqvarterings-exercitier,** lusts. 1 a. Bergstrahlska huset 6 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 3 g. 12 dec. 1769 — 27 sept. 1770; *H.* 5 g. 25 aug. 1773 — 26 maj 1775; *E.* 5 g. 3 apr. — 16 okt. 1784; *Mb.* 18 aug. 1785 . 15.

309. **Caprice,** kom. 1 a. af WEHL (*Caprice aus Liebe, Liebe aus Caprice*), öfv. af W. SVENSON(?): *D.* 24 — 31 maj 1852 . . . 3.

Capriserne, *se* **Emelie.**

310. **Caracter-lystnaden** eller **Den rangsjuke borgaren** (äfven: **Rang- eller Caracter-sjukan**), kom. i 3 öppningar, af HOLBERG (*Den honnette Ambition*, imit. efter MOLIÈRE's *le Bourgeois gentilhomme*), öfvers. Bergstrahlska huset 1 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 7 nov. 1769; med titel **Den löjeliga caracters-lystnaden** eller **Honnetta ambition:** *H.* 28 okt. 1774 o. 23 maj 1775 . . . . 4.

311. **Caravanen,** opera (lyriskt skåd.) 3 a. af MOREL DE CHEDEVILLE

(*la Caravane du Caire*, i hvilket styckes författande konung LUDVIG XVI säges haft del), öfv. af J. M. LANNERSTJERNA, musik af GRÉTRY, ballett af L. GALLODIER, F. N. TERRADE och G. B. AMBROSIANI, senare (1809) af L. DELAND: *O.* 41 g. 1 nov. 1796 — 16 febr. 1805, 9 maj 1810 — 10 dec. 1825; *A.* 6 g. 15 febr. — 15 juni 1809 47

Gafs första gången såsom galaspektakel i anledning af Gustaf IV Adolfs anträde till regeringen.

Caravanen till Mecca, *se* De **Musulmanniske pelegrimerne.**

312. **Carl och Marie** eller **Natt-äfventyren,** kom. 5 a. af DUPEUTY och EUGÈNE CORMON (*Paris la nuit*), fritt öfv. af F. N. BERG: *D.* 14 — 20 aug. 1844 . . . . 4.

313. **Carl IX,** hist. skåd. 5 a. af C. F. RIDDERSTAD: *O.* 13 sept. — 21 okt. 1847 . . . . 7.

314. **Carl XII på ön Rügen,** kom. 4 a. af PLANCHÉ (*Charles the XII*), bearb. på tyska af L. W. BOTH (*Carl XII auf Rügen*) och derifrån öfv. på svenska: *D.* 3 juli 1835 — 10 maj 1836 . . . . 11.

315. **Carl XII vid Fredrikshall,** scenisk monolog af C. F. RIDDERSTAD: *O.* 18 okt. 1848 — 6 jan. 1856 . . . . 13.

316. **Carl XII vid Pultava** eller **Sista ressursen,** kom. med sång 2 a. af J. GRANBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 11 — 22 febr. 1850 . . . . 7.

317. **Carlo Beati,** kom. 2 a. af MÉLESVILLE (*Carlo Beati*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 11 — 22 febr. 1850 . . . . 6.

318. **Carnavalen i Beaugency,** fars 1 a. af C. G. ETIENNE och GAUGIRAN-NANTEUIL (*le Carnaval de Beaugency, ou Mascarade sur mascarade*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 14 g. 27 apr. 1808 — 10 febr. 1817; — **Den Fransyske Rochus** eller **Kramhandlaren från Bresey,** vaud. 1 a., bearb. af P. U. HULDBERG: *D.* 5 g. 28 sept. 1833 — 29 sept. 1834 19

319. **Carolina** eller **Taflan,** kom. 1 a. af J. F. ROGER (*Caroline, ou le Tableau*), öfv. af L. D. EGGE: *A.* 17 o. 23 maj 1820 . . 2.

Uppförd af elever.

320. **Carolina** eller **Den vackra arrendatorskan,** kom. med sång 3 a., ord och musik af JULIE CANDEILLE (*Catherine, ou la Belle

fermière), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 16 g. 3 apr. 1794 — 11 febr. 1798; *D.* 22 g. 19 juli 1803 — 27 juli 1819 . . . . 38.

321. **Carolus Magnus eller Spektaklet i Kråkvinkel** (forts. af **De Tyska småstadsboerne**), fars 3 a. af KOTZEBUE (*Carolus Magnus, oder Krähwinkel*), öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *A.* 24 g. 27 febr. 1821 — 9 sept. 1825; *O.* 13 g. 8 jan. 1827 — 14 nov. 1841 . 37.

322. **Casper och Dorothea eller Heroisk Djurgårdsballett** (parodi på **Acis och Galathea**), op. com., 3 a., med prolog, af C. I. HALLMAN, musik af C. STENBORG: *H.* 41 g. 31 aug. 1775 — 8 juni 1781; *E.* 9 o. 11 apr. 1783 . . . . 43.

Prologen uppfördes först från och med d. 30 sept. 1776, då, enligt spektakel-annonsen, den samma nyss blifvit af styckets auktor författad. En annan prolog finnes skrifven af C. MANDERSTRÖM, eller må hända är det dennes arbete som i annonsen orätt tillskrifves HALLMAN.

323. **Casper och Lona eller Betaldt som qvitteras**, kom. med sång 1 a. af J. M. SEDAINE (*Blaise le savetier*), imit. af C. ENVALLSSON, musik af PHILIDOR m. fl. *Mb.* 21 apr. 1797 — 26 jan. 1798 . . . . 12.

Den 11 juni 1797 annonserad: **Sterbhuskamereraren och skoflickaren**, eller **Betaldt som qvitteras**.

324. **Cassander oculist, bedragen genom sin konst,** comedie-parade 1 a., "blandad med vaudeviller", af PIIS och BARRÉ (*Cassandre oculiste, ou l'Oculiste dupe de son art*), imit. af C. ENVALLSSON, musik af flere: *E.* 7 g. 22 maj — 7 okt. 1784; *H.* 10 juni 1784; *Mb.* 11 g. 29 jan. 1785 — 8 apr. 1791 . . . . 19.

Castilianska hederskänslan, *se* **Hernani.**

325. **Catharina af Medicis,** skåd. 5 a. af DE GUERVILLE (*Catherine de Médicis*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 26 apr. — 18 maj 1847 . 4.

326. **Catharina Howard,** dram 5 a. (afdelade i 8 tablåer) af ALEX. DUMAS och ANICET BOURGEOIS (*Catherine Howard*), öfv. af J. AF PONTIN: *O.* 30 dec. 1851 — 10 mars 1852 . . . . 6.

Catinats uniform, *se* **Slaget vid Marsaille.**

327. **Cato von Eisen,** kom. 3 a., efter GOROSTIZA (*Indulgencia para todos*) bearb. på tyska af LAUBE (*Cato von Eisen*) och derifrån öfv. på svenska af N. och B. SPANIER: *M.* 26 febr. — 8 mars 1859 . . . . 8.

328. **Cavallieren sans façon,** lustsp. 1 a. *H.* 21 aug. 1775 — 16 juli 1777 . . . . 5.

Äfven annonserad: **Monsieur de sans façon, — Sieur sans façon, — Le sans façon, — Sans façon.**

329. **Celestine** eller **Den återfundna älskarinnan,** dram 3 a. af H. A. KULLBERG: *A.* 1 dec. 1797 — 30 jan. 1798 . . . . . 3.

330. **Celine,** kom. 2 a., efter SCRIBE och MÉLESVILLE (*la Petite soeur*) samt ANICET BOURGEOIS och DECOURCELLE (*la Joie de la maison*) bearb. af L. GRANBERG: *M.* 6 apr. — 11 juni 1858 . 16.

331. **Celine** eller **Opinionen,** skåd. 5 a. af ALBOIZE DE PUJOL (*Céline la Créole, ou l'Opinion*), öfv. af O. HYCKERT: *M.* 15 — 28 dec. 1848 . . . . 4.

332. **Cendrillon,** féeri-opera 3 a. af C. G. ETIENNE (*Cendrillon*), öfv. af C. G NORDFORSS, musik af NICOLO ISOUARD, dans-divertissement af L. DELAND: *O.* 83 g. 28 febr. 1811 — 17 mars 1858; *A.* 23 maj 1833 . . . . 89.

333. **Cendrillon** eller **Lilla glastoffeln,** sagospel 3 a. med sång och dans, efter ETIENNE bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musiken arr. af E. BECKER, dansen af A. SELINDER: *DP.* 5 apr. — 24 nov. 1859 . 17.

Cervantes' porträtt, *se* **Michael Cervantes' porträtt.**

Cesar de Bazano, *se* **Don Cesar de Bazano.**

Chapolard, *se* **Herr Chapolard.**

334. **Charlataneriet,** kom. 1 a. af SCRIBE och MAZÈRES (*le Charlatanisme*), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 4 juni 1846 — 6 febr. 1860 . 24.

335. **Charlatanerne,** kom. 3 a., med kupletter, af PIGAULT-LEBRUN (*les Empiriques*), öfv. (1 o. 2 a.) och bearb. (3 a.) af B. G. WESTBERG: *A.* 77 g. 30 maj 1800 — 28 aug. 1825; *O.* 13 g. 27 okt. 1826 — 26 dec. 1840 . . . . 90.

336. **Charlot** eller **Maskerad-intrigen,** kom. 3 a. af LOCKROY, ANICET BOURGEOIS och VANDERBURCH (*Charlot*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 24 febr. — 7 mars 1845 . . . . 4.

337. **Charlotte Brown,** kom. 1 a. af M:me DE BAWR (*Charlotte Brown*), öfvers. *D.* 2 aug. — 1 sept. 1836 . . . . 4.

338. **Chelonid,** trag. 5 a. af G. G. ADLERBETH: *A.* 25 febr. — 27 apr. 1802 . . . . 3.

339. **Chevalier de Maison-Rouge,** skåd. 5 a., afdelade i 11 ta-

blåer, af Alex. Dumas och Maquet (*le Chevalier de Maison-Rouge*), öfv. af L. A. Malmgren, kupletter af O. Hyckert, musik af J. N. Ahlström: *M.* 8 nov. 1847 — 22 maj 1862 . 19.

340. **Chevalier de Saint-Georges,** skåd. 3 a. af Mélesville och Roger de Beauvoir (*le Chevalier de Saint-Georges*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 17 febr. 1842 — 15 sept. 1843 . . . . . . 12.

Chorsångerskan, *se* **Studentens hustrur.**

Christina, *se* **Drottning Christina.**

341. **Clarence** eller **Slägtingarne,** kom. 2 a., från franskan öfv. af F. N. Berg: *D.* 3 juli — 1 sept. 1843 . . . . 7.

342. **Clas och Lotta,** op. com. 1 a. af J. M. Sedaine (*Rose et Colas*), imit. af C. Stenborg, musik af Monsigny: *Mb.* 32 g. 21 juli 1790 — 17 aug. 1798; *D.* 3 g. 31 aug. — 7 sept. 1804 . 35.

343. **Claudine** eller **Skoputsaren,** kom. med sång 1 a. af J. M. Deschamps (*Claudine, ou le Petit commissionnaire*), öfv. af C. Lindegren, musik af Bruni: *A.* 19 g. 17 aug. 1801 — 12 apr. 1810; *D.* 5 g. 1 juli 1815 — 10 sept. 1828 . . . . 24.

344. **Clavigo,** sorgs. 5 a. af Goethe (*Clavigo*), öfv. af H. Sandström: *M.* 21 — 26 okt. 1846 . . . . 3.

345. **Clemence** eller **Advokatens dotter,** dram 2 a. af M:me Ancelot (*Clémence, ou la Fille de l'avocat*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 11 jan. — 20 febr. 1841 . . . . 6.

346. **Clementine** eller **De båda brefven,** kom. 1 a. af J. Ancelot och Jules Cordier (*Clémentine*), öfv. af U. Gyldenstolpe: *O.* 9 maj 1837 . . . . 1.

347. **Clementine och Desormes,** dram 5 a. af Monvel (*Clémentine et Desormes*), öfvers. af J. G. De la Gardie (öfversedd af J. H. Kellgren): *O.* 6 g. 24 apr. — 25 sept. 1793; *A.* 26 g. 22 nov. 1793 — 9 dec. 1804 . . . . 32.

348. **Cleopatra** eller **Ödets och kärlekens egensinnighet,** sorgs. i 5 öpningar, af E. Brander: Bergstrahlska huset 16 febr. 1769 . 1.

349. **Clermont,** kom. 2 a. af Scribe och Vanderburch (*Clermont, ou Une femme d'artiste*), öfv. af A. E. Widegren: *O.* 4 g. 12 okt. — 29 nov. 1840; = **Clermont** eller **Konstnärens hustru,** efter Holsts danska behandling (*Clermont eller Kunstnerens Kone*) öfv. af E. W. Djurström: *L.* 8 g. 5 — 14 nov. 1857 . . 12.

350. **Coelina,** dram 3 a. af Pixérécourt (*Coelina, ou l'Enfant du mystère*), öfv. af L. Manderström, ballett af L. Deland: *A.* 35 g. 10 sept. 1802 — 2 maj 1825; *O.* 5 g. 7 febr. 1817, 8 mars 1827 — 7 okt. 1838 . . . . 40.

351. **Coliche eller Ministern och sättaren,** kom. 1 a. af N. P. Duport och Foucher (*Coliche, ou Un pamphlet sous Mr de Maurepas*), öfv. af J. O. Flodman: *M.* 5 g. 26 mars — 2 dec. 1845; = **Coliche,** öfv. af K. Almlöf: *D.* 5 g. 1 — 6 juli 1859 . 10.

352. **Colin och Babet,** op. com. (lyrisk kom.) 2 a., "med vaudeviller", af Piis och Barré (*la Matinée et la veillée villageoises, ou le Sabot perdu,* efter ett ital. stycke *la Pianella persa*), imit. af C. Envallsson, musik af flere tonsättare: *Mb.* 102 g. 3 febr. 1787 — 23 dec. 1798; *A.* 26 g. 20 jan. 1802 — 24 okt. 1820; *O.* 4 g. 2 jan. — 5 sept. 1832 . . . . 182.

353. **Colonien eller Nybygget,** op. buffa 2 a. af Framéry (*la Colonie,* imit. efter ett ital. stycke *l'Isola d'Amore*), öfv. af C. Envallsson, musik af Sacchini: *E.* 8 g. 7 maj — 3 sept. 1783; *Mb.* 24 g. 5 maj 1787 — 15 juni 1793 . . . . 32.

Äfven annonserad ensamt **Colonien,** och vid sista föreställningen på *Mb.* **Colonien** eller **Oskuldens seger.** — Den tryckta pjesen uppgifver oriktigt, att första föreställningen på *E.* egde rum den 3 maj 1783.

354. **Comedien inpromptu,** lusts. 1 a. af Ph. Poisson (*l'Impromptu de campagne*), efter Jüngers tyska bearbetning (*die Comödie aus dem Stegreif*) öfv. af M. Altén: *Mb.* 19 g. 27 juni 1798 — 10 apr. 1799; *A.* 37 g. 29 okt. 1800[1]— 30 okt. 1817; *O.* 5 g. 11 okt. 1830 — 24 febr. 1831 . . . . 61.

355. **Commissionären** eller **Det misslyckade försöket,** kom. 1 a., öfv. af J. W. Spetz: *D.* 1 maj 1802 — 18 maj 1810 . . 25.

Äfven annonserad: **Det misslyckade försöket** eller **Lilla commissionairen.**

Concerten i Kråkvinkel, *se* **Den falska Catalani.**

356. **Concerten i Westerköping,** dramatiskt skämt 1 a. af Aug. Säfström: *D.* 26 juni — 9 juli 1854 . . . . 6.

357. **Concerten på hofvet,** op. com. 1 a. af Scribe och Mélesville (*le Concert à la cour, ou la Débutante*), öfv. af P. U. Huldberg, musik af Auber: *O.* 7 febr. — 2 apr. 1834 . . . 3.

358. **Conradini, röfvaranförare,** skåd. 5 a. *D.* 16 juli — 12 sept. 1812 . . . . 4.

Constance och Belmont, *se* **Enleveringen ur seraljen.**

359. **Cora** eller **Slafveriet,** skåd. med sång 5 a. af BARBIER (*Cora, ou l'Esclavage*), efter en dansk behandling fritt öfv. af ULLER [J. F. LUNDGRÉN], musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 16 aug. — 10 nov. 1862 . . . . 24.

360. **Cora** eller **Solens prestinna,** skåd. 5 a. af KOTZEBUE (*die Sonnenjungfrau*), öfv. af G. EURÉN: *D.* 7 sept. 1810 - 28 juli 1820 . 19.

361. **Cora och Alonzo,** op. 3 a. af G. G. ADLERBETH (ämnet hemtadt ur MARMONTEL'S *Incas, ou la Déstruction de l'empire du Pérou*), musik af NAUMANN, ballett först af L. GALLODIER, senare (1817) af LEDET: *O.* 30 sept. 1782 — 7 okt. 1832 . . *an.* 42.

Gafs första gången vid Kongl. Operahusets invigning.

362. **Cornetterne** eller **Bryderi och fintlighet,** kom. 1 a., från franskan öfv. af G. NORSTEDT: *O.* 12 jan. 1835 — 9 jan. 1837 . 8.

363. **Correggio,** sorgs. 5 a. af OEHLENSCHLÄGER (*Correggio*), öfv. af H. SANDSTRÖM: *K.* 27 febr. o. 2 mars 1840; *D.* 5 g. 18 juli — 3 sept. 1840 . . . . 7.

364. **Corregidoren,** skåd. 3 a. af ANTONY och LÉOPOLD [CHANDEZON] (*le Corrégidor, ou les Contrebandiers*), öfv. af A. LINDEBERG: *O.* 28 mars — 9 apr. 1835 . . . . 4.

365. **Correspondensen** eller **Hvilken af kusinerna är det?** kom. 1 a. af EMILE [BALISSON DE ROUGEMONT], E. V. ARAGO och BASSET (*le Cousin Frédéric, ou la Correspondance*), fritt öfv. af G. NORSTEDT: *O.* 7 mars — 5 okt. 1834 . . . . 4.

366. **Crediten,** kom. 1 a. af A. F. RISTELL: *B.O.A.* 2 aug. 1787 — 10 dec. 1794 . . . . 17.

367. **Creditens begrafning,** lusts. 1 a. *H.* 10 juli 1776 o. 10 sept. 1779 . . . . 2.

Af "högtyska Comoedianter" uppfördes på *B.* den 16 okt. 1783 en "bourlesque" (af BARANTE) kallad *le Tombeau de maitre André, c'est: il Parlamento delle donne; das ist: Credits Begräbniss, oder Das grosse Weiber Parlament.* Må hända är detta stycke originalet till det på *H.* gifna lustspelet.

368. **Crispin far,** kom. 3 a. af ROMANUS (*Crispin als Vater*), öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 21 okt. 1801 — 2 juni 1802 . . . . . . 5.

369. **Crispin gouvernant,** kom. 3 a. *D.* 17 juni 1822 — 12 juli 1827 9

Originalet är kanske *Crispin duegne* af L. PH. DE SÉGUR.

Crispin Medicus, *se* **Doctor Truls.**

Crispin sin herres rival, *se* **Drängen sin herres rival.**

Crispinerne, *se* De **begge Crispinerne.**

370. **Cromwells dotter,** dram 1 a. af ROUGEMONT (*la Fille de Cromwell*), öfv. af A. E. WIDEGREN: *K* 22 okt. — 12 dec. 1841 . 9.

371. **Cromwells son,** kom. 5 a. af SCRIBE (*le Fils de Cromwell, ou Une restauration*), öfv. af J. A. GILLE: *O.* 26 o. 28 sept. 1835 . 2

372. **Czar och timmerman** eller **Borgmästaren i Sardam,** komisk op. 3 a., text af LORTZING (*Czaar und Zimmermann*), öfv af J. M ROSÉN, musik af LORTZING: *O.* 6 nov. — 3 dec. 1843 . . . 6.

Czar Peter I och Catharina, *se* Den **Marienburgska flickan.**

373. **Czar Peter den store** eller **Strelitzerne,** hist. dram 4 a. af VON BABO (*die Strelitzen*), öfv. af C ENVALLSSON: *Mb* 3 — 10 nov. 1798 . . . . 3.

374. **Czar Peter skeppstimmerman i Holland,** kom. 3 a., med divertissement af dans, af MÉLESVILLE, BOIRIE och MERLE (*le Bourgmestre de Sardam, ou les Deux Pierre*), öfvers. *A* 17 g. 8 okt. 1819 — 9 maj 1825; *O.* 4 g 3 mars 1828 — 1 nov. 1838 . 21.

D.

375. **Dackefejden,** hist. skåd. 5 a. af G. O. HYLTÉN-CAVALLIUS: *O.* 26 nov. — 2 dec. 1846 . . . . 5.

376. **Dagblads-annonsen,** vaud. 1 a. af WENGEL (*Cousine Lotte*), öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musiken arr. af J. W. SÖDERMAN: *D* 8 juli — 29 aug. 1855 . . . . 10.

377. **Dagboken,** kom. 2 a. af BAUERNFELD (*das Tagebuch*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 5 — 16 dec. 1840 . . . . 4.

378. **Dagen efter bröllopet,** kom. 1 a. af DUMANOIR (?*le Code des femmes*), öfvers. *M.* 30 apr. — 9 maj 1849 . . . . 5.

379. **Dagen före bröllopet,** kom. 1 a. af MÉLESVILLE (*la Veille des noces*), fritt öfv. af A. BACKMAN: *O.* 5 g. 15 sept. 1823, 2

jan. 1827 — 17 okt. 1838; *A*. 10 g. 20 sept. 1822 — 14 nov. 1825; *DP*. 9 g. 14 — 30 dec. 1858 . . . . 24.

380. **Dagen gryr!** hist. skåd. 4 a. af F. Hedberg, musik af J. A. Söderman: *O*. 24 jan. — 24 mars 1863 . . . . 16.

381. **Dalaröflickan** eller **Den ädelmodige sjöcapitainen,** komisk op. 2 a., imit. af C. Envallsson, som äfven valt och ordnat musiken: *D*. 13 g. 5 sept. 1804 — 19 juni 1809; = ny behandling, med titel **Dalaröflickan,** lusts. med sång 1 a., af Aug. Säfström, musiken arr. af E. Becker: *DP*. 14 g. 13 jan. 1859 - 18 mars 1860 . . . . 27.

Dalkarlarne, *se* **Fri-Corpsen.**

382. **Dalkullan,** tal- och sångspel 3 a. af V. Hebbe: *D*. 13 — 23 aug. 1858 . . . . 9.

383. **Damer och hussarer,** lusts. 3 a., från polska orig. af Fredro öfv. på tyska af Zimmermann (*Damen und Husaren*) och derifrån på svenska af F. Eimele: *D*. 25 g. 24 juli 1835 — 9 sept. 1849; *M*. 6 g. 30 nov. - 27 dec. 1848; *S*. 17 g. 9 jan. 1855 — 11 jan. 1859 . . . . 48.

384. **Damernas riddare,** lusts. 1 a. af Marc-Michel och Labiche (*le Chevalier des dames*), öfv. af L. A. Malmgren: *H*. 10 g. 16 juli 1856 — 24 juli 1857; = efter en dansk tolkning (*Damernes Ridder*) öfv. af I. Högfeldt: *L*. 28 o. 30 apr. 1859 . . . . 12.

Danaës bild, *se* **Salvator Rosa.**

385. **D'Aranda** eller **De häftiga passionerna,** kom. 2 a. af Scribe (*D'Aranda, ou les Grandes passions*), öfv. af L. A. Malmgren: *O*. 27 - 31 okt. 1847 . . . . 3.

Dardanell och hans upptåg på landet, *se* **Herr Dardanell . . .**

386. **Datum in blanco** eller **Procentaren,** kom. 5 a. af Wivet (*Datum in Blanco, eller Den af sin egen Last straffede Aagerkarl*), öfv. af C. Envallsson: *Mb*. 14 juli 1786 -- 31 juli 1798 . 19.

"Dedicerad till samtelige Herrar Procentare, så Principaler som Commissionairer och Inbringare", heter det i spektakel-kungörelserna. Den tryckta pjesen annonserades till salu med 50 proc. rabatt för proceutare.

387. **David och Goliath,** äfventyr i 1 a. af Z. Topelius: *DP*. 16 — 21 okt. 1859 . . . . 5.

388. **De sämjas ej,** riksdagsfanfarer 1 a., med kupletter, svenskt orig., musik arr. af F. DILLE: *L.* 26 nov. — 3 dec. 1860 . . 5.

389. **De äro litet tokiga!** lusts. 1 a. af DE NAJAC (*Plus on est de fous* ..., ämnet hemtadt ur en novell af ABOUT), öfvers. *H.* 7 aug. 1861 — 19 juni 1862 . . . . 13.

390. **Deborah,** skåd. 4 a., med körer och kupletter, af MOSENTHAL (*Deborah*), öfv. af J. JOLIN, musik af A. RANDEL: *O.* 28 sept. — 9 okt. 1859 . . . . 6.

391. **Debutanten och hennes far,** kom. 5 a. af BAYARD och THÉAULON (*le Père de la debutante*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 41 g. 10 dec. 1838 — 15 mars 1868; *M.* 4 g. 16 okt. 1845 — 18 jan. 1846; *D.* 45 g. 14 juni 1849 — 30 sept. 1861; *L.* 6 sept. 1853 . 91.

Decemviratet, *se* **Virgina.**

392. Det **delade hjertat,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*Das getheilte Herz*), öfvers. *A.* 15 g. 3 jan. 1816 — 27 jan. 1820; *O.* 4 g. 8 febr. 1816 — 9 maj 1819; *D.* 7 sept. 1820 . . . . 18.

393. **Delphine,** kom. 2 a. af MÉLESVILLE och CARMOUCHE (*la Femme de l'avoué*), öfv. af S. C. GÖTHEEK: *K.* 1 — 8 dec. 1841 . 3.

394. **Democritus,** kom. i 5 öppningar, af REGNARD (*Démocrite*), öfvers. *H.* 19 juli 1775 — 25 aug. 1779 . . . . 5.

Äfven annonserad: **Den store och namnkunnige Grekiske Philosophen Democritus.**

Den af kärlek svagsinta, *se* **Nina.**

Den af pigan till doktor promoverade drängen, *se* **Doktor Truls.**

Den för sin falskhet bedragne cavailleren, *se* Den **Otacksamme.**

395. **Den genom sin hustru bedragne Arlequin,** lusts. 1 a. Theatern vid Jerntorget 8 g. 5 dec. 1769 — 20 nov. 1770; *H.* 8 g. 9 aug. 1773 — 10 aug. 1774 . . . . 6.

Jfr **Arlequin galanteri-krämare** *och* **Holländska tvätthuset.**

396. **Den om heder täflande kärleken,** sorgs. på vers i 5 afhandl. af P. CORNEILLE (*le Cid*), öfv. af G. BODING: *B.* första gången 23 sept. 1740; *H.* 21 o. 25 aug. 1777 . . . . *en.* 3.

På *H.* annonserad: **Le Cid eller Den för fäderneslandet om heder täflande kärleken.**

397. **Den om sin lycka skrytande cavalieren,** kom. på vers 1 a. af VOLTAIRE (*l'Indiscret*), öfv. af S. BREDHA: Bergstrahlska huset 11 okt. 1768; Theatern vid Jerntorget 1 dec. 1769 o. 24 apr. 1770; *B.* 13 mars 1772; *H.* 5 g. 28 juli 1773 — 20 aug. 1779; *E.* 3 g. 27 dec. 1783 — 22 mars 1784; *Mb.* 8 okt. o. 11 nov. 1785 . . . . 14.

398. **Den Ondes besegrare,** folk-komedi 5 a., efter MÉLESVILLE (*le Fil de la Vierge*) bearb. på danska af OVERSKOU (*Fandens Overmand*) samt från danskan öfv. och lämpad för svenska scenen af J. STJERNSTRÖM: *M.* 159 g. 27 dec. 1855 — 3 juni 1863; *H.* 5 g. 20 — 25 aug. 1863 . . . . 164.

399. **Den rätte kommer nog,** kom. 1 a. med sång af GUMBERT (*Bis der Rechte kommt*), öfv. af H. F. APELBOM, musik af GUMBERT: *L.* 12 g. 6 mars — 14 apr. 1862; *D.* 3 g. 31 juli — 3 aug. 1862 . 15.

400. **Den som vill narra andra blir ofta narrad sjelf,** kom. 1 a., "öfv. från ett ryskt original": *Mb.* 5 juni 1791 — 30 mars 1799 . 19.

401. **Der man tagit sot skall man taga bot,** dramat. skämt i 3 indelningar, af MOLIÈRE (*l'Amour medecin*), fritt öfv. af S. J. CALLERHOLM: *H.* 7 sept. 1859 — 28 juni 1860 . . . . 15.

402. **Der — på väggen,** lusts. med sång 1 a. af LABICHE och E. MOREAU (*le Clou aux maris*), efter GÖRNERS tyska behandling (*Der — am Nagel*) fritt öfv. af H. F. APELBOM, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 17 maj — 11 okt. 1861 . . . . 7.

Des Chalumeaux, *se* **Herr Des Chalumeaux.**

403. **Descartes,** hist. skåd. 2 a. af BOUILLY (*René Descartes*), öfv. af J. D. VALERIUS: *A.* 3 mars — 4 apr. 1802 . . . . . . 5.

Deserteuren, *se* **Alexis** *och* **Den unge deserteuren.**

404. **Det lyckades intet,** kom. 4 a. *D.* 28 juli 1811 — 24 juni 1814 . 12.

Det skall någon orsak ha, *se* **Boussaronerne.**

405. **Det spökar i skogen,** kom. med sång i 3 tabläer, svenskt (finskt) orig. *D.* 25 — 30 juni 1861 . . . . 3.

406. **Det var hans bästa råd,** kom. 1 a. af MARSOLLIER (*le Parti sage*), öfvers. *H.* 5 sept. 1777 . . . . 1.

407. **Det var inte hon!** kom. med sång 1 a., efter tyskan bearb. af C. G. MICHAL, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *L.* 22 dec. 1856 — 6 jan. 1857 . . . . 8.

408. **Det är densamma,** kom. 1 a. af JOSEPH DE SÉGUR (*C'est la même*), öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 16 juni 1801 — 1 juli 1802 . 18

Uppfördes första gången vid Djurgårds-theaterns invigning

409. **Det är farligt att leka med elden,** komedi-proverb 1 a af COQUATRIX? (*Il ne faut pas jouer avec le feu*), fritt öfv af J A. VON ESSEN: *DLC.* 18 okt. 1853 . . . . 1.

"Det är Guds vilja", *se* **Fatalisten.**

410. **Deucalion och Pyrrha,** kom. 1 a. af SAINT-FOIX (*Deucalion et Pirrha*), öfvers. Bergstrahlska huset 24 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 20 febr. 1770; *H.* 19 juli 1773 o 10 okt. 1774; *D.* 1 maj 1814; kom. (skåd.) på vers med sång och dans. imit. af W VON ROSENHEIM, musik af SARTI (?), ballett af MARCADET med musik af HAYDN och P J. LAMBERT: *B O A* 26 g 21 okt. 1790 — 28 nov. 1798 . . . . 31.

MARCADETS ballett gafs först vid styckets upptagande på *O.* den 7 dec. 1792.

411. **Diamanten,** dram 3 a. af DUCANGE (*le Diamant*). öfv af G BACKMAN: *O* 15 febr. — 7 apr. 1836 . . . . 7.

412. **Diane,** dram 5 a. af AUGIER (*Diane*), fritt öfv. af L. A MALMGREN: *O.* 15 dec. 1853 — 26 mars 1854 . . . . 4.

413. **Dido och Æneas,** lyrisk trag. 5 a. med prolog. efter GUSTAF III:s plan utarbetad af J. H. KELLGREN, musik af J M. KRAUS, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 18 nov. 1799 — 15 okt. 1801 . . 7.

Gafs första gången såsom galaspektakel i anledning af kronprinsen Gustafs födelse.

414. **Diederich Menschenskräck,** lusts. i 1 öppning, af HOLBERG (*Diderik Menschen-Skræk*), öfvers. *H.* 11 okt. 1779; — **Diedrich Menschenschräck** eller **Den narrade Juden,** öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 64 g. 8 juli 1795 — 25 febr. 1816; *O.* 4 g. 29 dec. 1826 — 26 jan. 1827 . . . . 69.

415. **Diplomaten,** kom. 2 a. af SCRIBE och GERMAIN DELAVIGNE (*le Diplomate*), öfv. af J. C. PUKE: *O.* 5 g. 7 sept. — 7 dec. 1829; = öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 6 g. 19 febr. — 8 mars 1846 . . . . 11.

Distraktionerna, *se* De begge tankspridde.

416. **Divertissement** uti sång, i anledning af konungens åter-

komst från Finland, af C. ENVALLSSON: *E.* 12 o. 19 juli 1783 . 2.

"Slutas med en quartetto af den berömde Piccini", säger annonsen.

417. **Divertissement** i sång, med anledning af konungens återkomst från Finland, af C. ENVALLSSON: *Mb.* 28 juni 1785 . . 1.

418. **Divertissement** i anledning af konungens återkomst: *B.* 12 — 26 juli 1787 . . . . 3.

419. **Divertissement** i anl. af segern vid Hogland, af C. ENVALLSSON: *Mb.* 28 juli 1788 . . . . 1.

420. **Divertissement** i anl. af hertig Carls återkomst, af C. ENVALLSSON: *Mb.* 5 o. 7 dec. 1788 . . . . 2.

421. **Divertissement** i anl. af konungens återkomst, af D. G. BJÖRN: *Mb.* 27 o. 29 dec. 1788 . . . . 2.

422. **Divertissement** vid slutet af **Michel Wingler på Amerikanska ön,** af D. G. BJÖRN, musik af C. STENBORG: *Mb.* 1 nov. 1789 . . . . 1.

423. **Divertissement** i anl. af svenska vapnens lycka under konungens befäl: *Mb.* 4 juni 1790 . . . . 1.

424. **Divertissement** i anl. af hertig Carls återkomst från kriget: *Mb.* 20 sept. 1790 . . . . 1.

425. **Divertissement** i anl. af hertig Carls födelsedag: *O.* 7 okt. 1793 . . . . 1.

Djefvulens pengar, *se* **Tvåhundratusen Francs.**

426. **Dockan** eller **Lilla systern,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*la Petite soeur*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *D.* 6 maj 1830 — 1 juni 1831 . . . . 9.

Jfr **Celine.**

Doktor Crispin, *se* **Doktor Truls.**

Doktor Human, *se* **Doktor Petit.**

427. **Doktor Maurice,** kom. 2 a. af MÉLESVILLE och DUVEYRIER (*Maurice*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 4 — 20 mars 1850 . . 8.

428. **Doktor Petit** eller **Operationen,** kom. 5 a. af C. LINDEGREN: *A.* 19 g. 26 mars 1803 – 14 dec. 1818; *O.* 3 g. 13 — 24 jan. 1831; — med benämning **Doktor Human,** 3 a., bearb. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 10 g. 4 jan. — 6 dec. 1855 . . . . 32.

429. **Doktor Tartaglia,** operett 2 a. med dans, efter TH. SAUVAGE

(*l'Eau merveilleuse*) bearb. af I. DANNSTRÖM och A. BLANCHE, musik af DANNSTRÖM: *O.* 24 mars 1851 . . . . 1.

430. **Doktor Truls** (äfven **Doktor Crispin**), kom. 3 a. af HAUTEROCHE (*Crispin medecin*), öfvers. Bergstrahlska huset 10 o. 19 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 3 g. 23 nov. 1768 — 21 nov. 1770; *H.* 18 g. 28 aug. 1778 — 9 okt. 1780; *E.* 10 g. 15 maj 1781 — 30 aug. 1784; under benämning **Doktor Crispin** eller **Den af pigan till doktor promoverade drängen:** *Mb.* 4 g. 3 jan. 1765 — 24 jan. 1766; **Crispin Medicus,** öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 79 g. 23 mars 1800 — 6 maj 1822; *O.* 16 g. 1 febr. 1828 — 18 mars 1838 . . . . 126.

431. **Doktor Wespe eller Qvinnans emancipation,** kom. 5 a. af BENEDIX (*Dr Wespe*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 19 g. 11 dec. 1843 — 11 mars 1855; *D.* 3 g. 6 — 10 juni 1849 . . . . . 22.

Doktorn och apothekaren, se **Den tokroliga natten.**

432. **Doktorns marionetter,** dram 5 a. af CARRÉ och BARBIER (*les Marionnettes du docteur*), öfv. af J. JOLIN: *O.* 23 febr. 1853 — 15 jan. 1860 11

433. **Domalder,** trag. 5 a. af A. F. RISTELL: *E.* 27 aug. 1782 — 19 juli 1783 . . . . 3.

434. **Domis död** (forts. af **Kärlek och hämnd eller Den Amerikanska apan**), melodram 1 a., från tyskan öfv. af W. SVENSON: *O.* 12 — 25 mars 1836 . . . . 5.

Apans roll utfördes af H. Springer. Se **Kärlek och hämnd.**

435. **Don Carlos, infant af Spanien,** trag. 5 a. af SCHILLER (*Don Carlos, Infant von Spanien*), fritt öfv. af J. A. WULFF: *O.* 6 g. 26 mars — 5 apr. 1838; = dramat. dikt, lämpad för svenska scenen efter den på Kongl. Theatern i Berlin gifna bearbetning, öfv. af H. BJURSTEN: *M.* 8 g. 1 dec. 1862 — 13 jan. 1863 . . . . 14.

436. **Don Cesar de Bazano,** skåd. 5 a. af DUMANOIR och DENNERY (*Don César de Bazan*), öfv. af L. A. MALMGREN, ouverture och andra musiknummer af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 54 g. 12 dec. 1844 — 6 apr. 1863; *H.* 4 g. 28 aug. — 16 sept. 1851; *DLC.* 4 g. 12 sept. — 8 nov. 1853 . . . . 62.

437. **Don Juan,** skåd. med sång 2 (sedermera fördelade i 4) a., ital. libretto af DA PONTE (*il Dissoluto punito, ossia il Don Gio-*

vanni, efter Molière's *le Festin de Pierre*), öfv. på tyska af Rochlitz och derifrån på svenska af C. G. Nordforss; från d. 27 jan. 1856 uppfördt till en del efter ny öfvers. af W. Bauck: musik af Mozart: *O.* 6 dec. 1813 — 8 maj 1868 . . . . . 169.

438. **Don Juan af Österrike,** skåd. 5 a. af Casimir Delavigne (*Don Juan d'Autriche, ou la Vocation*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 28 febr. 1840 — 7 nov. 1842 . . . . 8.

439. **Don Juan emot sin vilja,** kom. 3 a. af Trautmann (*Ein Don Juan wider Willen,* efter E. Carléns roman *Ett år*), öfv. af M. Schück: *H.* 1 — 9 aug. 1855 . . . . 6.

440. **Don Micco och Lesbina** eller **Tidens sed,** op. com. 1 a. af Biancolelli och J. A. Romagnesi (*Don Micco e Lesbina*), imit. och satt i musik af C. Stenborg: *H.* 13 g. 11 aug. — 30 okt. 1780; *E.* 34 g. 22 nov. 1780 — 22 sept. 1784; *Mb.* 21 g. 19 febr. 1785 — 15 juni 1793 . . . . 68.

Äfven annonserad ensamt **Tidens sed.**

441. **Don Ranudo de Colibrados** eller **Fattigdom och högfärd,** lusts. 5 a. af Holberg (*Don Ranudo de Colibrados eller Fattigdom og Hoffærdighed*), öfv. af E. H. Berling: *B.* första gången 30 okt. 1745; Theatern vid Jerntorget 8 maj 1770; *H.* 15 g. 13 sept. 1773 — 26 juli 1788; *E.* 4 g. 25 maj — 16 sept. 1782; *Mb.* 5 g. 18 dec. 1785 — 24 okt. 1788; = i 4 a. efter en fri bearb. af Kotzebue (*Don Ranudo de Colibrados*), öfv. af J. Imnelius (?): *D.* 19 g. 28 aug. 1830 — 2 aug. 1834; *M.* 9 g. 28 aug. 1845 — 8 maj 1854; *S.* 5 g. 19 jan. — 2 febr. 1856 . . . . *an.* 59.

442. **Donaufrun,** romant. skåd. med sång 3 a. af Hensler (*das Donauweibchen*), öfv. af E. W. Djurström, musik af Kauer: *M.* 19 g. 24 febr. 1844 — 24 mars 1845; med benämning **Donaufrun** eller **Sjödrottningen:** *C.* 16 g. 1 aug. — 16 sept. 1862 . . 35.

443. **Donnerpamp,** parodi (på **Roland**) med sång 1 a. af C. I. Hallman, musik af C. Stenborg och J. D. Zander: *H.* 21 juni — 16 aug. 1783 . . . . 4.

444. **Dottern,** kom. 2 a. af Dennery och Clément (*Noémie*), öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 17 maj 1847 — 25 okt. 1850 . . . . 9.

445. **Dottersonen,** kom. 1 a. af Bayard och Varner (*le Petit-fils*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 1 nov. 1847 — 1 jan. 1860 . 22.

446. **Dresden, Moskwa och St. Helena,** episoder ur Napoleons

lefnad 3 a., efter ALEX. DUMAS och CORDELLIER-DELANOUE (*Napoléon Bonaparte, ou Trente ans de l'histoire de France*) bearb. af A. LINDEBERG: *M.* 6 — 16 mars 1846 .... 7.

447. **Drottning Christina,** heroisk dram (äfven "comedie héroïque") på vers med sång och dans 4 a., efter GUSTAF III:s plan utarb. af J. H. KELLGREN, musik af C. F. MÜLLER, ballett af L. GALLODIER med musik af P. J. LAMBERT: *B.* 3 g. 24 jan. — 10 febr. 1791; *O.* 29 g. 1 nov. 1792 — 8 juni 1838 ... 32.

Uppfördes första gången 1785 på Gripsholm af Kongl. Hofvet, sedermera den 19 aug. 1787 på Drottningholm af personalen vid Kongl. Operan och Svenska Dramatiska Theatern.

448. **Drottning Christina,** hist.-romant. skåd. 5 a. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 5 mars — 16 dec. 1855 .... 25.

449. **Drottning Christina och Axel Oxenstjerna,** dram. skizz 1 a. af G. H. MELLIN: *O.* 27 febr. 1850 .... 1.

450. **Drottning Christina vid sexton år,** kom. 2 a. af BAYARD (*la Reine de seize ans*), öfv. af T. G. RUDBECK: *D.* 9 g. 15 juni — 20 juli 1839; *K.* 20 febr. 1840 .... 10.

451. **Drottning Disa,** tragedi-komedi på vers i 5 öppningar, med prolog, bearb. efter J. MESSENIUS: *B.* 2 maj 1740; Theatern vid Jerntorget 15 o. 31 maj 1770; *H.* 3 o. 10 nov. 1773 . . *an.* 5.

Tidningsannonsen om föreställningen på *B.* tillkännagifver uppförandet af "en på svensk vers skrefven Tragi Comoedie kallad: *Drottning DISA*, med en Prologue emellan Thor, Ode och Frigga etc. jemte så väl Vocal som Instrumental Musique af en Orquester bestående utaf 25 Personer". — Annonsen om första föreställningen på *H.* meddelar, att prologen "är alldeles lämpad och skrifven efter hufvudpjesen", samt att "Representationerne äro följande: 1:o Visar sig uti Prologen Thor och Oden, med dunder och blixt, som hotar Sverige med total undergång, samt Frigga som lofvar hjelp bete. 2:o Härhålden, som förkunnar konungens befallning under puke- och trompeteklang. 3:o Procession till offret. 4:o Visas en illumination vid jungfru Disas ankomst till Upsala, som efter konungens befallning skulle ske hvarken klädd eller oklädd, intet dag och intet natt, intet ny och intet nedan, intet åkandes, intet ridandes, eller gåendes. Denna efter alt utseende omöjeliga sak uträttade dock Disa, sitt namn till evärdelig åminnelse, i det hon blef utkorad och krönt till Svea rikes drottning, jemte det att Distings marknaden i Upsala till evärdelig åminnelse bär namn efter drottning Disa."

Drottning Margarethas noveller, *se* **En saga af drottningen af Navarra.**

452. **Drottning Margot** eller **Hugenotterna,** dramat. skildring i 2 afd. och 5 a., efter ALEX. DUMAS och MAQUET (*la Reine Margot*) fritt bearb. på tyska af ADAMI (*Königin Margot und die Hugenotten*) och från tyskan öfv. af O. U. TORSSLOW: *M.* 25 apr. — 26 dec. 1855 . . . . 10.

453. **Drottning Pamorina,** fars med sång 1 a., efter KOTZEBUE (*Bäbbel, oder von zwei Uebeln das kleinste*) fritt bearb. af J. FLODMARK: *C.* 4 — 11 juli 1862 . . . . 5.

454. **Drottningen af Carthago,** kom. 1 a., efter franskan imit. af L. A. MALMGREN: *D.* 19 aug. — 7 sept. 1846 . . . . . . 10.

455. **Drottningens menuett,** kom. 2 a. af N. FOURNIER (*le Menuet de la reine*), öfv. af CH. BACKMAN: *O.* 29 juni 1844 . . 1.

456. **Drottningens musketörer,** op. com. 3 a. af SAINT-GEORGES (*les Mousquetaires de la reine*), öfv. af N. J. AF WETTERSTEDT, musik af HALÉVY: *O.* 8 — 19 nov. 1848 . . . . 4.

457. **Drängen sin herres rival,** kom. 1 a. af LE SAGE (*Crispin rival de son maître*), öfvers. *H.* 5 g. 20 maj 1778 — 8 sept. 1780; *E.* 6 g. 30 maj 1781 — 13 maj 1784; *Mb.* 25 aug. 1785; med titel **Crispin sin herres rival:** *A.* 4 g. 30 nov. 1798 — 18 febr. 1800 . . . . 16.

På *A.* uppförd af elever.

458. Den **dränkte mjölnaren,** kom. 1 a. *A.* 26 jan. 1797 — 11 mars 1800 . . . . 5.

Uppförd af elever.

459. Det **drömda idealet,** kom. med sång 1 a. af EMIL CARL [C. E. G. HALLGREN]: *H.* 10 juli — 26 aug. 1862 . . . . . 16.

Den **dubbla** eller **döda och lefvande Arlequin,** *se* Den **döde och lefvande Arlequin.**

460. Det **dubbla bedrägeriet,** kom. 3 a. af DUMANIANT (*les Intrigants, ou Assaut de fourberies*), öfv. af G. EURÉN: *A.* 20 okt. 1798 — 20 dec. 1817 . . . . 44.

Den **dubbla förvandlingen,** *se* **Nu är Hin lös.**

Den **dubbla herren och den dubbla drängen,** *se* **Amphitrion.**

461. Den **dubbla intrigen,** kom. 2 a. af DUMANIANT (*la Double intrigue, ou l'Aventure embarrassante*), öfv. af N.B. SPARRSCHÖLD: *Mb.* 17 okt. 1796 . . . . 1.

462. Den **dubbla listen,** kom. 2 a. med kupletter af L. LEMOINE (*la Double feinte*), öfv. af författaren, musik af E. DU PUY: *O.* 25 apr. 1814 o. 24 apr. 1816; *A.* 29 apr. 1814 3

463. Det **dubbla profvet,** kom. 1 a. af R. ALAIN (*l'Epreuve reciproque*), öfv. af C. G. SCHYLANDER: *A.O.* 16 juli 1794 – 6 maj 1832 134

Originalet tillskrifves antingen ROBERT ALAIN, eller M. A. LEGRAND eller ock A. R. LE SAGE, hvilken sistnämnde kallade sig RENÉ ALAIN eller ALAIN RENÉ.

464. Den **dubble älskaren,** kom. 3 a., efter CIBBER (*the Double gallant*) bearb. på tyska af JÜNGER (*Der doppelte Liebhaber*) och derifrån öfv. på svenska af M. ALTÉN: *D.* 21 maj o. 2 juni 1809 . 2

465. **Duellanterne,** kom. med sång 1 a. af OVERSKOU (*Duellanterne*), bearb. af J. GRANBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 8 o. 9 maj 1851 . . . . 2.

466. **Duellen,** dramatiserad familjemålning 3 a. af J. M. SEDAINE (*le Philosophe sans le savoir*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 10 nov. 1823 – 26 jan. 1824 . . . . 6.

467. **Duellen,** op. com. 3 a. af PLANARD (*le Pré aux Clercs*), öfv. af G. G. INGELMAN, musik af HÉROLD, dans-divertissementer af A. SELINDER: *O.* 31 okt. 1836 — 15 jan. 1837 . . . . 10.

468. **Duellen,** lusts. 1 a. *DP.* 12 maj — 5 dec. 1869 . . . . . 7.

Duellen under gaslyktan, *se* **Ett söndagsbarn.**

469. **Dukaten,** lusts. 2 a. med kupletter af A. BLANCHE (efter en fransk idé), musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 7 g. 17 — 26 sept. 1847; *L.* 10 g. 20 — 30 jan. 1861 . . . . 17.

470. **Dumhet på dumhet,** kom. 1 a. af KOTZEBUE, öfv. af C. WILDNER: *D.* 9 juli 1827 — 27 sept. 1832 . . . . 25.

471. **Dumme Petter,** kom. 3 a. af VON HOLTEI (*Der dumme Peter*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 18 g. 2 juni 1837—5 aug. 1842; *K.* 6 g. 4 febr. 1840 — 15 apr. 1842; *S.* 6 g. 7 nov. — 29 dec. 1854 . 27.

472. **Dunder och Blixt eller Lifvet i barnkammaren,** kom. med sång 1 a., efter VARIN, PAUL DE KOCK och GARNIER (*le Caporal et la payse*) bearb. af C. H. RYDBERG, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 22 maj 1855 . . . . 1.

Dygden tillhör alla stånd, *se* De **ädelmodige bönderne.**

Dygdens belöning, *se* **Vestindiefararen.**

Dygdens och kärlekens fest, *se* **Rosen i Salenci.**

Dygdens och kärlekens seger, *se* Den **lyckliga upptäckten.**

Dygdens och ädelmodets seger, *se* **Öfverlöparen.**

Den **dygdige brottslingen,** *se* **Eugenie.**

Den **dygdiga landtflickan,** *se* **Sophie.**

473. Den **dygdige ynglingen** eller **Oskuldens seger,** dram 3 a. af PIGAULT-LEBRUN (*l'Orpheline*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 4 g. 11 aug. — 2 okt. 1794; *D.* 9 g. 9 juni 1813 — 24 juli 1816 . 13.

474. **Dårhuset,** kom. 5 a. af R. G. MODÉE: *B.* första gången om hösten 1741 . . . . *an.* 1.

"Denna vackra och moraliska piece — yttrar *Stockholms Posttidningar* för den 1 mars 1742 — har för sin behaglighet förleden höstetid på Kongl. Theatern i Stockholm några gånger blifvit uppförd med stor aplause". — OLOF VON DALIN, närvarande vid styckets första uppförande, skref derom följande inpromtu:

"Hvad är väl verldens hus, som hyser frögd och tårar?
Jo men, med alt sitt brus, ett hospital af därar,
Der jag, der du och han, der vi, der I och de
A' narrar allihop; vi må väl åt oss le."

Dårhuset i Dijon, *se* Den **Vansinniga.**

Död och lif, *se* **Seraphine de La Faille.**

475. Den **döde brudgummen,** kom. 2 a. af J. M. SEDAINE (*le Mort marié*), öfv. af C. C. NEUMAN: *A.* 14 maj 1794 — 18 maj 1804 . 22.

476. Den **döde gästen,** kom. 2 a., efter ZSCHOKKE's novell *Der todte Gast* bearb. af J. A. PALM: *O.* 27 nov. o. 1 dec. 1834 . . 2.

477. Den **döde gästen,** kom. med sång 4 a. och 1 tablå, efter ZSCHOKKE bearb. af LUDWIG ROBERT (*Der todte Gast*), öfv. af WILHELMINA STÅLBERG, musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 18 — 21 sept. 1854 . . . . 3.

478. Den **döde och lefvande Arlequin,** lusts. i 1 afhandling: Bergstrahlska huset 8 nov. 1768; Theatern vid Jerntorget 11 jan. 1770; *H.* 3 g. 8 sept. 1773 — 12 aug. 1774 . . . . 5.

Äfven annonseradt: **Den dubbla** eller **döda och lefvande Arlequin.**

479. Den **döde systerson,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*Der todte Neffe*), öfvers. *D.* 10 sept. 1814 — 28 juni 1816 . . . . 6.

480. **Dödens fadder,** sago-lustspel med melodramer, körer och

kupletter 3 a. af Haffner (*der Tod und der Wunder-Doctor*, efter en tysk folksaga), öfv. af W. Malm, hvars öfversättning fritt bearbetats af A. Blanche, musik dels komp. dels arr. af J. N. Ahlström: *M.* 4 mars 1850 – 26 febr. 1868 . . . . . 41.

481. Den **döende fadren** eller **De til alt godt förmante söner af deras på sotesängen liggande fader,** kom. i 3 afhandl. *H.* 10 okt. 1773 – 13 okt. 1775 . . . . 4.

Annonserna tillkännagifva att detta stycke "är så väl för dess kostbara presentationer, som öma innehåll, ett af de vackraste, och har här ej förut varit sedt och visas deruti åtskilliga illuminerade och vackra decorationer."

482. Den **döfve,** proverb 1 a. af Carmontelle (*le Sourd*), öfvers. *B.* 7 o. 10 febr. 1769 ("spelad af barn") . . . . 2.

483. Den **döfve,** kom. 3 a. af Desforges (*le Sourd, ou l'Auberge pleine*), öfv. af D. Grönlund: *A.* 74 g. 26 okt. 1799 – 29 mars 1819; *O.* 12 g. 7 mars 1828 – 17 mars 1834 . . . . 86.

484. Den **döfve,** kom. med sång 3 a. af de Leuven och Langlé (*le Sourd*, bearb. efter Desforges), öfv. af C. H. Rydberg, musik af Adam: *O.* 29 o. 30 nov. 1854 . . . . 2.

485. Den **döfve och den blinde** eller **Qui pro quo,** kom. 1 a. af Patrat (*le Sourd et l'aveugle*), öfv. af M. Altén: *Mb.* 11 g. 2 maj 1798 — 31 mars 1799; *A.* 10 g. 28 nov. 1801 — 13 jan. 1820; *O.* 3 g. 11 mars — 26 apr. 1851 . . . . 24.

Den **döfve och dufvan,** *se* **Räddaren.**

Den **döfve och dumbe,** *se* **Abbé de l'Epée.**

486. Den **döfve älskaren,** lusts. 3 a. (*l'Amant sourd,* enl. annonsen), fritt öfv. af C. Envallsson: *Mb.* 29 juni 1792 — 15 juni 1795 . 3.

487. **Dörr-intrigen,** kom. med sång 1 a. af Varin och Lefèbre, öfv. af L. A. Malmgren, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 3 nov. — 7 dec. 1851 . . . . 10.

E.

488. **Eden,** op. seria 3 a. af G. Rossi (*il Giuramento*), öfv. af A. F. Lindblad, musik af Mercadante: *O.* 19 jan. — 12 febr. 1852 . 5.

489. **Edith,** skåd. 4 a. af Ch. Birch-Pfeiffer (*Edith,* till någon del efter E. Carléns roman *En nyckfull qvinna*), öfv. af W. Svensson, melodram af A. Randel: *O.* 8 febr. — 1 mars 1855 . 9.

490. **Edmond och Carolina** eller **Brefvet och svaret,** kom. 1 a. af MARSOLLIER (*Edmond et Caroline, ou la Lettre et la réponse*), öfvers. *A.* 3 o. 25 sept. 1820 . . . . 2.

Uppförd af elever.

Edmond Kean, *se* **Kean.**

491. **Educations-Rådet,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*der Educationsrath*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 25 juni 1830 — 13 juli 1834 . . 25.

492. **Edvard och Cecile** eller **Den pröfvade ståndaktigheten,** dram 3 a., öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 26 mars — 10 maj 1799 . 3.

493. **Edvinsky och Floreska** eller **Den Polska grufvan,** skåd. 3 a., med divertissement, af PIXÉRÉCOURT (*les Mines de Pologne*), öfvers. *O.* 16 dec. 1809 — 3 maj 1832 . . . . 12.

Efter aderton år, *se* **Jean och Madeleine.**

494. **Efter balen,** kom.-vaud. 1 a. af SIRAUDIN, DELACOUR och CHOLER (*Après le bal*), öfv. af L. STJERNSTRÖM, musik arr. af H. BERENS: *M.* 13 okt. – 24 nov. 1862 . . . . 6.

495. **Efter bokstafven** eller **Den enleverade älskaren,** lusts. 1 a. af BRÖMEL (*Wie machen sie's in der Comödie, oder Die buchstäbliche Auslegung*), öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 16 g. 20 okt. 1797 — 10 mars 1799; *D.* 2 sept. 1805, 22 juli 1817 o. 14 juni 1820 . 19.

496. **Efter femtio år,** skåd. 5 a. med prolog och epilog af Z. TOPELIUS: *D.* 66 g. 25 maj 1851 — 24 sept. 1858; *O.* 6 g. 2 dec. 1861 — 13 jan. 1862 . . . . 72.

497. **Efter femton år,** skåd. 4 a. af MAILLAN och D'AVRIGNY (*Une expiation*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 18 — 21 febr. 1848 . . 3.

498. **Egendomen vid landsvägen,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*das Landhaus an der Heerstrasse*), öfvers. *D.* 15 g. 19 maj 1827 — 2 sept. 1832; *S.* 3 g. 29 jan. — 12 mars 1858 . . . . . . 18.

Eget sätt att skaffa sig måg, *se* **Sättet att skaffa sig måg.**

499. **Ekorren,** kom. med sång 1 a. af SARDOU (*l'Ecureuil*), öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *L.* 23 — 28 apr. 1862 . 5.

500. Den **elake husbonden,** kom. på vers 5 a. af DUVAL (*le Tyran domestique, ou l'Intérieur d'une famille*), öfv. af H. A. KULLBERG: *O.* 24 g. 23 nov. 1811, 27 nov. 1814, 22 okt. 1832 — 27 nov. 1843; *A.* 11 g. 27 nov. 1811 — 4 nov. 1816; *K.* 7 o. 15 jan. 1840; *M.* 18 o. 20 maj 1853; *S.* 9 g. 16 dec. 1854 — 15 maj 1855 . . 48.

501. **Elakt lynne,** kom. 4 a. af KOTZEBUE (*Ueble Laune*), öfvers. *D.* 28 maj — 26 aug. 1840 . . . . 3.

502. **Eldprofvet,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Feuerprobe*), öfvers. *D.* 16 g. 19 juni 1814 — 12 juli 1834; — öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *A.* 27 g. 27 apr 1815 — 16 sept. 1825; *O.* 11 g. 4 mars 1831 — 31 okt. 1834 . . . . 54.

503. **Electra,** tragedi-opera 3 a. af N. F. GUILLARD (*Electre*), öfv. af A. F. RISTELL, musik af J. C. F. HÆFFNER: *O.* 10 dec. 1787 — 20 juni 1791 . . . . *an.* 10.

Uppfördes första gången den 22 juli 1787 på Drottningholm.

504. **Eleonora Rosalba eller Ruinerne i Paluzzi,** dram 4 a. af PUJOS och DABAYTUA (*Eleonore de Rosalba, ou le Confessionnal des pénitents noirs*), fritt öfv. af C. STENBORG: *A.* 25 nov. 1801 — 25 okt. 1802 . . . . 5.

Äfven annonserad: **Eleonora Rosalba eller Lemningarne af Paluzzi.**

505. **Elfjungfrun,** skåd. med sång 5 a. af HEIBERG (*Elverhøi*), öfv. af F. A. DAHLGREN, musik af KUHLAU, ballett af S. LUND: *O.* 28 jan. 1857 — 9 okt. 1862 . . . . 22.

Elfspelet, *se* **Neeken.**

506. **Elias Regenwurm,** lusts. 3 a. af HOPP (*Elias Regenwurm, oder die Verlobung auf der Parforce-Jagd*), fritt öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 20 aug. 1856 — 19 juni 1859 . . . . 25.

507. **Elisabeth eller En dotters hjeltemod,** hist. dram 3 a. af AUDE och THURING (*Elisabeth, ou l'Héroïsme filial,* efter M:me COTTIN's roman *Elisabeth, ou les Exilés de Sibérie*), öfv. af C. G. NORDFORSS: *O.* 18 — 24 mars 1811 . . . . 3.

508. **Elise eller Testamentet,** skåd. 3 a. af DUVAL (*le Testament*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 18 — 29 sept. 1845 . . . . . . 4.

509. **Ella Rose eller Hjertats rättigheter,** skåd. 5 a. af GUTZKOW (*Ella Rose, oder die Rechte des Herzens*), öfv. af G. THOMÉE: *O.* 15 — 21 sept. 1856 . . . . 4.

Den emanciperades seger, *se* **Mamsell Bager.**

510. **Emanuel Svedenborgs porträtt,** kom. 1 a. *D.* 14 juli 1818 . 1.

511. **Emelie eller Capriserne,** kom. 3 a., öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 3 o. 31 juli 1808 . . . . 2.

512. **Emigrantens resväska,** dram 5 a. af MÉLESVILLE, HESTIENNE

och D'AUBIGNY (*la Berline de l'émigré*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 31 aug. — 25 sept. 1839 . . . . 9.

513. **Emilia Galotti,** sorgs. 5 a. af LESSING (*Emilia Galotti*), öfv. af H. SANDSTRÖM: *O.* 3 — 14 nov. 1834 . . . . 4.

514. **Emilie** eller **Den sällsynta vänskapen,** kom. 3 a., "öfvers. inskickad af en anonym": *Mb.* 15 nov. 1789 — 10 aug. 1791 . 8.

515. **Emilies hjertklappning,** vaud.-monolog af HEIBERG (*Emilies Hjertebanken*), öfv. af N. H. PINELLO: *D.* 22 g. 27 maj 1844 — 22 aug. 1851; *M.* 7 g. 2 apr. 1845 — 18 maj 1846; *S.* 14 dec. 1853 . . . . 30.

516. **Emma** eller **Skyddsengeln,** kom. 3 a. af LÉON LAYA (*Emma, ou Un ange gardien*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 18 — 19 nov. 1846 . . . . 5.

En af de tre, *se* **Fullmagten.**

517. **En af dem måste deran!** vaud. 1 a. af WILHELMI (*Einer muss heirathen*), från en dansk bearb. (*den Ene eller den Anden*) fritt öfv. af M. FRYKHOLM: *L.* 1 dec. 1859 — 15 febr. 1860 . . 14.

518. **En afton i Humlegården,** lokalskämt med sång 1 a. af F. HEDBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 11 juli 1853 — 17 juni 1855 . 9.

En afton på Blå Porten, *se* **Den gamle ynglingen.**

En afton på källaren, *se* **Agander och Pagander.**

519. **En alltför lycklig man,** kom. 1 a. af JEREMIAS MUNTER [B. E. FORNELL]: *M.* 9 maj 1859 — 14 juni 1860 . . . . . . 9.

520. **En angenäm öfverraskning,** lusts. 1 a. af GÖRNER (*Eine freudige Ueberraschung*), öfv. af H. F. APELBOM: *L.* 6 g. 11 dec. 1862 — 25 jan. 1863; under benämning **En glad öfverraskning:** *D.* 8 g. 7 juni — 4 sept. 1863 . . . . 14.

521. **En anonym författarinna,** kom. 2 a., efter HEIBERG (*Valgerda*) bearb. af F. BERNDTSON: *D.* 29 aug. — 4 sept. 1851 . . 5.

522. **En arfs- och kärleksfråga,** kom. 3 a. af Jomfru ANDERSEN? (*En Velgjørers Testament*), öfv. af N. och B. SPANIER: *O.* 13 mars — 27 maj 1862 . . . . 7.

523. **En bal i nattrock,** episod ur det husliga lifvet 1 a. af LABICHE och MARC-MICHEL (*Un bal en robe de chambre,* "épisode de la vie du grand monde"), öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 25 juli — 25 sept. 1853 . . . . 13.

524. **En Bengalisk tiger,** kom. 1 a. af Braisebarre och Marc-Michel (*Un tigre du Bengale*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 56 g. 10 apr. 1850 — 2 juni 1862; *S.* 6 g. 10(?) — 15 mars 1857, 18 o. 20 juli 1858; *DP.* 21 g. 29 jan. 1860 — 9 jan. 1861; *L.* 3 g. 14 apr. 1860 — 26 mars 1861; *D.* 4 o. 5 aug. 1862; *C.* 28 sept. 1862 . . . . 86.

525. **En biljett,** skåd. 5 a. af Ch. Birch-Pfeiffer (*Ein Billet*), öfv. af W. Svenson: *O.* 27 dec. 1847 — 8 jan. 1848 . . . . 5.

En bit af Stockholms Dagblad, *se* Den gamle målaren.

En boja, *se* Kedjan.

526. **En butelj champagne,** kom. med sång 1 a. af Mélesville och Brazier (*le Philtre Champenois*), öfv. af G. W. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 6 g. 21 okt. — 21 nov. 1853; *S.* 20 g. 17 maj 1856 — 6 febr. 1862; = **Kärleksdrycken,** efter Gumberts tyska behandling (*die Kunst geliebt zu werden*) öfv. af H. F. Apelbom, musik af Gumbert: *D.* 16 g. 26 maj — 27 juni 1862; *L.* 6 g. 20 okt. — 21 dec. 1862 . . . . 48.

527. **En bättre affär,** vaud. 2 a. af Axel Krook, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 15 — 19 febr. 1861 . . . . 5.

528. **En caprice,** dramat. divertissement med dans 1 a. af Böhm (*En Caprice*), till en del öfv. af L. Stjernström: *M.* 26 — 28 juni 1861 . . . . 4.

Dansösen Pepita de Oliva uppträdde i detta stycke, hvilket ursprungligen blifvit för henne sammansatt.

529. **En cigarr,** skämt 1 a., med sång, af Bayard (*Pas de fumée sans feu*), efter en dansk behandling (*En hemmelig Lidenskab*) fritt bearb. af F. Hodell, musik arr. af E. Becker: *DP.* 13 g. 14 okt. — 27 dec. 1860; *L.* 4 g. 11 febr. — 17 dec. 1861; *D.* 29 o. 30 juni 1862 . . . . 19.

En clairvoyant, *se* En sömngångare.

530. **En communist,** dramat. skizz 1 a. af J. Jolin: *O.* 2 — 15 maj 1850 . . . . 5.

531. **En concert i landsorten,** lusts. 4 a. af Benedix (*das Concert*), fritt bearb. och lokaliseradt af J. Jolin: *O.* 15 — 28 apr. 1858 . 5

532. **En dam på högsta modet,** kom. 1 a. af Lurine och Deslandes, efter von Winterfelds tyska bearb. (*Eine Frau nach der neuesten Mode*) öfv. af I. Högfeldt: *L.* 27 nov. — 9 dec. 1858 . 6.

533. **En distraktion,** kom. 1 a. af Barbier (*Une distraction*), fritt öfv. af A. Printzensköld: *D.* 26 aug. 1859 . . . . 1.

En dotters hjeltemod, *se* **Elisabeth.**

534. **En duell på Spanska,** fars 3 a. af Marc-Michel och Labiche (*Mesdames de Montenfriche*), fritt öfv. af K. Almlöf: *S.* 18 febr. — 11 maj 1863 . . . . 9.

535. **En duell under kardinal Richelieus styrelsetid,** dram 3 a. af Lockroy och Badon (*Un duel sous le cardinal de Richelieu*), öfv. af G. Backman: *O.* 21 maj 1838 — 18 sept. 1841 . . . 12.

536. **En efterhängsen vän,** kom. 1 a. med kupletter af Labiche och Jolly (*Un ami acharné*), öfv. af A. W. Lindeberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 15 febr. 1855 . . . . 1.

537. **En egendom till salu,** kom. med sång 1 a. af Duval (*Maison à vendre*), imit. af C. G. Nordforss, musik af Dalayrac: *A.* 18 g. 11 juli 1808 — 14 okt. 1825; *O.* 30 g. 19 apr. 1815 — 18 sept. 1837; *M.* 17 g. 28 jan. 1856 — 1 jan. 1858; = i ändrad öfvers. af F. Arlberg: *O.* 17 g. 14 sept. 1860 — 21 mars 1862 . 82.

538. **En engel från afgrunden,** lusts. med sång 4 a. af Clairville och Damarin (*Satan, ou le Diable à Paris*), öfv. af F. N. Berg, musik af J. W. Söderman: *D.* 23 juli — 11 aug. 1845 . . 13.

En engel i verlden, men en satan i sitt hus, *se* **Engel och huskors.**

En Engelsk kärlek, *se* **Numro 7.**

539. **En episod ur konstnärslifvet,** operett 1 a. af Dennery och Grangé (*A Clichy.* "Episode de la vie d'artiste".), öfv. af F. Arlberg, musik af Julius Bendix: *O.* 5 — 18 nov. 1860 . . 4.

En faders minne, *se* **Valentine de Saint Vallier.**

540. **En familj,** skåd. 4 a. med epilog af Ch. Birch-Pfeiffer (*Eine Familie*), öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 8 apr. 1847 — 29 okt. 1851 . . . . 13.

541. **En familjehemlighet,** dram 3 a. af Michel Masson, Alboize de Pujol och Bourdereau (*Un secret de famille*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 12 — 16 maj 1844 . . . . 3.

542. **En familjhemlighet** eller **"Ändamålet helgar medlen",** kom. 5 a. af Laube (*Rococo*), fritt öfv. af F. N. Berg: *M.* 9 — 18 apr. 1847 . . . . 5.

543. **En fantasi,** dramat. proverb 1 a. af A. DE MUSSET (*Un caprice*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 24 apr. — 19 nov. 1845 . . 4.

544. **En farlig glädje,** kom. 1 a. af M:me DE GIRARDIN (*la Joie fait peur*), öfv. af M. JOLIN: *O.* 6 dec. 1861 . . . . 1.

Spelad af elever.

545. **En farlig praktik,** kom. 1 a. af O. HYCKERT: *H.* 29 aug. — 11 sept. 1858 . . . . 3.

En faslig natt, *se* **Nattäfventyret.**

En fattig adelsman, *se* **En fattig ädling.**

546. **En fattig ung mans äfventyr,** skåd. 5 a. af FEUILLET (*le Roman d'un jeune homme pauvre*), öfv. af F. N. BERG, musik af A. RANDEL: *O.* 24 maj — 25 sept. 1859 . . . . 7.

547. **En fattig ädling,** kom. 2 a. af DUMANOIR och LAFARGUE (*le Gentilhomme pauvre*), öfv. af C. LUNDIN: *O.* 9 g. 19 sept. 1861 — 30 maj 1862; **En fattig adelsman,** öfvers. *H.* 31 aug. o. 1 sept. 1861 . . . . 11.

548. **En fjerdedels timmas tystnad,** kom. med sång 1 a. af GUILLET (*Une quart-d'heure de silence*), öfv. af C. G. NORDFORSS(?), musik af J. B. STRUWE: *A.* 15 g. 21 mars 1810 — 5 febr. 1821; *O.* 6 g. 29 dec. 1810 — 18 okt. 1826 . . . . . 21.

549. **En flaska blåsyra,** bagatell 1 a. af C. F. A. HOLMSTRÖM: *M.* 17 — 22 sept. 1844 . . . . 3.

En flicka som inte vill gifta sig, *se* **Rosa.**

550. **En folkfest i Dalarne,** divertissement af sång och dans 1 a., ord af S. G. SCHYBERG, musik dels komp. dels arr. af J. FORONI, dans af A. SELINDER: *O.* 1 — 17 dec. 1851 . . . . . 7.

551. **En fredag,** kom. 1 a. af BOUCHARDY (*Un vendredi*), öfv. af A. M. ÖRNBERG: *O.* 18 — 29 sept. 1850 . . . . 4.

552. **En fribiljett,** introduktions-monolog med kupletter af C. A. WETTERBERGH: *H.* 28 maj 1851 . . . . 1.

Vid invigningen af nya theatern i Humlegården.

553. **En fru som har ledsamt,** vaud.-monolog af AUG. SÄFSTRÖM, musik dels komp. dels arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 6 — 15 mars 1855 . . . . 4.

En fru som läser tidningarne, *se* **En hustru som läser tidningarne.**

554. **En fästman i olja,** skämt 1 a. af Louis Boyer och Nuitter (*Un fiancé à l'huile*), öfv. af L. Stjernström: *M.* 27 nov. — 4 dec. 1861 . . . . 5.

555. **En födelsedag på gäldstugan,** lusts. med körer och kupletter 1 a., efter Overskou (*En Fødselsdag i Slutteriet*) imit. af A. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 14 g. 5 mars 1846 — 21 okt. 1849; *D.* 5 g. 25 — 31 maj 1863 . . . . . . 19.

En förbättrad villhjerna, *se* **Baron Sorgfri.**

556. **En förtviflad äkta man,** kom. 1 a., öfvers. från franskan af L. A. Malmgren, bearb. af J. Jolin: *M.* 10 jan. 1853 . . . 1.

557. **En gammal gosse,** lusts. med sång i 4 tablåer af Hahn (*Der alte Junggeselle*), fritt öfv. med originalkupletter af I. Högfeldt: *L.* 16 g. 18 dec. 1858 — 18 apr. 1859; under benämning **Lilla Adde,** i 5 tablåer (samma öfvers.): *L.* 5 g. 11 — 19 jan. 1863 . . . . 21.

558. **En gammal vän,** kom. 1 a. af von Holbein (efter C. G. Etienne), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 4 g. 23 mars — 12 apr. 1850; under titel **Vännen Constant:** *H.* 4 g. 18 — 22 sept. 1851 . 8.

559. **En glad dag,** lusts. 1 a. af Oxenford (*A quiet day*), fritt öfv. af L. Zetterholm: *D.* 16 g. 4 juli — 18 sept. 1842; = **En hvilodag,** öfv. af H. Granberg: *M.* 3 g. 15 — 18 apr. 1861 . 19.

En glad öfverraskning, *se* **En angenäm öfverraskning.**

560. **En god uppfostran,** kom. 1 a. af Arima [Maria Frykholm]: *M.* 21 febr. — 1 mars 1855 . . . . 6.

561. **En god vän,** kom. 1 a. af A. Comte och Monrose (*Mon ami Babolin*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 18 mars 1852 — 5 okt. 1853 . . 9.

562. **En gouverneur,** kom. 2 a. af Decourcelle och Jaime fils (*On demande un gouverneur*), öfv. af L. A. Malmgren: *H.* 9 g. 24 aug. 1853 — 15 juli 1854; = **Informatorn,** fritt öfv. af Ph. Leman: *S.* 9 g. 22 mars — 19 apr. 1861 . . . . 18.

563. **En gräsenkling,** lusts. med sång 1 a., efter Berla (*der Strohwittwer*) fritt öfv. af A. Bosin, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 27 jan. — 5 mars 1863 . . . . 13.

564. **En half million,** lusts. 3 a. med kör och kupletter af M. Cramær, musik arr. af J. W. Söderman: *D.* 2 — 9 sept. 1847 . 3.

565. **En handels-expedit från Hamburg,** kom. 1 a. med ku-

pletter af LABICHE (*Un jeune homme pressé*), fritt öfv. af O HYCKERT: *H.* 23 maj 1851; under benämning **En handelsexpedit ifrån Hamburg** eller **En ung man som har mycket brådtom:** *M.* 3 g. 24 okt. 1851 — 2 mars 1852; **En ung man som har brådtom,** skämt 1 a. med kupletter, fritt bearb. af F HEDBERG, musik arr. af J A. SÖDERMAN: *D* 6 g. 2 juni - 10 aug 1858 . . . . 12.

En hatt, *se* **Urmakarens hatt.**

566. **En hemlighet,** lusts. med sång 1 a. af GRANDJEAN (*Rothe Haare*), fritt öfv. af J. FLODMARK: *L.* 7 g 13 - 28 apr. 1861; *D* 17 o. 19 juni 1862 . . . . 9.

567. **En herre och ett fruntimmer,** kom. 1 a. af XAVIER, DUVERT och LAUZANNE (*Un monsieur et une dame*), öfv. af F. N. BERG: *M* 16 g. 8 dec. 1842 — 2 okt. 1844; *S* 24 o. 27 jan. 1858; — **En herre och en dam:** *D.* 19 juni 1857 . . . . 19.

568. **En herre som förlorat sin röst,** kom 1 a. af LOCKROY och MARC-MICHEL (*Un homme qui a perdu son do*), öfv af L. A. MALMGREN: *L.* 1 — 6 apr. 1857 . . . . 3.

569. **En herre som går vilse,** vaud.-bagatell 1 a. af F. HEDBERG, musik af J. W. SÖDERMAN: *D.* 14 juli 1852 12 sept. 1854 . 12.

En herre som spisar på månad, *se* **Aptit utan pengar.**

En herre som springer efter fruntimmer, *se* **En straffad kurtisör.**

En herre som vaktar sin måg, *se* **Han bedrar sin hustru.**

En hufvudpassion, *se* **Hjernans organer.**

570. **En husdräng med bildning,** skämt med sång i 3 tablåer af KALISCH (*Ein gebildeter Hausknecht*), fri lokalisering af F. HEDBERG, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 22 okt. 1862 — 13 mars 1863 . . . . 14.

571. **En huskur,** lusts. 1 a. af N FOURNIER och MEYER (*le Mal de la peur*), fri bearb. och lokalisering af J. JOLIN: *O.* 5 — 14 febr. 1858 . . . . 4.

572. **En hussar-öfverstes memoirer,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*Memoires d'un colonel de hussards*), öfv. af M. LINDEBERG(?): *M.* 22 nov. 1842 — 16 febr 1843 . . . . 3.

573. **En hustru som afskyr sin man,** kom. 1 a. af M:me DE

GIRARDIN (*Une femme qui déteste son mari*), öfv. af C. G. MICHAL: *O.* 23 apr. — 3 dec. 1857 . . . . 8.

574. **En hustru som kastar sig ut genom fönstret,** kom. 1 a. af SCRIBE och G. LEMOINE (*Une femme qui se jette par la fenêtre*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 11 g. 29 juli 1847 — 17 juli 1848; *O.* 6 g. 26 mars — 19 apr. 1860 . . . . 17.

575. **En hustru som läser tidningarne,** lusts. 1 a., efter WEHL (*Eine Frau, welche die Zeitungen liest*) öfv. af A. E. AFZELIUS: *M.* 4 g. 29 mars — 3 apr. 1853; = **En fru som läser tidningarne:** *DP.* 11 g. 1 jan. 1859 — 27 jan. 1860 . . . . . 15.

576. **En hustrus bästa politik,** proverb 1 a. af C. BERTON (*la Diplomatie du ménage*), öfv. af M. JOLIN: *O.* 12 g. 8 okt. 1852 — 17 febr. 1858; = öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 4 g. 6 apr. — 8 juni 1863 . . . . 16.

En hvilodag, *se* **En glad dag.**

577. **En Jettatore** eller **Onda ögons magt,** kom. 1 a. af DUMANOIR, MARC-MICHEL och GONZALÈS (*le Jettator*), öfv. af F. AF WANNQVIST: *D.* 18 — 23 aug. 1860 . . . . 6.

En julafton i Blekinge, *se* **Tiggarflickan.**

578. **En Knalle på folknöje,** lusts. med sång 1 a. af H. MARTINSSON: *H.* 10 juli — 30 aug. 1861 . . . . 7.

579. **En knalleffekt,** kom. med sång 1 a. af C. H. RYDBERG, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 31 mars — 21 apr. 1852 . . 6.

580. **En knuff,** lusts. 3 a. med kupletter af J. GRANBERG, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *DLC.* 10 — 14 nov. 1853 . . . . . . 3.

581. **En koja och ditt hjerta!** kom. 3 a., efter SCRIBE och DELAFOREST (*Une chaumière et son coeur*, hvartill idén är hemtad från spanska lustspelet *Contigo pan y cebolla* af GOROSTIZA) öfv. på danska af BORGAARD (*En Hytte og hans Hjerte!*) och derifrån på svenska af O. D. SCHWEDER: *D.* 13 g. 14 sept. 1837 — 15 juni 1842; *K.* 27 jan. 1840; *M.* 14 juni 1844 . . . . . 15.

582. **En komedi,** kom. 3 a. af J. JOLIN: *O.* 30 g. 14 nov. 1845 — 20 jan. 1851; *H.* 11 g. 1 juli — 28 sept. 1857 . . . . . . 41.

583. **En komediant,** kom. 3 a. af DUVERT och LAUZANNE (*Une queue rouge*), bearb. af J. JOLIN: *D.* 16 — 31 maj 1853 . . 7.

584. **En kontorist som är kär,** vaud. 1 a. af PAUL VERMOND

och LUBIZE (*la Tasse cassée*), fritt bearb. af AUG. SÅVSTRÖM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *L.* 19 okt. 1856 — 30 sept. 1858 . 29.

585. **En kopp thé,** lusts. med sång 1 a. af DUMERSAN (*M:me Gibou et M:me Pochet, ou le Thé chez la ravaudeuse*), bearb. af C. H. RYDBERG, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 12 g. 7 — 18 sept. 1855; *L.* 10 g. 24 mars — 8 apr. 1858 . . . . . . 22.

586. **En kris,** karakterskildring 4 a. af BAUERNFELD (*Krisen*), öfv. af J. GRANBERG: *M.* 15 — 26 febr. 1855 . . . . 3.

587. **En kärleksintrig** eller **Polkander i Stockholm,** lusts. med sång 1 a. af C. J. MOQVIST, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 15 g. 25 jan. — 11 apr. 1850; benämndt endast **Polkander i Stockholm:** *H.* 8 g. 25 juli — 10 sept. 1851; *DLC* 3 g. 28 aug. — 2 nov. 1853; *M.* 3 g. 30 nov. 1854 — 15 juni 1855 . . . 29.

588. **En liten berättelse utan namn,** kom. 1 a. af GÖRNER (*Eine kleine Erzählung ohne Namen*), öfv. af L. GRANBERG: *M.* 7 dec. 1857 — 12 mars 1860 . . . . 21.

589. **En liten demon,** kom. 3 a. af ANICET BOURGEOIS och DECOURCELLE (*la Joie de la maison*), efter en tysk behandling (*Durchgesetzt, oder Ein kleiner Dämon*) öfv. af N. och B. SPANIER: *H.* 9 g. 10 — 29 juni 1860; = **En liten skatt,** efter en engelsk bearbetning af HARRIS (*the Little treasure*) öfv. på danska af F. THOMSEN (*Gertrude eller En lille Skat*) och derifrån på svenska af F. N. BERG: *O.* 5 g. 12 dec. 1861 — 26 jan. 1862 . . 14.

Jfr Celine.

590. **En liten nyckel,** kom. 1 a. af MEILHAC och L. HALÉVY (*la Clef de Metella*), fritt öfv. af F. HEDBERG: *O.* 14 mars — 12 apr. 1865 . . . . 5.

En liten satunge, *se* **Äplet faller inte långt från trädet.**

En liten skatt, *se* **En liten demon.**

591. **En liten stjerna,** kom. med sång 1 a. af G. DE VYLDER, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 27 dec. 1858 — 9 jan. 1859 . 6.

592. **En lycklig familjefar,** lusts. 3 a., efter GÖRNER (*Ein glücklicher Familienvater*) öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 25 maj 1856 — 15 juli 1858 . . . . 17.

593. **En magnetisör,** kom. 1 a. af J. GRANBERG (efter en tysk idé): *M.* 26 febr. — 4 apr. 1853 . . . . 10.

594. **En majdag i Värend,** tillfällighets-stycke med national-melodier och dansar 1 a., orden af C. W. Böttiger, musiken arr. af J. F. Berwald, dansen af A. Selinder: *O.* 11 maj 1843 — 16 febr. 1844 . . . . 21.

595. **En man af verld och en man af värde** eller **Skal och kärna,** dramat. skizz 1 a. af J. Jolin: *O.* 12 g. 12 jan. — 28 mars 1846; *S.* 7 g. 2 maj 1854 — 2 maj 1855; *L.* 9 o. 15 apr. 1860 . . 21.

En man af värde, *se* **Calle Glader.**

En man som har otur, *se* **Små förtretligheter i mensk-liga lifvet.**

596. **En man som vill ha ro,** lusts. 3 a. af J. Jolin: *D.* 13 — 19 sept. 1858 . . . . 6.

597. **En midsommarnatt i Dalarne,** dramat. idyll med sång 1 a., efter Bögh (*Huldrebakken*) fritt bearb. af A. Kloo, verserna öfv. af E. W. Lindblad, musik arr. af J. W. Söderman: *S.* 73 g. 14 mars 1854 — 18 mars 1860; *H.* 7 g. 30 juni 1858 — 4 juli 1859 . 80.

598. **En midsommarnattsdröm,** dramat. dikt 3 a. af Shakspeare (*Midsummernigh'ts dream*), med ledning af den tyska behandlingen för scenen och till en del med begagnande af C. A. Hagbergs öfversättning bearb. af F. A. Dahlgren, musik af Mendelssohn-Bartholdy, ballett arr. af S. Lund: *O.* 11 apr. 1860 — 1 jan. 1862 . . . . 18.

En ministers fall, *se* **Inès.**

599. **En modern pension,** kom. i 2 afd. och 5 a. af F. Hedberg: *M.* 21 — 30 okt. 1853 . . . . 5.

600. **En moders bild,** skåd. 4 a. med prolog af Töpfer (*das Bild der Mutter,* prologen med titel: *Nach Amerika!*), öfv. af W. Svenson: *O.* 14 juni 1855 . . . . 1.

601. **En mogen melon,** lusts. 1 a., efter Bayle Bernard (*Platonic attachments*) bearb. på tyska af Græser (*Eine reife Melone*) och derifrån öfv. af I. Högfeldt: *L.* 26 nov. — 1 dec. 1859 . 5.

En morgon i Trianon, *se* **Latude.**

602. **En mors välsignelse,** dram 5 a. af Dennery och G. Lemoine (*la Grâce de Dieu*), fritt öfv. af L. A. Weser: *O.* 9 dec. 1841 — 12 febr. 1842 . . . . 8.

En motbild till "Onkel Toms stuga", *se* **Hos oss.**

603. **En möblerad våning,** kom. 1 a. af Görner (*Eine meublirte Wohnung*), öfvers. *S.* 19 febr. 5 apr. 1858 . . . . 8.

604. **En natt bland fjellen,** sångspel 2 a. af Hostrup (*En Nat mellem Fjeldene*), öfvers af A. Rubenson (fritt omarbetad af F. Hedberg), musik af Rubenson: *O.* 27 o. 29 okt. 1858 . . 2.

En natt i Falkenberg, *se* **Min hustru.**

605. **En natts väntan,** monolog-vaud. 1 a. af Leroux (*Une nuit d'attente*), öfv. af M. C Eriksson, med ändringar af L. A. Malmgren, kupletter af M. Cramær, musik komp. af J. N. Ahlström: *M.* 4 g. 19 — 25 maj 1847; "dramat. scen": *D.* 4 g 13 — 18 aug. 1851 . . . . 8.

606. **En Nylands-dragon,** sång- och lustspel 1 a. af Merle, Simonnin och Lalouë (*le Conscrit*), efter Overskou's danska behandling (*Rekruten*) bearb. af N. H. Pinello, musik af C. Greve: *D.* 12 o. 15 juni 1848 . . . . 2.

607. **En nyårsnattsdröm,** komiskt-fantastiskt skämt med sång 1 a., efter O. U. Torsslows idé utarb. af A. Blanche och F. Hedberg, musik af J. N. Ahlström: *M.* 1 — 19 jan. 1854 . . 9.

608. **En oktobernatt på Kolmorden,** skåd. 1 a. (i 3 tablåer) af A. Blanche: *M.* 16 maj 1843 . . . . 1.

609. **En omvändelse,** kom. 1 a. af P. J. Jaime och Dumanoir (*le Mentor faubourien*), efter Lembert's tyska bearb. (*der Mentor*) fritt öfv. af F. Hedberg: *M.* 16 o. 17 mars 1854; — **Magisterns omvändelse,** öfv. (äfven från tyskan) af I. Högfeldt: *L.* 18 g. 8 febr. — 30 apr. 1858 . . . . 20.

610. **En otrogen man,** kom. 3 a. af Scribe och Ch. Duveyrier (*Oscar, ou le Mari qui trompe sa femme*), öfv. af O. Hyckert: *M.* 23 jan. — 21 apr. 1843 . . . . 6.

611. **En papiljott,** operett 1 a. af Barbier och Carré (*les Papillotes de M:r Benoist*), öfv. af L. Granberg, musik af Reber: *M.* 28 febr. — 14 mars 1861 . . . . 6.

612. **En papperslapp,** kom. 3 a. af Sardou (*les Pattes de mouche*), öfv. af N. och B. Spanier: *O.* 4 okt. 1860 — 2 febr. 1863 . . 16.

613. **En Parisiska,** kom. 2 a. af Souvestre och Davesnes (*la Parisienne*), öfv. efter en dansk behandling (*En Pariserinde*): *D.* 5 — 22 juni 1856 . . . . 5.

614. **En perla bland äkta män,** lusts. med sång 1 a. af Gherardi

del Testa (*la Perla dei mariti, ossia Benedetto e Domiziano*), fritt öfv. af J. G. Sunnerdahl, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 28 apr. 1860 — 26 apr. 1861 . . . . 8.

615. **En rapphöna som vägvisare,** kom. 1 a., efter Ellmenreich (*das Rebhuhn, oder Ich heirathe meine Frau*, från franskan) öfv. af I. Högfeldt: *L.* 15 okt. 1858 — 14 maj 1859 . . . . 7.

616. **En rebus,** kom. 1 a., efter W. Friedrich (*Ein Haus-Kreuz*, från franskan) öfv. af Aug. Säfström: *DP.* 22 — 30 okt. 1860 . 7.

617. **En riksdagsmans fataliteter,** dramat. skämt 1 a. af J. Granberg: *H.* 23 maj 1851 . . . . 1.

618. **En ring,** intrigstycke 5 a. af Ch. Birch-Pfeiffer (*Ein Ring*), öfv. af W. Svenson: *O.* 19 apr. — 22 sept. 1852 . . . . 8.

619. **En röfvarehistoria,** kom. 1 a. af Varin och Marchais (*Un chef de brigands*), fritt öfv. af J. Jolin: *O.* 14 o. 18 juni 1852 . 2.

620. **En saga af drottningen af Navarra,** kom. 5 a. af Scribe och Legouvé (*les Contes de la reine de Navarre, ou la Revanche de Pavie*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 10 g. 3 mars 1851 — 2 nov. 1862; = **Drottning Margaretas noveller,** historisk kom., efter Höedts danska behandling (*Dronning Marguerites Noveller*) öfv. af I. Högfeldt: *H.* 31 aug. o. 1 sept. 1853 . . . . 12.

621. **En sammansvärjning under frihetstiden,** dramat. tidsbild 4 a. af Ph. J. Meyer: *M.* 18 mars — 14 apr. 1852 . . . . 12.

622. **En sanningens vän,** komisk monolog med sång, af F. Hedberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *DLC.* 9 okt. 1857; med benämning **Sanningsvännen:** *L.* 19 g. 2 nov. 1858 — 15 mars 1860 . . . . 20.

623. **En skalk,** lusts. 3 a., efter Floto (*Ein Schalk*) öfv. af Aug. Säfström: *D.* 13 — 28 juni 1855 . . . . 4.

624. **En skådespelares gång genom lifvet,** "scen" af Aug. Blanche: *M.* 16 maj 1843 . . . . 1.

En skådespelerskas lefnad, *se* **Malvina.**

625. **En småaktig man,** kom. 3 a. af F. Hedberg: *H.* 10 aug. 1859 — 25 aug. 1862 . . . . 17.

626. **En smädeskrift,** kom. 2 a. af Legouvé (*le Pamphlet*), öfv. af L. Granberg: *M.* 22 nov. 1858 — 10 jan. 1859 . . . . . . 5.

627. **En snarsticken herre,** kom. 1 a. af Labiche och Marc-

MICHEL, öfv. af L. A. MALMGREN: *L.* 46 g. 6 jan. 1859 — 4 febr 1860; *C.* 18 o. 20 juni 1862 . . . . 48.

628. **En sommarafton,** kom. 1 a. med kupletter af K. G. WETTERHOFF, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *DLC.* 25 sept. o. 7 okt. 1853; *M.* 4 g. 3 okt — 21 dec. 1854; *S.* 16 apr. 1856 . . 7.

629. **En sommarnattsdröm,** operett 2 a. af ROSIER och DE LEUVEN (*le Songe d'une nuit d'été*), bearb. af J. STJERNSTRÖM, musik af H. BERENS: *M.* 27 okt. 1856 — 27 sept. 1857 . . . . . 15.

630. **En son är allt hvad jag begär,** kom. 1 a. af MOLÉRI och CHAUFFER (*Un fils, s'il vous plait*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 30 dec. 1845 — 11 maj 1846 . . . . 5.

631 **En soupé i Paris,** kom. 1 a. af P. J. JAIME och E. V. ARAGO (*le Cabaret de Lustucru*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 7 dec. 1861 . 1.

632. **En spegel för äkta makar,** kom. i 2 tablåer af BENEDIX (*die Eifersüchtigen*), öfv. af J. F. LUNDGRÉN: *S.* 8 — 12 nov. 1860 . . 4.

633. **En spelares monolog,** af C. W. OUCHTERLONY: *D.* 7 — 18 aug. 1850 . . . . 5.

634. **En Stockholmsmamsell,** komisk monolog med sång, af F. HODELL: *H.* 7 juni 1863 . . . . 1.

635. **En straffad kurtisör,** lusts. med sång, i 2 tablåer, af BARRIÈRE och DECOURCELLE (*Un monsieur qui suit les femmes*), efter en tysk öfvers. (*Ein Herr der die Damen nachgeht*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 3 g. 25 — 30 juni 1859; = **En herre som springer efter fruntimmer,** kom. 2 a., öfv. från franskan af L. STJERNSTRÖM: *M.* 7 g. 10 — 21 febr. 1862 . . . . 10.

636. **En stund af Emanuel Svedenbergs lefnad,** monolog af G. H. MELLIN: *O.* 26 nov. 1846 . . . . 1.

En stund i skolan, *se* **Skolgossarne eller Examensdagen.**

637. **En störd lycka,** kom. 4 a. af BENEDIX (*der Störenfried*), öfv. och lokaliserad af L. STJERNSTRÖM: *M.* 13 okt. — 30 nov. 1862 . 7.

638. **En svartsjuk tok,** lusts. med sång 1 a. af ULLER [J. F. LUNDGRÉN], musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 31 mars 1859 — 6 dec. 1860. 31.

639. **En syssla i hufvudstaden,** kom. 3 a. af BAYARD och G. DE WAILLY (*Ma place et ma femme*), efter en bearb. af BOIREAUX fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 8 o. 12 maj 1860 . . . . 2.

640. **En sömngångare,** lusts. 1 a. af N. Fournier och Meyer (*Penicaut le somnambule*), öfv. af J. Jolin: *O.* 4 g. 29 dec. 1856 — 22 febr. 1857; = **En clairvoyant,** kom. med sång, öfv. af J. C. M. Flodman, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 17 g. 19 apr. 1859 — 18 nov. 1860 . . . . 21.

641. **En sömnlös natt,** operett 1 a. af Plouvier (*Une nuit blanche*), öfv. af F. Arlberg, musik af Offenbach: *M.* 20 g. 29 apr. 1857 — 26 apr. 1859; *H.* 4 g. 5 — 9 juli 1863 . . . . 24.

642. **En söndag i det gröna,** kom. 1 a. af F. Hodell, musik dels komp. dels arr. af E. Becker: *DP.* 6 g. 12 — 20 jan. 1861; *L.* 12 g. 7 febr. 1861 — 3 febr. 1863 . . . . 18.

643. **En söndag på Amager,** kom. med sång 1 a., från danskan (*En Sondag paa Amager*) öfv. af Aug. Säfström: *H.* 20 o. 22 sept. 1852; *DP.* 6 g. 11 nov. 1852 — 31 jan. 1853; = öfv. af I. Högfeldt: *S.* 25 g. 27 jan. 1854 - 2 juli 1857; *L.* 43 g. 23 okt. 1858 — 28 mars 1860 . . . . 76.

644. **En tableau vivant,** kom. 3 a., efter tvenne franska stycken, det ena af Dumanoir och Barrière (*les Bourgeois gentilshommes*), det andra af Anicet Bourgeois och Labiche (*l'Avare en gants jaunes*), bearb. af L. Granberg: *M.* 26 - 29 maj 1861 . 3.

645. **En timma i Pyrmont,** kom. 1 a. af Scribe, de Courcy och Saintine (*les Eaux du Mont d'Or*), efter Töpfers tyska behandling (*Ein Stündchen in Pyrmont*) öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 14 g. 30 nov. 1846 — 8 mars 1848; *H.* 10 aug. 1851; *S.* 7 g. 16 nov. — 4 dec. 1856 . 22.

646. **En timma på Bysis,** skämt med sång 2 a. af Reinhold [Göthberg]: *L.* 4 maj 1860 . . . . 1.

647. **En timmas frånvaro,** kom. 1 a. af Loraux (*Une heure d'absence*), öfv. af L. Manderström: *A.* 4 g. 6 okt. 1802 — 19 mars 1803; = **Ett ögnablick var han borta,** öfv. efter Hells tyska behandling (*Nur ein Stündchen war er fort*): *D.* 10 aug. 1810 . 5.

648. **En timmas roman eller Det besynnerliga vadet,** kom. 1 a. af F. B. Hoffman (*le Roman d'une heure, ou la Folle gageure*), fritt öfv. af G. Lagerbjelke: *A.* 4 g. 13 okt. — 4 nov. 1825; *O.* 9 g. 25 jan. 1826 — 20 mars 1833 . . . . 13.

649. **En timmas äktenskap,** kom. med sång 1 a. af C. G. Etienne (*Une heure de mariage*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af Dalayrac: *A.* 7 g. 25 febr. 1809 — 26 nov. 1810; *O.* 13 g. 17 dec. 1810 — 14 dec. 1830 . . . . 20.

650. **En tragedi i Wimmerby,** fars 2 a. med körer och kupletter, till någon ringa del efter DENNERY, EUGÈNE CORMON och ROMAIN (*le Roman comique*, hvartill ämnet är hemtadt ur SCARRON's roman med samma titel) bearb. af A. BLANCHE, musik arr. af J. N AHLSTRÖM: *O.* 17 maj 1848 (då stycket uthvisslades); med benämning **Komedianterna:** *H.* 3 g. 11—22 sept. 1853; under titel **Ett resande theatersällskap,** lusts. med sång: *DLC.* 10 g. 29 aug —17 nov. 1858; *M.* 75 g. 20 okt. 1864—4 juni 1869 . . . . 89.

651. **En trappa högre upp,** kom. 1 a. af VARIN och BOYER (*Rue de la Lune*), fritt öfv af F. N. BERG: *D.* 21 g. 15 juni 1844—9 juni 1849; *H.* 6 g. 25 maj—14 juni 1852, *O.* 4 g. 27 apr.—11 maj 1854 . . . . 31.

652. **En trappa upp och på nedra botten eller Grosshandlaren och klädmäklaren,** vaud. 3 a., efter NESTROY (*Zur ebenen Erde und erster Stock, oder die Launen des Glückes*) bearb. af MÉLESVILLE och CARMOUCHE (*Du haut en bas, ou Banquier et fripier*) och efter franskan imit. af A. BLANCHE, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 31 maj 1843—5 maj 1845 . . . . . . 22.

653. **En trogen äkta man,** kom. 1 a. af VARIN och DUGARD (*Un mari fidèle*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 28 juni—4 juli 1847 . 4.

654. **En ung flicka,** kom. 4 a. af GÖRNER och PANN, öfv. af L. A. MALMGREN: *S.* 1 jan. -17 apr. 1861 . . . . 14.

655. **En ung flickas dagbok,** kom. 3 a. af EUGÈNE CORMON och GRANGÉ (*le Journal d'une grisette*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 30 maj 1849—8 juni 1854 . . . . 10.

En ung man som har brådtom, *se* **En handels-expedit från Hamburg.**

656. **En utflygt i det gröna,** kom. med sång 2 a. af SARDOU (*les Prés Saint-Gervais*), öfv. af C. G. OXENSTJERNA, musik af H. BERENS: *M.* 16 sept. 1862—19 apr. 1863 . . . . 16.

657. **En vacker syster,** lusts. 3 a., efter WILHELMI (*Eine schöne Schwester*) öfv. af AUG. SÄFSTRÖM: *L.* 16—21 okt. 1867 . . 5.

En valdag, *se* **Ett riksdagsmannaval.**

658. **En ärlig man,** skåd. 3 a. af AUVRAY (*Jean Lenoir*), efter ADAMI's tyska behandling (*Ein ehrlicher Mann*) öfv. af W. SVENSON(?): *D.* 4 juni—8 juli 1852 . . . . 12.

En öfverste i fordna dagar, *se* Den **nye regements-chefen.**

659. Den **ena för den andra,** kom. 1 a. af GUSTAF III (idén till en del hemtad från *la Saintongeoise* af SAVIN): *B.* 41 g. 24 maj 1788 — 10 jan. 1792; *O.* 4 g. 30 nov. 1792 — 9 okt. 1793; *A.* 16 g. 3 dec. 1794 — 10 jan. 1801, (af elever) 28 dec. 1819 . 61.

Den **ena för den andra,** *se* **Far och son.**

660. Den **ene för den andre,** lusts. med sång 3 a. af PATRAT (*les Méprises par ressemblance*), öfv. af L. STJERNSTRÖM, musik arr. af H. BERENS: *M.* 17 sept. — 14 okt. 1861 . . . . 7.

661. **Enfalden från landet,** kom. 4 a. af TÖPFER (*die Einfalt vom Lande,* fritt bearb. efter engelskan), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *K.* 12 g. 4 jan. — 3 mars 1842; *D.* 10 o. 30 juni 1844; *M.* 4 g. 8 — 14 jan. 1849; *DP.* 7 g. 1 nov. 1852 — 14 jan. 1853; *S.* 5 g. 9 dec. 1854 — 12 apr. 1855 . . . . 30.

Den **enfaldiga Agnes,** *se* **Qvinnoskolan.**

Den **enfaldiga saknar ej beskydd,** *se* **Wingåkerspigan.**

662. **Engel och huskors,** kom. 3 a. af DE COURCY och DUPEUTY (*l'Ange dans le monde et le diable à la maison*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS: *H.* 5 g. 3 — 19 sept. 1851; *M.* 6 o. 9 mars 1856; = **En engel i verlden, men en satan i sitt hus,** öfv. af L. A. MALMGREN: *H.* 15 o. 18 juli 1853 . . . . 9.

663. **Engelbrekt,** trag. på vers 4 a. af G. F. och H. C. ÅKERHJELM (efter P. H. LINGS *Engelbrekt Engelbrektson*), senare omarb. af G. LAGERBJELKE: *O.* 10 mars 1820 — 2 maj 1841 . 19.

664. **Engelbrekt och hans Dalkarlar,** hist. skåd. 5 a., med kupletter, körer, melodram och marscher, af A. BLANCHE, musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM, dans af A. SELINDER: *O.* 20 apr. 1846 — 8 jan. 1863 . . . . 45.

665. **Engeln i sjette våningen,** kom. 1 a. af STÉPHEN och THÉAULON (*Une ange au sixième étage*), fritt öfv. af O. D. EGGE: *M.* 14 juni o. 29 nov. 1844; *S.* 5 g. 29 jan. — 23 febr. 1858 . . 7.

666. Den **Engelske advokaten** eller **Lagens bokstafliga uttydning,** kom. med sång 2 a., öfvers., musik af J. B. STRUWE: *A.* 19 nov. 1805, 10 okt. — 22 dec. 1808 . . . . 5.

Samma ämne som i lustspelet **Efter bokstafven** eller **Den enleverade älskaren,** af BRÖMEL.

Den Engelska aktrisen, *se* **Mistress Siddons.**

Det Engelska caffehuset, *se* **Skottländskan.**

667. Det **Engelska hittebarnet,** kom. 5 a. af DE BONGAL eller ock DE LONGUEIL (*l'Orphelin anglois*), öfvers *H* 27 juli 1774 o. 27 juni 1783; *E* 5 g 6 nov. 1782 — 10 sept. 1783; *Mb*. 8 g. 15 jan. 1785 - 24 aug. 1791 . . . . 15.

Äfven annonserad: Tom Jon eller Det Engelska hittebarnet.

Engelska källaren, *se* **Fransosen uti London.**

668. De **Engelska varorna,** fars 2 a. af KOTZEBUE (*Die englischen Waaren*), öfv. af J. E. REMMER: *A*. 8 okt. 1816 — 8 nov. 1817 . 6.

669. **Engelskan** eller **Giftermål genom annons,** kom. 1 a., öfv. af C. WILDNER: *D*. 6 juni 1828 29 sept. 1834 . . . . . . 19.

670. **Engelsmannen** eller **Den förnuftige token (dåren),** lustsp. 1 a. af PATRAT (*l'Anglois, ou le Fou raisonnable*), öfv. af D. G. BJÖRN: *E* 12 g. 20 jan — 10 okt. 1784; *Mb*. 55 g. 8 nov. 1784 7 aug. 1798; benämndt endast **Den förnuftige token:** *A*. 6 g. 9 nov. 1799 — 4 sept. 1808 . . . . 78.

671. **Engelsmannen i Paris,** kom. 2 a. af BERTIN D'ANTILLY (*l'Anglois à Paris*), öfv. "af en Fransos" (J. F. SOBET?): *Mb*. 43 g. 10 febr. 1790 21 febr. 1797; *A*. 4 aug. 1799 . . . 44.

Den på *A*. gifna öfversättningen tillskrifves D. G. BJÖRN. Må hända har han omarbetat den som begagnades på *Mb*.

672. **Engelsmännen i Amerika,** dram 4 a., öfv. af J. S. EKMANSSON: *A* 16 dec. 1801 - 25 mars 1802 . . . . 5 (4?).

Öfversättningen tillskrifves äfven O. ZENIUS.

673. **Engländarne i Paris,** kom. 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*die Engländer in Paris*), öfvers. *D*. 20 aug. — 6 sept. 1840 . 4.

674. **Enkan och ridhästen,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Wittwe und das Reitpferd*), öfvers. *Mb* 28 o. 29 nov. 1796 . . . . 2.

675. **Enkans man,** kom. 1 a. af ALEX. DUMAS, ANICET BOURGEOIS och DURRIEU (*le Mari de la veuve*), öfv. af F. N. BERG: *O*. 5 g. 10 nov. 1843 — 10 jan. 1844; *M*. 6 g. 13 nov. — 17 dec. 1842; = öfversättningen ändrad af L. STJERNSTRÖM: *M*. 3 g. 14 — 21 dec. 1862 . . . . 14.

På *O*. uppförd af elever.

676. **Enklingen eller Allt har en öfvergång,** proverbe dramatique 1 a. af CARMONTELLE (*le Veuf*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 48 g. 4 juli 1786 — 25 jan. 1799; *A.* 14 sept. 1799; = **Enklingen,** comedie-proverbe, fritt öfv. (af G. LAGERBJELKE?): *O.* 6 g. 24 apr. 1826 — 14 febr. 1828 . . . . 55.

677. **Enklingen från Paris,** kom. 3 a. af SAMSON (*Un veuvage*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 11 g. 3 juli — 21 sept. 1843; *L.* 13 g. 22 jan. — 7 febr. 1858 . . . . 24.

678. **Enklingen och enkan,** kom. 3 a. af DUFRESNY (*le Double veuvage*), öfvers. *A.* 25 okt. 1798 — 20 okt. 1800 . . . . . . 5.

Uppfördes af elever.

679. Den **enleverade fästmön** eller **Den tjenstaktige rivalen** (äfven: **De tjenstaktige rivalerne**), kom. 3 a. af JÜNGER (*die Entführung*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 30 g. 26 febr. 1796 — 23 jan. 1799; *A.* 34 g. 6 aug. 1800 — 11 jan. 1814 . . . 64.

Den **enleverade köpmansdottren,** *se* **Surbrunnsresan.**

680. Den **enleverade ryttmästaren** eller **Lyckliga duellen,** kom. 1 a. af BAYARD och A. DE COMBEROUSSE, öfvers. *C.* 22 — 29 juni 1862 . . . . 8.

Den **enleverade älskaren,** *se* **Efter bokstafven.**

681. **Enlevering och mord, misstanke och process,** kom. 3 a. af ROSIER (*Un procès criminel*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 29 juli — 1 aug. 1840 . . . . 3.

682. **Enleveringen,** lusts. i 3 handlingar, med sång, af F. BERNDTSON, musik arr. af R. VON BÖNINGH: *D.* 16 juli 1849 — 14 juni 1850 . . . . 19.

683. **Enleveringen,** studentskämt 1 a., med sång, af O. VON FEILITZEN, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 29 okt — 4 nov. 1855 . 4.

Enleveringen, *se* **Venetianskan.**

684. **Enleveringen ur seraljen** eller **Constance och Belmont,** kom. med sång 3 a. af BRETZNER (*Belmonte und Constanze, oder die Entführung aus dem Serail*), öfv. af M. ALTÉN, musik af MOZART, ballett af L. DELAND: *O.* 21 sept. 1814 — 14 okt. 1846 . . . . 19.

Den **enslige och de resande fruntimren,** *se* **Friman.**

Det **enstaka huset,** *se* **Gubben i bergsbygden.**

685. **Epigrammet,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*das Epigram*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 58 g. 24 mars 1802 — 11 nov. 1825; *O.* 9 g. 14 dec 1826 — 30 aug. 1837; *D.* 3 g. 23 — 27 sept. 1841; *K* 22 o. 24 okt. 1841 . . . . 52.

686. **Epilog** (till **Atys**) i anledning af Gustaf III:s återkomst från Italien, ord af A. N. CLEWBERG; musik af C. F. MÜLLER: *O.* 1 nov. 1784 1

687. **Epilog** (till **Lodoiska**) i anledning af Gustaf IV Adolfs förlofning, ord af C. LINDEGREN, musik af J. C. F. HÆFFNER, ballett af F. N. TERRADE, musik till balletten af E. DU PUY: *O.* 2 nov. 1795 1

688. **Epilog,** "författad endast för dagen": *A.* 8 mars 1801 . 1.

Denna dag gafs recett för C. LINDEGREN, hvilken derföre sannolikt är epilogens författare.

689. **Epilog** med sång och dans (i anledning af kronprinsens födelsedag), ord af C. G. NORDFORSS, musik af E. DU PUY, ballett af L. DELAND: *O.* 6 g. 4 febr. — 30 mars 1814; *A.* 14 mars 1815 . 7.

Gifven första gången på Kongl. Slottet den 26 jan. 1814.

690. **Epilog** (till **Oedip i Athen**) i anl. af Carl XIII:s statys aftäckning, af G. F. ÅKERHJELM(?): *O.* 6 nov. 1821 — 26 jan. 1822 . 6.

691. **Epilog** (till **Boja och krona** eller **Tassos öden**) i anl. af Oscarsdagen, af H. W. BERDBERG: *O.* 1 dec. 1844 samt 9 o. 12 jan. 1845 . . . . 3.

692. **Epilog** (till **Skådespelarens sista roll**) af O. U. TORSSLOW: *M.* 14 jan. 1852 . . . . 1.

693. **Epilog** vid uppvisning med Kongl. Theaterns elever inför rikets ständer, ord af J. JOLIN, musik af A. RANDEL, ballett af AUG. BOURNONVILLE: *O.* 26 juni 1857 . . . . 1.

694. **Epilog** i anl. af Oscarsdagen, ord af H. BJURSTEN, melodramer af I. LACHNER: *O.* 1 dec. 1859 . . . . 1.

695. **Erasmus Montanus,** kom. 4 a. af HOLBERG (*Erasmus Montanus eller Rasmus Berg*), öfv. af L. GRANBERG: *M.* 19 apr. 1861 — 15 jan. 1862 . . . . 16.

Uppfördes på danska språket *D.* 8 g. 14 — 24 aug. 1845.

696. **Eremiten** eller **Fadershjertat,** skåd. med sång 3 a. af KOTZEBUE (*der Eremit auf Formentera*), fritt öfv. af G. EURÉN,

musik af C. F. Müller, E. Du Puy, C. Stenborg, P. Frigel, C. E. Gleisman, J. Wikmanson, O. Åhlström och G. J. Vogler: *Mb.* 13 g. 3 jan. 1798 — 29 mars 1799; *D.* 34 g. 20 aug. 1807 — 11 aug. 1830 . . . . 47.

Äfven annonserad: **Eremiten uppå Formentera** eller **Fadershjertat.**

697. **Erik den fjortonde,** sorgs. 5 a. af B. Lidner: *M.* 29 nov. 1843 — 31 mars 1844 . . . . 8.

698. **Erik den fjortonde,** sorgs. 5 a., med körer, melodramer och marscher, af J. Börjesson, musik af J. F. Berwald: *O.* 23 febr. 1846 — 18 dec. 1859 . . . . 29.

699. **Erik den fjortondes barn,** scenisk monolog af A. Blanche: *H.* 25 — 29 sept. 1852 . . . . 3.

700. **Erik den fjortondes son,** sorgs. 5 a. af J. Börjesson: *O.* 22 nov. 1847 — 9 jan. 1848 . . . . 8.

701. **Erik den Nionde eller Helige, fordom konung i Upsala,** trag. på vers 5 a. af A. Hesselius: *B.* första gången 4 dec. 1740 . . . . *an.* 1.

Erkänsla och pligt, *se* **Hugo Grotius.**

702. **Ernani,** op. 4 a., libretto (efter V. Hugo's *Hernani*) af Piave, öfv. af G. L. Silverstolpe, musik af Verdi: *O.* 25 maj — 20 juni 1853, 2 jan. — 10 juni 1861 . . . . 15.

703. **Estelle** eller **Far och dotter,** dram 2 a. af Scribe (*Estelle, ou le Père et la fille*), fritt öfv. af A. E. Afzelius: *M.* 2 nov. 1846 — 20 nov. 1856 . . . . 12.

704. **Estrella de Soria,** stor romantisk op. 4 a. af Prechtler, öfv. af E. Wallmark, musik af Franz Berwald: *O.* 9 — 28 apr. 1862 . . . . 5.

705. **Ett besök på dårhuset,** kom.-proverb 1 a. af Scribe och Delestre-Poirson (*Une visite à Bedlam*), öfv. af L. Hjortsberg: *A.* 23 g. 8 sept. 1820 — 19 sept. 1825; *O.* 21 g. 27 nov. 1826 — 29 jan. 1841; *S.* 3 g. 4 (?) — 11 juli 1858; *DP.* 9 g. 5 maj 1859 — 20 mars 1860 . . . . 56.

Ett blad ur dagens historia, *se* **Mannen från Södern.**

706. **Ett blad ur samhällslifvets mysterier,** skåd. 3 a. af J. Granberg: *M.* 13 — 19 maj 1851 . . . . 5.

707. **Ett bord som danear,** dramat. skämt 1 a. med sång, af F. Hedberg, musik arr. af J. W. Södermann: *D.* 10 juni 1853 — 7 sept. 1854 . . . . 23.

708. **Ett bröllopp i Paris eller Som man kokar får man supa,** fars 3 a. af About och de Najac (*Un mariage de Paris*), öfv. af R. H. Bachmann: *D* 12 g. 11 maj — 5 juni 1862; *L.* 3 g. 9 dec. 1862 . . . . 14.

Ett fadershjerta på prof, *se* **Agda.**

709. **Ett farligt giftermål,** kom. 2 a. af Dinaux [Goubaux] och Eug. Sue (*la Prétendante*), fritt öfv. af A. G. Westberg: *O.* 12 — 20 okt. 1842 . . . . 3.

710. **Ett frieri i Vestergötland,** kom. 2 a., efter Goldsmith (*She stoops to conquer, or the Mistakes of a night*) fritt bearb. af Dora Flink [C. H. von Platen]: *D.* 5 g. 13 — 22 juli 1862; *L.* 7 g. 20 okt. — 16 dec. 1862 . . . . 12.

711. **Ett fruntimmer som har träben,** kom. 1 a. af Lubize och Hermant (*Une femme qui a une jambe de bois*), öfvers. *D.* 11 — 21 aug. 1853 . . . . 8.

712. **Ett fruntimmers hat,** kom. 1 a. af Scribe (*la Haine d'une femme, ou le Jeune homme à marier*), öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 18 apr. — 4 juni 1846 . . . . 4.

713. **Ett fångadt lejon,** kom. 1 a. af R. Frenckell (efter en fransk idé): *D.* 31 maj 1849 — 24 juli 1850 . . . . 8.

714. **Ett försök!** kom. 4 a. af O. U Torsslow: *M* 30 dec. 1856 — 26 jan. 1857 . . . . 9.

715. **Ett gammalt ordspråk,** kom. 1 a. af F. Hedberg: *M.* 16 maj 1854 . . . . 1.

Ett giftermål af böjelse, *se* **Malvina.**

716. **Ett giftermål i Ludvig XVs tid,** kom. 4 a. af Alex. Dumas, de Leuven och Brunswick (*Un mariage sous Louis XV*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 20 maj — 19 sept. 1844 . . . . 5.

717. **Ett giftermål på dårhuset,** kom. med sång 1 a. af Eugène Cormon (*le Mariage extravagant,* arr efter ett äldre, lika benämndt stycke af Désaugiers och de Valory), öfv. af L. Granberg, musik af E Gautier: *M.* 26 febr. — 6 mars 1859 . . 7.

718. **Ett glas vatten,** kom. 5 a. af Scribe (*le Verre d'eau, ou*

les Effets et les causes), öfv. af F. AF WANNQVIST: *O.* 25 g. 27 maj 1841 — 19 jan. 1862; = öfv. af F. N. BERG: *D.* 18 g. 13 juli — 14 aug. 1841; *M.* 3 g. 19 juli 1844 — 14 sept. 1845 . . 46.

719. **Ett godt hjerta,** lusts. 2 a. af WILHELMI (*Ein gutes Herz*), öfv. af AUG. SÄFSTRÖM: *S.* 14 — 24 maj 1857 . . . . 5.

720. **Ett hem,** dramat. idyll 1 a. af S. BEYER (*Et Hjem*), fritt öfv. af O. HYCKERT: *M.* 25 nov. — 5 dec. 1850 . . . . 10.

721. **Ett hem,** kom. 1 a. af FEUILLET (*le Village*), fritt öfv. af F. HEDBERG: *O.* 5 maj 1858 — 21 juni 1862 . . . . 10.

722. **Ett hemkomstöl,** divertissement (i anl. af hertig Oscar Fredriks af Östergötland förmälning) 2 a., ord af J. JOLIN, musik dels komp. dels arr. af J. FORONI: *O.* 22 — 30 juni 1857 . . 3.

723. **Ett herdespel** i 1 afhandling, "hvari en herde och herdinna sjunga hvar sin aria och en duetto": *H.* 6 sept. 1773 — 11 okt. 1776 . . . . 5.

724. **Ett herrskap som ser på rum,** lusts. 2 a. (afdelade i 5 tablåer) med sång, af ANGELY (*Wohnungen zu vermiethen*), bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 10 sept. 1851 — 20 juli 1860 . . . . 40.

Ett kejsareval i Frankfurt, *se* **Bankiren.**

725. **Ett klosteräfventyr i kardinal Richelieu's tid,** kom. 3 a. af SAINT-HILAIRE och N. P. DUPORT (*l'Habit ne fait pas le moine*), fritt öfv. af F. N. BERG: *D.* 15 g. 27 juli 1843 – 7 juli 1845; med titel **Under munkkåpan:** *M.* 9 g. 3 apr. — 5 maj 1854; med benämning **Ett klosteräfventyr under kardinal Richelieu's styrelsetid** (äfven: eller **Under munkkåpan**): *H.* 13 g. 19 juni 1855 — 27 aug. 1862 . . . . 37.

726. **Ett knäfall,** kom. 1 a. af LÉONCE och CH. DE BERNARD (*Une position délicate*), öfv. af G. W. BLACHET: *O.* 14 okt. — 13 nov. 1850 . . . . 6.

727. **Ett kruthus,** kom. 3 a. af LABICHE och E. MARTIN (*les Vivacités du capitaine Tic*), fritt öfv. af F. HEDBERG: *S.* 8 nov. 1861 — 22 maj 1863 . . . . 17.

728. **Ett kärleksäfventyr,** kom. i 4 tablåer af C. R. ROSELLI: *S.* 12 o. 13 maj 1859 . . . . 2.

729. **Ett lyckans barn,** skåd. 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Ein

Kind des Glücks), öfv. af W. SVENSON: *D.* 20 aug. 1860 — 11 sept. 1861 . . . . 23.

730. **Ett minnesblad,** skåd. 5 a. af J. JOLIN, musik af A RANDEL: *O.* 18 apr. — 21 maj 1855 . . . . 9.

731. **Ett misstag,** kom. 1 a., öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 30 okt. 1818 — 21 mars 1822 . . . . 8.

732. **Ett mord vid Norrtullsgatan,** lusts. 1 a. med kupletter, efter en fransk idé bearb. af H. EHRENSTAM: *H.* 26 juli 7 sept. 1857 . . . . 10.

733. **Ett national-divertissement** (i anledning af konung Carl XIV Johans 25:åriga regering) 1 a., med kupletter, körer och dans, orden af C. W. BÖTTIGER, musiken dels komp. dels arr. af J. F. BERWALD, dansen af A. SELINDER: *O.* 6 febr. — 7 apr. 1843, 20 okt. — 1 nov. 1846, 21 — 28 juni 1850 . . . . 39.

Ett nytt sätt att cedera bonis, *se* **Arlequins begrafning.**

734 **Ett olycksöde,** lusts. 1 a. med sång, af WEHL (*Ein modernes Verhängniss*), bearb. af H. F. APELBOM, musik arr. af E. BECKER: *L.* 1 19 apr. 1861 . . . . 6.

735. **Ett par glacéhandskar,** lusts. med sång 1 a. af BAYARD (*les Gants jaunes*), bearb. på tyska af STARKE (*Er hat seine Handschuhe vergessen!*) och från tyskan öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 19 apr. – 29 maj 1859 . . . 8.

Ett paradis på vinden, *se* **Amuletten.**

736. **Ett parti piquet** eller **Kärlek och chloroform,** kom. 1 a. af N. FOURNIER och MEYER (*la Partie de piquet*), efter BAHN's tyska bearb. (*Eine Partie Piquet*) fritt öfv. af I. HÖGFELDT: *D.* 24 g. 4 aug. 1857 — 25 aug. 1859; *O* 4 g. 22 dec. 1861 — 16 jan. 1862 . . . . 28.

Ett rendezvous i Frisens park, *se* Den sällsynte ynglingen.

Ett resande theatersällskap, *se* **En tragedi i Wimmerby.**

737. **Ett riksdagsmannaval,** kom. 3 a. af OVERSKOU (*En Valgdag*), öfv. af F. N. BERG: *S.* 8 g. 9 juni — 3 juli 1854; = **En valdag,** öfv. af F. A. DAHLGREN: *O.* 5 maj 1856 . . . . . . 9.

738. **Ett rum att hyra,** lusts. med sång 1 a. af F. HODELL, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 10 g. 12 apr. — 11 dec. 1860; *L.* 7 mars 1861 . . . . 11.

Ett skämt eller **Flickan och soldaten,** *se* **Soldatputs.**

739. **Ett skärgårdsäfventyr,** lusts. med sång 2 a. af Z. Topelius, *D.* 11 — 25 juni 1863 . . . . 10.

Ett småstadsäfventyr, *se* De **Tyska småstadsboerne.**

740. **Ett snedsprång** (äfven **Snedsprånget**), kom. 2 a. af Anicet Bourgeois och Brisebarre (*le Premier coup de canif*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 11 apr. — 8 nov. 1849 . . . . 8.

741. **Ett sommarnöje,** lusts. med sång 1 a. af F. Hodell, musik arr. af F. von Lühmann: *DP.* 19 g. 1 nov. — 11 dec. 1860; *L.* 10 g. 11 febr. 1861 — 25 mars 1862 . . . . 29.

742. **Ett sommaräfventyr på Djurgården,** dramat. skämt 1 a. med sång, af C. J. Moqvist: *D.* 22 juli — 4 aug. 1850 . . 8.

743. **Ett Stockholmsgenie,** lusts. med sång 1 a., efter Rochefort (*le Comédien de salon*) bearb. på danska af Bögh (*Geniet fra Odsherred*) och från danskan fritt bearb. af F. Hedberg, musik af O. de Wahl: *S.* 15 febr. — 30 okt. 1861 . . . . 17.

744. **Ett studentputs,** kom. med sång 1 a., efter Bernard (*Studentenstreiche, oder Der neunundzwanzigste Februar,* bearbetning från franskan) öfv. af Aug. Säfström, musik arr. af E. Becker: *DP.* 22 febr. — 13 dec. 1859 . . . . 26.

Ett studentäfventyr, *se* **Kusinen.**

745. **Ett Sundhets-Collegium,** nyårsfantasi med sång 1 a. af L. Josephson, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 1 — 11 jan. 1863 . . 7.

Ett säterbesök, *se* **Vid en fjellbod.**

Ett söndagsbarn eller **Duellen under gaslyktan,** *se* **Kärlek och pengar.**

746. **Ett tankstreck,** lusts. med sång i 2 tabläer af J. F. Frölén, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 8 — 11 maj 1862 . . . 3.

747. **Ett vad,** kom. 2 a. med körer och kupletter, från franskan öfv. af I. C. M. Flodman, musik af J. W. Söderman: *S.* 14 dec. 1858 — 27 jan. 1859 . . . . 9.

748. **Ett år af Gustaf III:s regering,** hist. skåd. 5 a. af N. Arfwidsson: *O.* 22 sept. — 17 okt. 1858 . . . . 7.

749. **Ett äfventyr i Humlegården under Carl Israel Hallmans tid,** scenisk framställning under tal och sång 1 a. af H. Ehren-

STAM, musik dels komp. dels arr. af G. STOLPE: *H.* 11 sept. 1859 — 25 juni 1860 . . . . 19.

750. **Ett äfventyr i Norska fjellen,** sångspel i 4 tablåer af BJERREGAARD (*Fjeldeventyret*), taltexten öfv af K. ALMLÖF, sångtexten af E. WALLMARK, musik af THRANE: *D.* 16 – 23 aug. 1861 . . . . 7.

751. **Ett äfventyr på spektaklet,** ínsts. med sång 3 a. och prolog af LAFARGUE och SIRAUDIN DE SANCY (*le Bourreau des crânes*), fritt öfv. af F. N. BERG, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *M.* 11 g. 13 febr. — 6 apr. 1854; *S.* 5 g. 16 — 23 nov. 1856 . . 16.

752. **Ett äfventyr på Stegeborg,** skåd. 4 a. af F. A. DAHLGREN: *O* 29 sept. — 13 nov. 1854 . . . . 5.

753. **Ett äfventyr under riksdags-utblåsningen,** dramat. skämt med sång i 2 tablåer af M. U. TORSSLOW, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 23 febr. — 6 mars 1857 . . . . 8.

Ett ögnablick var han borta, *se* **En timmas frånvaro.**

754. **Ett ögnablicks förseelse eller Fortsättning af Julie,** kom. blandad med sång 1 a. af MONVEL (*l'Erreur d'un moment, ou la Suite de Julie*), öfv. af C. MANDERSTRÖM, musik af DEZÈDE: *Mb.* 8 g. 4 nov. 1787 — 14 aug. 1789; *D.* 13 g. 21 aug. 1802 — 15 juli 1804 . . . . 21.

755. **Ett ögonblicks oförsigtighet,** kom. 3 a. af WAFFLARD (*Un moment d'imprudence*), öfv. af J. F. ROSENBORG (sedan omarb.): *O.* 22 febr. 1833 — 18 nov. 1836 . . . . 9.

Ett ömt modershjerta, *se* **Andromache.**

756. **Eudoxie** eller **Mjölnaren vid Harlem,** kom. 1 a. af THÉAULON (*Eudoxie, ou le Meunier de Harlem*), öfv. af A. G. FORSBERG: *O.* 13 okt. — 22 nov. 1843 . . . . 5.

757. **Eugène Aram,** dram 5 a. (indelade i 12 tablåer) af RELLSTAB (efter BULWERS roman *Eugene Aram*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 6 maj — 22 nov. 1840 . . . . 6.

758. **Eugenie,** dram 5 a. af BEAUMARCHAIS (*Eugenie*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 14 g 31 mars 1787 — 8 sept. 1790, sedan under benämning **Eugenie eller Den dygdige brottslingen:** 15 g. 29 maj 1791 — 16 maj 1798; *D.* 5 g. 2 juli 1806 — 24 juli 1807; = **Eugenie** (med entreaktsscener), öfv. af L. HJORTSBERG: *O.*

15 g. 29 mars — 4 apr. 1824, 12 dec. 1825 — 29 apr. 1839; *A.* 10 g. 10 apr. 1824 — 10 nov. 1825 . . . . 59.

Den på *O.* och *A.* begagnade öfversättningen tillskrifves äfven G. LAGERBJELKE.

759. **Eulalie Pontois,** dram 5 a. med prolog af SOULIÉ (*Eulalie Pontois*), öfv. af L. A. WEBER: *O.* 23 okt. 1843 — 14 jan. 1844 . 9.

760. **Euryanthe,** op. 3 a. af HELMINA VON CHÉZY (*Euryanthe*), öfv. af P. WESTERSTRAND, musik af VON WEBER, ballett af A. SELINDER: *O.* 3 — 16 dec. 1838 . . . . 4.

761. **Evas äple,** lusts. med sång 3 a. af F. HEDBERG, musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 15 juli 1855 — 13 juni 1861 . . . . 25.

Examensdagen, *se* **Skolgossarne.**

762. **Exempel för mödrar,** kom. 1 a. af MARIVAUX (*l'Ecole des mères*), öfvers. *Mb.* 21 maj — 11 juli 1796 . . . . 3.

763. **Experimentet,** kom. 1 a. af ARMAND och ACHILLE DARTOIS (*Une idée de médecin*), öfv. af C. S. ARFWIDSSON: *O.* 4 dec. 1844 — 15 jan. 1845 . . . . 4.

F.

764. **Fabriksarbetaren,** kom. med sång 2 a. af C. T. och J. H. COGNIARD (*Bruno le fileur*), fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af G. STOLPE: *L.* 25 febr. — 15 apr. 1858 . . . . 23.

765. **Fabriksarbeterskan,** skåd. 5 a. af BARBIER och CARRÉ (*la Fileuse*), öfv. af O. HYCKERT: *M.* 17 dec. 1852 — 19 jan. 1853 . 6.

766. **Fabrikskamraterna,** kom. 2 a. med kupletter, från franskan öfv. af H. EHRENSTAM, musik af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 19 aug. 1855 — 4 juli 1856 . . . . 22.

767. **Fabriqueuren i London,** dram 5 a. af F. DE FALBAIRE (*le Fabricant de Londres*), öfvers. *Mb.* 16 dec. 1794 — 5 jan. 1795 . 3.

768. Den **Faderlöse,** kom. med sång 2 a. af LEFRANC, öfv. af E. G. KOLTHOFF, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 22 mars — 21 apr. 1861 . . . . 10.

Den **fader- och moderlösa flickan från Genève,** *se* **Therese.**

Fadershjertat, *se* **Eremiten.**

769. **Faderskärleken,** kom. 1 a. af SCRIBE (*Geneviève, ou la Ja-*

lousie paternelle), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 25 sept. — 6 dec. 1846 . . . . 6.

Fadren för tillfället, *se* Den **tillfällige fadren.**

Fadrens välsignelse bygger barnen bo, *se* **Jägmästare-bostället.**

770. **Fale Bure,** dram 4 a. af J DE LA GARDIE (ej T. WENNBERG, hvilken på författarens begäran angifvit sig som styckets upphofsman): *A.* 15 maj 1795 — 20 febr 1800 . . . . 8.

771. **Falkland eller Samvetet,** dram 5 a. af J. L. LAYA (*Falkland, ou la Conscience,* efter en engelsk roman), öfvers., musik (till några kupletter) af J. F. BERWALD: *A* 18 g. 10 febr. 1822 — 26 sept. 1825; *O.* 23 g. 27 dec. 1825 — 3 febr. 1842 . . 41.

Falkslägten, *se* De **Olycklige.**

De **falska apparencerna,** *se* Den **svartsjuke älskaren.**

Den **falske arfvingen,** *se* **Slottspaviljongen.**

772. Den **falska blygseln,** dram (skåd.) 4 a. af KOTZEBUE (*Falsche Schaam*), öfv. af G. EURÉN: *Mb.* 6 g. 4 okt. 1798 — 13 jan. 1799; *D.* 7 g. 5 aug. 1809 — 4 sept. 1810 . . . . 13.

På *D.* äfven annonserad: **Den falska blygseln** eller **Den upprättade oskulden.**

773. Den **falska Catalani** eller **Concerten i Kråkvinkel,** kom. med sång 2 a. af BÄUERLE (*Die falsche Prima Donna*), öfv. af G. F ÅBERGSSON, musik af I. SCHUSTER och G A. SCHNEIDER: *O.* 10 juni 1833 — 6 jan. 1836 . . . . 12.

Den **falska misstanken,** *se* **Fändriken.**

774. De **falska rådplägningarne,** kom. 1 a. af DORVIGNY (*les Fausses consultations*), öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 12 juni o. 17 juli 1803 . . . . 2.

775. Den **falska svartkonsten,** op. com. 2 a. af MARMONTEL (*la Fausse magie*), öfv af C. ENVALLSSON, musik af GRÉTRY: *Mb.* 16 juli 1793 — 5 dec. 1797 . . . . 88.

776. Den **falske vännen,** kom. 1 a. från franskan öfv. af C. G. SCHYLANDER: *A.* 42 g 9 juli 1794 — 6 okt. 1825; *O.* 24 okt. 1819 . 43.

Falskheten slår sin egen herre, *se* **Turcaret.**

777. **Familjen,** prolog vid den Nya Komiska Theaterns öppnande d. 21 apr. 1819, af M. ALTÉN . . . . 1.

778. **Familjen Poisson** eller **De tre Crispinerna**, kom. på vers 1 a. af SAMSON (*la Famille Poisson, ou les Trois Crispins*), öfv. af C. W. A. STRANDBERG: *M.* 16 mars 1859 — 30 apr. 1862 . 32.

Familjen Rask, *se* Den **hundraårige gubben.**

779. **Familjen Renneville**, skåd. 3 a. af LÉONCE och MOLÉRI (*la Famille Renneville*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 6 juni 1846 . 1.

780. **Familjen Riquebourg**, kom. 1 a. af SCRIBE (*la Famille Riquebourg, ou le Mariage mal assorti*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *O.* 18 g. 20 nov. 1837 — 13 jan. 1841; *DLC.* 4 g. 18 aug. — 1 nov. 1853; *M.* 5 g. 16 jan. — 10 maj 1855; *H.* 5 g. 6 juli — 10 sept. 1859 . . . . 32.

Familjesqvallret, *se* **Kusinerna.**

Fanatismen, *se* **Mahomet.**

781. **Fanchon** eller **Lyrspelerskan**, kom. med sång 3 a. af BOUILLY och PAIN (*Fanchon la vielleuse*), på tyska öfv. af KOTZEBUE (*Fanchon das Leyermädchen*) och derifrån på svenska af J. E. REMMER, musik af HIMMEL: *O.* 18 g. 28 okt. 1822 — 14 nov. 1832; *A.* 31 jan. 1825; *M.* 22 g. 29 jan. 1855 — 3 jan. 1858. . . 41.

782. **Fanfan och Colas** eller **Fosterbröderne**, moraliskt lusts. (dram) 1 a. af M:me DE BEAUNOIR (*Fanfan et Colas, ou les Frères de lait,* hvartill ämnet är hemtadt ur 2:ne fabler af abbé AUBERT), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 19 g. 27 juli 1786 — 10 aug. 1793; *A.* 11 g. 17 dec. 1800 — 21 nov. 1804; af elever uppförd: *O.* 13 dec. 1817; *A.* 3 g. 15 dec. 1817 — 26 apr. 1818 . . 34.

783. **Fantasi och diplomati**, kom. 4 a., efter en fransk idé: *D.* 20 — 27 aug. 1857 . . . . 5.

784. **Fantasiens glasögon**, feerispel med dans och melodramer 1 a. af AXEL KROOK, musik dels komp. dels arr. af E. BECKER: *DP.* 14 — 28 okt. 1860 . . . . 12.

Far och dotter, *se* **Estelle.**

785. **Far och son**, kom. 5 a. af BOUCICAULT (*Old heads and young hearts*), fritt öfv. af O. HYCKERT: *M.* 2 — 5 febr. 1849 . . . 3.

Far och son, *se* **Marcellin.**

786. **Far och son**, kom. med sång 1 a., svenskt orig. af EUGÈNE: *DP.* 28 apr. 1859 — 14 febr. 1860 . . . . 11.

787. **Far och son** eller **Den ena för den andra**, kom.-vaud. 2

a. af von Holtei (*die Wiener in Berlin*), öfv. af O. Wijkner: *D.* 26 sept. 1850 — 30 aug. 1834 . . . . 7.

Uppgifves äfven vara öfversatt af C. A. F. Berggren.

788. **Faran af att gå på klubben,** proverb 1 a. af Caraguel (*le Bougeoir*), öfv. af W. Wigert: *O.* 15 dec. 1854 . . . . . 1.

789. **Faran af att ljuga,** kom. 3 a. af Benedix (*das Lügen*), öfv. af N. och B. Spanier: *S.* 21 febr. — 2 mars 1862 . . . 7.

790. **Faran i hemmet,** kom. 3 a. af Feuillet (*Péril en la demeure*), öfv. af L. Granberg: *M.* 10 — 15 dec. 1859 . . . . 5.

791. **Farbrodren rival,** kom. 1 a. af Mélesville (*l'Oncle rival*), fritt öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 17 g 14 sept. 1844 — 28 okt. 1850; *S.* 13 g. 14 maj 1857 15 juli 1858; *L.* 26 sept. 1858 . . 31.

792. **Farbror Florian** eller **Sken och verklighet,** kom. 4 a., afdelade i 6 tablåer, från tyskan (*Onkel Florian, oder Schein und Sein,* en bearb. af Sheridan's *School for scandal*) öfv. af K. Almlöf: *D.* 2 aug. — 9 sept. 1852 . . . . 4.

793. **Farbror Gabriel,** kom. 2 a. af Souvestre (*l'Oncle Baptiste*), öfv. af L. A. Malmgren, fritt bearb. af J. Jolin: *O.* 18 g. 14 dec. 1846 — 4 febr. 1850; = **Per och Pål,** kom. med sång, bearb. af R. Frenckell, musik arr. af R. von Böningh: *D.* 4 g. 24 maj — 17 sept. 1849; *DP.* 2 o. 6 dec. 1852; = **Bror Jonathan** eller **Oxhandlaren från Småland,** lusts. med sång, efter Kaisers tyska behandling (*Stadt und Land, oder der Viehhändler aus Ober-Oesterreich*) fritt öfv. af Aug. Säfström, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 145 g. 24 febr. 1859 — 19 nov. 1861; *C.* 12 g. 5 sept. 1861 — 23 juli 1862; *L.* 5 g. 15 nov. 1861 — 26 jan. 1862 . . . . 186.

794. **Farbror Philibert,** kom. 1 a. af Bayard och G. de Wailly (*l'Oncle Philibert*), öfvers. *O.* 4 g. 6 sept. 1835, 18 maj — 1 okt. 1835; *K.* 9 o. 11 jan. 1840 . . . . 6.

795. **Farbror är Qväkare!** kom. 1 a. af Trautmann (*Onkel Quäker*), öfv. "med originalkörer och kupletter": *H.* 21 o. 24 sept. 1853 . . . . 2.

796. **Farbrors nattrock,** upptåg i 5 taflor af Görner (*Meines Onkels Schlafrock*), fritt öfv. af F. Hedberg: *S.* 19 dec. 1861 — 24 jan. 1862 . . . . 11.

797. **Farinelli** eller **Kungen och sångaren,** kom. med sång i

3 afd. af SAINT-GEORGES, DE FORGES och DE LEUVEN (*Farinelli, ou le Bouffe du roi*), öfv. af A. LINDEBERG, musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 30 g. 2 nov. 1844 — 28 okt. 1860; *H.* 3 g. 6 — 11 aug. 1851 . . . . 33.

798. De **farliga fruarna,** kom. 3 a. af DUMANOIR (*les Femmes terribles*), öfv. af E. G. KOLTHOFF: *O.* 4 — 29 dec. 1858 . . 6.

799. Det **farliga förtroendet,** op. com. 2 a. af FORGEOT (*le Rival confident*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af GRÉTRY, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 1 o. 3 nov. 1794; musiken tillökt af L. PICCINNI (uppförd af elever): *A.* 23 maj 1798 . . . . 3.

Det **farliga grannskapet,** *se* **Skräddaren Fips.**

Den **farliga skogen,** *se* **Leonora.**

800. Den **farliga tanten,** kom. 3 a., indelade i 6 tablåer, af ALBINI (*Die gefährliche Tante*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 35 g. 29 okt. 1838 — 19 mars 1848; = **Den farliga tanten** eller **Onkeln och systersonen:** *C.* 12 g. 11 sept. 1861 — 22 juli 1862 . . 47.

801. **Farmors kärleksbref,** kom. 1 a. af HONORÉ (*les Petits péchés de la grand'maman*), öfv. af M. JOLIN: *O.* 9 o. 11 febr. 1859 . . 2.

Uppförd af elever.

802. **Fastlagsgillet,** vaud. 1 a. af BÖGH (*Fastelavnsgildet*), fritt öfv. af F. HEDBERG, musik komp. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 23 febr. — 15 mars 1857 . . . . 10.

803. **Fatalisten** eller **"Det är Guds vilja",** kom. 3 a. af BAYARD och DE BIÉVILLE (*Si Dieu le veut*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 18 — 22 febr. 1852 . . . . 3.

804. **Fatalisten** eller **Tur och otur,** kom. 1 a., fritt öfv. från franskan: *M.* 13 o. 16 nov. 1843 . . . . 2.

805. **Fatima** eller **Den Persiska slafvinnan,** kom. med sång 1 a. af MARSOLLIER (*Gulnare, ou l'Esclave persane*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af DALAYRAC, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 21 g. 19 okt. 1801 — 21 juni 1802, 13 mars 1811 — 14 febr. 1827; *A.* 11 g. 13 mars 1804 — 8 okt. 1810 . . . . 32.

806. **Fattig på mynt, men rik på kärlek,** kom. 1 a. af XAVIER, DUVERT och LAUZANNE (*Riche d'amour*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN, kupletter af O. HYCKERT, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 15 nov. 1848 — 8 apr. 1863 . . . . 44.

Den **fattiga enkan och dess familj,** *se* **Julaftonen.**

807. **Fattigdom och hederskänsla,** dram 3 a. ("hufvudkarakteren imiterad efter den i KOTZEBUE's *Armuth und Edelsinn*") af J. E. REMMER: *A.* 26 aug. 1807 - 28 aug. 1808 . . . . . 4.

Fattigdomen och den ädla stoltheten, *se* Den **Landsförviste.**

Den **fattige linväfvaren,** *se* **Kärlek och pligt.**

808. Den **fattige poeten,** skåd. (kom.) 1 a. af KOTZEBUE (*Der arme Poet*), öfv. af J. C. VON BÖHNEN: *O* 15 juni 1835 30 sept. 1836 . . . . 6.

809. Den **fattiges julafton,** "teckning ur hvardagslifvet" 1 a. af ADEL (*der Christabend eines Proletariers*), fritt bearb. af L. A. MALMGREN: *M.* 26 o. 27 dec. 1847 . . . . 2.

810. **Faust,** trag. af GOETHE, öfv. af J. ANDERSSON, *Förspelet: M.* 1 dec. 1858 . . . . 1.

811. **Faust,** op. 5 a. af BARBIER och CARRÉ (*Faust,* efter GOETHE), öfv af E. WALLMARK, musik af GOUNOD: *O* 5 juni 1862 — 3 juni 1863 . . . . 19.

812. **Faust och Greta,** skämt med sång 1 a. af JACOBSON (*Faust und Gretchen*), öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *L.* 20 o. 23 mars 1862 . . . . 2.

813. **Faust och Margaretha,** fantasi-skåd. 3 a. och 4 tablåer af CARRÉ (*Faust et Marguerite*), öfv. af L. A. MALMGREN, körer och melodramer af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 20 jan. — 19 febr. 1851 . 10.

Fel och upprättelse, *se* **Spelaren.**

814. **Felicie** eller **Den romaneska flickan,** op. com. 3 a. af DUPATY (*Felicie, ou la Jeune fille romanesque*), öfv. af L. HJORTSBERG, musik af E. DU PUY: *O.* 19 dec. 1821 — 6 jan. 1822 . . 3.

815. **Felix och Stephanie** eller **Besparingarne,** kom. 1 a. af SCRIBE och BAYARD (*le Budget d'un jeune menage*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 5 g. 17 apr. — 16 maj 1838; *S.* 1 o. 3 juli 1858; *L.* 30 juli o. 1 aug. 1858 . . . . 9.

816. **Felsheims hussar,** kom.-vaud. 3 a. af DE VILLENEUVE, DUPEUTY och SAINT-HILAIRE (*le Hussard de Felsheim*), taltexten öfv. af M. C. ERIKSSON, kupletterna förf. af B. VON BESKOW, musiken från åtsk. kompositörer vald af v. BESKOW och arr. af J. F. BERWALD: *O.* 45 g. 10 febr. 1832 — 20 apr. 1854; *D.* 9 g. 1 juni — 13 juli 1868 . . . . 54.

Fem millioner i en vindskammare, *se* **Fem trappor upp.**

817. **Fem trappor upp,** vaud. 1 a. af ABOUT (*Risette, ou les Millions de la mansarde*), efter en dansk öfversättning (*Millioner paa Quisten*) bearb. af F. HODELL, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 8 g. 1 — 11 nov. 1860; *L.* 3 g. 24 — 28 jan. 1862; = **Fem millioner i en vindskammare,** kom. med sång 1 a., efter den danska behandlingen fritt öfv. af I. HÖGFELDT, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 8 g. 15 febr. — 9 mars 1861 . . . . 19.

818. **Femhundra riksdaler banko,** vaud. 2 a. af M. CRAMÆR, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 5 g. 22 maj 1846 — 17 jan. 1847; *L.* 14 g. 3 mars — 19 apr. 1859; *C.* (musik arr. af J. W. FLAGGE): 8 g. 8 juni - 23 juli 1862 . . . . 27.

819. **Femton år i Paris,** skåd. i 3 afd. af THÉAULON (*le Paysan perverti, ou Quinze ans de Paris*), fritt öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *O.* 13 g. 8 febr. 1830 — 18 okt. 1832; = **Bonden rik och åter fattig** eller **Femton år i Paris,** skåd. i 3 tidskiften, öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 4 g. 11 — 25 mars 1843 . . . . 17.

820. **Feodor och Lisinka** eller **Det räddade Novogrod,** dram 3 a. af DESFORGES (*Féodor et Lisinka, ou Novogorod sauvée,* efter en rysk berättelse), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 9 mars — 20 juni 1793 . . . . 4.

821. **Feodor och Maria** eller **Menzikof i Siberien,** dram 3 a. af LA MARTELLIÈRE (*Menzikof et Fédor, ou le Fou de Bérézof*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *A.* 23 g. 18 dec. 1820 — 30 sept. 1825; *O.* 11 g. 28 nov. 1831 — 8 maj 1839 . . . . 34.

822. **Ferdinand Cortez,** op. 3 a. af DE JOUY och ESMÉNARD (*Fernand Cortez, ou la Conquête du Mexique*), öfv. af P. A. GRANBERG, musik af SPONTINI, ballett af G. B. AMBROSIANI: *O.* 13 juni 1826 — 12 okt. 1838, 4 — 26 nov. 1854 . . . . 31.

Festens drottning, *se* **Valentine.**

Fêten i China, *se* **Kuluff.**

823. **Fiammina,** skåd. 4 a. af UCHARD (*la Fiammina*), fritt öfv. af L. GRANBERG: *M.* 7 g. 10 — 28 sept. 1857; = öfv. af F. N. BERG: *O.* 3 g. 23 — 28 sept. 1857 . . . . 10.

824. **Fiat justitia!** skåd. 5 a. af MALLEFILLE (*le Paysan des Alpes*), fritt öfv. af VON SCHANTZ (?): *M.* 26 jan. — 18 febr. 1853 . 15.

825. **Fidelio,** op. 2 a., text af BOUILLY (*Léonore, ou l'Amour*

conjugal), öfv. på tyska (med benämning *Leonore*) af SONNLEITHNER, hvilken öfvers. sedan ändrades (med titel *Fidelio*) af TREITSCHKE, hvars behandling blef öfv. på svenska af B. CRUSELL, musik af BEETHOVEN: *O.* 14 apr. 1832 — 3 febr. 1853 . . 6.

Operan komponerades 1804—5 under namn af *Leonore*; benämningens förändring till *Fidelio* skedde 1814, då äfven musiken undergick åtskilliga omskapningar.

826. **Fiesco,** sorgs. 5 a. af SCHILLER (*die Verschwörung des Fiesco zu Genua*), fritt öfv. af W SVENSSON: *O.* 16 — 29 nov. 1836 . . 8.

827. **Figaros bröllopp** eller **Den fjolliga dagen,** kom. 5 a. af BEAUMARCHAIS (*la Folle journee, ou le Mariage de Figaro*), öfv. med kupletter af D. G BJÖRN: *Mb* 23 g. 20 dec. 1792 — 8 mars 1799; — med divertissement af dans och sång, och slutligen endast under titel **Figaros bröllopp:** *A O.* 76 g. 19 okt. 1799 — 9 nov. 1840; = äfven ensamt med benämning **Figaros bröllopp,** öfv. af L. GRANBERG: *M.* 16 g. 21 nov. 1859 — 22 nov. 1861 . . . . 121.

828. **Figaros bröllopp,** op. com. 4 a., libretto af DA PONTE (*le Nozze di Figaro,* efter BEAUMARCHAIS), öfv. af B. CRUSELL, musik af MOZART: *O.* 23 jan. 1821 — 26 juni 1863 . . . . 124.

829. **Figaros dotter,** kom. 5 a. af MÉLESVILLE (*la Fille de Figaro*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 19 — 30 maj 1847 . . . . . . 6.

830. **Figaros ånger,** kom. 1 a. af PARISEAU (*le Repentir de Figaro*), öfvers. *Mb.* 22 okt. 1796 — 25 nov. 1797 . . . . 8.

831. **Filantropen,** dramat. skizz 1 a. af J. GRANBERG: *D.* 14 juli 1847 — 24 juni 1848 . . . . 23.

832. **Filip,** sorgs. 5 a. af ALFIERI (*Filippo*), öfv. af N. J. CERVIN-STÉENHOFF: *D.* 1 juli — 30 sept. 1836 . . . . 6.

833. **Filosofen** eller **Menniskohjertat,** dram 4 a., "svenskt original": *D.* 16 juni o. 5 juli 1803 . . . . 2.

Filosofen i förtid, *se* **Hyrlakejen.**

Fin och grof, *se* **Två lustiga turar.**

834. **Finkel** eller **Det underjordiska brännvinsbränneriet,** kom. blandad med sång 3 a. af C. I. HALLMAN: *H.* 46 g. 12 aug. 1776 — 10 juni 1784; *E.* 27 febr. o. 20 mars 1782; *Mb.* 8 g. 12 mars 1786 — 31 juli 1789; *D.* 6 o. 10 sept. 1809 . . . . . . 53.

835. **Finkels parentationsakt,** prolog till föreg., af C.I. HALLMAN:

H. 23 g. 6 okt. 1777 — 2 aug. 1783; *E.* 27 febr. o. 20 mars 1782; *Mb.* 12 mars o. 19 juli 1786 . . . . 27.

Denna prolog hade ursprungligen titeln: "Parentation öfver bränvinsadvokaten Finkel, hållen på Latinska klubben af Fält-commissarien Drommelberg och Magister Buttelbirius."

Finska flyktningsfrun, *se* **Arlequin amma.**

836. **Fintbergs bröllopp,** kom. 2 a. med arier och kupletter, af C. G. von Holthusen, musik af J. M. Kraus: *B.* 7 jan. — 26 febr. 1788 . . . . 7.

837. **Fiorina,** kom. 2 a. af Mélesville och Carmouche (*Fiorina*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 29 sept. — 19 okt. 1851 . . . . 4.

838. **Fiskaren,** skåd. med sång 2 a. af Patrat (*Toberne, ou le Pecheur suédois*), imit. af C. G. Nordforss, musik af Bruni, ballett (utaf tre särskilda karakterer: *Fiskare, Grufarbetare* och *Lappar*) af F. N. Terrade (1799) med musik af P. J. Lambert, senare (1812) dansdivertissement af L. Deland: *A.* 41 g. 9 nov. 1798 — 20 sept. 1822; *O.* 47 g. 13 dec. 1798 — 25 sept. 1837 . . 88.

839. **Fiskarstugan,** operett 1 a. af Aug. Säfström, musik äfven af Säfström, instrumenterad af A. Randel: O. 4 — 21 jan. 1844 . 5.

Den **fjolliga aftonen,** *se* **Picaros och Diego.**

Den **fjolliga dagen,** *se* **Figaros bröllopp.**

840. **Fjorton dagars arrest,** kom. 4 a. af Benedix (*das Gefängniss*), öfv. af W. Svenson: *O.* 7 g. 11 okt. — 7 nov. 1852; = öfv. af O. Andersson: *H.* 15 g. 8 juli 1860 — 10 aug. 1863 . 22.

841. **Fjärilsfebern,** kom. 3 a. af Sardou (*la Papillonne*), öfv. af C. G. Jungberg: *O.* 13 g. 8 okt. 1862 — 18 apr. 1863; = öfv. af L. Stjernström: *M.* 6 g. 5 okt. — 26 nov. 1862 . . . . 19.

842. **Fjäsken** eller **Den beställsamme,** kom. 3 a. af de La Salle (*l'Officieux*), fritt öfv. af E. Schröderheim: *B.* 14 g. 30 apr. 1791 — 18 febr. 1792; *O.* 3 g. 28 nov. 1792 — 20 sept. 1793; *A.* 38 g. 27 nov. 1793 — 2 juni 1818 . . . . 55.

Fjäskens mirakler, *se* **Sladdret.**

843. **Flaskorne,** kom. 1 a. af M:me de Genlis (*les Flacons*), "öfv. af en anonym": *A.* 17 mars o. 7 apr. 1796 . . . . 2.

844. **Flegmatikern,** kom. 1 a. af Marsano (*der Phlegmatiker*), öfv. af C. Wildner: *D.* 25 o. 28 sept. 1834 . . . . 2.

845. **Flicka och fru,** kom. 2 a. af ARMAND och ACHILLE DARTOIS (*Vingt-six ans*), efter COSMAR's tyska behandling (*Mädchen und Frau*) öfv. af G. C. SCHÖSSLER: *D.* 6 juni — 15 juli 1850 . . 9.

Flickan och soldaten, *se* **Soldatputs.**

846. **Flickan på öfverblifna kartan,** kom. 1 a., från franskan öfv. af O. HYCKERT: *M.* 10 dec. 1842 — 4 jan. 1843 . . 5.

847. **Flickan som säljer blommor,** vaud.-monolog af C. G. ROSENDAHL, musik arr. af J. BARCK: *H.* 21 juni — 28 sept. 1837 . . 8.

Flickorna på Norr, *se* **Friare-resan.**

848. **Flickorna på Söder,** dramat. skämt i 2 tablåer, med sång, af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr af J. W. SÖDERMAN: *D.* 41 g. 9 juli 1849 — 3 aug. 1856; *S.* 18 okt. 1852; *L.* 5 g. 10 — 18 maj 1858; *C.* 28 sept. 1862 . . . . 48.

849. **Flickornas studentförening** eller **Inga illusioner mer!** kom. 4 a. af LEDERER (*Die weiblichen Studenten*), öfv. af N. och B. SPANIER: *H.* 21 aug. 24 sept. 1859 . . . . 9.

Flyktingen från Ryssland, *se* **Theobald.**

850. **Folke Birgersson till Ringstad,** skåd. med sång 3 a., efter MONVEL (*Raoul sire de Créqui*) imit. af O. KEXÉL, musik af DALAYRAC, ballett först af L. GALLODIER, sedan af F. N. TERRADE: *O.* 41 g. 28 jan. 1793 — 15 nov. 1829; *A.* 29 g. 6 juni 1804 — 22 mars 1822 . . . . 70.

851. **Formoso** eller **Pudret,** kom. 1 a. med kupletter af LABICHE, LEFRANC och NYON (*l'Inventeur de la poudre*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 15 dec. 1848 — 31 dec. 1854 . . . . 10.

852. **Fortunios visa,** operett 1 a. af CRÉMIEUX och L. HALÉVY (*la Chanson de Fortunio*), från G. ERNST's tyska bearb. (*Fortunio's Lied*) öfv. af E. WALLMARK, musik af OFFENBACH: *O.* 17 okt. 1862 - 28 apr. 1863 . . . . 7.

Forvagnen i Joigny, *se* **Side-arfvingen.**

Fosterbröderne, *se* **Fanfan och Colas.**

853. **Fosterfadren,** skåd. 4 a. af prinsessan AMALIA af Sachsen (*der Pflegevater*), öfv. af F. AF WANNQVIST: *K.* 22 — 28 febr. 1842 . . . . 4.

854. **Fostersonen** eller **För sexton år sedan,** dram 3 a. och 7

tablåer af DUCANGE (*Il y a seize ans*), öfv. af F. O. BERGSTRÖM: *O.* 11 apr. 1835 — 1 mars 1844 . . . . 27.

855. **Fostersystrarne,** kom. 1 a., öfv. af M. ALTÉN: *D.* 28 sept. 1801 — 18 aug. 1802 . . . . 8.

856. **Fualdès,** dram 5 a. (afdelade i 8 tablåer) af DUPEUTY och GRANGÉ (*Fualdès*), fritt öfv. af F. N. BERG, musik (till kupletter) af J. FORONI: *O.* 12 — 21 nov. 1849 . . . . 4.

857. **Foyern,** prolog vid Djurgårds-theaterns invigning, af M. ALTÉN: *D.* 16 — 21 juni 1801 . . . . 4.

858. **Fra Diavolo** eller **Värdshuset i Terracina,** komisk op. 3 a. af SCRIBE (*Fra-Diavolo, ou l'Hôtellerie de Terracine*), öfv. af B. CRUSELL, musik af AUBER: *O.* 17 maj 1833 — 24 nov. 1856 . 78.

859. **Framåt!** nationaldivertissement i 4 tablåer (i anl. af jernvägens öppnande mellan Stockholm och Göteborg) af J. JOLIN: *O.* 7 — 23 nov. 1862 . . . . 9.

860. **Franceska** eller **Krigsrätten,** kom. 3 a. af HUARD (*Francesca, ou le Conseil de guerre*), fritt öfv. af F. N. BERG: *D.* 7 o. 9 juni 1844 . . . . 2.

861. **Francis Jonston,** kom. 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Francis Jonston*), fritt öfv. af W. SVENSON: *O.* 23 — 27 apr. 1849 . . 3.

862. **Fransmän och Ryssar,** skåd. 5 a. (3:e a. i 2 tablåer), med melodram och kupletter, af F. A. ARNAULT och JUDICIS (*les Cosaques*), bearb. af J. STJERNSTRÖM, musik af J. A. SÖDERMAN: *M.* 30 okt. — 17 nov. 1854 . . . . 9.

Fransmännen i Algier, *se* **Fästningen i Boston.**

Fransmännen i Sevilla, *se* **Kusinerne.**

863. **Fransosen uti London,** lusts. i 1 öppning, af de BOISSY (*le François à Londres*), öfvers. *H.* 3 g. 5 juli 1776 — 11 juli 1777; = **Secreter Mischmasch,** kom. 1 a., fritt bearb. af D. G. BJÖRN: *B.* 7 g. 29 apr. 1790 — 7 maj 1791; = **Engelska källaren** eller **Fransosen i London,** kom. 1 a., öfv. af C. ENVALLSSON: *Mb.* 12 o. 14 nov. 1790 . . . . 12.

Jfr Den **Svenska Sprätthöken.**

Den **Fransyske Rochus** eller **Kramhandlaren från Brescy,** *se* **Carnevalen i Beaugency.**

864. **Fredrik, den siste grefven af Toggenburg,** riddare-skåd. 4 a. af SPIESS (*Friedrich, der letzte Graf von Toggenburg*), öfvers. *D.* 7 — 21 aug. 1808 . . . . 4.

865. **Fredrik, furste af Nevers,** skåd. 3 a. af VARNER och LAMARDELLE (*Frederic, duc de Nevers*), öfv. af L. DELAND: *D.* 28 aug. — 8 sept. 1812, 16 aug. 1827 — 14 aug. 1830 . . . . . 12.

866. **Fredrik och Christine,** kom. 1 a. af SCRIBE och DUPIN (*Michel et Christine*), öfv. af J. C. PUKE: *O.* 21 g. 29 febr. 1828 — 11 jan. 1844, (af elever) 5 o. 7 apr. 1861; *L.* 5 g. 10 dec. 1857 — 4 maj 1860; med benämning **Fredrik och Christine** eller **Den ädelmodige soldaten:** *S.* 15 juni 1853 . . . . . 27.

867. **Fregattkaptenen** eller **Förstfödslorätten,** dram 5 a. af BULWER (*the Sea-captain, or the Birthright*), fritt öfv. af V. HEDBERG: *O.* 28 sept. 21 okt. 1843 . . . . 6.

868. **Fregattkaptenen** eller **"Salamanderns",** lusts. med sång 4 a., efter MÉLESVILLE, A. DE COMBEROUSSE och ANTIER (*le Capitaine de vaisseau, ou la Salamandre,* vaud nautique 2 a., med prolog: *la Carotte d'or*) samt DE LIVRY, DE FORGES och DE LEUVEN (*la Salamandre,* c. 4 a.) fritt bearb. af F HEDBERG, musik dels komp. dels arr. af H. BERENS: *M.* 28 apr. — 15 juni 1868 . . . . 33.

Jfr **Salamandern.**

869. **Frejas altare,** lusts. med sång 4 a. af OEHLENSCHLÄGER (*Freias Alter*), fritt öfv. af H. SANDSTRÖM: *K.* 28 o. 24 jan. 1840; *D.* 3 g. 26 juli — 2 aug. 1840 . . . . 5.

870. **Frejas högtid,** prolog i anl. af kronprinsen Oscars förmälning, ord af P. A. GRANBERG, musik af J. F. BERWALD: *O.* 23 juni — 24 sept. 1823 . . . . 6.

871. Det **fria valet,** kom. 1 a. *D.* 18 o. 19 juni 1835 . . . . 2.

872. **Friarefärden** (forts. af **Gammal kärlek rostar aldrig**), skämt 1 a. med sång, af G. DE VYLDER: *L.* 9 — 12 sept. 1858 . . 3.

873. **Friaren från landet,** lusts. 1 a. af J. L. RUNEBERG: *D.* 15 — 25 juli 1846 . . . . 6.

874. **Friaren från Mexico,** kom. 5 a. af H. CLAUREN (*der Bräutigam aus Mexiko*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *D.* 4 aug. 1835 — 11 maj 1836 . . . . 12.

875. **Friaren från Skåne,** lusts. 3 a. med kupletter af DE VILLE-

NEUVE och LAFARGUE (*l'Almanach des 25000 adresses*), imit. af F. N. BERG, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 17—26 sept. 1847 . . . . 7.

876. **Friaren från Åbo,** lusts. med sång. 2 a. af F. BERNDTSON: *D.* 6 g. 2—25 juni 1846; 3 g. 9—12 juni 1862; *DP.* 16 g. 16 okt. 1859—4 dec. 1860; *L.* 4 g. 3—12 mars 1861 . . . . 29.

Friarens besök, *se* **Första mötet.**

877. **Friare-resan** eller **Flickorna på Norr,** dramat. skämt 2 a. med sång, af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 20 maj—30 juni 1850 . . . . 15.

878. **Fri-corpsen** eller **Dalkarlarne,** divertissement med kupletter (i anledning af kronprinsens födelsedag) af D. G. BJÖRN: *B.* 1 o. 6 nov. 1788 . . . . 2.

879. Den **Fridlöse,** dram 5 a. af SOULIÉ och DEHAY (*le Proscrit*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 4—25 juli 1842 . . . . 9.

880. **Fridolin** eller **Gången till bergverket,** skåd. 5 a. af VON HOLBEIN (*Fridolin,* efter SCHILLERS dikt *der Gang nach dem Eisenhammer*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 18 juli 1817 — 22 maj 1834 . 47.

881. **Frieri efter föreskrift,** lusts. 4 a. af TÖPFER (*Freien nach Vorschrift, oder: Wenn Sie befehlen*), öfv. af O. N. TILLGREN: *D.* 17 g. 20 sept. 1842 — 6 sept. 1846; = öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *DP.* 27 o. 29 jan. 1853; *L.* 7 g. 19 sept. 1858 — 7 febr. 1860 . . 26.

882. **Frieri med stormsteg,** kom. 1 a., med slutkupletter, af DECOURCELLE, BARRIÈRE och MORAND (*Tambour battant*), fritt öfv. af O. HYCKERT, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 29 jan. - 12 juni 1855 . . . . 13.

883. **Frieri och bryderi,** kom. 1 a. af C. R. ROSELLI: *S.* 7 g. 23 febr. — 12 mars 1854; under titel **Bruce Bey** eller **Den store magnetisören:** *S.* 17 g. 30 mars 1854 — 15 apr. 1855 . . 24.

Titelförändringen skedde på den bekante Bruces egen begäran.

884. **Frieri och förställning,** kom. 1 a. af BAYARD och G. LEMOINE (*la Niaise de Saint-Flour*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 28 g. 24 sept. 1849 — 25 jan. 1858; = öfv. af L. A. MALMGREN: *DP.* 5 g. 6—10 jan. 1860; *L.* 7 mars 1861; = **Frieri och förställning** eller **Landtlollan i St. Flour** (MALMGRENS öfvers.?): *S.* 13 okt. 1852 . . . . 35.

885. **Frigga,** op. 1 a. af C. G. AF LEOPOLD, musik af O. ÅHL-

STRÖM, ballett af C. L. DIDELOT, med musik af P. J. LAMBERT: *O.* 8 g. 31 maj 1787 — 12 nov. 1792; annonserad som lyriskt skåd. 2 a. *O.* 2 g. 18 — 25 apr. 1803 . . . . *sa.* 8.

Frihetens lön, *se* **Profbladet.**

886. **Frihetshjeltarne,** komisk tidsmålning 2 a. (8:e a. i 2 tablåer) af G. ZU PUTLITZ (*die Freiheitshelden*), öfv. af W. SVENSSON: *D.* 22 aug. 1849 — 29 maj 1850 . . . . 20.

Friknekten, *se* **Hinko.**

887. **Friman** eller **Den enslige och de resande fruntimren,** dram 3 a. af C. STRIDSBERG: *Mb.* 15 apr. — 24 juli 1798 . . 8.

888. **Primurarena,** hyperdrama i 2 afb. af CLÉMENT DE GENÈVE (*les Frimaçons*, hyperdrame), öfv. af P. LINDAHL: *B.* 1746.

889. **Friskytten,** skåd. med sång 3 a. af KIND (*der Freischütz*, hvartill ämnet är hemtadt från en saga med samma benämning af APEL), öfv. af A. LINDEBERG, musik af VON WEBER: *O.* 29 apr. 1825 — 29 dec. 1862. . . . . 189.

890. **Fritänkaren,** lusts. i 1 öppning, "svenskt original": *H.* 15 juli o. 24 sept. 1779 . . . . 2.

Fritänkarne i Genève, *se* **Calvin i Genève.**

891. De **frivilliges återkomst** eller **Det patriotiska löftet,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*die Rückkehr der Freiwilligen*), öfvers. *D.* 18 juni 1816 — 20 juli 1819 . . . . 9.

892. **Frode,** trag. 5 a. af W. VON ROSENHEIM: *B.* 10 jan. 1789 — 17 nov. 1791 . . . . 9.

893. **Frondörerna** eller **En dag under partistriderna i Paris 1649,** hist. kom. med sång 3 a. af MÉLESVILLE (*la Maison du rempart, ou Une journée de la Fronde*), bearb. af N. J. CRUSENSTOLPE (några kupletter förf. af P. A. SONDÉN m. fl.), musik af A. F. LINDBLAD: *O.* 8 g. 11 maj 1835 — 24 febr. 1836; — med tillägg af åtskilliga musiknummer (hvartill kompositören sjelf skrifvit orden) och med någon omarbetning af talltexten å nyo uppförd 9 g. 1 dec. 1860 — 27 okt. 1861 . . . . . . 17.

894. **Frontin gift ungkarl,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*Frontin mari-garçon*), öfvers. *O.* 27 g. 16 maj 1822, 31 mars 1826, 6 febr. 1826 — 20 nov. 1849; *A.* 17 g. 19 maj 1822 — 29 aug. 1825; *D.* 30 sept. 1834; *S.* 30 maj o. 6 juni 1850; *L.* 6 o. 8 aug. 1860 . . . . 49.

895. **Fru Märta Rangsjuk,** kom. 5 a. af R. G. MODÉE: *B.* första gången 1738; *H.* 8 g. 2 sept. 1774 — 18. aug. 1779; *E.* 5 g. 24 okt. 1781 — 5 juli 1782 . . . . *an.* 14.

Äfven annonserad: **Rangsjukan** — **Rangsjukan** eller **Märtha Rangsjuk** — **Den Rangsjuka** eller **Fru Märtha Rangsjuk.**

Fru Sibilla, *se* **Sybilla.**

896. **Fruarne** eller **Förklädet,** kom. 3 a. af A. D. HUMMEL: *D.* 9 juli 1806 . . . . 1.

Den **fruktlösa försigtigheten (vaksamheten),** *se* **Barberaren i Sevilla.**

897. **Frun af stånd och frun i ståndet,** lusts. 3 a. af F. HEDBERG: *S.* 3 maj 1861 — 13 mars 1863 . . . . 56.

898. **Frun i sitt hus,** kom. 1 a. af SCRIBE (*la Maîtresse au logis*), öfv. af C. A. HANSSON: *O.* 12 dec. 1842 — 16 jan. 1843 . . 3.

899. **Frun inkognito,** kom. 1 a. af LEFRANC och LABICHE (*Mademoiselle ma femme*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 24 apr. — 17 sept. 1848 . . . . 6.

900. **Fruntimmerna,** kom. 3 a. af DEMOUSTIER (*les Femmes*), öfv. af B. G. WESTBERG: *A.* 7 juli 1802 — 9 maj 1804 . . 12.

Fruntimmerna på öfverblefna chartan, *se* **Svart på hvitt.**

Fruntimmerna sins emellan, *se* Den **Sedesamma.**

901. **Fruntimmerspilten,** kom. 5 a. af BARON (*l'Homme à bonne fortune*), fri öfvers. *Mb.* 24 mars 1795 — 6 febr. 1796 . . . 6.

902. **Fruntimmersriket** eller **Den upp- och nedvända verlden,** vaud. 2 a. af DESNOYER och COGNIARD (*le Royaume des femmes, ou le Monde à l'envers*), från GENÉE's tyska behandling (*das Königreich der Weiber*) öfv. af A. LINDEBERG, med kupletter af L. A. WESER, musik af GLÄSER: *M.* 14 g. 6 maj 1844 — 2 febr. 1845; 14 g. 12 nov. 1860 — 28 febr. 1861 . . . . . . 28.

903. **Fruntimmersstegen,** kom. 2 a. med kupletter af DENNERY och DECOURCELLE (*l'Echelle des femmes*), öfvers. *H.* 7 — 23 aug. 1861 . . . . 8.

904. **Fruntimmersvänskapen,** kom. 1 a. af LAFITTE (*l'Amitié des femmes*), bearb. af A. LINDEBERG: *M.* 5 g. 26 sept. — 3 nov. 1843; *C.* 6 g. 4 juni — 14 sept. 1862 . . . . 11.

Fruntimmersvänskapen, *se* **Baschan i Suresne.**

905. Den **Främmande,** kom. 5 a. af IFFLAND (*der Fremde*), fri öfvers. *K.* 30 okt. 1841 — 16 febr. 1842 . . . . 9.

906. **Fröken de Belle-Isle,** dram 5 a. af ALEX. DUMAS (*Mademoiselle de Belle-Isle*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 11 jan. — 28 sept. 1841 . . . . 12.

907. **Fröken de la Seiglière,** kom. 4 a. af SANDEAU (*Mademoiselle de la Seiglière*), öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 31 g. 11 aug. 1852 — 21 sept. 1858; *O.* 5 g. 22 mars 1855 — 28 juni 1857 . . 36.

908. **Fröken Snöhvit,** trag. på vers 5 a. af E. WRANGEL: *B.* första gången i dec. 1737 . . . . *an.* 1.

909. Den **fulaste af de sju,** kom. 2 a., med inledning, af ANGELY (*Von sieben die hässlichste!* efter en berättelse af TOLD), öfv. af W. SVENSON: *O.* 6 g. 15 — 25 okt. 1838; *L.* 6 g. 7 — 18 okt. 1858 . 12.

910. **Fullmagten** eller **En af de tre,** kom. 1 a. af DENNERY (*le Changement d'uniforme*), öfv. af F. O. BACKSTRÖM: *O.* 14 juni — 1 dec. 1837 . . . . 6.

911. **Fullmagten** eller **Så går det till i smyg,** lusts. i 5 tabläer af DUPEUTY och EUG. CORMON (*les Petits mystères de Paris*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 26 aug. — 10 sept. 1843 . . . . 9.

912. **Fult och vackert väder,** kom. 1 a. af DENNERY och HOSTEIN (*la Pluie et le beau temps*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 24 g. 16 sept. 1846 — 24 sept. 1846; *S.* 3 g. 16 jan. 1854 — 7 maj 1855 . . . . 27.

913. **Funderingar** (i anl. af nyåret 1853), monolog med kupletter af F. HEDBERG: *M.* 1 — 7 jan. 1853 . . . . 4.

914. **Fursten och bergardottern,** skåd. 4 a. af HERSCH (*die Anna-Lise*), fritt öfv. af W. SVENSON: *O.* 5 g. 28 nov. — 11 dec. 1859; = **Anna Lisa,** kom. 5 a., öfv. af N. och B. SPANIER: *H.* 13 g. 15 aug. 1860 — 28 juni 1861 . . . . 18.

915. **Furstens present eller Blomsterkorgen,** kom. 3 a. af F. J. H. DE COMBEROUSSE och D'AUBIGNY (*le Présent du prince, ou l'Autre fille d'honneur*), öfv. från en tysk behandling: *A.* 30 sept. 1834 — 3 mars 1835 . . . . 8.

916. **Furstens smårum,** kom. 1 a. af DUPIN, VARNER och YMBERT (*les Petits appartements*), öfv. af L. A. MALMGREN: *K.* 20 jan. — 2 febr. 1842 . . . . 5.

917. **Furstinnan af hönsgården,** kom. 3 a., med körer och ku-

pletter, af Armand Dartois och de Biéville (*la Gardeuse de dindons*), öfv. af A. Lindeberg: *M.* 22 — 28 sept. 1845 . . 4.

918. De **fyra advokaterna**, kom. 2 a. af Dumanoir (?*les Avocats*), efter Heymanns tyska bearb. (*Vier Advokaten*) fritt öfv. af C. G. Michal: *D.* 4 — 8 aug. 1858 . . . . 3.

919. **Fyra dagar af konung Gustaf den tredjes regering**, hist. tidsbild 4 a. af J. Granberg: *M.* 25 nov. 1850 — 10 apr. 1854 . 35.

920. De **fyra friarne** eller **Badet i Dieppe**, kom. 2 a., öfv. från franskan: *M.* 20 o. 28 maj 1843 . . . . 2.

921. De **fyra förmyndarne** eller **Konstmakaren den tredje**, lusts. 3 a., efter S. Centlivre (*A bold stroke for a wife*) bearb. på tyska af Schröder (*Die vier Vormünder*) och derifrån öfv. af M. Altén: *Mb.* 5 g. 22 febr. — 7 apr. 1799; *D.* 19 g. 7 juni 1818 — 8 juli 1827 . . . . 24.

922. **Fyra hustrurs man**, kom. 1 a. af Angely (*der Mann von vier Frauen*), öfv. af C. Wildner: *D.* 29 sept. 1831 — 31 maj 1834 . 5.

923. **Fyra skildtvakter på en post**, kom. 1 a. af Vogel (*Vier Schildwachen auf einem Posten*), öfvers. *D.* 41 g. 5 aug. 1810 — 10 juni 1825; *NKT.* 11 dec. 1813 . . . . 42.

De **fyra temperamenterna**, *se* Den **listiga enkan.**

924. Den **fyratioårige ungkarlen** eller **Den försynte förmyndaren**, kom. 1 a., efter Fagan (*la Pupille*) bearb. af Kotzebue (*der Mann von vierzig Jahren*) och från tyskan öfv. af M. Altén: *Mb.* 19 jan. — 26 febr. 1796 . . . . 3.

Jfr **Pupillen** eller **Den omyndiga flickan.**

925. **Fyrti procent**, skämt 2 a., från engelskan öfv. af H. F. Beatley: *L.* 7 — 19 jan. 1861 . . . . 4.

Fåfänga och obetänksamhet, *se* **Missräkningen.**

Fångtornet i Vincennes, *se* **Marie Michon.**

926. **Fäktaren från Ravenna**, sorgs. 5 a. af F. Halm (*der Fechter von Ravenna*), öfv. af M. A. Goldschmidt: *O.* 19 nov. 1862 — 7 jan. 1863 . . . . 8.

927. **Fändriken** eller **Den falska misstanken**, kom. 3 a. af Schröder (*der Fähndrich, oder Der falsche Verdacht*), öfv. af J. E. Brooman: *Mb.* 4 g. 1 — 19 febr. 1799; *D.* ("dram") 7 aug. 1819 . 5.

Fängelsetornet i Neustadt, *se* **Lekeman.**

928. **Den fängslade flickan,** kom. 3 a. af FATOUVILLE (*la Precaution inutile*), öfvers. *H.* 19 aug. 1776 . . . . 1.

929. **Fästmannen från Norrköping,** kom. 2 a., efter DUVERT och LAUZANNE (*Renaudin de Caen,* som är en bearb. af CALDERON'S *Casa con dos puertas mala es de guardar*) imit. af F. N. BERG: *D.* 15 g. 28 juni 1837 — 2 juni 1839; *L.* 33 g. 13 nov. 1857 — 26 dec. 1860 . . . . 48.

930. **Fästmanslotteriet,** kom. 1 a. af DUVAL (*le Jeune homme en loterie*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 16 apr. 1866 . . . . . . 1.

931. **Fästmännerne,** kom. på vers 1 a., med sång, af ROCHON DE CHABANNES (*les Pretendus*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af LEMOYNE: *O.* 26 o. 30 apr. 1810 samt 18 apr. 1811; *A.* 3 maj 1810 . . . . 4.

932. **Fästmö och fästman i en person,** kom. 2 a. af KOTZEBUE (*Braut und Bräutigam in einer Person*), öfvers. *D.* 6 juni 1817 — 6 juni 1828 . . . . 21.

933. **Fästmön från Bremen,** lusts. 4 a. af LASKER (*die Braut aus Bremen*), öfv. af F. N. BERG: *S.* 24 nov. 1854 — 9 nov. 1855 . . 9.

934. **Fästmön från hufvudstaden,** kom. 2 a. af prinsessan AMALIA af Sachsen (*die Braut aus der Residenz*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 20 g. 17 apr. 1837 — 10 mars 1841; *C.* 11 g. 5 sept. 1861 — 12 sept. 1862 . . . . 31.

935. **Fästning på lifstid,** lusts. 3 a. af DREHER (*Hochzeit oder Festung?* äfven med titel *Schach dem König*), öfvers. af C. G. NYBLÆUS (omarb. af F. A. DAHLGREN): *O.* 14 sept. — 21 okt. 1860 . 7.

936. **Fästningen i Boston** (äfven: **Bostons fästning**) eller **De tre arrestanterne,** kom. 5 a. af DUPATY (*la Prison militaire, ou les Trois prisonniers*), öfv. af G. F. ÅBERGSSON: *A.* 23 g. 25 jan. 1806 — 25 nov. 1821; *O.* 16 g. 18 okt. 1826 — 29 dec. 1839; *M.* 7 g. 14 okt. 1844 — 2 jan. 1846; = **Fransmännen i Algier,** lusts. 3 a. med körer och kupletter, efter en öfversättning af E. W. DJURSTRÖM bearb. af H. DJURSTRÖM och R. GÖTHBERG, musik komp. af G. STOLPE: *L.* 5 g. 26 — 31 mars 1859 . . 51.

937. **Födelsedagen,** divertissement med dans och sång, af GUSTAF III: *B.* 20 nov. 1790 — 16 apr. 1791 . . . . 8.

938. **Födelsedagen,** epilog med sång 1 a. (i anl. af prins Carl Ludvig Eugène's födelse), orden af B. VON BESKOW, musiken

från flere inhemske tonsättare arr. af J. F. Berwald: *O.* 12 — 21 maj 1826 . . . . 5.

939. **Födelsedagen,** dramat. försök 1 a. med sång, svenskt orig. af G. [Göthberg?], musik arr. af O. de Wahl: *S.* 11 — 29 mars 1859 . . . . 12.

Följ exemplet! *se* **Skärselden.**

940. **För att vinna tiden,** proverb 2 a. af A. N. Clewberg: *B.* 18 — 27 sept. 1787 . . . . 3.

941. **För evigt! eller Medicin mot ett kärleksrus,** kom. 2 a. af Scribe och Varner (*Toujours, ou l'Avenir d'un fils*), efter Overskou's danska behandling (*For evig! eller Medicin med en Elskovsruus*) öfv. af E. W. Djurström: *O.* 16 sept. — 27 okt. 1836 . . . . 4.

942. **För första gången på theatern,** lusts. 1 a. af Kaiser (*Zum ersten Male im Theater*), öfv. af I. Högfeldt: *S.* 6 — 15 febr. 1855 . . . . 4.

För mycket är för mycket, *se* Den **Sällsamme.**

För penningar vinner man allt, i synnerhet vänner, *se* **Slägtingarne.**

943. **För sent!** scenisk bagatell med sång 1 a. af J. Philipsson, musik af I. Sandström: *D.* 3 g. 28 maj — 10 juni 1855; *DP.* 1 o. 2 nov. 1860; *L.* 24 o. 25 nov. 1862 . . . . 7.

För sexton år sedan, *se* **Fostersonen.**

944. **För tidigt!** lusts. 1 a., bearb. med originalkupletter af Don't know [A. Jonason], musik arr. af O. de Wahl: *S.* 16 okt. 1860 — 23 apr. 1861 . . . . 11.

945. Den **förbättrade förföraren,** kom. på vers 3 a. af Longchamps (*le Séducteur amoureux*), öfv. af J. E. Remmer: *A.* 11 sept. 1807 — 16 febr. 1810 . . . . 9.

946. Den **förbättrade misanthropen,** kom. 2 a. af Marsollier (*le Vaporeux*), öfvers. "insänd af okänd författare": *Mb.* 13 jan. o. 10 febr. 1795 . . . . 2.

Den **fördolde älskaren,** *se* Alexis **Michaelowitz.**

Före och efter bröllopet, *se* Den **förställda enfaldigheten.**

Den **föregifne döde,** *se* De **Obetänksamme.**

947. Den **föregifne Lorden,** operett 2 a. af G. M. Piccinni (*le*

Faux Lord), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af N. PICCINNI: *A.* 16 nov. 1798 — 28 jan. 1800 . . . . 6.

Uppförd af elever

948. Den **föregifna skatten eller Vakta er att lyss vid dörren,** kom. med sång 1 a. af F. B. HOFFMAN (*le Trésor supposé, ou le Danger d'écouter aux portes*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af MÉHUL: *A.* 58 g. 22 febr. 1805 — 27 dec. 1824; *O.* 42 g. 24 mars 1811 — 16 juni 1842; *D.* 8 sept. 1827, 6 o. 10 aug. 1831; *S.* 4 g. 20 nov. 1853 (invigning af Theatern på Mosebacke) — 22 jan. 1854 . . . . 102.

949. Den **föregifne** (äfven: **förmente**) **Stanislaus,** kom. 3 a. af DUVAL (*le Faux Stanislas*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 8 jan. — 2 dec. 1818 . . . . 7.

950. **Föreningen,** tillfällighetspjes med sång och dans 1 a., ord af C. G. F. LÖWENHJELM och C. G. NORDFORSS, musik af E. DU PUY, ballett af L. DELAND: *O.* 2 jan. 1815 — 4 nov. 1820 . 46.

LÖWENHJELM yttrar sjelf, att han "föreslagit och vunnit firandet på scenen af Norges förening, och med Nordforss, som skref verserne, författat stycket". — På den af konungen bestådda uppsättningssumman inspardes 3000 rdr b:ko, och Löwenhjelm erhöll tillstånd att med denna besparing grunda en pensionskassa för orchesterpersonalen.

951. Den **förföljda oskulden,** dram (skåd.) 5 a., "original" af M. ALTÉN: *A.* 18 g. 6 okt. 1798 — 9 maj 1816; *O.* 16 nov. 1814 . 19.

952. Den **förförda flickan,** dram 3 a. af DE JAURE (*Louise et Volsan*), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 16 g. 16 nov. 1791 — 26 aug. 1795; *D.* 8 g. 29 maj — 11 sept. 1812; = förändrad till dram med sång, "poesien" af BJÖRN, musiken af J. D. ZANDER: *Mb.* 23 g. 19 nov. 1793 — 24 okt. 1797 . . . . 42.

953. Den **förförde ynglingen,** dram 5 a., efter en fransk öfvers. af LILLO's *the London merchant, or the History of George Barnwell,* samt efter MERCIER's *Jenneval, ou le Barnevelt français* bearb. och lokaliserad af D. G. BJÖRN: *Mb.* 14 sept. 1792 — 8 sept. 1794 . . . . 15.

Jfr Den Londonske köpmannen. — Detta stycke förorsakade på sin tid en utomordentlig uppståndelse. I *Theater-Almanach för år 1821* yttras derom: "Icke nog att parterren nära kommit i handgemäng för denna dramens skull, emedan den ena delen fordrade att den, såsom ett pasqvill mot vissa medborgareklasser, icke skulle

få gifvas, under det att den andra icke kunde se den nog, då den i deras tanke var ett all ting öfverträffande moraliskt mästerstycke; ej nog dermed, utan äfven från sjelfva predikstolarne ljungade man för eller emot denne *förförde yngling,* till dess, efter ett halft års förlopp, ruset upphörde och han lemnades åt den allmänna glömskan." — I *Dagligt Allehanda* för den 18 sept. 1792 förekommer följande af Björn insända tillkännagifvande: "Igenom nog allmänna berättelser har jag blifvit underrättad, att min dram *Den förförde ynglingen* skall väckt något missnöje hos en del af ungdomen i det stånd, hvarutur jag tagit min hufvudperson. Man har äfven sagt mig, att 2:ne namn i detta theaterstycke skulle vara mindre passande och till äfventyrs mindre behagliga att höra, hvarföre jag, utan att dertill vara öfvertald, med nöje ändrat *Godberg* till *Godborg,* och *Hedengren* till . . . *Björn;* jag finner min "förförde yngling" af ett så ädelt sinnelag, af ett så ömt och ångerfullt hjerta, att jag anser för en heder att låna honom mitt eget namn." — Vid pjesens uppförande den 19 sept. framträdde Björn före spektaklets början och yttrade till åskådarne: "För första gången misslyckad att skrifva ett stycke, som väckt minsta obehag, anser jag mig skyldig att derifrån utesluta alla de ställen som varit enda orsaken till detta missnöje, och jag dömmer mig lycklig att här offentligen hoppas, det denna aktningsvärda handelscorps, sårad blott af uttrycken (pag. 21, 71, 76, 91 och 128), skall finna sig tillfredsstäld med den ändring jag gjort och med det brinnande begär mig vill förtära, att endast behaga alla dem som äga att mig uppmuntra och belöna", — hvarefter (heter det i en uti nämnda tidning meddelad berättelse om förloppet) stycket "uppfördes med allt det bifall, som någonsin kan önskas och som en bevågen allmänhet har lättare att gifva, än någon, vare sig författare eller spelande, att förtjena." — Den 22 sept. uppfördes dramen till förmån för Björn, hvarvid "några herrar vid denna stads aktningsvärda handelscorps" hade, såsom vedermäle af sin belåtenhet med det förändrade stycket, tillställt honom 150 rdr b:ko för 50 parterrbiljetter, hvilken summa han förmäler sig hafva "emottagit med all den tacksamma förundran, som denna i Sverige högst ovanliga uppmuntran förtjenar."

954. De **förklädde älskare,** kom. i 1 öppning (*les Amants deguisés,* enligt annonsen), öfvers. *H.* 17 okt. 1774 o. 13 sept. 1775 . . 2.

Den **förklädde älskaren,** *se* **Lisette.**

Förklädet, *se* **Fruarne.**

955. **Förklädningen,** kom. 2 a. af Kotzebue (*die Verkleidungen*), öfv. af L. P. Bagge: *A.* 26 okt. — 23 nov. 1819 . . . . 4.

956. **Förklädningen** eller **Det lyckade försöket,** kom. 3 a. af Marivaux (*le Jeu de l'amour et du hasard*), öfv. och lokaliserad af C. G. von Holthusen: *B.* 31 jan. o. 1 mars 1792; = **Kär-**

lekens förnyn, fritt öfv. af L. Josephson: *O.* 11 g. 13 jan. — 17 maj 1868 . . . . 13.

957. **Förlikningen** eller **Brodertvisten,** dram 5 a. af Kotzebue (*die Versöhnung*), öfv. af G. Eurén: *Mb.* 6 g. 8 mars — 10 apr. 1799; *A.* 58 g. 14 jan. 1801 — 24 febr. 1826; *O.* 21 g. 16 nov. 1826 — 16 sept. 1844; *S.* 14 g. 2 mars 1854 — 14 apr. 1855 . . 99.

958. **Förlofningarne,** kom. 1 a., öfv. af B. G. Westberg: *A.* 22 febr. 1804 . . . . 1.

959. **Förlofningen vid lyktsken,** operett 1 a. af Carré och Battu (*le Mariage aux lanternes*), öfv. af E. Wallmark, musik af Offenbach: *M.* 29 okt. 1860 — 12 febr. 1861 . . . . 8.

960. Det **förlorade barnet,** dram 1 a. af Kotzebue (*Das verlorne Kind*), öfvers. *D.* 16 o. 14 sept. 1808 . . . . 2.

961. Den **förlorade katten,** lusts. 1 a. af Carmontelle (*le Chat perdu*), öfv. af C. Stenborg(?): *Mb.* 2 o. 5 dec. 1788 . . . 2.

Stycket blef vid 2:a representationen uthvisseladt. En insandare i *Dagligt Allehanda* yttrar i anledning deraf den förhoppning, "att detta steg, ehuru denna gång nog strängt, torde medföra den nytta, att våra författare och öfversättare bli mera noggranna i sina val, de spelande mindre efterlåtna och felaktiga i sin aktion, och att alla dugtiga handklappningar vid alla oordentligheter, som ske, och grofheter, som sägas på theatern, slutligen lemna ett tillbörligt rum åt en gnisslande hvissling, som sannerligen skall medföra en snarare förbättring af våra skådespel." För sådant ändamål annonserades efter "theater-siffletter".

962. Den **förlorade pupillen** eller **Man kan ej gissa till allt,** op. com. 2 a. af J. M. Sedaine (*On ne s'avise jamais du tout,* hvartill ämnet är lånadt från en fabel af Lafontaine), imit. af C. Envallsson, musik af Monsigny: *Mb.* 28 maj 1790 — 21 okt. 1794 . . . . 26.

963. Den **förlorade sonen,** kom. 5 a. af Voltaire (*l'Enfant prodigue*), öfvers. Bergstrahlska huset 18 okt. 1768 o. 8 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 6 nov. 1769; *H.* 6 g. 2 aug. 1778 — 6 aug. 1785; *E.* 6 g. 29 jan. 1783 — 14 aug. 1784; *Mb.* 14 g. 10 jan. 1786 — 12 okt. 1791 . . . . 29.

964. Den **förlägne informatorn,** kom. 1 a., öfv. af C. Wildner: *D.* 4 maj 1824 — 27 sept. 1843 . . . . 14.

965. De **förmente banditerne,** kom. 1 a., öfv. från franskan: *A.* 24 mars — 18 apr. 1825 . . . . 4.

966. Den **förmente prinsen**, kom. med sång 1 a. af BÄUERLE (*Der verwünschte Prinz*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af W. MÜLLER: *A.* 88 g. 9 dec. 1807 — 3 nov. 1826; *O.* 47 g. 17 febr. 1811 — 21 jan. 1840; *D.* 9 aug. 1823; *DP.* 9 g. 10 dec. 1852 — 31 jan. 1853; *S.* 6 g. 26 dec. 1853 — 10 jan. 1854; *L.* 17 g. 22 nov. 1858 — 16 jan. 1859 . . . . 168.

967. Den **förmente sonen**, kom. 3 a. af LOEUILLARD D'AVRIGNY (*la Supercherie par amour, ou le Fils supposé*), öfv. af A. WIDMERBERG: *A.* 25 juli 1798 — 13 okt. 1808 . . . . 21.

968. **Förmyndare och myndling**, kom. 1 a. af SCRIBE och DE COURCY (*Simple histoire*), efter HEIBERGS danska behandling (*Formynder og Myndling*) öfv. af G. THOMÉE: *O.* 1 — 6 okt. 1856 . 3.

969. **Förmyndaren**, lusts. i 1 öpning, af F. C. DANCOURT (*le Tuteur*), öfvers. *H.* 5 juli 1775; = öfv. af J. W. SPETZ: *B.* 21 juni o. 18 aug. 1791 . . . . 3.

970. **Förmyndaren** eller **Sommaräfventyret på landet**, skåd. med sång 2 a., efter DANCOURT's *le Tuteur* bearb. af C. ENVALLSSON, musik af L. PICCINNI: *A.* 30 jan. — 14 nov. 1799 . . 3.

Uppförd af elever.

Den **förnuftige token**, *se* **Engelsmannen.**

Den **Förnöjsamme**, *se* **Optimisten.**

971. **Förposten** eller **Den bortglömde vedetten**, op. com. 1 a. af SAINT-GEORGES (*la Sentinelle perdue*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM, musik af RIFAUT: *O.* 9 — 27 okt. 1837 . . . . 7.

972. Den **förrådda hemligheten**, kom. 2 a. *D.* 3 sept. 1817 — 29 juli 1819 . . . . 5.

973. Den **förseglade borgmästaren**, fars 2 a. af RAUPACH (*Der versiegelte Burgemeister*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 11 — 30 juni 1833 . . . . 4.

974. Den **Försigtige**, kom. 1 a. af KURLÄNDER (*der Vorsichtige*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 7 juni — 17 aug. 1824 . . . . 7.

975. Den **förskrifne fästmannen**, kom. 2 a., öfvers. (från tyskan?): *A.* 1 sept. 1819 . . . . 1.

Öfversättningen hade ursprungligen titeln **Den upptäckta hemligheten.**

976. Den **försonade fadren**, dram 3 a. af C. LINDEGREN: *A.* 71

g. 30 maj 1795 — 28 nov 1826; *O.* 19 sept. 1819, 26 jan. o. 4 mars 1821 . . . . 74.

977. Det **försonade hatet**, dramat. efterspel 1 a., "öfversatt af ett fruntimmer": *Mb.* 21 nov. 1787 — 15 juli 1795 . . . . 16.

978. Den **första april**, skämt (lusts.) 5 a. af MONTFLEURY (*la Fille capitaine*), imit. *D.* 16 g. 8 juni 1802 — 21 juli 1808; *NKT.* 9 dec. 1812 . . . . 17.

979. Den **första kärleken** eller **Barndomens minnen**, kom. 1 a. af SCRIBE (*les Premières amours, ou les Souvenirs d'enfance*), öfv. af N. W LUNDEQVIST: *O.* 19 maj 1826 — 12 febr. 1830 . . 6.

980. Den **första maj** eller **Vadet**, kom. 1 a. af CARMONTELLE (*la Partie de Longchamps*), öfv. och lokaliserad af L. MANDERSTRÖM: *A.* 22 juni — 24 aug. 1802 . . . . 3.

981. **Första mötet**, kom. 2 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*la Demoiselle à marier, ou la Première entrevue*), fritt öfv af G. LAGERHJELKE: *O.* 4 g. 23 apr. 1827 — 6 nov. 1836; *L.* 4 g. 27 febr. — 3 mars 1863; = **Friarens besök**, kom. 1 a., efter PRINTZLAU'S danska bearb. (*Frierens Besøg*) öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 4 g. 13 — 24 juni 1859 . . . . 12.

982. De **första sommardagarne**, lusts. 3 a. af EUG. CORMON och GRANGÉ (*les Premiers beaux jours*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 20 juli — 9 aug. 1848 . . . . 9.

983. **Första steget**, kom. 4 a. af J. F. VON WEISSENTHURN (*Der erste Schritt*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 14 nov. 1840 . . . . . 1.

984. **Förstfödslorätten**, kom. 1 a. af N. FOURNIER och ARNOULD (*le Droit d'aînesse*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 12 nov. 1846 — 2 febr. 1848 . . . . 15.

Förstfödslorätten, *se* **Fregattkaptenen.**

985. Den **Förstkommande** eller **Sex timmars väg**, kom. 3 a. af VIAL (*le Premier venu, ou Six lieues de chemin*), öfv. af J. S. AHLGREN: *A.* 30 g. 6 okt. 1802 — 24 aug. 1825; *O.* 15 jan. 1823, 30 dec. 1826 o. 1 mars 1827; med benämning endast **Den förstkommande:** *M.* 7 g. 30 aug. — 31 okt. 1844 . . . . 30.

Enligt *Theater-Almanach 1805* och L. Hjortsbergs uppgift öfversatt af AHLGREN, enligt *Th. Alm. 1821* af M. ALTÉN.

986. **Förstå hvarandra!** kom. 1 a. af CH. DUVEYRIER (*Faute de s'entendre*), öfv. af J. EVELIUS: *D.* 14 juni — 31 aug. 1849 . . 4.

987. Den' **förstälda enfaldigheten** eller **Före och efter bröllopet,** kom. 4 a. af Fletcher (*Rule a wife and have a wife*), öfv. efter Schröders bearb. (*Stille Wasser sind tief*): *A.* 21 g. 14 okt. 1805 — 14 dec. 1813; *O.* 25 g. 25 sept. 1829 — 15 dec. 1839; *D.* 26 sept. 1836; *K.* 27 dec. 1839 o. 19 jan. 1840 . . 49.

988. Den **förstälda trolösheten,** kom. på vers 1 a. af Barthe (*les Fausses infidélités*), öfv. af J. M. Lannerstjerna: *B.* 8 g. 3 nov. 1791 — 6 mars 1792; *O.A.* 23 g. 21 nov. 1792 — 8 sept. 1809 . 31.

Den **försynte förmyndaren,** *se* Den **fyratioårige ungkarlen.**

989. **Förtalet,** kom. 5 a. af Scribe (*la Calomnie*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 11 g. 23 aug. — 30 sept. 1841; *K.* 28 okt. 1841; *M.* 4 g. 4 — 13 juni 1858; = öfv. af E. W. Djurström: *O.* 18 g. 16 febr. 1848 — 10 nov. 1862 . . . . 34.

990. De **Förtretelige,** lusts. i 3 öpningar, af Molière (*les Fâcheux*), öfv. af C. Knöppel: *B.* första gången 1740; *H.* 26 maj o. 16 aug. 1775 . . . . *an.* 3.

991. De **Förtrogne,** kom. 2 a. af Müllner (*die Vertrauten*), fritt öfv. af P. U. Huldberg: *O.* 29 g. 20 dec. 1832 — 5 jan. 1845; *D.* 11 aug. 1835; *K.* 6 g. 20 febr. 1840 — 31 jan. 1842 . . 36.

992. Den **förtroliga aftonmåltiden,** kom. 2 a. af Pujoulx (*les Dangers de l'absence, ou le Souper de famille*), öfv. af C. G. Nordforss: *A.* 40 g. 22 okt. 1796 — 1 nov. 1809; *O.* 26 okt. o. 7 dec. 1829; *K.* 1 mars 1840 . . . . 43.

993. Den **förtrollade bägaren,** kom. 1 a. af J. de Lafontaine (*la Coupe enchantée,* hvartill ämnet är hemtadt ur Ariosto's *Orlando furioso*), öfv. af D. G. Björn: *Mb.* 26 febr. 1786 — 7 okt. 1798 . . . . 26.

Äfven annonserad: **Trollbägaren.**

994. Det **förtrollade hufvudet,** lusts. i 1 öppning: Bergstrahlska huset 26 jan. 1769; *H.* 29 okt. 1773 o. 7 sept. 1774 . . . . 3.

995. Den **förtrollade prinsen,** sagoskämt 1 a. med sång och dans, af Aug. Säfström, musiken arr. af E. Becker, dansen af A. Selinder: *DP.* 1 jan. 1859 — 21 febr. 1860 . . . . 51.

996. Den **förtrollade prinsen** eller **Skomakare, blif vid din läst!** kom. 3 a. af von Plötz (*Der verwunschene Prinz*), öfv. af W. Svenson: *D.* 16 sept. 1859 — 15 juli 1861 . . . . . . 14.

997. **Förtviflad kärlek,** kom. 1 a. af Bayard och Léon Laya

(*Rage d'amour, ou la Femme d'un ami*), fritt öfv. af A. M. Öhrberg: *O.* 6 o. 10 febr. 1850 . . . . 2.

Den förvandlade bonden, *se* **Jeppe Nilsson på Berget.**

998. Den **förvandlade brudgummen,** lusts. i 1 afh. af Holberg (*Den forvandlede Brudgom*), öfvers. Theatern vid Jerntorget 27 nov. 1770; *H.* 31 juli 1770; **med titel Brud utan brudgumme:** *H.* 26 juni 1775 . . . . 3.

999. **Förvandlingarne,** kom. 1 a. af Legrand (*la Métamorphose amoureuse*), öfv. af C. G. Schylander: *A.* 30 juni 1794 — 27 jan. 1799 . . . . 11.

1000. **Förvandlingarne eller Så blef hon straffad,** kom. 3 a. med sång och melodramer, af P. J. Jaime och Delaporte (*le Diable à quatre*, imit. efter Sedaine), fritt öfv. af F. N. Berg, musik af J. W. Söderman: *D.* 22 — 29 juli 1846 . . . . . . 6.

Jfr **Nu är Hin lös**

1001. **Förvexlingarne,** lusts. 3 a. af Shakspeare (*Comedy of errors*), med ledning af den på Tysklands theatrar gifna bearbetning (von Holtei's) fritt behandladt af F. A. Dahlgren: *O.* 19 dec. 1861 — 3 nov. 1862 . . . . 8.

De förvillade älskare, *se* **Masqueraden.**

Den förvända hushållningen, *se* **Jesper Hjernlös.**

G.

1002. **Gabrielle,** kom. 5 (vid tredje föreställningen förkortad till 3) a. af Augier (*Gabrielle*), öfv. af M. Schück: *O.* 14 nov. 1852 — 10 jan. 1855 . . . . 3.

1003. **Galerslafvarne eller Sanct Aldervons qvarn,** dram 3 a., med körer, af Cantiran de Boirie, Carmouche och Poujol (*les Deux forçats, ou la Meunière du Puy-de-Dôme*), efter Hell's tyska bearb. (*Die beiden Galeerensclaven*) öfv. af C. Wildner, musik af C. Torssell: *D.* 16 juli — 24 aug. 1834 . . . . . 11.

1004. Den **galna älskarinnan,** kom. 5 a. af Regnard (*les Folies amoureuses*, hvilket styckes förebild är Plauti *Casina*), öfvers. *A.* 24 okt. 1799 o. 10 okt. 1806 . . . . 2.

1005. Den **gamla aktrisen,** vaud.-monolog af A. Blanche: *M.* 3 g. 6 juni 1846 — 8 jan. 1850; *DLC.* 7 okt. 1858; *S.* 19 febr. 1858; *L.* 2 g. 9 — 15 apr. 1860 . . . . 5.

1006. **Gamla Caro,** skämt 1 a. med sång, efter BERNHARD (*Der erste Kranke*, från franskan) fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musiken arr. af G. STOLPE: *L.* 12 mars — 27 apr. 1858 . . . . 16.

Den **gamla fröken,** *se* **Misstaget.**

Gamla Grekiska historien, *se* **Iphigenie den andra.**

1007. Det **gamla huset i låga,** lusts. 1 a. af G. LEMOINE (*le Feu à une vieille maison*), öfv. af I. C. M. FLODMAN: *H.* 24 — 29 sept. 1859 . 5.

1008. Det **gamla lejonet vaknar,** kom. 2 a. af BAYARD och P. J. JAIME (*le Réveil du lion*), öfv. af L. A. MALMGREN: *DP.* 6 g. 23 okt. — 16 dec. 1852; *S.* 7 g. 6 mars — 17 apr. 1855 . . 13.

1009. **Gamla mamsellen,** kom. 4 a. af BENEDIX (*Die alte Jungfer*), öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 10 — 15 juni 1856 . . . . 3.

1010. **Gamla minnen,** dramat. skizz med sång 1 a. af F. HEDBERG, musik af A. RANDEL: *O.* 9 dec. 1857 — 19 jan. 1858 . . 6.

1011. **Gamla och nya tiden,** skåd. 4 a. af IFFLAND (*Alte und neue Zeit*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 8 juni — 4 sept. 1842 . . 11.

1012. De **gamle friarne,** op. com. 2 a. af FALLET (*les Deux tuteurs*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DALAYRAC: *O.* 7 g. 29 jan. 1796 — 14 maj 1798; *A.* 4 g. 20 juni 1799 — 7 aug. 1809 . 11.

Uppfördes första gången på Drottningholm den 23 aug. 1795.

1013. Den **gamle fältherren,** vaud. 1 a. af VON HOLTEI (*Der alte Feldherr*), öfv. af P. WESTERSTRAND, musik af en tysk tonsättare, med tillägg af J. F. BERWALD: *O.* 14 o. 18 dec. 1835 . . 2.

1014. Den **gamle gifte mannen,** kom. 2 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*le Vieux mari*), efter C. MOLBECHS danska behandling (*Den gamle Ægtemand*) öfv. af C. WILDNER: *D.* 27 maj — 28 juli 1834 . . . . 8.

1015. **Gamle Krusenberg och Dummer Jöns** eller **Det misslyckade frieriet,** kom. 1 a. af DE VILLE (*Pierre Bagnolet et Claude Bagnolet son fils*), öfv. af N. B. SPARRSCHÖLD: *O.* 10 o. 17 maj 1793; *A.* 73 g. 7 dec. 1793 — 23 okt. 1814 . . . . . 75.

1016. Den **gamle magistern,** skåd. 4 a. och 6 tablåer af BENEDIX (*Der alte Magister*), öfvers. *D.* 27 juni — 2 juli 1851 . . . 5.

1017. Den **gamle musketören,** skåd. 4 a. af TRAUTMANN (*Beim letzten Mittel*, till en del efter ALEX. DUMAS' roman *le Vicomte de Bragelonne*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 25 sept — 27 okt. 1862 . 10.

1018. **Den gamle målaren eller En bit af Stockholms Dagblad,** kom. med sång 3 a. af J. GALETSKI, musik dels komp. dels arr. af J. A. SÖDERMAN: *DLC.* 16 o. 25 sept. 1853 . . 2.

Styckets ursprungliga titel är: **Den gamle målaren eller En bit af Helsingfors Tidningar.**

1019. **Den gamle skådespelaren,** kom. 1 a. af PICARD (*le Vieux comedien*), öfv. af J. E. REMMER: *A.* 29 sept. 1807 o. 10 febr. 1808 2.

1020. **Den gamle skådespelaren,** vaud.-monolog af A. BLANCHE: *M.* 5 g. 18 apr. 1845 — 8 juni 1849; "scenisk monolog": *O.* 3 o. 5 sept. 1845; *H.* 7 aug. 1851 . . . . 8.

1021. **Den gamle ynglingen eller En afton på Blå Porten** (forts. af **Ålderdom och dårskap**), raljeri 2 a. med kupletter af P. E. SEVELIN: *M.* 28 febr. — 11 mars 1849 . . . . 6.

1022. **Den gamle öfversten,** kom. 1 a. af P. A. GRANBERG: *A.* 24 febr. 1817 — 24 nov. 1818 . . . . 5.

1023. **Gammal kärlek rostar aldrig,** kom. med sång 3 a. af G. DE VYLDER: *L.* 11 aug. — 27 sept. 1856 . . . . 11.

Jfr **Friarefärden.**

1024. **Gaston och Bayard,** trag. på vers 5 a. af DE BELLOY (*Gaston et Bayard*), öfv. af J. D. VALERIUS: *A.* 13 mars 1801 — 7 mars 1804 . . . . 6.

1025. **General Eldhjelm,** kom. 3 a. af C. LINDEGREN: *A* 11 g. 11 jan. 1800 — 6 sept. 1822; *O.* 7 g. 14 okt. 1833 — 5 febr. 1836; *S.* 6 g. 28 o. 30 juni 1853, 1 — 29 juni 1858; *L.* 4 g. 30 juli — 30 aug. 1856 . . . . 28.

1026. **General Schlenzheim och hans familie,** dram 4 a. af SPIESS, omarb. af PLÜMICKE och BRÖMEL (*General Schlenzheim und seine Familie*), öfv. af C. ENVALLSSON: *A.* 13 jan. 1796 — 26 apr. 1801 . . . . 21.

General-repetitionen, *se* **Öfverraskningen.**

1027. **Gengis Chan,** trag. på vers 5 a. af VOLTAIRE (*l'Orphelin de la Chine*), öfv. af C. H. FLINTBERG: *B.* 3 nov. 1777, 27 okt. o. 8 nov. 1791 . . . . 3.

Åtskilliga drag i VOLTAIRE's stycke äro hemtade från ett chinesiskt sorgspel, som af PRÉMARE blifvit öfversatt på franska med titel *Tchao-chi-cou-eulh, ou l'Orphelin de la maison de Tchao.*

1028. **Gengångaren,** operett 1 a. af PLANARD (*les Deux Jaket*),

fritt öfv. af F. ARLBERG, musik af CADAUX: *M.* 26 apr. — 11 maj 1858 . . . . 5.

1029. **Genkärlek eller död,** kom. 1 a. af SCRIBE och DUMANOIR (*Etre aimé ou mourir!*), öfvers. *D.* 20 juli 1837 — 18 sept. 1839 . 9.

1030. **Gensägelse-andan,** lusts. i 1 afh. af DUFRESNY (*l'Esprit de contradiction*), öfvers. Bergstrahlska huset 2 jan. o. 16 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 4 jan. o. 7 dec. 1770; *H.* 25 juli 1774 o. 10 maj 1775; = med titel **Motsägelse-andan** eller **Den bedragna envisheten:** *E.* 17 okt. 1781 o. 4 okt. 1783; under benämning **Motsägelse-andan:** *A.* 9 juli 1800 . . . . 9.

Georg Barnwells historia, *se* Den **Londonske köpmannen.**

1031. **Gesällernas frimåndag,** lusts. 1 a. *H.* 26 juli 1776 . . 1.

1032. **Giannina och Bernadone eller Den svartsjuke klockaren,** op. buffa 2 a., ital. libretto (*Giannina e Bernadone*), öfv. af C. STENBORG (en stor del af 1:a akten) och C. ENVALLSSON, musik af CIMAROSA: *Mb.* 6 — 10 dec. 1796 . . . . 3.

Uppfördes 1786 på Drottningholm och den 20 febr. 1787 på *B.* i originalspråket utaf till största delen svenska skådespelare.

1033. **Giboyers son,** kom. 5 a. af AUGIER (*le Fils de Giboyer*), öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 23 mars — 13 apr. 1863 . . . 10.

1034. De **Gifta** eller **Missvårda ej behagen,** kom. på vers 3 a. af CREUZÉ DE LESSER (*le Secret du ménage*), öfv. af G. ELGSTRÖM: *O.* 17 g. 17 sept. 1832 — 13 nov. 1844; *D.* 13 juni o. 22 sept. 1835; med benämning **Missvårda ej behagen:** *M.* 12 g. 22 jan. 1861 — 20 nov. 1862 . . . . 31.

1035. Den **gifta mannen i staden och på landet,** kom. 3 a. af BAYARD och J. DE WAILLY (*le Mari à la campagne, ou le Tartuffe moderne*), öfv. af M. SCHÜCK: *O.* 15 okt. — 7 dec. 1845, 20 mars 1860 — 7 febr. 1862 . . . . 21.

1036. **Gifta mannen och ungkarlen,** kom. 3 a. af WAFFLARD och FULGENCE (*le Célibataire et l'homme marié*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 11 — 19 nov. 1835 . . . . 4.

1037. De **gifta ungkarlarne,** kom. med sång 1 a. af GAUGIRAN-NANTEUIL (*les Maris-garçons*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af H. M. BERTON: *O.* 7 sept. 1812 — 17 febr. 1830 . . . . 11.

1038. **Giftblanderskan,** dram 5 a. af MÉLESVILLE och BAYARD

(*la Chambre ardente*), öfv. af O. U. Torsslow: *D* 11 maj 1836 — 30 juli 1837 . . . . 20.

1039. **Giftbägaren,** kom. på vers 2 a. af Augier (*la Ciguë*), fritt öfv. af L. G. Rosén, musik af J. A. Södermann: *O.* 28 nov 1861 — 14 jan. 1865 . . . . 10.

1040. **Giftermål af hunger,** kom. i 3 tablåer, öfv. från franskan af L. A. Malmgren: *M.* 13 — 23 maj 1850 . . . . 4.

1041. **Giftermål efter trumma,** kom. 3 a. af de Leuven, Brunswick och Alex. Dumas (*le Mariage au tambour*), öfv. af F. N. Berg: *D* 30 g 3 juli 1844 19 juli 1845; *L.* 28 g. 5 febr — 4 apr 1857 . . . . 58.

1042. **Giftermål för penningar,** kom. 5 a. af Scribe (*le Mariage d'argent*), öfv. af E. E. C. Cöster: *M.* 15 — 26 nov. 1842 . . 4.

Giftermål genom annons, *se* **Engelskan.**

1043. **Giftermål på gamla dagar,** kom. på vers 5 a. af Casimir Delavigne (*l'Ecole des vieillards*), öfv. af H A. Kullberg: *O* 20 sept. 1830 — 28 febr. 1839 . . . . 13.

1044. **Giftermålet på befallning** eller **Den Preussiske granadiören,** hist. händelse 1 a. af Dupin och Armand Dartois (*la belle Allemande, ou le Grenadier de Frédéric-Guillaume*), öfvers. *O.* 25 jan. 1836 — 24 maj 1855 . . . . 29.

1045. **Giftermåls-annonsen,** kom. 1 a. *O.* 20 dec. 1851 . . . 1.

Giftermåls-annonsen, *se* **Magister Bläckstadius.**

1046. **Giftermålsbyrån** eller **Svarta Prinsen,** kom. 1 a. af Marquet och Delbès (*Deux drôles de corps*), öfv. af Aug. Säfström: *D.* 28 maj - 3 juni 1856 . . . . 4.

Giftermålsförslagen eller **De båda officerarne,** *se* **Giftermålsvurmen.**

1047. **Giftermålskommissionären,** kom. med sång 1 a., efter danskan (*Frieri pr Commissionair*) bearb. af Aug. Säfström, musiken arr. af J. Barck: *L.* 11 o. 13 nov. 1859 . . . . . . 2.

1048. **Giftermålsvurmen,** kom. 1 a. af Duval (*les Projets de mariage, ou les Deux militaires*), öfv. af D. Grönlund: *A.* 40 g. 6 maj 1801 — 1 mars 1825; = **Giftermålsförslagen** eller **De båda officerarne,** öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 3 g. 14 — 30 sept. 1846 . . . . 43.

1049. **Giftomannen,** kom. 1 a. af Wehl (*Ein Bräutigam, der seine Braut verheirathet*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 24 maj 1852 — 9 juli 1856 . . . . 18.

1050. **Gimblettes friare,** kom. 1 a. af Paul Dandré och Sennrif (*les Prétendus de Gimblette*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 11 — 25 febr. 1852 . . . . 8.

1051. Den **Girige,** kom. 5 a. af Molière (*l'Avare,* hvartill idén är hemtad från Plauti *Aulularia*), öfv. af M. Lagerström: Bergstrahlska huset 11 okt. 1768; *H.* 2 okt. 1776; = öfv. af H. A. Kullberg: *A.* 3 g. 14 okt. 1806 — 21 jan. 1807; *O.* 22 g. 11 sept. 1829 — 29 mars 1840; *M.* 9 g. 29 sept. 1843 — 23 apr. 1849; = öfv. af M. Schück: *O.* 3 g. 16 — 22 febr. 1863; = öfv. af L. Granberg: *M.* 17 g. 11 okt. 1858 — 27 dec. 1862 . . 56.

1052. Den **giriges dotter,** kom. 2 a. af Bayard och P. Duport (*la Fille de l'avare*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 29 jan. — 26 apr. 1838 . 6.

1053. **Glacerne,** kom. 1 a. af Marsollier (*la Leçon, ou la Tasse de glaces,* imit. efter ett proverb af Carmontelle), öfv. af D. Grönlund: *A.* 19 apr. 1800 — 14 maj 1802 . . . . 9.

1054. Den **glada dagen,** dram 4 a. af J. E. Collnér: *Mb.* 9 o. 18 maj 1797 . . . . 2.

Ursprungligen kallad **Den glada dagen** eller **Den förenade familjen.**

Det **glada folket,** *se* **Högtiden.**

1055. Den **glade medborgaren,** divertissement med sång, i anl. af konungens återkomst från kriget, samt freden med Ryssland, af C. Envallsson: *Mb.* 4 o. 10 sept. 1790 . . . . . . 2.

Glasögon och moustacher, *se* **Vedergällningen.**

1056. **God natt, granne!** operett 1 a. af Brunswick och de Beauplan (*Bonsoir, voisin!*), öfv. af F. Arlberg, musik af Poise: *M.* 44 g. 30 dec. 1856 — 17 nov. 1861; *H.* 14 g. 15 juli — 7 aug. 1863 . . . . 58.

1057. Det **goda exemplet,** kom. 1 a. af Théaulon, efter Castelli's tyska bearb. (*Gutes Beispiel*) öfv. af E. W. Djurström: *D.* 3 maj 1835 — 19 maj 1836 . . . . 10.

1058. De **goda hustrurs seger,** kom. i 5 afh. af J. E. Schlegel (*der Triumph der guten Frauen*), öfvers. *H.* 14 juli 1777 — 24 aug. 1778 . . . . 3.

1059. Den **goda modren,** kom. 1 a. af FLORIAN (*la Bonne mère*), öfv. af C. STENBORG(?): *Mb.* 24 nov. 1790 — 21 okt. 1791 . . 6.

1060. **Goda råd,** kom. 1 a. af DANCE (*Advice gratis*), öfv. af H. GRANBERG: *M.* 24 okt. 1860 — 15 jan. 1861 . . . . 11.

1061. **Goda tonen,** kom. 4 a. af TÖPFER (*Der beste Ton*), öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 28 mars — 13 okt. 1844 . . . . . . 9.

1062. **Gottfrid Schläger och hans hustru,** skåd. 5 a. af A. BOURGEOIS och M. MASSON (*la Mendiante*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 4 — 9 aug. 1853 . . . . 6.

Grafbruden, se **Gustaf Adolf i München.**

Granadörerne, se De **båda granadörerne.**

1063. **Grannarne,** skåd. 1 3 afd., efter F. BREMERS roman med samma titel bearb. af A. LINDEBERG: *M.* 29 nov. 1844 — 14 apr. 1845 . . . . 7.

1064. **Grannarne,** scenisk dialog med kupletter af A. BLANCHE (efter en fransk idé): *M.* 4 g. 26 mars — 18 maj 1850; *L.* 6 g. 6 sept. 1857, 13 — 16 mars 1862; *S.* 29 sept. 1856 . . . 11

1065. Den **Granntyckte,** kom. 1 a. af PICARD (*le Susceptible*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 22 dec. 1806 — 4 febr. 1807 . . . . . 3.

1066. **Grefvarne Klingsberg,** kom. 4 a. af KOTZEBUE (*Die beiden Klingsberge*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 36 g. 16 juni 1805 — 20 okt. 1825; *O.* 28 g. 2 jan. 1826 — 21 juni 1847; = öfv. af N. och B. SPANIER: *H.* 28 g. 22 juli 1858 — 17 aug. 1862 . . 92

1067. **Grefve d'Albert,** skåd. med sång 2 (vid 3:e föreställningen förkortad till 1) a., och **Svite af Grefve d'Albert,** skåd. med sång 1 a., af J. M. SEDAINE (*le Comte d'Albert — Suite du Comte d'Albert*), öfv. af C. LINDEGREN, musik af GRÉTRY, ballett (till "Sviten") af F. N. TERRADE: *O.* 4 g. 16 — 30 maj 1799; = omarbetade till divertissement 1 a. med titel **Grefve d'Albert eller Den lyckliga hemkomsten:** *O.* 4 g. 5 — 19 maj 1800 . 8.

Divertissementet uppfördes 1:a gången på Drottningholm den 15 okt. 1796 i anledning af konungens återkomst från Ryssland.

1068. **Grefve Essex,** sorgs. på vers 5 a. af LAUBE (*Graf Essex*), fritt öfv. af F. A. DAHLGREN: *O.* 16 mars 1857 — 18 febr. 1859 . . 10.

1069. **Grefve Herrman von Schaumburg,** dram 5 a. af ALEX. DUMAS (*le Comte Hermann*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 17 apr — 6 maj 1850 . . . . 4.

1070. **Grefve Saint Germain,** kom. 3 a. af A. François [Dercy] och N. Fournier (*Une présentation, ou le Comte de Saint-Germain*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 13 o. 15 maj 1850 . . 2.

1071. **Grefve Saint Hélène,** dram 5 a. (afdelade i 7 tablåer) af Desnoyer och Nus (*le Comte de Sainte-Hélène*), öfv. af F. N. Berg, musik af J. Foroni: *O.* 6 — 30 dec. 1849 . . . . 5.

1072. **Grefven af Burgund,** skåd. 4 a. af Kotzebue (*der Graf von Burgund*), fritt öfv. af M. Altén: *D.* 15 g. 21 aug. 1805 — 16 juli 1814; *NKT.* 2 o. 20 mars 1814 . . . . 17.

1073. **Grefven af Castelli,** dram 3 a. af Pixérécourt (*le Pèlerin blanc*), öfv. af L. Hjortsberg, ballett af L. Deland: *A.* 62 g. 4 aug. 1802 — 4 nov. 1822; *O.* 12 g. 16 febr. 1812, 7 febr. 1819, 12 mars 1827 — 7 sept. 1832 . . . . 74.

1074. **Grefven af Olsbach** eller **Den bepröfvade ståndaktigheten (dygden),** dram 5 a. af Brandes (*der Graf von Olsbach. oder die Belohnung der Rechtschaffenheit*), fritt öfv. af D. G. Björn: *Mb.* 32 g. 26 sept. 1790 — 15 nov. 1797; *A.* 4 g. 12 nov. 1800 — 3 okt. 1801; *D.* 21 aug. 1819 . . . . 37.

1075. **Grefven af Walltron** eller **Subordinationen,** dram 5 a. af H. F. Möller (*Graf von Walltron, oder die Subordination*), fritt öfv. af C. Envallsson: *A.* 23 g. 16 jan. 1794 — 3 maj 1820; *O.* 29 g. 17 febr. 1815 — 3 nov. 1836 . . . . 52.

Grenadiererne, *se* De **båda granadörerne.**

Greta husbonde, *se* **Spannrems-Curen.**

1076. **Greta i Sorgenfri,** vaud.-monolog af Heiberg (*Grethe i Sorgenfri*), öfvers. *DP.* 29 nov. 1852 . . . . 1.

Gripon och Martin, *se* De **begge girige.**

1077. **Griselda,** lyrisk dram 4 a., ital. libretto (*Griselda, ossia la Virtù in cimento*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af Paer, ballett af L. Deland: *O.* 28 febr. 1810 . . . . 1.

1078. **Griselda,** dramat. dikt 5 a. af Fr. Halm (*Griseldis*), fritt behandlad af N. Arfvidsson: *O.* 3 jan. 1839 — 5 mars 1845 . . 16.

Grosshandlaren och klädmäklaren, *se* **En trappa upp och på nedra botten.**

Grundsatserne, *se* **Råbocken.**

Den **grå paletån,** *se* Den **hvita piguesch en.**

1079. **Den grå mannen,** kom. 3 a. af D'AUBIGNY och POUJOL (*l'Homme gris*), öfv. af F. A. EWERLÖF: *O.* 19 jan. 1830 — 6 sept. 1830 . . . . . 7.

1080. **Gubbarne** (forts. af **Våra hustrur**), kom. 2 a. af O. ANDERSSON: *D.* 25 — 29 sept. 1848 . . . . . 5.

1081 **Gubben i bergsbygden eller Det enstaka huset,** kom. med sång 2 a. af MARSOLLIER (*la Maison isolée, ou le Vieillard des Vosges*), öfv. af C. MOOR [C. G. NORDFORSS], musik af DALAYRAC, ballett af L. DELAND: *O.* 33 g. 6 maj 1802 — 19 sept. 1848; *A.* 68 g. 26 okt. 1803 — 27 apr. 1825; *D.* 16 g. 12 juli 1828 — 30 juli 1831, 24 juni — 5 juli 1863; *S* 5 g. 15 febr. — 26 mars 1854; *L.* 20 g. 4 febr. — 24 mars 1860 . . . . 132.

1082. **Gubben Noach,** lusts. med sång 1 a., efter en fransk idé bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 31 aug. — 2 sept. 1856 . . . . . 3.

1083. **Gubbens maka eller Brunnsläkaren,** skåd. 5 a. af VON HOLTEI (*des Greises Gattin, oder der Brunnenarzt*), öfv. af L. A. MALMGREN, melodramer af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 29 jan. — 2 febr. 1852 . . . . . 4.

1084. **Gud vare lof, bordet är dukadt!** lusts. 1 a. af GOZLAN (*Dieu merci ' le couvert est mis,* efter ryskan), öfv. af A. T. SCHWARTZ: *H.* 16 g. 16 juli 1854 — 6 juli 1858; *L.* 14 maj 1859 . . . 17.

1085. **Gudarnes rådslag, om fruentimren måga fria sjelfva,** kom. på vers 1 a. af C. KNÖPPEL: Bergstrahlska huset 10 nov. 1768; Theatern vid Jerntorget 16 nov. 1769; *H.* 4 g. 26 juli 1773 — 28 juni 1775 . . . . . 6.

Gudasvaret, *se* **Oraklet.**

1086. **Guldkorset,** kom. 2 a. af DE ROUGEMONT och DUPEUTY (*la Croix d'or*), fritt öfv. af E. HÖGQVIST: *O.* 25 apr. 1836 — 15 mars 1837 . . . . . 7.

1087. **Guldkorset,** kom. med sång 2 a. af MÉLESVILLE och BRAZIER (*Catherine, ou la Croix d'or*), efter HEIBERGS danska tolkning (*Guldkorset*) öfv. af I. HÖGFELDT, med originalkupletter, de flesta af HÖGFELDT, några af J. STJERNSTRÖM, musik af J. A. SÖDERMAN: *M* 20 — 29 apr. 1857 . . . . . 12.

Gumman, *se* **Ålderdom och älskvärdhet.**

1088. **Gunstlingen,** skåd. 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*die Günstlinge*), öfv. af C. D. FORSBERG: *O.* 6 apr. 1840 — 15 dec. 1852 . 22.

1089. **Gustaf Adolf i München** eller **Grafbruden,** hist. skåd. på vers 5 a. med prolog af BAHRDT (*die Grabesbraut*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM, musik (choraler) arr. af J. F. BERWALD: *O.* 30 okt. — 29 nov. 1837 . . . . 9.

1090. **Gustaf Adolf och Ebba Brahe,** heroisk dram 3 a. af GUSTAF III: *A.* 29 nov. — 10 dec. 1794 . . . . 3.

Uppfördes första gången på Drottningholm den 11 sept. 1783 af kongl. hofvet, då Ebba Brahes roll spelades af prinsessan Sofia Albertina.

1091. **Gustaf Adolf och Ebba Brahe,** lyrisk dram 3 a., efter GUSTAF III:s dram bearb. af J. H. KELLGREN, musik af VOGLER, ballett af L. GALLODIER (med musik dels af F. UTTINI, dels af J. F. GRENSER): *O.* 24 jan. 1788 — 24 febr. 1794 . . *an.* 23.

1092. **Gustaf Adolfs ädelmod** eller **Märta Baner och Lars Sparre,** dram med sång och dans 3 a. af GUSTAF III: *B.* 14 g. 14 mars 1789 — 20 okt. 1791; *O.* 3 g. 15 maj — 18 dec. 1805; *A.* 3 g. 1 nov. 1807 — 31 jan. 1808 . . . . 20.

Uppfördes första gången på Gripsholm den 14 jan. 1788 af kongl. hofvet.

1093. **Gustaf Ericsson i Dalarne,** dram med sång 3 a. af C. ENVALLSSON, musik af C. STENBORG: *Mb.* 29 okt. 1784 — 17 okt. 1790 . . . . 20.

Gafs första gången vid Munkbro-theaterns invigning.

1094. **Gustaf Eriksson Wasa,** hist. dram 5 a. med prolog af KOTZEBUE (*Gustav Wasa*), bearb. af O. U. TORSSLOW: *D.* 45 g. 8 aug. 1837 — 22 aug. 1844; *M.* 11 g. 8 — 25 febr. 1856 . . 56.

1095. **Gustaf Wasa,** lyrisk trag. 3 a., efter GUSTAF III:s plan bearb. af J. H. KELLGREN, musik af NAUMANN, ballett af L. GALLODIER: *O. an.* 134 g. 19 jan. 1786 — 16 mars 1823; med omarb. instrumentering af I. LACHNER och ny ballett af S. LUND: 28 g. 12 apr. 1859 — 3 okt. 1860 . . . . *an.* 162.

1096. **Gyckelmakaren,** kom. med sång 2 a. af PATRAT (*l'Espiègle*), öfv. af J. W. SPETZ, musik af P. J. LAMBERT: *D.* 10 aug. 1803 — 9 juni 1812 . . . . 11.

Gången till bergverket, *se* **Fridolin.**

1097. **Gästabudet på Solhoug,** skåd. på vers 3 a. af Ibsen (*Gildet paa Solhoug*), öfv. af F. A. Dahlgren, musik af Sperati: *O.* 4 — 16 nov. 1857 . . . . 3.

1098. **Gömdt är icke glömdt,** kom. 2 a. af Görner (*Aufgeschoben ist nicht aufgehoben*), öfv af L. A. Malmgren: *M* 18 o. 20 maj 1853; — öfv. af A. T Schwartz: *L.* 27 g. 29 jan. 1858 — 7 jan. 1860 . . . . 29.

H.

1099. **Habor och Signild,** sorgs. i 3 öppningar, af E. Brander: Bergstrahlska huset 15 nov. 1768 . . . . 1.

1100. **Hakon Jarl,** sorgs. 5 a af Oehlenschläger (*Hakon Jarl*), öfv af S. A. Hedlund: *O* 5 g 16 — 29 okt. 1848; *M* 9 g. 18 aug. 1857 — 7 juni 1858 . . . . 14.

1101. Den **Halflärde,** kom. 3 a. af Du Vaure (*le Faux savant*), öfv. af M. Altén: *Mb* 4 maj 1796 — 25 nov 1797 . . . 12.

1102. **Hamlet, prins af Dannemark,** sorgs. 5 a. af Shakspeare (*Hamlet, prince of Denmark*), fri öfvers. af P. A. Granberg, omarb af G. F. Åkerhjelm: *A.* 10 g 26 mars 1819 — 17 mars 1825; *O.* 47 g. 2 apr. 1819 — 30 jan. 1845; — efter C. A. Hagbergs öfvers. behandlad för scenen af N. Arfvidsson: *O.* 40 g. 7 nov. 1853 — 29 okt. 1862 . . . . 97.

1103. **Han bedrar sin hustru,** skämt 1 a. med sång, efter Marc-Michel och Labiche (*Un gendre en surveillance*) öfv. på tyska af Görner (*Ein Schwiegersohn unter Aufsicht*) och från tyskan fritt bearb. af J. Flodmark, musik arr. af E. Becker: *L.* 10 g. 20 mars — 1 apr 1862; *D.* 6 g. 24 — 29 juli 1862; — **En herre som vaktar sin måg,** kom., från franska originalet öfv. af L Granberg: *M.* 20 g. 26 maj 1861 — 15 juni 1862 . . 36.

1104. **Han blandar sig i allt,** kom. 5 a. af S. Centlivre (*The busy body*), öfv. efter Jüngers bearb. (*Er mengt sich in Alles*): *D.* 3 juli 1805 — 3 juli 1834 . . . . 40.

1105. **Han förstör arfvet efter sin tant,** skämt 1 a., med slutkupletter, af Labiche och Marc-Michel (*Je croque ma tante*), efter Görner's tyska behandling (*Er bringt seine Tante durch*) öfv. af L. A. Malmgren, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 15 febr. — 27 mars 1859 . . . . 14.

1106. **Han känner alla,** lusts. 2 a. af GÖRNER (*In Pyrmont, oder Er kennt die ganze Welt*), bearb. af H. F. APELBOM: *L.* 1 — 11 jan. 1862 . . . . 9.

1107. **Han reser för att roa sig,** lusts. med sång 5 a. af F. HEDBERG, musik arr. af J. BARCK: *D.* 2 — 13 juli 1858 . . 9.

1108. **Han ser för djupt i glaset,** lusts. med sång 2 a., efter danskan (*Han drikker*) fritt bearb. och lokaliseradt af F. HEDBERG, musik arr. af G. STOLPE: *H.* 22 juli 1860 — 17 aug. 1863 . 30.

1109. **Han sörjer sig sjelf,** kom. 1 a. af DUMANIANT och HENRION (*l'Homme en deuil de lui-même*), öfvers. *D.* 19 o. 22 juni 1812 . 2.

1110. **Han vill gifta bort sin hustru,** lusts. 1 a. af N. FOURNIER och LAURENCIN (*les Amoureux de ma femme*), bearb. af N. och B. SPANIER: *H.* 12 — 30 aug. 1855 . . . . 12.

1111. **Han vill ha lugn,** lusts. 1 a., bearb. *M.* 3 mars 1854 . . 1.

Han väntar på sin börs, *se* **När man tappat sin börs.**

Han är inte svartsjuk, *se* **Aldrig svartsjuk.**

Hand och hufvud, *se* **Åldtgesällen.**

1112. **Handels-expediten,** kom. 2 a. af P. DUPORT och LAURENCIN (*Casimir, ou le Commis voyageur*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 6 g. 3 — 13 juli 1848; — fritt öfv. af O. HYCKERT: *S.* 5 g. 29 maj — 3 juni 1860 . . . . 11.

1113. **Handelshusen Lecardonel och Peponet,** kom. 5 a., efter BARRIÈRE och CAPENDU (*les Faux bonshommes*) samt DE BALZAC (*Mercadet le faiseur*) bearb. af L. GRANBERG: *M.* 5 — 16 maj 1858 . . . . 5.

1114. **Handsekreteraren och kocken,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*le Secrétaire et le cuisinier*), fritt öfv. af C. J. WESTBERG: *O.* 41 g. 6 sept. 1826 — 18 jan. 1843; *D.* 12 g. 26 aug. — 12 sept. 1858; *DP.* 8 g. 12 dec. 1859 — 29 jan. 1861; *L.* 3 g. 21 — 24 mars 1861 . . . . 64.

1115. **Handsken och solfjädern,** kom. 3 a. af BAYARD och T. SAUVAGE (*le Gant et l'éventail*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 11 apr. — 14 okt. 1849 . . . . 7.

1116. **Handtverkaren,** skåd. 5 a. af SOULIÉ (*l'Ouvrier*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 18 g. 10 jan. 1843 — 21 okt. 1844; *S.* 11 g. 7 febr. 1856 — 11 mars 1861 . . . . 29.

1117. **Hans Nåd och sotaren,** kom. 1 a., från franskan öfv. af C. Envallsson: *Mb.* 16 apr. 1790 — 14 okt. 1791 . . . . . 16.

1118. **Hans tredje hustru,** dramat. upptåg med sång 1 a. af Pohl (*Seine Dritte! oder Amerika und Spandau*), fritt öfv. af J. Flodmark, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 21 febr. — 16 maj 1862 . . . . 14.

1119. **Hartford och Sally,** dram 4 a. af Zschokke, fritt öfv. af M. Altén: *A* 20 g. 31 aug. 1814 — 26 mars 1819; *O.* 8 g. 25 sept. 1814, 28 dec. 1827 4 febr. 1850 . . . . 28.

1120. **Hasenskräck** (äfven **Capitain Hasenskräck,** och **Albert von Hasenskräck**) eller **Den storskrytande poltronen,** lustsp. i 5 öppningar, af Holberg (*Jacob von Thyboe eller den stortalende Soldat,* hvartill ämnet är hemtadt från Plauti *Miles gloriosus*), öfvers. Bergstrahlska huset 17 nov. 1766; Theatern vid Jerntorget 11 jan. 1770; *H.* 14 g. 16 aug. 1773 — 15 sept. 1780; *E* 18 aug. 1781; *Mb.* 3 g. 26 nov 1788 — 9 jan. 1789; = **Jakob von Thyboe eller Storskräflaren,** fritt öfv. af F A. Dahlgren: *O.* 5 g 27 apr. — 7 maj 1857 . . . . 25.

1121. **Hatets och kärlekens hämnd,** skåd. 5 a. af Kotzebue (*des Hasses und der Liebe Rache*), öfvers. *D.* 7 aug. 1816 — 29 juni 1827 . . . . 29.

Hattarnes och Mössornas sista strid, *se* **Syskonen.**

1122. **Hatten,** kom 1 a. af Vogel (*der Hut*), öfvers. *D* 33 g. 4 juni 1812 19 aug. 1835; *NKT.* 4 g 27 apr. 1813 — 2 febr. 1814 . . 37.

1123. **Heder och penningar,** kom. 4 a. af Ponsard (*l'Honneur et l'argent*), fritt bearb. af J. Stjernström: *M.* 22 sept. 1856 — 12 febr. 1857 . . . . 14.

1124. Den **hederlige lögnaren,** kom. 1 a. af Dumaniant (*l'Honnête menteur*), öfvers. *D.* 18 o. 25 maj 1813 . . . . 2.

1125. Den **hederlige sjöröfvaren,** kom. 1 a. af Régnier de la Brière (*l'Honnete corsaire, ou la Femme vendue*), öfv. af N. B. Sparrschöld: *A* 28 o. 30 juli 1794 . . . . 2.

1126. Den **hedersmannen Richard,** kom. 3 a. af Mélesville och Carmouche (*le Bonhomme Richard*), öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 8 g. 6 — 24 juni 1847; = **Sådan onkel har jag!** fritt öfv. af F. N. Berg, musik arr af J. N. Ahlström: *M.* 3 g. 5 — 19 mars 1854 . . . . 11.

1127. **Hedvig** eller **Banditbruden,** dram 3 a. af Körner (*Hedwig*), öfv. af P. U. Huldberg: *O.* 15 apr. 1833 — 27 jan. 1842 . . 26.

1128. **Helmfelt** eller **Den återfundne sonen,** dram 5 a. af Gustaf III: *B. A. O.* 12 juni 1788 — 14 mars 1836 . . . . 104.

Uppfördes första gången på Gripsholm af kongl. hofvet i jan. 1783. — Vid de första 9 föreställningarne på *B.* kallades stycket endast **Den återfundne sonen.** Vid 10:de föreställningen (den 13 sept. 1788), då det fick ofvan angifna titel, uppfördes för första gången en af Grenser dertill komponerad ouverture.

1129. Det **helsosamma receptet,** kom. 1 a. af Vogel (*Das seltene Recept*), öfvers. *D.* 21 aug. 1810 . . . . 1.

1130. **Hemgiften,** kom. 1 a., öfv. af A. Widerberg: *O.* 1 o. 11 mars 1793; *A.* 16 mars 1796 . . . . 3.

1131. **Hemkomsten,** sorgs. 1 a. af von Houwald (*die Heimkehr*), öfv. af Th. Knös: *D.* 24 o. 26 maj 1852 . . . . 2.

1132. **Hemkomsten,** folk-komedi med sång 4 a. af Uller [J. F. Lundgrén], musik arr. af O. de Wahl: *S.* 6 okt. 1861 — 9 mars 1862 . . . . 16.

1133. Den **hemliga beskickningen,** kom. 3 a. af Grandjean (*Die geheime Mission*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 25 juni — 1 juli 1855 . 4.

1134. Det **hemliga giftermålet,** kom. 3 a. af Des Faucherets (*le Mariage secret,* i hvars författande dock grefven af Provence, sedermera konung Ludvig XVIII, säges hafva haft största delen), öfv. af B. G. Westberg: *A.* 13 maj 1797 — 23 nov. 1803 . 12.

1135. Det **hemliga äktenskapet,** kom. med sång 2 a., ital. libretto (*il Matrimonio segreto*), öfv. af C. Envallsson, musik af Cimarosa: *A.* 11 g. 11 febr. 1800 — 14 nov. 1803; = **Det hemliga giftermålet,** komisk op., öfv. af C. W. A. Strandberg: *O.* 12 g. 1 dec. 1851 — 28 dec. 1855 . . . . 23.

1136. Den **hemlige agenten,** kom. 4 a. af Hackländer (*Der geheime Agent*), fritt öfv. af O. U. Torsslow: *M.* 17 okt. 1851 — 4 jan. 1852 . . . . 10.

1137. **Hemligheten,** operett (kom. med sång) 1 a. af F. B. Hoffman (*le Secret*), öfv. af J. D. Valerius, musik af Solié: *O.* 17 g. 19 juni 1800 — 13 dec. 1830; *A.* 47 g. 29 juli 1800 — 7 dec. 1818; *D.* 8 g. 7 aug. 1819 — 22 aug. 1833 . . . . 72.

Det **hemlighetsfulla kabinettet,** *se* **Den nya Blåskägg.**

1138. **Henne... eller döden!** kom. 1 a. af Cogniard och J. Blum (*Elle... ou la mort!*). öfv. af F. N. Berg: *O.* 7 — 30 sept. 1849 . . . . 5.

1139. **Henrik den Femtes ungdomsår,** kom. 3 a. af Duval (*la Jeunesse de Henri V*), öfv. af J. S. Ahlgren: *O* 19 dec. 1810 o. 16 febr. 1812; *A.* 11 g. 11 jan 1811 25 sept. 1818; *K.* 3 g. 9 — 18 febr. 1840 . . . . 16.

1140. **Henrik den Fjerde,** lyrisk dram 3 a. af Farmian de Rozoy (*Henri IV*), imit. af J. S. Ahlgren, musik af J. H. Küster: *O.* 19 dec. 1810 . . . . 1.

1141. **Henrik den Tredje och hans hof,** hist. dram 5 a. af Alex. Dumas (*Henri III et sa cour*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 29 juli 14 aug. 1836 . . . . 8.

1142. **Hercules,** operett 1 a. af P. Bliberg: *B* 17 apr. 1738 . . *an.* 1.

1143. **Hercules på skiljovägen,** op. com 3 a. af P. Lindahl (?): *B* första gången 23 nov 1749; Bergstrahlska huset 31 jan 1769; Theatern vid Jerntorget 6 febr. 1770 . . . . . . *an.* 3.

1144. **Herman och Werner** eller **Militärerna,** dram 3 a. af Favières (*Hermann et Werner, ou les Militaires*), öfv. af G. F. Åbergsson: *A.* 13 o. 26 apr. 1806 . . . . 2.

1145. **Herman von Unna,** dram 5 a., med körer och balletter, af A. F. Skjöldebrand ("ämnet eller snarare sagdt personernas namn och hufvuddragen af deras karakterer tagna ur en roman af baron Bock", psevdonym för B. Naubert), musik af Vogler, ballett af Ledet: *O.* 13 apr. 1817 — 28 mars 1842 . 44.

1146. **Hernani** eller **Castilianska hederskänslan,** trag. 5 a. af Victor Hugo (*Hernani, ou l'Honneur castillan*), fritt öfv. af M. M af Pontin: *O.* 8 mars 1833 — 15 okt. 1854 . . . . . 22.

1147. **Herr Bouchencoeurs bröllopp,** lusts. 3 a. af Labiche, Monnier och E. Martin (*les Noces de Bouchencoeur*), fritt öfv. af L Josephson: *H.* 10 juli 1862 — 18 aug. 1865 . . . . . 24.

1148. **Herr Chapolard,** bagatell 1 a. af Duvert, Lauzanne och Paulin (*M. Chapolard, ou le Lovelace dans un grand embarras*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 22 nov. 1841 — 25 maj 1842 . . . . 6.

1149. **Herr Dardanell och hans upptåg på landet,** lusts. 4 a. med körer och kupletter, efter en af L. A. Malmgren gjord öfversättning utaf Nestroy's *Eulenspiegel oder Schabernack über*

Schabernack bearb. af A. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 45 g. 13 nov. 1846 — 2 febr. 1860: *DLC.* 3 g. 18 — 23 okt. 1853; *H.* 26 aug. 1863 . . . . 49.

1150. **Herr de Pourceaugnac** eller **Den bedragne landtjunkaren,** kom. blandad med sång i 3 öppningar, af Molière (*Monsieur de Pourceaugnac*), öfvers. *H.* 26 maj 1778 o. 21 juni 1783; *E.* 17 g. 13 juni 1781 — 7 okt. 1784; *Mb.* 5 sept. o. 13 dec. 1785 . . . . 21.

"Ej uppförd på några och tretio år", säger annonsen om första föreställningen på *H.* Således gafs stycket redan på 1740-talet.

1151. **Herr Des Chalumeaux,** fars (burlesk) 3 a. af Creuzé de Lesser (*M. Deschalumeaux, ou la Soirée de carnaval*), öfvers., musik af Gaveaux: *A.* 39 g. 27 juni 1808 — 1 juni 1825; *O.* 11 g. 6 jan. 1818, 29 mars 1827 — 15 nov. 1835 . . . . . . 50.

1152. **Herr Dunst** eller **Spökena,** lusts. 2 a. af Duvert, efter W. Friedrichs tyska behandling (*Herr Dunst*) bearb. af J. Josephi: *D.* 21 juni — 12 juli 1852 . . . . 8.

1153. **Herr Jönssons äfventyr i Spanien,** lusts. med sång 3 a. af Räder (*Purzel in Spanien*), bearb. af J. F. Lundgrén, musik dels komp. dels arr. af O. de Wahl: *S.* 23 jan. 1861 — 20 maj 1863 . . . . 33.

1154. **Herr Klam** eller **Bröllоppsdagen,** lusts. 2 a. af Overskou (*En Bryllupsdags Fataliteter*), fritt öfv. af G. Norrby: *M.* 12 dec. 1845 — 5 maj 1846 . . . . 12.

1155. **Herr Orbesson och hans famille,** dram 5 a. af Diderot (*le Père de famille*), öfv. af C. G. Nordforss: *A.* 30 apr. 1807 — 18 febr. 1810 . . . . 9.

1156. **Herr Perrichons resa,** lusts. 4 a. af Labiche och E. Martin (*le Voyage de M. Perrichon*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 9 mars — 4 nov. 1861 . . . . 14.

1157. **Herr Sinker** eller **Hvad tiden går fort,** kom. 1 a. af Picard (*Monsieur Musard, ou Comme le temps passe*), öfv. af J. E. Remmer: *A.* 14 o. 23 apr. 1807; = **Hvad tiden slinker,** fritt öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 10 g. 4 — 17 juli 1861 . . 12.

1158. **Herr Ziegenpeter & son** eller **Hon skrifver till sig sjelf,** lusts. 1 a., efter Laurencin, Marc-Michel och Labiche (*Bocquet père et fils, ou le Chemin plus long*) bearb. på tyska af

von Holtei (*Sie schreibt an sich selbst*) och derifrån öfv. af L. A. Malmgren: *D* 18 juni 1846 — 24 juni 1847 17

Herr och fru Möller, *se* **Min hustru vill ha en syssla.**

1159. **Herr och fru Tapperman,** kom. med sång 2 a. af Bayard, Dumanoir och Dennery (*Monsieur et Madame Pinchon*), bearb af H. Brooman, musik af I. Dannström, arr. af J. W. Söderman: *D.* 18 g. 31 juli — 26 sept. 1848; *S.* 9 g. 10 febr. — 1 apr 1855; *L.* 23 g. 20 okt. — 29 dec. 1860 . . . . 50.

1160. **Herrar Dunanans resa,** lusts. med sång 2 a. af Siraudin och Moinaux (*le Voyage de MM. Dunanan père et fils*), fritt öfv. af F. Hedberg, musik af Offenbach: *S.* 10 dec 1862 — 5 febr. 1863 . . . . 21.

1161. **Herre, var så god och tag bort er dotter!** lusts. med sång 2 a. af Marc-Michel och Labiche (*Otez votre fille, s'il vous plait*), bearb. af F. Hedberg, musik af O. de Wahl: *S.* 11 mars 1859 — 20 maj 1860 40

1162. **Herregårds-Högtiden,** dramat. divertissement blandadt med sång 1 a. (i anledning af konungens återkomst från Italien) af C. Envallsson, musik af J. D. Zander: *E.* 4 — 11 aug. 1784 . 3.

1163. **Herrn i sitt hus,** lusts. 3 a. af von Holbein (*die Schlittenfahrt, oder der Herr vom Hause*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 21 — 26 apr. 1846 . . . . 3.

1164. **Herrskap och tjenstefolk,** lusts. med sång 3 a. af Grangé och Deslandes (*les Domestiques*), fritt bearb. af L. Josephson, musik af C. C. Möller: *D.* 28 juni — 25 sept. 1863 . . . . 31.

1165. **Hertigen af Lauzun,** kom. 4 a. af P. de Musset (*la Revanche de Lauzun*), öfv. af J. Jolin: *O* 1 — 23 okt. 1856 . . 6.

Hertigens af Alba handsekreter, *se* **Borgaren i Gent.**

1166. **Hertiginnan de Nangis,** dram 2 a. af Bayard (*la Grande dame*), öfv af U. L. Lindqvist: *O.* 2 — 14 febr. 1859 . . . 4.

1167. **Hin Ondes altartafla,** kom. med sång i 2 afd. af G. De Vylder: *L.* 29 sept. 1858 . . . . 1.

Hin Ondes andel, *se* **Hälften hvar.**

1168. **Hin Ondes första lärospån,** operett 1 a. af Scribe (*le Diable a l'école*), fritt bearb. af F. Arlberg, musik af J. A. Söderman: *M.* 14 sept. 1856 — 25 mars 1858 . . . . 8.

1169. **Hin Ondes gåfva,** kom. 3 a. af F. HEDBERG: *M.* 5 nov. 1852—7 jan. 1853 . . . . 7.

1170. **Hin Ondes memoirer,** kom. 3 a. af E. V. ARAGO och P. VERMOND (*les Mémoires du diable*), fritt öfv. af F. N. BERG: *D.* 20 g. 7 sept. 1842—8 sept. 1844; *H.* 4 g. 26 sept.—1 okt. 1854: *L.* 3 g. 4—11 mars 1857; = öfv. af E. G. KOLTHOFF, musik (till kupletter) af A. RANDEL: *O.* 7 g. 26 jan. 1860—11 maj 1863 . . . . 34.

1171. **Hin Ondes nièccer,** fantasi-lustspel med sång och dans 3 a. och 7 tablåer, efter SALINGRÉ och JACOBSON (*500,000 Teufel*) bearb. af L. JOSEPHSON, musik af MICHAELIS: *D.* 1 aug.—27 sept. 1863 . . . . 29.

1172. **Hin Ondes skägg,** lusts. med sång 3 a. af CLAIRVILLE och JULES CORDIER (*la Queue du diable*), bearb. af F. N. BERG, musik dels komp. dels arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 11 dec. 1855—29 apr. 1861 . . . . 31.

1173. **Hinder utan hinder,** kom. 5 a. af DESTOUCHES (*l'Obstacle imprévu, ou l'Obstacle sans obstacle*), öfvers. *H.* 3 g. 17 juli —11 okt. 1776; *E.* 20 dec. 1783 . . . . 4.

1174. **Hinko eller Friknekten,** skåd. 5 a. med prolog af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Hinko,* prologen kallad *Der jüngere Sohn;* fri bearb. efter STORCHS roman *der Freiknecht*), öfv. af A. LINDEBERG, introduktion och sångnummer komp. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 13 febr.—5 dec. 1845 . . . . 15.

1175. **Hittebarnen,** dram 5 a. af A. BOURGEOIS och M. MASSON (*les Orphelins du pont Nôtre-Dame*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 3 okt.—2 dec. 1849 . . . . 10.

Hittebarnen, *se* **Japhet.**

1176. **Hittebarnet,** lusts. 2 a. med kupletter, efter BAYARD och VARNER (*Roquelain à la recherche d'un père*) bearb. af A. BLANCHE, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 52 g. 24 maj 1847—30 sept. 1848; *H.* 23 g. 18 aug. 1851—14 aug. 1853; *DP.* 4 g. 11 nov. 1852—17 jan. 1853; *DLC.* 30 sept. o. 12 okt. 1853; *O.* 14 g. 2 dec. 1853—4 maj 1854; *M.* 55 g. 26 jan. 1855—5 juni 1862; *L.* 12 g. 11 dec. 1856—6 mars 1857; *C.* 3 g. 27—29 sept. 1861 . . . . 165.

1177. **Hittebarnet och mördaren,** dram 3 a. af Frédéric (*la Vallée du torrent, ou l'Orphelin et le meurtrier*), öfv. af H. C. Hjortsberg: *A.* 7 g. 23 maj 1820 — 22 mars 1826; *O.* 6 g. 17 mars 1826 — 2 sept. 1829 . . . . 13.

1178. **Hjernans organer,** kom. 3 a. af Kotzebue (*die Organe des Gehirns*), öfv. af A. Westman: *D.* 8 g. 3 juni 1808 — 29 maj 1810; = **En hufvudpassion,** lustsp. med sång, fritt bearb. af F. Hedberg, musik dels komp. dels arr. af J. N. Ahlström: *S.* 25 g. 30 apr. 1855 — 24 maj 1860 . . . . 33.

Hjertats rättigheter, *se* **Ella Rose.**

1179. **Hobergsgubben,** vaud. 2 a. af L. A. Weser, musik arr. af C. Torssell: *O.* 6 g. 15 febr. — 11 mars 1836; *H.* 7 g. 9 — 26 sept. 1867 . . . . 13.

1180. **Hofnarren,** kom. 2 a. af Mélesville och Xavier (*le Bouffon du prince*), öfv. af P. U. Huldberg: *O.* 28 nov. 1832 — 10 maj 1848 . . . . 18.

1181. **Hofrådinnan af Gyllenhalm,** kom. 1 a. af Molière (*la Comtesse d'Escarbagnas*), fritt öfv. af J. C. G. Barfod: *B.A.* 18 okt. 1788 — 18 dec. 1803 . . . . 29.

1182. **Hofslagaren,** op. com. 2 a. af Quétant (*le Maréchal-ferrant*), öfv. af C. Envallsson, musik af Philidor, lämpad till svenska texten af C. Stenborg: *E.* 28 g. 11 juli 1781 — 1 sept. 1783; *Mb* 6 g. 18 juni 1786 — 14 jan. 1791 . . . . 34.

Uppfördes på *Mb.* "förändrad och förbättrad" från och med den 23 sept. 1786.

1183. **Hofvet i Biberack,** vaud. 1 a. af P. Vermond, Lafargue och Siraudin (*la Cour de Biberack*), öfv. af F. N. Berg, kupletter af M. Cramær och O. Hyckert, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 13 okt. 1847 — 1 jan. 1855 . . . . 14.

1184. Det **Holländska tvätthuset,** lustsp. i 1 öppning: Bergstrahlska huset 24 nov. 1768; Theatern vid Jerntorget 1 mars o. 2 okt. 1770; *H.* 8 g. 21 sept. 1774 — 17 sept. 1779 . . . . 11.

Äfven annonseradt: **Det Holländska tvätthuset** eller **Den genom sin hustru bedragne Arlequin — Tvätthuset — De narraktige händelser** eller **Tvätthuset — Tvätthuset** eller **De löjeliga händelser.**

Homöopath och Allopath, *se* **Bröderna Stix.**

1185. **Hon bedrar sin man,** kom. 1 a. af E. Moreau och De-

LACOUR (*Une femme qui trompe son mari*), öfvers. *O.* 6 nov. 1851 — 6 okt. 1854 . . . . 10.

1186. **Hon har hjerta!** kom. 1 a. af G. ZU PUTLITZ (*das Herz vergessen*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 16 febr. — 2 mars 1851 . . 4.

1187. **Hon känner ej sin egen man,** kom. 2 a., öfv. af M. ALTÉN: *D.* 14 g. 17 juli 1801 — 12 sept. 1802; *NKT.* 16 dec. 1818 . . 15.

Hon skrifver till sig sjelf, *se* **Herr Ziegenpeter & Son.**

1188. **Hon är från Grenna,** kom. med sång 1 a., efter tyskan (*die Braut aus Pommern*) bearb. af N. och B. SPANIER: *D.* 15 g. 5 juni 1860 — 11 juli 1862; *L.* 23 g. 3 febr. 1862 — 27 mars 1863 . . . . 38.

1189. **Hon är vansinnig,** dram 2 a. af MÉLESVILLE (*Elle est folle*), öfv. af O. ANDERSSON: *K.* 20 g. 23 nov. 1841 — 23 febr. 1842; *D.* 5 g. 16 maj — 14 sept. 1842; *H.* 3 o. 7 juli 1854; = öfv. af F. N. BERG: *O.* 3 g. 28 — 29 apr. 1861 . . . . 30.

Honnetta ambition, *se* **Caracterlystnaden.**

Hopsmörjelsen, *se* **Jocrisse's äkta förening med mamsell Ursule.**

1190. **Horace,** sorgs. i 5 afh. af P. CORNEILLE (*Horace*), öfv. af J. BERGHULT: *B.* 1741.

1191. **Hortence d'Auberive,** dram 5 a. af A. BOURGEOIS och DENNERY (*la Dame de Saint-Tropez*), öfv. af A. E. WIDEGREN: *O.* 5 sept. 1845 — 11 febr. 1846 . . . . 7.

1192. **Hortence de Robertville** eller **De begge landtjägarne,** kom. 2 a. af N. FOURNIER (*Mademoiselle de Bois-Robert, ou les Deux garde-chasses*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 10 — 17 aug. 1843 . 3.

1193. **Hos oss!** eller **En motbild till "Onkel Toms stuga",** skåd. 4 a. af J. GRANBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 11 — 24 apr. 1853 . . . . 5.

1194. **Hugenotterne,** op. 5 a. af SCRIBE och E. DESCHAMPS (*les Huguenots*), öfv. af P. WESTERSTRAND, musik af MEYERBEER, ballett af A. SELINDER: *O.* 10 maj 1842 — 31 maj 1861 . . 39.

Hugenotterne, *se* **Drottning Margot.**

1195. **Hugo, hertig af Modena,** skåd. 4 a., öfvers. *D.* 21 sept. 1836 — 23 juli 1837 . . . . 11.

1196. **Hugo Grotius** eller **Erkänsla och pligt,** dram 4 a. af

KOTZEBUE (*Hugo Grotius*), öfv af J. D. VALERIUS: *A* 8 mars 1805 — 28 okt. 1808 . . . . 10.

1197. **Huller om buller,** skämt 1 a., efter REINOLD (*Drunter und drüber*, från engelskan) fritt öfv. af M. FRYKHOLM: *L.* 17 o. 19 mars 1860 . . . . 2.

1198. Den **hundraårige gubben** eller **Familjen Rask,** dramat. skizz med sång 1 a. af THÉAULON, FRANCIS [LE ROY D'ALLARDE] och ARMAND DARTOIS (*le Centenaire, ou la Famille des Gaillards*), på tyska öfv. af ANGELY (*Der hundertjährige Greis, oder die Familie Rüstig*) och efter tyskan bearb. af QUIPPE [C H WALLBERG], musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 22 jan. — 1 febr 1849 . . . . 5.

1199. **Hundskatten,** skämt 1 a., med sång, af C. W OUCHTERLONY, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 19 — 29 dec. 1881 . . . . . 6.

Hur en konung bygger hus, *se* **Jeanne Gaspard de Vernezobre.**

Hur man kommer fram i verlden, *se* **Min snusdosa.**

1200. **Hur man kurerar en flygtig man,** kom 1 a., från franskan öfv. af O. HYCKERT: *S.* 11 dec 1856 - 1 jan. 1857 . . 7.

1201. **Hur man roar sig i Stockholm,** lusts. med sång 3 a., efter en tysk idé bearb. af "Phefferkorn" [H. DJURSTRÖM], musik af M. ZELLER: *L.* 9 — 17 dec. 1860 . . . . 8.

1202. **Huru tiden förändrar!** dramat. skizz med sång, i 2 perioder, af F. HEDBERG, musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM: *S.* 27 g. 24 febr. 1855 – 12 febr. 1859; *C.* 4 g. 18 sept. 1861 — 22 sept. 1862 31

1203. **Hussaren,** dram 1 a. af DUMANIANT (*le Dragon de Thionville*), öfv. af C. G. NORDFORSS: *A* 14 febr. — 18 maj 1800 . . 5.

1204 **Husspöket** eller **Abracadabra,** lusts. 3 a. af HOLBERG (*Huus-Spøgelse eller Abracadabra*, en efterbildning af PLAUTI *Mostellaria*), öfvers. Theatern vid Jerntorget 27 nov. 1770: *H.* 26 juni o. 31 juli 1775 . . . . 3.

1205. **Hvad gick han ut att söka?** dramat. teckning i 3 a., med sång, af AXEL [KROOK], musik af G STOLPE: *L.* 21 febr. – 19 mars 1859 9

Hvad hade min son på galejan att göra? *se* **Michel Wingler på Amerikanska ön.**

1206. **Hvad kärleken förmår!** kom. 2 a. af J. F. von Weissenthurn (*Sie hilft sich selbst*), bearb. af L. Stjernström: *M.* 25 o. 26 mars 1862 . . . . 2.

Hvad tiden slinker, *se* **Herr Sinker.**

1207. **Hvad tänker ni om Ryssland?** lusts. 1 a. af von Moser (*Wie denken Sie über Russland, oder Der erste Dienst*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 30 nov. — 10 dec. 1860 . . . . 4.

1208. **Hvarför dog han?** kom. 1 a. af Mathews (*Why did you die?*), öfv. af L. Zetterholm: *S.* 12 jan. — 1 febr. 1859 . . 3.

1209. **Hvarföre?** kom. 1 a. af Lockroy och A. Bourgeois (*Pourquoi?*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 9 dec. 1839 — 16 jan. 1841 . . 6.

1210. **Hvem blef rådmanska?** dramat. försök 1 a., med sång, af M. Hultin, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 14 maj 1859 — 9 dec. 1860 . . . . 16.

Hvem var Jernmasken? *se* **Raymond.**

Hvem är den brottslige? *se* **Upprättelsen.**

Hvem är den fulaste? *se* **Roquelaure.**

1211. **Hvem är hon?** kom. 3 a. af E. Moore (*the Foundling*), efter Schröder's tyska bearb. (*Wer ist sie?*) öfv. af M. Altén: *Mb.* 28 jan. — 25 febr. 1797 . . . . 4.

1212. **Hvem är hon?** kom. 1 a., öfvers. *K.* 13 o. 14 nov. 1841 . . 2.

Hvems är felet? *se* **Två års giftermål.**

Hvilken af kusinerna är det? *se* **Correspondensen.**

Hvilken är den rätte? *se* **Blåstrumpan och Lärkorna.**

Hvilken är dårhushjonet? *se* **Två brudar i en person.**

1213. **Hvita frun på Drottningholm,** kom. med sång 2 a. af H. Sätherberg, musik af prins Gustaf och I. Hallström (af den sistnämnde endast några få partier), arr. för orkester af J. N. Ahlström: *O.* 9 — 29 apr. 1847 . . . . 6.

1214. **Hvita frun på slottet Avenel,** op. com. 3 a. af Scribe (*la Dame blanche*), taltexten öfv. af N. J. af Wetterstedt, sångtexten af B. Crusell, musik af Boieldieu: *O.* 31 jan. 1827 — 18 apr. 1856 . . . . 53.

1215. Den **hvita piguescheu,** lusts. 1 a. af Töpfer (*Die weisse Piguesche*), öfv. af O. N. Tillgren: *D.* 11 g. 7 aug. 1839 — 8 juli 1840; *K.* 3 o. 4 jan. 1840; = **Den grå paletån,** vaud. 2

a., efter Böghs danska bearb. (*Den graue Paletot*) fritt öfv. af I. Högfeldt: *S.* 42 g. 2 nov. 1854 — 20 mars 1861; *L.* 9 g. 25 febr. 1857 30 sept. 1858; *H.* 13 juni 1858 . . . . 65.

1216. Den **hvite Negern,** kom. 1 a. af Dorvigny (*le Negre blanc*), öfv. af E. U. Nordforss: *A.* 19 o. 20 mars 1794 . . . . . . 2.

1217. **Hyresgäst och husegare,** kom. 1 a. af Mélesville och Xavier (*M. Beauminet*), öfv. af J. Jolin: *O.* 10 sept. 1856 — 4 jan. 1862 27

1218. **Hyrlakejen** eller **Filosofen i förtid,** kom. 1 a. *A.* 12 febr. 1808 — 18 febr. 1813 . . . . 11.

1219. **Håkan Smulgråt,** kom. i 5 öppningar, af R. G. Modée: *B.* första gången 1738; Theatern vid Jerntorget 16 jan. 1770; *H.* 10 g. 19 juli 1773 — 19 sept. 1777 . . . . *an.* 12.

Vid sista föreställningen annonserad: **Håkan Smulgråt** eller **Den löjeliga friaren.**

1220. **Hårfrisörn på bal,** kom. i 2 tablåer af Selby (*The dancing Barber*), fritt bearb. af Ph. Leman: *S.* 29 maj — 3 juni 1861 . 5.

1221. **Hårfrisörskan,** kom. 1 a., öfv. från franskan: *S.* 7 — 11 dec. 1854 . . . . 3.

1222. Den **häftige friaren,** kom. på vers 3 a. af Monvel (*l'Amant bourru*), öfv. af H. A. Kullberg: *A.* 17 g. 21 apr. 1817 — 23 sept. 1825; *O.* 24 g. 19 maj 1818, 27 jan. 1819, 5 jan. 1826 — 21 maj 1843; *D.* 11 aug. o. 8 sept. 1835; *K* 2 febr. 1840; *M.* 3 g. 28 jan. — 1 febr. 1856 . . . . 47.

De häftiga passionerna, *se* **D'Aranda.**

1223. **Hälften hvar** eller **Hin Ondes andel,** op. com. 3 a. af Scribe (*la Part du diable*), öfv. af L. A. Weser, musik af Auber: *O* 18 dec. 1844 — 24 apr. 1857 . . . . 22.

1224. **Hämnaren** eller **De tre musketörerne,** hist. skåd. 4 a med prolog af Alex. Dumas och Maquet (*les Mousquetaires*. prologen kallad *Auberge de Bethune*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 30 nov. 1846 - 3 maj 1847 . . . . 13.

1225. **Här är brudgummen!** kom. 1 a. af Dennery och Decourcelle (*Le petit Pierre*), fritt öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 12 febr. — 20 mars 1851 . . . . 6.

1226. **Här äro rum att hyra,** kom. 2 a., från engelskan (månne

COBB's *the First floor?*) öfv. på **tyska** (*Hier ist eine Wohnung zu vermiethen*) och derifrån på svenska: *Mb.* 18 nov. 1795 — 27 jan. 1796 . . . . 6.

Hästspannet, *se* **Spannhästarne.**

1227. Det **höga C,** skämt 1 a., med sång, af LABICHE och LEFRANC (*Un ut de poitrine*), efter VON WINTERFELD's tyska öfvers. (*Das hohe C*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af G. STOLPE: *L.* 22 jan. — 20 febr. 1858 . . . . 22.

De **höga resande,** *se* **Den Lifländska snickaregossen.**

1228. Den **högdragne och de fåfänga,** kom. 3 a. af D'ALAINVAL (*l'Ecole des bourgeois*), öfvers. *A.* 3 maj 1824 — 14 apr. 1825 . 9.

1229. Den **höge rivalen** eller **Lika för (mot) lika,** kom. 3 a. af J. F. ROGER och CREUZÉ DE LESSER (*la Revanche*), öfv. af J. E. REMMER: *O.* 19 g. 19 jan. 1815 — 6 apr. 1837; *A.* 26 jan. 1815 o. 24 febr. 1816 . . . . 21.

Höger och venster hand, *se* **Statsfångarne.**

1230. Den **Högfärdige,** kom. på vers 5 a. af DESTOUCHES (*le Glorieux*), öfv. af J. E. REMMER: *O.* 4 g. 20 jan. — 4 maj 1818: *A.* 9 apr. 1818, 2 o. 11 jan. 1819 . . . . 7.

1231. **Högländaren vid hofvet,** kom. 5 a. af ALEX. DUMAS, DE LEUVEN och BRUNSWICK (*le Laird de Dumbicky*), fritt öfv. af O. HYCKERT: *O.* 28 okt. 1844 — 2 febr. 1845 . . . . 8.

1232. **Högtiden** eller **Det glada folket,** divertissement (i anl. af konungens förmälning) 2 a. af C. ENVALLSSON: *Mb.* 8 o. 14 nov. 1797 . . . . 2.

Den **högvälborna fiskköperskan,** *se* **Tant Bazu.**

I.

1233. **I Bohuslänska skärgården,** kom. med sång 1 a. af BIRGITTE NIELSEN (*Slægtningene*), bearb. med originalkupletter af "Unter uns gesagt" [J. PHILIPSSON], musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 10 g. 2 dec. 1852 — 20 jan. 1853; *S.* 6 g. 11 — 28 dec. 1855 . . 16.

1234. **I eld och lågor,** skämt 1 a. med sång, af DECOURCELLE, BARRIÈRE och MORAND (*Tambour battant,* se n. 882), efter BERNARD's tyska behandling (*Eine Liebe mit Dampf*) fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af G. STOLPE: *L.* 29 apr. — 28 nov. 1857 . . 14.

1235. **I Finland 1808—1809,** dramat. tidsbild 3 a., med körer och kupletter, af J. STJERNSTRÖM, musik dels komp. dels arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 30 maj — 2 dec. 1856 . . . . 16.

1236. **I grefvens tid kom han,** kom. 3 a., imit. efter franskan af J. S. AHLGREN: *Mb.* 16 o. 19 dec. 1795 . . . . 2.

Ursprungligen benämnd: **Kärleken gynnad af lyckan** eller **I grefvens tid kom han hem.**

1237. **I himmelen och på jorden,** lusts. med sång 2 a. af H. VON NUMERS: *L.* 8 — 24 febr. 1866 . . . . 14.

1238. **I solnedgången,** skåd. 1 a. af CARIT ETLAR (*Naar Solen gaar ned*), öfv. af J. G. LYBECK: *O.* 13 mars 1862 — 9 mars 1863 . . 9.

1239. **I Söderköping,** lusts. 1 a., efter G. ZU PUTLITZ (*Badekuren*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM: *D.* 14 juni 1854 — 16 sept. 1856 . 17.

1240. **"I tjenst åstundas",** skämt 1 a. af CHIVOT och DURU (*On demande des domestiques*), fritt öfv. af R. H. BACHMANN: *S.* 18 febr — 11 maj 1868 . . . . 12.

1241. **I Tyskbagarebergen,** nyårstrolleri med sång och dans 1 a. af AUG. SÄFSTRÖM, musiken arr. af E. BECKER, dansen af A. SELINDER: *L.* 1 — 28 jan. 1862 . . . . 19.

1242. **I väl och ve Guds vilja ske!** folkskådespel 5 a., med körer och kupletter, af MOSENTHAL (*der Sonnwendhof*), efter H. C. ANDERSENS danska bearb. (*En Landsbyhistorie*) öfv. af L. GRANBERG, musik af H. BERENS: *M.* 18 — 23 jan. 1861 . . 4.

1243. Den **illfänige friaren,** kom. 1 a. af en anonym, omarb. af F. C. DANCOURT (*l'Impromptu de garnison*), öfv. af J. BERGHULT: Bergstrahlska huset 17 okt. 1768; Theatern vid Jerntorget 8 febr. 1770; *H.* 5 g. 3 okt. 1774 — 22 sept. 1779 . . 7.

1244. Den **inbillade sjuke** (äfven **sjuklingen**), kom. 3 a., jemte epilogen **Doctorspromotionen** ("föreställd på akademiskt sätt"), af MOLIÈRE (*la Malade imaginaire*), öfvers. Theatern vid Jerntorget 4 g. 7 dec. 1769 — 16 nov. 1770; *H.* 7 g. 22 sept. 1773 — 17 sept. 1777; *E.* 9 g. 3 okt. 1782 — 22 sept. 1784; *Mb.* 8 aug. o. 9 dec. 1785; = **Den inbillade sjuke,** fritt öfv. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 23 g. 1 okt. 1857 — 17 apr. 1863 . . . . 45.

Annonsen om första föreställningen, den 7 dec. 1769, tillkännagifver: "Emellan Piecen och Promotionsacten låta 2:ne röster höra sig uti en Thon, som til alla delar liknar Fleut traversiere, hvilken lärer upväcka alla granlaga öron til besynnerlig upmärksamhet."

1245. **Indianen,** kom. 5 a. af Kotzebue (*der Westindier*, efter Cumberland's *the West Indian*), öfvers. *D.* 11—15 sept. 1816 . 3.

1246. **Indianerne i England,** kom. 3 a. af Kotzebue (*die Indianer in England*), öfv. af C. Stridsberg: *B.* 17 o. 18 mars 1792; *O.A.* 68 g. 14 nov. 1792 — 15 jan. 1843; = öfv. af O. U. Torsslow: *M.* 11 g. 2 dec. 1852 — 22 febr. 1853 . . . . 81.

Representationerna på *B.* äro annonserade; men det uppgifves äfven, att de blefvo inställda i anledning af konung Gustaf III:s mord.

1247. Det **Indianska campementet** eller **Den betslade philosophen,** op. com. 1 a., "med vaudeviller och frie verser", af Piis och Barré (*Aristote amoureux, ou le Philosophe bridé*), imit. af C. Envallsson: *E.* 12 g. 12 juni — 20 okt. 1784; *Mb.* 29 g. 13 nov. 1784 — 31 juli 1793 . . . . 41.

1248. Den **Indiska flickan,** kom. 1 a. af Chamfort (*La jeune Indienne*), öfv. af E. U. Nordforss: *A.* 12 o. 30 juni 1794 . . 2.

1249. **Industri-riddarne,** skåd. 5 a. (2:a och 3:e a. afdelade i tablåer) af Dennery och Grangé (*les Bohémiens de Paris*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 10 — 28 juli 1854 . . . . 11.

1250. **Inèz** eller **En ministers fall,** skåd. 5 a. af Don Ramon de Navarrete, från spanskan öfv. på franska af Don Carlos de Algarra (*Inès, ou la Chute d'un ministre*) och derifrån på svenska af L. A. Malmgren: *M.* 15 — 26 apr. 1850 . . . . 5.

Informatorn, *se* **En gouverneur.**

Inga herrar! Inga herrar! *se* **Mamsell Garibaldi.**

Inga illusioner mer! *se* **Flickornas studentförening.**

1251. **Inga Jesuiter mer!** kom. 4 a. af Lubarsch (*Keine Jesuiten mehr*), fritt öfv. af F. N. Berg: *M.* 3 apr. — 30 okt. 1846 . . 9.

1252. **Ingen får passera,** kom. 1 a. af de Villeneuve och M. Masson (*On ne passe pas! ou le Poste d'honneur*), öfv. af G. W. Blachet: *O.* 25 mars — 17 sept. 1851 . . . . 6.

Ingen orättvisa mer! *se* De **begge döttrarna.**

1253. **Ingen under femtio år,** kom. 1 a. af Barrière (*Midi à quatorze heures*), fritt öfv. af I. C. M. Flodman: *C.* 30 sept. — 22 nov. 1857 . . . . 5.

1254. **Ingendera,** kom. 1 a. af Dorvigny (*Ni l'un ni l'autre*), öfvers. *Mb.* 11 dec. 1784 — 29 mars 1789 . . . . 21.

1255. **Ingenting är omöjligt för en blåstrumpa,** lustsp. 1 a. med kupletter af O. HYCKERT, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 24 mars — 31 maj 1856 . . . . 7.

1256. **Ingiald Illråda,** trag. 5 a. af G. G. ADLERBETH: *A.* 21 dec. 1799 — 20 jan. 1807 . . . . 10.

1257. **Ingomar, skogens son,** dramat. dikt 5 a. af F. HALM (*der Sohn der Wildniss*), öfv. af O. U. TORSSLOW: *M.* 4 jan. 1858 — 25 mars 1860 . . . . 18.

1258. **Inomhus,** vaud. 2 a. af L. A. WEBER: *D.* 3 g. 25 — 28 sept. 1845; *L.* 11 g. 22 okt. 1857 — 17 jan. 1858 . . . . 14.

1259. **Inqvarteringen,** kom. 1 a. af HERTZ (*Indqvarteringen*), öfv. af V. BUSCH: *O.* 17 apr. 1848; — öfv. af S. J. CALLERHOLM (och F. A. DAHLGREN): *O.* 7 g. 11 febr. — 13 apr. 1861 . . 8.

Uppförd af elever.

1260. **Inspektoren,** kom. 4 a. af prinsessan AMALIA af Sachsen (*der Landwirth*), öfv. af M. SCHÜCK: *M.* 18 apr. 1843 — 30 sept. 1844 . 6

Inte en smula jaloux! *se* **Aldrig svartsjuk.**

1261. **Intermezzo'n** eller **Landtjunkaren i Berlin,** kom. 5 a. af KOTZEBUE (*das Intermezzo, oder der Landjunker zum erstenmale in der Residenz*), öfv. af H. A. KULLBERG: *O.* 10 okt. 1834 — 8 jan. 1835 . . . . 5.

1262. **Intrigen,** kom. 1 a. *D.* 30 juni 1812 . . . . 1.

1263. **Intrigen i fönstren,** kom. med sång 1 a. af BOUILLY och DUPATY (*l'Intrigue aux fenêtres*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af N. ISOUARD: *A.* 30 g. 23 nov. 1807 — 16 maj 1825; *O.* 40 g. 6 maj 1811 — 6 maj 1853 . . . . 70.

1264. **Invaliden** eller **Utskrifningen,** kom. 1 a. af VOGEL (*der Invalide*), öfvers. *D.* 37 g. 27 maj 1810 — 5 juni 1825; *NKT.* 3 g. 25 apr. 1813 — 20 febr. 1814 . . . . 40.

1265. **Invigningen,** tillfällighetsstycke med sång 1 a. af F. HEDBERG, musik af O. DE WAHL: *S.* 1 — 6 dec. 1859 . . . . . . 6.

Vid öppnandet af den nybyggda theatern på Mosebacke.

1266. **Iphigenie,** trag. 3 a., med körer, af RACINE (*Iphigénie,* 5 a.), öfv. och förkortad af G. G. ADLERBETH, musik af F. UTTINI: *B.* 7 (eller, såsom äfven uppgifves, 14) apr. 1777 — 24 nov. 1791 . . . . *an.* 11.

1267. **Iphigenie den Andra eller Gamla Grekiska historien,** op. com. 3 a. med dans (parodi på **Iphigenie i Tauriden**) af C. S. FAVART och FUSÉE DE VOISENON (*La petite Iphigénie*, "parodie de la grande"), imit. af C. ENVALLSSON, musik af flere: *A.* 47 g. 25 febr. 1800 – 30 sept. 1825; *O.* 16 g. 29 dec. 1828 — 29 dec. 1833; *M.* 4 g. 11 apr. — 2 juni 1844 . . . . . . 67.

1268. **Iphigenie i Auliden,** tragedi-opera 3 a. af DU ROULLET (*Iphigénie en Aulide*, efter RACINE), öfv. af C. MANDERSTRÖM, musik af GLUCK, lämpad till den svenska texten af D. L. WASENHOLTZ (1 o. 2 a.) samt L. S. LALIN (3 a.), ballett af L. GALLODIER: *B. an.* 8 g. 28 dec. 1778 — 4 mars 1782; *O.* 49 g. 17 nov. 1783 — 25 jan. 1824 . . . . *an.* 57.

1269. **Iphigenie i Tauriden,** tragedi-opera 4 a. af N. F. GUILLARD (*Iphigénie en Tauride*), öfv. af A. F. RISTELL, musik af GLUCK, ballett af L. GALLODIER med musik af GOSSEC: *O.* 35 g. 5 maj 1783 — 19 mars 1804; *A.* 3 g. 17 — 24 apr. 1809 . . *an.* 38.

1270. L'**Irato** eller **Den argsinte gubben,** kom. med sång 1 a. af MARSOLLIER (*l'Irato, ou l'Emporté*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af MÉHUL: *A.* 20 g. 25 aug. 1808 — 25 maj 1825; *O.* 12 g. 9 dec. 1811 — 29 dec. 1830 . . . . 32.

1271. **Isidor och Olga** eller **De lifegne,** sorgs. 5 a. af RAUPACH (*die Leibeigenen, oder Isidor und Olga*), öfv. af O. HYCKERT: *M.* 4 g. 25 febr. — 17 mars 1843; = under titel **Isidor och Nathalia** eller **Passionernas välde:** *S.* 22 juli 1858 . . . . 5.

1272. **Italienskan i London,** op. com. 3 a., ital. libretto (*l'Italiana in Londra*, hvars ämne är hemtadt från VOLTAIRE's *l'Ecossaise, ou le Café*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af CIMAROSA: *Mb.* 13 nov. 1795 — 15 sept. 1797 . . . . 15.

J.

1273. **Ja!** (fortsättning af **Nej!**), vaud.-monolog af HEIBERG (*Ja!*), öfv. af H. SANDSTRÖM: *D.* 27 juli — 21 aug. 1844 . . . . . . 7.

1274. **Ja eller nej,** kom. 1 a. af DORVIGNY (*Oui ou non*), öfv. "med någon förändring" af C. STENBORG: *A.* 10 o. 20 aug. 1800 . . 2.

1275. **Jacquard,** kom. 2 a. af N. FOURNIER (*Jacquart, ou le Métier à la Jacquart*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 11 nov. 1844 — 13 mars 1845 . . . . 8.

1276. **Jag bedrar mig aldrig** eller **Röfvarhöfdingen,** kom. 1 a. af C. LEBRÜN (*Ich irre mich nie, oder der Rauberhauptmann,* bearb. efter franskan), öfvers. *A.* 16 g. 30 mars 1821 – 10 maj 1824; *O* 22 g. 29 okt. 1827 14 jan. 1842; *D.* 5 g. 3 — 15 juni 1858; *DP.* 16 g. 19 mars 15 nov. 1860; *L.* 5 g. 22 apr. — 29 okt. 1861 . . . . 64.

1277. **Jag ber tusen gånger om förlåtelse!** lusts. med sång 1 a. af BÖGH (*Om Forladelse,* "efter en fransk intrig"), fritt bearb. af F HEDBERG, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 7 febr. 1862 – 20 maj 1863 . . . . 16.

1278. **Jag bjuder min major,** lusts. 1 a. af LABICHE och MARC-MICHEL (*J'invite le colonel*), efter G. VON MOSER's tyska behandling (*Ich werde mir den Major einladen*) fritt öfv. af A. BOSIN: *H.* 27 juli — 3 aug. 1862 . . . . 6.

1279 **Jag går i kloster,** operett 2 a., librett och musik af FRANZ BERWALD: *O.* 2 dec 1843 — 21 jan 1844 . . . . 6.

1280. **Jag har ätit upp min vän!** kom. 1 a. af XAVIER, VARIN och BOYER (*J'ai mangé mon ami*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 14 o. 16 okt. 1850 . . . . 2.

1281. **"Jag knäpper dem!"** lusts. 3 a. af BARRIÈRE och THIBOUST (*Une corneille qui abat des noix*), öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 26 maj - 8 juni 1863 . . . . 5.

1282. **Jag nappar inte på den kroken,** kom. 1 a. *L* 20 maj 1858 . . . . 1.

1283. **Jag äter middag hos min mor,** kom. 1 a. med kupletter af DECOURCELLE och THIBOUST (*Je dîne chez ma mère*), öfv. af A. SJÖSTRÖM och A. OLDENBURG, musik af J. FORONI: *O.* 27 febr. - 13 mars 1857 . . . . 4.

Jakob von Thyboe, *se* **Hasenskräck.**

1284. **Jane Eyre,** skåd. i 2 afd. och 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*die Waise aus Lowood,* efter CURRER BELL's roman *Jane Eyre*), öfv. af W SVENSON: *O.* 26 jan. 1854 – 24 nov. 1861 . . . 41.

1285. **Jane's mission** (forts. af **Jane Eyre**), skåd. i 4 afd. och 4 a. af H. MORTON (*Jane's mission,* bearb. efter CURRER BELL's roman), fritt öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 5 — 13 sept. 1856 . . . 6.

1286. **Japhet** eller **Hittebarnen,** kom. 2 a. af SCRIBE och VAN-

DERBURCH (*Japhet, ou la Recherche d'un père*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 15 juli — 26 sept. 1842 . . . . 15.

1287. **Jean Calas,** dram 4 a. af CHÉNIER (*Jean Calas*), öfv. af C. G. NORDFORSS: *A.* 3 g. 27 febr. — 6 mars 1817; *O.* 9 mars o. 26 okt. 1817 . . . . 5.

1288. **Jean de Calais,** hist. skåd. 3 a. af CAIGNEZ (*Jean de Calais*), öfvers. *D.* 26 g. 14 juli 1812 — 14 aug. 1826; *NKT.* 8 dec. 1813 o. 30 jan. 1814 . . . . 28.

1289. **Jean de France** eller **Hans Frantzson,** lusts. 5 a. af HOLBERG (*Jean de France eller Hans Frandsen*), öfv. af M. LAGERSTRÖM: Theatern vid Jerntorget 19 okt. o. 2 nov. 1770; *H.* 25 juli 1774 o. 5 juli 1775 . . . . 4.

Äfven annonseradt: **Jean de France** eller **Den nyligen hemkomne Franska Cavailleren.**

1290. **Jean Durand,** kom. 3 a. af THÉAULON och SIGNOL (*Jean*), öfv. af C. LUNDMARK: *M.* 6 g. 1 jan. — 9 apr. 1844; *D.* 5 g. 1 — 6 juli 1859 . . . . 11.

1291. **Jean och Madeleine** eller **Efter aderton år,** skåd. 5 a. med prolog i 2 tablåer af BOUCHARDY (*Jean le cocher*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 2 — 5 maj 1853 . . . . 3.

1292. **Jeanne Gaspard de Vernezobre** eller **Hur en konung bygger hus,** tidsmålning 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Wie man Häuser baut*), öfv. af I. HÖGFELDT: *M.* 18 o. 22 maj 1855 . 2.

1293. **Jeanne och Jeannot,** kom. 1 a. (i 2 tablåer) af SCRIBE och VARNER (*Jeanne et Jeanneton*), öfv. af E. TALÉN: *O.* 10 — 25 apr. 1849 . . . . 4.

Spelad af elever.

1294. **Jeannettes bröllopp,** operett 1 a. af CARRÉ och BARBIER (*les Noces de Jeannette*), öfv. af J. STJERNSTRÖM, musik af MASSÉ: *M.* 5 g. 9 — 14 okt. 1855; under benämning **Bröllopsfesten:** *H.* 3 g. 11 — 13 aug. 1863 . . . . 8.

1295. **Jeannic** eller **Den ansvarige tidningsutgifvaren,** skåd. 4 a. af E. BOURGEOIS och ALEX. DUMAS (*Jeannic le Breton, ou le Gérant responsable*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 25 — 29 apr. 1845 . . . . 3.

1296. **Jeannot och Colin,** kom. 3 a. af FLORIAN (*Jeannot et Colin,*

hvartill ämnet är hemtadt ur en berättelse af VOLTAIRE), öfvers. *A.* 6 g. 21 apr. 1796 — 2 maj 1798, 11 okt. 1817 — 23 sept. 1826; *O.* 1 o. 30 nov. 1817 . . . . 10.

Uppförd af elever.

1297. **Jenny** eller **Ångbåtsfärden,** dramatiseradt äfventyr på sjön, med körer och kupletter 1 a. af A. BLANCHE, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 16 juni — 16 juli 1845 . . . . 13.

1298. **Jenny-enthusiasten,** tillfällighetsskämt 1 a. med kupletter af B. W. U. VIRGIN: *M.* 1 — 19 jan. 1846 . . . . 9.

1299. **Jenny Mortimer** eller **Röfvarbandet i Skottska bergen,** dram 3 a. med körer, melodramer och dans, öfv. af U. C. WIDSTRÖM (?), musiken af E. DU PUY (körerna och melodramerna) samt C. BRAUN (ouverturen), dansen af LEDET: *O.* 27 g. 6 juni 1817 — 20 febr. 1837; *A.* 24 nov. 1823 . . . . 28.

1300. **Jeppe Nilsson på Berget** eller **Den förvandlade bonden,** lusts. 5 a. af HOLBERG (*Jeppe paa Bierget eller Den forvandlede Bonde*), öfv. af M. LAGERSTRÖM: Theatern vid Kimstugatan 26 jan. 1762; i Lifgardets läger på Ladugårdsgärdet 14 juni 1768; i Bergstrahlska huset 3 g. 18 okt. 1768 — 26 jan. 1769; vid Jerntorget 4 g. 24 nov. 1769 — 2 okt. 1770; *H.* 16 g. 30 juli 1773 — 28 juli 1782; *E.* 5 g. 25 febr. 1783 — 5 juni 1784; *Mb.* 5 g. 21 juni 1785 — 2 sept. 1789; *D.* 18 juli o. 19 aug. 1804 . . . . 37.

1301. **Jernbäraren,** skåd. 3 a. och 6 tablåer, med körer och kupletter, af A. BLANCHE, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 43 g. 5 aug. 1846 — 27 aug. 1848; *H.* 25 o. 26 maj 1852; *S.* 6 g. 16 dec. 1853 — 6 jan. 1854; *DLC.* 9 okt. 1857; *L.* 13 g. 1 — 18 jan. 1861; *C.* 5 okt. 1862 . . . . 65.

1302. **Jesper Hjernlös** eller **Den förvända hushållningen,** lusts. i 1 öppning, af J. STAGNELL (?): *H.* 16 okt. 1775 . . . . . . 1.

1303. **Jessonda,** op. 3 a. af GEHE (*Jessonda*), öfv. af A. LINDEBERG, musik af SPOHR, ballett af G. B. AMBROSIANI: *O.* 26 jan. 1826 — 5 febr. 1837 . . . . 28.

1304. **Jesuiten,** dram i 3 a. och 6 tablåer af DUCANGE och PIXÉRÉCOURT (*le Jesuite*), öfv. af S. C. GÖTREK: *K.* 17 g. 10 mars — 16 apr. 1842; *D.* 5 maj o. 30 juni 1842 . . . . 19.

1305. **Jocko** eller **Den Brasilianska apan,** dram med sång 2 a.

af Gabriel, C. Rochefort och Merle (*Jocko, ou le Singe du Brésil*), öfv. af L. A. Ekmarck: *O.* 24 o. 30 sept. 1849 . . . 2.

Apans roll utfördes af en tysk "pantomim-dansör" E. Klischnig.

1306. **Joconde,** op. com. 3 a. af C. G. Etienne (*Joconde, ou les Coureurs d'aventures*, hvilket stycke dock säges vara författadt af Maret, hertig af Bassano, och endast öfversedt samt något förändradt af Etienne), öfv. af C. G. Nordforss, musik af N. Isouard, dansdivertissement dels af L. Deland, dels af G. B. Ambrosiani: *O.* 16 g. 14 jan. 1820 — 7 sept. 1831; = i omarb. öfvers. af H. O. Wieselgren: *O.* 4 g. 7 — 14 apr. 1858 . . 20.

1307. **Jocrisse,** fars (kom.) 2 a. af Dorvigny (*le Désespoir de Jocrisse*), öfv. af J. W. Spetz: *D.* 70 g. 26 maj 1802 — 29 aug. 1831; *NKT.* 5 o. 26 febr. 1814 . . . . 72.

Öfversättningen tillskrifves äfven D. Grönlund. — Jfr **Olle Nötboms förtviflan.**

1308. **Jocrisse i en timmas tjenst,** kom. 2 a. (månne Martelly's *Une heure de Jocrisse?*), öfv. af E. W. Djurström: *D.* 8 juli 1807 — 16 aug. 1808 . . . . 6.

1309. **Jocrisse i tjenst hos herr Dupont,** kom. 2 a. af Dorvigny (*Jocrisse changé de condition*), öfvers. *D.* 26 juli 1807 . . . 1.

1310. **Jocrisse's äkta förening med mamsell Ursule eller Hopsmörjelsen,** divertissement (äfven: "fars med sång" och "epilog") 1 a. af J. W. Spetz: *D.* 42 g. 1 juli 1803 — 29 aug. 1831; *NKT.* 5 o. 26 febr. 1814 . . . . 44.

1311. **Jodelet,** fars 1 a. af Dumaniant (*Jodelet*), öfvers. *A.* 22 maj 1814 . . . . 1.

1312. **Johan af Paris,** op. com. 2 a. af Saint-Just (*Jean de Paris*), öfv. af J. D. Valerius, musik af Boieldieu, dansdivertissement af L. Deland: *O.* 21 maj 1819 — 28 febr. 1820 . . . . 5.

1313. **Johan Fredman,** en Bellmaniad i 5 a. af L. Stjernström: musik arr. af H. Berens: *M.* 4 maj — 8 sept. 1861 . . . . 10.

1314. **Johanna af Montfaucon,** dramatiserad historiemålning 5 a. af Kotzebue (*Johanna von Montfaucon*), öfv. af G. Edlén: *A.* 62 g. 31 dec. 1802 — 3 nov. 1825; *O.* 35 g. 18 apr. 1810 — 10 apr. 1842 . . . . 97.

1315. **Johannes Gutenberg eller Ljusets seger,** historiskt-romantiskt skåd. i 3 afd. af Ch. Birch-Pfeiffer (*Johannes Gutten-*

berg), öfv. af E. W. Djurström: *S.* 4 g. 8—15 juni 1858; *L.* 4 g. 15—20 sept. 1858 . . . . 8.

Jonglörerne, *se* De **två jonglörerne.**

Jordbrukaren domare, *se* Den **värdige medborgaren.**

1316. **Joseph i Egypten,** skåd. med sång 3 a. af Duval (*Joseph*). öfvers. af C. G. Nordforss, omarb. af C. F. A. Holmström. musik af Méhul: *O.* 15 okt. 1856 — 1 jan. 1860 21

Ämnadt att uppföras redan 1817, då rollerna utdelades d. 16 okt.

1317. **Jovial, stadstjenare och poet,** kom. med sång 2 a. af Théaulon och Choquart (*M. Jovial, ou l'Huissier chansonnier*). fritt öfv. af F. N. Berg: *D.* 50 g. 26 maj 1837 — 17 sept. 1842; *K.* 3 g. 27 jan. 1840 — 24 apr. 1842; *M.* 14 g. 30 dec. 1843 — 28 mars 1853; *L.* 4 g. 22—29 apr. 1857; *C.* 8 g. 15 juni — 14 sept. 1862 . . . . 79.

1318. **Juden,** dram 5 a. af Cumberland (*the Jew*), öfv. af C. Lindegren: *A.* 92 g. 5 dec. 1800 — 24 okt. 1825; *O.* 18 g. 16 mars 1826 — 12 mars 1846 . . . . 110.

1319. **Julaftonen** eller **Den fattiga enkan och dess familie,** dram 3 a. af C. Envallsson. *NKT.* 8 jan. o. 13 febr. 1814 . . 2.

Julbalen, *se* **Julstufvan.**

1320. **Jules d'Aubigny,** kom. 1 a. af E. Sauvage (*Un mari brûlé*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 20—28 aug. 1856 6

1321. **Juliana von Lindorak,** dram 5 a., efter Gozzi (*Doride, o sia la Rassegnata*) bearb. på tyska af Schröder (*Juliane von Lindorak*) och derifrån öfv. af A. Widerberg: *A.* 14 o. 16 okt. 1802 2

1322. **Julie,** op. com. 3 a. af Monvel (*Julie*), öfv. af C. Manderström, musik af Dezède: *Mb.* 25 mars 1786 — 28 dec. 1798 . 61

Jul-leken, *se* **Julstufvan.**

1323. **Julstufvan,** kom. i 3 öppningar, af Holberg (*Julestuen*). öfvers. Theatern vid Jerntorget 4 jan. 1770; med titel **Julleken:** *E.* 5 g. 23 dec. 1782 — 10 jan. 1784; under benämning **Julbalen:** *Mb.* 7 g. 27 dec. 1784 — 9 jan. 1789 . . . . 13.

1324. **Jungfru Lena,** vaud. 1 a. af Bögh (*Jomfruen*), fritt bearb. af Aug. Safström, musik dels komp. dels arr. af J. N. Ahlström: *H.* 1 aug. 1855 — 27 aug. 1862 47

1325. **Jungfru Lisa i kistan,** lusts. i 1 öppning: *H.* 6 okt. 1775 — 11 sept. 1778 . . . . 4.

Äfven annonseradt: **Jungfrun i kistan.**

1326. **Jungfru-tvingaren,** lusts. 1 a. *H.* 25 aug. 1779 . . . . 1.

1327. **Juvelskrinet** eller **Tambournålarne,** skåd. 4 a. af KOTZEBUE (*die Stricknadeln*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *D.* 5 juli 1807 — 8 juni 1820 . . . . 9.

Äfven annonseradt: **Amalia** eller **Juvelskrinet.**

Jägarne och mjölkflickan, *se* De **två jägare och mjölkflickan.**

1328. **Jägmästareboställlet** eller **Fadrens välsignelse bygger barnen bo,** skåd. i 2 afd. och 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*das Forsthaus*), öfv. af W. SVENSON: *H.* 31 aug. — 4 sept. 1854 . . 5.

K.

(Titlar, som saknas under K, sökas under C.)

1329. **Kabal och kärlek,** sorgs. 5 a. af SCHILLER (*Cabale und Liebe*), öfv. af H. SANDSTRÖM: *O.* 9 g. 3 juni 1833 — 21 mars 1840; *M.* 17 g. 9 okt. 1843 — 17 mars 1861 . . . . 26.

1330. **Kafferförbudet,** lusts. med sång 2 a. af F. A. DAHLGREN, músik arr. af A. RANDEL: *M.* 16 apr. — 11 juni 1855 . . . 7.

1331. **Kaffehuslifvet,** kom. 3 a. af DUPEUTY och VANDERBURCH (*la Vie de café*), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 13 — 19 okt. 1851 . . 3.

1332. **Kalifens äfventyr,** lusts. med sång 3 a. af BÖGH (*Kalifen paa Eventyr*), fritt lokaliseradt af F. HEDBERG, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 10 — 26 apr. 1860 . . . . 11.

1333. **Kalkonhönan från Telge,** kom. 1 a. af PARISEAU (*la Dinde du Mans*), öfv. af C. G. SCHYLANDER: *A.* 2 o. 4 nov. 1796 . . 2.

Kammarpagerne, *se* De **begge kammarpagerne.**

1334. **Kamrer Tuting,** monolog-vaud. 1 a. af G. W. BLACHET, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 4 — 23 apr. 1861 . . . . . . 8.

1335. **Kanariefogeln,** kom. 1 a. af PICARD (*les Ricochets*), öfv. af G. B. — *A.* 9 g. 6 febr. 1808 — 13 jan. 1825; *O.* 4 g. 24 nov. 1819, 27 okt. 1828 — 9 nov. 1829; *K.* 6 g. 31 jan. 1840 — 28 jan. 1842 . . . . 19.

1336. **Kapellmästaren**, musikaliskt intermezzo i 1 afd., ital. libretto (*il Maestro di capella*), öfv. från tyskan, musik af HAYDN: *D.* 3 g. 11 juni 4 sept. 1819; *M.* 6 maj 1846 . . . . . . 4.

1337 **Kapellmästaren från Venedig**, musikaliskt qvodlibet 1 a. af L. BREITENSTEIN? (*der Kapellmeister aus Venedig, oder der Schein trugt*), öfv af A. P. BERGGREN, musik ur åtskilliga operor: *D* 10 sept. 1825 25 aug. 1832 . . 40.

1338. **Kapten Belronde**, kom 3 a. af PICARD (*le Capitaine Belronde*), öfv. af J. L ÅBERGSSON: *O.* 30 jan. - 5 mars 1832 . . 5.

1339 **Kapten Puff** eller **Storprataren**, kom. 1 a. af DE BOISSY (*le Babillard*), imit af O. KEXÉL: *B.A O* 150 g. 15 dec. 1789 22 mars 1841; *DP* 21 g 4 dec. 1858 22 jan 1861; *L.* 4 g. 11 apr. 1861 — 24 okt 1862 . . . . 175.

Undergick 1825 den förändring, att åtskilliga föråldrade och mindre fattiga anspelningar utbyttes mot andra mera lämpade efter det närvarande.

1340. **Kapten Roland**, kom. med sång 1 a af VARIN, DESVERGERS och MONNAIS (*le Capitaine Roland*), öfv. af O. U TORSSLOW: *D.* 15 g. 16 juli 1840 - 19 aug. 1841; *K* 2 dec. 1841 . . 16.

1341. **Kapten Roquefinette** eller **Kungen af Spanien och hans sekundant**, kom. 2 a. af DUMANOIR och DENNERY (*le Capitaine Roquefinette*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 25 o. 27 juni 1845 2.

Karnevalskämtet, *se* **Nya garnisonen.**

1342. **Katten förvandlad till qvinna**, skämt 1 a. af SCRIBE, MÉLESVILLE och BOUCHARD (*la Chatte métamorphosée en femme*), öfv af L. GRANBERG: *M* 19 o. 20 okt. 1858 . . . . 2.

1343. **Kean**, skåd. 5 a. af DUMAS, THÉAULON och DE COURCY (*Kean, ou Désordre et génie*), öfv. af M. M. AF PONTIN: *D.* 28 g. 23 maj 1840 — 29 maj 1842; under titel **Edmond Kean:** *M.* 14 g. 6 maj 1857 22 febr 1861 . . . . 42.

1344. **Kedjan** eller **Mellan två eldar**, kom. 5 a. af SCRIBE (*Une chaîne*), fritt öfv af F. N. BERG: *D.* 5 g. 9 maj — 7 juli 1842; under benämning **En boja:** *O.* 5 g. 3 okt. 1855 — 5 apr 1861 . 10.

1345. **Kejsar Claudius**, dram 1 a. af KOTZEBUE (*Kaiser Claudius*), öfv af P. A. GRANBERG: *A.* 4 g. 6 — 12 okt. 1810; *O.* 23 jan 1811 . . . . 5.

Kersö värdshus, *se* **Värdshuset.**

1346. **Klarinettblåsaren,** kom. 1 a. af MARC-MICHEL och LABICHE (*Une clarinette qui passe*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 18 — 27 nov. 1853 . . . . 4.

1347. Den **klarsynte blinde,** lusts. 1 a. af LEGRAND (*l'Aveugle clairvoyant*), öfvers. *Mb.* 23 o. 26 jan. 1788; = **Den seende blinde,** öfv. af F. U. NORDFORSS: *A.* 3 g. 10 — 16 febr. 1799 . . 5.

1348. **Klensmeden** eller **Det onyttiga låset,** op. com. 2 a. af QUÉTANT och DE LARIBARDIÈRE (*le Serrurier*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af KOHAULT: *Mb.* 14 g. 3 okt. 1797 — 14 apr. 1799; *D.* 12 g. 1 juli 1804 — 4 aug. 1809 . . . . 26.

1349. **Klippingshandskarne,** vaud. 2 a. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 29 aug. — 4 sept. 1851 . . . . 5.

1350. **Klockan,** op. com. 1 a. af ANSEAUME (*la Clochette*), öfv. af D. G. BJÖRN, musik af DUNI: *Mb.* 18 febr. 1786 — 17 aug. 1787 . 7.

Den **kloka frun i skogen,** *se* Den **stumme riddaren.**

1351. Det **kloka valet,** kom. 1 a. *D.* 20 juli 1816 . . . . . . 1.

Klosterlöftet, *se* **Uppresningen i Barcelona.**

1352. **Klosteroffren,** dram 4 a. af MONVEL (*les Victimes cloîtrées*), öfv. af J. S. AHLGREN: *A.* 17 dec. 1797 — 31 jan. 1823 . . 41.

1353. **Klostret Castro,** skåd. 5 a. och 7 tablåer af DINAUX [GOUBAUX] och G. LEMOINE (*l'Abbaye de Castro*), öfv. af L. A. MALMGREN, melodramer komp. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 5 dec. 1849 — 11 maj 1860 . . . . 73.

1354. **Klädeshandlaren och hans måg,** kom. 4 a. af AUGIER och SANDEAU (*le Gendre de M. Poirier*), öfv. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 9 okt. 1855 — 11 dec. 1861 . . . . 24.

1355. **Klöfverbladet,** lusts. med sång 3 a. af GÖRNER (*Drei nette Jungen*), fritt öfv. af F. HODELL: *D.* 7 — 14 aug. 1862 . . . 7.

1356. **Klöfverknekt,** lustigt sorgspel (äfven: tragedi-parade) 1 a., "öfv. från tyskan af en anonym": *Mb.* 12 juni 1794 — 7 apr. 1799. 22.

1357. **Knarren** eller **Qvinnohataren,** kom. 3 a., öfv. af A. WIDERBERG: *O.* 9 mars 1793 . . . . 1.

Den **Knarrige,** *se* **Tvärviggen.**

1358. **Koleraspärrningen,** fars med sång 2 a. af "Unter uns gesagt" [J. PHILIPSSON], musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 9 dec. 1853 — 21 juli 1854 . . . . 15.

1359. **Kom!** dramatisk examen 1 a. af von Elsholtz (*Komm her!*), öfv. af J. A. Wulff: *O.* 10 mars — 20 okt. 1846 . . 5.

Komedianterna, *se* **En tragedi i Wimmerby.**

1360. **Kometen,** dramat. skizz 1 a. med kupletter af C. R. Rosell, musik arr. af J. W. Söderman: *S.* 14 — 24 maj 1857 . 5.

Konspirationskonsten, *se* **Strozzi och Martino.**

1361. **Konst och natur,** lusts. 4 a. af Albini (*Kunst und Natur*), öfv. af J. Stjernström: *M.* 1 apr. 1857 — 17 maj 1861 . 26.

1362. **Konstapeln** eller **Kärlek och uppoffring,** dram 2 a., från franskan öfv. af G. Norstedt: *O.* 2 — 12 jan. 1837 . . . . 4.

Konsten att behaga, *se* **Vicomte de Létorières.**

Konsten att göra lycka, *se* **Medelmåttig och krypande.**

1363. **Konsten att misshaga,** kom. 1 a. af Mélesville och de Courcy (*l'Art de déplaire*), öfvers. af E. G. Koltхoff (omarb. af F. Hedberg): *O.* 12 g. 3 — 31 jan. 1858; — öfv. af L. A. Malmgren: *S.* 9 g. 14 dec. 1858 — 12 jan. 1860 . . . . . . 21.

1364. **Konstmakaren,** kom. 3 a. af Kotzebue (*der Wildfang*), öfv. af G. Eurén: *Mb.* 16 g. 19 juni 1798 — 26 febr 1799; *A.* 49 g. 22 jan. 1800 — 18 nov. 1825; *O.* 10 g. 10 mars 1826 — 17 mars 1836; *L.* 4 g. 25 juli — 5 sept. 1856; = **Upptågsmakaren** eller **Trägen vinner,** fars med sång 3 a., fritt bearb. af F. Hedberg, musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *S.* 21 g. 26 apr. 1856 — 23 apr. 1861 . . . . 100.

Konstmakaren den andre, *se* **Schackmachinen.**

Konstmakaren den tredje, *se* **De fyra förmyndarne.**

Konstnärens hustru, *se* **Clermont.**

Konstnärens hämnd, *se* **Artisten och aristokraten.**

1365. **Konstnärslifvet,** vaud. 1 a. af Overskou (*Kunstnerliv eller den Ene Arbeidet, den Anden Lønnen*), öfv. af P. U. Huldberg: *O.* 2 — 26 mars 1835 . . . . 4.

Kontrasterna, *se* **Ständiga hinder.**

Konung, *se* äfven **Kung.**

1366. **Konung Carl X Gustaf,** hist.-romantiskt skåd. 5 a. af J. Stjernström: *M.* 22 okt. 1857 — 30 jan. 1859 . . . . . 28.

1367. **Konung Edvards söner,** trag. på vers 3 a. af Casimir

DELAVIGNE (*les Enfans d'Edouard*), öfv. af M. M. AF PONTIN: *O.* 3 juni 1837 — 16 okt. 1839 . . . . 9.

1368. **Konung Gustaf Adolfs jagt,** kom. med sång 3 a., efter COLLÉ (*la Partie de chasse de Henri IV*, hvartill idén är hemtad från DODSLEY's lustspel *the King and the miller of Mansfield*, hvilket åter är en behandling af don JUAN MATOS FRAGOSO's spanska original *el Sabio en su retiro*), imit. af A. F. RISTELL, musik af C. STENBORG: *H.* 25 o. 27 juni 1777; *Mb.* 3 g. 24 jan. — 24 juli 1786 . . . . 5.

1369. **Konung Henrik den fjerde,** hist. skåd. 5 a. af SHAKSPEARE (*King Henry IV*), efter C. A. HAGBERGS öfvers. bearb. för scenen af L. STJERNSTRÖM: *M.* 26 febr. — 13 mars 1862 . . . . . . 9.

1370. **Konung Rikhard Lejonhjerta** eller **Kärleken och troheten,** skåd. med sång 3 a. af J. M. SEDAINE (*Richard Coeur-de-Lion*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af GRÉTRY: *Mb.* 76 g. 21 dec. 1791 — 16 apr. 1799; = **Richard Lejonhjerta,** lyriskt skåd., öfv. af C. LINDEGREN, ballett af F. N. TERRADE, senare (1814) af L. DELAND: *O.* 47 g. 30 jan. 1797 — 23 sept. 1833; *A.* 9 o. 12 mars 1807; = operett, öfv. af C. W. A. STRANDBERG, ny instrumentering af J. FORONI, ballett arr. af S. LUND: *O.* 7 g. 25 nov. 1857 — 4 dec. 1859 . . . . 132.

1371. **Kopparslagaren,** op. com. 1 (sedan ändrad till 2) a. af C. ENVALLSSON, musik af J. D. ZANDER: *E.* 38 g. 8 dec. 1781 — 23 okt. 1784; *Mb.* 18 g. 13 nov. 1784 — 16 juli 1790; *D.* 5 juni o. 12 juli 1808 . . . . 58.

1372. **Korpral Lustig,** vaud. 2 a. af BAYARD och LÉON PICARD (*Mathias l'invalide*), efter en dansk behandling (*Invaliden*) öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 25 — 28 febr. 1860 . 4.

1373. **Korsfararne,** skåd. 5 a. af KOTZEBUE (*die Kreutzfahrer*), öfv. af M. ALTÉN, musik (till Turkarnes marsch och Nunnornas kör i templet) af C. A. STIBLER: *A.O.* 16 nov. 1804 — 23 febr. 1845 . . . . 141.

Kallades vid första föreställningen **Korsriddarne.**

1374. **Korsikanerne,** dram 4 a. af KOTZEBUE (*die Corsen*), öfv. af M. ALTÉN: *D.* 27 g. 27 juni 1804 — 21 sept. 1824; *NKT.* 11 dec. 1813 o. 23 febr. 1814 . . . . 29.

1375. **Korsikanska slägthämnden,** kom. 2 a. af SCRIBE och

VARNER (*la Vendetta*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *M.* 30 aug. — 23 okt. 1844 9

Kotteriernas magt, *se* **Kotteriet.**

1376. **Kotteriet,** kom. 5 a. af SCRIBE (*la Camaraderie, ou la Courte-echelle*), öfv. af F. N. BERG: *D* 10 g. 10 — 29 sept. 1841; *K* 4 nov. 1841; *M.* 4 g. 6 dec. 1843 — 10 okt. 1845; *O.* 6 g. 15 jan 1855 — 17 jan. 1856; under titel **Kotteriernas magt:** *M.* 14 g. 4 febr. 1861 — 4 dec. 1862 37

Kramhandlaren från Brescy, *se* Den Fransyske Rochus.

1377. **Kriget med onkeln,** kom. 4 a. af TÖPFER (*der Krieg mit dem Onkel*), öfv af O. N. TILLGREN: *D* 12 — 23 juli 1848 . . 5.

1378. **Krigslist inom familjen,** kom. 2 a., öfv. från tyskan: *M.* 19 nov. 1849 — 13 maj 1852 . . . . 10.

Krigsrätten, *se* **Francesca.**

1379. **Kriminal-processen,** dram 5 a. af BANG (*Criminalprocessen*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 25 juli — 18 aug. 1839 . . . . 7.

1380. **Krona och klafve,** kom. 1 a. af J. PALGRAVE SIMPSON (*Heads or tails?* — en bearb. af SCRIBE's *Mon étoile*), fritt öfv. af H. GRANBERG: *M* 28 dec. 1861 — 6 jan. 1862 . . . 7.

Jfr **Min lyckliga stjerna.**

1381. **Kronfogdarne** eller **Slotterölet** (äfven: **Slotterölet** eller **Kronfogdarne**), lyrisk kom. 3 a. af PIIS och BARRÉ (*les Vendangeurs, ou les Deux baillis*), imit. af C. ENVALLSSON, musik ur flere tonsättares arbeten vald och arr. af ENVALLSSON (ouverturen af J. D. ZANDER): *Mb.* 112 g. 12 sept. 1787 — 2 apr. 1799; *A.* 97 g 12 sept. 1801 — 6 juni 1825; *O* 31 g. 27 dec. 1825 — 20 jan. 1846; *D* 7 g. 27 aug. 1825 — 25 aug. 1835; *M* 18 o. 22 apr. 1848; *S.* 8 g. 11 okt. 1852 — 25 mars 1854; *DP.* 5 g. 20 okt. 1852 — 6 jan. 1853; *L.* 21 g. 17 mars 1857 — 16 febr. 1860; *H* 6 g. 16 — 24 juli 1867 . . . . 294.

Vid styckets uppförande för 100:e gången hade ENVALLSSON "jubelrecett" en theatralisk högtid, dittills i Sverige alldeles ohörd.

1382. **Kronjuvelerna,** kom. med sång 3 a. af SCRIBE och SAINT-GEORGES (*les Diamants de la couronne*), öfv. af N. W. AF WETTERSTEDT, musik af AUBER: *O* 17 sept. 1845 — 27 febr. 1863 . 32.

1383. **Krämerskan Bertha,** skåd. 5 a. af MOLÉ-GENTILHOMME

och Guérroult (*Berthe la Flamande*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 11 — 19 mars 1853 . . . . 5.

1384. **Kröningsdagen,** tillfällighetsstycke (i anl. af konung Oscar I:s kröning) 1 a., med körer och kupletter, af A. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 28 sept. 1844 — 4 juni 1845 . . 33.

1385. **Kröningsfesten,** tillfällighetsstycke (i anl. af konung Carl XV:s kröning) 1 a., med sång, af Paul Qvitt [F. Hedberg], musik af J. A. Söderman: *S.* 8 — 12 maj 1860 . . . . 6.

1386. **Kuluff** eller **Fêten i China,** kom. med sång 3 a. af Pixérécourt (*Kouloutf. ou les Chinois*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af Dalayrac, dans-divertissement af L. Deland: *A.* 14 g. 13 nov. 1809 — 1 nov. 1810; *O.* 12 g. 29 jan. 1811 — 18 okt. 1820 . 26.

1387. **Kung Carls jagt,** romantisk opera 3 a. af Z. Topelius, musik af F. Pacius: *O.* 1 dec. 1856 — 4 maj 1860 . . . . . 19.

1388. **Kung Lear,** sorgs. 5 a. af Shakspeare (*King Lear*), öfv. af G. Scheutz: *M.* 22 mars — 16 apr. 1847 . . . . 9.

1389. **"Kung Märtha",** hist. skåd. 5 a. af F. Hedberg: *M.* 23 jan. — 14 febr. 1860 . . . . 7.

1390. **Kung Renés dotter,** lyrisk dram 1 a. af Hertz (*Kong Renés Datter*), öfv. af O. Strandberg: *O.* 18 g. 29 nov. 1845 — 27 okt. 1850; *M.* 36 g. 10 apr. 1860 — 15 maj 1863 . . 54.

1391. **Kung Salomon och Göran Hattmakare,** kom.-vaud. 1 a. af Heiberg (*Kong Salomon og Jørgen Hattemager*), öfv. af C. Wildner: *D.* 22 sept. 1828 — 3 aug. 1834 . . . . 26.

Kungen af Spanien och hans sekundant, *se* **Kapten Roquefinette.**

1392. **Kungen och skogsvaktaren,** op. com. 3 a. af J. M. Sedaine (*le Roi et le fermier,* efter Dodsley's engelska behandling af Matos Fragoso's spanska skåd. *el Sabio en su retiro*), öfv. af C. Envallsson, musik af Monsigny: *E.* 14 g. 24 jan. — 4 okt. 1784; *Mb.* 15 g. 6 nov. 1784 — 20 okt. 1792. . . 29.

Jfr **Konung Gustaf Adolfs jagt.**

1393. **Kungen och slottsknekten,** skåd. 1 a. af Vogel (*der König und der Stubenheitzer*), öfvers. *D.* 3 aug. 1810 — 2 juni 1813 . 11.

Kungen och sångaren, *se* **Farinelli.**

1394. **Kungens befallning,** kom. 4 a. af Töpfer (*des Königs Befehl*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 18 juni — 1 juli 1844 . . . 6.

1395. **Kungens läkare,** romantisk kom. 5 a., efter SHAKESPEARE (*All's well that ends well*) bearb. på danska af S. BEYER (*Kongens Læge*) och derifrån öfv. af O. TOPPELIUS: *DLC.* 8 g. 26 — 29 okt. 1853; *M.* 9 g. 30 nov. 1854 — 23 mars 1867 . . 12.

1396. **Kungalenafärden,** sorgs. 5 a. af P. SPARRE: *O.* 28 dec. 1846 — 2 jan. 1847 . . . . 4.

1397. **Kur för stationära eller Muvemang mot vett och vilja,** bagatell 1 a. af DECOURCELLE och BARRIÈRE (*Un oiseau monsieur*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 2 o. 15 apr. 1850 . . . 2.

1398. **Kusin Benjamin från Polen,** komisk familjmålning 5 a. af CUNO (*Vetter Benjamin aus Pohlen, oder der Acht-Groschen Vetter*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 11 juni 1831 — 29 juni 1833 . 16.

1399. **Kusin i Lisabon eller Den ädelmodige slägtingen,** dramat. familjmålning 3 a. af SCHRÖDER (*der Vetter in Lisabon*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 10 g. 17 febr. 1796 — 5 dec. 1797; *D.* 11 g. 24 juni 1803 — 13 aug. 1818 . . . . 21.

1400. **Kusin Jean,** kom. 3 a., efter E CARLÉNS roman *Romanhjeltinnan* bearb. af AUG. SÄFSTRÖM: *D* 18 juli — 21 aug. 1855 . 4.

1401. **Kusin Raoul,** kom. 4 a., från tyskan fritt öfv. af O. U. TORSSLOW: *M.* 10 — 17 jan. 1858 . . . . 5.

1402. **Kusinen eller Ett student-äfventyr,** lusts. med sång 4 a., efter C. BERNHARD's novell *Commissionairen* bearb. af "Unter uns gesagt" [J. PHILIPSSON], musik arr. af J. CZAPEK: *H.* 12 g. 6 juli 1853 — 27 sept. 1856; *L.* 5 g. 15 — 21 mars 1859 . . 17.

1403. **Kusinerna,** lusts. 3 a., från tyskan öfv. af H. SANDSTRÖM: *D.* 29 juli o. 1 aug. 1847 . . . . 2.

1404. **Kusinerna eller Familjesqvallret,** kom. 3 a. af L. och E. V. RICCOBONI (*les Caquets*), imit. af C. ENVALLSSON: *B.* 6 g. 20 jan. 1791 — 10 jan. 1792; *O.* 18 jan. o. 18 okt. 1793; *A.* 20 okt. 1796 o. 8 sept. 1797 . . . . 10.

1405. **Kusinerne eller Fransmännen i Sevilla,** kom. 3 a. af DUMANIANT (*les Deux cousins, ou les Français a Séville*), öfv. af M ALTÉN: *A.* 7 g. 14 jan. 1803 — 8 aug. 1804; *O.* 3 o. 6 sept. 1830 . . . . 9.

1406. **Kusins uniform,** kom. 1 a. af MONNET (*l'Habit du cousin*), öfvers. *A.* 23 maj 1815 — 22 mars 1821 . . . . 15.

Källaren Storsultan, *se* Den oroliga natten.

1407. **Källarmästarens recett,** tillfällighetsskämt 1 a. med sång, af R. GÖTHBERG: *L.* 28 sept. 1858 . . . . 1.

1408. De **Kära,** kom. 5 a., efter KNOWLES (*the Love chase*) fritt bearb. på tyska af C. BLUM (*die Schule der Verliebten*) och från tyskan öfv. af W. SVENSON: *O.* 19 dec. 1844 — 16 jan. 1845 . . 4.

1409. **Kärlek och bryderi,** lusts. 3 a., öfv. från franskan: *L.* 4 — 10 jan. 1859 . . . . 6.

1410. **Kärlek och egoism,** kom.-vaud. 3 a. af LÉON LAYA och PRÉMARAY (*les Coeurs d'or*), fritt bearb. af J. JOLIN, musik af J. N. AHLSTRÖM och A. RANDEL: *O.* 6 dec. 1854 — 15 jan. 1861 . . 17.

1411. **Kärlek och hemsjuka,** dram 5 a. af C. LINDEGREN: *A.* 16 apr. 1800 — 8 mars 1801 . . . . 9.

1412. **Kärlek och hämnd** eller **Den Amerikanska apan,** melodram 2 a. (*Domi der amerikanische Affe, oder der Kampf mit der Schlange,* bearb. efter franskan), öfv. af W. SVENSON, musik af A. MÜLLER: *O.* 13 jan. — 25 mars 1838 . . . . 27.

Jfr **Domis död.** — Detta stycke, hvari apans roll utfördes af "ballettmästaren" Heinrich Springer från Berlin, gaf en inkomst af ej mindre än 33,351 rdr 24 skill. rgs.

1413. **Kärlek och missförstånd,** kom. 2 a. af BAYARD och POTRON (*Laure et Delphine*), fritt öfv. af O. HYCKERT: *S.* 4 — 12 dec. 1858 . 8.

1414. **Kärlek och pengar,** kom. 5 a. af MALLEFILLE (*le Coeur et la dot*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 13 o. 17 okt. 1853; = **Ett söndagsbarn** eller **Duellen under gaslyktan,** kom. 4 a., öfv. efter VON WINTERFELDS **tyska bearb.** (*Ein Sontagskind, oder Wie man in den Bädern badet*): *D.* 4 g. 8 — 18 juni 1860 . . 6.

1415. **Kärlek och pligt** eller **Den fattige linväfvaren,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*der Leinweber*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 32 g. 18 sept. 1808 — 17 jan. 1824; *O.* 13 jan. o. 27 mars 1811, 25 apr. 1819 . . . . 35.

Kärlek och uppoffring, *se* **Konstapeln.**

1416. **Kärlek och upptåg,** lusts. med sång 3 a. af ULLER [J. F. LUNDGRÉN], musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 9 nov. 1860 — 2 apr. 1861 . . . . 15.

1417. **Kärlek och ånger,** dram 2 a. af SCRIBE (*les Malheurs d'un amant heureux, ou le Nouvel homme, à bonnes fortunes*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 15 dec. 1842 — 9 febr. 1843 . . . . 6.

1418. **Kärlek utan strumpor eller Den olyckelige skräddaren,** tragedie lyrique burlesque på vers, "med dertill hörande ny componerad musique", (äfven kallad "parodi med sång") 5 a. af WESSEL (*Kjerlighed uden Strømper*), öfv. "med några tillägg och ändringar" af C. STENBORG, som ock komponerat musiken. *H.* 10 g. 17 okt. 1777 — 27 aug 1783, *E* 4 g. 14 mars 1781 — 14 febr. 1783; annonserad: **Kärlek utan strumpor eller Den olycklige skräddare-hjelten,** lustig tragedie och sorgelig comedie, blandad med sång: *Mh* 3 g. 10 juli — 25 sept. 1789 17

1419. **Kärleken,** parodi (på MICHELET's *"l'Amour"*) 1 a. af LABICHE och E. MARTIN, öfv af K ALMLÖF: *D.* 12 — 21 sept. 1859 . . 4.

Kärleken bland Negrerne, *se* **Seliko och Berissa.**

1420. **Kärleken en dröm,** burleskt feerispel med melodramer, sång och dans, 3 a., afdelade i 7 taflor och ett förspel, efter HOPF (*der Liebestraum*) bearbetadt och lokaliseradt, med originalkupletter, af L. JOSEPHSON, musik dels komp. dels arr af E. BECKER, dans af A. SELINDER: *L.* 28 okt. — 2 dec. 1862 . 18

1421 **Kärleken i regnväder,** kom. 1 a. af CARRÉ, BARBIER och DE BEAUPLAN (*l'Amour mouillé*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 10 g. 26 febr. — 16 mars 1851; *S.* 9 g. 25 nov. 1856 — 3 mars 1859. . . . . 19.

1422. **Kärleken kommer sedan,** kom. 1 a. af DUPIN (*l'Amour vient après*), öfv. af J. EVELIUS: *D.* 29 juni 1849 — 21 juli 1850 . . 11

Kärleken och caprisen, *se* Den **sällsynte friaren.**

1423 **Kärleken och förnuftet,** kom. 1 a. af PIGAULT-LEBRUN (*l'Amour et la raison*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A* 14 nov 1801 — 25 juli 1804 . . . . 9.

Kärleken och troheten, *se* **Konung Rikhard Lejonhjerta.**

Kärleken på landsbygden, *se* **Sven och Maja.**

Kärleken, vänskapen och förtviflan, *se* **Salvini och Adelson.**

Kärleken, vänskapen och ädelmodet, *se* **Montrose och Amelia.**

1424. **Kärlekens domar,** lusts. 1 a. "med åtskilliga divertissementer af sång": Bergstrahlska huset 24 okt. 1768 o. 25 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 30 jan. o. 19 okt. 1770; *H.* 13 g. 10 sept. 1773 — 18 aug 1780 . . . . 16.

Kärlekens fosterson, *se* **Sarginea.**

1425. **Kärlekens försyn,** kom. 5 a. af Overskou (*Kjærlighedens Forsyn*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 15 — 23 jan. 1854 . . . . . 6.

Kärlekens försyn, *se* **Förklädningen** eller **Det lyckade försöket.**

1426. **Kärlekens genvägar,** vaud. 1 a. af Achard (*Par les fenêtres*), fritt bearb. af J. Jolin, musik arr. af A. Randel: *O.* 25 o. 29 sept. 1862 . . . . 2.

1427. **Kärleksbiljetten,** kom. 1 a., svenskt orig. af —g [R. Göthberg?]: *S.* 25 jan. - 9 febr. 1859 . . . . 6.

1428. **Kärleksdrycken,** op. buffa 2 a. af Romani (*l'Elisir d'amore*), öfv. af N. W. af Wetterstedt, musik af Donizetti: *O.* 12 okt. 1840 — 25 maj 1862 . . . . 61.

Från den 22 maj 1862 afdelad i 4 akter.

Kärleksdrycken, *se* **En butelj champagne.**

1429. **Kärleksdrycken** eller **Den nya uppfinningen,** lusts. 3 a. af Benedix (*der Liebestrank, oder die neue Erfindung*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 2 - 8 nov. 1846 . . . . 4.

1430. **Kärleksfebern,** lusts. 3 a. af Mélesville (*Une fièvre brûlante*), fritt öfv. af F. N. Berg: *D.* 28 juni 12 juli 1847 . . 11.

Kärleksnycken, *se* **Bondflickan på hofvet.**

Kärleksprofvet, *se* **Ridspöet.**

1431. **Kärleksreceptet,** kom. 1 a. af G. Lemoine och Decourcelle, öfv. af L. A. Malmgren, kupletter af O. Hyckert: *M.* 9 apr. 1851 — 12 jan. 1854 . . . . 12.

Köpmannen i Lyon, *se* De **begge vännerne.**

1432. **Köpmannen i Venedig,** skåd. 5 a. af Shakspeare (*Merchant of Venice*), "från originalet försvenskad och för scenen behandlad" af N. Arfvidsson: *O.* 1 — 25 mars 1864 . . . . 6.

L.

1433. **Lady Beefsteak,** bagatell med sång 1 a. af E. Jacobson (*Lady Beefsteak*), öfv. af A. Jonason: *L.* 14 g. 1 dec. 1861 — 9 febr. 1862; *D.* 6 juni 1862 . . . . 15.

1434. **Lady Tartuffe,** kom. 5 a. af M:me de Girardin (*Lady Tartuffe*), fritt öfv. af F. N. Berg: *D.* 9 — 18 sept. 1853 . . 5.

1435. **Ladyn af Worsley-Hall,** skåd. i 2 afdeln. indelade i 5 a., bearb. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*die Lady von Worsley-Hall*), öfv af W. SVENSON: *O* 21 apr 1856 — 1 mars 1857 . . . . 9.

Lagens bokstafliga uttydning, *se* Den Engelske advokaten.

1436. Den **Landsflyktige** eller **Mannen med tre ansigten,** dram 3 a. af PIXÉRÉCOURT (*l'Homme à trois visages, ou le Proscrit*), öfv af L. J. RHODIN: *A.* 28 aug. 1803 - 18 mars 1804 . . 7.

1437. Den **Landsförviste** eller **Fattigdomen och den ädla stoltheten,** dram 3 a. af KOTZEBUE (*Armuth und Edelsinn*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 33 g. 27 nov. 1795 — 8 jan. 1799; *A.* 21 g. 4 dec. 1799 - 6 nov 1819; *O.* 3 g. 1 — 22 okt. 1830 . . 57.

Jfr **Fattigdom och hederskänsla.**

1438. **Landstigningen,** lust. med sång 1 a. (i anl. af drottningens födelsedag) af D. G. BJÖRN: *B.* 22 juli 1788 . . . . 1.

1439. **Landtboerne i hufvudstaden,** kom. 4 a. af PICARD (*les Provinciaux à Paris*), öfv. af M ALTÉN: *A* 18 mars 1808 2 dec. 1810 . . . . 8.

1440. **Landtfesten,** tillfällighetsstycke (i anl. af hertigens af Upland födelse) 1 a., ord och musik af C. U. KOSKULL: *D.* 4 — 22 aug. 1827 . . . . 9.

Landtflickan på hofvet, *se* **Bondflickan.**

1441. **Landtgodset,** kom 1 a., efter KOTZEBUE (*das Landhaus an der Heerstrasse*) imit. af C. G. WALBERG: *A* 23 sept. o. 14 okt. 1810 . 2.

Landtjunkaren i Berlin, *se* **Intermezzo'n.**

Landtlollan i St. Flour, *se* **Frieri och förställning.**

Landtpoeten, *se* Det **oskyldiga bedrägeriet.**

1442. **Landtpresten i Wakefield,** dram 5 a., efter GOLDSMITH's *the Vicar of Wakefield* imit. af C. STRIDSBERG: *A.O.* 8 jan. 1795 — 13 sept. 1829 . . . . 42.

1443. **Landtpresten i Wakefield,** skåd. 5 a. af NUS och TISSERANT (*le Vicaire de Wakefield*), öfv. af L. GRANBERG: *M.* 4 g. 2 — 8 febr. 1857; *H.* 2 o. 3 juli 1865 . . . . 6.

1444. **Lantara** eller **Målaren i pant,** kom. 1 a., med smärre sångstycken, af PICARD, BARRÉ, RADET och DESFONTAINES (*Lantara, ou le Peintre au cabaret*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af C. L. LITHANDER: *A.* 16 sept. 1817 . . . . 1.

1445. **La Peyrouse,** dram 2 a. af Kotzebue (*la Peyrouse*), öfvers. *NKT.* 21 apr. o. 2 dec. 1813; *D.* 5 maj o. 29 juni 1813 . . 4.

Gafs första gången vid Nya Komiska Theaterns öppnande.

1446. **Lars Hjortsbergs minne,** epilog af lyriskt och dramatiskt innehåll, af H. Sätherberg: *O.* 21 — 27 nov. 1843 . . . . . 4.

1447. **Lars Hjortsbergs minne,** tillfällighetsstycke 3 a. af A. Lindeberg: *M.* 22 — 30 nov. 1843 . . . . 4.

1448. **Latude** eller **Tretio års fångenskap,** hist. skåd. 3 a., med prolog: **En morgon i Trianon,** af Pixérécourt och A. Bourgeois (*Latude, ou Trente-cinq ans de captivité;* prologue: *Une matinée à Trianon*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 30 apr. 1849 — 22 okt. 1850 . . . . 8.

1449. **Laura och Fernando,** dram 4 a. af Dumaniant (*Laure et Fernando*), imit. af B. M. Eurén: *A.* 22 aug. 1804 — 6 okt. 1807 . 7.

1450. **Lavater,** kom. 2 a. af Dumanoir och Clairville (*Lavater*), öfv. af A. E. Afzelius: *M.* 20 jan. — 12 mars 1851 . . . . 7.

1451. **Lazarilla** eller **Zigenerflickan,** romantiskt skåd. 4 a. af Kotzebue (*Die kleine Zigeunerin*), öfv. af C. Wildner: *D.* 17 juli 1833 — 12 juli 1835 . . . . 21.

1452. **Ledsamhetens tempel,** kom. 1 a. af Le Sage och Fuzelier (*le Temple de l'ennui*), öfv. af P. Lindahl: *B.* på 1740-talet.

1453. De **lefvande blommorna,** kom.-vaud. 1 a. af Labie, Commerson och Montepin (*les Fleurs animées*), öfv. af L. A. Malmgren, kupletter af J. Jolin: *O.* 11 dec. 1846 — 1 febr. 1847 . . 7.

Den **lefvande döde,** *se* De **Obetänksamme.**

1454. Det **lefvande porträttet,** kom. 3 a. af Mélesville och Léon Laya (*le Portrait vivant*), efter Castelli's tyska behandling (*Das lebende Porträt*) öfv. af F. N. Berg: *D.* 11 — 18 sept. 1843 . . 4.

1455. Det **lefvande spöket,** kom. 3 a. af Raupach (*Lasst die Todten ruhen*), öfv. af C. Wildner: *D.* 13 g. 6 juli 1831 — 20 juni 1834; =. **Låt de döda hvila,** fars, öfv. af A. Lindeberg: *M.* 9 g. 27 nov. 1842 — 23 apr. 1843 . . . . 22.

Det **lefvande spöket,** *se* **Sorgen.**

1456. **Lefve fåfängan!** lusts. med sång 2 a. af C. J. Moqvist, musik arr. af A. Johansson: *H.* 26 juni 1855 — 16 juli 1856 . 18.

1457. **Leheman** eller **Fängelsetornet i Neustadt,** skåd. med

sång 3 a. af MARSOLLIER (*Lehemann, ou la Tour de Neustadt*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af DALAYRAC: *O.* 22 g. 13 maj 1805 — 23 sept. 1832; *A.* 6 g. 9 febr. 1807 — 9 febr. 1809 . . 28.

1458. **Lek inte med Amors pilar!** lustsp. 3 a. af G. ZU PUTLITZ (*Spielt nicht mit dem Feuer!*), fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM: *D.* 25 juni — 10 juli 1858 . . . . 12.

1459. **Lek inte med elden!** kom. 1 a. af LABICHE och DELACOUR (*J'ai compromis ma femme*), fritt öfv. af F HEDBERG: *S.* 8 — 13 nov 1861 . . . . 6.

1460. **Lektioner mellan äkta makar,** kom. 1 a. af N. FOURNIER (*Un roman intime, ou les Lettres du mari*), efter W. FRIEDRICH's tyska behandling (*Ein Roman zwischen Eheleuten, oder Ein Brief zu viel*) och OVERSKOU's danska tolkning (*En Hverdagshistorie*) öfv. af I. HÖGFELDT: *M.* 8 — 15 okt. 1858 . . . . . . 8.

1461. **Leonie,** dram 2 a. af SCRIBE (*Une faute*), fritt öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *O.* 29 aug. 1842 — 23 aug 1843 . . . . 8.

1462. **Leonora,** op. 4 a. af SCRIBE, ROYER och VAEZ (*la Favorite*), öfv. af A F. LINDBLAD, musik af DONIZETTI, ballett af P. J. W. PETTERSSON: *O.* 9 mars 1850 — 15 febr 1855 . . . . 14.

1463. **Leonora** eller **Den farliga skogen,** skåd. 3 a. af LOAISEL DE TRÉOGATE (*la Forêt périlleuse, ou les Brigands de la Calabre*), öfv. af E. U. NORDFORSS: *A* 23 juli 1800 — 13 apr. 1803 . . 6.

1464. **Lif-assuransen,** dram 3 a. *D* 14 juni — 22 aug. 1835 . 7.

1465. Den **Lifegna,** skåd 5 a. af WOLFSOHN (*Nur eine Seele*), fritt öfv af F. HEDBERG, musik af J. FORONI: *O.* 8 — 15 sept. 1858 . 4.

De **Lifegne,** *se* **Isidor och Olga.**

1466. Den **Lifländska snickaregossen** eller **De höga resande,** kom. 3 a. af DUVAL (*le Menuisier de Livonie, ou les Illustres voyageurs*), öfv. af C. G. NORDFORSS: *A.* 29 g. 19 okt. 1813 — 25 maj 1825; *O.* 22 jan. 1815, 10 apr. o. 5 maj 1828 . . 32.

1467. **Lifräntan,** kom. 1 a. af GRANGÉ, DECOURCELLE och BARRIÈRE (*la Tête de Martin*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 7 jan 1853; — **Martins hufvud,** öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 16 g. 16 okt. 1861 — 10 juni 1862 . . . . 17.

1468. **Lifstidsräntan,** kom. 3 a. af G. och J. DE WAILLY (*Elzéar Chalumel, ou Une assurance sur la vie*), öfv. af A. W. LINDEBERG: *O.* 4 — 17 febr. 1850 . . . . 8.

1469. **Lifvet en dröm**, dramat. dikt 5 a. af CALDERON (*la Vida es sueño*), till en del efter WEST's tyska behandling fritt bearb. af F. A. DAHLGREN: *O.* 15 nov. 1858 — 5 juni 1863 . . . . 19.

Lifvet i barnkammaren, *se* **Dunder och Blixt.**

Lifvets bästa ton, *se* **Man och hustru.**

1470. **Lifvets skola**, skåd. 5 a. af RAUPACH (*die Schule des Lebens*, efter en saga), fritt öfv. af G. L. SILVERSTOLPE: *O.* 27 dec. 1842 — 27 febr. 1843 . . . . 14.

1471. **Lika barn leka bäst**, lusts. 2 a. af —N— [A. G. ENGBERG]: *S.* 17 o. 24 maj 1859 . . . . 2.

Lika för lika, *se* Den **höge rivalen.**

1472. **Lika mot lika** eller **Betalt qvitteras**, kom. 1 a. af ROSIER (*Manche à manche*), öfv. af G. BACKMAN: *M.* 26 o. 30 maj 1847 . 2.

Lilla Adde, *se* **En gammal gosse.**

1473. **Lilla apan**, vaud. 1 a., efter danskan (*Abekatten*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 24 g. 8 juli 1850 — 22 juli 1855; *L.* 5 g. 26 dec. 1857 8 jan. 1858; öfv. af I. HÖGFELDT, musiken efter originalmelodierna arr. af J. BARCK: *S.* 10 g. 8 o. 18 okt. 1852, 17 jan. — 30 mars 1858; *DP.* 6 g. 22 okt. 1852 24 jan. 1853; *L.* 7 g. 2 okt. 1859 — 23 mars 1860 . . . . 52.

Lilla commissionairen, *se* **Commissionairen.**

1474. **Lilla Fadette**, kom. med sång 2 a. af ANICET BOURGEOIS och LAFONT (*la Petite Fadette*, efter en roman med samma titel af GEORGES SAND), fritt öfv. af O. U. TORSSLOW, musik af J. A. SÖDERMAN: *M.* 21 — 26 nov. 1854 . . . . 4.

Jfr **Syrsan.**

1475. **Lilla foten**, kom. 1 a. af LAURENCIN, DESVERGERS och VAËZ (*les Brodequins de Lise*), öfv. af G. W. BLACHET: *M.* 8 g. 20 apr. — 29 dec. 1844; = **Skomakaren och hans fru**, lusts. med körer och kupletter 2 a., imit. af O. ANDERSSON, kupletterna af J. G. LEISTENIUS: *H.* 21 aug. 1853 . . . . 9.

Den **lille gyckelmakaren** eller **Spöket i slottet Beausol**, *se* **Villervallan.**

1476. **Lilla Joujou, komisk monolog med sång, af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER:** *DP.* 16 g. 28 apr. 1859 — 16 apr. 1860; *L.* 14 maj 1859. . . . . 17.

1477. **Lilla Julia,** skämt 1 a. med sång, efter Herzenskron (*Ein Mädchen ist's und nicht ein Knabe*, från franskan) bearb. af F Hodell, musik arr. af E. Becker: *L.* 15 g. 20 febr. — 18 mars 1862; *D.* 13 o. 15 juni 1862 . . . . 17.

1478. **Lilla katten,** lusts. med sång 1 a. af O. Tamelander: *D.* 6 — 10 juli 1863 . . . . 5.

1479. **Lilla kusin,** kom. 1 a. af Decourcelle och Barrière (*la Petite cousine*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 26 g. 20 nov. 1850 — 1 dec. 1854; *H.* 30 sept. 1853 . . . . 27.

1480. **Lilla Mathilde,** kom. 1 a. af Scribe och Germain Delavigne (*le Vieux garçon et la petite fille*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 14 sept. 1854 — 22 juli 1858 . . . . 42.

1481. Den **lilla matrosen,** kom. med sång 1 a. af Pigault-Lebrun (*le Petit matelot, ou le Mariage impromptu*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af Gaveaux: *A.* 85 g. 26 okt. 1799 — 22 sept. 1825; *O.* 47 g 16 juni 1800 — 11 nov. 1855; *D.* 6 g. 6 juni 1818 — 12 aug. 1828, 3 g. (med stort danadivertissement af A. Selinder) 3 — 8 juli 1862; *S.* 7 g. 16 dec 1854 — 7 jan. 1855; *L.* 16 g. 10 febr. 1862 — 17 mars 1863 . . 164.

Lilla Nanette, *se* **Zoë.**

Lilla Nanna, *se* **Stjufdottern.**

Den **lilla osanningen,** *se* **Penningar och fintlighet.**

1482. Den **lilla slafvinnan,** skåd. med sång och dans 3 a. af Pixérécourt (*Ali-Baba, ou les Quarante voleurs*, hvartill ämnet är hemtadt ur "Tusen och en natt"), fritt öfv. af U. E. Mannerhjerta (prosan) och G. Lagerbjelke (verserna), musik af B. Crusell, ballett af G. B. Ambrosiani: *O.* 18 febr 1824 — 28 aug. 1838 . . . . 34.

Lilla systern, *se* **Dockan.**

Lillan, *se* **Stjufdottern.**

1483. **Linda,** op. 3 a. af G. Rossi (*Linda di Chamounix*), efter ital. och en tysk tolkning af H. Proch öfv. af C. W. A. Strandberg, musik af Donizetti: *O.* 21 apr. 1856 — 25 juni 1858 . . 6.

L'Irato, *se* **Irato.**

1484. **Lisbeth** eller **Den Schweitziska flickan,** dram med sång 3 a. af Favières (*Lisbeth*), öfv. af J. W. Spetz, musik af Grétry: *D.* 6 sept. 1803 — 14 juli 1811 . . . . 14.

1485. **Lisette,** kom. med sång 3 a. af N. B. Sparrschöld, musik af J. D. Zander: *Mb.* 9 g. 25 jan. — 15 juli 1789; kallad **Lisette** eller **Den förklädde älskaren:** *Mb.* 10 g. 18 nov. 1790 — 22 dec. 1794 . . . . 19.

List mot list, *se* **List öfver list** *samt* **Ungdom och dårskap.**

1486. **List och flegma,** skämt 1 a. med sång, af Patrat (*la Résolution inutile, ou les Déguisements amoureux*), efter Angely's tyska bearb. (*List und Phlegma*) fritt öfv. af H. F. Apelbom, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 13 okt. 1861 — 23 mars 1862 . . 23.

1487. **List öfver (mot) list** eller **Uppenbar fejd,** kom. 3 a. af Dumaniant (*Guerre ouverte, ou Ruse contre ruse,* en bearb. af Moreto's *No puede ser*), öfv. af C. Stenborg: *Mb.* 61 g. 10 okt. 1787 — 18 dec. 1798; *A.* 49 g. 10 juli 1799 — 13 sept. 1819; *O.* 7 g. 6 nov. 1826 — 30 nov. 1832 . . . . 117.

Den **listiga enfaldigheten,** *se* **Qvinnoskolan.**

1488. Den **listiga enkan** eller **De fyra temperamenterna,** fars 1 a. af Kotzebue (*Die schlaue Wittwe, oder die Temperamente*). öfvers. *D.* 22 juni 1806 — 3 sept. 1818 . . . . 5.

1489. **Liten Karin från Heilbronn,** hist. riddare-skåd. 5 a. o. 8 tabláer af H. von Kleist (*Kätchen von Heilbronn*), lämpad för scenen af Laube, öfv. af L. Stjernström: *M.* 22 jan. — 2 febr. 1863 . 8.

1490. **Ljungby horn och pipa,** sagospel med sång 3 a. af G. L. Silverstolpe, musik af P. C. Boman, ballett af S. Lund: *O.* 22 — 31 jan. 1858 . . . . 3.

Ljusets seger, *se* **Johannes Gutenberg.**

1491. **Lodoiska,** op. 3 a., med epilog, af de Jaure (*Lodoïska.* efter en episod i Louvet de Couvray's roman *les Aventures du chevalier Faublas*), öfv. af J. P. Stolpe, musik af R. Kreutzer, ballett af F. N. Terrade: *O.* 2 — 23 nov. 1795 . . . . 4.

1492. Den **Londonske köpmannen** eller **Georg Barnwells historia,** borgerligit sorgespel i 5 öpningar, engelskt orig. af Lillo, öfv. på franska af Clément de Genève (*le Marchand de Londres, ou l'Histoire de George Barnwell*) och derifrån på svenska af N. Öhrwall: Bergstrahlska huset 22 o. 29 nov. 1768; *H.* 8 g. 7 juni 1775 — 9 juni 1779 . . . . 10.

Jfr Den **förförde ynglingen.** — Announsen om styckets uppförande den 22 nov. 1768 innehåller: "Det bifall, som detta pragmatiska

arbete vunnit, först på Engelska och sedan på andra Theatrer, hvarest det blifvit upfördt, och hvilket gifvit anledning till öfversättningar på flere språk, har äfven upväckt vår Nations nyfikenhet at få det på Svensk öfversättning, som i dag för första gången presenteras här visas en bildning af en lättlåckande och vek yngling samt et förföriskt och lättsinnigt qvinfolk. — Emedan Piecen är så ansenlig lång, så sjunges allenast en Solo-aria"

1493. **Lord Byron,** skåd. 5 a. af E. Schmidt (*der Genius und die Gesellschaft*), öfv. af W. Svenson: *O.* 3 nov. — 7 dec. 1851 . . 5.

1494. **Lord Davenant,** dram 4 a. af Gensoul, Vial och de Millcent (*Lord Davenant*), öfv. af F. O. Bæckström: *D.* 19 maj 1836 6 juni 1837 . . . . 9.

1495. **Lord Novart,** kom. 5 a. af Empis (*Lord Novart*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 30 sept. — 4 okt. 1860 . . . . 3.

1496. **Lordens rock,** kom. med sång 1 a. af Sauvage och De Léris (*l'Habit de Milord*), öfvers., musik arr. af I. Dannström: *D.* 11 g. 19 juli — 14 aug. 1861; — **Lånta fjädrar,** operett, öfv. och lokaliserad af F. Ahlberg, musik af J. Bendix: *O.* 4 g. 29 jan. — 16 mars 1863 . . . . 15.

1497. **Lorgnetten,** kom. 1 a. af Scribe (*le Lorgnon*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 4 juni 1836 — 28 sept. 1836; 15 — 17 aug. 1859 . . 18.

Lotteri på fast egendom, *se* **Numro 777.**

1498. **Louise de Lignerolles,** dram 5 a. af Dinaux [Goubaux] och Legouvé (*Louise de Lignerolles*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 25 maj — 18 sept. 1839 . . . . 6.

1499. **Louise och Walborn eller Naturens dotter,** dramatiserad familjemålning 3 a. af A. Lafontaine (*die Tochter der Natur*), fritt öfv. af C. G. Nordforss: *A.* 15 g. 16 sept. 1818 — 25 sept. 1823; *O.* 15 g. 27 dec. 1818, 25 maj 1832 — 16 sept. 1836 . . 30.

1500. **Lucidor,** hist. skåd. 4 a. af C. O. Wijkander: *O.* 27 mars 1854 — 27 juni 1859 . . . . 11.

1501. **Lucie eller Bruden från Lammermoor,** op. seria 4 a., libretto af Cammarano (*Lucia di Lammermoor*, efter Walter Scott), öfv. på franska af Royer och Vaez, och derifrån på svenska af L. A. Weser, musik af Donizetti: *O.* 16 maj 1840 — 17 nov. 1862 . . . . 82.

1502. **Lucile,** op. com. 1 a. af Marmontel (*Lucile*), öfv. af A. M. Malmstedt, musik af Grétry (lämpad till svenska orden af

L. S. LALIN), ballett af L. GALLODIER: *B. an.* 19 juni o. 28 okt. 1776; *Mb.* 14 g. 18 nov. 1786 — 16 jan. 1795 . . . *an.* 16.

1503. **Lucretia Borgia,** skåd. 4 a. af VICTOR HUGO (*Lucrèce Borgia*), öfv. af A. LINDEBERG, ouverture och entreakter af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 15 maj — 6 aug. 1844 . . . . 8.

1504. **Lucrezia Borgia,** op. 3 a., libretto af ROMANI (efter V. HUGO), öfv. af A. LINDEBERG, musik af DONIZETTI: *O.* 16 — 30 mars 1853 . . . . 4.

1505. **Ludvig den Elfte,** hist. skåd. på vers 5 a. af CASIMIR DELAVIGNE (*Louis XI*), öfv. af G. W. BLACHET: *M.* 29 okt. — 27 dec. 1845 . . . . 13.

Ludvig XIV och Markisinnan Maintenon, *se* **Markisinnan de Villette.**

1506. **Lulli och Quinault,** operett 2 a. af DUMANOIR och CLAIRVILLE (*Lully, ou les Petits violons de Mademoiselle*), öfv. af L. GRANBERG, musik af H. BERENS: *O.* 15 nov. 1859 — 6 febr. 1860 . 8.

1507. **Lumpsamlaren,** skåd. 5 a. och 11 tablåer, med prolog, af PYAT (*le Chiffonier de Paris*), öfv. af L. A. MALMGREN, kupletter af O. HYCKERT, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 2 — 22 apr. 1850 . . . . 6.

Lust att lysa, *se* **Besöket.**

De **lustige händelser i de Elisäiske Fälten,** *se* **Samtal i de dödas rike.**

Lustresan till Södertelge, *se* **Björnjagten.**

1508. **Lustspel i musique** af CH. LANGLOIS (*Divertissement en musique*), öfv. af C. KNÖPPEL, musik af J. C. KUHLAU: *B.* 11 juni 1741 . . . . 1.

Uppfördes som prolog till sorgspelet **Regulus.**

Det **lyckade försöket,** *se* **Förklädningen.**

Lyckan står de djerfve bi, *se* Den **tokroliga natten.**

1509. **Lyckans galoscher,** kom. 3 a., fritt bearb. efter HOSTRUP (*Gjenboerne*), musik arr. af A. SCHNÖTZINGER: *DP.* 22 nov. 1852 . 1.

1510. **Lyckans gåfva,** sagospel med sång 3 a. af F. HEDBERG (fritt efter H. C. ANDERSENS saga *Lykkens Galosker*), musik af J. A. SÖDERMAN: *M.* 5 — 12 maj 1856 . . . . 5.

Lyckans ombytlighet, *se* **Marionetterne.**

Lyckans ostadighet, *se* Den unge filosofen.

1511. Det **lyckliga drögsmålet,** lustspel "till undersåtelig åminnelse af det lyckeliga storverk, som Svea Rikes Allernådigste Monarch Konung Gustaf III till Sine undersåtares allmänna väl fulländat för 2:ne år, på denne dagen; - hvaruti någre versar, lämpade till detta höga ämnet, komma att sjunges": *H.* 19 aug. 1774 1

Lyckliga duellen, *se* Den enleverade ryttmästaren.

Den **lycklige fadren,** *se* **Patrioten.**

1512 De **lyckliga fruarne,** kom. 3 a. af Picard, Wafflard och Fulgence (*les Deux ménages*), öfv. af C A. Westerstrand: *O.* 21 okt. 1855 — 18 sept. 1890 9

Det **lyckliga försöket,** *se* **Procentaren.**

Den **lyckliga hemkomsten,** *se* **Grefve d'Albert.**

1513. Det lyckliga hushållet (forts af Billetten och lottsedlen). kom 1 a. af Florian (*le Bon ménage, ou la Suite des Deux billets*), öfv. af D. G. Björn: *Mb.* 1 okt. 1785 — 14 sept. 1787 . 10

1514. Den **lyckeliga lottsedlen och de uti äktenskap olika sinnade,** kom. i 5 öppningar, af Gellert (*das Loos in der Lotterie*), öfv. af N. Öhrwall (?): *H.* 16 aug. 1779 1

Det **lyckliga misstaget,** *se* Den **andra för den första.**

1515. Det **lyckeliga skeppsbrottet,** kom 5 a. af Holberg (*Det lykkelige Skibbrud*), öfvers. *H* 4 okt. 1779 1

Det **lyckliga tillfället,** *se* **Så blefvo alla nögda.**

1516. Det **lyckliga trolleriet,** kom med sång 3 a. af J. M. Sedaine och Creuzé de Lesser (*le Diable à quatre, ou la Femme acariâtre*), öfv. af G. F. Åbergsson (?), musik af Solié: *O* 11 dec. 1811 1

Jfr **Nu är hin lös** eller **Metamorphoserne.**

1517. Den **lyckliga upptäckten** eller **Dygdens och kärlekens seger,** skåd. 5 a., fritt öfv. från tyskan af C. Envallsson: *Mb.* 31 maj — 2 juli 1798 3

Originalet är må hända ett år 1794 tryckt stycke: *Der Sieg der Tugend und der Liebe, oder die schöne Nürnbergerin*

Den **lyckliga villfarelsen,** *se* **Misstaget.**

Det **lyckliga äfventyret,** *se* **Värdshuset.**

1518. Den **lyckligaste dagen i min lefnad,** kom. 2 a. af SCRIBE och VARNER (*le Plus beau jour de la vie*), öfv. af J. W. BERGMAN (?): *O.* 7 maj 1832 — 11 sept. 1842 . . . . 10.

1519. **Lycksökaren,** kom. 4 a. af C. LINDEGREN: *A.* 20 juni 1800 — 2 apr. 1821 . . . . 34.

Lyrspelerskan, *se* **Fanchon.**

1520. **Lyx och obestånd,** kom. på vers 5 a. af D'EPAGNY (*Luxe et indigence, ou le Ménage parisien*), öfv. af J. E. REMMER: *D.* 9 g. 16 sept. 1839 — 26 maj 1841; *K.* 29 jan. 1840 . . . . 10.

Lånta fjädrar, *se* **Lordens rock.**

Den **lånte älskaren,** *se* **Zoë.**

Låt de döda hvila, *se* Det **lefvande spöket.**

1521. **Låt oss omfamna hvarann, Folleville!** kom. 1 a. af LABICHE och LEFRANC (*Embrassons-nous, Folleville!*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 31 okt. — 10 nov. 1850 . . . . 6.

1522. **Lägret för Montauban,** vaud. 1 a. af VARIN, E. V. ARAGO och DESVERGERS (*les Pages de Bassompierre*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM, musik arr. af J. F. BERWALD med begagnande af lemnade bidrag utaf kronprinsen (OSCAR), ballett af A. SELINDER: *O.* 4 mars 1836 — 27 sept. 1841 . . . . 13.

1523. **Läkaren,** skåd. med sång 4 a. (afdelade i 8 tablåer) af A. BLANCHE, musik dels komp. dels arr. af J. F. BERWALD: *O.* 12 mars 1845 — 9 sept. 1861 . . . . 44.

1524. **Läkaren,** kom. 1 a. af SCRIBE och BAYARD (*la Médecine sans médecin*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 15 mars — 23 okt. 1845 . 8.

1525. **Läkaren mot sin vilja,** kom. 3 a. af MOLIÈRE (*le Médecin malgré lui*), öfv. af J. D. VALERIUS: *A.* 28 okt. 1801; = öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 6 g. 13 dec. 1842 — 26 febr. 1843; = öfv. af L. GRANBERG: *M.* 16 g. 23 apr. 1860 — 12 apr. 1863 . 23.

1526. **Längtan efter äfventyr** eller **Perukmakaren och hårfrisören,** lusts. med sång 3 a. af KAISER (*Doctor und Friseur, oder die Sucht nach Abenteuern*), bearb. af J. GRANBERG, musik arr. af C. L. H. WINCKLER: *H.* 4 g. 18 — 23 sept. 1851; *DLC.* 8 g. 5 sept. — 15 nov. 1853; *M.* 45 g. 3 okt. 1854 — 18 jan. 1863 . . 57.

1527. **Lärdom för de lärde,** lusts. 1 a. af STIRLING (*the Teacher taught*), fritt bearb. af C. H. ATTERLING: *S.* 18 — 28 febr. 1863 . 5.

1528. **Läsarepresten,** skåd. 4 a. af J. GRANBERG: *M* 11 juni 1850 — 21 febr. 1851 21

Gafs två gånger på samma dag, den 20 juni 1850

Lögn och sanning, *se* **Puffen.**

Den **löjeliga caracterlystnaden,** *se* **Caracterlystnaden.**

Den **löjelige duellanten,** *se* **Truls Menlös.**

Den **löjelige friaren,** *se* **Håkan Smulgråt.**

1529 De **löjeliga granngerningarne** eller **De behagsjuka landtfållorna** (äfven: **De behagsjuke** eller **Löjelige granngerningarne** — **De behagsjuka landtfruentimren** — **De behagsjuka fruentimren**), kom. i 3 öppningar, af MOLIÈRE (*les Precieuses ridicules*), öfvers. Bergstrahlska huset 20 okt. 1766; Theatern vid Jerntorget 8 g. 3 nov. 1769 — 7 dec. 1770; *H.* 6 g. 9 sept. 1773 — 4 juli 1782; *E.* 14 g. 15 nov. 1780 (invigning af Eriksbergs-theatern) — 27 sept. 1784; *Mb* 21 dec 1784 o. 10 aug. 1785; = **Småstadsfruntimmerna** eller **Som man är klädd, så blir man hädd,** kom 1 a., bearb. af D. E. GRAVALLIUS: *A.* 34 g. 20 juli 1802 — 11 nov. 1825; *O.* 17 g. 23 jan 1826 — 17 maj 1838; *M* 19 g. 15 apr. 1856 — 13 apr. 1862; *DP* 16 g. 16 nov 1858 — 17 jan. 1860; med benämning **De löjliga småstadsmamsellerna,** kom. 1 a. *O.* (af elever, vid uppvisning med K. Theaterns elevskola inför rikets ständer) 3 apr 1860 . . . . 115.

Granngerning är ett gammalt ord, betecknande en tillgjord qvinna (en, som liksom *gör sig grann*).

1530. **Löjen och tårar.** *Dimbilder ur Stockholmslifvet.* Folklustspel med sång 3 a. (afdelade i 11 bilder), efter KALISCH (*Berlin wie es weint und lacht,* hvilket stycke är en fri behandling af LAURENCIN's och CORMON's dram *Paris qui pleure et Paris qui rit*) fritt bearb. och lokaliseradt af J. JOLIN, musik arr. af O. DE WAHL: *S* 24 mars — 30 okt. 1862 . . . . 45.

1531. De **löjliga mötena,** burlesk kom. med sång 1 a. af F. B. HOFFMAN (*les Rendez-vous bourgeois*), öfv. af C G. NORDFORSS, musik af NICOLO ISOUARD: *O.* 61 g. 7 febr 1814 — 8 juni 1854; *A.* 33 g. 1 apr 1814 — 31 aug. 1825; *DP.* 3 g. 20 — 24 jan. 1855, 7 g. 29 mars — 12 apr. 1860; *H* 5 g. 5 — 19 juli 1858; *L.* 11 g. 26 apr. 1861 — 21 jan. 1862; *D.* 17 o 19 juni 1862 . 122.

De **löjliga rivalerne**, *se* **Rendez-vouet.**

1532. Den **löjliga slägten,** kom. 2 a. af LEGRAND (*la Famille extravagante*), öfv. af N. B. SPARRSCHÖLD: *O.* 4 o. 11 sept. 1793, 7 o. 10 jan. 1833; *A.* 15 g. 11 juli 1809 — 3 apr. 1823 . . . 19.

1533. **Löjtnant och förste konsul,** skåd. 2 a. af XAVIER, DUVERT och SAINT LAURENT (*Bonaparte, lieutenant d'artillerie, ou 1789 et 1800*), på tyska bearb. af L. SCHNEIDER (*Lieutenant und Consul*) och derifrån öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 10 sept. — 16 nov. 1844 . . . . 14.

M.

1534. **Macbeth,** sorgs. 5 a. af SHAKSPEARE (*Macbeth*), med sång och melodramer, efter SCHILLERS bearb. öfv. af H. SANDSTRÖM, musik af E. J. ARRHÉN VON KAPFELMAN: *D.* 14 g. 6 sept. 1838 — 17 sept. 1839; = till större delen efter E. G. GEIJERS och C. A. HAGBERGS öfversättningar bearb. af F. A. DAHLGREN, musik dels arr. efter KAPFELMAN, dels komp. af A. RANDEL, entreakter af LINDPAINTNER: *O.* 3 g. 2 — 7 febr. 1858 . . 17.

1535. **Macbeth,** op. 4 a., ital. libretto af PIAVE (*Macbeth*, efter SHAKSPEARE), öfv. af C. W. A. STRANDBERG, musik af VERDI, ballett af A. SELINDER: *O.* 29 apr. — 9 dec. 1852 . . . . . 11.

1536. **Maccabeerne** eller **De sju martyrerne,** sorgs. på vers i 5 öppningar, af HOUDART DE LA MOTTE (*les Machabées*), öfv. af C. KNÖPPEL: Bergstrahlska huset 12 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 3 g. 30 jan. — 4 dec. 1770; *H.* 4 g. 13 aug. 1773 — 21 aug. 1776 . . . . 8.

1537. **Madame Aprilväder,** comoedia i 5 öpningar, af HOLBERG (*den Vægelsindede*), öfv. af M. LAGERSTRÖM: Theatern vid Jerntorget 24 apr. 1770 . . . . 1.

1538. **Magister Bläckstadius** eller **Giftermålsannonsen,** lusts. 2 a., med kör och kupletter, af A. BLANCHE (efter *Aprilsnarrene eller Intriguen i Skolen,* vaud. 1 a., och *Et Eventyr i Rosenborghave,* operett 1 a., begge af HEIBERG), musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 22 g. 9 sept. 1844 — 2 juni 1850; *H.* 6 o. 11 okt. 1852; *DP.* 4 g. 13 — 20 jan. 1853; *S.* 6 g. 14 — 29 mars 1858; *L.* 24 g. 31 okt. 1859 — 22 apr. 1860 . . . . 58.

1539. **Magistern,** divertissement (kom.) 1 a. af J. M. LANNERSTJERNA.

Uppgifves af C. G. SCHYLANDER (i en efter honom befintlig spelbok) hafva uppförts på *B* 2 g. år 1788. Han kallar stycket "divertissement" *Theater-almanach 1805* upptager äfven för 1788 en "komedi" med sådan benämning. Pjesen omnämnes dock icke i tidningarnes spektakel-annonser.

Magisterns omvändelse, *se* **En omvändelse.**

1540. **Magisterns peruk,** lusts. 2 a., med slutkupletter, af GÖRNER (*des Herrn Magisters Perrücke*), fritt öfv. af C. G. MICHAL, musik arr af J. W. SÖDERMAN: *S.* 23 febr. — 2 juli 1857 . . . . 12.

Magnetismen, *se* Den **nymodige doctoren.**

1541 **Mahomet** eller **Fanatismen,** trag. på vers 5 a. af VOLTAIRE (*le Fanatisme, ou Mahomet le prophete*), öfv af J. D. VALERIUS: *A.* 11 g. 20 apr 1804 — 28 okt. 1808; *O.* 11 g. 7 jan. 1814, 31 okt. 1826 - 6 maj 1834 . . . . 22.

1542. **Majkungen,** tillfällighetsstycke (i anl. af konung Carl XV:s kröning) 1 a. med sång, af F. HEDBERG, musik dels komp. dels arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 8 — 23 maj 1860 . . . . 7.

1543. **Major Palmer,** dram med sång 3 a. af PIGAULT-LEBRUN (*le Major Palmer*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af BRUNI: *O.* 19 o. 22 sept. 1800 . . . . 2.

1544. **Major von Haudegen,** skämt 1 a., med kupletter, efter LABICHE, LEFRANC och JESSÉ (*le Major Cravachon*) bearb. på tyska af W. FRIEDRICH (*Major Haudegen*) och från tyskan fritt öfv. af A. E. AFZELIUS, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 15 g. 22 juli 1846 — 29 juni 1848; *S.* 16 g. 30 nov. 1853 — 24 mars 1855; *M.* 4 g. 26 sept. — 5 okt. 1856; *L.* 4 g 9 apr. — 4 maj 1860 . . 39.

1545. **Majorskans krinolin,** kom. med sång 1 a. af WILHELMI (*Fest im Entschlusse*), fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af G. STOLPE: *L.* 31 okt. 1857 — 21 febr. 1858 . . . 31 (34?).

1546. **Malins bröllopp** (forts. af **Malins korgar**), vaud.-monolog af AUG SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 25 juni 1853 — 25 juli 1855 . . . . 15.

1547. **Malins korgar,** vaud.-monolog, efter danskan imit. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W SÖDERMAN: *D.* 34 g. 8 juli 1850 — 23 maj 1853; *DP.* 7 g. 7 — 31 jan. 1859, 35 g. 1 jan. 1859

— 6 nov. 1860; *S.* 14 g. 29 nov. 1853 — 30 mars 1858; *M.* 18 maj 1855; *H.* 13 juni 1858, 7 juni 1863; *L.* 7 g. 13 — 23 apr. 1861 . . . . 100.

1548. **Malvina eller En skådespelerskas lefnad,** skåd. i 3 afd., indelade i 6 a., af A. BOURGEOIS och BARRIÈRE (*Vie d'une comédienne*), efter en tysk behandling af HERRMANN öfv. af W. BAUCK: *O.* 31 okt. — 4 nov. 1855 . . . . 3.

1549. **Malvina eller Ett giftermål af böjelse,** dram 2 a. af SCRIBE (*Malvina, ou Un mariage d'inclination*), öfv. af P. U. HULDBERG: *O.* 3 febr. — 11 dec. 1834 . . . . 7.

1550. **Mammas gosse,** dramat. skizz i 3 afd. af J. JOLIN: *O.* 30 jan. — 13 febr. 1848 . . . . 4.

1551. **Mamsell Bager eller Den emanciperades seger,** fars 1 a. af C. J. MOQVIST: *D.* 24 — 29 sept. 1850 . . . . 5.

1552. **Mamsell Garibaldi eller Inga herrar! Inga herrar!** skämtsamt upptåg i 1 tablå, med sång, af VALEUR & COMP. [R. WALL och AUG. SÄFSTRÖM]: *H.* 17 aug. 1859 — 20 juni 1860 . 31.

Man bör predika med exempel, *se* **Mäklaren.**

1553. **Man gör så godt man kan och icke som man vill,** proverb 1 a. af DORVIGNY (*On fait ce qu'on peut et non pas ce qu'on veut*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 13 g. 16 nov. 1785 — 24 nov. 1790; *A.* 23 g. 22 jan. 1800 — 12 nov. 1821; *O.* 17 g. 26 mars 1822 — 5 juni 1843 . . . . 53.

Man kan ej gissa till allt, *se* Den förlorade pupillen.

1554. **Man kan hvad man vill,** vaud. 2 a. af ANCELOT och A. DE COMBEROUSSE (*Vouloir c'est pouvoir*), öfv. af G. BACKMAN, musik dels komp. dels arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 28 g. 3 maj 1841 — 4 juni 1847; = öfv. af L. GRANBERG, musik arr. af H. BERENS: *M.* 14 g. 10 dec. 1860 — 10 jan. 1862 . . . 42.

1555. **Man måste vara filosof!** kom. 5 a. af THÉAULON och ETIENNE ARAGO (*le Chiffonnier, ou le Philosophe nocturne*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 14 — 24 okt. 1850 . . . . 4.

1556. **Man och hustru eller Lifvets bästa ton,** kom. 4 a. af TÖPFER (*Der beste Ton*), öfv. af A. LINDEBERG: *C.* 1 sept. 1861 — 2 juli 1862 . . . . 7.

1557. **Man och hustru sine egne rivaler,** kom. 1 a. af PIGAULT-

LEBRUN (*les Rivaux d'eux-mêmes*), öfv. af C. G. NORDFORSS: *A.* 22 g. 16 mars 1802 — 30 aug. 1815; *O* 17 febr. 1815, 13 maj 1818, 9 o. 14 sept. 1827; — **Posthuset i Treuenbrietzen,** öfv. efter KOTZEBUE's bearbetning (*das Posthaus in Treuenbrietzen*): *O* 30 dec. 1833 o. 15 jan. 1834 . . . . 28.

1558. **Man är icke alltid så dålig som man synes,** kom. 5 a. af BULWER (*Not so bad as we seem, or Many sides to a character*), fritt öfv. af O. HYCKERT: *O* 12 o. 15 sept. 1854; — **Ständiga misstankar,** kom. 5 a., fritt öfv. af L. GRANBERG: *M.* 3 g. 5 — 9 dec. 1860 . . . . 5.

Mannen af folket, *se* **Stenhuggaren.**

1559. **Mannen från Södern** eller **Ett blad ur dagens historia,** skämt 1 a. af H. ROCHEFORT och A. WOLFF (*Un homme du Sud*), fritt öfv. af R. H. BACHMANN: *S.* 10 dec. 1862 — 22 maj 1863 . . 14.

1560. **Mannen i fällan,** kom. 1 a., från franskan öfv. af J. J. ASKENBOM: *L.* 18 jan. — 11 febr. 1862 . . . . 5.

Mannen med tre ansigten, *se* Den **Landsflyktige.**

1561. **Mannen och pistolen,** kom. 2 a. af BRISEBARRE och JEMMA (*l'Homme qui tue sa femme*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *M.* 8 — 18 febr. 1844 . . . . 3.

1562. **Mannen och älskaren,** kom. 1 a. af VIAL (*le Mari et l'amant*), öfvers. *A.* 11 g. 9 okt. 1823 — 1 febr. 1825; *O.* 22 g 9 jan 1826 — 13 sept. 1840 . . . . 33.

1563. **Mannen på väggen,** kom. 1 a., efter COSMAR (*der Gemahl an der Wand,* från franskan?) öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 28 sept. — 10 okt. 1844 . . . . 3.

1564. **Mannen ungkarl och hustrun enka,** kom. 2 a. af VARIN (*le Mari à la ville et la Femme à la campagne*), öfv. af L. A MALMGREN: *M.* 8 — 17 jan. 1849 4

1565. **Mans-skolan,** kom. på vers 3 a. af MOLIÈRE (*l'Ecole des maris*), öfv. af C. KNÖPPEL: *B.* första gången i nov. 1740; Bergstrahlska huset 17 okt. 1768 o. 9 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 17 okt. 1770; *H.* 6 aug. 1773 o. 9 sept. 1774; = **Skola för äkta män,** öfv. af G. W. BLACHET: *O.* 21 g. 11 febr. 1856 — 11 dec. 1862 . . . . 27.

1566. **Marcelin** eller **Far och son,** kom. 3 a. af BAYARD och

DUMANOIR (*Marcelin*), öfv. af L. A. MALMGREN: *DP.* 13 — 22 jan. 1853 . . . . 4.

1567. **Marcus Wimmerberg,** kom. 3 a. af MOLIÈRE (*Georges Dandin, ou le Mari confondu*), imit. af A. F. RISTELL: *B.A.* 4 dec. 1787 — 1 apr. 1810 . . . . 74.

1568. **Marguerites färger,** kom. 2 a. af BAYARD och DE BIÉVILLE (*les Couleurs de Marguerite*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 27 maj — 2 juni 1850 . . . . 4.

1569. **Maria Leczinska,** skåd. 5 a. af GOZLAN (*le Gâteau des reines*), fritt öfv. af E. G. KOLTHOFF: *O.* 27 dec. 1856 — 4 jan. 1857 . . 4.

1570. **Maria Stuart,** trag. 5 a. af SCHILLER (*Maria Stuart*), fritt öfv. af H. C. ÅKERHIELM (med begagnande delvis af en öfvers. utaf C. HEDLUND): *O.* 38 g. 2 maj 1821 — 10 jan. 1856; *A.* 3 g. 22 febr. — 31 okt. 1825 . . . . 41.

1571. **Maria Theresia,** hist. lusts. 4 a. af SCHÜCKING, öfv. af L. J. RHODIN: *O.* 29 okt. — 5 nov. 1846 . . . . 3.

1572. **Maria Tudor,** dram i 3 afd. af VICTOR HUGO (*Marie Tudor*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 5 g. 4 maj — 10 juni 1842; hist. skåd. i 3 afd. och 4 a. *M.* 4 g. 25 febr. — 3 mars 1861 . . 9.

1573. **Marie** eller **Bröllopsfesten,** skåd. 3 a., med sång och ballett, af PLANARD (*Marie*), öfv. af J. E. REMMER, musik af HÉROLD: *O.* 17 dec. 1832 — 10 jan. 1844 . . . . 27.

1574. **Marie de Sivry,** dram 3 a. af M:me ANCELOT (*Marie, ou Trois époques*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 22 maj 1837 — 6 febr. 1840 . . . . 12.

1575. **Marie-Jeanne** eller **Qvinnan af folket,** skåd. 5 a. af DENNERY och MALLIAN (*Marie-Jeanne, ou la Femme du peuple*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 20 g. 7 maj 1846 — 26 febr. 1854; *S.* 18 g. 28 apr. 1860 — 17 apr. 1863 . . . . 38.

1576. **Marie Michon** eller **Fångtornet i Vincennes,** kom. 2 a. af VANDERBURCH och DE LEUVEN (*Marie Michon,* hvartill ämnet är hemtadt från ALEX. DUMAS' roman *les Trois Mousquetaires*), öfv. af G. BACKMAN: *O.* 12 mars — 9 maj 1847 . . . . 4.

1577. Den **Marienburgska flickan** eller **Czaar Peter I och Catharina,** furstelig familjemålning 5 a. af KRATTER (*das Mädchen von Marienburg*), öfv. af FORSSMAN (?): *Mb.* 12 g. 24 febr. 1798 — 14 apr. 1799; *D.* 3 g. 10 sept. 1811 — 16 sept. 1812 . . 15.

1578. **Marinettes små skälmstycken,** vaud. 1 a. af CARRE och DE CHAZOT (*les Fourberies de Marinette*), fritt bearb. af E. WALLMARK, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 21 febr 1860 — 21 jan. 1863 . . . . 31.

1579. **Marino Faliero,** trag. på vers 5 a. af CASIMIR DELAVIGNE (*Marino Faliero*), öfv af J. E. RAMMER: *O.* 3 jan. 6 apr. 1842 . 6.

1580. **Marionetterne** eller **Lyckans ombytlighet,** kom. 5 a. af PICARD (*Un jeu de la fortune, ou les Marionettes*), öfv. af P... n [C. G NORDFORSS]: *A.* 21 g. 21 dec. 1807 16 okt. 1825; *O.* 3 g. 9 sept. 5 nov. 1827. . . . . 24.

1581. **Markisinnan de Villette,** skåd. 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*die Marquise von Villette*), öfv. af L. A. MALMGREN; *M.* 22 g. 20 febr. 1847 1 jan. 1849, — **Ludvig XIV och Markisinnan Maintenon,** kom. 5 a., öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M* 17 g 29 jan. — 30 maj 1862 . . . . 39.

1582 **Markisinnans ring,** kom. 1 a. af LAURENCIN och EUG. CORMON (*l'Anneau de la marquise*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M* 2 juni 1845 1

1583. **Marknaden,** kom. 1 a., blandad med sång och divertissement (i anl. af hertig Carls födelsedag), orden af D. G. BJÖRN, musik af J. M. KRAUS. "Oförändrad som den uppfördes inför Kongl. Huset". *Wh.* 8 okt. 1792 . . . . 1.

Marknaden i Richmond, *se* **Martha.**

1584. **Marknadsgåfvorne,** dram 1 a., öfv. af M. ALTÉN: *A.* 11 apr. 1801 . . . . 1.

1585. **Marlborough och Jakobiterna,** kom. 5 a., svenskt original: *O.* 7 — 11 mars 1859 . . . . 3.

1586. **Marlboroughs uniform,** kom. 1 a., efter MERLE och OURRY (*l'Habit de Catinat, ou la Journee de Marsaille*) bearb. af KOTZEBUE (*die Uniform des Feldmarschalls Wellington*) och från tyskan fritt öfv. af E. A. PEYRON: *A.* 12 g. 4 apr. 1823 — 6 maj 1825; *O.* 16 g 13 mars 1827 — 12 maj 1841; *K.* 7 g. 15 jan. 1840 — 10 jan. 1842; = **Slaget vid Marsaille** eller **Catinats uniform,** öfv. efter BRUUN's danska bearb (*Catinats Uniform*): *S.* 15 o. 17 juni 1853 . . . . 37.

Marmorbruden, *se* **Zampa.**

1587 **Marquis Tulipano** eller **Det oförmodade giftermålet,**

op. buffa 3 a., ital. libretto (*il Marchese Tulipano, o sia il Matrimonio inaspettato*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af PAISIELLO: *Mb.* 26 g. 13 nov. 1794 — 24 okt. 1797; *O.* 26 apr. 1810 . . 27.

1588. **Martha** eller **Marknaden i Richmond,** komisk op. 4 a. af W. FRIEDRICH (*Martha, oder der Markt zu Richmond,* till någon del efter en plan af SAINT-GEORGES), öfv. af C. W. A. STRANDBERG, musik af VON FLOTOW: *O.* 27 nov. 1850 — 5 dec. 1861 . 47.

1589. **Martin och Bamboche** eller **Barndomsvännerna,** skåd. 5 a. och 10 tablåer af EUG. SUE (*Martin et Bamboche, ou les Amis d'enfance*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 30 okt. — 13 nov. 1848 . 7.

Martin och Gripon, *se* De **begge girige.**

Martins hufvud, *se* **Lifräntan.**

1590. **Marton och Frontin,** kom. 1 a. af J. B. DUBOIS (*Marton et Frontin, ou Assaut de valets*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 13 g. 14 nov. 1822 — 7 sept. 1825; *O.* 18 g. 2 dec. 1825 — 2 nov. 1832; *DP.* 5 g. 6 — 11 dec. 1860; *L.* 4 g. 25 okt. — 30 dec. 1861 . . . . 40.

1591. **Maskeraden i vindskammaren,** kom. 1 a., efter franskan fritt bearb. på tyska af MEIXNER (*die Maskerade im Dachstübchen*) och från tyskan öfv. af W. SVENSON: *O.* 18 g. 11 juni 1847 — 2 dec. 1849; *S.* 3 g. 18 juni — 11 juli 1858; *L.* 8 g. 26 sept. 1858 — 11 mars 1862; *DP.* 22 g. 27 okt. 1859 — 20 nov. 1860; *H.* 7 juni 1863 . . . . 52.

1592. **Maskerad-intrigen,** kom. 1 a. af M:me DE BAWR (*la Suite d'un bal masqué*), öfv. af J. C. PUKE: *O.* 10 jan. 1828 — 5 dec. 1853 . 9.

Maskerad-intrigen, *se* **Charlot.**

1593. **Maskin-arbetarne,** lusts. med sång i 3 a. och 6 bilder, efter WEIRAUCH (*die Maschinenbauer*) bearb. och lokaliseradt, med originalkupletter, af L. JOSEPHSON, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 29 apr. — 7 maj 1863 . . . . 7.

1594. **Masqueraden,** kom. med sång 1 a., svenskt orig., musik af SACCHINI, PAISIELLO, J. F. GRENSER (ouverturen), C. F. MÜLLER (en duett) m. fl. *Mb.* 11 dec. 1788 — 16 apr. 1799 . . 45.

1595. **Masqueraden** eller **De förvillade älskare,** kom. 3 a. af HOLBERG (*Mascaraden*), öfvers. *H.* 26 sept. 1777 . . . . . . 1.

1596. **Mathilda,** dram 5 a. af MONVEL (*Mathilde*), öfv. af B. M.

EDRÉN: *A.* 24 g. 3 febr. 1802 — 10 maj 1807; *O.* 5 g. 1 nov. 1827 — 28 jan. 1828 . . . . 29.

1597 **Mathilda** eller **Svartsjukan,** kom 3 a. af BAYARD och LAURENCIN (*Mathilde, ou la Jalousie*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS: *D.* 26 sept. 1838 — 16 aug. 1839 . . . . 6.

1598. **Mathilde,** dram 5 a. af PYAT och EUG. SUE (*Mathilde*, efter SUE's roman *Memoires d'une jeune femme*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 28 mars 1843 — 28 febr. 1844 . . . . 6.

1599. **Matmodren i huset,** kom. 2 a. af MÉLESVILLE och CARMOUCHE (*la Maîtresse de maison*), öfv. af G. BACKMAN: *D.* 23 juli 1849 — 19 aug. 1851 . . . . 22.

1600. **Matrosen Bertram,** skåd. 4 a. med prolog af BOUCHARDY (*Bertram le matelot*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 8 — 9 nov. 1851 . 4.

1601. **Mazarin,** hist. skåd. 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Mazarin*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 21 mars — 18 sept. 1850 . . . . . . 9.

1602. **Med pennan,** kom. 1 a. af WEHL (*Mit der Feder*), öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 17 o. 18 sept. 1861 . . . . 2.

1603. **Medelmåttig och krypande eller Konsten att göra lycka,** kom. 5 a. af PICARD (*Mediocre et rampant, ou le Moyen de parvenir*), efter SCHILLER's bearb. (*der Parasit, oder die Kunst sein Glück zu machen*) öfv. af M. ALTÉN: *A.* 10 g. 12 febr. 1819 — 25 sept. 1820; — **Medelmåttig och krypande eller Sättet att göra lycka,** fritt öfv. af F. A. DAHLGREN: *O.* 5 g. 11 sept. — 18 okt. 1857 . . . . 15.

Medicin mot ett kärleksrus, *se* **För evigt!**

1604. **Mellan tvenne eldar,** bagatell 1 a. af HONORÉ (*Une allumette entre deux feux*), efter en tysk behandling af HILTL (*Ein Zündhölzchen zwischen zwei Feuern*) öfv. af I. HÖGFELDT: *D.* 3 sept. 1857 — 18 juli 1860 . . . . 17.

Mellan två eldar, *se* **Kedjan.**

Mellanväggen eller Mycket besvär för ingenting, *se* **Skiljeväggen.**

1605. **Menechmerne eller De tvenne (två) lika bröder (bröderne),** kom. på vers i 5 öppningar, af REGNARD (*les Ménechmes, ou les Jumeaux*, imit. efter PLAUTI *Menæchmi*), öfvers. Bergstrahlska huset 27 okt. o. 15 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 5 dec. 1769; *B.* 11 mars 1772; *H.* 7 g. 9 aug. 1773 —

2 aug. 1779; = **Menechmerne** eller **Tvillingbröderne,** öfv. af C. Envallsson: *E.* 9 g. 8 jan. 1782 — 18 okt. 1784: *Mb.* 7 g. 27 nov. 1784 — 19 juli 1791 . . . . 27.

1606. **Menlöshetens tempel,** lustspel uti sång af 1 öpning, af P. Lindahl: *B.* första gången 19 apr. 1749 . . . . *an.* 1.

Menniskohjertat, *se* **Filosofen.**

1607. **Menskligheten vinner processen,** kom. 5 a. af Kotzebue, öfv. af M. Altén: *D.* 32 g. 14 juni 1803 — 18 juli 1827; *NKT.* 28 apr. 1813 . . . . 33.

1608. **Merope,** trag. på vers 5 a. af Voltaire (*la Mérope française*), öfv. af A. F. Ristell: *B. an.* 7 g. 6 juni 1777, 14 okt. 1790 — 1 dec. 1791; = öfv. af J. D. Valerius: *O.* 6 g. 1 dec. 1815 — 17 apr. 1828; *A.* 30 mars 1816 . . . . *an.* 14.

1609. **Merovée** eller **Blond och brunett,** kom. 1 a. af Bayard och de Biéville (*Mérovée, ou Brune et blonde*), öfv. af A. G. Forsberg: *M.* 29 apr. — 25 maj 1845 . . . . 9.

1610. **Metamorphoserna,** karakterasskildringar 1 a., med melodram och kupletter, af J. Granberg, musik af J. N. Ahlström: *M.* 23 sept. 1850 . . . . 1.

Metamorphoserne, *se* **Nu är hin lös.**

1611. **Metromanien** eller **Versvurmen,** kom. på vers 5 a. af Piron (*la Métromanie*), öfv. af C. G. af Leopold: *A.* 10 g. 19 nov. 1808 — 23 okt. 1817; *O.* 25 o. 26 maj 1818 . . . . . . 12.

1612. De **Mexikanska systrarna,** dram med sång 2 a. af N. B. Sparrschöld, musik af J. M. Kraus (en aria: "Du, i hvars oskuldsfulla blick", m. m.) och andre: *B.* 13 okt. 1789 — 12 jan. 1791 . . . . 11.

1613. **Michael Cervantes' portrait,** kom. 3 a. af Dieulafoy (*le Portrait de Michel Cervantes, ou les Morts revenants*), öfv. af C. G. Nordforss: *A.* 30 g. 28 jan. 1807 — 23 maj 1818; *O.* 5 g. 23 okt. 1828 — 19 jan. 1830 . . . . 35.

1614. **Michel Perrin** eller **Polisspionen utan att veta det,** kom. 2 a. af Mélesville och Ch. Duveyrier (*Michel Perrin, ou l'Espion sans le savoir*), efter Overskou's danska behandling (*Michel Perrin eller Politispionen uden at vide det*) öfv. af O. D. Schweder: *D.* 15 g. 12 juni 1838 — 22 maj 1842; *K.* 30 dec. 1839; *M.* 15 maj 1863 . . . . 17.

1615. **Michel Wingler** eller **Bättre vara brödlös än rådlös,** kom. 3 a., efter Hauteroche (*le Souper mal apprêté*) imit af Garrick (*the Lying valet*) och derifrån af O. Kexél: *B A.* 18 sept. 1788 — 29 sept. 1817 . . . . 80.

1616. **Michel Wingler på Amerikanska öu eller Hvad hade min son på galejan att göra?** kom. 3 a. af Saint-Foix, öfv af D G. Björn, med prolog, kallad **Theatern och åskådarne,** af Björn: *M.* 1 nov. 1789 — 12 mars 1790 . . . . 7.

Första gången stycket uppfördes gafs vid slutet deraf ett *Divertissement* med ord af Björn och musik af C Stenborg.

1617. **Mickel Ilparig,** kom 3 a. af Molière (*les Fourberies de Scapin*), öfv. af G. Boding (eller P. A. Bliberg): *B.* första gången 13 jan. 1741; Theatern vid Jerntorget 1 mars o. 20 nov 1770; *H.* 6 g. 4 okt. 1773 — 2 juli 1777; *E.* 5 g. 13 dec 1783 11 sept. 1784; *Mh.* 4 g. 17 maj 1785 — 28 jan. 1786 . . 18.

"Denna comedie — heter det i en annons — är med så många roliga Arlequinader upfyld, att de som finna nöje se Arlequin kunna här till fullo blifva roade".

Midnatten, *se* **Nyårsnatten.**

1618. **Midsommarsvakan,** divertissement med sång och dans 1 a. af Aug. Säfström, musiken arr. af G. Stolpe, dansen af A. Selinder: *L.* 42 g. 1 jan. 1858 — 19 jan. 1863; *DP.* 36 g. 14 dec 1858 — 15 nov. 1860 78

Milano och Grenoble, *se* **Antonia.**

Militärerna, *se* **Herman och Werner.**

1619. **Millionärens dotter,** kom. 3 a. af Augier (*Ceinture dorée*), öfv af J. A Kjellman-Göranson: *O.* 19 nov. 1856 1

1620. **Min fars värja,** kom. 1 a. af Desnoyer och Davrecourt (*l'Epée de mon père*), öfv. af O. Hyckert: *O.* 8 g. 11 febr. 1839 — 10 mars 1840; *H.* 6 g. 30 juni — 14 juli 1858 14

1621. **Min gamla hatt,** komisk monolog med sång, af F. Hodell: *L.* 23 apr. 5 maj 1862 . . . . 9.

1622. **Min graune i omnibusen,** kom. med sång 1 a. af Albitte och Dugard (*Mon voisin d'omnibus*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 12 okt. - 29 dec. 1846 . . . . 10.

1623. **Min hustru! eller En natt i Falkenberg,** skämt 1 a. med sång. af Varin och Lefèvre (*Une chambre à deux lits*). efter

H. C. ANDERSENS danska bearb. (*En Nat i Roeskilde*) fritt öfv. med originalkupletter af "Unter uns gesagt" [J. PHILIPSSON]: *D.* 17 g. 11 sept. 1850 — 22 maj 1853; *DP.* 4 dec. 1852; *S.* 7 o. 8 febr. 1858; *C.* 28 sept. 1862; under titel **En natt i Falkenberg:** *H.* 6 g. 12 — 24 sept. 1854; *S.* 9 g. 12 nov. 1854 — 19 juli 1857 . . . . 36.

1624. **Min hustru och min paraply,** kom. 1 a. af LAURENCIN, DESVERGERS och VARIN (*Ma femme et mon parapluie*), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 30 maj 1845 — 13 aug. 1846 . . . . . 11.

1625. **Min hustru vill ha en syssla,** kom. 3 a. af BAYARD (*Un château de cartes*), efter HÖEDT's danska behandling (*Embedsiver, eller Hr og Fru Møller*) fritt öfv. af J. JOLIN: *D.* 28 g. 11 sept. 1850 — 27 sept. 1855; = **Herr och fru Möller** eller **Min hustru vill ha en syssla,** öfv. (äfven efter danskan) af J. GRANBERG: *DP.* 15 nov. 1852; *L.* 9 g. 1 — 29 nov. 1860 . . 38.

1626. **Min hustru vill så ha det,** lusts. med sång 3 a. af F. HEDBERG, musik dels komp. dels arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 20 jan. 1857 — 4 mars 1861 . . . . 19.

1627. **Min hustrus affärer,** lusts. med sång 1 a. efter GÖRNER (*Ein Toiletten-Geschichtchen,* från franskan), bearb. af F. HODELL: *L.* 21 okt. 1861 — 22 apr. 1862 . . . . 13.

1628. **Min hustrus andre man,** kom. 2 a. af MÉLESVILLE och XAVIER (*le Second mari de ma femme*), öfv. af A. W. LINDEBERG: *O.* 24 g. 21 jan. 1852 — 4 nov. 1860; *L.* 8 g. 10 — 25 jan. 1860 . . . . 32.

1629. **Min hustrus man,** kom. 3 a. af ROSIER (*le Mari de ma femme*), öfvers. *DP.* 10 dec. 1852 — 11 jan. 1853 . . . . . . 3.

1630. **Min lyckliga stjerna,** kom. 1 a. af SCRIBE (*Mon étoile*), öfv. af J. M. C. NYGREN och G. AMÉEN: *O.* 29 jan. o. 2 febr. 1855; = öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 20 g. 2 juli 1855 — 26 sept. 1858 . . 22.

Jfr **Krona och klafve.**

Min man går bort! *se* **Nyttan af maskerader.**

1631. **Min moster,** komiskt skämt 1 a., bearb. från franskan: *H.* 20 juli 1854 . . . . 1.

1632. **Min snusdosa** eller **Hur man kommer fram i verlden,** kom. 2 a. och 4 tablåer af COGNIARD och COMMERSON (*Ma*

tabatière, ou Comment on arrive), öfv. af L. A. MALMGREN: *D.* 21 sept. 1849 — 8 juni 1858 . . . . 15.

1633. **Min son på galejan,** monolog-vaud. 1 a. af M. CRAMÆR, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 4 g. 22 maj 1848 — 8 jan. 1850; *S.* 26 o. 28 aug. 1861 . . . . 6.

1634. **Min systerdotter och min björn,** lustsp. 3 a. af CLAIRVILLE och DE FRASCATI (*Ma nièce et mon ours*), öfv. af N. och B. SPANIER: *H.* 11 sept. 1859 — 2 juli 1860 . . . . 9.

1635. **Min tante Aurore,** kom. med sång 2 a. af DE LONGCHAMPS (*Ma tante Aurore, ou le Roman impromptu*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af BOIELDIEU: *O* 29 apr. 1813 — 25 nov. 1829 . 21.

1636. **Min tants planer,** kom. 1 a. af NICOLLE (*les Projets de ma tante*), fritt öfv. af F. HEDBERG: *O* 4 nov 1862 — 22 jan. 1863 . 8.

1637. **Min utkorades portrait,** kom. 3 a. af FELDMANN (*das Portrait der Geliebten*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 8 juli 1846 — 30 maj 1847 . . . . 17.

1638. **Min vän Cambiac eller Syndabocken,** kom 1 a., från franskan öfv. af L. A MALMGREN: *O.* 18 febr o. 2 mars 1846 . 2.

1639. **"Min vän löjtnanten",** kom med sång 2 a. af F. HEDBERG, musik arr af J. N AHLSTRÖM: *M.* 17 g. 10 jan. 1853 — 9 apr. 1854; *S* 10 g. 5 apr. — 28 dec. 1856 . . . . 27.

1640. **Min älskade man!** kom 1 a. af DUMANOIR, LAFARGUE och PILLET (*Un mari charmant*), fritt öfv. af F. N. BERG: *D.* 17 g. 12 juli 1838 — 5 sept. 1840; *K.* 29 jan. o. 6 febr. 1840 . . 19.

Det ministeriska Krog-collegium, *se* Den **politiske kannstöparen.**

Ministern och sättaren, *se* **Colliche.**

1641. **Minna von Barnhelm eller Soldatlyckan,** dram 5 a. af LESSING (*Minna von Barnhelm, oder das Soldaten-Glück*), "med jemförande af franska imitationen" utaf ROCHON DE CHABANNES (*les Amants généreux*) öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 14 g. 26 febr. 1793 — 18 sept. 1798; — från tyska originalet öfv. af A. WIDERBERG: *O.* 5 g. 17 apr. — 17 maj 1795, (uppförd af elever) 15 o. 24 maj 1818 . . . . 19.

1642. **Minutenhjelm eller Allt på klockslaget,** kom. 1 a. af VON HIPPEL (*der Mann nach der Uhr, oder der ordentliche Mann*), öfv. af C. STENBORG (?): *Mb.* 12 o. 17 dec. 1790 . . . . 2.

1643. Den **missbrukade tacksamheten,** kom. 3 a. af JÜNGER (*Dank und Undank*), öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 26 febr. 1797 — 28 aug. 1798 . . . . 6.

1644. **Missförstånd på missförstånd,** kom. 1 a. af OVERSKOU (*Missforstaaelse paa Missforstaaelse*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 16 juni 1832 — 7 juli 1834 . . . . 11.

1645. **Missförståndet** eller **Den otidiga svartsjukan,** kom. i 5 afh., öfv. från franskan: *B.* i maj 1740; *H.* 6 g. 10 maj 1775 — 7 sept. 1778 . . . . 7.

Äfven annonserad: **Missförståndet** eller **De otidigt svartsjuke.** — "Ej uppförd sedan på 1730-talet", heter det i tillkännagifvandet om första föreställningen på *H.*

1646. Den **misslyckade complotten,** kom. 3 a., från franskan öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 2 o. 4 sept. 1803 . . . . 2.

Det **misslyckade försöket,** *se* **Commissionairen.**

1647. **Missräkningen** eller **Fåfänga och obetänksamhet,** lusts. 3 a. *D.* 3 g. 8 maj — 18 juni 1811; *NKT.* 18 nov. 1813 o. 13 jan. 1814 . . . . 5.

1648. **Misstagen** (äfven: **Misstag på misstag**), kom. 1 a. af VON STEIGENTESCH (*die Missverständnisse*), öfvers. *D.* 7 g. 9 juli 1817 — 22 juni 1821; = **Misstag på misstag,** öfv. af H. A. KULLBERG: *A.* 5 g. 17 nov. 1817 — 27 apr. 1818; *O.* 30 nov. 1817 . . 13.

Misstaget, *se* De **båda granadörerne.**

1649. **Misstaget** eller **Den gamla fröken,** kom. 1 a. af MURPHY (*the Old maid*), efter en tysk behandling af MAYER (?*der Missverstand*) öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 14 g. 28 nov. 1796 — 20 jan. 1798; *D.* 11 g. 8 juli 1809 — 19 aug. 1815; *NKT.* 4 dec. 1813 . 26.

1650. **Misstaget** eller **Den lyckliga villfarelsen,** kom. 1 a. af PATRAT (*l'Heureuse erreur*), öfv. af D. G. BJÖRN: *B.O.A.* 27 juni 1789 — 18 sept. 1802 . . . . 52.

Äfven annonserad ensamt **Den lyckliga villfarelsen.**

1651. **Misstroende och list,** kom. 1 a. af DIEULAFOY (*Défiance et malice, ou le Prêté rendu*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 7 g. 6 febr. 1816 — 28 jan. 1820; *O.* 6 g. 8 febr. 1816 — 27 okt. 1819; = öfv. på vers af G. ELGSTRÖM: *O.* 21 g. 5 juni 1838 — 15 apr. 1846 . . . . 34.

Missvårda ej behagen, *se* De **Gifta.**

1652. **Missämja och försoning eller Bref och postscriptum,** kom. 1 a. af VON HOLBEIN (*die Nachschrift*, fri bearbetning efter HEIGEL's lustspel *der Perückenstock*), öfv. af U. E. MANNERHJERTA: *O.* 21 sept. 1832 . . . . 1.

1653. **Mistress Siddons eller Den Engelska aktrisen,** kom. 2 a. af DE LEUVEN och V. LHÉRIE (*Mistriss Siddons, ou Une actrice anglaise*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 16 jan. — 15 febr. 1838 . 6.

1654. **Mitt andra jag,** vaud. 2 a. af BÖGH (*Ægtemandens Repræsentant*), fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 12 g. 6 mars — 31 maj 1855; *L.* 21 g. 11 dec. 1856 — 24 maj 1859 . . . . 33.

1655. **Mitt hjerta är i Askersund,** skämt 1 a. med sång, af WEIRAUCH (*Sein Herz ist in Potsdam*), fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af G. STOLPE: *L.* 2 nov. 1858 — 1 jan. 1859 . 8.

Mitt öde! *se* **Numro 5.**

1656. **Mjeltsjukan,** fars i 40 minuter, af COLMAN (*Blue devils*), öfv. af F. AF WANNQVIST: *K.* 6 g. 24 febr. — 28 apr. 1842; *D.* 5 g. 10 juni 1842 — 29 sept. 1843 . . . . 11.

1657. Den **Mjeltsjuke,** kom. 1 a., "svenskt original af en vitter anonyme": *E.* 8 juni 1784 . . . . 1.

Den Mjeltsjuke, *se* **Sidnej.**

1658. Den **mjeltsjuke och poeten,** kom. 2 a. af GERNEVALDE (*l'Homme noir, ou le Spleen*), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 28 g. 25 juli 1793 — 9 apr. 1799; *A.* 18 aug. 1799; *D.* 6 g. 16 juni — 29 juli 1820 . . . . 35.

Mjölnaren vid Harlem, *se* **Eudoxie.**

1659. **Modehandlerskan,** komisk operett 3 a., ord och musik af FRANZ BERWALD: *O.* 26 mars 1845 . . . . 1.

Moder och son, *se* **Mor och son.**

1660. De **Moderna,** kom. 3 a. af BENEDIX (*die Mode*), fritt öfv af F. N. BERG: *M.* 2 febr. — 9 mars 1846 . . . . 6.

1661. **Moderna vinglare,** kom. 4 a. af AUGIER (*les Effrontés*). öfv af L. GRANBERG: *M.* 2 apr. 1861 — 19 mars 1863 . . 18.

1662. De **moderne vännerne,** kom. 1 a. af M:me DE BEAUNOIR (*les Amis du jour*), öfv. af D. G. BJÖRN: *A.* 30 nov. 1793 — 5 apr 1812 . . . . 29.

1663. **Modren rival,** kom. 1 a. af PIGAULT-LEBRUN (*la Mère rivale*), öfvers. *A.* 10 sept. 1808 . . . . 1.

Mohren i Venedig, *se* **Othello.**

1664. **Mohrerne i Spanien eller Barndomens välde,** skåd. (dram) 3 a., "med divertissement och stort spektakel", af PIXÉRÉCOURT (*les Maures d'Espagne, ou le Pouvoir de l'enfance*), öfv. af M. ALTÉN, musik af J. N. EGGERT, ballett af L. DELAND: *A.O.* 6 maj 1809 — 24 jan. 1835 . . . . 40.

1665. **Molincharts grannar,** lusts. 3 a. af MARC-MICHEL och DELACOUR (*les Voisins de Molinchart*), öfv. af H. F. APELBOM: *D.* 25 maj — 15 juni 1863 . . . . 6.

1666. **Mondecaus,** skåd. 5 a. af BRACHVOGEL (*Mondecaus*), öfv. af N. och B. SPANIER: *M.* 12 — 20 febr. 1859 . . . . 7.

Monsieur de sans façon, *se* **Cavallieren sans façon.**

1667. **Monsieur Hercules,** skämt 1 a. af BELLY (*Monsieur Hercules*), fritt öfv. af A. BOSIN: *H.* 24 — 28 juli 1863 . . . . . 5.

Montesquieu i Marseille, *se* Den **okände välgöraren.**

1668. **Montrose och Amelie,** dram 4 a. af FAUR (*Montrose et Amelie*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 28 g. 18 dec. 1789 — 26 apr. 1796; *D.* 10 g. 31 aug. 1810 — 16 maj 1813; *NKT.* 27 apr. 1813 o. 2 febr. 1814 . . . . 40.

Äfven annonserad: **Montrose och Amelie** eller **Kärleken, Vänskapen och Ädelmodet** — **Amelie och Montrose** eller **Kärleken och Vänskapen** — **Amelie och Montrose** eller **Kärleken och Ädelmodet.**

Mor Annika och Styrbom, *se* **Skärgårdsflickans bröllopp.**

Mor Bobi och skolmästaren, *se* **Sorgen för glädjen går.**

1669. **Mor Brita och spöket,** kom. 2 a., öfv. af A. F. RISTELL: *B.* 13 o. 15 nov. 1788; förändrad till 1 a. och kallad endast **Spöket:** *B.* 4 g. 19 febr. — 11 juni 1789 . . . . 6.

Ursprungligen benämnd: **Den spökande friaren.**

1670. **Mor och dotter,** skåd. 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Mutter und Tochter*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 26 mars o. 2 apr. 1848 . . 2.

1671. **Mor och döttrar** eller **Namnförvexlingen,** kom. 2 a. af J. GRANBERG: *M.* 7 g. 13 dec. 1847 — 9 apr. 1848; *S.* 3 g. 30 maj — 15 juli 1858; *L.* 6 g. 6 — 16 aug. 1858 . . . . 16.

1672. **Mor och son,** skåd. i 2 afd. och 5 a., efter FREDRIKA BREMERS

roman *Oreanerne* bearb. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Mutter und Sohn*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 9 g. 6 okt. 1846 – 4 jan. 1847; *D* 6 g. 5 juni 1854 – 19 juni 1855 . . . . 15.

1673. **Morbrodren dräng,** kom. med sång 1 a. af DUVAL (*l'Oncle valet*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af DELLA MARIA: *A.* 10 aug. 1802 — 10 dec. 1807 . . . . 8.

1674. **Morbror Per,** lusts. med sång 3 a. af BENEDIX (*der Vetter*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 20 g. 15 nov. 1848 – 24 okt. 1850; *D* 27 g. 25 juli 1853 – 15 sept. 1861 . . . . 47.

1675. **Morfar Guérin,** kom. 2 a. af LAURENCIN och DE CHY (*Grand-papa Guerin*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 19 mars – 4 apr. 1851 10

1676. **Morgens, Fischer!** vaud. 1 a. af LOCKROY och DE MORVAN (*Bonsoir, M:r Pantalon!*), efter W. FRIEDRICHS tyska öfvers. (*Guten Morgen, Herr Fischer!*) fritt bearb. af F. HEDBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 32 g. 31 aug. 1854 – 21 sept. 1856; = **Rosen på Kungsholmen,** lusts. med sång, efter den tyska öfvers. fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM: *S.* 4 g. 24 jan. — 26 febr. 1859 . . . . 36.

1677. **Mormodren,** kom. 3 a. af SCRIBE (*la Grand'mère, ou les Trois amours*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 7 jan. 1847 — 29 nov. 1849 . . . . 16.

1678. **Mormors dagbok** eller **Sidan tjugufyra,** kom. 1 a. af DE LEUVEN, THOUIN och V. LHÉRIE (*la Page 24, ou les Souvenirs de ma grand'mère*), efter DÖRRINGS tyska behandling (*Seite Vierundzwanzig, oder die Memoiren der Grossmutter*) öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 25 jan. 1843 — 4 jan. 1844 . . . . 9.

Morsdorés-skorna, *se* **Skomakaren.**

1679. **Mot- och medgång,** kom. 4 a., öfv. från tyskan: *D.* 13 — 24 aug. 1851 . . . . 6.

1680. **Motgång på motgång,** kom. 3 a. af PIGAULT-LEBRUN (*Contretemps sur contretemps*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 12 nov. 1808 — 11 nov. 1809 . . . . 6.

1681. **Motgångarne** eller **Oskyldig qvinnolist,** kom. 1 a. af LA GRANGE-CHANCEL (*les Contretemps,* kom. 3 a., sammandragen till 1 a. af PATRAT), öfv. af J. J. F. JENNINGS: *A.* 18 nov. 1801 — 30 jan. 1811 . . . . 22.

Motsägelse-andan, *se* **Gensägelse-andan.**

1682. **Mulatterne,** romantiskt skåd. på vers 5 a. af H. C. ANDERSEN (*Mulatten*), fritt öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *O.* 22 mars 1841 — 7 apr. 1842 . . . . 10.

1683. **Mumbo-Gumbo-Gonggong den store,** fars med sång och dans 1 a. af BÖGH (*Mumbo Gumbo Gonggong den Store,* till någon del efter *le Mandarin Hoang-Pouf ou l'Horoscope* af CAIGNEZ och DE BILDERBECK, samt *Schahabaham II* af DE LEUVEN och CARRÉ), bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER, ballett af A. SELINDER: *DP.* 88 g. 28 nov. 1859 — 27 dec. 1860; *L.* 20 g. 25 febr. 1861 — 28 nov. 1862; *D.* 5 g. 9 juni — 7 juli 1862 . . . . 113.

1684. **Munkorgen,** bagatell med sång 1 a., efter tyskan bearb. af N. och B. SPANIER, musik arr. af C. H. E. ÖBERG: *L.* 18 o. 21 dec. 1862 . . . . 2.

1685. De **muntra fruarne i Windsor,** komisk-fantastisk opera 3 a. af MOSENTHAL (*Die lustigen Weiber von Windsor,* efter SHAKSPEARE), öfv. af C. W. A. STRANDBERG, musik af NICOLAI, ballett af S. LUND: *O.* 18 maj 1857 — 26 febr. 1858 . . . . 12.

1686. **Muraren,** komisk opera 3 a. af SCRIBE och GERMAIN DELAVIGNE (*le Maçon*), öfv. af C. M. CRÆLIUS, musik af AUBER: *O.* 6 g. 3 — 13 apr. 1834; = öfv. af F. A. DAHLGREN: *O.* 17 g. 22 febr. 1861 — 16 juni 1863 . . . . 23.

1687. **Muraren Jerome** eller **Skatten,** kom. 2 a. af BAYARD och DE BIÉVILLE (*Jérôme le maçon*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 25 apr. — 2 nov. 1848 . . . . 3.

1688. **Murarn och banquiren,** kom. 3 a. af MASSON, F. THOMAS och BOURDEREAU (*le Maître maçon et le banquier*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 16 — 27 dec. 1846 . . . . 3.

1689. Den **musikaliske instrumentmakaren,** komiskt musikaliskt qvodlibet 1 a., sammansatt af L. P. WESTERDAHL: *M.* 29 apr. 1846 — 5 maj 1850 . . . . 3.

Utfördes af Westerdahl, som dervid lät höra åtskilliga musikstycken på violin, flöjt, violoncell, kontrabas, tenorbasun, valdthorn, guitarr, tuba, trumpet, kenthorn, cornett, fagott, oboe, klarinett, mandolin, pukor, nyckelharpa, piccola, rörpipa, bockhorn, säckpipa, lergök, cigarrmunstycke, "käpp med tillbehör", "två tomma näfvar" m. m.

1690. Den **musikaliske skräddaren,** op. com. 1 a. af VILLIERS

och Gouffé (*le Bouffe et le tailleur*), öfvers., musik af Gaveaux: *NKT* 9 g. 24 nov. 1813 — 20 mars 1814; *D.* 50 g. 17 juli 1814 — 4 sept. 1832; *M.* 3 g. 10 — 19 okt. 1845; *L.* 14 g. 10 febr. — 27 mars 1859 . . . . 76.

1691. **Musikvurmen,** lyrisk kom. 1 a. af Grenier (*la Mélomanie*), öfv. af C. Envallsson, musik af Champein: *A.* 56 g. 15 dec. 1796 — 18 sept. 1820; *O.* 9 g. 23 maj 1799 — 6 jan. 1834 . . 65.

1692. De **Musulmanniske pelegrimerne eller Det oförtänkte mötet,** op. com. 3 a. af L. H. Dancourt (*Ali et Rezia, ou la Rencontre imprevue*, hvartill ämnet är hemtadt från *les Pelerins de la Mecque* af Le Sage och d'Orneval), öfv af C. Envallsson, musik af Gluck: *Mb.* 20 juni 1786 — 15 maj 1796 . . 37.

Äfven annonserad: **Pelegrimerne eller Caravanen till Mecca.**

Muvemang mot vett och vilja, *se* **Kur för stationära.**

Mycket besvär för ingenting, *se* **Skiljeväggen.**

1693 **Mycket väsen för ingenting,** kom. 1 a. af Görner (*Ein grosser Zwist um eine Kleinigkeit*), öfvers. *C* 17 — 19 sept. 1862 . 3.

1694. Den **mystifierade brunnsgästen,** kom. 1 a. af Scribe och N. P Duport (*la Dugazon, ou le Choix d'une maîtresse*), öfv. af F. N. Berg: *D* 28 juli 1836 — 17 juni 1837 7

1695. **Mågarne,** kom. på vers 5 a. af C. G. Etienne (*les Deux gendres*), öfv. af H. A. Kullberg: *A.* 19 febr 1814 — 29 sept. 1820 . 18.

Målaren i pant, *se* **Lantara.**

1696. **Målaren kär i sitt modell,** op. com. 2 a. af Anseaume (*le Peintre amoureux de son modèle*), öfv. af C. Envallsson, musik af Duni: *E.* 14 g. 31 aug. 1782 — 4 juni 1783; *H.* 10 juli o. 30 aug. 1783; *Mb.* 18 g. 5 sept. 1786 — 19 aug. 1791 . . 34.

Det säges, att vid uppförandet af detta stycke den bekante Thorild blifvit af en skådespelare härmad och förlöjligad.

1697. **Målaren och modellerna,** kom. med sång 2 a. af Bouilly (*Une folie*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af Méhul: *A.* 67 g. 1 febr. 1804 — 10 febr. 1816; *O* 63 g. 31 maj 1811 — 4 apr. 1863 . . . . 130.

Jfr **Ungdom och dårskap.**

1698. **Många vänner, lite vänskap,** kom. 4 a. af Sardou (*Nos intimes*), fritt öfv. af L. Stjernström: *M.* 29 apr. — 16 okt. 1862 . 13.

1699. **Mäklaren** eller **Man bör predika med exempel,** lusts. 1 a. af DE BEAUNOIR (*Jérôme pointu*), imit. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 13 aug. 1790 — 25 aug. 1794 . . . . 23.

Undergick vid 5:e representationen, den 20 sept. 1790, "märkelig förändring".

Märta Baner och Lars Sparre, *se* **Gustaf Adolfs ädelmod.**

Mäster Galochard och hans hustru, *se* **Skomakaren och hans fru.**

1700. **Mäster Smith** eller **Aristokrater äro vi alla,** skåd. 5 a. af J. JOLIN: *O.* 8 febr. 1847 — 10 juni 1863 . . . . 42.

N.

Namnförvexlingen, *se* **Mor och döttrar.**

1701. **Namnsdagen,** kom. 3 a. af O. KEXÉL: *A.* 18 febr. — 4 mars 1795 . . . . 3.

Namnsdags-surprisen, *se* **Almanachan.**

1702. **Nanine,** kom. 3 a. af VOLTAIRE (*Nanine, ou le Préjugé vaincu*, hvartill ämnet är hemtadt ur RICHARDSON's roman *Pamela*), öfv. af B. G. WESTBERG: *D.* 12 juni 1803 — 26 aug. 1809 . . 4.

Annonserades vid sista föreställningen: **Nanine** eller **Seger öfver fördomen.**

1703. **Napoleon och general Bertrand på St. Helena,** dialog af K. A. NICANDER: *M.* 18 apr. 1843 . . . . 1.

1704. **Narcisse Rameau,** tidsmålning 5 a. af BRACHVOGEL (*Narcisse Rameau*), öfv. af N. och B. SPANIER: *M.* 1 dec. 1856 — 12 jan. 1862 . . . . 24.

Den **narrade abbén,** *se* Den **Obetänksamma.**

1705. Den **narrade filosofen,** kom. 1 a. *S.* 14 o. 16 febr. 1858 . . 2.

1706. Den **narrade friaren,** kom. med sång 2 a., "musik af en amatör": *D.* 22 g. 25 juni 1809 — 20 juli 1813; *NKT.* 28 okt. 1813 . 23.

Den **narrade Juden,** *se* **Diederich Menschenskräck.**

De **narraktige händelser** eller **Tvätthuset,** *se* Det **Holländska tvätthuset.**

1707. **Natalia,** dram 4 a. af MERCIER (*Natalie*), öfvers. *D.* 22 maj 1812 ("andra gången") . . . . *an.* 1.

1708. **Nathan den vise,** dramat. dikt 5 a. af Lessing (*Nathan der weise*), öfv. af F. A. Dahlgren: *M.* 2 — 26 mars 1863 . 10.

National-divertissementet, *se* **Ett national-divertissement.**

1709. **Natt och morgon,** dram 5 a., efter Bulwer's roman *Night and Morning* bearb. af Ch. Birch-Pfeiffer (*Nacht und Morgen*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 19 jan. 1844 — 30 sept. 1856. . . . 21

1710. **Nattlägret i Granada,** romantisk op. 2 a. af J. K. von Braun (*das Nachtlager in Granada*, bearb. efter ett skåd. med samma titel af Kind), öfv. af F. Ahlberg, musik af K. Kreutzer: *O.* 29 febr. — 5 mars 1860 . . . . 3.

Nattäfventyren, *se* **Carl och Marie.**

1711. **Nattäfventyret,** bagatell 1 a. af Lockroy och A. Bourgeois (*Passé minuit*), öfv af F. N. Berg: *O.* 21 okt. 1839 (då stycket uthvisslades); — **En faslig natt,** skämt 1 a. med sång, efter Overskou's danska öfvers. (*En Nattegjæst*) fritt af Aug. Säfström, musik arr. af J. Barck: *L.* 10 g. 28 febr. — 26 mars 1860 11

1712. **Natur och skyldighet,** dram 5 a. af Pelletier-Volmeranges (*le Devoir et la nature*), öfv. af J. S. Ahlgren: *A.* 20 g. 8 aug. 1805 — 21 febr. 1813; *O.* 8 g. 6 nov. 1830 — 21 nov. 1833 . 28.

Naturens dotter, *se* **Louise och Walborn.**

Naturens röst, *se* **Tjufskytten.**

1713. **Naturens seger,** dram 2 a. *D.* 9 juli — 3 sept. 1802 . . 6.

"Auktorn" (öfversättaren? J. W. Spetz?) spelade som amatör en roll i stycket den 21 juli.

1714. **Necken eller Elfspelet,** romantisk opera 3 a. af J. H Meijersson, musik af J. van Boom: *O.* 11 — 19 maj 1844 . . 4.

Neckens dotter, *se* **Urdur.**

1715. **Negerslafvarne,** dramatiserad historiemålning 5 a., med divertissement af sång och dans, af Kotzebue (*die Negersclaven*), öfv. "med någon ändring enlig auctors plan" af G. Eurén: *Mb.* 17 sept. 1796 — 22 maj 1798 19

1716. **Nej!** vaud. 1 a. af Heiberg (*Nei!*), öfv. af Th. Clancey: *D.* 25 g. 15 juni 1839 — 21 aug. 1844; *K.* 5 g 27 dec. 1839 — 8 apr. 1842; *O.* 7 g. 2 juni 1843 — 11 maj 1855; *S.* 7 g. 7 maj — 3 juni 1855; *L.* 4 g. 11 — 16 febr. 1860. . . . . 48.

1717. **Nej, det är för tokigt!** lustsp. 1 a., efter SELBY (*My friend in the straps*) bearb. af GRÄSER (*Allzu toll*) och från tyskan fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *L.* 20 okt. 1859 — 6 febr. 1860 . 16.

1718. **Neptun och Amphitrite,** opera-ballett 1 a., till större delen öfv. från franskan af G. G. ADLERBETH, musik till någon del komp., men hufvudsakligen arr. af H. F. JOHNSEN, ballett af L. GALLODIER: *B.* 24 apr. 1775 . . . . *an.* 1.

1719. **De Nerfretlige,** kom. 3 a. af BARRIÈRE och SARDOU (*les Gens nerveux*), fritt öfv. med originalkupletter af L. JOSEPHSON: *S.* 16 — 22 okt. 1860 . . . . 6.

1720. Den **Nerfsvaga,** kom. 1 a., från tyskan fritt öfv. af C. W. TIGERSKÖLD: *A.* 8 g. 24 maj 1824 — 26 aug. 1825; *O.* 6 apr. 1826 o. 9 febr. 1827; *D.* 31 juli 1834 . . . . 11.

1721. **Nina** eller **Den af kärlek svagsinta,** kom. med sång 1 a. af MARSOLLIER (*Nina, ou la Folle par amour*, efter en berättelse, med öfverskrift *La nouvelle Clémentine*, i D'ARNAUDS *les Délassemens de l'homme sensible*), öfv. af C. STENBORG, musik af DALAYRAC: *Mb.* 52 g. 8 dec. 1792 — 1 febr. 1799; *A.* 7 o. 10 aug. 1803; *D.* 23 o. 25 aug. 1820 . . . . 56.

1722. **Ninette** eller **"Allt hvad jag har öfrigt för att få en man",** kom. 1 a. af DENNERY och EUG. CORMON (*Marjolaine*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 29 okt. — 17 nov. 1844 . . . . 3.

1723. **Niotionio får och en herde,** kom. 1 a. af VANDERBURCH (*Quatre-vingt-dix-neuf moutons et un Champenois*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 3 maj o. 14 juni 1840; *K.* 3 g. 9 — 13 febr. 1840 . . 5.

1724. **Nipperboden,** vaud. 1 a. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 27 juni — 3 aug. 1851 . . . . 7.

1725. **Nisse och Nubbe** eller **Tomtegubbarne,** ett litet skämt i 1 a. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 7 nov. 1859 — 16 dec. 1866 . . . . 13.

1726. **Njugg spar och fan tar** eller **Åldrarnes dårskaper,** op. com. 2 a. af C. ENVALLSSON (en del af 2:a akten imit. efter PLAUTI *Mostellaria*), musik af J. D. ZANDER: *E.* 14 g. 17 febr. — 2 okt. 1784; *Mb.* 24 g. 17 nov. 1784 — 31 juli 1791; *D.* 14 o. 15 sept. 1819 . . . . 40.

Äfven annonserad endast **Åldrarnes dårskaper.**

1727. **Norma,** op. seria 2 a. af ROMANI (*Norma*), öfv. af N. W.

af Wetterstedt, musik af Bellini: *O.* 19 maj 1841 — 11 juni 1858 . . . . 51.

1728. **Notariens damma**, skämt 1 a. med sång, efter tyskan af Aug. Säfström, musik arr. af G. Stolpe: *L.* 2 nov. 1858 — 17 mars 1859 . . . . 15.

1729. **Nu ska' vi roa oss!** lusts. med sång 4 a. af Nestroy (*Einen Jux will er sich machen*), bearb. af F. N. Berg, kupletter af C. A. Ramström, musik dels komp. dels arr. af J. N. Ahlström: *M.* 32 g. 14 maj 1845 — 17 maj 1860; *D.* 4 juli 1854 . . . 33.

1730. **Nu är hin lös** eller **Metamorphoserna**, kom. på vers med sång 3 a. af J. M. Sedaine (*le Diable à quatre, ou la Double metamorphose*, som är en imitation efter ett engelskt stycke), fritt öfv. af C. Envallsson, musik af åtskilliga kompositörer: *Mb.* 3 juni — 29 aug. 1787 . . . . 5.

Äfven annonserad: **Nu är hin lös eller Den dubbla förvandlingen.** — Jfr **Det lyckliga trolleriet.**

Nu äro vi sams, *se* **Toreadoren.**

1731. **Numro 5,** lusts. med sång 1 a. af Görner och Belly (*Eine Hôtelgeschichte, oder Nr. 5*), bearb. af Uller [J. F. Lundgrén], musik arr af O. de Wahl: *S.* 4 g. 12 — 15 apr. 1861; = **Mitt öde! eller Numro 5,** lusts., fritt öfv. och lokaliseradt af A Bobin: *C.* 5 g. 18 — 28 sept. 1861 9

1732. **Numro 7!** kom. 2 a. af Görner (*English*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 40 g. 14 juli 1852 — 18 juni 1856; = **En engelsk kärlek,** kom. 1 a., efter Alex. Dumas (*l'Honneur est satisfait*, — endast en bearb. af Görners stycke, hvilken Dumas utgifvit för original) öfv. af L. Granberg: *M.* 7 o. 18 juni 1859; = **Sättet att grundligt lära sig Engelska,** lusts. 2 a., öfv. från det tyska arbetet: *H.* 4 g. 19 — 24 juni 1859 . . . . . 46.

1733. **Numro 777** eller **Lotteri på fast egendom,** kom 1 a. af Picard och Radet (*la Maison en loterie*), efter K. Lebrun's tyska bearb. (*Nummer 777*) fritt öfv. af C. W. Tigerskiöld: *A.* 8 g. 27 maj — 21 nov. 1825; *O.* 47 g. 8 dec. 1825 — 7 sept. 1845; *M.* 12 g. 8 nov. 1845 — 8 maj 1854; *D.* 26 sept. 1848; *S.* 3 g 21 — 24 mars 1858; *L.* 9 maj 1858 . . . . 72.

1734. **Nunnorna** eller **Besökelseklostret,** op. com. 2 a. af Picard (*les Visitandines*), öfv. af D. G. Björn, musik af Devienne:

Mb. 56 g. 22 febr. 1794 — 5 apr. 1799; kom. med sång: *O.* 20 g. 27 apr. 1801 — 20 okt. 1834; *A.* 50 g. 7 sept. 1801 — 23 sept. 1825 . . . . 126.

1735. **Nürnbergerdockan,** op. com. 1 a. af DE LEUVEN och DE BEAUPLAN (*la Poupée de Nuremberg*), öfv. af C. W. A. STRANDBERG, musik af ADAM: *O.* 54 g. 25 nov. 1858 — 20 juni 1863; *H.* 7 g. 26 juli — 15 aug. 1863 . . . . 61.

1736. Den **nya Blåskägg** eller **Det hemlighetsfulla kabinettet,** kom. med sång 1 a. af ANGELY (*Herr Blaubart, oder Das geheimnissvolle Cabinet*), öfv. af G. NORSTEDT, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 9 o. 13 maj 1836 . . . . 2.

Den **nya dame-toiletten,** *se* **Bloomerismen.**

1737. Den **nya Don Quichotte,** komedi-parad 1 a. af CARMONTELLE (*le Petit Don Quichotte*), imit. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 3 aug. — 17 okt. 1787 . . . . 7.

1738. Den **nya Don Quichotte,** kom. med sång 2 a. af BOISSEL (*le Nouveau Don Quichotte*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af CHAMPEIN: *A.* 16 o. 27 nov. 1804 . . . . 2.

1739. Den **nya egendomsherrn,** kom. med sång 1 a. af CREUZÉ DE LESSER och J. F. ROGER (*le Nouveau seigneur de village*), öfv. af J. C. PUKE, musik af BOIELDIEU, dansdivertissement af LEDET: *O.* 18 g. 20 jan. 1818 — 11 maj 1834; *A.* 10 nov. 1825; = öfv. af F. A. DAHLGREN: *O.* 4 g. 13 dec. 1861 — 1 febr. 1862 . 23.

Den **nye Eginhard,** *se* **Snöfallet.**

1740. **Nya garnisonen** eller **Karnevalsskämtet,** vaud. 1 a. af THÉAULON och ARMAND DARTOIS (*les Femmes soldats, ou la Forteresse mal défendue*), på tyska bearb. af ANGELY (*Sieben Mädchen in Uniform*), derifrån öfv. på danska af HEIBERG (*Syv militaire Piger*) och från danskan på svenska af B. VON BESKOW (verserna) och J. W. BERGMAN (prosan), musiken vald af VON BESKOW och arr. af J. F. BERWALD: *O.* 96 g. 8 apr. 1831 — 7 nov. 1861; = **Den nya garnisonen** eller **Sju flickor i uniform,** lusts. med sång, efter ANGELY's bearb. öfv. af E. W. DJURSTRÖM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 11 g. 11 — 25 juli 1860 . . . 107.

1741. Den **nya kommendanten,** tillfällighetsstycke med sång i 2 tablåer af C. W. OUCHTERLONY, musik dels komp. dels arr. af J. W. SÖDERMAN: *S.* 24 jan. — 11 nov. 1855 . . . . 19.

1742. Det **nya lotteriet,** kom. 1 a., öfv. af C. Wildner: *D.* 5 juli 1826 — 29 sept. 1830 . . . . 16.

1743. Den **nya regements-chefen,** kom. 1 a. af Mélesville, Gabriel och Angel (*Un colonel d'autrefois*), öfv. af A. E. Widegren: *D.* 6 g. 7 — 31 juli 1841; **En öfverste i fordna dagar,** öfv. af N och B. Spanier: *O.* 13 g. 8 mars 1838 — 5 mars 1860 . . 19.

1744 **Nya secten,** moraliskt lusts. 1 a. af C. Envallsson: *E.* 6 mars 1769 — 4 apr. 1769 . . . . 11.

Detta stycke skrefs i anledning af ett i Stockholm bildadt sällskap, som kallade sig *Valmenande Bröder*, "ett slags separatister, hvilka, under påstående att förbättra religionen, togo bort några dess väsendtligaste artiklar och satte mystiska grundsatser i stället, tagna ur Böhmes och hans likars skrifter. Desse separatister voro nästan alle af pöbeln, och hade till hufvudman en silkesväfvaregesäll, som hette Collin. Ansedt ett dylikt sällskap icke kunde väcka stor uppmärksamhet ibland klasser af hederligare medborgare, fogade dock polisen anstalt till allmänna rons bibehållande". (*Stockholmsposten.*)

Den **nya uppfinningen,** *se* **Kärleksdrycken.**

1745. Den **nya vattenkuren,** lusts. 3 a. med kupletter af O. Hyckert: *M* 26 o. 28 jan. 1846 . . . . 2.

1746. Den **nya öfversten,** kom. 1 a. af Scribe och Germain Delavigne (*le Colonel*), fritt öfv. af E. A. Peyron: *A.* 16 g. 30 apr. 1822 — 17 nov. 1825; *O.* 12 g. 17 okt. 1831 — 19 apr. 1841; *D.* 8 sept. 1835; *L.* 22 aug. 1858 . . . . 30.

Det **nyaste korporalskapet,** *se* **Skarpskyttarne.**

1747 **Nybyggarne i Normandiet,** lyrisk kom. 2 a. af Piis och Barré (*les Solitaires de Normandie*), imit. af C. Envallsson, musik af flere mästare: *A.* 21 jan. 1796 — 17 jan. 1798 . . 8.

Nybygget, *se* **Colonien.**

Nyckeln till kassakistan, *se* **När fruntimren gråta.**

Den **Nyfikna,** *se* **Siri Brahe och Johan Gyllenstjerna.**

De **nyfikna fruntimren,** *se* **T. o. S.-Orden.**

1748. Den **nymodige doctoren** eller **Animale magnetismen,** kom. 3 a. af Dumaniant (*le Médecin malgré tout le monde*), öfv. af C. Stenborg: *Mb.* 22 aug. 1788 — 24 mars 1790 . . . . . . 8.

Äfven annonserad. **Magnetismen** eller **Den nymodige doctoren.**

1749. Den **nymodige läkaren,** lusts. i 1 öpning: Bergstrahlska huset [illegible] febr 1769; **De nymodiga läkarena** (*les Médecins à*

la mode), lusts. i 1 afhandling: Theatern vid Jerntorget 28 jan. 1770 . . . . 2.

1750. **Nyttan af maskerader,** kom. 2 a. af Scribe, Eug. Cormon och Grangé (*Un mari qui se dérange*), öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 4 g. 5 — 19 mars 1848; = **Min man går bort!** efter Börnstein's tyska behandling (*Mein Mann geht aus*) öfv. af I. Högfeldt: *H.* 12 g. 26 juli — 18 sept. 1857 . . . . 16.

1751. **Nyårsgåfvan,** kom. 1 a. af Patrat (*le Présent, ou l'Heureux quiproquo*), öfv. af L. Hjortsberg: *A.* 24 o. 27 mars 1802, 5 o. 8 jan. 1818 . . . . 4.

1752. **Nyårskommittén,** skämt 1 a. med sång, af F. Hedberg, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 1 jan. — 8 febr. 1859 . . . 18.

1753. **Nyårsmaskeraden,** skämt 1 a. med körer och kupletter, af A. Lindeberg, musik af J. N. Ahlström: *M.* 1 — 11 jan. 1846 . 7.

1754. **Nyårsmaskeraden,** skämt 1 a. med sång, af R. Wall: *L.* 1 — 12 jan. 1860 . . . . 8.

1755. **Nyårsmorgonen i Storkyrkotornet,** tillfällighetsskämt 1 a. med sång, planen af S. A. Hedlund, utarbetningen och kupletterna af C. H. Rydberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 1 — 7 jan. 1852 . . . . 4.

1756. **Nyårsmötet,** en fjerdedels timmas skämt 1 a. *M.* 1 — 9 jan. 1844 . . . . 4.

1757. **Nyårsnatten** (äfven: **Midnatten**), kom. med sång 1 a. af Desaudras (*Minuit*), öfv. af G. af Wetterstedt: *A.O.* 27 apr. 1802 — 4 jan. 1828 . . . . 31.

1758. **Nyårsnatten på Mosebacke,** tillfällighets-trolleri 1 a. med sång, af F. Hedberg, musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *S.* 1 jan. — 13 mars 1856 . . . . 33.

1759. **Nyårsnatten 1857,** allegoriskt skämt 1 a. af H. Bjursten, med slutkupletter af A. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *L.* 1 — 19 jan. 1857 . . . . 14.

1760. **Några timmar på Kronoborgs slott den 29 oktober 1658,** dramatiskt utkast i 2 afd. (ur "Svenska Flottans Minnen") af Oscar Fredrik, musik (inledning och mellanspel) af J. A. Söderman: *M.* 27 sept. 1858 — 3 jan. 1859 . . . . 4.

När damerna föra krig, *se* Den **Proskriberade.**

1761. **När fruntimren gråta,** kom. 1 a. af SIRAUDIN och THIBOUST (*les Femmes qui pleurent*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 3 g. 3 — 9 jan. 1859; — **Nyckeln till kassakistan,** fritt öfv. med kupletter af E. WALLMARK, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 17 g. 28 jan. 1860 — 4 nov. 1861 .... 20.

1762 **När kärleken slocknar...,** kom. 1 a. af LAURENCIN och M*** (*Quand l'amour s'en va...*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 18 jan. 1844 — 13 okt. 1861 .... 23.

1763. **När man inte har möbler,** skämt 1 a. med sång, af BITTNER (*Möbel-Fatalitäten*), öfv. af J. FLODMARK: *L.* 10 nov. 1860 — 26 jan. 1861 .... 39.

1764. **När man inte har pengar,** lusta. med sång 4 a. af F. HEDBERG, musik dels komp. dels arr af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 12 g. 25 febr. 1853 — 20 mars 1854; *S.* 9 g. 7 febr. — 12 mars 1857 . 21

1765. **När man tappat sin börs,** kom. 1 a. af MARC-MICHEL och LAURENCIN (*Quand on attend sa bourse*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 8 g. 19 okt. — 6 nov 1853; *L.* 7 g. 1 mars — 2 maj 1857; — **Han väntar på sin börs,** kom. med sång, fritt öfv. af I. C. M. FLODMAN, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 5 g. 14 — 29 dec. 1860 . 20.

Nöd utan bekymmer och bekymmer utan nöd, *se* Den Tyska baron.

O.

1766. Den **obebodda ön,** kom. på vers 1 a. af COLLET DE MESSINE (*l'Isle deserte*, imit. af METASTASIO's *l'Isola disabitata*), öfvers. *Mb.* 29 maj 1789 .... 1.

1767. De **Oberoende,** kom. 3 a. af SCRIBE (*les Independants*), öfv af MÖRNER: *K* 27 — 31 jan. 1842 .... 3.

1768. **Oberon,** fantastisk op. 3 a., engelsk libretto af PLANCHÉ (*Oberon*), från en fransk bearb. öfv. af C W. A. STRANDBERG, musik af VON WEBER, ballett af AUG. BOURNONVILLE: *O.* 21 maj 1858 — 28 sept. 1862 33

1769. Den **Obetänksamma** eller **Den narrade abbéen,** kom. 1 a. af MONNET (*l'Inconsequente, ou le Fat dupe*), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 31 g. 19 okt. 1790 — 14 dec. 1798; *A.* 24 g. 3 juli 1799 — 1 nov. 1819 .... 55.

1770. De **Obetänksamme** eller **Den lefvande döde,** kom. 3 a. af

Andrieux (*les Etourdis, ou le Mort supposé*), öfv. af L. Hjortsberg: *A.* 33 g. 11 maj 1798 — 27 nov. 1805; = **Den föregifne döde**, öfv. på vers af J. E. Remmer: *O.* 6 g. 7 febr. 1828 — 30 jan. 1829 . . . . 39.

1771. De **obudne gästerne**, lusts. med sång 1 a. af Duval (*le Souper imprévu, ou le Chanoine de Milan*), fritt öfv. "af en anonyme": *D.* 48 g. 21 aug. 1801 — 22 juli 1827; *NKT.* 4 g. 24 apr. 1813 — 13 jan. 1814 . . . . 52.

Äfven annonseradt: **Den släta** (eller **snåla**) **presten i Mejland; Caniken i Mäjland; Canonicus i Mayland** eller **De obudne gästerne.**

1772. **Och ändå rör det sig!** borddansnings-försök 1 a. med sång, af C. H. Rydberg, musik arr. af C. L. H. Winckler: *H.* 3 o. 4 aug. 1853 . . . . 2.

1773. **Också en Orpheus i underjorden,** skämt 2 a., med sång och dans, af Aug. Säfström, musiken arr. af E. Becker, dansen af A. Selinder: *DP.* 25 g. 28 dec. 1860 — 29 jan. 1861; *L.* 21 g. 3 febr. — 13 dec. 1861; *D.* 4 o. 5 aug. 1862 . . . . 48.

1774. **Också en profet!** lusts. med sång 2 a. (indelade i 5 tablåer) af C. H. Rydberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 30 g. 26 jan. 1853 — 17 apr. 1854; *L.* 14 g. 2 okt. 1859 — 27 mars 1860 . . . . 44.

Också ett Parisäpple, *se* Det **sällsamma testamentet.**

1775. **Också många vänner, litet vänskap,** lusts. 1 a. af Siraudin och E. Blum (*Nos bons petits camarades,* parodi på *Nos intimes*), öfv. med kupletter af H. F. Apelbom, musik af J. E. Gille: *H.* 27 juli — 24 aug. 1862 . . . . 9.

Jfr **Många vänner, lite vänskap.**

1776. **Oculisten,** kom. 1 a., "burlesk imitation af *Valerie*" af G. Lagerbjelke: *A.* 10 sept. — 29 nov. 1824 . . . . 6.

Jfr **Valerie.**

1777. **Oden** eller **Asarnes utvandring,** trag. på vers 5 a. af C. G. af Leopold: *B.* 13 g. 16 mars 1790 — 14 febr. 1792; *A.* 9 g. 23 febr. 1798 — 22 nov. 1806, 12 febr. 1821 o. 15 sept. 1825; *O.* 24 nov. o. 3 dec. 1820 . . . . 24.

1778. **Oden i Svithiod,** trag. på vers 5 a., med chorer, af G. A. Brakel, musik af J. F. Berwald: *O.* 1 dec. 1826 — 31 mars 1830 . 9.

1779. **Œdip i Athen,** lyrisk trag. (stor opera) 3 a. af N. F. Guil-

LARD (*Œdipe a Colone*, efter VOLTAIRE), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af SACCHINI, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 1 nov. 1800 — 27 dec. 1886 . . . . 46.

1780. **Œdipe,** trag. 3 a., med körer, af G. G. ADLERBETH, musik af F. UTTINI och J. M. KRAUS: *B.* 10 o. 16 mars 1793 . . 2.

Det **oförmodade giftermålet,** *se* **Marquis Tulipano.**

1781. Den **oförmodade hemkomsten,** kom. 1 a. af REGNARD (*le Retour imprévu*, imit. efter PLAUTI *Mostellaria*), öfv. af C. G. SCHYLANDER: *A.* 13 juli 1796 — 22 okt. 1800 . . . . 23.

1782. De **oförmodade händelserna,** "dramatiskt skåd." 5 a., svenskt original: *Mb.* 9 apr — 20 maj 1796 . . . . 3.

1783. De **oförmodade händelserna,** kom. med sång 3 a. af D'HÈLE (*les Evenements imprevus*, hvartill ämnet är hemtadt från ett gammalt ital. stycke *Di peggio in peggio*), öfv. af C. STENBORG, musik af GRÉTRY: *A.* 27 okt. 25 nov. 1800 . . . . 3.

1784 Den **oförmodade upptäckten,** kom. 3 a., öfv. af J. M. LANNERSTJERNA: *B* 23 febr. — 25 mars 1788 . . . . *an.* 4.

Enligt SCHYLANDERS uppgift spelad 6 gånger

1785. Det **oförmodade vadet,** kom. 1 a. af J. M. SEDAINE (*la Gageure imprévue*, efter en novell af SCARRON), öfv. af D. G BJÖRN: *Mb.* 17 g. 25 juni 1787 — 31 jan. 1797; **Det oförsigtiga vadet,** öfv. af J. G. DE LA GARDIE: *A.* 8 g. 13 nov. 1793 12 dec. 1794; **Det oförtänkta vadet,** öfv. af G. ELGSTRÖM: *O.* 4 g 23 febr. — 13 nov. 1829 . . . . 29.

1786. Det **oförnuftiga försöket,** kom. 1 a. af F. B. HOFFMAN (*la Folle épreuve*), fritt öfv af D. G BJÖRN: *Mb.* 50 g. 3 maj 1789 — 2 dec. 1798; *A.* 13 g. 24 juli 1799 - 2 juli 1800 . . 63.

Det **oförsigtiga vadet,** *se* Det **oförmodade vadet.**

Det **oförtänkta mötet,** *se* De **Muselmanniske pelegrimerne.**

Det **oförtänkta vadet,** *se* Det **oförmodade vadet.**

Den **oförväntade mågen,** *se* **Välgörandet på prof.**

1787. Den **ogrundade svartsjukan,** kom. 2 a. af WEZEL (*Ertappt, ertappt!*), imit. af N. B. SPARRSCHÖLD: *B.* 12 g. 6 aug. 1789 — 5 mars 1791; *O.* 6 mars 1793 . . . . 13.

1788. De **Okända,** kom 3 a. af HOLBERG (*de Usynlige*), öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 6 juli 1857 — 15 aug. 1861 . . . . 32.

1789. Den **Okända**, op. seria 2 a., indelade i 7 tablåer, af ROMANI (*la Straniera*), öfv. af N. W. AF WETTERSTEDT, musik af BELLINI, ballett af A. SELINDER: *O.* 23 jan. — 29 mars 1841 . 9.

1790. De **Okände** eller **Verldsförakt och ånger**, dram 5 a. af KOTZEBUE (*Menschenhass und Reue*), bearb. af D. G. BJÖRN: *B.A.O.* 110 g. 30 juni 1791 — 10 mars 1836; *D.* 13 juni 1818 . 111.

1791. Den **okände beskyddaren**, kom. 1 a. af SCRIBE (*la Protégée sans le savoir*), öfv. af F. N. BERG, musik af J. F. BERWALD: *O.* 8 — 30 sept. 1847 . . . . 3.

1792. Den **okände sonen**, dram 5 a. af KOTZEBUE (*das Kind der Liebe*), fritt öfv. af G. EURÉN: *A.* 56 g. 23 aug. 1794 — 21 nov. 1825; *O.* 12 g. 19 nov. 1815, 19 dec. 1825 — 11 sept. 1837; *M.* 20 o. 22 febr. 1844; *S.* 6 g. 5 — 23 juli 1854 . . . . 76.

1793. Den **okände välgöraren** eller **Montesquieu i Marseille**, dram (kom.) 3 a. af PILHES (*le Bienfait anonyme*), öfv. af J. S. AHLGREN: *A.* 14 nov. 1801 — 10 nov. 1802 . . . . 8.

Annonserades vid första föreställningen endast **Den okände välgöraren**.

1794. **Olle Nötboms förtviflan**, kom. med sång 1 a., efter DORVIGNY (*le Désespoir de Jocrisse*) bearb. på tyska af KOLLER (*das Hausgesinde*) och derifrån öfv. af M. ALTÉN (med ändringar och tillägg af G. C. F. LÖWENHJELM), musik af A. FISCHER: *O.* 9 okt. 1815; *A.* 10 g. 13 okt. 1815 — 23 sept. 1817 . . . 11.

Kallades ursprungligen **Domestikerna**.

1795. **Olyckan och ädelmodet**, dram 1 a., från franskan öfv. af C. ENVALLSSON: *A.* 16 juli o. 10 aug. 1800 . . . . 2.

1796. **Olycklig för sin skönhet**, lusts. med sång 1 a., efter GLÜCKSTAD (*Altfor smuk!* från franskan) öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *L.* 22 jan. — 7 febr. 1857 . . 9.

De **Olycklige** eller **Falkslägten**, *se* **Arfvet** eller **De olycklige**.

Den **olyckliga kärleken**, *se* **Brynilda**.

Den **olycklige skräddaren**, *se* **Kärlek utan strumpor**.

1797. **Olympie**, trag. på vers 5 a. af VOLTAIRE (*Olympie*), öfv. af J. H. KELLGREN: *B.* 3 g. 7 jan. — 9 febr. 1792; *A.* 7 g. 17 maj 1800 — 18 okt. 1808; *O.* 4 mars 1812 . . . . 11.

1798. **"Om man vill eller inte!"** kom. 1 a. af BARBIER (*Bon

gré, mal gré), öfv. af A. W. LINDEBERG: *O.* 9 nov. 1849 — 3 febr. 1850 . . . . 4.

1799. **Omeletten,** kom. 1 a. af DUVERT och BOYER (*l'Omelette phantastique*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M* 14 g. 9 apr. 1848 — 5 dec. 1854; *H.* 4 g. 10 — 15 sept. 1851 . . . . 18.

Den **omyndiga flickan,** *se* **Pupillen.**

1800. De **Omyndige,** dram 5 a. af IFFLAND (*die Mündel*), öfvers. *NKT.* 12 o. 16 febr 1814; *D* 6 juni 1816. . . . . 3.

1801. Den **omåtteligit girige och plumpe,** kom. i 3 öppningar, öfv. från tyskan: *H.* 30 aug. 1779 . . . . 1.

1802. Den **omöjliga duellen,** kom. 1 a. af MARTAINVILLE (*le Duel impossible*), öfvers. *A.* 8 maj 1805 — 10 jan. 1806 . . 5.

1803. Det **omöjliga valet,** dram 1 a. af DE JAURE (*l'Incertitude maternelle, ou le Choix impossible*), öfv. af A. DE BROEN: *A.* 17 nov. — 2 dec. 1798 . . . . 3.

1804. **Omöjligt att bevaka en qvinna,** lusts. 2 a., efter franskan, fritt öfv. af C. G. MICHAL: *D* 20 juli — 9 aug 1858 . . . 10.

Den **Ondes besegrare,** *se* **Den . . .**

Onda ögons magt, *se* **En jettatore.**

1805. Den **ondsinta hustrun,** kom. med sång 1 a. af C. G ETIENNE (*la Jeune femme colère*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik dels komp. dels arr. af J. B. STRUWE: *A.* 49 g. 21 mars 1808 — 5 sept. 1825; *O.* 32 g. 10 dec. 1810 - 28 okt. 1841; *S* 7 g. 1 febr. 1854 — 12 apr. 1855; *DLC.* 4 okt. 1856. . . . . 89.

1806. **Onkel sofver,** skämt 1 a. med sång, af ANGELY (*der Onkel schläft*), öfvers. *L.* 12 · 26 nov. 1861 . . . . 6.

1807 **Onkel är diplomat,** kom. 1 a. af OVERSKOU (*Et Mageskifte*), fritt öfv. af J PHILIPSSON: *H.* 19 juni — 6 juli 1855 . . . . 5.

1808. **Onkeln,** kom. 5 a. af prinsessan AMALIA af Sachsen (*der Oheim*), öfv af O. N. TILLGREN: *K.* 30 g. 10 nov. 1841 — 23 febr. 1842; *D.* 5 g. 16 maj — 14 sept. 1842; *M.* 20 apr. o. 25 nov. 1844 . . . . 37.

1809. **Onkeln från Californien,** lusts. med sång och dans 3 a., afdelade i 7 bilder, efter POHL (*der Gold Onkel*) lokaliseradt och bearb. med originalkupletter af L. JOSEPHSON, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 13 nov. 1862 — 18 maj 1863 . . . . . . 51.

Onkeln och systersonen, *se* Den **farliga tanten.**

1810. **Onkeln skådespelare,** lusts. 3 a. af H. Smidt (? *Dissonanzen, oder Heut vor 25 Jahren*), öfvers. *S.* 14 nov.—5 dec. 1854 . 4.

1811. **Onkels hemlighet,** kom. 1 a. af Varin, Et. Arago och Desverger's (*le Secret de mon oncle*), efter Cosmar's tyska bearb. (*Onkel und Neffe*) öfv. af W. Svenson: *O.* 28 sept. 1840—23 jan. 1842 . . . . 16.

Det **onyttiga låset,** *se* **Klensmeden.**

1812. **Opera-komiken,** kom. med sång 1 a. af J. A. P. de Ségur och Dupaty (*l'Opéra-comique*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af Della Maria: *A.* 49 g. 22 juli 1803—8 mars 1817; *O.* 12 g. 4 jan. 1811—19 okt. 1826; *M.* 11 g. 1 juni 1856—6 nov. 1857 . 72.

1813. **Operaskräddaren och hans hustru,** lusts. 2 a. af Bayard och Duvert (*le Mari de la dame de chœurs*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 18 apr.—3 maj 1854 . . . . 5.

Operationen, *se* **Doktor Petit.**

Opinionen, *se* **Celine.**

1814. **Optimisten** eller **Den förnöjsamme,** kom. på vers 5 a. af Collin d'Harleville (*l'Optimiste, ou l'Homme toujours content*), öfv. af J. E. Remmer: *A.* 12 g. 7 okt. 1816—14 nov. 1825; *O.* 7 g. 11 maj 1818, 20 jan. 1826—21 febr. 1833 . . . . 19.

1815. **Oraclet** eller **Gudasvaret,** lusts. i 1 öppning, af Saint-Foix (*l'Oracle*), öfv. af J. Ichsell: *B.* första gången 7 mars 1748; i Lifgardets läger på Ladugårdsgärdet 15 juni 1768; Bergstrahlska huset 31 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 9 nov. 1769 o. 2 nov. 1770; *B.* mars 1772; *H.* 4 g. 23 juli 1773—6 sept. 1780 . . . . *an.* 10.

Annonsen om föreställningen i Lifgardets läger tillkännagifver, att efter pjesen "blir sång, och till slut kommer vår nya dansmästare att dansa Viole d'Espagne. På hög befallning öppnas skådeplatsen klockan ½4".

Orbesson och hans familie, *se* **Herr Orbesson...**

1816. Den **orientaliska frågan,** lusts. med sång 2 a. af H. Ehrenstam, musik arr. af J. N. Ahlström: *H.* 10—16 sept. 1855 . . 7.

1817. **Orleanska jungfrun,** romantisk trag. 5 a. af Schiller (*die Jungfrau von Orleans*), från den Berlinska bearb. för scenen öfv. af K. A. Nicander, ouverture och entreakter af G. A.

SCHNEIDER, körer och melodramer af B. A. WEBER, marsch (i sista scenen) af VON MILTIZ: *O.* 26 nov. 1836 — 4 mars 1841 . 25.

1818. **Ormar i gröngräset**, lusts. 3 a. af BUCKSTONE (*Snakes in the grass*), en af en anonym gjord öfversättning bearbetad utaf F. HEDBERG: *S.* 31 jan. — 12 febr. 1862 . . . . 8.

1819 Den **oroliga natten** eller **Källaren Storsultan**, kom. 1 a. af C. G. NORDFORSS ("en liten del af två scener lånt ur en fransk pjes"), ballett (bond- eller Dal-dansar) af L. DELAND: *A.* 19 nov. 1796 — 7 okt. 1797 . . . . 6.

1820. **Oroliga tider**, lusts med sång 3 a. (i 8 tablåer) af POHL (*Unruhige Zeiten, oder Laetze's Memoiren*), bearb. af ULLER [J. F LUNDGREN], musik arr af O. DE WAHL: *S.* 28 maj — 7 juni 1863 . 6.

1821. **Orpheus i underjorden**, burleskt sångspel i 4 tablåer af CRÉMIEUX (*Orphée aux Enfers*), efter en tysk behandling öfv. af E. WALLMARK (orden till musiken) och K. ALMLÖF (taltexten), musik af OFFENBACH: *D.* 34 g. 13 sept. 1860 — 23 sept. 1861; — från franska originalet öfv. af WALLMARK (orden till musiken) och L GRANBERG (taltexten), hvarefter det hela blifvit bearb. af A. BLANCHE: *M.* 37 g. 28 dec. 1860 — 5 jan. 1862 . . 71.

1822. **Orpheus och Euridice**, op 3 a. af CALSABIGI (*Orfeo ed Euridice*), öfv. af G. ROTHMAN, musik af GLUCK, lämpad efter de svenska orden af F. UTTINI: *B an.* 9 g 25 nov 1773 — apr. 1780; — **Orphée och Euridice**, efter MOLINE's franska tolkning öfv. af A. F. RISTELL: *O. an.* 39 g. 11 maj 1786 — 19 febr 1816 . . . . *an.* 48.

1823 **Oscar, Ossians son**, trag. 5 a. af A. V. ARNAULT (*Oscar, fils d'Ossian*), öfv. af A. C:SON AF KULLBERG: *A.* 3 jan. 1801 — 17 jan. 1804 . . . . 9.

1824. **Oscars paraply**, kom. med sång 1 a. af JAIME fils (*le Parapluie d'Oscar*), efter en tysk tolkning af EMILIUS (*Oscar's Regenschirm*) öfv af C. G. MICHAL, musik arr. af J W. SÖDERMAN: *S* 14 — 21 apr. 1857 . . . . 6.

1825. De **Oskiljaktige**, kom. med sång 2 a. af HEIBERG (*de Uadskillelige*), öfv. af F. AF WANNQVIST, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 30 aug. 1855 — 27 sept. 1861 . . . . 40.

Oskuldens seger, *se* **Colonien** — **Den dygdige ynglingen** — **Tom Jones uti London.**

Oskuldens upprättelse, *se* Den **Besynnerlige.**

Oskyldig qvinnolist, *se* **Motgångarne.**

1826. Det **oskyldiga bedrägeriet,** kom. 3 a. af DESTOUCHES (*la Fausse Agnès, ou le Poëte campagnard*), imit. af D. G. BJÖRN: *B.* 38 g. 30 okt. 1787 — 7 febr. 1792; *O.* 14 dec. 1792 o. 11 mars 1793; *A.* 10 g. 4 dec. 1793 — 14 mars 1802; = **Landtpoeten** eller **Det oskyldiga bedrägeriet,** öfv. af L. HJORTSBERG: *O.* 7 g. 26 maj 1834 — 6 febr. 1835 . . . . 57.

Den **oskyldige ynglingen,** *se* **Villgässen.**

Den **ostadiga lyckan,** *se* Den **unge filosofen.**

1827. Den **osynlige Arlequin,** lusts. på vers 1 a. af LE SAGE (*Arlequin invisible*), öfvers. Bergstrahlska huset 14 febr. 1769; *H.* 13 g. 21 okt. 1774 — 10 juni 1778 . . . . 14.

Äfven annonseradt: **Den osynlige Arlequin** eller **Tomtegubben,** — eller **Berlique och Berloque.**

1828. De **osynlige bröderna,** skåd. 3 a. af MÉLESVILLE och SCRIBE (*les Frères invisibles*), öfv. af A. BACKMAN: *O.* 20 maj 1828 — 12 sept. 1833 . . . . 15.

1829. Den **osynlige älskaren,** kom. 2 a. af MÉLESVILLE, öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 17 o. 21 nov. 1845 . . . . 2.

1830. Den **otacksamme eller för sin falskhet bedragne cavailleren,** kom. i 5 öppningar, af DESTOUCHES (*l'Ingrat*), öfvers. *H.* 19 juni 1775 . . . . 1.

1831. **Othello** eller **Mohren i Venedig,** skåd. 5 a. af SHAKSPEARE (*Othello, the Moor of Venice*), öfv. och lämpadt för svenska skådeplatsen af K. A. NICANDER: *O.* 8 g. 17 apr. 1827 — 28 jan. 1830; = bearb. efter C. A. HAGBERGS öfvers. *O.* 9 g. 3 juni 1857 — 3 mars 1861 . . . . 17.

Den **otidiga svartsjukan,** *se* **Missförståndet.**

1832. Den **otrogne svartsjuke,** kom. 3 a. af IMBERT (*le Jaloux sans amour*), imit. af M. ALTÉN: *A.* 22 aug. — 17 okt. 1801 . . 6.

1833. **Det Otroliga** eller **Svartsjuka botad genom inqvartering,** lusts. 1 a., efter ARMAND DARTOIS och DE BIÉVILLE (*le Flagrant délit*) imit. af K. A. KULLBERG: *M.* 10 g. 2 apr. 1845 — 14 apr. 1846; *S.* 4 g. 28 febr. — 12 mars 1858 . . . . 14.

1834. **Otto af Wittelsbach,** hist. skåd. 5 a. af VON BABO (*Otto von Wittelsbach*), öfv. af G. F. ÅBERGSSON: *O.* 14 — 21 apr. 1834 . 5.

1835. Den **Otålige**, kom. 1 a. af DE LANTIER (*l'Impatient*), öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 11 g. 30 jan. 1786 — 17 okt. 1798; — imit. (på vers) af A. G SILVERSTOLPE: *A.* 3 g. 5 nov. 1799 — 5 febr. 1800; *M* 11 mars o. 3 okt. 1843 . . . . 16.

1836. **Oupphörligt utföre,** upptåg med sång, i 4 tablåer, af LABICHE och E. MARTIN (*Une voyage du haut en bas*), fritt öfv. af F. HEDBERG, musik af J. BARCK: *L.* 17 — 26 mars 1860 . . 6.

Oxhandlaren från Småland, *se* **Farbror Gabriel.**

1837. **Oxmenuetten,** kom. med sång 1 a. af GABRIEL och WAFFLARD (*Haydn, ou le Menuet de bœuf*), fritt bearb. på tyska af G. VON HOFFMANN (*der Ochsenmenuet*) och derifrån öfv. af C. G. NORDFORSS, musik hemtad ur HAYDNS kompositioner, arr. för scenen af VON SEYFRIED: *O.* 26 apr. 1826 — 16 nov. 1841 . . . 19.

P.

Pack, *se* **Bättre folk och pack.**

1838. **Page-intrigerna,** kom. 5 a. af KOTZEBUE (*die Pagenstreiche*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *D.* 12 g. 22 aug. 1806 — 7 juni 1811; = **Putsmakaren,** kom. 3 a., fritt öfv. af G. SVEDERUS: *O.* 9 g. 17 jan. 1833 31 jan. 1836 . . . . 21.

1839. **Pajazzo,** skåd. 5 a. af DENNERY och MARC FOURNIER (*Paillasse*), fritt öfv af F N BERG: *M.* 11 g. 9 apr. — 5 maj 1851; *C* 5 g. 3 — 10 sept. 1862 . . . . 16.

1840. Den **pantsatte bondedrängen,** lusts. 3 a. af HOLBERG (*Den pantsatte Bondedreng*), öfv. af A. LILLJESTJERNA: Theatern vid Jerntorget 26 apr. 1770; *H.* 12 okt. 1773; *Mb.* 4 g. 21 aug. — 9 okt. 1789; *D.* 12 sept. 1809 . . . . 7.

1841. **Panurge på Lanterne-ön,** op. 3 a. af MOREL DE CHEDEVILLE (*Panurge dans l'Ile des Lanternes,* hvilket stycke dock påstås vara till största delen författadt af "Monsieur", sedermera konung LUDVIG XVIII; ämnet är i någon mån hemtadt ur RABELAIS' *Gargantua*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af GRÉTRY, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 16 dec. 1799 - 20 jan. 1800 . . 5.

1842. **Papegojan,** kom. 3 a. af KOTZEBUE (*der Papagey*), öfv. af E. S. KŒRSNER: *A* 17 g 23 jan. 1794 — 30 jan 1796; = **Papegojan** eller **Älska far och fosterlandl** dram, öfv. "och för-

ändrad" (i de 2 sista scenerna) af D. G. Björn: *Mb.* 30 g. 24 jan. 1794 — 11 sept. 1798; *D.* 22 g. 5 juli 1815 — 2 juli 1820 . 69.

Paris' dom, *se* **Ulla Winblads födelsedag.**

Pariserhemligheter, *se* **Rudolf.**

1843. **Pariserpojken,** kom. 2 a. af Bayard och Vanderburch (*le Gamin de Paris*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 49 g. 23 jan. 1837 — 13 maj 1863; *H.* 18 g. 10 aug. 1853 — 4 juli 1859; *S.* 11 g. 28 dec. 1856 — 21 juni 1857; *L.* 9 g. 6 — 28 nov. 1858 . . 87.

1844. **Pariserpojkens bröllopp,** kom. 2 a. med kupletter af Vanderburch och Laurencin (*le Mariage du gamin de Paris*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 2 — 9 febr. 1846 . . . . 5.

Paschan i Suresne, *se* **Baschan.**

1845. **Pasquillanten,** dram 2 a. af Jünger (*der Pasquillant*), öfv. af "en anonym": *Mb.* 26 g. 10 juni 1796 — 5 apr. 1799; *A.* 16 juni o. 24 juli 1799 . . . . 28.

1846. **Pasquillet,** skåd. 4 a. af von Maltitz (*das Pasquill*), öfv. af J. A. Josephson: *D.* 43 g. 13 maj 1838 — 4 juli 1841; *M.* 21 juni 1843; *L.* 6 g. 13 apr. — 2 maj 1857; *S.* 28 apr. o. 2 maj 1857 . . . . 52.

1847. **Passionen och förnuftet,** kom. 2 a. af Scribe och Varner (*le Mariage de raison*), fritt öfv. af G. Lagerbjelke: *O.* 36 g. 12 febr. 1827 — 21 febr. 1853; = **Passion och förnuft,** öfv. af L. Stjernström: *M.* 7 g. 10 febr. — 21 mars 1862 . . . 43.

1848. **Pastoratet** eller **Den raka vägen är den bästa,** kom. 1 a. af Kotzebue (*Der gerade Weg ist der beste*), fritt öfv. af M. Altén: *S.* 15 g. 2 dec. 1854 — 8 mars 1856; *H.* 13 juni 1858 . 16.

1849. **Patkul,** dram 5 a. af Gutzkow (*Patkul*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 25 — 28 okt. 1852 . . . . 3.

1850. **Patrioten** eller **Den lycklige fadren,** kom. 1 a. af Engel (*Der dankbare Sohn*), öfv. af C. Envallsson: *B.* 8 g. 12 sept. 1789 — 8 dec. 1791; *A.* 3 g. 2 dec. 1797 — 22 juli 1798. . 11.

Äfven annonserad ensamt **Den lycklige fadren.**

Det **patriotiska löftet,** *se* De **frivilliges återkomst.**

1851. **Paul Clifford,** skåd. 2 a. af Mélesville och Ch. Duveyrier (*Clifford le voleur*), öfv. af E. W. Djurström: *O.* 4 — 10 sept. 1837 . . . . 4.

1852. **Paul och Virginie**, kom. med sång 3 a. af FAVIÈRES (*Paul et Virginie*), öfv. af D. G. BJÖRN, musik af R. KREUTZER: *Mb.* 16 maj 1794 — 6 febr. 1795 .11.

Pelegrimerne eller Caravanen till Mecca, *se* **De Muselmanniske pelegrimerne.**

1853. **Penelope**, trag. på vers 5 a. af G. F. GYLLENBORG: *B.* 22 sept. — 15 dec. 1791 . . . . 4.

1854. **Penningar och ärlighet eller Den lilla osanningen**, kom. 1 a. af M:me DE BAWR (*Argent et adresse, ou le Petit mensonge*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 5 g. 19 juni 1806 — 12 maj 1807; *O.* 4 g. 10 maj — 4 nov. 1830. . . . . 9.

1855. **Penningar och gamla anor**, kom.-vaud. 1 a. af L. A. WEBER: *O.* 2:o. 11 juni 1834 . . . . 2.

1856. **Penninge-djefvulen**, prolog 1 a. af LE SAGE och D'ORNEVAL (*le Diable d'argent*), öfvers. *E.* 20 mars o. 25 maj 1784 . . 2.

Detta stycke trycktes 1748 med titel: *Prologue, kallad Mammon eller Penninge-Djefvulen.* På *E.* gafs det såsom prolog till operetten **Njugg spar och fan tar eller Åldrarnes dårskaper.**

1857. **Penningen**, kom. 5 a. af BULWER (*the Money*), öfv. af V. HEBBE: *O.* 17 nov. 1842 — 28 okt. 1857 . . . . 19.

Pensionsfrun och magistern, *se* **Allas vår tant.**

1858. **Pensionskamraterna**, kom. 3 a. af LEFRANC och LOPEZ (*les Filles sans dot*), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 4 maj — 25 nov. 1853 . . . . 5.

1859. **Pensionärerna i Saint-Cyr**, kom. 5 a. af DUMAS, DE LEUVEN och BRUNSWICK (*les Demoiselles de Saint-Cyr*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 26 nov. 1860 — 16 mars 1863 . . . . 7.

1860. **Pepita i Abdera**, tillfällighetsskämt 1 a., med sång och dans, af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *L.* 31 okt. 1861 — 22 apr. 1862. . . . . 13.

Per och Pål, *se* **Farbror Gabriel.**

Perrichons resa, *se* **Herr P:s resa.**

Den **Persiska slafvinnan**, *se* **Fatima.**

1861. **Perukmakaren Leonard**, kom. 4 a. med kupletter af DUMANOIR och CLAIRVILLE (*Léonard le perruquier*), öfv. af J. STJERNSTRÖM, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 21 — 29 nov. 1854 . . 5.

Perukmakaren och hårfrisören, *se* **Längtan efter äfventyr.**

1862. **Peter den store och hans son,** dram 5 a. af Foucher (*l'Héritier du Czar*), öfv. af A. M. Örnberg: *O.* 18 dec. 1850 — 2 jan. 1851 . . . . 4.

1863. **Peter den tredjes gamle lifkusk,** kom. 1 a. af Kotzebue (*Der alte Leibkutscher Peter des Dritten*), öfv. af C. Stenborg: *A.* 30 sept. o. 1 okt. 1800 . . . . 2.

1864. **Petis och Thelée,** kom. 3 a. med sång och divertissements (parodi på *Thetis och Pelée*) af C. I. Hallman, musik af C. Stenborg: *H.* 17 g. 27 sept. 1779 — 6 juli 1784; *E.* 14 g. 15 dec. 1780 — 13 okt. 1784; *Mb.* 26 juni o. 17 juli 1789 . . 33.

1865. **Phenomène,** kom. 1 a. af Varin och de Biéville (*Phénomène, ou l'Enfant du mystère*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 4 maj — 22 okt. 1851 . . . . 4.

1866. **Philemon och Doris,** "nytt herdespel 1 a., componeradt" af M. Böritz: *H.* 29 sept. 1777 . . . . 1.

1867. **Philippe och Georgette,** kom. med sång 1 a. af Monvel (*Philippe et Georgette*), öfv. af J. D. Valerius, musik af Dalayrac: *A.* 29 g. 28 jan. 1800 — 26 nov. 1821; *O.* 5 g. 9 juni 1800 — 23 sept. 1821 . . . . 34.

1868. **Picaros och Diego eller Den tjolliga aftonen,** kom. med sång 1 a. af Dupaty (*Picaros et Diégo*), öfv. af J. E. Brooman, musik af Dalayrac: *O.* 18 okt. 1818 — 9 febr. 1814 . . . . 4.

1869. **Piccolet,** kom. 1 a. af Lefranc, Labiche och Montjoie (*Piccolet*), öfv. af A. W. Lindeberg: *O.* 29 mars — 27 juni 1853 . 9.

1870. **Pigan husbondefru,** op. com. 2 a., från ital. (*la Serva padrona*) öfv. på franska af Baurans (*la Servante maîtresse*) och derifrån på svenska af C. Envallsson, musik af Pergolese: *E.* 23 g. 3 okt. 1781 — 22 sept. 1783; *H.* 23 aug. 1783; *Mb.* 14 g. 20 nov. 1784 — 24 aug. 1791 . . . . 38.

1871. **Pistolskotten,** kom. 1 a. af Kotzebue (*Blind geladen*), öfv. af C. Wildner: *D.* 28 juli 1825 — 17 sept. 1832 . . . . . . 24.

1872. **Planen eller Soldater och bönder,** kom. 1 a. af Arresto (*der Plan*), efter Bruun's danska behandling (*Planen eller Soldater og Bønder*) öfv. af C. Wildner(?): *D.* 14 sept. 1817 — 18 juni 1828 . . . . 12.

Planen till en komedi, *se* **De båda Figaro.**

1873. Den **Platoniska kärleken,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*l'Amour platonique*), öfvers. *A.* 28 aug.—16 sept. 1822 . . . . 3.

Pligt och kärlek, *se* **Archambaud.**

1874. **Plutus** eller **Mammon,** kom. i 3 öppningar, af LEGRAND (*Plutus*), öfv. af C. E. VON OLTHOFF: *B.* första gången 4 okt. 1737 . . . . an. 1.

1875. **Plutus eller Rikedoms besvärligheterne,** kom. i 3 öppningar, af D'ALAINVAL (*l'Embarras des richesses*), gifven "för första gången" i Bergstrahlska huset 26 jan. 1769; *H.* 26 sept. 1774 o. 18 sept. 1776 . . . . 3.

Äfven annonserad: **Pluto eller Rikedomens besvärlighet.**

1876. **Plånboken,** dram 3 a. af KOTZEBUE (*das Taschenbuch*), öfv. af J. E. BROOMAN: *A.* 20 g. 17 dec. 1819 — 22 mars 1824; *O.* 23 apr. 1827 o. 19 sept. 1839 . . . . 25.

1877. **Poeten i sitt hus,** kom. med sång 1 a. af GOSSE (*l'Auteur dans son ménage*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af BRUNI: *A.* 22 g. 19 mars 1802 — 12 okt. 1809; *O.* 10 o. 24 maj 1802 . . 24.

1878. **Polen blöder!** scenisk framställning i 2 tablåer af R. GUSTAFSON, melodramer af J. BARCK: *H.* 8 — 18 aug 1863 9.

1879. **Polis-chefen och röfvar-chefen,** skåd. 5 a. af FOUCHER och P. J. JAIME (*les Etouffeurs de Londres, ou la Taverne des Sept-Cadrans*), öfv. af A. W. LINDBERG: *M.* 5 -- 16 apr 1848 . 6.

1880. **Polis-löjtnanten,** kom. 2 a. af LOCKROY och ROSIER (*le Chevalier du guet*), bearb. af A. E. AFZELIUS: *M.* 4 febr. — 6 mars 1848 . . . . 10.

Polis-spionen utan att veta det, *se* **Michel Perrin.**

1881. Den **politiska kannstöparen,** lusts. 5 a. af HOLBERG (*Den politiske Kandestøber*), öfv. af M. LAGERSTRÖM: *B.* första gången 17 juni 1741; Bergstrahlska huset 3 nov. 1768 o. 17 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 20 febr. o. 26 okt. 1770; *H.* 8 g. 29 okt. 1773 — 16 sept. 1776; *E.* 5 g. 4 maj 1782 - 12 febr. 1783; *Mb.* 1 apr. o. 9 maj 1786; = **Prat och handling,** lusts. med sång 3 a., fri efterbildning af F. HEDBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *L.* 7 g. 17 — 25 apr. 1858 . . . . 27.

Äfven annonseradt: **Den politiska Kanngjutaren** eller **Herman Braeman** — **Herman Bremen eller Den polit. kannstöparen** — **Den**

polit. kannstöparen eller Det så kallade Collegium Polemeticum — Collegium Polemeticum eller Den s. k. politiske kannstöparen — Polit. kannstöparen Herman Bremen eller Det ministeriska Krog-Collegium — Den polit. kannstöparen eller Herman Bremenfeldt — Den polit. kannstöparen eller Tenngjutaren, m. m.

Den **politiske kocken,** *se* **Tyskar och Skandinaver.**

Den **politiska mannequinen,** *se* **York och Lancaster.**

1882. **Polkan,** en fjerdedels timmas skämt 1 a. af DUMANOIR, CARMOUCHE och SIRAUDIN (*les Trois polka*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 14 febr. — 7 dec. 1845 . . . . 18.

Polkander i Stockholm, *se* **En kärleksintrig.**

1883. **Polkander och hans fru,** dramat. skämt 1 a. med sång, af C. J. MOQVIST, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 3 g. 17 — 21 apr. 1850; *L.* 22 aug. 1858 . . . . 4.

1884. **Polska flyktingen,** skåd. 1 a., fritt öfv. från tyskan af O. HYCKERT: *M.* 6 o. 7 apr. 1846 . . . . 2.

Den **Polska grufvan,** *se* **Edvinsky och Floreska.**

1885. **Pomponnette och Pompadour,** kom. 1 a. af MOLÉ-GENTILHOMME och GUÉROULT (*Pomponnette et Pompadour*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 13 — 23 nov. 1851 . . . . 6.

1886. **Portechaisebäraren,** kom. 2 a. af MONVEL (*Jérôme le porteur de chaise*), öfv. af J. F. SORET: *A.* 20 o. 22 aug. 1802 . . 2.

1887. **Portraiterna,** kom. 1 a. af GERSIN och ANNÉE (*Un tour de soubrette*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *A.* 29 aug. 1806 . . 1.

1888. **Portraitet,** kom. på vers 1 a. af KOTZEBUE (*die Grossmama*), fritt öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *O.* 33 g. 1 nov. 1827 — 8 nov. 1843, 26 juni 1863; *M.* 19 nov. 1849 o. 14 juni 1850; *S.* 4 g. 17 jan. — 26 febr. 1858. . . . . 39.

1889. **Portraitet och målaren,** kom. 3 a., öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 18 aug. 1804 — 26 juni 1805 . . . . 4.

1890. **Positifhataren,** lusts. med sång 4 a. af A. BLANCHE, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 21 mars 1843 — 17 nov. 1844. . . 23.

Posthuset i Treuenbrietzen, *se* **Man och hustru sine egne rivaler.**

1891. **Postiljonen från Lonjumeau,** op. com. 3 a. af DE LEUVEN och BRUNSWICK (*le Postillon de Lonjumeau*), öfv. af L. A. WEBER, musik af ADAM: *O.* 11 febr. 1839 — 14 sept. 1842 . . . . . 18.

Pourceaugnac, *se* **Herr de Pourceaugnac.**

Prat och handling, *se* Den **politiska kannstöparen.**

1892. **Preciosa,** romant. skåd. 4 a., med körer och dans, af P. A. WOLFF (*Preciosa,* hvartill ämnet är hemtadt från CERVANTE'S novell *Gitanilla Preciosa*), öfv. af P. A. GRANBERG, musik af C. M. VON WEBER (dansmusiken till en del af J. F. BERWALD), ballett af G. B. AMBROSIANI, senare (1862) af S. LUND: *O.* 113 g. 20 okt. 1824 — 25 mars 1862; *DP.* 3 g. 19 — 27 dec. 1852 . 116.

Predika med exempel, *se* **Advokaten och skrifvaren.**

1893. **Presenterna,** scen ur det husliga lifvet 1 a., fritt från franskan: *L.* 10 o. 11 maj 1858 . . . . 2.

1894. **Presidenten och kyrkoherden,** skåd. 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*der Pfarrherr*), öfv. af W. SVENSON: *D.* 11 — 16 juli 1851 . . . . 4.

1895. **Prestgården,** dram 5 a. af A. LINDEBERG: *M.* 1 — 7 nov. 1843 . . . . 4.

1896. **Pretendenten i Skottland,** dram 3 a., öfv. af M. ALTÉN: *A.* 3 jan. 1806 — 12 nov. 1808 . . . . 16.

1897. **Pretendenten och Protektorn,** kom. 1 a. af BAYARD, efter W. FRIEDRICHS tyska behandling (*Prätendent und Protector*) öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 29 jan. — 4 mars 1852 . . 11.

Den **Preussiske granadören,** *se* **Giftermålet på befallning.**

1898. Den **Preussiske soldaten,** dram (kom.) 3 a., efter STEPHANIE (*der Deserteur aus Kindesliebe*) imit. på franska af BERQUIN (*le Déserteur*), hvilken behandling är arr. för scenen af DUMANIANT (*le Soldat prussien*), hvarifrån den svenska öfvers. verkställts af N. B. SPARRSCHÖLD: *A.* 4 maj — 27 juli 1796 . . 4.

1899. **Prins Tekeli** eller **Belägringen af Montgatz,** hist. skåd. 3 a. af PIXÉRÉCOURT (*Tékéli, ou le Siége de Mongatz*), öfv. af M. ALTÉN: *D.* 31 g. 11 sept. 1807 — 10 aug. 1834; *NKT.* 3 nov. 1813 . . . . 32.

1900. **Prinsens trumpetare,** op. com. 1 a. af MÉLESVILLE (*le Trompette de monsieur le Prince*), fritt öfv. af E. WALLMARK, musik af BAZIN: *O.* 19 sept. 1861 — 26 jan. 1862 . . . . . . 8.

1901. **Prinsessan af Zamora,** op. com. 3 a. af FRAMÉRY (*l'Infante de Zamora*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af PAESIELLO: *A.* 5 g. 10 okt. 1799 — 10 mars 1800; *O.* 26 maj o. 8 dec. 1800 . 7.

1902. **Prinsessan och kolareflickan,** kom. 1 a. af BAYARD och DUMANOIR (*Princesse et Charbonnière*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 13 maj 1851 — 26 maj 1854 . . . . 8.

1903. **Prinsessan Snöhvit och dvergarne,** sagospel 2 a., afdelade i 4 tablåer, af GÖRNER (*Sneewittchen und die Zwerge*), fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, ballett af A. SELINDER: *D.* 20 juni — 2 juli 1862. 8.

Procentaren, *se* **Datum in blanco.**

1904. **Procentaren** eller **Det lyckliga försöket,** fars med sång 1 a. *D.* 23 aug. 1803 — 15 aug. 1809 . . . . 20.

1905. **Processen,** kom. 1 a. af CARMOUCHE och PAUL VERMOND, öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 28 mars — 9 apr. 1849 . . . . 3.

1906. **Processen,** lusts. med sång, i 2 tablåer, af BENEDIX (*der Prozess*), öfv. af A. T. SCHWARTZ: *L.* 1 o. 3 dec. 1858 . . . 2.

1907. **Procris och Cephal,** op. 2 a., efter MARMONTEL (*Céphale et Procris*) imit. af G. G. ADLERBETH, musik dels arr. af L. S. LALIN, dels komp. (recitativerna och några körer) af H. F. JOHNSEN, ballett af L. GALLODIER: *B.* 8 jan., 11 o. 17 nov. 1778 . . *an.* 3.

1908. **Profbladet** eller **Frihetens lön,** nyårsspektakel 1 a., med körer och kupletter, af A. BLANCHE, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 1 — 17 jan. 1850 . . . . 5.

1909. **Professorn njuter landtluft,** skämt 1 a. med sång, af GÖRNER (*Wie man Landluft geniesst*), öfv. af J. FLODMARK: *L.* 24 nov. 1860 — 9 jan. 1861 . . . . 20.

1910. **Professorskan och blåstrumpan,** dramat. skämt i 2 taflor, med sång, af ATN [A. SANDAHL]: *D.* 26 aug. — 12 sept. 1858 . 12.

1911. **Profeten,** stor op. 5 a. af SCRIBE (*le Prophète*), öfv. af C. W. A. STRANDBERG, musik af MEYERBEER, ballett af A. SELINDER: *O.* 8 nov. 1852 — 26 apr. 1863 . . . . 63.

1912. **Profryttaren,** komiskt-musikaliskt skämt 1 a. af L. WESTERDAHL, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *D.* 20 — 27 juni 1854 . . 3.

Utfördes i kostym af Westerdahl.

1913. **Profvet** eller **Den unge brukspatronen,** kom. 1 a. af MARIVAUX (*l'Epreuve*), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 30 g. 19 juni 1794 — 27 mars 1799; *A.* 15 sept. 1799 . . . . 31.

1914. **Prolog** (till operetten *Hercules*) i anl. af konung Fredrik I:s födelsedag, af C. E. C. VON OLTHOFF: *B.* 17 apr. 1738 . . 1.

1915. **Prolog** (till *Orpheus och Euridice*), i anl. af hertig Carls förlofning, af C. B. ZIBET, musik till största delen af F. UTTINI: *B.* 25 nov. 1773 . . . . 1.

1916. **Prolog** (till *Silvie*), i anledning af hertig Carls förmälning, musik af F. UTTINI: *B.* 18 juli 1774 1

1917 **Prolog** (till *Cid*), i anledning af årsdagen utaf statshvälfningen 1772 ("kommandes theatern vid detta tillfälle att visa transpirante målningar och deviser, lämpade till sitt höga ämne"): *H* 21 o. 25 aug. 1777 . . . . 2.

1918. **Prolog** (till *Amphion*), i anl. af konungens födelsedag, af G. G. ADLERBETH, musik af NAUMANN: *B.* 26 jan. 1778 . . 1.

1919. **Prolog** (kallad *Odödlighetens tempel*), i anl. af kronprinsens födelse, af G. G. ADLERBETH, musik af F. UTTINI: *B.* 11 nov. 1778 — 20 maj 1779 . . . . sn. 3.

1920. **Prolog** (till *Iphigenie uti Auliden*), i anl. af drottningens kyrkotagning, af J. H. KELLGREN, musik af F. UTTINI: *B.* 28 dec. 1778 . . . . 1.

1921. **Prolog** (till *Armide*), i anledning af konungens födelsedag, af C. G. AF LEOPOLD, musik af G. J. VOGLER: *O.* 24 jan. 1787 . 1.

1922. **Prolog** i anl. af Gustaf IV Adolfs förlofning, musik af G. J. VOGLER: *O.* 6 nov. 1795 . . . . 1.

1923. **Prolog** (till *Caravanen*), i anl. af Gustaf IV Adolfs anträde till regeringen, musik af L. PICCINNI: *O.* 1 nov. 1796 . . 1.

1924. **Prolog** (till *Gustaf Wasa*), i anl. af konungens förmälning: *O* 1 nov. 1797 . . . . 1.

1925. **Prolog** vid Djurgårds-theaterns återöppnande efter kronprinsen Carl Augusts död, af H. A. KULLBERG: *D.* 1 aug. 1810 . 1.

1926. **Prolog** i anl. af fredsslutet med Danmark i Kiel och Norges afträdande: *NKT.* 20 — 27 febr. 1814 . . . . 3.

1927. **Prolog** (till *Vestalen*), i anl. af kronprinsens förlofning, musik af J. F. BERWALD: *O.* 8 jan. 1823 . . . . 1.

1928. **Prolog** (till *Helmfelt*) vid Kongl. Theaterns öppnande den 24 aug. 1831, af B. VON BESKOW, musik af J. F. BERWALD . . 1.

1929. **Prolog** (till *Cora och Alonzo*), i anl. af Kongl. Theaterns femtiårsfest, af H. A. LINDGREN, musik af J. F. BERWALD: *O.* 30 sept. — 7 okt. 1832 . . . . 5.

1930. **Prolog,** i anl. af Nya Theaterns invigning, af G. G. INGELMAN, introduktion komp. af J. W. SÖDERMAN: *M.* 1 — 6 nov. 1842. 3.

1931. **Prolog** (till *Ett Nationaldivertissement*), i anl. af Carl XIV Johans regeringsjubileum, af C. W. BÖTTIGER, musik af J. F. BERWALD: *O.* 6 febr. 1843 . . . . 1.

1932. **Prolog,** i anl. af Carl XIV Johans bildstods aftäckning i Norrköping, af H. W. BREDBERG: *O.* 20 okt. 1846 . . . . . 1.

1933. **Prolog** vid Humlegårds-theaterns öppnande d. 28 juni 1854. 1.

1934. **Prolog,** i anl. af Carl XIV Johans bildstods aftäckning i Stockholm, af C. W. BÖTTIGER, musik af J. FORONI: *O.* 4 — 16 nov. 1854 . . . . 8.

1935. **Prolog,** i anl. af en föreställning gifven för ett välgörande ändamål, af F. HEDBERG: *S.* 20 dec. 1855 . . . . 1.

1936. **Prolog** (till *Don Juan*), i anl. af hundrade årsdagen af Mozarts födelse, af G. H. MELLIN: *O.* 27 jan. — 10 febr. 1856 . 7.

1937. **Prolog** vid en föreställning gifven till förmån för brandskadade i Stockholm, af F. HEDBERG: *S.* 9 maj 1856 . . . 1.

1938. **Prolog** vid en föreställning till förmån för en nödlidande familj, af F. HEDBERG: *S.* 15 dec. 1856 . . . . 1.

1939. **Prolog** vid en föreställning till förmån för nödlidande i Finland, af H. BJURSTEN: *L.* 4 febr. 1857 . . . . 1.

1940. **Prolog** vid en föreställning till förmån för nödlidande i Vesterdalarne och Svenska Lappmarken: *S.* 8 apr. 1857 . . 1.

1941. **Prosit!** kom. 1 a. af ANCELOT och N. P. DUPORT (*Dieu vous bénisse!*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS: *M.* 24 febr. — 5 maj 1850 . . . . 8.

1942. Den **Proskriberade** eller **När damerna föra krig,** kom. 3 a. af SCRIBE och LEGOUVÉ (*Bataille de dames, ou Un duel en amour*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS: *M.* 12 g. 26 nov. 1851 — 8 jan. 1853; = öfv. af L. A. MALMGREN: *DLC.* 4 g. 26 sept. — 16 nov. 1853; *M.* 8 g. 20 apr. 1855 — 19 dec. 1861. . . 24.

1943. **Pröfningen,** kom. 1 a. med kupletter af C. A. WETTERBERGH, ouverture och musik till kupletterna af J. W. SÖDERMAN: *M.* 1 nov. 1842 — 28 maj 1843 . . . . 10.

Uppfördes första gången vid Nya eller Mindre Theaterns invigning.

1944. **Pröfva först och döm sedan!** kom. 1 a., efter tyskan: *A.* 28 mars 1820 — 25 mars 1821 . . . . 4.

Uppförd af elever.

Den pröfvade ståndaktigheten, *se* **Edvard och Cecile.**

1945. **Pröfvostenen,** kom 5 a. af AUGIER och SANDEAU (*la Pierre de touche*), bearb. af J. JOLIN, musik af A. RANDEL: *O.* 26 mars — 13 apr. 1856 . . . . 5.

1946. Den **Puckelryggiga,** kom. 1 a. af BAYARD och DUMANOIR (*la Bossue*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 30 sept. 1850 — 30 dec. 1856 . . . . 12.

1947 Den **Puckelryggiga,** kom. 3 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Fräulein Höckerchen*), öfv af W SVENSON: *O.* 24 jan. — 6 febr. 1869 . 4.

1948. Den **puckelryggige friaren,** kom. 1 a. af SCRIBE, MÉLESVILLE och VANDERBURCH (*l'Amant bossu*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *M.* 15 febr. — 12 mars 1843 . . . . 3.

Pudret, *se* **Formoso.**

1949. **Puffen eller Lögn och sanning,** kom. 5 a. af SCRIBE (*le Puff, ou Mensonge et vérité*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 26 apr. — 18 sept. 1848 . . . . 6.

1950. **Pulsen,** kom. 3 a. af VON BABO (*der Puls*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *A.* 25 apr. 1813 — 20 nov. 1814 . . . . 6.

1951. **Punkt för punkt,** kom. 1 a. af MURGER (*le Serment d'Horace*), öfv. af C. LUNDIN: *O.* 10 apr. 1861 — 25 maj 1862 . . 15.

1952. **Pupillen eller Den omyndiga flickan,** kom. 1 a. af FAGAN (*la Pupille*), öfv. af N. B. SPARRSCHÖLD: *B.O* 12 jan. 1791 — 1 febr. 1793 . . . . 7.

Jfr Den **fyratioårige ungkarlen** eller **Den försynte förmyndaren.**

1953. **Puritanerne,** op. 4 a., text af PEPOLI (*i Puritani e i Cavalieri*), efter VON LICHTENSTEINS tyska behandling öfv. af A. F LINDBLAD, musik af BELLINI, ballett af A. SELINDER: *O.* 7 apr. — 10 nov. 1851 . . . . 9.

Putsmakaren, *se* **Page-intrigerna** *och* **Villervallan.**

1954. **På begge sidor om ridån,** sceniskt upptåg 1 a. med kupletter af DUVERT och LAUZANNE (*Un scandale*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 8 juli — 8 aug. 1845 . . . . 11.

1955. **På Gröna Lund,** scenisk framställning under tal och sång

2 a. af H. EHRENSTAM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 9 aug. 1856 — 9 juli 1863 . . . . 68.

1956. **På Hasselbacken,** skämt 1 a. med sång, af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 36 g. 4 mars 1859 — 6 febr. 1860; *L.* 9 g. 4 mars 1861 — 11 jan. 1862; *D.* 3 g. 31 juli — 3 aug. 1862 . . . . 48.

1957. **På kontinenten och i England,** kom. 3 a. af LABICHE och SAINT-YVES (*Une chaine anglaise*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 28 febr. – 11 mars 1849 . . . . 6.

1958. **"På kärlekens vingar!"** lusts. med sång 3 a. af F. HEDBERG, musik dels komp. dels arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 4 g. 16 — 31 maj 1854; *S.* 11 g. 24 febr. — 11 nov. 1855 . . . . 15.

1959. **På landet och i staden,** skåd. i 2 afd. och 5 a., bearb. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Dorf und Stadt*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 29 maj — 29 dec. 1848 . . . . 5.

1960. **På Lemos strand,** dramat. idyll med sång i 2 tablåer af C. G. ROSENDAHL, musik arr. af J. BARCK: *H.* 9 – 19 juli 1858 . 5.

1961. Den **pådiktade galenskapen,** kom. 1 a. af CHARLEMAGNE (*le Fou supposé*), efter BRUUN's danska tolkning (*Den paadigtede Galskab*) öfv. af L. HJORTSBERG: *A.* 9 g. 3 jan. 1822 — 6 okt. 1823; *O.* 6 g. 8 febr. 1828 — 9 nov. 1832 . . . . . 15.

Q.

1962. **Quarantainen,** kom. 1 a. af SCRIBE och MAZÈRES (*la Quarantaine*), fritt öfv. af G. LAGERBJELKE: *O.* 22 jan. 1827 — 24 aug. 1831 10

1963. **Qui pro quo,** kom. 3 a. af GIRAUD (*le Gelosie per equivoco*), fritt öfv. af O. N. TILLGREN: *K.* 14 — 20 febr. 1842 . . 4.

Qui pro quo, *se* Den **döfve och den blinde.**

1964. **Qvarnen vid lindarne,** operett 1 a. af MAILLAN och CORMON (*le Moulin des tilleuls*), öfv. af A. M. ÖRNBERG, musik af MAILLART: *O.* 12 maj 1852 . . . . 1.

1965. **Qvarnen vid Marly** eller **Den vackra arrendatorskan,** kom. 1 a. af MÉLESVILLE och CH. DUVEYRIER (*la Meunière de Marly*), efter L. SCHNEIDERS tyska behandling (*Die schöne Müllerin*) öfv. af W. SVENSON: *O.* 7 g. 19 febr. 1844 — 14 maj 1855; *S.* 6 g. 28 febr. — 5 apr. 1858 . . . . 13.

Qvinnan af folket, *se* **Marie Jeanne.**

Qvinnans emancipation, *se* **Doktor Wespe.**

1966. **Qvinnans sanna styrka,** kom. 3 a. af SARDOU (*les Femmes fortes*), fritt öfv. af O. LUNDIN: *O.* 10 maj — 12 sept. 1881 . 7.

1967. **Qvinnohataren,** operett 1 a. af BOUILLY (*Haine aux femmes*), öfvers., musik af CREMONT: *O.* 7 — 27 jan. 1834 . . . 3.

Qvinnohataren, *se* **Knarren.**

1968. **Qvinnorna och förtroendet,** kom. med sång 1 a. af QUÉTANT (*les Femmes et le secret*), imit. af J. M. LANNERSTJERNA, musik af J. D. ZANDER: *Mb.* 48 g. 11 juni 1792 — 28 dec. 1797; *A.* 57 g. 21 dec. 1803 — 9 dec. 1824. . . . . 105.

1969. **Qvinnoskolan** eller **Den enfaldiga Agnes,** kom. på vers 5 a. af MOLIÈRE (*l'Ecole des femmes*, hvartill ämnet är hemtadt ur en novell af SCARRON), öfv. af G. PALMFELT: *B.* första gången 1738; Bergstrahlska huset 25 okt. 1768 o. 14 febr. 1769; Theatern vid Jerntorget 9 jan. o. 3 okt. 1770; *H.* 6 g. 28 juli 1778 — 6 sept. 1779; = **Den listiga enfaldigheten,** lusts., fritt öfv.: *Mb.* 21 dec. 1788 o. 3 jan. 1789 . . . . *an.* 13.

1970. **Qväkaren och dansösen,** kom. 1 a. af SCRIBE och N. P. DUPORT (*le Quaker et la danseuse*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *O.* 45 g. 7 mars 1834 — 1 mars 1862; *L.* 22 o. 23 sept. 1858 . . 47

1971. **Qväkarne,** dram 1 a. af KOTZEBUE (*die Quäker*), öfv. af MANDERSTRÖM: *A.* 3 g. 11 mars — 26 aug. 1817; *O.* 14 g. 16 okt. 1829 — 11 nov. 1838 17

R.

1972. **Rafael Sanzio,** romant. skåd. på vers 5 a., med melodramer, af WOLLHEIM (*Raphael Sanzio*), öfv. af F. A. DAHLGREN, musik af A. BERWALD: *O.* 30 okt. — 15 nov. 1850 . 7.

Den raka vägen är den bästa, *se* **Pastoratet.**

Den rangsjuke borgaren, *se* **Caracterlystnaden.**

1973. **Rataplan** eller **Den lille trumslagaren,** vaud. 1 a. af SEWRIN och VIZENTINI (*Rataplan, ou le Petit tambour*), öfv. af GRAFFMAN: *D.* 36 g. 2 maj 1835 — 27 aug. 1845; *M.* (musik arr. af J. N. AHLSTRÖM) 7 g. 11 apr. 1853 — 10 apr. 1854; *H.* 9 g. 19 juni 1859 — 26 juni 1861; *S.* 16 g. 14 apr. — 28 juni 1857; *C.* 8 o. 9 juni 1862 . . . . 70.

1974. **Raton och Rosette** eller **Den segrande kärleken,** lyrisk komedi-pastoral 2 a. af C. S. Favart (*Raton et Rosette, ou la Vengeance inutile*), imit. af C. Envallsson: *Mb.* 2 apr. 1799 . 1.

1975. **Raymond** eller **Hvem var "Jernmasken"?** skåd. 3 a. af Rosier och de Leuven (*Raymond, ou le Secret de la reine*), öfv. af J. Granberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 27 jan. — 12 febr. 1854 . . . . 10.

1976. **Recensenten och djuret,** kom.-vaud. 1 a. af Heiberg (*Recensenten og Dyret*), öfv. af C. Wildner: *D.* 30 g. 17 sept. 1831 — 17 sept. 1843; *K.* 27 jan. 1842; *S.* 7 g. 23 apr. — 17 maj 1855 . 38.

1977. **Receptet,** kom. 2 a., fritt öfv. af M. D. Altén: *D.* 40 g. 21 juni 1813 — 9 aug. 1834; *NKT.* 6 g. 4 nov. 1813 — 26 febr. 1814 . 46.

1978. **Recetten,** kom. (fars) 1 a. af C. Lindegren: *A.* 8 o. 11 mars 1801 . . . . 2.

1979. Den **redlige vännen,** kom. 1 a. af C. G. Schylander ("två scener imiterade"): *A.* 15 dec. 1795 — 14 sept. 1808 . . . 19.

Vid sista föreställningen annonserad: **Den redlige vännen** eller **Hvad hade han på Holmen att göra?**

1980. **Redlighetens seger öfver förtalet,** dram 5 a. af Kotzebue (*die Verläumder*), fritt öfv. af G. Eurén: *Mb.* 18 g. 1 juli 1797 — 25 jan. 1799; *A.* 21 g. 9 dec. 1807 — 24 nov. 1825; *O.* 6 g. 25 sept. 1826 — 22 mars 1830 . . . . 45.

Då detta stycke uppfördes på *A.* den 24 nov. 1825, blef representationen vid 4:e aktens slut afbruten utaf den eldsvåda som lade theatern i aska.

1981. **Regementets dotter,** op. com. 2 a. af Saint-Georges och Bayard (*la Fille du régiment*), öfv. af N. W. af Wetterstedt, musik af Donizetti: *O.* 9 juni 1845 — 22 okt. 1860 . . . . 63.

1982. **Regentens dotter,** kom. 4 a. med prolog af Alex. Dumas, de Leuven och Brunswick (*Une fille du Régent*), öfv. af L. A. Malmgren: *O.* 30 sept. — 9 nov. 1846 . . . . 8.

1983. **Regeringens ombud,** lusts. 3 a., efter Gogol's *Revisor* från ryskan fritt bearb. på tyska af Junkelmann (*der Regierungs-Commissar, oder das Incognito*) och derifrån öfv. på svenska af F. A. Dahlgren: *O.* 7 g. 29 apr. — 16 juni 1859; *S.* 4 g. 12 — 15 apr. 1861 . . . . 11.

1984. **Regina von Emmeritz,** hist.-romant. skåd. 5 a., med melo-

dramer, **körer och kupletter**, af Z. TOPELIUS, musik af J. A. SÖDERMAN: *M* 12 dec. 1854 — 22 jan. 1855 . . . . 10.

1985. **Regn och solsken**, kom. 1 a. af GOZLAN (*la Pluie et le beau temps*), öfv. af C. LUNDIN: *O.* 1 febr. — 27 mars 1862 . . 7.

Regner och Svanhvita, *se* **Torilla.**

1986. **Regulus eller Den rena kärleken för fäderneslandet**, sorgs. på vers i 5 afhandl. af PRADON (*Regulus*), öfv. af C. KNÖPPEL: *D* första gången i aug 1741 . . . . *an.* 1

1987. **Renaud**, lyrisk trag. 3 a. af LEBŒUF (*Renaud*), öfv. af N. B. SPARRSCHÖLD, musik af J. C. F. HÆFFNER, ballett af N. F. TERRADE: *O.* 29 jan 1801 - 16 dec. 1802 . . . . 11.

1988. **Renaud d'Ast**, op com. 2 a. af RADET och BARRÉ (*Renaud d'Ast*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DALAYRAC: *O* 8 g. 6 juni 1798 — 28 apr. 1800; *A.* 28 aug. o 14 sept. 1802 . . 10.

1989. **Rendez-vonet eller De löjliga rivalerne**, fars 1 a. *D.* 27 maj 2 juni 1822 3

1990. **Resan på repartition**, kom. 5 a. af THÉAULON och DESMARES (*le Voyage à frais communs*), behandlad på tyska af ANGELY (*die Reise auf gemeinschaftliche Kosten*) och derifrån fritt öfv. på svenska af O. N. TILLGREN: *D* 23 o 24 maj 1839 . 2.

1991. **Resan till bröllopet**, kom. 3 a. af LEMBERT (*die Reise zur Hochzeit*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 23 maj 1824 5 aug. 1827 . . 8.

1992. **Resan till Californien**, tillfällighetsskämt i 3 upptåg (det första afdeladt i 2 tabläer), med körer och kupletter, af C. W. OUCHTERLONY, musik arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 6 aug. 1849 — 4 aug. 1850 . . . . 22.

1993. **Resan till förmälnings-högtidligheterna eller De sju kardinaldygderna**, kom. med sång 3 a. af "HÅ! HÅ!" [J. GRANBERG]: *D.* 7 20 aug. 1850 . . . . 11.

1994. **Resan till månen**, gyckel 1 a., efter HONORÉ (*Bonardin dans la lune, ou la Monomanie astronomique*) öfv. och lokaliseradt af K. ALMLÖF: *D.* 9 g. 29 juni - 8 juli 1862; *L.* 16 o 17 okt. 1862 . . . . 11.

Resan till månens ö, *se* **Äfventyraren.**

1995. **Resan till Ryssland**, kom. 3 a. af ROYER och VAEZ (*le Voyage à Pontoise*), fritt öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 11 febr. — 15 mars 1852. . . . . 8.

Den **resande studenten** eller **Åskvädret,** *se* Den **vandrande studenten.**

1996. **Reskamraten,** kom. 1 a. af ALEX. DUMAS, efter W. FRIEDRICHS tyska öfvers. (*Der persische Shawl*) bearb. af AUG. SÄFSTRÖM: *S.* 3 febr. — 10 mars 1858 . . . . 5.

Revanche, Prag! *se* **Spelaren.**

1997. **Reversen,** lusts. 5 a. af JÜNGER (*der Revers*), öfvers. *D.* 23 juli — 19 aug. 1806 . . . . 5.

1998. **Rhadamist och Zenobie,** trag. 5 a. af CRÉBILLON (*Rhadamiste et Zénobie*), öfv. af G. REGNÉR: *B.O.A.* 31 mars 1791 — 28 sept. 1804 . . . . 22.

1999. **Richard Darlington,** dram 3 a. (fördelade i 8 tabläer) af DINAUX och ALEX. DUMAS (*Richard d'Arlington,* med ett förspel: *la Maison du docteur*), fritt öfv. af C. AF PONTIN: *D.* 9 juni — 11 juli 1841 . . . . 9.

Richard Lejonhjerta, *se* **Konung Rikhard Lejonhjerta.**

2000. **Richard och Sara,** skåd. 1 a. af le Chevalier D. G. N. [Du Grand Nez, det är MARSOLLIER] (*Richard et Sara*), öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 17 aug. 1802 . . . . 1.

2001. **Richelieu,** dram 5 a. af BULWER (*Richelieu*), öfv. af C. G. JUNGBERG: *D.* 23 g. 7 sept. 1840 — 30 maj 1842; = **Richelieu** eller **Sammansvärjningen,** skåd., dels efter JUNGBERGS öfvers., dels efter en ny af O. HYCKERT: *O.* 9 g. 4 jan. — 28 mars 1859 . 32.

2002. **Richelieu's första vapenbragd,** kom. 2 a. af BAYARD och DUMANOIR (*les Premières armes de Richelieu*), öfv. af EMILIE HÖGQVIST (omarb. af W. SVENSON): *O.* 22 jan. 1842 — 11 maj 1855 . 24.

2003. **Riddar Blåskägg,** kom. 1 a. af BAYARD (*Monsieur Barbe-Bleue*), fri öfvers. *M.* 25 okt. — 14 nov. 1852 . . . . 8.

2004. **Riddare-ordet,** dram 5 a. af A. F. SKJÖLDEBRAND: *A.* 30 apr. 1794 — 11 sept. 1795 . . . . 3.

2005. **Ridspöet** eller **Kärleksprofvet,** lusts. 1 a. med kupletter af A. BOURGEOIS, ROYER och MARREY (*le Jeu de l'amour et de la cravache*), öfvers. *DP.* 25 nov. 1852 1

2006. **Rigoletto,** op. 4 a., text af PIAVE (*Rigoletto*), efter italienskan och GRÜNBAUMS tyska behandling öfv. af E. WALLMARK, musik af VERDI: *O.* 3 — 16 juni 1861 . . . . 5.

2007. **Rika morbror,** lusts. 2 a., med kör och kupletter, af A. Blanche, musik arr. af J. W. Söderman: *D.* 22 g. 13 sept. 1845 — 20 juli 1848; *DP* 7 o. 11 jan. 1853; *O.* 3 g. 1 — 6 jan. 1854; *S.* 5 g. 8 jan. — 12 febr. 1854; *L.* 11 g. 9 dec. 1856 30 jan. 1861; *C.* 4 g 2 juni — 23 juli 1862 . . . . 47.

2008. De **rikas skola,** kom. 5 a. af Gutzkow (*die Schule der Reichen*), öfv. af M. Schück: *M.* 15 — 30 dec. 1843 . . . . 4.

2009. Den **rike och den fattige,** dram 5 a. af Souvestre (*le Riche et le pauvre*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 18 — 26 aug. 1842 . 6.

2010. Den **rike Svensken i Florens,** kom. 3 a., från tyskan (*Der reiche Deutsche zu Florenz*) fritt öfv. af M. Altén: *D.* 8 sept. 1801 — 26 juli 1805 . . . . 11.

Rikedomens besvärlighet, *se* **Plutus.**

2011. **Riksdagsmannen,** tillfällighetsskämt 1 a. med sång, af Reinhold [Götherg], musik arr. af J. N. Ahlström: *L.* 27 dec. 1858 — 27 mars 1860 . . . . 26.

2012. **Rinaldo Rinaldini** eller **Röfvarebandet,** äfventyr i 4 tabl**åer** af Z. Topelius: *DP.* 7 — 15 nov 1859 . . . . 6.

2013. **Ringaren i Nôtre-Dame,** romant. skåd. 5 a. och 8 tablåer, med melodramer, körer, kupletter och dans, efter Victor Hugo's roman *Nôtre-Dame de Paris* bearb. af Ch. Birch-Pfeiffer (*der Glöckner von Notre-Dame*), öfv. af A. Lindeberg, musik af J. N. Ahlström: *M.* 28 g. 12 jan. 1844 — 25 jan. 1846; *H.* 13 g. 11 — 27 aug. 1854, 27 aug. 1862 . . . . 41.

2014. **Ringaren i St. Paul,** skåd. 4 a. med prolog af Bouchardy (*le Sonneur de Saint-Paul*), öfv. af G. Kahn: *O.* 12 jan. 1846 — 25 febr. 1852 . . . . 17.

2015. **Riquiqui** eller **Det sällsamma giftermålet,** kom. 3 a. af Saint-Georges och de Leuven (*Riquiqui*), öfv. efter Cosmars tyska bearb. (*Riquiqui, oder Die seltsame Heirath*): *M* 3 g. 6 — 10 maj 1844; = **Skomakaren och grefvinnan,** kom. med sång 3 a., efter Overskou's danska öfvers. (*Skomageren og Grevinden*) fritt bearb. af A. Kloo, musik af C. Becker: *M.* 7 g 4 nov. 1853 — 8 jan. 1854; *L.* 4 g. 27 — 30 nov. 1857 . . . 14.

2016. **Rivalerne,** karaktersstycke 5 a. af Sheridan (*the Rivals*), öfv. af V. Hebbe: *O.* 30 okt. 1856 — 30 maj 1861 . . . . . 12.

Rivalerne, *se* **Bergslagsfröken.**

2017. **Rivalerne på skämt och allvar,** lusts. 1 a. af O. Hyckert: *M.* 26 o. 28 jan. 1846 . . . . 2.

2018. **Robert af Normandie,** op. 5 a. af Scribe och Germain Delavigne (*Robert le Diable*), öfv. af B. Crusell, musik af Meyerbeer, ballett af A. Selinder, sedan (1862) till 3:e aktens senare afd. utaf Th. Martin: *O.* 10 maj 1839 — 9 juni 1863 . 123.

2019. **Rochus Pumpernickel,** fars med sång 3 a., text och musik af Stegmayer (*Rochus Pumpernickel*), öfv. af A. P. Berggren: *D.* 149 g. 4 sept. 1819 — 6 juli 1834; = musikaliskt quodlibet, öfv. af J. J. Askenbom: *M.* 39 g. 27 dec. 1842 — 19 mars 1850; *H.* 4 g. 17 — 25 sept. 1852; 4 g. 24 — 28 juni 1858; *S.* 21 g. 17 mars — 9 juni 1857 . . . . 217.

2020. **Rock, väst och byxor,** lusts. med sång 4 a. af Varin och Boyer (*Habit, veste et culotte*), öfv. af L. A. Malmgren, musik dels komp. dels arr. af C. L. H. Winckler: *H.* 28 juli — 10 aug. 1851 . 4.

2021. **Roland,** op. 3 a. af Quinault, omarb. af Marmontel (*Roland*), öfv. af A. F. Ristell, musik af N. Piccinni (lämpad till svenska orden af L. S. Lalin), ballett af L. Gallodier: *B. an.* 12 g. 10 dec. 1781 — 15 mars 1790; *O.* 15 g. 27 mars 1794 — 13 febr. 1806 . . . . *an.* 27.

Uppfördes första gången den 22 juli 1781 på Drottningholm.

Rollas död, *se* **Spanjorerne i Peru.**

2022. **Romancen,** kom. med sång 1 a. af Loraux och Lesur (*la Romance*), öfv. af G. Elgström, musik af H. M. Berton: *O.* 18 o. 22 febr. 1829 . . . . 2.

Den **romaneska flickan,** *se* **Felicie.**

2023. **Romangriller,** kom. 1 a. af Bayard och Saint-Laurent (*le Roman de la pension*), öfv. af C. G. Sundberg: *O.* 11 okt. — 19 nov. 1855 . . . . 7.

2024. **Romanhjeltarne,** kom. 3 a. af Augier och Sandeau (*la Chasse au roman*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 13 g. 21 juli — 16 sept. 1851; = **Äfventyrsjägaren,** öfv. af I. C. M. Flodman: *H.* 6 g. 8 — 24 aug. 1860 . . . . 19.

2025. **Romeo och Julia,** sorgs. 5 a. af Shakspeare (*Romeo and Juliet*), öfv. af F. A. Dahlgren: *O.* 4 g. 17 — 28 apr. 1845; = med begagnande af samma öfversättning lämpadt för scenen

efter den Berlinska bearbetningen, af L. JOSEPHSON: *M.* 16 g. 9 apr. 1859 — 15 jan. 1860 . . . . 20.

2026. **Romeo och Juliette,** skåd. med sång 3 a. af J. A. DE SÉGUR (*Romeo et Juliette*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af STEIBELT: *O.* 30 jan. 1815 — 20 sept. 1835 . . . . 29.

2027. **Roquelaure eller Hvem är den fulaste?** kom. 4 a. med körer och kupletter, af DE LEUVEN, DE LIVRY och V. LHÉRIE (*Roquelaure, ou l'Homme le plus laid de France*), öfv. af L. A. MALMGREN, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 13 — 26 mars 1846 . 6

2028. **Rosa eller En flicka som inte vill gifta sig,** soloskämt 1 a. af AUG. SÄFSTRÖM, dans af A. SELINDER: *L.* 1 — 7 jan. 1862 . 6.

2029. **Rosa och Rosita,** lustsp. 2 a. af jomfru ANDERSEN (*Rosa og Rosita*), fritt bearb. af F. HEDBERG: *O.* 26 mars — 15 juni 1863 . 11.

2030. **Rose och Marguerite,** kom. 3 a. af DESNOYERS och LÉONCE (*Rose et Marguérite, ou Faut-il des époux assortis?*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 7 g. 24 jan. — 7 febr. 1848, 5 jan 1856; under titel **Systrarne,** kom. i 3 afdelningar: *H.* 4 aug. 1851 . . . 8.

2031. **Rosen i Avignon,** romant. skåd. 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*die Rose von Avignon*, bearb. med fritt begagnande af en episod i romanen *Memoires d'un notaire* af PONTMARTIN), öfv. af W. SVENSON: *O.* 20 nov. — 1 dec. 1850 . . . . 5.

2032. **Rosen i Salenci eller Dygdens och kärlekens fest,** pastoral-kom. 3 a., med divertissement, af MASSON DE PEZAY (*la Rosière de Salenci*), öfv. af C. LINDEGREN, musik af GRÉTRY: *A.* 31 jan. o. 21 febr. 1798 . . . . 2.

Uppförd af elever.

Rosen på Kungsholmen, *se* **Morgens, Fischer!**

Rosen på Tistelön, *se* **Brottslingarne.**

2033. **Rosenbuketten,** dramat. skildring 3 a., indelade i 5 tabläer, af ALBINI (*die Rosen*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 21 nov. — 2 dec. 1839 . . . . 3.

2034. **Rosenjungfrun i Saint-Pierre,** kom. 3 a., med körer, kupletter och melodramer, af PLOUVIER (*la Chanvrière*), öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik af J. W. SÖDERMAN: *D.* 10 — 21 juni 1858 . . 8.

2035. **Rosenmüller & Finke eller "Afgjordt",** kom. 5 a. af TÖPFER (*Rosenmüller & Finke, oder · Abgemacht*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 9 g. 23 jan. — 6 apr. 1851; *D.* 24 g. 11 juli 1853 — 26 sept. 1861 . 33.

2036. **Rosita,** kom. 1 a. af LAURENCIN (*Rosita, ou Tenir sa promesse,* efter en novell af PITRE-CHEVALIER), bearb. *M.* 12 mars — 17 apr. 1857 . . . . 5.

2037. **Rubens i Madrid,** romant. skåd. 5 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*Rubens in Madrid*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *O.* 28 sept. — 12 nov. 1840 . . . . 6.

2038. **Rudolf,** op. com. 3 a., "svenskt original både till ord och musik": *Mb.* 22 jan. — 6 mars 1799 . . . . 3.

2039. **Rudolf** eller **Pariser-hemligheter,** dram 5 a. af EUG. SUE och DINAUX [GOUBAUX] (*les Mystères de Paris*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 3 juni 1844 — 9 mars 1845 . . . . 8.

Ruinerna i Paluzzi, *se* **Eleonora Rosalba.**

2040. **Rum att hyra,** kom. 1 a. af E. CORMON och GRANGÉ (*Furnished apartment*), öfv. af J. STJERNSTRÖM: *M.* 29 g. 17 okt. 1855 — 21 juni 1861; *S.* 16 apr. o. 28 maj 1856; *H.* 9 g. 30 juni 1858 — 6 juli 1860 . . . . 40.

2041. **Runstafven,** sagolusts. med sång 3 a. af HOPP (*Doctor Faust's Hauskäppchen, oder die Herberge im Walde*), bearb. af ULLER [J. F. LUNDGRÉN], musik dels komp. dels arr. af O. DE WAHL: *S.* 16 mars — 8 maj 1863 . . . . 20.

2042. **Ruy-Blas,** skåd. 5 a. af VICTOR HUGO (*Ruy-Blas*), fritt öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 31 aug. — 17 sept. 1862 . . . . 6.

2043. **Ryktet,** dram 3 a. af KOTZEBUE (*der Ruf*), öfv. af C. WILDNER(?): *D.* 30 maj 1822 . . . . 1.

2044. **Ryno** eller **Den vandrande riddaren,** skåd. med sång och divertissementer 3 a., ord af B. VON BESKOW, musik af E. BRENDLER och en musikälskare (kronprinsen OSCAR), dans af A. SELINDER: *O.* 16 maj 1834 — 13 mars 1838 . . . . 20.

2045. **Råbocken** eller **Grundsatserne,** kom. 3 a. af KOTZEBUE (*der Rehbock, oder Die schuldlosen Schuldbewussten*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 31 maj 1821 — 25 juli 1829 . . . . 37.

Jfr **Tjufskytten** eller **Naturens röst.**

2046. **Rådgifvaren,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*le Confident*), öfv. af A. LINDEBERG: *O.* 10 o. 22 febr. 1840 . . . . 2.

2047. **Rångedala-riddaren,** kom. 3 a. af E. SCHRÖDERHEIM: *B.* 5 febr. 1788 . . . . 1.

Det **räddade Novogrod,** *se* **Feodor och Lisinka.**

Den **räddande engeln,** *se* **Röfvarhöfdingen.**

2048. **Räddaren** eller **Den döfve och dufvan,** kom. 3 a. af L. HALÉVY och V. LHÉRIE (*le Sauveur*), på tyska bearb. af VON HOLTEI (*Tauber und Taube, oder die Lebensretter*) och från tyskan öfv. på svenska af L. A. MALMGREN: *M.* 3 g. 22 — 27 maj 1846; *D.* 17 g. 25 sept. 1856 — 30 juni 1858. . . . . 20.

2049. **Räfven på korpjagt,** kom. 5 a. af LABICHE och MARC-MICHEL (*la Chasse aux corbeaux*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 7 g. 18 nov. 1853 — 4 jan. 1854; *S.* 6 g. 15 — 22 febr. 1859 . . 13.

2050. Det **rätta sättet,** kom. 1 a. af DE LEUVEN och BRUNSWICK (*le Bon moyen*), öfv. af L. A. MALMGREN: *O.* 20 jan. o. 6 mars 1845 . 2.

Rättvisa för alla eller **Jordbrukaren domare,** *se* Den **värdige medborgaren.**

2051. Den **röda och den hvita rosen,** hist. dram 3 a. af PIXÉRÉCOURT (*la Rose blanche et la Rose rouge*), fritt öfv. af C. H. WIDERSTRÖM: *O.* 23 o. 26 sept. 1821; *A.* 4 g. 5 okt. 1821 — 7 febr. 1822 . . . . 6.

2052. **Röde Pierre,** tidsbilder i 5 afd. af DE ROUGEMONT, DUPEUTY och ANTIER-CHEVRILLON (*Pierre le Rouge*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 7 — 12 jan. 1849 . . . . 4.

2053. **Röfvarbandet,** skåd. 5 a. af SCHILLER (*die Räuber*), imit. af C. B. RUTSTRÖM: *NKT.* 9 o. 13 mars 1814; *D.* 5 g. 8 sept. 1814 — 29 aug. 1819; = från den Berlinska bearb. för scenen öfv. af K. A. NICANDER: *O.* 52 g. 20 febr. 1834 — 29 dec. 1861 . 59.

2054. **Röfvarebandet,** skåd. 5 a. af LA MARTELLIÈRE (*Robert, chef de brigands*, imit. efter SCHILLER's *die Räuber*), öfvers. *D.* 7 — 18 sept. 1833 . . . . 5.

2055. **Röfvarebandet,** lusts. 4 a. af BENEDIX (*die Banditen*), fritt öfv. af H. S. CEDERSCHIÖLD: *H.* 10 — 15 juni 1855 . . . . . 3.

Röfvarebandet, *se* **Rinaldo Rinaldini.**

Röfvarebandet i Skottska bergen, *se* **Jenny Mortimer.**

2056. **Röfvarebandet på berget Maria-Culm** eller **Trons kraft,** skåd. 5 a. af CUNO (*die Räuber auf Maria-Culm, oder die Kraft des Glaubens*), öfv. af A. P. BERGGREN: *D.* 3 sept. 1836 — 11 maj 1837 . . . . 9.

2057. **Röfvarhöfdingen** eller **Den räddande engeln,** dramat. försök 1 a. af TH. MÆCHEL: *DP.* 17 o. 23 apr. 1860 . . . . 2.

Röfvarhöfdingen, *se* **Jag bedrar mig aldrig.**

S.

2058. **Saint-Martin-kanalen,** skåd. 5 a. och 7 tabläer af DUPEUTY och E. CORMON (*le Canal Saint-Martin*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 23 jan. — 8 febr. 1850 . . . . 8.

2059. **Salamandern,** skåd. 4 a. af DE LIVRY, DE FORGES och DE LEUVEN (*la Salamandre*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *D.* 2 — 21 juli 1839 . . . . 7.

Jfr **Fregattkaptenen** eller "**Salamandern**".

2060. **Salig grefvinnan,** kom. 2 a. af FELDMANN (*Die seelige Gräfin*), öfv. af J. PHILIPSSON: *H.* 9 — 25 juli 1856 . . . . . 4.

2061. **Salt-direktören,** kom. 3 a. af W. A. G. P. [WILIBALD ALEXIS och G. ZU PUTLITZ] (*der Salzdirektor*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 15 — 29 sept. 1851 . . . . 4.

2062. **Salvator Rosa** eller **Danaes bild,** kom. på vers 2 a. af DEINHARDSTEIN (*das Bild der Danae*), öfv. af O. E. BERGIUS: *O.* 22 okt. 1829 — 14 nov. 1834 . . . . 8.

2063. **Salvini och Adelson** eller **Kärleken, vänskapen och förtviflan,** dram 5 a., öfv. af D. G. BJÖRN ("händelsen är tagen ur ARNAUD's *les Epreuves du sentiment: Adelson et Salvini*"): *Mb.* 22 o. 25 sept. 1794 . . . . 2.

2064. **Samiel** eller **De undergörande pillerna,** fars med sång 4 a., från tyskan (*Samiel, oder die Wunderpille,* parodi på *Friskytten,* med bibehållande af WEBERS musik), öfv. af C. A. F. BERGGREN: *D.* 1 aug. — 28 sept. 1830 . . . . 6.

Sammansvärjningen, *se* **Richelieu.**

Sammansvärjningen på Kamschatka, *se* **Benjowsky.**

2065. **Samråd bland Gudarne öfver den i Svea skedde lyckeliga Regementsförändringen,** prolog i anl. af den 19 aug. 1772: *H.* 20 — 30 aug. 1773 . . . . 3.

Annonsen om första föreställningen lyder: "En Prolog öfver det förledit år den 19 aug. i Swea timade glada tillfället, uti hvilken

åtskillige illuminerade Repräsentationer samt sång, bestående af Recitativer och Soloarier samt chorer, förekomma".

2066. **Samtal i de dödas rike** eller **De lustige händelser i de Elisäiske Fälten**, kom. i 3 öppningar, af MONGIN (*les Aventures des champs Elisées*), öfvers. *H.* 6 okt. 1772 . . . . 1.

Samvetet, *se* **Falkland.**

Sanct Aldervons qvarn, *se* **Galerslafvarne.**

2067 **Sanct Claræ kloster,** dram med stort spektakel 3 a. af T. WENNBERG: *A* 18 g. 24 sept. 1812 — 10 febr. 1816; *O.* 4 g. 14 nov. 1813 — 6 apr. 1816 . . . . 22.

1068. **Sanningens belöning,** dram 5 a. af KOTZEBUE (*Lohn der Wahrheit*), öfvers. *D.* 1 aug. 1804 13 sept. 1829 . . . . 38.

2069 **Sanningens tempel,** lusts. i 3 öppningar, af J. A. ROMAGNESI (*le Temple de la verité*), öfv. af P. LINDAHL: *B.* första gången 13 aug. 1747 . . . . ov. 1.

2070. **Sanningsvännen,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*der Lügenfeind*), öfv. af J. C. VON BÖHNEN: *O* 29 dec 1834 — 8 nov. 1837 . . 17.

Sanningsvännen, *se* **En sanningens vän.**

2071. **Sannljugaren,** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*le Menteur véridique*), öfv. af C. J. WESTBERG: *O.* 35 g. 14 dec. 1826 — 5 nov. 1841; *M.* 3 g. 7 nov. — 19 dec. 1843 . . . 38.

2072. **Sappho,** sorgs. på vers 5 a. af GRILLPARZER (*Sappho*), öfv. af A. A. GRAFSTRÖM: *O* 7 — 28 okt. 1833 . . . . 6.

2073. **Sargines** eller **Kärlekens fosterson,** skåd. med sång 4 a. af MONVEL (*Sargines, ou l'Elève de l'amour*, efter en berättelse af D'ARNAUD), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DALAYRAC: *Mb* 29 apr. 1795 — 19 apr. 1796 . . . . 10.

2074. **Sargines,** heroisk kom. (skåd.) med sång 4 a., ital. libretto (*Sargino, ossia l'Allievo dell'amore*, efter MONVEL), från en tysk behandling öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af PAËR, ballett af L. DELAND: *O.* 25 g. 19 maj — 16 juni 1806, 11 febr. 1811 — 1 dec. 1830; *A.* 14 g. 19 jan. 1807 — 10 sept. 1810 . . 39.

Savoyardgossarne, *se* De två Savoyarderne.

2075. **Schack och matt,** kom. 5 a. af FEUILLET, BOCAGE och ALEX. DUMAS (*Echec et mat*, hvartill ämnet är hemtadt ur en novell med samma titel af DE MIRECOURT), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 26 nov. — 29 dec. 1847 . . . . 8.

2076. **Schackmachinen** eller **Konstmakaren den andre,** lusts. 4 a. af BECK (*die Schackmaschine*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 17 g. 31 aug. 1798 — 17 febr. 1799; *D.* 18 g. 9 juni 1811 — 5 juli 1828 . . . . 35.

2077. Den **Schweitziska familjen,** skåd. med sång 3 a., efter SAINT-JUST (*la Famille suisse*) fritt bearb. af CASTELLI (*die Schweizer-Familie*), öfv. af M. ALTÉN, musik af WEIGL, dansdivertissement af L. DELAND: *O.* 27 okt. 1815 — 17 maj 1841 . 41.

Den **Schweitziska flickan,** *se* **Lisbeth.**

Se här min daglön, *se* **Ambroise.**

2078. **Se, men låt bli!** kom. 3 a. af TH. GAUTIER och LOPEZ (*Regardez, mais ne touchez pas!*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 22 jan. — 13 nov. 1849 . . . . 7.

Secreter Mischmasch, *se* **Fransosen i London.**

2079. **Sedan solen gått ned!** kom. 1 a. af MÉLESVILLE och LEROUX (*le Coucher du soleil*), efter ANGELY's tyska bearb. (*Nach Sonnenuntergang*) öfv. af P. C. BOMAN: *O.* 28 g. 1 mars 1838 — 18 febr. 1856; *M.* 4 g. 1 — 4 jan. 1846, 3 jan. 1855; *DLC.* 20 sept. o. 17 nov. 1853; *L.* 7 g. 3 — 18 dec. 1856 . . . . 41.

2080. Den **Sedesamma** eller **Fruntimmerna sins emellan,** kom. 1 a. af DUPATY (*la Jeune prude, ou les Femmes entre elles*), öfv. af M. C. ERIKSON (fritt omarb. af G. LAGERBJELKE): *A.* 9 g. 6 dec. 1824 — 9 sept. 1825; *O.* 16 g. 20 apr. 1826 — 30 nov. 1845; *D.* 25 aug. 1835; *DP.* 9 g. 17 febr. — 18 mars 1860; *L.* 6 g. 17 — 25 nov. 1862 . . . . 41.

Den **seende blinde,** *se* Den **klarsynte blinde.**

Seger öfver fördomen, *se* **Nanine.**

Den **segrande kärleken,** *se* **Raton och Rosette.**

2081. **Seliko och Berissa** eller **Kärleken bland Negrerne,** skåd. 4 a. af HAGEMANN (*Seliko und Berissa, oder die Liebe unter den Negern*), öfv. af M. ALTÉN: *D.* 15 juli 1807 — 10 juni 1808 . 8.

2082. **Semiramis,** trag. 5 a. af VOLTAIRE (*la Tragédie de Sémiramis*), öfv. af A. C:SON AF KULLBERG: *A.* 14 apr. — 14 dec. 1802 . 4.

2083. **Sen er i spegeln,** kom. på vers 1 a., efter TÖPFER (*Nehmt ein Exempel d'ran*) öfv. på danska af HEIBERG (*Seer Jer i Speil*) och från danskan på svenska af E. W. DJURSTRÖM: *O.* 30 g. 13 juni 1836 — 9 okt. 1846; *M.* 9 juni 1853 . . . . 31.

2084. **Sennora Pepita, mitt namn är Meijer!** dramat. skämt 1 a. af HAHN (*Sennora Pepita, mein Name ist Meyer!*), öfv. af C. G. MICHAL: *L.* 14 nov. – 27 dec. 1856 . . . . 15.

2085. **Seraphine de La Faille eller Död och lif,** dram 4 a. med prolog af A. BOURGEOIS och G. LEMOINE (*Mademoiselle de La Faille*), fritt öfv. af F. N. BERG, musik dels komp. dels arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 10 apr. – 26 dec. 1851 . . . . . . 7.

2086. **Sergeant Fredrik,** kom. 2 a. af VANDERBURCH och DUMANOIR (*le Sergent Frederic*), öfv. af L. GRANBERG: *M.* 22 okt. – 9 nov. 1855 . . . . 5.

Sex timmars väg, *se* Den **Förstkommande.**

Sexton år efteråt, *se* **Arthur.**

2087. Den **Sextonåriga,** vaud.-monolog af C. G. ROSENDAHL, musik arr. af J. BARCK: *H.* 4 g. 9 — 12 juli 1857; *DP.* 13 g. 23 nov. — 20 dec. 1859; *L.* 26 febr. 1861 . . . . 18.

2088. **Sganarells resa till det philosophiska landet,** lustsp. i 1 öppning, af HOLBERG (*Sganarels Reise til det philosophiske Land*), öfvers. *H.* 3 g. 7 aug. 1775 – 7 okt. 1778; under benämning **Scanarells resa till Philosophernes land:** *E.* 13 maj 1784 . . . . 4.

2089. **Shakspeare kär,** kom. 1 a. af DUVAL (*Shakspeare amoureux, ou la Pièce à l'étude*), fritt öfv. af J. IMNELIUS: *O.* 22 dec. 1825 – 2 febr. 1852 . . . . 62.

2090. **Shawlen,** dram 1 a. af KOTZEBUE (*der Shawl*), öfv. af J. J. WIJNBLADH: *D.* 5 juli 1816 — 1 juli 1828 . . . . 30.

Sidan tjugufyra, *se* **Mormors dagbok.**

2091. **Sidney** eller **Den mjeltsjuke,** kom. 3 a. af GRESSET (*Sidney*), öfvers. *B.* 20 nov. o. 6 dec. 1787 . . . . 2.

2092. **Sido-arfvingen** eller **Forvagnen i Joigny,** kom. 5 a., med arier och kupletter, af PICARD (*le Collatéral, ou la Diligence de Joigny*), öfv. af C. STENBORG: *A.* 8 juli 1801 — 5 nov. 1809 . . 23.

Sieur sans façon, *se* **Cavallieren sans façon.**

2093. **Sigfrid,** sagospel 4 a. af J. GRANBERG, melodramer af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 16 apr. — 21 maj 1852 . . . . 8.

2094. **Silfverbröllopet,** dram 5 a. af KOTZEBUE (*Die silberne Hochzeit*), öfvers. *D.* 7 sept. 1806 — 3 juni 1807 . . . . . . 4.

2095. **Silfverbröllopet,** divertissement med kupletter, körer och dans 1 a. (i anl. af 25:e året af konung Carl XIV Johans regering) af A. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 22 g. 9 apr. 1843 — 4 aug. 1844; *L.* 7 g. 15 — 26 apr. 1857 . . 29.

2096. **Silkesstegen,** kom. 1 a. af Planard (*l'Echelle de soie*), öfv. af E. W. Djurström: *O.* 32 g. 15 dec. 1828 — 16 mars 1858; *D.* 24 juli 1835; *K.* 4 o. 5 mars 1840 . . . . 35.

2097. **Silvain,** op. com. (äfven kallad "musikalisk dram" och "dram med sång") 1 a. af Marmontel (*Silvain*), "öfversatt på vers af ett vittert fruntimmer" [A. M. Lenngren], musik af Grétry: *Mb.* 27 juli 1791 — 22 sept. 1795 . . . . 17.

2098. **Silvie,** op. 3 a. af Laujon (*Sylvie,* hvars ämne är lånadt ur Tasso's herdedikt *Aminta*), öfv. af C. Manderström, musik af P. M. Berton (3:e akten) och Trial, ballett af L. Gallodier och Frossard: *B.* 13 juli 1774 — 22 nov. 1784 . . . . . *an.* 4.

2099. **Sir Hugues Guilfort,** kom. 2 a. af Scribe och Bayard (*Sir Hugues de Guilfort*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 31 okt. — 10 nov. 1850 . . . . 6.

2100. **Sirenen,** op. com. 3 a. af Scribe (*la Sirène*), öfv. på tyska af Franke och derifrån på svenska af J. M. Rosén, musik af Auber: *O.* 30 okt. — 20 dec. 1846 . . . . 7.

2101. **Siri Brahe och Johan Gyllenstjerna,** dram 3 a. af Gustaf III (idén lånad från *la Curieuse* af M:e de Genlis): *B.A.O.* 8 mars 1788 — 6 febr. 1808, 16 jan. 1826 — 16 okt. 1856 . . 116.

Stycket kallades vid de två första föreställningarne, den 8 och 13 mars 1788, **Den nyfikna.**

2102. Den **sista eröfringen,** kom. 2 a. af Rosier (*la Dernière conquête*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 30 nov. 1848 — 27 dec. 1849 . . . . 12.

2103. **Sista natten,** kom. 1 a. af L. Guillard och Decourcelle (*le Bal du prisonnier*), efter Recke's danska behandling (*Den sidste Nat*) öfv. med kupletter af E. Wallmark, musik af Lumbye, arr. af J. A. Söderman: *M.* 28 maj o. 1 juni 1860 . . 2.

2104. **Sista ressourcen,** kom. 4 a. af J. F. von Weissenthurn (*Das letzte Mittel*), öfv. af C. Wildner: *D.* 17 g. 15 aug. 1829 — 7 aug. 1834; = **Sista utvägen,** öfv. af L. Stjernström: *M.* 9 g. 27 nov. 1861 — 4 juni 1862 . . . . 26.

Sista ressursen, *se* **Carl XII vid Pultava.**

Sista utvägen, *se* **Sista ressourcen.**

2105. Den **siste onkeln från Amerika,** kom. 1 a. af DENNERY och GRANGÉ (*le Dernier oncle d'Amerique*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M* 27 maj o. 6 juni 1845 . . . . 2.

2106. Den **sjelfgjorda token** eller **Återtagne fästman,** kom. 3 a. *D.* 3 juli — 26 aug. 1804 . . . . 3.

2107. **Sjelfhämnden,** kom. 2 a., öfv. af G. NORSTEDT: *D.* 6 g. 27 sept. 1839 — 4 maj 1840; *K.* 30 dec 1839 o. 2 febr. 1840; *L.* 4 g. 9 — 16 jan. 1856 . . . . 12.

2108. Den **Sjelfkäre,** kom. 1 a. af J. J. ROUSSEAU (*Narcisse, ou l'Amant de lui-même*), öfv. af J. W. SPETZ: *D.* 5 juli — 27 sept. 1801 . . . . 8.

Det **sjelfsvåldiga tjenstefolket,** *se* **De à la modiske domestiquerne.**

De sju creditorerne, *se* Den **tillfällige fadren.**

Sju flickor i uniform, *se* **Nya garnisonen.**

De sju kardinaldygderna, *se* **Resan till förmälningshögtidligheterna.**

De sju martyrerne, *se* **Maccabeerne.**

2109. Den **sjuka frun,** kom. 1 a. af GELLERT (*Die kranke Frau*), öfvers. *Mb.* 16 sept. — 7 okt. 1789 . . . . 3.

2110. **Sjuttofyran** eller **Tanten i Hornskroken,** bagatell med sång, i 2 tablåer, af REINHOLD [GÖTHBERG]: *S.* 23 mars — 29 sept. 1858 . . . . 8.

2111. **Sjöfröken,** skåd. med sång 4 a., ital. libretto (*la Donna del lago*), på franska omarb. af D'EPAGNY och A. ROUSSEAU (*la Dame du lac*) och från franskan öfv. af J. L. ÅBERGSSON, musik af ROSSINI (sådan den lämpats för franska scenen af LEMIÈRE DE CORVEY): *O.* 5 okt. 1831 — 29 mars 1837 . . . . 18.

2112. **Sjömännen på landbacken,** lusts. med sång 3 a. af WERGELAND (*Søkadetterne i Land*), öfv. af L. GRANBERG, musik af J. W. SÖDERMAN: *S.* 21 — 25 apr. 1854 . . . . 3.

2113. **Sjöslaget och markattan,** fars 1 a. af KOTZEBUE (*die Seeschlacht und die Meerkatze*), öfv. af H. A. KULLBERG: *A.* 22 o. 26 mars 1811 . . . . 2.

Skal och kärna, *se* **En man af verld och en man af värde.**

2114. **Skarpskyttarne** eller **Det nyaste korpralskapet,** divertissement med sång och dans 1 a. af AUG. SÄFSTRÖM, musiken arr. af E. BECKER, dansen af A. SELINDER: *L.* 20 g. 13 apr. 1861 — 22 febr. 1862; *D.* 3 g. 21 juli — 14 aug. 1862 . . . 23.

2115. **Skatan** eller **Stölden i byn Palaiseau,** op. 2 a., texten efter franska originalet af CAIGNEZ och D'AUBIGNY (*la Pie voleuse, ou la Servante de Palaiseau*) samt dettas ital. behandling af GHERARDINI (*la Gazza ladra*) bearb. och lämpad till musiken af CASTIL-BLAZE, öfv. af N. W. AF WETTERSTEDT, musik af ROSSINI: *O.* 14 juni — 3 nov. 1843 . . . . 6.

2116. **Skatan** eller **Tjenstepigan i Palaiseau,** hist. skåd. 3 a. af CAIGNEZ och D'AUBIGNY (*la Pie voleuse, ou la Servante de Palaiseau*), öfv. af J. L. ÅBERGSSON: *O.* 21 g. 20 apr. 1818 — 10 nov. 1831; *A.* 5 g. 13 sept. 1820 — 19 sept. 1823. . . . 26.

Skatten, *se* **Muraren Jerome.**

Sken och verklighet, *se* **Farbror Florian.**

2117. **Skenet bedrar,** kom. 3 a., öfv. "från franskan" af C. WILDNER: *D.* 18 maj 1833 — 10 juli 1834 . . . . 8.

Den **Skenheliga,** *se* **Sybilla.**

Den **Skenhelige,** *se* **Tartuffe.**

2118. **Skeppar Rolf och Gunnild** (eller **Gunilda**), lusts. blandadt med sång och divertissements 3 a. (parodi på **Birger Jarl**) af C. I. HALLMAN, musik af C. STENBORG: *H.* 34 g. 6 juli 1778 — 9 juli 1784; *E.* 3 g. 27 mars 1781 — 18 sept. 1784; *Mb.* 8 g. 5 juli 1785 — 16 maj 1793 . . . . 45.

2119. **Skeppsbrottet** eller **Arfvingarne,** kom. 1 a. af DUVAL (*le Naufrage, ou les Héritiers*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 65 g. 16 jan. 1801 — 27 okt. 1825; *O.* 15 g. 20 maj 1810 — 8 nov. 1833 . . . . 80.

2120. **Skeppsgossen,** kom. 2 a. af SOUVESTRE (*le Mousse*), öfv. af O. HYCKERT: *S.* 26 dec. 1859 — 3 apr. 1861 . . . . 11.

2121. **Skeppskaptenen,** kom. med sång 1 a. af C. BLUM (*der Schiffscapitain, oder die Unbefangenen,* efter franskan), öfv. af C. A. F. BERGGREN: *D.* 22 sept. 1828 — 11 juli 1831 . . . 19.

2122. De **skilda makarne,** kom. 1 a. af ARVERS och DAVRECOURT

(*les Parens de la fille*), öfv. efter Cosmars tyska behandling (*die Getrennten*): *K.* 16 — 29 dec. 1841 . . . . 3.

2123. **Skiljeväggen** eller **Mycket besvär för ingenting,** kom 1 a. af Bellin de la Liborlière (*la Cloison, ou Beaucoup de peine pour rien*), öfvers. *D.* 3 g. 14 — 28 juli 1806; = **Mellanväggen** eller **Mycket besvär för ingenting:** *A.* 8 g. 17 aug. 1817 — 25 febr. 1819; *O.* 19 maj 1820 . . . . 12.

2124. **Skogen vid Herrmanstadt,** romant. skåd. 4 a., efter Caignez (*la Forêt d'Hermanstad, ou la Fausse epouse*) bearb. af J. F. von Weissenthurn (*der Wald bei Herrmannstadt*) och från tyskan öfv. af E W. Djurström: *D.* 23 aug. — 7 sept. 1834 . 8.

Skogsbarnet, *se* **Victor.**

2125. **Skogvaktarestugan,** kom. 1 a. af de Leuven, Brunswick och Alex. Dumas (*le Garde-forestier*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 16 dec. 1850 — 29 apr. 1852 . . . . 20.

Skola för äkta män, *se* **Mansskolan.**

2126. **Skolgossarne** eller **Examensdagen,** vaud. 1 a. af Lockroy och P. J. Jaime (*On demande des professeurs*), efter W Friedrich's tyska behandling (*Ein Stündchen in der Schule*) fritt bearb. af Aug. Säfström, musik arr. af J W Söderman: *D.* 13 g. 15 sept. 1852 — 31 maj 1853; under benämning **En stund i skolan,** skämt med sång, musik af G Stolpe: *L.* 11 g 24 mars 8 apr 1858 24

2127. **Skolmästaren,** kom. 1 a. af A. F. Ristell. *B.* 7 juli o. 22 okt. 1787 . . . . 2.

Hammarskold uppgifver I af Darelli såsom styckets författare, Hjortsberg och Schylander deremot tillskrifva det Ristell Schylander benamner det "divertissement"

Skolmästaren och mor Bobi, *se* **Sorgen för glädjen går.**

Skomakare, blif vid din läst! *se* Den **förtrollade prinsen.**

2128. **Skomakaren** eller **Morsdorés-skorna,** op. com. 2 a. af Ferrières (*les Souliers mors dorés, ou la Cordonnière allemande*), imit. af C. Envallsson, "musiken vald ur flera mästares arbeten": *Mb.* 3 febr. 1785 — 14 febr 1794 . . . . 35.

Skomakaren i Damas, *se* **Athalida och Hercid.**

Skomakaren och grefvinnan, *se* **Riquiqui.**

2129. **Skomakaren och hans fru,** kom. med sång i 2 tablåer af XAVIER, DUVERT och LAUZANNE (*Monsieur et Madame Galochard*), efter en öfversättning af I. DANNSTRÖM bearb. af A. BLANCHE, musik af DANNSTRÖM: *M.* 20 g. 5 mars 1847 — 4 juni 1850; med titel **Skomakaren och hans hustru:** *S.* 6 g. 28 mars — 17 apr. 1854; under benämning **Surpriserna** eller **Skomakaren och hans fru:** *S.* 17 g. 8 maj — 10 okt. 1861; = **Mäster Galochard och hans hustru,** kom. 1 a. med körer och kupletter, öfv. af N. O. HOLMLUND, musik af J. N. AHLSTRÖM (orden till en del af O. HYCKERT): *M.* 8 g. 2 — 5 febr. 1849 . 46.

Skomakaren och hans fru, *se* **Lilla foten.**

Skoputsaren, *se* **Claudine.**

2130. **Skottländskan** eller **Caffehuset i London,** dram 5 a. af VOLTAIRE (*le Caffé, ou l'Ecossaise,* hvilket stycke är författadt af VOLTAIRE, icke, såsom han sjelf föregifvit, öfversatt från ett engelskt original af HUME), öfvers. *E.* 7 g. 17 sept. 1783 — 29 sept. 1784; *Mb.* 22 g. 23 dec. 1784 — 6 okt. 1794; *O.* 6 g. 10 sept. 1827 — 3 apr. 1829 . . . . 35.

Äfven annonserad: **Skottländskan** eller **Det Engelska caffehuset.**

2131. **Skrattvurmen,** kom. med sång 1 a. af BAYARD och SIMONNIN (*le Petit homme gris*), fritt öfv. af F. N. BERG, musik arr. af J. G. HILLER: *M.* 26 apr. — 8 okt. 1847 . . . . 7.

2132. **Skrifpulpeten** eller **Ungdomens faror,** dram 4 a. af KOTZEBUE (*das Schreibepult, oder die Gefahren der Jugend*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *D.* 19 sept. 1802 — 14 juni 1809 . . . . 12.

Detta stycke utfördes i början af ABR. DE BROEN och sju hans barn.

2133. **Skräddaren Excellens,** fars 2 a. af ALBINI (*der General-Hof-Schneider*), öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 21 okt. — 17 dec. 1843 . 6.

2134. **Skräddaren Fips** eller **Det farliga grannskapet,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*Die gefährliche Nachbarschaft*), öfvers. *D.* 13 g. 1 maj 1809 — 17 aug. 1814; = **Det farliga grannskapet,** öfv. af M. ALTÉN: *A.* 14 g. 28 dec. 1816 — 4 mars 1822; *M.* 13 g. 12 dec. 1844 — 13 apr. 1846 . . . . 40.

Äfven annonserad: **Skräddaren Schnitt.**

2135. **Skulden,** sorgs. på vers 4 a. af MÜLLNER (*die Schuld*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af C. BRAUN: *O.* 17 maj 1830 — 18 maj 1846 . . . . 24.

2136 **Skuldsedeln,** kom. ("efterspel") 1 a. af REINBECK? (*der Schuldbrief*), öfv. af O. D. EGGE: *O.* 30 nov. 1835—31 aug. 1836 . 7.

2137 **Skyddsengeln,** skåd. 5 a. af C. LINDEGREN: *D.* 24 g. 8 juli 1808—25 juni 1832; *NKT.* 3 g. 17 nov.—18 dec. 1815 . . 27.

Skyddsengeln, *se* **Emma.**

2138 **Skyddsgudinnorna,** kom. 2 a. af BAYARD (*les Fées de Paris*), öfv. af F. N. BERG. *O.* 6 g. 18 apr.—30 aug. 1843; = efter W. FRIEDRICHS tyska bearb. (*Drei Feen*) öfv. af I. HÖGFELDT: *L.* 3 g. 25 febr.—19 mars 1857; under titel **Trolleriet** eller **Skyddsgudinnorna:** *H.* 9 g. 20 juli 1854—17 juni 1855 . 18.

2139 **Skymf och upprättelse,** skåd. 2 a. af HAUCH (*Æren tabt og vunden*), öfv af S A. HEDLUND: *O.* 21 jan.—29 febr 1852 . 7.

2140. **Skådespelaren på resa,** kom. 1 a. af MOREAU DE COMMAGNY och SEWRIN (*le Comedien d'Etampes*), fritt öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *O.* 23 apr.—4 sept. 1832. . . . . 4.

2141 **Skådespelarens sista roll,** kom. 3 a. af KAISER (*des Schauspielers letzte Rolle*), öfv. af F. N BERG: *M* 14—19 jan 1852 . 4.

Skämtet blir allvar, *se* **Af skämtet blef allvar.**

2142 **Skärgårdsflickan,** op. com. 1 a. af DE LA SALLE (*les Pêcheurs*), imit. af C ENVALLSSON, musik af GOSSEC: *Mh.* 67 g. 6 sept. 1789—12 apr. 1799; *A.* 21 okt. 1807 . . . . 68.

2143. **Skärgårdsflickan,** kom. med sång 2 a., efter SCRIBE och TH. SAUVAGE (*l'Image*) bearb. af J. A. VON ESSEN, musik (finska nationalmelodier) arr af M. ZELLER: *D* 21 g. 21 maj—21 aug. 1848; *H* 2 o. 3 juni 1852; *DP* 22 okt. 1852; musiken arr. af J. A. SÖDERMAN: *DLC* 3 g. 30 sept.—14 nov. 1853; *S* 16 g. 23 nov. 1853—19 maj 1855; *M.* 27 nov. o. 1 dec 1854 . 44.

2144. **Skärgårdsflickans bröllopp** eller **Mor Annika och Styrbom,** divertissement med sång 1 a. af D. G. BJÖRN(?): *Mh* 19 okt. 1790 . . . . 1.

Stycket gafs som recett för BJÖRN, hvilket gör sannolikt att han var dess författare

2145. **Skärselden** eller **Följ exemplet!** kom. 3 a., afdelade i 6 tablåer, af VOGEL (*Witzigungen, oder Wie fesselt man die Gefangenen?* efter engelskan), öfv. af F. N. BERG: *D* 12 g. 27 juli—26 aug. 1842; under benämning **Skärselden:** *H* 3 g.

22—24 sept. 1855; *L.* 4 g. 4—7 dec. 1858; = **Två äkta män,** kom. 5 a., öfv. af G. W. Blachet: *M.* 3 g, 13—19 dec. 1847 . 22.

2146. **Skön Kirstin och Matts Hane,** parodi (på **Dido och Æneas**) med sång och dans 1 a. af J. D. Valerius, musik af åtskillige kompositörer: *A.* 29 apr.—28 maj 1802 . . . . 5.

Den **sköna Rosette,** *se* **Tidens seger.**

2147. Den **sköna slafvinnan** eller **Den ädelmodige sjö-capitainen** (äfven: **Zulime** eller **Den sköna slafvinnan**), op. buffa 1 a., ital. intermezzo (*la Schiava*), från en fransk behandling (*la Belle esclave, ou le Marin généreux*) öfv. af C. Manderström, musik af N. Piccinni: *E.* 6 g. 31 juli—6 sept. 1783; *Mb.* 14 g. 30 juli 1785—29 juli 1789 . . . . 20.

Ämnad att uppföras på *B.* den 31 maj 1779, men inställd.

2148. **Sladdret** eller **Fjäskens mirakler,** kom. 1 a. af E. Schröderheim: *B.* 10 o. 12 nov. 1791; *A.* 2 dec. 1797 . . . . . . 3.

2149. **Slafhandlaren i Smirna,** kom. 1 a. af Champfort (*le Marchand de Smyrne*), öfv. af A. S. Holmstedt (med biträde af O. Kexél): *H.* 12 g. 24 okt. 1774—4 sept. 1780; *E.* 14 g. 19 apr. 1781—4 okt. 1784; *Mb.* 10 g. 10 nov. 1784—15 jan. 1794; *D.* 9 o. 10 sept. 1815 . . . . 38.

Uppfördes på rikssalen den 28 jan. 1775 af skådespelare vid Kongl. Theatern. Gafs äfven på Gripsholm.

2150. **Slafvarnes ö,** kom. i 3 öppningar af Marivaux (*l'Isle des esclaves*), öfvers. Bergstrahlska huset 4 okt. 1768 o. 21 febr. 1769; theatern vid Jerntorget 1 dec. 1769 o. 27 sept. 1770; *B.* (under benämning **Slafve-ön**) 13 mars 1772; *H.* 23 juli o. 28 sept. 1773; *E.* 21 febr. 1781 . . . . 8.

Tryckt 1749, och sannolikt redan den tiden uppförd.

Slafveriet, *se* **Cora.**

Slaget vid Marsaille eller **Catinats uniform,** *se* **Marlboroughs uniform.**

2151. **Slott i luften** eller **Våra inbillningar,** kom. 5 a. af Collin d'Harleville (*les Châteaux en Espagne*), öfv. af J. M. Lannerstjerna: *A.* 15—27 febr. 1794 . . . . 3.

Slotterölet, *se* **Kronfogdarne.**

Slottet de Viana, *se* **Spanjorer och Portugiser.**

Slottet Glenthorns kapell, *se* **Sömngångaren.**

2152. **Slottet Kenilworth,** dram 3 a. af BOIRIE och LEMAIRE (*le Château de Kenilworth*), öfvers. *D.* 26 juni 1835 — 20 juli 1837 . 13.

2153. **Slottet Luxeuil,** skåd. 5 a. och 8 tablåer af DENNERY, E. CORMON och GRANGÉ (*les Paysans*), fritt öfv. af F. N. BERG: *M.* 8 g 16 dec. 1850 — 16 jan. 1851; *S.* 4 g. 17 — 22 maj 1866 . . 12.

2154. **Slottet Montenero,** dram med sång 3 a. af F. B. HOFFMAN (*Leon, ou le Château de Montenero*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af DALAYRAC: *O.* 95 g. 16 dec. 1805 — 30 juni 1854; *A.* 21 g. 19 dec. 1806 — 16 maj 1811; *D.* 9 g. 23 aug. 1826 — 12 aug. 1831 . 125.

2155. **Slottet Rieti,** skåd. 5 a. af PHILIPPI-BONAFONT (*das Schloss zu Rieti*), öfv. af C. A. F. BERGGREN: *D.* 27 maj 1830 — 23 juli 1834 . . . . 18.

Annonserna uppgifva stycket vara bearbetadt efter GOZZI.

2156. **Slottspaviljongen** eller **Den falske arfvingen,** skåd. 5 a och 6 tablåer af A. BOURGEOIS och FOUCHER (*la Justice de Dieu*), fritt öfv af O HYCKERT: *M.* 14 o. 18 jan. 1846 . . 2.

Slughet och list, *se* De **begge älskarinnorna.**

2157. **Slutbalen,** nyårsmönstring 1 a. med sång, af F HEDBERG, musik arr af O. DE WAHL: *S.* 1 jan. — 28 maj 1860 . . . 74.

2158. **Slutbalen n:o 2,** nyårsmönstring 1 a., med sång, af F. HEDBERG, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 1 jan. — 13 febr. 1861 . 37.

2159. **Slädfarten,** skåd. 2 a. af M. ALTÉN: *D.* 11 aug. 1802 — 3 juli 1805 . . . . 10.

2160. **Slädpartiet,** kom. på vers 3 a., med dans, af C. G. VON HOLTHUSEN, musik af J. F. GRENSER, ballett af MARCADET: *B.A.* 28 mars 1790 — 24 apr 1798 . . . . 9.

Slägtingar och pengar, *se nästföljande.*

2161 **Slägtingarne** eller **För penningar vinner man allt, i synnerhet vänner,** kom. 5 a. af KOTZEBUE (*die Verwandtschaften*), öfvers. *D.* 34 g. 5 aug 1806 - 12 aug. 1827; *NKT.* 24 apr o. 4 dec. 1813; — **Slägtingar och pengar,** fritt öfv. och lokaliserad af O. U. TORSSLOW: *M.* 7 g. 20 okt. — 29 dec. 1852; *S.* 7 g 10 mars — 1 apr 1860 . . . . 50.

Slägtingarne, *se* **Clarence.**

2162. **Slängkapporne,** kom. 4 a. af C LINDEGREN: *A.* 19 o. 22 apr. 1801 . . . . 2.

Den släta presten i Mejland, *se* De **obudne gästerne.**

Den slösaktige och bedragne Penninge-Juden, *se* **Turcaret.**

2163. **Slösaren,** feeri-skåd. med sång i 3 afd. af Raimund (*der Verschwender*), öfv. af O. Hyckert, musik af C. Kreutzer: *M.* 13 febr. — 12 maj 1846 . . . . 20.

2164. **Smekmånaden,** kom. 5 a. af Tobin (*the Honey-moon*), öfv. (från tyskan?) af C. Wildner, med kupletter af C. U. Koskull: *D.* 14 juni 1823 — 12 juli 1829 . . . . 31.

2165. **Smekmånaden,** kom. 2 a. af Scribe, Mélesville och Carmouche (*la Lune de miel*), öfv. af E. W. Djurström, dansdivertissement af A. Selinder: *O.* 2 mars 1835 — 2 sept. 1841 . 25.

2166. **Smickraren,** kom. i 5 öppningar, af J. B. Rousseau (*le Flatteur*), öfvers. *H.* 18 juni 1777 . . . . 1.

Gifven redan på 1740-talet. Annonsen om föreställningen på *H.* tillkännagifver nemligen, att stycket ej varit uppfördt på några och tretio år.

2167. **Smyghandlarne,** kom. 4 a. af Raupach (*die Schleichhändler*), öfv. af O. D. Schweder: *D.* 48 g. 13 juli 1836 — 29 juni 1848; *K.* 3 g. 6 mars 1840 — 24 apr. 1842; *M.* 3 g. 29 apr. 1852 — 26 maj 1854; = öfv. af C. R. Roselli: *S.* 27 g. 13 jan. 1859 — 11 mars 1863 . . . . 81.

2168. De **små fåglarna,** kom. 3 a. af Labiche och Delacour (*les Petits oiseaux*), öfv. af L. Stjernström: *M.* 15 sept. 1862 — 19 jan. 1863 . . . . 19.

2169. **Små förtretligheter i menskliga lifvet,** bagatell 1 a. af Clairville (*les Petites misères de la vie humaine*), öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 19 g. 23 juli 1845 — 24 juli 1848; *L.* 6 apr. 1857; = **En man som har otur,** vaud., öfv. af E. Wallmark, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 8 g. 18 febr. — 8 mars 1860 . . . 28.

2170. **Små händer,** lusts. 3 a. af Labiche och E. Martin (*les Petites mains*), fritt öfv. af F. N. Berg: *D.* 26 aug. — 25 sept. 1863 . 9.

2171. **Småstaden,** kom. 4 a. af Picard (*la Petite ville*), öfv. af J. D. Valerius: *A.* 11 okt. 1809 — 7 mars 1810 . . . . 7.

Småstadsfruntimmerna eller **Som man är klädd, så blir man hädd,** *se* De **löjelige granngerningarne.**

2172. **Smädeskrifvaren** eller **Vänner och ovänner,** skåd. 5 a. af J. Jolin: *O.* 5 apr. — 30 nov. 1862 . . . . 15.

Snedsprånget, *se* **Ett snedsprång.**

Den snåla presten i Mejland, *se* De obudne gästerne.

2173. **Snålhet och list,** lusts. 4 a., imit. efter franskan af E. G. KOLTHOFF: *S.* 15—29 mars 1856 . . . . 6.

2174. **Snöfallet** eller **Den nye Eginhard,** op. 4 a. af SCRIBE och GERMAIN DELAVIGNE (*la Neige, ou le Nouvel Eginard*), öfv. af N. J. AF WETTERSTEDT, musik af AUBER, ballett af G. B. AMBROSIANI: *O.* 21 jan. 1825—27 mars 1833 . . . . 22.

2175. **Sockenpresten,** kom. 2 a. af BAYARD (*le Curé de Pomponne*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 29 okt.—25 nov. 1849 . . . 10

2176. **Soldaten,** op. com. 1 a. af ANSEAUME (*le Milicien*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DUNI: *E.* 20 g. 23 nov. 1782—11 sept. 1784; *H.* 20 aug. 1783 o. 16 juli 1784; *Mb.* 49 g. 24 nov. 1784—22 febr. 1799 71

Soldater och bönder, *se* **Planen.**

Soldatlyckan, *se* **Minna von Barnhelm.**

2177. **Soldatputs,** vaud. 1 a. af HOSTRUP (*Soldaterløier*), fritt öfv. af I. HOGFELDT: *S.* 10 g. 8 okt. 1852—25 mars 1854; *DP.* 10 g. 20 okt. 1852—31 jan. 1853; *L.* 24 g. 22 dec. 1856—21 mars 1859; — **Ett skämt** eller **Flickan och soldaten,** lusts. med sång, öfv. med original-kupletter af F. HEDBERG, musik arr. af I. SANDSTRÖM: *H.* 3 g. 21—28 juli 1853 . . . . . . 47.

2178. **Solen lyser för hela verlden,** proverbe dramatique 1 a., efter franskan imit. af C. H. FLINTBERG: *H.* 14 g. 21 juli 1775—25 sept. 1780; *E.* 30 juli 1781 . . . . 15.

Forfattades på hertig Carls befallning, och uppfördes af hofvets damer och kavaljerer på rikssalen den 24 jan. 1774.

2179. **Solen sjunker. Gustaf I:s sista dagar.** Hist. skåd. 4 a. af J. BÖRJESSON: *M.* 13 mars 1856—11 febr. 1863 . . . 29.

Solens prestinna, *se* **Cora.**

2180. **Soliman den andre** eller **De tre sultaninnorna,** kom. på vers 3 a. af C. S. FAVART (*Soliman II, ou les Trois sultanes,* efter en berättelse af MARMONTEL), öfv. af J. G. OXENSTJERNA, — åtföljdt af dansdivertissementet **Roxelanes kröning,** komp. af MARCADET, senare ändradt af LEDET, musik af J. M. KRAUS: *B O A.* 22 sept. 1789—14 febr. 1817 . . 31

Som man kokar får man supa, *se* **Ett bröllopp i Paris.**

2181. **Som man sår, så får man skörda,** kom. 2 a. af Leroux (*Péché et pénitence*), öfv. af C. G. Sundberg: *O.* 8 — 15 jan. 1851 . 5.

Som man är klädd, så blir man hädd, *se* De löjelige granngerningarne.

2182. **Som två droppar vatten,** kom. 1 a. af A. Bourgeois och Labiche (*Deux gouttes d'eau*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 4 g. 14 — 20 febr. 1858; *S.* 8 g. 4 — 12 dec. 1858 . . . . . . 12.

2183. **Som ungkarl och äkta man,** lusts. med sång 2 a. af Jaime fils och Delacour, efter Glückstads danska öfvers. (*Ungkarl og Ægtemand*) bearb. med originalkupletter af Axel [Krook], musik arr. af J. W. Södberman: *S.* 25 nov. 1856 — 27 okt. 1860 . 18.

2184. **Sommarnatten,** skåd. med sång 3 a., efter Heiberg (*Syvsoverdag*) bearb. af N. H. Pinello, musik af C. Greve: *D.* 28 juli — 5 aug. 1861 . . . . 7.

2185. **Sommarnöjet,** kom. 1 a. af Dupeuty och P. J. Jaime (*Une campagne à deux*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 6 — 17 nov. 1844 . 4.

Sommaräfventyret på landet, *se* **Förmyndaren.**

2186. **Sonetten,** lusts. 1 a. af Raupach (*das Sonett*), fritt öfv. af O. Hyckert: *O.* 6 apr. — 31 maj 1840 . . . . 5.

2187. **Sophie** eller **Den dygdiga landtflickan,** komisk dram 3 a. af Goldoni (*Cecchina, ovvero la Buona figliuola*), imit. af C. Envallsson, musik af N. Piccinni: *Mb.* 10 sept. 1788 — 15 sept. 1790 . . . . 20.

2188. **Sorgdrägt och sorg,** kom. 4 a. af Dumanoir och de Kéraniou (*Jeanne qui pleure et Jeanne qui rit*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 5 o. 7 nov. 1860 . . . . 2.

2189. **Sorgen** eller **Det lefvande spöket,** lusts. 1 a. af Hauteroche (*le Deuil*), öfvers. *Mb.* 29 g. 9 apr. 1795 — 25 mars 1799; *A.* 5 sept. 1799 . . . . 30.

2190. **Sorgen för glädjen går** eller **Skolmästaren och mor Bobi,** lyrisk kom. 3 a. af C. Envallsson, musik af åtsk. tonsättare: *Mb.* 12 o. 13 apr. 1788; omarbetad med titel **Bobis bröllopp:** *Mb.* 47 g. 9 juli 1788 — 25 aug. 1797; *A.* 6 g. 8 okt. 1807 — 10 dec. 1819 . . . . 55.

2191. **Spanjorer och Portugiser** eller **Slottet de Viana,** skåd. 3 a. med prolog af G. Lemoine och Goubaux (*les Prussiens*

en Lorraine, ou l'Honneur d'une mère), öfv. af L. A. Malmgren, melodramer af J. N. Ahlström: *M.* 27 maj 1859—6 febr. 1861 . 8.

2192. **Spanjorerne i Peru eller Rollas död,** sorgs. 5 a. af Kotzebue (*die Spanier in Peru, oder Rolla's Tod*), öfv. af G Eurén: *D* 14 juli 1819 — 30 juli 1820 . . . . 13.

2193. **Spannhästarne** eller **De ädla** (senare ändradt: **adeliga**) **passionerne,** kom. 2 a., öfv från tyskan: *Mb* 14 g 2 apr. 1765 23 okt. 1767; under benämning **Hästspannet** eller **Det besynnerliga bytet:** *Mb.* 13 g. 11 juli 1790 — 23 juli 1796 . 27.

2194 **Spannrems-Curen** eller **Bot för elaka (onda) qvinnor,** lusts 1 a. *H.* 24 juli 1776 — 11 aug. 1779 . . . . 6.

Äfven annonseradt: **Spannrems-Curen** eller **Greta husbonde**, och ensamt **Greta husbonde** — Ursprunget till detta lustspel är må handa ett franskt (år 1710 tryckt) stycke: *la Peau de bœuf, ou Remède universel pour faire une bonne femme d'une mauvaise*, eller ock en tysk kom *Die böse Grethe* (gifven af "högtyska Comoedianter" på *B* den 9 nov. 1733).

2195 **Sparfven ibland tranor,** kom. med sång 4 a. af Hostrup (*En Spurv i Tranedands*), fritt bearb. af C E. Wenström, kupletter af C H. Rydberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 6 g 27 febr. — 8 mars 1852; = **Armringen,** lyriskt lusts i 7 tabläer, bearb och lokaliseradt af F. Hedberg, musik arr af C. Becker: *H.* 5 g 3 — 8 aug. 1854 . . . . 11.

Spektaklet i Kråkvinkel, *se* **Carolus Magnus.**

2196 **Spelaren,** kom på vers 5 a. af Regnard (*le Joueur*), öfv., "med de ändringar som scenens flyttning till Stockholm gjort nödiga", af P. Rudin: *O.* 3 g. 16 jan. — 20 febr. 1793; *A.* 34 g. 15 juli 1808 — 6 okt. 1825; *O.* 9 g 15 dec. 1825 — 2 apr. 1837 . . 46

2197. **Spelaren** eller **Fel och upprättelse,** skåd 5 a. af Iffland (*der Spieler*), öfv. af J. J Broman · *D.* 22 g. 14 juni 1808 — 31 maj 1816; med benämning **Spelaren** eller **Revanche, Prag!** dram: *NKT.* 19 o. 26 jan 1814; = **Spelaren,** skåd , öfv. af L. Stjernström: *M.* 16 g. 16 okt. 1861 — 13 apr. 1862 . . 40.

Spelsjukan, *se* **Beverlej.**

2198. **Spindlarne,** lusts, med sång 1 a., bearb. från franskan af C J. Moqvist: *M* 13 — 24 nov. 1850 . . . . 6.

2199. **Spionen,** dram 5 a. af Mazères och Ancelot (*l'Espion*), öfv. af G. Elgström: *O.* 12 nov 1829 — 29 okt. 1830 . . . 6.

2200. **Spisqvarteret,** divertissement 1 a. af C. G. von Holthusen (C. M. Bellman?): *B.* 1789 . . . . 1.

Enligt uppgift af Schylander gafs ett sådant stycke, författadt af Holthusen, en gång på *B.* nämnda år. I *Theat. Almanach 1805* och af Hammarsköld uppgifves Bellman såsom författaren. Pjesen förekommer icke annonserad i tidningarne.

2201. **Språkmästaren,** kom. 1 a. af fru Gyllembourg (*Sproglæreren*), öfv. af Graffman: *D.* 17—30 juni 1837 . . . . . 5.

2202. **Spåmannen,** lusts. 1 a. af Renout (*le Devin par hazard*), öfv. af C. Stenborg: *Mb.* 6 maj 1786—15 okt. 1790 . . . 11.

2203. Den **spökande enkan,** kom. i 5 öppningar, af d'Ouville (*la Dame invisible, ou l'Esprit follet,* hvartill planen är hemtad från en italiensk behandling af Calderon's *la Dama duende*), öfvers. *H.* 23 aug. 1775 . . . . 1.

Jfr **Trollet.**

2204. Den **spökande soldaten,** lusts. 2 a. af de Senne (*le Revenant, ou les Deux grenadiers*), imit. af C. Envallsson: *Mb.* 26 nov. 1788—11 febr. 1791 . . . . 12.

2205. Den **spökande trumman,** kom. 5 a., efter Addison (*the Drummer, or the Haunted house*) bearb. af Destouches (*le Tambour nocturne, ou le Mari devin*) och från franskan öfv. af C. G. Nordforss: *A.* 17 okt. 1795 . . . . 1.

Spökena, *se* **Herr Dunst.**

Spöket, *se* **Mor Brita och spöket.**

Spöket i qvarnen, *se* Den **vandrande studenten.**

Spöket i slottet Beausol, *se* Den **lille gyckelmakaren.**

2206. **Stamfrun,** sorgs. 5 a. af Grillparzer (*die Ahnfrau*), öfv. af H. Sandström: *O.* 27 maj 1835—3 maj 1838 . . . . . . 7.

2207. **Starkotter,** trag. af A. Hesselius: *B.* första gången 26 mars 1741 . . . . *an.* 1.

2208. **Statsfångarne** eller **Höger och venster hand,** kom. 2 a. af Bayard och Lafont (*Un changement de main*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 1—14 febr. 1847 . . . . 7.

2209. **Stenhuggaren** eller **Mannen af folket,** skåd. 5 a., med melodramer och kupletter, af Kaiser (*Etwas Kleines*), öfv. af K. Almlöf: *D.* 28 maj—12 juni 1860 . . . . 5.

2210. **Sterbhus-Camereraren Mulpus** eller **Caffehuset i Stora Kyrkobrinken,** lusts. 1 a., efter J. B. ROUSSEAU (*le Caffé*) imit. af O. KEXÉL: *H.* 14 g. 18 okt. 1776 — 6 nov. 1780; *E.* 21 g. 29 nov. 1780 — 25 aug. 1784; *Mb.* 11 g. 26 jan. 1785 — 11 juni 1790; *D.* 3 g. 15 aug 1808 — 18 aug. 1809 . . . . . . 49.

Sterbhuskamereraren och skoflickaren, *se* **Casper och Lona.**

2211. **Stjernan emellan molnen,** kom. 1 a. af GOZLAN (*le Coucher d'une etoile*), öfv. af M. JOLIN: *O.* 16 sept. — 15 dec. 1852 . 10.

2212. **Stjufdottern,** kom. 1 a. af LABICHE och MARC-MICHEL (*les Suites d'une premier lit*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 15 g. 11 aug. 1853 — 24 juli 1856; *S.* 4 g. 3 — 16 juli 1858; *L.* ("kom. med sång, bearb.") 4 g. 30 aug. — 7 sept. 1858; — **Lillan,** lusts. med sång, efter BÖGHS danska behandling (*En lille Datter*) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 47 g. 1 jan. — 7 dec. 1860; *L.* 10 g. 3 febr. — 22 dec. 1861; = **Lilla Nanna,** lusts. med sång, efter BÖGH fritt bearb., med originalkupletter af G. A. GOTTMAN: *C.* 18 g. 1 sept. 1861 — 19 sept. 1862 . . . . 93.

2213. **Stjufmodren,** skåd. 5 a. och 8 tablåer af DE BALZAC (*la Maratre*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 13 — 24 nov. 1850 6.

2214. **Stockholm, Vesterås och Upsala,** lusts. 3 a., med körer och kupletter, af BAYARD och VARIN (*Paris, Orleans et Rouen*), efter en öfvers. af L. A. MALMGREN bearb. af A. BLANCHE, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 6 mars 1845 — 28 apr. 1858 . . 38.

2215. **Stockholmsbesöket,** kom. 4 a. med kupletter af CARL BLINK och GEORG MALMÉEN [J. och L. GRANBERG]: *D.* 29 juni — 16 sept. 1849 . . . . 13.

2216. **Stockholmsboer på sommarnöje,** lusts. 3 a. af F. HEDBERG: *H.* 20 juli 1861 — 19 juni 1862 . . . . 29.

2217. **Stockholmsresan,** lusts. med sång 3 a. af ESBJÖRN [BJÖRLING]: *H.* 6 — 28 aug. 1858 . . . . 10.

2218. **Stockholmstyper,** lusts. med sång 5 a., svenskt original: *H.* 2 — 7 aug. 1863 . . . . 5.

Stolthet mot stolthet, *se* **Amanda.**

Det stora K! *se* **Allas vår tant.**

2219. **Storbonden,** skåd. 4 a. af CH. BIRCH-PFEIFFER (*der Goldbauer*), öfv. af W. SVENSON: *O.* 12 okt. — 10 nov. 1861 . . 5.

2220. **Storfurstinnan,** op. i 2 afd. och 4 a. af Ch. Birch-Pfeiffer (*die Grossfürstin Sophia Catharina*), öfv. af Th. Knös, musik af von Flotow, ballett af A. Selinder: *O.* 20 mars — 18 apr. 1852. 6.

2221. **Storhertigens testamente,** dram 5 a. af Dennery och Lafitte (*l'Angelus*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 7 okt. — 18 nov. 1850 . 8.

2222. Den **stormiga aftonen,** op. com. (kom. med sång) 1 a. af Radet (*la Soirée orageuse*), öfv. af C. Envallsson, musik af Dalayrac: *O.* 17 g. 6 juni 1794 — 29 nov. 1830; *A.* 27 g. 11 dec. 1801 — 4 sept. 1822 . . . . 44.

Uppfördes första gången på Drottningholm den 7 okt. 1793.

2223. **Stor-Moguls essence,** skämt 1 a. af Coyne (*Duc hunting*), öfv. af C. G. Jungberg: *S.* 6 — 22 apr. 1863 . . . . 8.

Storprataren, *se* **Kapten Puff.**

Den **storskrytande poltronen,** *se* **Hasenskräck.**

2224. **Stortvätten,** lusts. 1 a. med kupletter af Paul de Kock (*les Bains à domicile*), efter en öfvers. af L. A. Malmgren bearb. af A. Blanche, musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *L.* 35 g. 27 okt. — 30 dec. 1860; *C.* 5 okt. 1862 . . . . . . 36.

Stradella, *se* **Alessandro Stradella.**

Straff och belöning, *se* De **begge vedhuggarne.**

2225. Den **straffade förmätenheten** eller **Arachne förvandlad till en spindel,** op. com. i 3 öppningar, af L. S. Lalin: *B.* första gången 6 dec. 1750 . . . . *an.* 1.

2226. Det **straffade öfverdådet,** kom. 5 a. af Molière (*le Festin de Pierre*), öfv. af J. Ehrenström (eller B. Hildon): *B.* första gången i maj 1739; Bergstrahlska huset 24 febr. 1769; *H.* 3 g. 20 aug. 1773 — 2 sept. 1776 . . . . *an.* 5.

2227. **Strandrätten** eller **Den bedragne lyssnaren,** fars 1 a. af Kotzebue (*das Strandrecht*), öfv. af M. Altén: *D.* 1 o. 18 maj 1810; under titel **Strandrätten,** kom. *S.* 4 g. 10 — 19 apr. 1854 . 6.

Strelitzerne, *se* **Czar Peter den store.**

2228. **Strid och seger,** skåd. 5 a. af J. Jolin, musik arr. af A. Randel: *O.* 21 juni 1851 — 6 jan. 1853. . . . . 15.

2229. **Strozzi och Martino** eller **Konspirationskonsten,** kom. 5 a. af Scribe (*Bertrand et Raton, ou l'Art de conspirer*), öfv. af G. Backman (ändrad af G. Lagerbjelke): *D.* 50 g. 5 sept.

1885 — 25 aug. 1848; *K.* 19 febr. 1840 o. 9 febr. 1842; *M.* 15 g 3 febr. 1845 — 24 aug. 1857; *O.* 4 g. 18 — 24 febr. 1861 . . 71

2230. **Struensee,** sorgs. på vers 5 a. af M. BEER (*Struensee*), öfv af F. ARLBERG, ouverture, melodramer och entreakter af MEYERBEER: *O.* 15 o. 17 okt. 1860 . . . . 2.

2231. **Straträöfvaren,** kom. 2 a. af XAVIER, DUVERT och LAUZANNE (*Capitaine de voleurs*), efter W. FRIEDRICHS tyska behandling (*Räuberanführer*) öfv. af AUG. SÄFSTRÖM: *DP.* 11 — 26 apr. 1859 . . . . 9.

2232. **Studenten i klämman,** vaud.-monolog af L. A. WEBER, musik af J. N. AHLSTRÖM: *D.* 7 g. 14 — 21 aug 1845; *M.* 27 nov. 1845 o. 16 apr. 1846 . . . . 9.

2233. **Studenten och grefvinnan,** kom. 2 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*l'Etudiant et la grande-dame*), öfv. af C. A. MANDERSTRÖM: *O.* 14 g 4 dec. 1837 — 29 sept. 1841; *S.* 4 g. 16 — 27 juni 1858; *DP.* 9 g 16 mars — 3 apr. 1859; *L.* 5 g. 26 febr — 3 mars 1863 32

2234. **Studenten och hans älskarinna,** vaud.-monolog af AUG SÄFSTRÖM, musik arr. af densamme: *H* 21 sept. 1853 . . . 1.

2235. **Studentens hustrur,** kom. med sång 1 a., från tyskan (*Spanisch und Englisch*) öfv af AUG. SÄFSTRÖM: *D.* 18 g. 3 — 27 sept. 1857; med benämning **Chorsångerskan** eller **Studentens hustrur:** *H* 11 g. 13 — 27 aug. 1858 29

2236. **Studentens majnatt,** vaud.-monolog af J. JOLIN: *M* 10 g 4 febr. 1848 — 26 mars 1849; *L.* 20 juni 1858; *DP* 15 o. 17 mars 1859. . . . . 13.

2237. **Studenterne,** skåd. 5 a. med körer och kupletter, af SOULIÉ (*les Etudians*), öfv. af F. N. BERG. *M.* 27 nov — 2 dec. 1845 . 3.

2238. **Studenterne,** lusts. med sång 2 a. af ULLER [J. F. LUNDGRÉN], musik dels komp. dels arr. af O. DE WAHL: *S.* 13 dec. 1859 — 5 mars 1862 . . . . 63.

2239. **Studenterne i Småland,** bagatell 1 a., efter J. VON VOSS (*die Sprüchlein*) bearb. af P U. HULDBERG: *O* 3 okt. 1833 — 8 febr. 1836 . . . . 8.

Det tyska originalet blef först af G. NORSTEDT bearbetadt med titel *Industri-riddarne.* Denna bearbetning behandlades sedan af HULDBERG.

2240. **Studentputsen** eller **Vildbrådstjufvarne,** kom. med sång 1 a. af BRAZIER, MERLE och RONDEAU (*les Petits braconniers, ou les Ecoliers en vacances*), bearb. på tyska af ANGELY (*Schülerschwänke, oder die kleinen Wilddiebe*) och derifrån öfv. på svenska af E. W. DJURSTRÖM: *D.* 18 g. 13 maj 1836 — 30 maj 1837; *S.* 15 g. 9 jan. — 25 mars 1855; *C.* (musik arr. af C. BECKER) 6 g. 25 maj — 25 juli 1862 . . . . 34.

2241. **Stugan vid Ugglesjön,** dram 5 a. med prolog af SOULIÉ (*la Closerie des genêts*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 27 febr. — 17 mars 1850 . . . . 8.

2242. Den **stumma från Portici,** op. 5 a. af SCRIBE och GERMAIN DELAVIGNE (*la Muette de Portici*), öfv. af B. CRUSELL, musik af AUBER, ballett af A. SELINDER: *O.* 19 mars 1836 — 16 apr. 1863. . . . . 122.

Uppfördes för 100:de gången den 9 mars 1860, icke den 25 maj s. å., såsom det uppgafs på affischen; sistnämnda dags representation var den 102:a i ordningen.

2243. De **Stumme,** lusts. 5 a. af BRUEYS och PALAPRAT (*le Muet*), öfv. af M. ALTÉN: *D.* 9 maj 1802 — 22 juli 1803 . . . . . . 7.

2244. Den **Stumme,** kom. 1 a. af KOTZEBUE (*der Stumme*), öfv. af M. ALTÉN: *A.* 1 mars o. 4 apr. 1809 . . . . 2.

2245. Den **stumme riddaren** eller **Kloka frun i skogen,** dram (skåd.) 5 a. af KOTZEBUE (*Die kluge Frau im Walde, oder Der stumme Ritter*), öfvers. *D.* 7 aug. 1805 — 11 juni 1809. . 11.

2246. **Ständiga hinder,** kom. 1 a. af A. DE COMBEROUSSE och BRISEBARRE (*le Chapeau gris, ou les Obstacles*), bearb. på tyska af W. FRIEDRICH (*Nur Hindernisse*) och derifrån öfv. af F. N. BERG: *O.* 6 g. 30 okt. — 11 dec. 1848; = öfv. (äfven från tyskan) af I. HÖGFELDT: *S.* 7 maj 1855; under benämning **Kontrasterna** eller **Ständiga hinder:** *H.* 3 g. 28 juli — 7 aug. 1854 . . 10.

Ständiga misstankar, *se* **Man är icke alltid så dålig som man synes.**

Ständigt sysselsatt, *se* Den **sysslosatte dagdrifvaren.**

2247. **Stöflarna** eller **Två göra ett par,** proverbe dramatique 1 a. af PARISEAU (*les Deux font la paire, ou les Bottes de foin,* efter en "conte" af DUCERCEAU), öfvers. *Mb.* 9 o. 15 juni 1795 . 2.

Stölden i byn Palaiseau, *se* **Skatan.**

Subordinationen, *se* **Grefven af Walltron.**

2248. **Sufflörens recett**, lusts. i 5 tablåer (eller akter) af THÉAULON och ETIENNE ARAGO (*le Bénéficiaire*), öfv. af G. BACKMAN: *D.* 31 g. 3 juli 1844 — 6 aug. 1845; *L.* 25 g. 5 febr. — 4 apr. 1857; *M.* 7 g. 22 nov. 1858 — 25 mars 1859 . . . . 61.

2249. **Sulioterne** eller **Sulis öfvergång**, hist. skåd. 3 a. af P. A. WALLMARK, musik af J. F. BERWALD: *O.* 11 maj 1827 — 4 jan. 1829 . . . . 8.

2250. **Sulla**, trag. på vers 5 a. af DE JOUY (*Sylla*), öfv. af M. M. AF PONTIN: *O.* 18 febr. 1828 — 30 okt. 1829 . . . . 8.

2251. **Sullivan**, kom. 3 a. af MÉLESVILLE (*Sullivan*), öfv. af A. W. LINDEBERG, musik af J. FORONI: *O.* 12 g. 29 mars 1853 — 5 maj 1857; — öfv. af F. N. BERG: *M.* 12 g. 29 mars — 9 maj 1853 . 24.

2252. **Sundhets-cordonen** eller **De båda sergeanterne**, skåd. 3 a. af D'AUBIGNY och MAILLARD (*les Deux sergents*), öfv. af E. W. DJURSTRÖM: *D.* 12 g. 30 aug. 1832 — 15 juli 1834; under benämning **De begge sergeanterne** eller **Vänskap i döden**: *S.* 23 g. 17 jan. — 5 nov. 1854 . . . . 35.

2253. **Sune Jarl** eller **Sverkers död**, trag. 5 a. af G. F. GYLLENBORG: *B.* 17 maj 1788 — 19 jan. 1790 . . . . 12.

Uppfördes första gången den 21 aug. 1783 på Drottningholm, då *Sune Jarls* roll speltes af hertig Carl och *Helenas* af prinsessan Sofia Albertina.

2254. **Supplikanten**, monolog-vaud. af HEIBERG (*Supplicanten*), öfv. af L. A. WESER: *D.* 5 g. 23 — 30 sept. 1841; *K.* 4 nov. o. 5 dec. 1841; *M.* 1 o. 5 nov. 1843; *S.* 29 sept. 1856 . . . 10.

2255. **Supplikanterne**, kom. 1 a. af MÉLESVILLE och GABRIEL (*les Solliciteurs et les fous*), öfv. af A. BACKMAN: *A.* 10 g. 19 dec. 1823 — 3 okt. 1825; *O.* 6 g. 5 dec. 1825 — 30 aug. 1838 . 16.

Suppliken eller **Pjesen på stund**, *se* **Verkelig inpromtu.**

2256. **Surbrunnsresan**, lusts. i 2 öppningar, af HOLBERG (*Kilderejsen*), öfv. af P. LINDAHL: *B.* första gången 28 juni 1739; Bergstrahlska huset 8 nov. 1768 o. 23 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 3 g. 14 nov. 1769 — 14 nov. 1770; *H.* 13 g. 6 aug. 1773 — 10 juli 1784; *E.* 4 g. 3 aug. 1781 — 31 juli 1783; *Mb.* 25 juni 1785 . . . . *an.* 24.

Äfven annonseradt: **Surbrunnsresan** eller **Den enleverade köpmansdottren.** Tillkännagifvandet om styckets första uppförande på

B. innehåller, att jemte det samma skulle gifvas "en ny Intermede, under Titul af Surbruns Ro; hvarvid åtskilliga nöysamma scener ageras, och en Dantz af fyra personer dantzas med mera. Sidst uppföres en stor Balet".

2257. **Surpriserna,** kom. 1 a. af SCRIBE (*les Surprises*), öfv. af A. E. WIDEGREN: *O.* 3 g. 24 — 30 apr. 1845; = **Öfverraskningarne,** öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 7 g. 20 apr. — 15 juni 1857 . . 10.

Surpriserna, *se* **Skomakaren och hans fru.**

2258. **Susanna i Babylon,** biblisk dram på vers 5 a. af J. WALLENBERG: *H.* 15 g. 28 maj 1779 — 22 sept. 1780; *E.* 6 g. 10 jan. 1781 — 25 okt. 1784; *Mb.* 21 g. 29 dec. 1784 — 27 juni 1790; *D.* 9 g. 8 juli 1809 — 31 maj 1818 . . . . 51.

2259. **Suzettes hemgift,** kom. 4 a. af DINAUX [GOUBAUX] och G. LEMOINE (*la Dot de Suzette,* efter FIÉVÉE's roman med samma titel), öfv. af F. N. BERG: *D.* 6 g. 27 maj – 27 juni 1844; *H.* 19 o. 20 juni 1861 . . . . 8.

2260. Den **svaga sidan,** vaud. 1 a. af CLAIRVILLE och THIBOUST (*la Corde sensible*), öfv. af E. WALLMARK, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 80 g. 29 maj 1859 — 14 juni 1863; *D.* 15 g. 4 aug. 1861 — 24 sept. 1863; *H.* 15 o. 17 juni 1862 . . . . . 97.

2261. **Svante Sture och Märta Lejonhufvud,** hist. dram "med stort spektakel" 5 a. af P. A. GRANBERG, musik af J. N. EGGERT: *A.O.* 31 okt. 1812 — 28 jan. 1833 . . . . 42.

2262. **Svart på hvitt** eller **Fruntimmerna på öfverblefna chartan,** kom. på vers 2 a. af DUFRESNY (*le Dédit*), fritt öfv. af C. ENVALLSSON: *B.* 10 maj 1791 — 1 mars 1792 . . . . 7.

2263. Den **svarta doktorn,** dram 5 a. af A. BOURGEOIS och DUMANOIR (*le Docteur noir*), fritt öfv. af U. L. LINDQVIST: *O.* 19 — 30 apr. 1854 . . . . 6.

2264. Den **svarta dominon,** op. com. 3 a. af SCRIBE (*le Domino noir*), öfv. af N. W. AF WETTERSTEDT, musik af AUBER: *O.* 7 nov. 1845 — 6 jan. 1846 . . . . 6.

Svarta prinsen, *se* **Giftermålsbyrån.**

Svartsjuka botad genom inqvartering, *se* Det **Otroliga.**

2265. Den **svartsjuka hustrun,** kom. på vers 5 a. af DESFORGES (*la Femme jalouse*), öfv. af J. E. REMMER: *A.* 27 g. 29 apr. 1808 — 26 aug. 1825; *O.* 11 g. 28 okt. 1811 — 13 nov. 1840 . . 38.

De **svartsjuka makarne,** *se* **Äktenskapskärleken.**

Svartsjuken, *se* **Mathilda.**

2266. De **Svartsjuke eller Allt till det värsta,** lustsp. 4 a. af MURPHY (*All in the wrong*), på tyska bearb. af SCHRÖDER (*die Eifersüchtigen, oder Keiner hat Recht*) och derifrån fritt öfv. af M. ALTÉN: *D.* 30 juli 1801 — 27 juli 1809 21

Den **svartsjuke klockaren**, *se* **Giannina och Bernadone.**

2267. Den **svartsjuke Neapolitanaren,** dram 3 a. af GUSTAF III (ämnet hemtadt ur *Adele et Theodore, ou Lettres sur l'education* af M:me DE GENLIS): *A.* 1 nov. 1793 (Kongl. Dramatiska Theaterns invigning) — 11 dec. 1801 . . . . 23.

Uppfördes på hofvet i dec. 1788.

2268. Den **svartsjuke älskaren eller De falska apparencerne,** komisk op. 3 a. af D'HÈLE (*l'Amant jaloux, ou les Fausses apparences*), fritt öfv. af C. ENVALLSSON, musik af GRÉTRY: *Mb.* 26 mars 1790 — 18 dec. 1798 . . . . 31.

2269. **Sven Dyrings hus,** romantisk trag. 4 a. med korer, kupletter och melodramer, af HERTZ (*Svend Dyrings Huus*), fritt öfv. af V. HEBBE, musik af RUNG: *O.* 28 mars 1859 — 12 jan. 1860 . 10.

2270. **Sven och liten Anna,** dramat. framställning (äfven: folkkomedi) med sång 3 a. af H. MARTINSSON, musik dels komp. dels arr. af G. STOLPE: *L.* 14 g. 15 okt. 1858 — 10 febr. 1859; *D.* 17 g. 4 juli — 27 sept. 1861; *H:s g.* 6 — 8 aug. 1862 . . 34.

2271. **Sven och Maja eller Kärleken på landsbygden,** lyrisk kom. 2 a. af PIIS och BARRÉ (*les Amours d'eté*), imit. af C. ENVALLSSON, musik af åtskilliga kompositörer: *Mb.* 11 mars 1789 — 22 aug. 1791 15

2272. Den **Svenska sprätthöken,** kom. 5 a. af C. GYLLENBORG (en scen begagnad ur *le François à Londres* af BOISSY): *B.* första gången i okt. 1737; Theatern vid Jerntorget 15 febr. 1770; *H.* 19 aug. 1774 . . . . *an.* 3.

"Kongl. Svenska Skådeplatsen" invigdes med detta stycke i de första dagarne af okt. 1737. Rollbesättningen var då följande: *Grefve Hurtig* hr Palmberg; *Baron Stadig* hr Hildon; *Amiral Enterfelt* hr Flodell, *Champagne* (Hurtigs dräng) hr Flodin, *Måns* (fru Lottas löpare) hr Lindahl, *Landtjunker Torbiorn Ränterik* hr Wendelius, *Truls Ändafram* (Ranteriks dräng) hr Rink, *Fru Lotta Enterfelt* madam Åberg; *Fröken Sofia Gladlynt* jungfru Wijktman, *Sara* (fru Lottas kammarpiga) jungfru Lund

2273. **Svenskarne i Neapel,** hist. skåd. 5 a. af K. A. Kullberg: *O.* 20 jan. — 1 febr. 1886 . . . . 6.

Sverkers död, *se* **Sune Jarl.**

2274. **Svärfadren rival,** kom. med sång 1 a. af Valville (*Marcelin*), öfv. af C. G. Nordforss, musik af L. S. Lebrun: *A.* 20 juni o. 8 juli 1804 . . . . 2.

2275. **Svärmodren och mågen,** kom. på vers 3 a. af Samson (*la Belle-mère et le gendre*), öfv. af G. Elgström: *K.* 4 g. 6 — 21 apr. 1842; *D.* 6 g. 19 juni — 1 sept. 1842 . . . . . . 10.

2276. **Sybilla** eller **Den skenheliga frun,** lusts. 1 a. *H.* 8 sept. 1775 — 19 juni 1778 . . . . 5.

Äfven annonseradt: **Den skenheliga** eller **Fru Sibilla som icke dricker vin** — **Fru Sibilla** eller **Den skenheliga frun som intet dricker vin.** Af "Högtyska Comoedianter" uppfördes på *B.* 2 nov. 1733 o. 29 jan. 1734 ett lustspel benämndt *Die scheinheilige Sybille,* hvilket må hända är originalet till förevarande stycke.

2277. **Symamsellerna,** lusts. 4 a., med kör och kupletter, af M. Cramær, musik arr. af J. W. Söderman: *D.* 25 g. 28 aug. — 30 sept. 1848; *H.* 4 g. 31 maj — 18 juni 1852; *S.* 3 g. 15 jan. — 19 mars 1854; *L.* 10 g. 22 jan. — 19 febr. 1857 . . . . . 42.

2278. **Symamsellerna i gröngräset,** vaud. 1 a. af Overskou (*Syjomfruerne i Charlottenlund*), bearb. af F. Hedberg: *L.* 29 okt. 1859 — 25 mars 1860 . . . . 40.

2279. **Syndabockarne,** kom. 3 a. af Benedix (*die Sündenböcke*), öfv. af W. Svenson: *O.* 19 okt. 1849. . . . . 1.

Syndabocken, *se* **Min vän Cambiac.**

2280. **Syrinx** eller **Den uti (till) vass förvandlade vattunymfen,** op. com. i 3 öpningar, öfvers. (original?) af L. S. Lalin (eller ock P. Lindahl), musik af Händel (de större bas-arierna), Graun (de större diskant-arierna), Ohl (smärre arier och duetter samt recitativerna) m. fl. *B.* första gången 20 maj 1747; Bergstrahlska huset 6 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 4 g. 23 jan. — 23 nov. 1770; *Mb.* (musiken något förändrad och arier tillagda af J. D. Zander) 20 jan. o. 30 juli 1790 . . *an.* 8.

Rollbesättning 1747: *Astrild* mll Betty Lillström; *Arlequin* hr Lindahl; *Sylvan* hr Trundman; *Philemon* hr P. Stenborg; *Cloris* mll Enbäck. — I annons om operans upptagande på *Mb.* yttras: "Denna pjes, såsom ett gammalt minnesmärke, gifves i den afsigt

att genom omvexling söka roa äfven den classen af Spectateurer, som föra sig till minnes att den lär i sitt slag vara den första som blifvit gifven har i landet"

2281. **Syrsan**, skåd. 4 a. af CH BIRCH-PFEIFFER (*die Grille*, bearb. efter GEORGES SAND's novell *la Petite Fadette*), öfv. af W SVENSON: *O* 2 jan 1858 28 febr 1861 . . . . 24.

2282 **Syrsans dotter** (fortsättning af Syrsan), skåd. 5 a. och 1 tablå af E. MARRE, öfvers. *H* 22 juni 24 aug. 1862 . 16.

2283. **Syskonen** eller **Hattarnes och Mössornas sista strid**, skåd. 5 a af C F. RIDDERSTAD: *O.* 4 – 17 dec. 1848 . . . . . 5.

2284 **Syskonkärleken**, dram 1 a. af WEISSE (*Armuth und Tugend*), öfvers *D* 3 juni 12 sept. 1802 . . . . 7.

2285. Den **sysslolöse dagdrifvaren**, lusts. 3 a. af HOLBERG (*den Stundesløse*), öfvers. *H.* 4 g. 11 sept. 1778 — 10 juli 1782; *E.* 11 g. 19 juni 1782 — 19 juli 1784; *Mb* 8 g. 12 jan. 1785 — 13 juli 1791; *D.* 29 aug. 1810; — **Ständigt sysselsatt**, öfv. af L. GRANBERG. *M.* 10 g. 11 febr — 29 mars 1860. . . . . 34.

2286. **Systersonen**, ett skämt 1 a. af W ACHAT (*Ein Aprilscherz*), öfv. af A E. AFZELIUS: *O* 13 g. 25 mars 1846 – 29 jan. 1847; *S.* 6 g. 17 jan. — 12 mars 1858; *L.* 3 g. 20 juni 1858 — 22 apr. 1860 . . . . 22.

Systrarne, *se* **Amelie och Emilie**, *samt* **Rose och Marguerite**.

Systrarne på Kinnekulle, *se* Den **Bergtagna**.

Så blef hon straffad, *se* **Förvandlingarne**.

2287 **Så blefvo alla nögda**, op. com 1 a., "sammansatt i anledning af nu inträffade högst hugneliga tillfälle" (hertigens af Småland födelse), af C ENVALLSSON, musik af C STENBORG: *E.* 18 g 27 aug. 1782 - 23 aug. 1783; *H* 3 g. 16 juli 1783 — 6 juli 1784; *Mb.* 18 g. 20 nov. 1784 — 27 juni 1791 . . 39.

Äfven annonserad **Så blefvo alla nögde** eller **Det lyckliga tillfället** **Det lyckliga tillfället** eller **Så blefvo alla nöjda — Det lyckliga tillfället.** - Mot den person, från hvars tryckeri detta stycke utkom, väckte notarien vid bokauktionskammaren i Stockholm Erik Ekholm åtal för de i pjesen förekommande svordomar och "bannskap". Justitiekansleren befallte dock åtalets nedläggande Ekholm klagade deröfver hos Kongl. Maj t, men besvaren ogillades. Stockholms stads Consistorium yrkade äfven hos Justitiekanslersembetet pjesens förbjudande, både att säljas och uppföras

Så går det till i Expedition, *se* **Visan.**

Så går det till i smyg, *se* **Fullmagten.**

Så går det till i stora städer, *se* Den **bedragne bedragaren.**

2288. **Så pudrar man folk,** kom. 2 a. af LABICHE och E. MARTIN (*la Poudre aux yeux*), öfv. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 28 dec. 1861 — 1 mars 1863 . . . . 22.

2289. **Så tuktas en argbigga,** kom. 5 a. af SHAKSPEARE (*Taming of the shrew*), till en del efter C. A. HAGBERGS öfvers. anordnad för scenen af L. GRANBERG: *M.* 12 sept. 1860 — 29 sept. 1861 . . . . 13.

2290. **Så vårdas ett barn!** kom. 1 a. af LABICHE och MARC-MICHEL (*la Fille bien gardée*), öfv. af K. ALMLÖF: *D.* 15 sept. 1852 — 21 juni 1858 . . . . 14.

2291. **Så äro de alla!** kom. på vers 1 a., från tyskan öfv. af G. S. HJÄRNE: *D.* 14 g. 3 sept. 1845 — 4 sept. 1851; *H.* 9 g. 27 sept. 1852 — 2 juli 1854, 7 juni 1862; *DP.* 31 okt. 1852 o. 25 juli 1853; *S.* 21 juni 1853 . . . . 26.

Sådan onkel har jag! *se* Den **hedersmannen Richard.**

2292. **Sådana äro flickorna!** lusts. med sång 2 a. af BÖGH (*Et enfoldigt Pigebørn*), bearb. af F. HEDBERG, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 13 febr. — 5 apr. 1854 . . . . 9.

2293. **Säkerhetsmedlen** eller **Sådana äro fruarna!** kom. 1 a., öfv. från franskan: *DLC.* 4 okt. 1856 . . . . 1.

2294. **Sällhet på flaskor,** svafvel-ether-skämt med sång 1 a. af MARC-MICHEL (*le Bonheur en bouteille,* "à-propos sulfurique"), öfv. af L. A. MALMGREN, kupletter af O. HYCKERT, musik af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 26 nov. 1847 — 18 jan. 1855 . . . . . 16.

Det **sällsamma giftermålet,** *se* **Riquiqui.**

2295. Den **sällsamma sjukdomen,** fars 2 a. af KOTZEBUE (*Die seltene Krankheit*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 36 g. 22 juli 1823 — 22 juni 1834; *S.* 8 g. 21 juni 1853 — 19 juli 1857. . . . 44.

2296. Det **sällsamma testamentet** eller **Också ett Parisäpple,** vaud. 1 a. af GABRIEL och ROZET (*le Pâris de Surêne, ou la Clause du testament*), efter ANGELY'S tyska behandling (*Paris in Pommern, oder Die seltsame Testaments-Klausel*) fritt öfv. med originalkupletter af BROR CASPER [M. FRYKHOLM]: *L.* 13 dec. 1859 — 5 febr. 1860 . . . . 13.

2297. Den **Sällsamme** eller **För mycket är för mycket,** kom. 3 a., öfv. af D. G. Björn: *O.* 7 aug. – 14 sept. 1793 . . . . 3.

2298. **Sällskaps-theatern,** kom. 4 a. af Schröder (*das Portrait der Mutter, oder die Privatkomödie*), öfv. af M. Altén: *A.* 31 mars 1810 — 6 nov. 1822 . . . . 10.

2299. Den **sällsynta enkan,** kom. 1 a. af Evra (*la Veuve comme il y en a peu*), öfvers. *Mb.* 14 dec. 1796 – 26 feb. 1797 . . 4.

Den **sällsynta hustrun,** *se* **Bildhuggaren.**

Den **sällsynta vänskapen,** *se* **Emilie.**

2300. Den **sällsynte friaren** eller **Kärleken och caprisen,** kom. 3 a. af Beil? (*Liebe und Laune*), öfv. af M. Altén: *A.* 5 sept. 1801 — 3 mars 1803 . . . . 16.

2301. Den **sällsynte ynglingen** eller **Ett rendezvous i Prisens park,** skämt 1 a. med kupletter af H. Martinsson: *S.* 18 g. 21 febr. — 20 juli 1858; *L.* 10 g. 30 maj 1858 — 24 maj 1859 . 28.

Säterstugan, *se* **Vid en fjellbod.**

Sättet att grundligt lära sig Engelska, *se* **Numro 7.**

2302. **Sättet att skaffa sig måg,** lusts. 1 a. af Mélesville, öfv. af H Sandstrom: *M.* 7 g. 21 febr. — 10 maj 1848; under titel **Eget sätt att skaffa sig måg:** *L.* 7 g. 6 okt. — 1 nov 1869 . 14.

2303. **Sömngångaren,** lusts. 1 a. af Pont-de-Veyle, de Caylus och Sallé (*le Somnambule*), öfv. C Envallsson: *E.* 16 g. 22 jan. 1782 19 aug. 1784; *Mb.* 5 g. 8 mars 1785 — 6 aug. 1790 . 21

2304. **Sömngångaren,** kom. med sång 2 a., texten (efter Pont-de-Veyle's *le Somnambule*) öfv af M. Bunge, musik af L. Piccinni: *A.* 6 aug. 1801 – 29 jan. 1802 . . . . 4.

2305. **Sömngångaren** eller **Slottet Glenthorns kapell,** romant. skåd. 3 a., med melodram, af Mélesville, Scribe och Delestre-Poirson (*le Songe, ou la Chapelle de Glenthorn*), öfv. af E W. Djurström, musik af H. J. Tengwall: *D* 4 aug. 1832 — 15 juli 1833 15.

2306. **Sömngångerskan,** kom. 2 a. af Scribe och Germain Delavigne (*la Somnambule*), öfv. af L. Hjortsberg, melodramer af E. du Puy: *O.* 36 g. 6 okt. 1820 — 5 nov. 1841; *A.* 15 g. 9 okt. 1820 7 nov. 1825; *L.* 4 g. 27 nov. — 2 dec. 1862. . 55.

2307. **Sömngångerskan,** op. 2 a., indelade i 4 tabläer, af Romani (*la Sonnambula*), öfv. af N. W. af Wetterstedt, musik af Bellini: *O.* 9 jan. 1843 — 21 juni 1856 . . . . 34.

2308. **Sömngångerskan gift,** kom. 1 a. af Théaulon (*la Somnambule mariée*), öfv. af A. Hjortsberg: *O.* 11 — 18 sept. 1835 . . 3.

2309. De **sömnlösa nätterna,** kom. 2 a. af Bayard och de Biéville (*les Nuits blanches*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 24 jan. — 2 febr. 1848 . . . . 5.

2310. Det **sönderbrutna hjertat,** kom. 2 a., från tyskan (*Das zerbrochene Herz*) öfv. af K. Almlöf: *D.* 28 maj — 4 juni 1855 . 3.

De **sönderslagna glasögonen,** *se* **Arfvet** eller **De sönderslagna glasögonen.**

T.

2311. **Tacksamheten,** epilog af D. G. Björn: *B.* 11 dec. 1787 . 1.

2312. **Tadelskolan,** kom. 5 a. af Sheridan (*School for scandal*), öfv. af M. E. De Broen: *B.A.* 22 g. 21 nov. 1789 — 19 mars 1800; = öfv. af A. Lindeberg: *M.* 4 g. 4 sept. — 16 nov. 1843; = efter Dorphs danska öfvers. (*Bagtalelsens Skole*) fritt öfv. af L. Granberg: *M.* 17 g. 1 mars 1858 — 15 nov. 1860 . . 43.

Jfr **Farbror Florian** eller **Sken och verklighet.**

2313. Den **Tafatte,** lusts. 3 a. af Feldmann, öfv. af O. Andersson: *H.* 11 juli 1853 — 12 juli 1855 . . . . 4.

Taflan, *se* **Carolina.**

2314. **Taktäckaren,** lusts. i 5 tablåer af Angely (*der Dachdecker*), fritt öfv. af A. E. Afzelius: *M.* 16 sept. — 1 okt. 1843 . . 4.

2315. Den **talande taflan,** op. com. 1 a. af Mancini Mazarini, hertig af Nivernois (*le Tableau parlant*), öfv. af C. Envallsson, musik af Grétry: *E.* 19 g. 10 apr. 1782 — 6 sept. 1783; *H.* 27 juni 1783; *Mb.* 42 g. 30 apr. 1785 — 2 maj 1798; = opera-parade, öfv. af C. G. af Leopold: *A.* 41 g. 15 jan. 1799 — 18 jan. 1822; *O.* 6 g. 31 maj 1802 — 11 jan. 1828 . . . 109.

2316. **Talismanen,** kom. 3 a. med kupletter af Nestroy (*der Talisman*), öfv. af F. N. Berg: *D.* 4 g. 27 aug. — 1 sept. 1845; = **Talismanen** eller **De begge rödhårige,** lyriskt lusts., öfv. af A. Wallin, musik arr. af C. Becker: *H.* 34 g. 27 juli 1853 — 31 juli 1863; musikalisk fars 4 a., musik arr. af G. Stolpe: *L.* 18 g. 10 apr. 1859 — 8 jan. 1860 . . . . 56.

Tambournålarne, *se* **Juvelskrinet.**

2317 **Tancrede,** trag. 5 a. af VOLTAIRE (*Tancrède*, hvars ämne är hemtadt ur grefvinnan DE FONTAINE's roman *la Comtesse de Savoie*), öfv. af J. D. VALERIUS: *A.* 8 apr. 1799 — 10 jan. 1825 . . . . 20.

2318 **Tand för tunga,** kom. på vers 1 a. af MAURICE (*le Parleur éternel*), öfv. af F. O. BÆCKSTRÖM: *D.* 14 g. 17 maj 1837 — 3 maj 1840; *K.* 4 febr. 1840 . . . . 15.

2319. **Tanddoctorn,** fars (kom.) med sång 3 a. af C. G. NORDFORSS, musik till större delen af O. ÅHLSTRÖM, för öfrigt af åtskilliga andra kompositörer: *A* 76 g. 16 maj 1800 — 9 maj 1825; *O.* 3 apr. 1823, 18 maj 1827 o. 22 maj 1829; *S.* 7 g. 5 maj 1854 — 3 jan. 1855 . . . . 86.

Stycket blef vid 2:a representationen (d. 23 maj 1800) ändradt och förkortadt.

2320. Den **Tankfulle (tankspridde),** kom. i 5 öpningar, af REGNARD (*le Distrait*), imit. af P. LINDAHL: *B.* första gången 10 okt. 1740; Theatern vid Jerntorget 8 febr. 1770; *H* 7 g. 21 juli 1775 — 20 aug 1783. *E.* 5 g. 16 mars 1781 — 28 aug. 1784; *Mb.* 14 juni 1785 o. 11 febr. 1786 . . . . *an.* 16.

Äfven annonserad **Tankfullan** — **Tankfullan** eller **Den tankfulle.** I tillkännagifvandet uti Stockholms Posttidningar om Kongl. Theaterns öppnande hösten 1740 heter det, att man ämnade "börja med en af 5 acter bestående Comoedie, kallad *den Förrykte*, varande af Regnard componerad, och nu med stor flit på vårt eget språk öfversatt, så att man har skäl förvänta henne vara Publiquen till nöje". År 1743 utkom denna komedi af trycket under benämning *Den Tanckefulla*, "imitation utaf Holländskan". Vid uppförandet på *H* d. 21 juli 1775 annonserades stycket äfven såsom imit. från "Holländskan", men i annonserna om föreställningarne på *E.* angafs det såsom hemtadt från franskan och kallades än "*Le distrait eller den Tankfulle*", än "*Le distrait eller den Tankspridde*, af Regnard".

2321 **Tankred,** skåd. med sång och ballett 2 a., ital. libretto af ROSSI (*Tancredi*), "efter åtskilliga imitationer af VOLTAIRE's tragedi (*Tancrède*) fritt bearb. för svenska scenen" af J. L. ÅBERGSSON, musik af ROSSINI: *O.* 18 sept. 1829 — 21 jan. 1835 . 16.

2322 Den **Tankspridde,** kom. 1 a. af J. D. VALERIUS: *A.* 30 sept. 1798 . . . . 1.

2323. **Tant Bazu** eller **Den högvälborna fiskköperskan,** kom. 2 a. af LARDENOIS (*la Tante Bazu*), öfv. af L. A. MALMGREN:

M. 15 g. 11 sept. 1845 — 29 jan. 1847; *S.* (med slutkupletter, musik arr. af J. W. Söderman) 12 g. 5 apr. — 27 maj 1856 . 27.

2324. **Tantali-qval,** kom. 1 a. af Duvert och Lauzanne (*Supplice de Tantale*), efter G. Hesekiel's tyska behandling (*Tantalus-Qualen*) öfv. af I. Högfeldt: *H.* 15 — 19 juli 1857 . . 4.

2325. **Tanten från Helsingfors,** lusts. 1 a., efter tyskan (*die Tante aus Breslau*, från franskan) bearb. och lokaliserad af N. och B. Spanier: *H.* 19 — 29 sept. 1857 . . . . 7.

Tanten i Hornskroken, *se* **Sjutiofyran.**

2326. **Tanten och nièceen,** lusts. 1 a., öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 9 g. 23 apr. 1852 — 3 jan. 1854; *L.* 8 g. 23 okt. — 1 nov. 1858 . . . . 17.

2327. **Tantens glömska,** monolog-vaud. af A. M. von Quanten, musiken vald af förf. *S.* 14 dec. 1860 — 27 mars 1861 . . 10.

2328. **Tapeten,** kom. 1 a. af Duval (*la Tapisserie*), öfv. af A. Backman: *O.* 29 dec. 1842 — 20 jan. 1843 . . . . 5.

Uppförd af elever.

2329. **Tartuffe** eller **Den skenhelige,** kom. 5 a. af Molière (*l'Imposteur, ou le Tartuffe*), öfv. af M. Lagerström: *H.* 10 g. 15 sept. 1775 — 22 juni 1784; *E.* 15 g. 10 sept. 1781 — 8 sept. 1784; *Mb.* 19 g. 15 dec. 1784 — 25 sept. 1791; = öfv. på vers af J. E. Remmer: *A.* 22 g. 20 apr. 1820 — 7 nov. 1825; *O.* 15 g. 20 apr. 1826 — 25 nov. 1841; *M.* 28 g. 21 okt. 1843 — 10 okt. 1861; *DLC.* 3 g. 22 aug. — 2 nov. 1853 . . . . 107.

2330. **Tartuffes urbild,** kom. 5 a. af Gutzkow (*das Urbild des Tartüffe*), öfv. af H. A. Hamilton: *O.* 8 juni 1846 — 28 jan. 1847 . 6.

Tassos öden, *se* **Boja och krona.**

2331. **Tegnérs minne,** dramat. framställning i 5 afd. med prolog och epilog, körer, kupletter och melodramer, texten dels anordnad, dels författad af A. Blanche, musiken dels komp. dels arr. af J. F. Berwald: *O.* 26 febr. – 14 mars 1847 . . 5.

Tekeli, *se* **Prins Tekeli.**

2332. **Telegrammet,** kom. 1 a. af Paul Poirson (*le Télégramme*), öfv. af F. Hedberg: *O.* 26 maj — 4 juni 1863 . . . . 4.

2333. **Tempelherrarne,** trag. 5 a. af Raynouard (*les Templiers*), öfv. af J. D. Valerius: *A.* 28 o. 31 okt. 1809 . . . . 2.

2334. **Testamentet,** dram 1 a. af KOTZEBUE (*die Erbschaft*), öfv. af M. ALTÉN: *A.O.* 11 okt. 1808 — 20 nov. 1823 . . . . . . 84.

Testamentet, *se* **Elise.**

2335. **Testamentet** eller **Den återkomne fadren,** kom. 5 a. *D.* 22 juli — 14 aug. 1804 . . . . 3.

2336. **Theater-directeuren,** op. com. 2 a., ital. libretto (*l'Impresario in angustie*), öfv. på franska af DUBUISSON (*le Directeur dans l'embarras*) och derifrån på svenska af C. G. NORDFORSS, musik af CIMAROSA: *A.* 19 g. 29 apr 1799 — 3 dec. 1810; *O.* 6 o. 10 jan 1819 . . . . 20.

2337. **Theater-direktören,** komisk operett 1 a. af STEPHANIE (*der Schauspieldirector*), öfv. på franska af BATTU och L. HALÉVY (*l'Impresario*) och derifrån på svenska af J. STJERNSTRÖM, musik af MOZART: *M.* 27 jan. — 3 nov. 1857. . . . . 12.

Theatern och åskådarne, *se* **Michel Wingler på Amerikanska ön.**

2338. **Theaterskrifvaren,** kom. (fars) med sång 1 a. af E. R. LILLJESTJELKE: *D.* 17 g. 9 sept. 1805 — 18 aug. 1813; *NKT.* 10 nov. 1813 . . . . 18.

2339. **Theobald** eller **Flyktingen från Ryssland,** kom. 1 a. af SCRIBE och VARNER (*Theobald, ou le Retour de Russie*), öfv. af M. LINDEBERG: *M.* 17 — 29 nov. 1842 . . . . 4.

2340. **Therese** eller **Den fader- och moderlösa flickan från Genève,** dram 3 a. af DUCANGE (*Therèse, ou l'Orpheline de Genève*), efter CASTELLI's tyska bearb. (*die Waise aus Genf*) öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A* 30 g. 21 febr. 1822 — 16 sept. 1825; *O.* 15 g. 14 dec. 1822, 6 jan. 1828 — 24 sept. 1837; *D.* 31 juli 1834 . 46.

2341. **Thetis och Pelée,** op. 5 (senare 3) a., efter GUSTAF III:s plan utarb. af J. WELLANDER, musik af F. UTTINI, ballett af L. GALLODIER: *B. an.* 24 g. 18 jan. 1773 — 26 apr. 1781; *O.* 7 g. 13 febr. 1791 — 23 jan. 1792 . . . . *an.* 31.

Till detta stycke, hvarmed Kongl Svenska Opera-theatern invigdes, blef, enligt KELLGRENS uppgift, ämnet af GUSTAF III valdt från FONTENELLE'S lyriska tragedi *Thétis et Pelée*, hvars plan dock af konungen mycket andrades och förbättrades. — Från den 30 okt. 1775 gafs stycket omarbetadt och förkortadt till 3 akter. Denna omarbetning, hvartill konungen afven uppgjort förslaget, verkställdes af WELLANDER sjelf. Den 13 febr. 1791 uppfördes operan åter

i 5 akter, "öfversedd och förbättrad" af okänd författare. Den 24 mars s. å. gafs hon å nyo förkortad. — Rollbesättningen 1773 var följande: *Thetis* fru Olin; *Doris* mll Falk; *Pelée* hr Carl Stenborg; *Jupiter* hr Lalin; *Neptunus* hr Nordén; *Kärleken* mll Olin; *Öfverstepresten* hr Björkman; *Mercurius* hr Nils Stenborg; *Echo* mll Lillström.

2342. **Thomasine,** vaud. 1 a. af Bögh (*Alle mulige Roller,* till någon del efter Radet's *Frosine, ou la Dernière venue*), fritt bearb. af Aug. Säfström, musik arr. af E. Becker: *DP.* 10 g. 17 apr. — 25 nov. 1860; *L.* 8 g. 4 mars 1861 — 7 dec. 1862 . . 18.

2343. **Tiburtius och Polycarpus** eller **Allt skall bli uträttadt,** skämt 2 a., efter Görner (*Tiburtius und Polycarp, oder Es wird Alles gemacht*) fritt öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 26 aug. 1859 — 20 juli 1860 . . . . 30.

2344. **Tiden gör underverk,** kom. 5 a. af Jerrold (*Time works wonders*), fritt öfv. af O. Hyckert: *D.* 23 o. 28 aug. 1853 . . 2.

2345. **Tidens sed,** lusts. i 1 öppning, af Saurin (*les Mœurs du temps*), öfvers. *H.* 30 juni 1777 . . . . 1.

Tidens sed, *se* **Don Micco och Lesbina.**

2346. **Tidens seger** eller **Den sköna Rosette,** kom. 1 a., efter Legrand (*le Triomphe du temps*) bearb. på tyska (*Die schöne Rosette*) och derifrån öfv. på svenska af M. Altén: *D.* 16 juni — 15 sept. 1801 . . . . 10.

Uppfördes första gången vid Djurgårds-theaterns invigning.

2347. **Tidens strid** eller **Det bästa kapitalet,** skåd. 3 a. och 4 tablåer af Carl Blink och Georges Malmén [J. och L. Granberg]: *M.* 6 g. 2 — 12 maj 1850; *H.* 4 g. 18 — 24 aug. 1851; *S.* 6 o. 7 dec. 1858 . . . . 12.

2348. **Tidningsskrifvaren,** skåd. 5 a. af J. Granberg: *M.* 8 dec. 1851 — 10 mars 1852 . . . . 27.

2349. **Tidsandan,** fars 3 a. af Raupach (*der Zeitgeist*), fritt öfv. af O. Hyckert: *M.* 21 apr. — 3 maj 1846 . . . . 4.

2350. **Tiggarflickan** eller **En julafton i Blekinge,** dramat. teckning med sång 2 a. af Axel Krook, musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *S.* 23 apr. — 17 maj 1855 . . . . . 7.

2351. **Till tings! Till tings!** nyårsmönstring 1 a. med sång, af F. Hedberg, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 1 — 29 jan. 1862 . 26.

2352. **Tillfälle gör tjufven**, lyrisk kom. (äfven: komedi-vaudeville) 2 a. af C. I. HALLMAN, musik af åtskilliga kompositörer (ouverturen af J. F. GRENSER): *Mb.* 52 g. 25 febr. 1788 – 29 mars 1799; *A.* 65 g. 22 maj 1802 — 20 maj 1825; *O.* 60 g. 24 febr. 1811 — 6 febr. 1859 . . . . 197.

Uppfördes första gången den 9 apr. 1789 på Ulriksdals slott inför den kongl. familjen. De spelande voro hoffolk, med undantag af Bellman som utförde *Marktschrejerns* parti, hvilket är af honom författadt. *Pelles* roll gafs af baron Maurits Armfelt.

2353. Den **tillfällige fadren** (äfven: **Fadren för tillfället**) eller **De sju creditorerne**, kom. 1 a. af PAIN och VIEILLARD (*le Père d'occasion*), öfvers. *D.* 21 g. 19 juli 1805 — 22 juli 1814; **Fadren för tillfället**, efter KOTZEBUE's bearb. (*der Vater von ungefähr*) öfv. af C. WESTMAN: *A.* 9 g. 15 nov. 1806 — 25 febr. 1807 . . . . 30.

2354. **Titus**, skåd. med sång 3 a. af METASTASIO (*la Clemenza di Tito*), öfv. af A. LINDEBERG, musik af MOZART, ballett af A. I. CAREY, dansmusiken af B. ROMBERG: *O.* 23 juni — 24 sept. 1823 . . . . 4.

Den tjenstaktige rivalen, *se* **Den enleverade fästmön.**

Tjenstepigan i Palaiseau, *se* **Skatan.**

2355. **Tjufskytten** eller **Naturens röst**, komisk operett 3 a., texten (*der Wildschütz, oder die Stimme der Natur*) af LORTZING fritt bearb. efter KOTZEBUE's *der Rehbock, oder Die schuldlosen Schuldbewussten*, öfv. af G. L. SILVERSTOLPE, musik af LORTZING: *O.* 31 okt. 1849 — 22 sept. 1850 . . . . 10.

Jfr **Båbocken** eller **Grundsatserna.**

2356. **Tjugu kopek silfver**, ett litet tidsfördrif 1 a. med sång, af J. GALETSKI: *S.* 9 juli 1854 — 21 apr. 1855 . . . . . . 7.

2357. Den **tokroliga natten** eller **Lyckan står de djerfve bi**, op. com. 4 a. af STEPHANIE (*der Apotheker und der Doctor*), fritt öfv. af C. ENVALLSSON, musik af J. D. ZANDER: *Mb.* 3 g. 28 okt. — 4 nov. 1791; — omarb. under titel **Doctorn och apothekaren**, kom. med sång: *Mb.* 6 o. 16 juni 1795; = **Doktorn och apothekaren**, komisk operett, efter KNUDSENS danska öfvers. (*Apothekeren og Doctoren*) fritt öfv. af F. HEDBERG, musik af DITTERS VON DITTERSDORF: *M.* 14 g. 1 febr. — 18 maj 1858 . 19.

Uthvisslades den 4 nov. 1791. I annonsen om föreställningen den

6 juni 1795 heter det: "Denna piece har undergått de ändringar en upplyst allmänhet behagat fordra".

Tolf timmars hofluft, *se* **Beylon.**

Tom Jon, *se* Det **Engelska hittebarnet.**

2358. **Tom Jones,** komisk op. 3 a. af Poinsinet (*Tom Jones,* efter Fielding's roman med samma titel), fritt öfv. af C. Envallsson, musik af Philidor: *Mb.* 3 nov. 1790 — 17 aug. 1795 . 21.

Äfven annonserad: **Tom Jones och Sophie.**

2359. **Tom Jones i London eller Oskuldens seger,** dram 5 a. af Desforges (*Tom Jones à Londres,* efter Fielding), "obunden öfversättning, insänd af en anonyme": *Mb.* 3 g. 14 okt. — 2 nov. 1791; = **Tom Jones i London,** kom. på vers, öfv. af J. M. Lannerstjerna: *O.* 7 g. 5 dec. 1792 — 26 apr. 1793; *A.* 42 g. 23 nov. 1793 — 10 okt. 1825; *O.* 9 okt. 1826 o. 1 febr. 1827 . . . . 54.

2360. **Tom Jones och Fellamar** (fortsättning af **Tom Jones i London**), kom. på vers 5 a. af Desforges (*Tom Jones et Fellamar*), öfv. af J. M. Lannerstjerna: *A.* 21 jan. — 24 febr. 1797 . 3.

2361. **Tomtegubbarne,** nyårsskämt 1 a. med sång, af F. Hedberg (med begagnande af samma idé som i Bögh's *Nyaarsnat 1850*), musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *S.* 1 jan. — 1 febr. 1857 . . . . 15.

Tomtegubbarne, *se* **Nisse och Nubbe.**

Tomtegubben, *se* Den **osynliga Arlequin.**

2362. **Toni,** dram 3 a. (efter en verklig händelse på St. Domingo) af A. Lindeberg: *O.* 12 nov. 1832 — 22 apr. 1833 . . . . . . 5.

2363. **Tonietta,** romantiskt lusts. 4 a. af Hertz (*Tonietta*), öfv. af W. Svenson: *D.* 28 juni — 5 juli 1850 . . . . 6.

2364. **Toreadoren eller Nu äro vi sams,** dramat.-musikaliskt upptåg 1 a. af Th. Sauvage (*le Toréador, ou l'Accord parfait*), bearb. af C. W. A. Strandberg, musik af Adam: *O.* 23 nov. 1857 — 1 febr. 1858 . . . . 5.

2365. **Torilla eller Regner och Svanhvita,** trag. på vers af E. Wrangel: *B.* första gången i sept. 1738 . . . . *an.* 1.

2366. **Torkel Knutsson,** sorgs. 5 a. med prolog af B. von Beskow, musik af L. Norman, A. Randel, J. A. Söderman m. fl. *O.* 24 jan. — 19 okt. 1862 . . . . 13.

2367. **Tornet i Ferrara,** skåd. 4 a. af ALBOIZE DE PUJOL, LAFONT och E. SAUVAGE (*la Tour de Ferrare*), öfv. af A. LINDEBERG: *M.* 5 – 26 okt. 1845 . . . . 4.

2368. **Torparen,** dram med sång 2 a. af C. G. NORDFORSS, musik af J. B. STRUWE: *A.* 16 sept. — 11 nov. 1808 . . . . 4.

2369. **T. o. S.-Orden eller De nyfikna fruntimren,** kom. 4 a. af GOLDONI (*le Donne curiose*), imit. af C. ENVALLSSON: *Mb.* 20 o. 21 jan. 1798 . . . . 2.

2370. **Trassel,** skämt 1 a. af MARC-MICHEL och CHOLER (*les Méli-melo de la rue Meslay*), fritt öfv. af F. HEDBERG: *O* 21 dec. 1862 — 12 apr 1863 . . . . 9.

De **tre arrestanterne,** *se* **Fästningen i Boston.**

2371. De **tre bedragne älskare,** kom. 1 a., öfv. af A. WIDBERBERG: *B* 4 g. 1 juli 1790 — 5 febr. 1791; *A.* 26 maj 1800. . . . . 5.

2372. De **tre cavallierer,** lusts. 1 a. af BOINDIN och HOUDART DE LAMOTTE (*les Trois Gascons*), öfvers. Bergstrahlska huset 4 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 26 apr. 1770; *H.* 6 g. 19 maj 1775 — 6 sept. 1779; *E.* 6 g. 19 febr. 1782 — 30 apr. 1783; *Mb.* 5 okt. 1785 . . . . 15.

På *H.* gafs den 14 aug. 1778 **De tre narraktiga älskare,** lusts. 1 a., hvilket otvifvelaktigt är samma stycke som **De tre cavallierer** eller, såsom det äfven annonseras, **De trenne cavalliererne.**

De **tre Crispinerne,** *se* **Familjen Poisson.**

2373. **Tre friare,** skämt 1 a. med sång, af J. J. WECKSELL, musik arr. af C. G. WASENIUS: *L.* 13 okt. 1860 — 28 jan. 1861 . 34.

Tre för en, *se* **Tre hustrurs man och dock ungkarl.**

2374. **Tre förälskade poliskonstaplar,** lusts. med sång 1 a. af E. MOREAU, SIRAUDIN DE SANCY och DELACOUR (*Trois amours de pompiers*), bearb. af NICKE NUBB [J. JOLIN], musik af G. STOLPE: *L.* 42 g. 13 nov. 1856 — 26 mars 1860; *S* 20 o. 28 aug. 1861; *H.* 3 g. 28 — 30 juni 1863. 47

2375. **Tre hustrurs man och dock ungkarl,** kom. 1 a. af VARIN och DESVERGERS (*le Oui fatal, ou le Celibataire sans le savoir*), fritt bearb. på tyska af KETTEL (*Drei Frauen und keine*) och derifrån öfv. af W. SVENSON: *O.* 56 g. 17 jan. 1839 — 20 nov. 1856; *S.* 9 g. 7 febr. — 30 mars 1858; *L.* 24 maj 1859; = **Tre för en,** vaud. 1 a., efter BÖGH's från tyskan gjorda bearbetning

(*Tre for Een*) fritt öfv. och lokaliserad af F. Hedberg, musik arr. af J. W. Söderman: *S.* 32 g. 23 febr. 1856 — 14 maj 1861 . 98.

2376. De **tre klenoderne,** kom. 2 a. af Théaulon, L. Planard och de Lange (*les Marais Pontins, ou les Trois bijoux*), öfv. af G. W. Blachet: *O.* 10 nov. 1843 — 4 febr. 1844 . . . . . 5.

2377. **Tre kryddkrämare,** lusts. 3 a. af Lockroy och A. Bourgeois (*Trois épiciers*), öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 21 juni — 8 aug. 1845 . . . . 11.

2378. **Tre kungar, tre damer,** kom. 3 a. af Gozlan (*Trois rois, trois dames*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 4 — 14 febr. 1848 . 5.

De **tre musketörerne,** *se* **Hämnaren.**

2379. **Tre månader efter brölloppet,** kom. 5 a. af Overskou (*Tre Maaneder efter Brylluppet*), öfv. af C. Wildner: *D.* 26 maj 1832 — 9 juli 1834 . . . . 11.

De **tre narraktiga älskare,** *se* De **tre cavallierer.**

Tre presenter, *se* De **bedragne friare.**

De **tre röde männen,** *se* **Arfvingen.**

De **tre sultaninnorna,** *se* **Soliman den andre.**

2380. **Tre älskare,** kom. med sång 2 a. af Rosier (*Un mousquetaire gris*), fritt öfv. af A. E. Afzelius, musik dels komp. dels arr. af J. N. Ahlström: *M.* 5 apr. — 29 okt. 1848 . . . . . 6.

2381. Den **Tredje,** kom. med sång 1 a. af Hostrup (*den Tredie*), öfv. af K. Almlöf, musik arr. af J. W. Söderman: *D.* 18 juli 1856 — 15 juli 1860 . . . . 28.

2382. **Tredje delen, första kapitlet,** kom. 1 a. af Pierron och Laferrière (*Livre III, chapitre 1:er*), fritt öfv. af O. Tamelander: *DLC.* 8 g. 5 sept. — 15 nov. 1853; *M.* 3 g. 29 nov. 1854 — 21 jan. 1855 . . . . 11.

2383. Det **tredubbla giftermålet,** kom. 1 a. af Destouches (*le Triple mariage*), öfvers. Bergstrahlska huset 15 nov. o. 1 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 8 nov. 1769; *H.* 3 g. 31 aug. 1774 — 8 aug. 1777; *E.* 11 g. 6 dec. 1782 — 4 sept. 1784; *Mb.* 4 g. 7 juni 1785 — 24 aug. 1787 . . . . 21.

2384. **Tretio år af en spelares lefnad,** skåd. 5 a. af Ducange och Dinaux (*Trente ans, ou la Vie d'un joueur*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 25 nov. 1833 — 21 apr. 1861 . . . . 43.

Tretio års fångenskap, *se* **Latude.**

2385. Den **trettonde juni** eller **Vantrons magt,** dramat. tidsbilder i 4 a. af F. HEDBERG. *S.* 27 maj — 20 juni 1857 . . 12.

2386. **Trim** eller **Bakom porträttet,** kom. 2 a. af DUVERT och LAUZANNE (*Trim, ou la Maîtresse du roi*), öfvers. *M.* 4 — 9 sept. 1845 . . . . 3.

2387. **Tro ingen för väl,** kom. 1 a. af SCHALL (*Trau, schau, wem!*), öfv. på danska af THORTSEN (*Tro Ingen for vel*) och derifrån på svenska af H. C. HJORTSBERG: *A.* 29 aug. 1821 — 4 jan. 1825 . . . . 15.

2388. Den **trogne hunden,** hist. dram 3 a. af PIXÉRÉCOURT (*le Chien de Montargis, ou la Forêt de Bondy*), öfv. af L. HJORTSBERG: *O.* 6 g. 18 sept. 1822 — 9 apr. 1823; *A.* 17 okt. 1822 o. 21 apr. 1823 . . . . 8.

2389. **Troheten på prof,** kom. med sång 2 a. af DA PONTE (*Cosi fan tutte, ossia la Scuola degli amanti*), från tyska behandlingen (*Weibertreue, oder die Mädchen sind von Flandern*) öfv. af N. J. AF WETTERSTEDT, musik af MOZART: *O.* 14 — 20 maj 1830 . 3.

Trollbägaren, *se* Den **förtrollade bägaren.**

Trolleriet, *se* **Skyddsgudinnorna.**

2390. **Trollet,** lusts. 4 a., efter HAUTEROCHE's *l'Esprit follet, ou la Dame invisible* och COLLÉ's bearbetning af detta stycke öfv. af M. ALTÉN. *Mb.* 20 okt. 1797; — **Adam och Eva,** upptåg i 3 tablåer, med kupletter, efter ALTÉNS öfversättning bearb. af F. HODELL: *L.* 7 g. 7 — 15 apr. 1862 . . . . 8.

Detta lustspel är en behandling af samma ämne som komedien Den **spökande enkan.** Se derstädes.

2391. **Trollfingrarne,** kom. 5 a. af SCRIBE och LEGOUVÉ (*les Doigts de Fée*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 30 okt. — 14 nov. 1858 . 7.

2392. **Trollflaskan,** skämt 3 a. med sång, sammansatt af åtskilliga Upsala-studenter, omarbetadt för scenen af K. ALMLÖF, musiken arr. efter melodier ur *Trollflöjten*: *D.* 18 juli 1856 — 12 aug. 1857 . . . . 29.

Stycket blef i sitt ursprungliga skick uppfördt af studenter på Stockholms nationssal i Upsala. K. ALMLÖF — då student — deltog med några studiikamrater i dess författande. Musiken anordnades äfven af en student.

2393. **Trollflöjten,** skåd. med sång 4 a. af SCHIKANEDER (*die Zauberflöte*), öfv. af H. A. KULLBERG, musik af MOZART: *O.* 30 maj 1812 — 5 dec. 1862 . . . . 179.

Annonserades första gången: **De Egyptiske Mysterierne** eller **Trollflöjten.**

2394. **Trollkarlen** eller **Apan och fästmannen,** kom. 2 a. af CONSTANT (*le Sorcier, ou le Singe et le fiancé*), öfv. af L. A. EKMARCK: *O.* 12 — 21 sept. 1849 . . . . 4.

En resande tysk komiker E. Klischnig utförde apans roll.

2395. **Trollmössan** eller **Öfverstens kostymbal,** fastlagsskämt 1 a. med sång och dans, af AUG. SÄFSTRÖM, musiken arr. af E. BECKER, dansen af A. SELINDER: *L.* 23 apr. — 5 maj 1862 . 9.

2396. **Trollstafven,** divertissement (äfven: lustspel) 1 a. af C. ENVALLSSON: *Mb.* 5 okt. 1785 — 31 aug. 1787 . . . . 10.

"Spelas af marionetter, uppfördt i marknaden på Drottningholm", säger annonsen om första föreställningen. (se **Tillägg.**)

2397. **Trolofningen,** divertissement: *B.* 1 dec. 1787 . . . . . . 1.

Trons kraft, *se* **Röfvarebandet på berget Maria-Culm.**

2398. **Trubaduren,** op. 4 a. (2:a och 4:e a. afdelade i 2 tablåer) af CAMMARANO (*il Trovatore*), öfv. af C. W. A. STRANDBERG, musik af VERDI, ballett af S. LUND: *O.* 31 maj 1860 — 21 febr. 1863 . . . . 38.

2399. **Truls Menlös** eller **Den löjelige duellanten,** lusts. 1 a. *H.* 7 g. 14 juni 1775 — 15 sept. 1779; *E.* 4 g. 5 mars 1783 — 19 aug. 1784 . . . . 11.

Trägen vinner, *se* De **båda kusinerna.**

2400. **Trägårdsflickan,** vaud.-monolog af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *O.* 4 g. 27 mars — 2 apr. 1854; *L.* 25 g. 20 juni 1858 — 8 maj 1859 . . . . 29.

2401. **Tunnbindaren,** op. com. 1 a. af AUDINOT och QUÉTANT (*le Tonnelier*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af PHILIDOR: *E.* 45 g. 17 jan. 1781 — 2 okt. 1784; *H.* 6 aug. 1783; *Mb.* 49 g. 24 nov. 1784 — 22 apr. 1798; *D.* 41 g. 25 juli 1802 — 4 sept. 1830; *NKT.* 2 mars 1814 . . . . 137.

Tur och otur, *se* **Fatalisten.**

2402. **Turcaret,** kom. 5 a. af LE SAGE (*Turcaret*), öfv. af C. EN-

VALLSSON: *E.* 6 g. 16 mars — 11 okt. 1784; *Mb.* 7 g. 18 dec. 1784 16 jan. 1786 . . . . 13.

På *Mb.* äfven annonserad: **Turcaret eller Falskheten slår sin egen herre** *och* **Turcaret** eller **Den slösaktige och bedragne Penninge-Juden.**

2403. **Turken i Italien,** op. buffa 2 a., ital libretto (*il Turco in Italia*), öfv. af J. E. REMMER, musik af ROSSINI, ballett af G. B. AMBROSIANI: *O.* 21 apr. 1824 — 19 dec. 1849 . . . . 27.

2404. **Turkinnan Zetulbé,** fars med sång 1 a., efter GÖRNER (*der Türke Neumann,* från franskan) fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 21 g. 14 okt. – 27 dec. 1860; *L.* 10 g. 14 febr. 1861 — 7 febr. 1862 . . . . 31.

De **tvenne gästgifvaregårdarne,** *se* **Berättaren.**

De **tvenne lika bröder,** *se* **Menechmerne.**

2405. **Tvenne ringar,** hist. kom. 5 a. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 4 – 24 nov 1861 . . . . 8.

De **tvenne Savoyardgossarne,** *se* De **två Savoyarderne.**

2406. **Tvertom!** kom. 2 a. af HARTZENBUSCH (*Juan de las viñas*). öfv. af F. AF WANNQVIST: *M* 31 okt. — 10 nov. 1850 . . . 6.

2407. **Tvillingarne,** skåd 6 a. af H. BJURSTEN (fritt efter hans roman *Egoismen*): *O.* 15 nov. — 3 dec. 1854 . . . . 4.

2408. **Tvillingarne från Bergame,** kom. 1 a. af FLORIAN (*les Deux jumeaux de Bergame*), öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 2 dec. 1785 – 14 nov. 1788 . . . . 11.

Tvillingbröderna, *se* De **begge Crispinerne** *och* **Menechmerne.**

2409. **Tvillingbröderne,** kom. 2 a. af DUVERT och LAUZANNE (*Prosper et Vincent*), efter L. SCHNEIDER's tyska bearb. (*die Zwillingsbrüder*) öfv. af W. SVENSON: *O.* 4 apr. 1839 – 29 dec. 1843 . 16

2410. Den **tvungna doctorn,** lusts. 1 a. *H.* 16 sept. 1776 . . 1.

2411. Det **tvungna giftermålet,** kom. i 1 öppning, af MOLIÈRE (*le Mariage forcé*), öfv. af ANCKEDIN [A. NICANDER]: Bergstrahlska huset 4 okt o. 15 dec. 1768; Theatern vid Jerntorget 6 febr. o 9 nov. 1770; *H.* 15 g. 1 sept. 1773 27 okt 1780; *E.* 8 g. 27 aug 1781 — 25 sept. 1784; *Mb.* 11 g. 16 apr 1785 — 15 jan 1790. . . . . 38.

Annonsen den 4 okt. 1768 tillkännagifver, att stycket icke förut varit uppfördt i Sverige. Öfversättningen trycktes redan 1738.

2412. **Två brorsdöttrar för en,** kom. 2 a. af KOTZEBUE (*Zwei Nichten für Eine*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 18 juni 1825 — 18 juni 1830 . . . . 20.

2413. **Två brudar i en person** eller **Hvilken är dårhushjonet?** lusts. 4 a. af E. BOCHARDT (*Zwei Bräute in einer Person, oder Welcher ist der Tollhäusler?*), bearb. af H. SANDSTRÖM: *M.* 25 apr. 1848 . . . . 1.

2414. **Två Engelsmän,** kom. 3 a. af MERVILLE (*les Deux Anglois*), fritt öfv. af G. LAGERBJELKE: *O.* 17 g. 28 febr. 1825, 28 apr. 1826 — 6 okt. 1831, 18 okt. 1859 — 19 jan. 1860; *A.* 10 g. 3 mars — 14 okt. 1825 . . . . 27.

2415. **Två enkor,** kom. 1 a. af MALLEFILLE (*les Deux veuves*), öfv. af M. U. TORSSLOW: *O.* 27 febr. — 11 mars 1861 . . . 6.

Två göra ett par, *se* **Stöflarna.**

2416. **Två herrars** (äfven: **husbönders**) **dräng,** lusts. 1 a. af GOLDONI (*il Servitore di due padroni*), efter SCHRÖDER's tyska bearb. (*der Diener zweier Herren*) öfv. af B. G. WESTBERG: *A.* 17 g. 4 febr. 1801 — 14 febr. 1813; = **Två herrars dräng,** kom. 2 a., efter SCHRÖDER öfv. af M. ALTÉN: *D.* 39 g. 26 juni 1801 — 29 juni 1832; = lusts. med sång 1 a. af VARIN (fransk bearb. efter GOLDONI), från W. FRIEDRICH's tyska behandling (*Zwei Herren und ein Diener*) fritt öfv. af A. E. AFZELIUS, kupletter af O. HYCKERT, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 18 g. 13 jan. 1851 — 21 jan. 1862; *D.* 27 g. 4 juni 1855 — 30 sept. 1861; = lusts. 3 a., från tyskan öfv. af A. T. SCHWARTZ: *L.* 3 g. 17 — 19 jan. 1859 . . . . 104.

2417. **Två herrars dräng och två hustrurs man,** lusts. 1 a. af EVRA (*le Valet à deux maîtres, ou le Mari à deux femmes*), öfvers. *Mb.* 30 dec. 1798 o. 8 jan. 1799 . . . . 2.

2418. De **två jonglörerne,** kom.-vaud. 2 a. af GABRIEL och DUPEUTY (*Fanfan le bâtonniste*), fritt bearb. af J. JOLIN och C. G. SUNDBERG, musik arr. af A. RANDEL: *O.* 4 g. 16 maj — 21 sept. 1849; *L.* 17 g. 16 dec. 1857 — 21 febr. 1858; med benämning **Jonglörerne:** *L.* 7 g. 2 — 14 nov. 1860 . . . . 28.

2419. De **två jägare och mjölkflickan,** op. com. 1 a. af ANSEAUME (*les Deux chasseurs et la laitière*), öfv. af C. STENBORG, musik af DUNI: *E.* 36 g. 15 nov. 1780 — 16 okt. 1784; *H.* 28

juli 1783; *Mb.* 48 g. 6 nov. 1784 — 4 nov. 1796; *D.* 11 g. 10 maj 1802 — 28 aug. 1804 . . . . 96.

Äfven annonserad **Jägarne och mjölkflickan.** Gafs första gången vid invigningen af theatern på Eriksberg.

De **två kammarpagerne,** *se* De **begge kammarpagerne.**

De **två lika bröderne,** *se* **Menechmerne.**

2420. **Två lustiga turar,** vaud. 1 a., efter GEORGES SAND och G LEMOINE bearb. af C. J. MOQVIST, musik arr. af J N. AHLSTRÖM: *M* 15 g. 27 jan. — 20 mars 1854; - **Fin och grof,** lusts med sång 2 a., från franskan öfv. på tyska af W. FRIEDRICH (*Zart und grob*) och derifrån på svenska af I HÖGFELDT, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H* 7 g. 6 juli — 3 aug 1856 . 20.

2421. De **två lyckliga skotten,** kom. 1 a., imit. (efter "*le Campagnard*") af C. G. SCHYLANDER: *A.* 20 juli o. 3 aug. 1796 . . 2.

2422. **Två männers hustru,** dram (skåd.) 3 a., med divertissement af sång och dans, af PIXÉRÉCOURT (*la Femme à deux maris*), öfv af L. HJORTSBERG: *A* 5 g. 1 febr. — 4 mars 1804 *O* 9 o. 12 okt. 1829, *D* 19 g. 18 aug. 1808 — 9 aug 1827 . . 26.

2423. **Två ord,** kom. med sång 1 a. af MARSOLLIER (*Deux mots ou Une nuit dans la forêt*), öfv. af C G. NORDFORSS, musik af DALAYRAC: *O* 48 g. 14 mars 1816 — 7 mars 1845; *A.* 10 g. 12 febr 1819 — 2 sept. 1825; *M* 12 g. 4 jan. 1855 — 27 dec. 1857 . 70.

2424. **Två pistoler eller Botad svartsjuka,** lusts. 3 a. med kupletter, efter KAISER (*Zwei Pistolen, oder Erschossen und lebendig*) fritt bearb. af F. N BERG: *C.* 4 g. 25 juli 1862 . . . . 6.

2425. De **två Savoyarderne,** op. com. 1 a., med balletter, af MARSOLLIER (*les Deux petits Savoyards*), öfv. af C ENVALLSSON, musik af DALAYRAC: *O.* 42 g. 6 juni 1794 — 15 febr. 1833; *A* 21 g. 23 febr. 1807 — 29 sept. 1818 . . . . 63.

Äfven annonserad: **Savoyardgossarne** — **De begge Savoyarderne** — **De begge, De båda, De tvenne Savoyardgossarne.**

2426. De **två talande taflorne,** fars med sång 1 a. af VALVILLE (*les Deux tableaux parlants, ou le Duel interrompu*), imit. af C. G NORDFORSS(?): *A* 15 dec 1808 . . . . 1.

2427. **Två unga fruar,** dram 4 a. af SAINT-HILAIRE (*Deux jeunes femmes*), fritt öfv af F. N BERG: *O.* 16 jan. 1840 — 26 sept. 1842 . . . . 13.

2428. **Två unga fruars memoirer,** kom. 1 a. af DENNERY och CLAIRVILLE (*les Mémoires de deux jeunes mariées*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 19 juli 1844 — 16 sept. 1845 . . . . 6.

2429. **Två unga löjtnanter,** kom. med sång 1 a. af WILHELMI (*Abwarten!*), fritt öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 25 nov. 1858 — 4 mars 1860 . . . . 24.

2430. **Två vänner och en rock,** kom. 1 a., från CASTELLI (*Zwei Freunde und ein Rock,* efter franskan) öfvers. *S.* 15 o. 17 juni 1853 . . . . 2.

2431. **Två års giftermål** eller **Hvems är felet?** kom. 1 a. af SCRIBE och MÉLESVILLE (*la Seconde année, ou A qui la faute?*), fritt öfv. af F. N. BERG: *O.* 8 nov. 1836 — 11 nov. 1844 . . 27.

Två äkta män, *se* **Skärselden.**

2432. **Tvåhundratusen francs,** kom. 3 a. af SÉJOUR och JAIME fils (*l'Argent du diable*), fritt öfv. af O. U. TORSSLOW: *M.* 28 o. 29 febr. 1856; = **Djefvulens pengar,** skåd. med sång, efter RECKE's danska behandling (*Diævelens Penge*) öfv. af I. HÖGFELDT: *S.* 26 o. 28 aug. 1861 . . . . 4.

2433. **Tvärviggen,** lusts. 3 a. af BRUEYS och PALAPRAT (*le Grondeur*), öfv. af J. BERGHULT: Bergstrahlska huset 24 okt. 1768; = **Den knarrige,** öfv. af C. G. SCHYLANDER: *A.* 45 g. 2 juni 1799 — 19 febr. 1819; *O.* 8 g. 24 sept. 1827 — 11 nov. 1833 . . 54.

Tvätthuset, *se* Det **Holländska tvätthuset.**

2434. **Tycho Brahes ungdom,** skåd. 2 a. af HAUCH (*Tycho Brahes Ungdom*), fritt öfv. af M. SCHÜCK: *O.* 15 maj — 3 dec. 1857 . . 7.

2435. **Tyrannen,** kom. 1 a. af BAYARD och REGNAULT (*le Tyran d'une femme*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 27 juli — 13 aug. 1843 . . 6.

2436. Den **Tyska baron** eller **Nöd utan bekymmer och bekymmer utan nöd,** kom. (fars) 5 a. af KOTZEBUE (*Sorgen ohne Noth und Noth ohne Sorgen*), fritt öfv. af M. ALTÉN: *D.* 30 g. 8 aug. 1813 — 5 juli 1824; *NKT.* 7 g. 20 okt. 1813 — 27 febr. 1814 . . . . 37.

2437. De **Tyska småstadsboerne,** kom. 4 a. af KOTZEBUE (*Die deutschen Kleinstädter*), öfvers. *D.* 33 g. 28 juli 1807 — 1 juli 1827; *NKT.* 30 okt. o. 10 nov. 1813; = öfv. af H. A. KULLBERG, musik af E. DU PUY: *A.* 32 g. 3 jan. 1816 — 7 sept. 1825; *O.* 11 g. 2 mars 1826 — 20 juni 1840; = **Ett småstadsäfventyr,**

lusts. med sång, fritt bearb. af F. Hedberg, musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *D.* 8 g. 17 — 30 sept. 1855 . . 91.

2438. **Tyskar och Skandinaver eller Den politiske kocken,** lusts. 1 a. af Xavier och Varin (*le Cuisinier politique*), efter en öfvers. af A. E. Afzelius bearb. af A. Blanche: *M.* 7 g. 24 apr — 12 maj 1850; under benämning **Den politiske kocken:** *S.* 4 g. 18 okt. 1852, 1 juni — 16 juli 1855; *DP.* 18 nov. 1852; *L.* 6 g. 19 — 22 mars 1863 . . . . 17.

2439. **Tyst!** kom. 3 a. af Scribe (*Chut!*), öfv. af A. Lindeberg (O. Hyckert?): *M.* 16 sept. — 10 nov. 1843 . . . . 5.

2440. **Tsarinnan,** skåd. 5 a. af Scribe (*la Czarine*), öfv. af O. U. Torsslow: *M.* 12 — 23 nov. 1855 . . . . 7.

2441. Det **täcka könets magt,** kom. 2 a. af Bayard och Varner (*la Belle et la bête*), öfv. af F. N. Berg: *M.* 1 — 30 jan. 1846 . 7.

2442. **Tändstickorna,** fosforiskt tillfällighetsskämt 1 a. med sång, af J. och L. Granberg, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 1 — 12 jan. 1851 . . . . 8.

2443. **Tänk på Cæsar!** fars 5 a. af Raupach (*Denk' an Cæsar!*), öfv. af C. M. Kruskopf: *D.* 5 juli — 4 aug. 1836 . . . . . 6.

2444. **Tänk på midsommaren!** lusts. 1 a., efter Görner (*Pfingsten! Denk' an Pfingsten!*) fritt öfv. af A. T. Schwartz: *L.* 29 jan. — 13 mars 1859 . . . . 8.

2445. **Törne och lager,** skåd. 2 a. af Lafont (*le Chef-d'œuvre inconnu*), efter W. Friedrich's tyska bearb. (*Dornen und Lorbeer*) öfv. af L. A. Malmgren (?): *H.* 21 juli 1853 — 4 aug 1856. 10.

U.

Ulfvar i fårakläder, *se* **Under-prefekten roar sig.**

2446. **Ulla skall på bal,** en Bellmansk situation 1 a. med sång och dans, af Heiberg (*Ulla skal paa Bal*), öfv. af Aug. Säfström, musik arr. af E. Becker, ballett af A. Selinder: *DP.* 8 g. 5 — 20 mars 1860; *L.* 15 g. 17 febr. 1861 — 9 dec. 1862; *D.* 7 g. 11 maj — 14 juli 1862, 3 g. 1 — 5 juni 1863. . . . 33.

2447. **Ulla Winblads födelsedag eller Paris' dom,** fars med sång 2 a. af C. F. Dahlgren, musik (ur Fredmans sånger och epistlar) arr. af E. Brendler: *D.* 26 sept. 1829 — 26 juli 1832 . 7.

Under munkkåpan, *se* **Ett klosteräfventyr i kardinal Richelieu's tid.**

De **undergörande pillerna,** *se* **Samiel.**

Underjordens dotter, *se* **Aurora.**

Det **underjordiska bränvinsbränneriet,** *se* **Finkel.**

Det **underjordiska hvalfvet,** *se* **Camilla.**

2448. **Under-prefekten roar sig,** kom. 2 a. af BAYARD och VARNER (*le Sous-préfet s'amuse*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 4 g. 26 — 30 nov. 1851; = **Ulfvar i fårakläder,** lusts. med sång, fritt bearb. af F. HEDBERG, musik af J. W. SÖDERMAN: *S.* 15 g. 14 apr. 1857 — 1 mars 1861 . . . . 19.

2449. **Ung klok och gammal tok,** kom. med sång 1 a. af F. B. HOFFMAN (*le Jeune sage et le vieux fou*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af MÉHUL m. fl.: *A.* 9 okt. 1805, 14 mars — 3 okt. 1808 . . . . 4.

2450. Den **unge arrestanten,** kom. med sång 1 a. af DUVAL (*le Prisonnier, ou la Ressemblance*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DELLA MARIA, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 25 g. 25 apr. 1799 — 18 mars 1833; 6 g. 8 — 31 mars 1860; *A.* 22 g. 30 juli 1801 — 10 jan. 1822; *M.* 16 g. 10 sept. 1857 — 16 mars 1858 . . . . 69.

2451. Den **unge betjenten,** kom. med sång 1 a. af F. B. HOFFMAN (*le Jockey*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af SOLIÉ: *A.* 14 nov. 1799 — 23 okt. 1800 . . . . 5.

2452. Den **unga bruden,** kom. med sång 3 a. af DESFONTAINES (*le Droit du seigneur*), öfv. af J. D. VALERIUS, musik af MARTINI, ballett af F. N. TERRADE: *O.* 6 — 17 juni 1799 . . . . 3.

Den **unge brukspatronen,** *se* **Profvet.**

2453. Den **unge deserteuren,** kom. (fars) 1 a. af KOTZEBUE (*der Deserteur*), öfvers. *D.* 12 sept. 1811 — 13 sept. 1832 . . 19.

2454. Den **unga enkan,** kom. 1 a., från tyskan (*Die junge Wittwe,* efter en berättelse af GELLERT) öfv. af F. BAPTISTE(?): *Mb.* 20 dec. 1794 — 20 nov. 1798 . . . . 23.

2455. Den **unge filosofen** eller **Den ostadiga lyckan** (äfven: **Lyckans ostadighet**), kom. 5 a. af LOAISEL-TRÉOGATE (*la Bizarrerie de la fortune, ou le Jeune philosophe*), öfv. af C. G. SCHYLANDER: *A.* 24 jan. 1795 — 31 aug. 1804 . . . . 25.

2456. Den **unge gifte mannen,** kom. 1 a. af MAZERES och PICARD (*le Jeune mari*), fritt öfv. af E. A PETRON: *O* 25 g. 11 mars 1828 — 28 nov. 1839; *D.* 30 sept. 1834 . . . . 26.

2457 Det **unga gifta paret från landsorten,** kom. 4 a. af JÜNGER (*Das Ehepaar aus der Provinz*), öfv. af M. ALTÉN: *Mb.* 8 g. 12 aug 1796 10 febr. 1797; med titel **Det unga paret från landsorten:** *D.* 13 sept. 1804 o. 5 juli 1805 . . . . 10.

2458 Den **unge kassören,** dram 3 a. af ARNOULD och N. FOURNIER (*Un secret*), öfv. af F. N. BERG: *M.* 1 — 28 dec. 1842 . . . 6.

2459. **Ungdom och dårskap** eller **List mot list,** kom. med sång 2 a. af BOUILLY (*Une folie*), efter BRUUN's danska bearb. (*Ungdom og Galskab eller List over List*) öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af E. DU PUY: *O.* 31 okt. 1814 — 6 mars 1833 . . . 19.

Musiken till detta sångspel komponerades af DU PUY under hans anställning vid Kongl. Theatern i Köpenhamn och uppfördes derstädes första gången den 19 maj 1806. Stycket hade på danska scenen en lysande framgång och har gifvits ännu i senare tider. — Jfr **Målaren och modellerna.**

Ungdomens faror, *se* **Skrifpulpeten.**

2460 **Ungdomsminnen,** kom 1 a. af MÉLESVILLE, DUMANOIR och SCRIBE (*les Vieux péchés*), fritt öfv. af U. E. MANNERHJERTA: *O.* 29 g. 25 febr 1839 — 21 sept. 1845; *DLC.* 8 sept 1853; *L* 10 dec 1857; *M.* 9 g. 19 apr. — 13 maj 1861; *H.* 8 g. 24 juli — 18 aug. 1868 . . . . 48.

2461. **Ung-Hanses dotter,** hist.-romantiskt skåd 5 a. af J. JOLIN, musik af A RANDEL: *O.* 9 febr. 1860 — 30 okt. 1861 . . . 19.

2462. **Ungkarl, ungkarl för evigt!** lustsp. 3 a., bearb. efter en tysk idé · *H* 15 - 23 juli 1863 . . . . 8.

2463 **Universal-arfvingen,** kom. på vers 5 a. af REGNARD (*le Legataire universel*), fritt öfv. af H. A. KULLBERG: *A.* 5 g. 31 aug. — 17 nov. 1825; *O.* 15 g. 22 dec. 1825 — 6 jan 1845; *M* 3 g. 8 — 12 nov. 1848; *S.* 5 g. 21 mars — 6 apr. 1854 . . . 28.

Den upp- och nedvända verlden, *se* **Fruntimmersriket.**

2464. **Uppasserskan,** skåd. 5 a. af O HYCKERT: *M.* 2 — 9 apr 1845 4

Uppenbar fejd, *se* **List öfver list.**

2465. **Uppresningen i Barcelona** eller **Klosterlöftet,** hist.-romant

skåd. 4 a. och 6 tablåer, efter ADAMI (*der Aufstand in Barcelona, oder das Gelübde,* från franskan?) öfv. af F. N. BERG: *M.* 1 — 27 dec. 1853 . . . . 11.

Den upprättade oskulden, *se* **Den Besynnerlige** *och* **Den falska blygseln.**

2466. **Upprättelsen** eller **Hvem var den brottslige?** dram 3 a. af LAFONT (*Un cas de conscience*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 17 mars — 4 apr. 1842 . . . . 4.

Upptågsmakaren, *se* **Konstmakaren.**

2467. Den **upptäckta hemligheten,** kom. 1 a. af DUMANIANT (*le Secret découvert, ou l'Arrivée du maître*), öfv. af L. MANDERSTRÖM: *A.* 8 aug. 1801 — 28 febr. 1802 . . . . 4.

2468. **Ur askan i elden,** kom. 3 a. af DUMANOIR och LAFARGUE (*les Invalides du mariage*), fritt öfv. af N. och B. SPANIER: *S.* 22 okt. — 3 nov. 1862 . . . . 9.

2469. **Ur Carl XII:s ungdom,** ett äfventyr i 5 a. af J. BÖRJESSON: *M.* 4 nov. 1858 — 9 jan. 1859 . . . . 16.

2470. **Ur lifvets strid,** skåd. 5 a. af F. BERNDTSON, musik af C. GREVE: *H.* 23 g. 7 juli — 15 sept. 1851; *DLC.* 10 o. 11 okt. 1853 . . . . 25.

2471. **Ur lotsarnes lif,** dramatisk dikt 1 a. med sång, af A. G. DALIN, musik dels komp. dels arr. af H. BERENS: *M.* 26 maj — 2 juni 1863 . . . . 4.

2472. **Urdur** eller **Neckens dotter,** feeri-skåd. med sång 3 a., efter OVERSKOU och ARNESEN (*Capriciosa eller Familien fra Nyboder*) fritt bearb. af J. GRANBERG, musik till största delen komp. af J. N. AHLSTRÖM: *M.* 29 g. 26 febr. 1851 — 3 apr. 1854; *L.* 10 g. 8 — 18 okt. 1860 . . . . 39.

2473. **Urmakarens hatt,** lusts. 1 a. af M:me DE GIRARDIN (*le Chapeau d'un horloger*), öfvers. *H.* 4 g. 3 — 8 juli 1855; = lusts. med sång, efter en tysk behandling af W. FRIEDRICH (*des Uhrmachers Hut*) öfv. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af E. BECKER: *DP.* 4 g. 24 apr. — 27 nov. 1860; = **En hatt,** kom., från franskan öfv. af L. GRANBERG: *M.* 20 g. 5 juni 1860 — 6 dec. 1861 . . . . 28.

Utskrifningen, *se* **Invaliden.**

V.

Den **vackra arrendatorskan,** *se* **Carolina** *och* **Qvarnen vid Marly.**

Vadet, *se* Den **första maj.**

Vakta er att lyss vid dörren, *se* Den **föregifna skatten.**

2474. De **valberättigade damerna,** ett skämtsamt äfventyr i 2 tabláer, med sång, af C. W. Oucheterlony, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 29 jan. — 2 mars 1859 . . . . 12.

2475. **Valborgsmesso-aftonen,** hvardagsbilder ur folklifvet i 4 a. med sång, af F. Hedberg, musik dels komp. dels arr. af J. W. Söderman: *S.* 44 g. 17 nov. 1855 — 27 febr. 1861; *C.* 6 g. 26 juli — 21 sept. 1862 . . . . 50.

2476. **Valdemar,** trag. på vers 5 a. af G. F. Åkerhjelm, musik af J. F. Berwald: *O.* 19 — 24 nov. 1824 . . . . 3.

2477. **Valentine** eller **Festens drottning,** skåd. 5 a. af Freytag (*die Valentine*), öfv. af M. Schück: *O* 23 — 29 sept. 1850 . . 4.

2478. **Valentine de Saint Vallier** eller **En faders minne,** skåd. 6 a. och 8 tabláer af A. Bourgeois och M. Masson (*les Mystères du carnaval*), fritt öfv. af F. N. Berg: *M.* 22 — 29 okt. 1847 . . 5.

2479. **Valerie,** kom. 3 a. af Scribe och Mélesville (*Valerie*), öfv. af G. F. Åkerhjelm: *A.* 11 g. 26 febr. 1824 — 18 nov. 1825; *O.* 7 g. 26 nov. 1836 — 16 okt. 1839 . . . . 18.

Jfr **Oculisten.**

2480 **Valeur & Compagnie,** kom. 1 a. af Bayard och Devorme (*Moiroud et compagnie*), öfv. på danska af Dorph (*Valeur & Compagnie*) och derifrån på svenska af F. N. Berg: *D.* 14 g. 26 maj 1841 — 18 aug. 1844; *K.* 6 g. 19 nov. 1841 — 10 febr. 1842; *S.* 6 maj 1857; — efter Cosmar's tyska öfvers. (*Hummer und Compagnie*) bearb. af L. Granberg: *M.* 13 g. 23 apr. 1860 — 10 juni 1862 . . . . 34.

2481. **Wallensteins död,** sorgs. 5 a. af Schiller (*Wallensteins Tod*), öfvers. af B. J. Törneblad (omarb. af B. von Beskow), musik (ouverture och entreakter) af C. Braun: *O.* 8 dec. 1831 — 17 nov. 1859 . . . . 22.

2482. Den **vandrande Juden, kom.** 3 a. af Varner (*le Nouveau Juif errant*), öfv. af L. A. Malmgren: *D.* 6 — 21 juni 1846 . . 7.

Den **vandrande riddaren,** *se* **Ryno.**

2483. Den **vandrande studenten** eller **Spöket i qvarnen,** kom. med sång 2 a. af L. Schneider (*Der reisende Student, oder das Donnerwetter*), öfv. af H. A. Kullberg, musik af von Winter: *O.* 3 g. 13 — 29 dec. 1833; = **Den resande studenten** eller **Åskvädret,** öfv. af E. W. Djurström, musik arr. af J. W. Söderman: *S.* 10 g. 31 mars — 15 maj 1855; *L.* 44 g. 5 nov. 1856 — 22 jan. 1861 . . . . 57.

2484. **Vanligt och sällsynt,** kom. 3 a., öfvers. *K.* 3 g. 3 — 31 jan. 1840; *D.* 2 juni 1840 . . . . 4.

2485. Den **Vansinniga** eller **Dårhuset i Dijon,** dram 3 a. af Desnoyer och Gérau (*la Folle*), öfv. af F. Eimele: *D.* 3 g. 27 — 29 sept. 1843; = **Den vansinniga,** öfvers. af en obekant (omarb. af W. Svenson): *O.* 5 g. 12 nov. — 11 dec. 1848 . . 8.

Vantrons magt, *se* Den **trettonde juni.**

2486. **Varnande exempel,** lusts. 2 a., efter Görner (*Ein schneller Entschluss, oder Warnende Beispiele*) fritt öfv. af H. F. Apelbom: *S.* 8 — 11 maj 1862 . . . . 3.

2487. **Varulfven,** vaud. 1 a. af Scribe och Mazères (*le Loup-garou*), fritt öfv. af J. M. Stjernstolpe, musik af åtskilliga tonsättare, vald af B. von Beskow och arr. af J. F. Berwald: *O.* 14 nov. — 4 dec. 1831 . . . . 5.

2488. **Vattendragaren,** dram med sång 3 a. af Bouilly (*les Deux journées, ou le Porteur d'eau*), öfv. af E. U. Nordforss, musik af Cherubini, "Savoyard-ballett" af L. Deland: *A.* 40 g. 2 dec. 1803 — 1 dec. 1809; *O.* 73 g. 25 febr. 1805 — 31 okt. 1850 . . . . 113.

2489. **Vattenkuren,** kom. 4 a. af Töpfer (*Der reiche Mann, oder die Wasserkur*), öfv. af E. W. Djurström: *D.* 27 juli — 24 aug. 1844 . . . . 5.

2490. **Vedergällningen** eller **Glasögon och moustacher,** kom. 1 a. af Scribe, Francis [Cornu] och Brazier (*Partie et revanche*), öfv. af P. U. Huldberg: *O.* 23 o. 27 sept. 1833 . . 2.

2491. **Venetianskan** eller **Enleveringen,** kom. 2 a. af Bayard, öfvers. *M.* 4 sept. — 13 okt. 1845 . . . . 5.

2492. Den **Venetianske bravo'n,** dram 4 a. och 8 tablåer af A. Bourgeois (*la Venetienne*), öfv. af A. Backman, musik af

J. F. Berwald, dansdivertissement af A. Selinder: *O.* 25 apr. — 6 maj 1838 . . . . 4.

2493. De **Venetianske trillingarne** eller **Arlequin betjent**, kom. 4 a. af Collalto (*les Trois jumeaux venitiens*), öfv. af L. Manderström: *A.* 24 nov. 1802 — 17 mars 1805 . . . . 10.

Detta stycke var ursprungligen endast ett slags schema på italienska språket, till ledning för författaren, hvilken, såsom skådespelare vid den gamla *Comédie-Italienne* i Paris, ensam utförde trillingbrödernas roller. Schemats utarbetning på franska till ett ordentligt skådespel verkställdes af dramaturgerne d'Hèle och Cailhava d'Estandoux.

2494. **Verkelig inpromtu**, divertissement med sång och dans, i anledning af konungens och hertigen-regentens återkomst till hufvudstaden från en resa i rikets södra orter, af C. G. Leopold: *O.* 7 aug. — 14 sept. 1798 . . . . 3.

Uppfördes förut på kongl. slottet den 5 aug. 1798. Förekommer i Leopolds samlade skrifter med titel **Supliken eller Pjesen på stund.**

Verldens dom, *se* **Barnhusbarnen.**

Verldsförakt och ånger, *se* De **Okände.**

2495. **Vermländingarne,** tal-, sång- och dans-spel i 2 afd. och 6 indeln. af F. A. Dahlgren, musiken dels komp. dels arr. af A. Randel, dansen af A. Selinder: *O.* 85 g. 27 mars 1846 — 14 maj 1863; *S.* 4 g. 4 — 19 apr. 1854 . . . . 89.

Versvurmen, *se* **Metromanien.**

2496. **Vestalen,** op. 3 a. af de Jouy (*la Vestale*), öfv. af A. Lindeberg, musik af Spontini, ballett af A. I. Carey: *O.* 3 jan. 1823 — 23 okt. 1839 22

2497. **Vesterlånggatan, Skeppsbron och Blasieholmen,** kom. 3 a., från franskan bearb. af O. Hyckert: *S.* 27 dec. 1859 . . 1

2498. **Vestindiefararen** eller **Dygdens belöning,** dram 3 a. af Mercier (*l'Habitant de la Guadeloupe*), fritt öfv. af D. G. Björn: *Mb.* 47 g. 6 mars 1791 — 12 febr. 1799; *A.* 38 g. 21 aug. 1799 — 22 sept. 1823; *O.* 22 nov. 1826 o. 25 maj 1839 . . . . 87.

2499. Det **Vestindiska arfvet,** dram 5 a., öfv. af E. U. Nordforss: *A.* 7 juni 1797 — 20 jan. 1799 . . . . 9.

2500. **Veteranens jul,** vinterstycke 1 a. af Z. Topelius, musik af F. Pacius: *H.* 10 — 15 aug. 1859, 26 aug. 1863 6

2501. **Veteranerne,** tillfällighetsstycke (vid en föreställning till förmån för de nödlidande i Finland) 2 a. med sång och dans, af J. Jolin, musik af J. Foroni: *O.* 24 mars — 29 apr. 1857 . 10.

2502. **Vexeln,** lusts. 4 a. af Jünger (*der Wechsel*), öfvers. *NKT.* 21 o. 25 apr. 1813; *D.* 7 maj 1813 o. 20 juli 1814 . . . . . . 4.

Uppfördes första gången vid öppnandet af Nya Komiska Theatern.

2503. **Vi äro alla lika,** lusts. med sång 3 a. af Berg och Kalisch (*Einer von unsere Leut*), bearb. och lokaliseradt, med originalkupletter, af L. Josephson, musik arr. af O. de Wahl: *S.* 29 nov. 1861 — 17 febr. 1862 . . . . 19.

2504. **Vicomte de Létorières** eller **Konsten att behaga,** kom. 3 a. af Bayard och Dumanoir (*le Vicomte de Létorières*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 1 okt. — 4 nov. 1845 . . . . 7.

2505. **Victor** eller **Skogsbarnet,** dram med musik och "stort spektakel" 3 a., efter Ducray-Duminil's roman *Victor ou l'Enfant de la forêt* bearb. af U. C. Widström, "strider och tornerspel" samt dansdivertissement af L. Deland: *A.* 9 g. 21 dec. 1803 — 27 apr. 1804; *O.* 38 g. 11 jan. 1812 — 3 dec. 1832 . . . 47.

2506. **Victorine,** dram 3 a., afdelade i 5 tablåer, af Dumersan, Gabriel och Dupeuty (*Victorine, ou la Nuit porte conseil*), fritt öfv. af F. O. Bæckström, melodramer af Oscar (kronprinsen), instrumenterade af J. F. Berwald, dansdivertissement af A. Selinder: *O.* 11 apr. 1836 — 30 apr. 1837 . . . . 9.

2507. **Victorines bröllopp,** skåd. 3 a. af Georges Sand (*le Mariage de Victorine,* en fortsättning af Sedaine's *le Philosophe sans le savoir*), öfv. af F. N. Berg: *O.* 16 — 19 sept. 1852 . . . . . 3.

Jfr **Duellen.**

2508. **Vid en badort,** skämt i 2 tablåer, efter tyskan fritt bearb. af K. M. *C.* 31 maj — 2 juni 1862 . . . . 3.

2509. **Vid en fjellbod,** dramatisk idyll med sång 1 a. af Riis (*Til Sæters*), bearb. af fru Wigander, musik arr. af A. Johansson: *H.* 13 g. 28 juni 1854 — 15 juli 1855; = **Säterstugan,** öfvers. af H. Ehrenstam (omarb. af F. A. Dahlgren): *O.* 8 g. 4 — 30 nov. 1856; = **Ett säterbesök,** öfv. af I. Högfeldt: *C.* 3 g. 27 — 29 sept. 1861 . . . . 24.

2510. **Vid ett bad,** skåd. 4 a. af P. Sparre: *M.* 5 — 12 mars 1847 . 4.

2511. **Vid Wirta bro,** dramatiserad episod ur sista finska kriget, i 2 taflor, med sång, af E. O. von Knorring, kupletter af F. Hedberg, musik af J. Foroni: *O.* 11—16 mars 1858 . . . 4.

2512. **Vilda ön,** lusts. i 1 afh. af Saint-Foix (*l'Isle sauvage*), öfv. af C. Knöppel: *H.* 4 aug. 1773 o. 8 nov. 1774 2

Vildarne, *se* **Azemia.**

Vildbrådstjufvarne, *se* **Studentputsen.**

2513. **Vildgåssen** eller **Den oskyldige ynglingen,** kom. i 3 öppningar: Bergstrahlska huset 12 dec. 1769; Theatern vid Jerntorget 27 febr. 1770; *H* 1 sept. 1773 . . . . 3.

2514. **Vildhjernan,** kom. 2 a. af Bayard och Léon Laya (*l'Etourneau*), fritt öfv. af F. N. Berg: *O.* 26 o. 28 jan. 1846 . . . 2.

2515. **Wilhelm Tell,** romantiskt skåd. med entreakter, kupletter, melodram och kör 4 a. af Schiller (*Wilhelm Tell*), öfvers. af O. E. Bergius (omarb. af N. Arfwidsson): *O.* 3 febr. 1848 — 8 febr. 1846 . . . . 11.

2516. **Wilhelm Tell,** op. 4 a. af Bis och de Jouy (*Guillaume Tell*, efter Schiller), öfv af C. W. A Strandberg, musik af Rossini: *O* 4 juni 1856 19 juni 1863 54

2517 **Vill qvinnan, nog lyckas hon,** kom. 2 a. af Duvert och Lauzanne (*Ce que femme veut* ..), fritt öfv. af L. A Malmgren(?): *H* 10 — 17 juli 1861 . . . . 6.

2518. **Villars' dragoner,** op. com. 3 a. af Lockroy och E. Cormon (*les Dragons de Villars*), öfv. af E. G. Kolthoff, musik af Maillart: *O* 1 — 20 maj 1863 . . . . 4.

2519. **Villervallan** eller **Putsmakaren,** kom. 5 a. af Kotzebue (*der Wirrwarr, oder der Muthwillige*), öfv. af C Svanberg: *D.* 8 g. 14 sept. 1804 — 5 juni 1807; — öfv. af M. Altén: *D.* 30 g. 11 aug 1808 — 11 aug 1833; *NKT* 27 okt. 1813 o. 29 jan. 1814; *S* 5 g 4 juli 1853 — 21 juli 1854; *L.* 9 maj 1858; = **Den lille gyckelmakaren** eller **Spöket i slottet Beausol,** kom. 3 a., efter Kotzebue bearb på franska af Dumaniant (*l'Espiegle et le dormeur, ou le Revenant du chateau de Beausol*), öfv af J. E. Remmer: *A.* 21 aug. 1808. . . . . 47.

2520. **William och Emma,** lyriskt lusts. 2 a. af Holst (*William og Emma eller Vandcuren*), öfvers., musik af Rung: *H* 22 o. 24 aug. 1853. . . . . 2.

2521. Den **villrådige Stockholms cavallieren,** kom. 5 a. af DESTOUCHES (*l'Irresolu*), imit. *H.* 22 maj 1778 . . . . 1.

2522. **Vingåkerspigan** eller **Den enfaldiga saknar ej beskydd,** lusts. 1 a., öfv. af C. STENBORG: *Mb.* 30 sept. o. 2 okt. 1789 . . 2.

2523. **Violetta,** romantisk op. 3 a. af J. GRANBERG (planen hemtad från en dansk ballett), musik af H. BERENS, ballett af A. SELINDER: *O.* 10 — 28 jan. 1855 . . . . 4.

2524. **Virgina** eller **Decemviratet,** trag. på vers 5 a. af G. PAYKULL: *B.* 20 maj — 4 dec. 1790 . . . . 5.

2525. **Virginia,** trag. 5 a. af C. G. AF LEOPOLD: *A.* 10 g. 4 juni 1803 — 3 febr. 1822; *O.* 15 g. 27 mars 1805 — 18 jan. 1833 . . 25.

2526. Den **visa domen,** dram 3 a. af CAIGNEZ (*le Jugement de Salomon*), öfv. af A. WIDERBERG: *A.* 8 jan. — 13 febr. 1803 . . 5.

2527. **Visan** eller **Så går det till i Expedition,** kom. 1 a. af SCRIBE, YMBERT och VARNER (*l'Intérieur d'un bureau, ou la Chanson*), öfv. af P. U. HULDBERG: *O.* 7 — 15 maj 1833 . . 4.

2528. **Visit-timman,** kom. med sång 1 a. och prolog af POINSINET (*le Cercle, ou la Soirée à la mode*), imit. af A. F. RISTELL, musik af åtskillige kompositörer (ett sångstycke: "Hör mina öma suckar klaga" m. m. är af KRAUS): *B.* 35 g. 2 juni 1787 — 7 febr. 1792; *O.* 28 nov. 1792; *A.* 9 g. 8 dec. 1795 — 3 nov. 1802 . . 45.

Uppfördes första gången vid Svenska Dramatiska Theaterns öppnande.

2529. **Volontären,** kom.-vaud. 3 a. af BAYARD och DE BIÉVILLE (*Un fils de famille*), fritt bearb. af J. JOLIN, melodierna af JOLIN, arr. af J. N. AHLSTRÖM: *O.* 21 nov. 1855 — 18 nov. 1860 . . 21.

2530. **Vulcan** eller **Den försvarade Venus,** op. com. i 3 afh. af DU FRESNY (*les Adieux des officiers, ou Vénus justifiée*), öfvers. *B.* första gången 1753; Bergstrahlska huset 10 nov. 1768 o. 23 jan. 1769; Theatern vid Jerntorget 4 g. 16 nov. 1769 — 23 okt. 1770; *H.* 7 g. 26 juli 1773 — 2 aug. 1776 . . . . *an.* 14.

Äfven annonserad: **Vulcani process** eller **Bot emot svartsjukan** — **Vulcani förlorade process emot dess hustru gudinnan Venus** — **Vulcani förlorade process** eller **Den försvarade Venus.**

Vågspels skadeliga påföljder (farliga följder), *se* **Beverlej.**

2531. **Våldsamma frieriet,** lusts. *H.* 13 aug. 1779 . . . . 1.

2532. **Våpet på marknaden,** fars 2 a. af KOTZEBUE (*der Gimpel auf der Messe,* en imit. af HOLBERGS *Den ellevte Juni*), öfv. af C. WILDNER(?): *D.* 2 juli — 13 sept. 1826 . . . . . . 3.

2533. **Vår goda gudfar** eller **Brunnsgästerna,** lusts. med sång 1 a. af LECOMTE (*Aux eaux de Spa*), fritt bearb. af AUG. SÄFSTRÖM, musik arr. af J. N. AHLSTRÖM: *H.* 24 juli 1854 — 23 sept. 1855 . . . . 8.

2534. **Vår tids menniskor,** kom. 6 a. af OVERSKOU (*Vor Tids Mennesker*), fritt öfv. af F. N. BERG: *D.* 19 aug. — 2 sept. 1846 . 5.

2535. **Vår unga gudmor,** kom. 1 a. af SCRIBE, LOCKROY och CHABOT DE BOUIN (*la Marraine*), öfv. af F. N. BERG: *O.* 4 maj 1842 — 10 maj 1863. . . . . 20.

2536. **Våra hustrur,** kom. 3 a. af O. ANDERSSON: *D.* 18 g. 19 aug. 1847 — 10 aug. 1848; *H.* 4 g. 4 juli 1853 — 28 juli 1855 . 22.

Jfr **Gubbarne.**

Våra inbillningar, *se* **Slott i luften.**

2537. **Våra vänner,** kom. 1 a. af JEREMIAS MUNTER [B. E. FORNELL]: *O.* 2 g. 4 juni 1857 . . . . 2.

2538. **Väck ej björnen!** kom. 1 a. af WEHL (*Man soll den Teufel nicht an der Wand mahlen*), öfv. af W. SVENSON(?): *D.* 4 juni 1852 — 2 aug. 1855 . . . . 28.

2539. **Väktaren,** kom. 2 a. af SCRIBE och BAYARD (*le Gardien*), öfv. af M. C. ERIKSON: *O.* 16 juni 1834 — 20 okt. 1836 . . 10.

2540. **Den välborne borgaren,** kom. 3 a. af MOLIÈRE (*le Bourgeois gentilhomme*), imit. af C. ENVALLSSON: *E.* 12 g. 12 apr. 1783 — 6 okt. 1784; *H.* 16 juli 1783; *Mb.* 4 g. 15 febr. 1785 — 21 nov. 1787; **Borgaren adelsman,** kom., öfv. af L. GRANBERG: *M.* 13 g. 17 maj 1859 — 3 sept. 1861 . . . . . 30.

2541. **Välgörandet på prof** eller **Den oförväntade mågen,** kom. 3 a., imit. efter franskan af O. KEXÉL: *B.* 13 g. 30 jan. 1790 — 23 febr. 1792; *O.* 6 mars 1793; *A.* 6 apr. 1796 . . 15.

2542. **De vänfaste rivalerne,** kom. på vers 1 a. af FORGEOT (*les Rivaux amis*), öfv. af J. M. LANNERSTJERNA: *Mb.* 10 g. 17 juli 1793 — 27 jan. 1799; *A.* 7 g. 12 nov. 1800 — 20 jan. 1820; *O.* 4 nov. 1819 . . . . 18.

Annonserades på *Mb.* första gången: **De förtrolige rivalerne.**

Vännen Constant, *se* **En gammal vän.**

2543. **Vännen Grandet,** kom. 3 a. af ANCELOT och A. DE COMBEROUSSE (*l'Ami Grandet, ou la Coquette corrigée*), fritt öfv. af A. E. AFZELIUS: *D.* 10 g. 7 juli 1841 — 20 sept. 1844; *K.* 21 apr. 1842; öfv. af L. GRANBERG: *M.* 7 g. 10 okt. 11 nov. 1860 . 18.

Vänner och ovänner, *se* **Smädeskrifvaren.**

2544. **Vänskap i döden,** kom. i 3 afd. af SCRIBE och VARNER (*O amitié!... ou les Trois époques*), öfv. af L. A. MALMGREN: *M.* 19 nov. 1849 — 1 jan. 1850 . . . . 7.

Vänskap i döden, *se* **Sundhets-cordonen.**

2545. **Vänskap och misstroende,** kom. 5 a. af JÜNGER (*Freundschaft und Argwohn*), öfvers. *D.* 10 sept. 1806 — 13 juni 1815 . 7.

2546. **Vänskapen varar längst!** kom. 1 a. med kupletter af BATTU och BERCIOUX (*Nisus et Euryale*), fritt öfv. af M. U. TORSSLOW, musik arr. af J. A. SÖDERMAN: *M.* 4 juni — 6 dec. 1857 . . 8.

2547. Den **värdiga hustrun,** dram 3 a. af KOTZEBUE (*Die deutsche Hausfrau*), öfv. af C. WILDNER: *D.* 1 juni 1824 — 3 maj 1835 . 17.

2548. Den **värdige medborgaren** eller **Rättvisan är för alla,** dram 5 a. af COLLOT D'HERBOIS (*Il y a bonne justice, ou le Paysan magistrat,* en bearbetning efter CALDERON's *el Alcalde de Zalamea*), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *Mb.* 33 g. 22 febr. 1789 — 12 apr. 1799; äfven under titel **Rättvisa för alla** eller **Jordbrukaren domare:** *A.* 7 g. 26 mars 1806 11 febr. 1810 . . 40.

Före denna drams uppförande gjorde Björn i tidningarne följande framställning *till dem, som visserligen skola förtyda Den värdige Medborgaren:* "Hvad jag uti detta theaterstycke, med varm känsla för fosterlandet, vågat vika från mitt original, bör kanske ej räknas mig till last: den vändning det kunnat få inpå närvarande ställning är mycket lindrigare, än Spanske författarens anledningar dertill. I en annan tid skulle man skrattat åt det löjliga, gemensamt bifallit det ädla, det starka; men nu, då Svenska sinnet... nu väntar sig *den värdige medborgaren* ett lika öde på scenen som i samhället: att dyrkas med förtjusning och att — granskas med stränghet. Den rättvisan skall man dock ej kunna neka mig, att deruti saknas så mycken bitterhet som snille. Sanningen är ovåldig; det har ej tillhört mig att förgäta det, — om det tillhör någon".

2549. **Värdshuset,** divertissement på vers 1 a., "i anledning af den 19 augusti", af C. M. BELLMAN: *B.* 23 aug. — 6 sept. 1787 . 3.

Uppfördes första gången den 19 aug. 1787 på Kersön, en holme

nära Drottningholms slott, på hvilken fans ett värdshus. Stycket gafs vid invigningen af den nya vägen, med broarne, till Drottningholm Under resan dit från hufvudstaden blef Gustaf III uppehållen tre särskilda gånger af små theatraliska tillställningar, bland hvilka den sista egde rum på Kerson.

2550. **Värdshuset** eller **Det lyckliga äfventyret,** kom. 1 a. af DÉSAUGIERS och GENTIL (*l'Hôtel garni, ou la Leçon singulière*), öfv. af H. C. ÅKERHJELM: *A.* 7 g. 18 maj 1819 — 8 sept. 1824; *O.* 5 g. 21 maj 1819 2 maj 1831 . . . . 12.

2551 **Värdshuset i Adrets,** dram 3 a. af BENJAMIN, SAINT-AMAND och POLYANTHE (*l'Auberge des Adrets*), öfvers. *M.* 24 o. 28 sept. 1844 2

2552. **Värdshuset i Bagnières,** kom. med sång 3 a. af JALABERT (*l'Auberge de Bagnières*), öfv. af C. G. NORDFORSS, musik af CATEL: *O.* 28 nov. 1817 — 8 mars 1820. . . . . 10.

Värdshuset i Terracina, se **Fra Diavolo.**

2553. **Värja och stångpiska,** hist. lusts. 5 a. af GUTZKOW (*Zopf und Schwert*), öfv. af W SVENSON: *O.* 5 maj 7 sept. 1845 . . 7.

2554 **Värjan och billetten,** kom. 1 a. af SEWRIN (*l'Epee et le billet, ou le Moment de conclure*), öfvers. *D.* 28 juni 1808 — 16 maj 1813 8

X.

2555. **X,** skämt med sång 1 a. af JACOBSON (*Wer zuletzt lacht*), öfv af J FLODMARK: *L.* 26 jan. — 10 mars 1868 . . . . . 13.

Y.

2556. **Yelva,** skåd. i 2 afd. af SCRIBE, VALLOU DE VILLENEUVE och DESVERGERS (*Yelva, ou l'Orpheline russe*), öfv. af E W. DJURSTRÖM: *O.* 5 g. 26 aug. — 2 nov. 1832; = kom. 2 a., öfv. af H. GRANBERG: *M.* 9 g. 13 febr. — 19 apr. 1863 . . . . . 14.

2557. **York och Lancaster** eller **Den politiske mannequinen,** kom 5 a. af PICARD och EMPIS (*Lambert Simnel, ou le Mannequin politique*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 26 aug. — 1 sept. 1836 4

Z.

2558. **Zampa** eller **Marmorbruden,** komisk op. 3 a. af Mélesville (*Zampa, ou la Fiancée de marbre*), öfv. af P. Westerstrand, musik af Hérold: *O.* 19 febr. 1838 — 30 dec. 1839 . . 7.

Zar, *se* **Czar.**

2559. **Zayra,** sorgs. på vers 5 a. af Voltaire (*la Zayre*), öfv. af A. F. Ristell: *H.* 23 aug. o. 22 sept. 1779 . . . . 2.

Under titel **Zayr,** öfv. af E. af Sotberg, uppfördt på rikssalen den 24 jan. 1774.

2560. **Zemir och Azor,** komedi-ballett med sång 4 a. af Marmontel (*Zemire et Azor*), öfv. af A. M. Malmstedt, musik af Grétry, lämpad till svenskan af D. L. Wasenholtz och P. Frigelius, ballett af L. Gallodier: *B. an.* 5 g. 19 nov. 1778 — 17 apr. 1780; "feeri-komedi": *Mb.* 62 g. 15 dec. 1787 — 9 apr. 1799; "feeri-opera": *O.* 6 g. 18 sept. 1816 — 11 maj 1817 . . *an.* 73.

Uppfördes första gången den 22 juli 1778 på Drottningholm.

2561. **Zemir och Azor,** skåd. med sång 2 a., efter Marmontel bearb. på tyska af Ihlée och derifrån öfv. på svenska af B. Crusell, musik af Spohr: *O.* 1 dec. 1828 — 20 jan. 1830 . . 9.

Ziegenpeter & Son, *se* **Herr Z. & Son.**

Zigeunerflickan, *se* **Lazarilla.**

Zigeunerskan, *se* **Böhmiskan.**

2562. **Zigeunerskan,** dram 5 a. af Scribe och Mélesville (*la Bohémienne, ou l'Amérique en 1775*), öfv. af G. Elgström: *O.* 14 — 21 febr. 1831 . . . . 3.

2563. **Zigeunerskan,** operett 4 a., text af Bunn (*the Bohemian girl*), öfv. på tyska af Kupelwieser (*die Zigeunerin*) och derifrån på svenska af A. Blanche, musik af Balfe, ballett af P. J. W. Pettersson: *O.* 28 mars 1849 — 28 okt. 1850 . . 20.

2564. **Zigeunerskan i salongerna,** skåd. 5 a. af G. Lemoine och Paul de Kock (*la Bohémienne de Paris*), fritt öfv. af F. N. Berg: *M.* 16 jan. — 27 febr. 1845 . . . . 9.

2565. **Zoë** eller **Den lånte älskaren,** kom. 1 a. af Scribe och Mélesville (*Zoé, ou l'Amant prêté*), öfv. af C. Lundmark: *O.* 8 g. 28 mars 1837 — 26 juni 1857; = **Lilla Nanette,** fritt

bearb. af L. STJERNSTRÖM: *M.* 16 g. 31 aug. 1862 — 16 juni 1863 . . . . 24.

Zulime, *se* Den sköna slafvinnan.

Å.

2566 **Ålderdom och dårskap,** kom. 1 a. af MERLE och BRAZIER (*le Ci-devant jeune homme*), fritt öfv. af J. E. RYDQVIST: *O.* 2 sept. 1831 — 27 apr. 1845 . . . . 38.

Jfr Den gamle ynglingen.

2567 **Ålderdom och älskvärdhet,** kom. 1 a. af SCRIBE och GERMAIN DELAVIGNE (*la Vieille*), fritt öfv. af G. NORSTEDT: *D.* 19 g. 16 maj 1836 — 12 juni 1836; *M.* 16 o. 22 jan. 1856; **Gumman eller Ålderdom och älskvärdhet,** kom. 1 a., fritt öfv. af M. M. AF PONTIN: *O.* 14 g. 27 okt. 1842 — 27 juni 1853 . . . . . 85.

Åldrarnas dårskaper, *se* Njugg spar och fan tar.

2568 **Åldtgesällen** eller **Hand och hufvud,** folk-komedi med sång 5 a. af COGNIARD och CLAIRVILLE (*les Compagnons de la truelle*), efter RECKE's danska behandling (*Oldgesell eller Haand og Hoved*) fritt bearb. af AUG. SAFSTRÖM, musik arr. af O. DE WAHL: *S* 29 nov — 30 dec. 1860 . . . . 11.

Ångbåtsfärden, *se* Jenny.

2569 **Årsrevyen** eller **Det afbrutna ordenskapitlet,** tillfällighets-gyckel 1 a., med melodram, körer och kupletter, af M. CRAMÆR, musik arr af J. N AHLSTRÖM: *M.* 1 — 7 jan. 1847 . . . 5.

Åskvädret, *se* Den resande studenten.

Den **återfundna älskarinnan,** *se* Celestine.

Återfundne fadren, *se* Besöket.

Den **återfundne sonen,** *se* Helmfelt.

Den **återkomne fadren,** *se* Testamentet.

Återtagne fästman, *se* Den sjelfgjorda token.

Ä.

2570 De **ädelmodige bönderne** eller **Dygden tillhör alla stånd,** kom med sång 2 a. af MONVEL (*les Trois fermiers*), öfv. af C. ENVALLSSON, musik af DEZ DES: *Mb.* 12 g. 9 jan. 1794 — 24 maj 1796; De **ädelmodige bönderne,** operett, öfv. af C. LINDEGREN, tillökt med en scen, hvartill musiken af E. DU

PUY: *A.* 9 g. 10 febr. — 29 nov. 1797 (af elever), 28 okt. 1816 — 24 febr. 1817; *O.* 16 okt. 1817 . . . . 22.

2571. Den **ädelmodige domaren,** dram 3 a. af PUYSÉGUR (*le Juge bienfaisant*), öfv. af G. AF WETTERSTEDT: *A.* 27 juni 1803 — 27 nov. 1804 . . . . 9.

Den **ädelmodige sjökaptenen,** *se* **Dalaröflickan** *och* Den **sköna slafvinnan.**

Den **ädelmodige slägtingen,** *se* **Kusin i Lisabon.**

Den **ädelmodige soldaten,** *se* **Fredrik och Christine.**

Den **ädla hämnden,** *se* **Belas flykt.**

2572. Den **ädla uppoffringen** eller **Den patriotiska flickan,** dram 1 a. af T. H. FRIEDRICH (*Die blonden Haarlocken*), öfv. af M. ALTÉN: *D.* 14 juli 1821 . . . . 1.

2573. **Äfventyr i fastlagen,** lusts. 2 a. af JACOBSEN (*Eventyr i Fastelavn*), öfv. af P. J. DELAND: *M.* 3 g. 18 — 25 mars 1846; *D.* 13 g. 24 maj 1849 — 31 maj 1855 . . . . 16.

2574. **Äfventyr på en fotresa,** kom. med sång 4 a. af HOSTRUP (*Eventyr paa Fodreisen*), bearb. af J. JOLIN, musik dels komp. dels arr. af J. W. SÖDERMAN: *D.* 19 sept. 1851 — 20 juni 1858 . 15.

2575. **Äfventyr öfver äfventyr,** kom. 3 a. af DUMANIANT (*la Nuit aux aventures*, bearb. efter spanskan), fritt öfv. af D. G. BJÖRN: *B.A.* 29 apr. 1788 — 30 okt. 1811, 19 nov. 1821 . . 51.

2576. **Äfventyraren,** kom. 4 a., "svenskt original" af BLUHM: *A.* 10 jan. — 8 febr. 1807 . . . . 3.

2577. **Äfventyraren** eller **Resan till månens ö,** kom. på vers med sång 2 a. af J. M. LANNERSTJERNA, musik af J. M. KRAUS m. fl. ("ouverturen och de 2 första scenerna af Kraus, den öfriga musiken af de fleste i Stockholm varande compositeurer och amateurer"): *Mb.* 23 g. 30 jan. 1791 — 8 okt. 1797; *A.* 16 g. 28 sept. 1808 — 21 maj 1811, 23 apr. — 28 maj 1822 . . 39.

2578. **Äfventyret i klocktornet,** kom. 3 a., öfvers. *D.* 19 g. 19 juli 1811 — 12 sept. 1830; *NKT.* 6 febr. 1814 . . . . 20.

Äfventyrsjägaren, *se* **Romanhjeltarne.**

Den **äkta kärleken,** *se* **Borgmästaren och borgmästarinnan.**

2579. **Äktenskapskärleken,** kom. 1 a. *D.* 3 — 14 aug. 1803 . . 3.

2580. **Äktenskapskärleken** eller **De svartsjuka makarne,** lusts.

4 a. af KOTZEBUE (*Der verbannte Amor, oder Die argwöhnischen Eheleute*), öfv. af M. ALTÉN(?): *D.* 12 juni 1812 — 8 juli 1833 . 33.

2581. **Äktenskapsskilnaden,** skåd. 2 a. af DEMOUSTIER (*le Divorce*), öfvers. *D.* 9 g. 6 juni 1806 — 1 sept. 1814; *NKT.* 20 nov. 1813 . 10

Älska far och fosterland, *se* **Papegojan.**

2582. **Älskaren författare och kammartjenare,** kom. 1 a. af CÉROU (*l'Amant auteur et valet*), öfvers. *Mb.* 8 g. 29 juni — 10 aug. 1795; — **Älskaren författare och dräng,** fritt öfv. af M. BUNGE: *A.* 16 g. 14 apr. 1799 — 1 sept. 1807; *O.* 25 apr. 1799; *D.* (med kupletter) 3 g. 19 aug. 1803 — 19 aug. 1804 . . 23.

2583. **Älskaren på vinden,** monolog af F. HODELL: *L.* 18 g. 5 dec. 1861 — 1 apr. 1862; *D.* 6 g. 18 maj — 20 juli 1862 . . 24.

2584. **Älskaren sin egen rival,** kom. 3 a. med kupletter: *D.* 19 juni 1805 . . . . 1.

Den **Älskvärde,** *se* **Allas vän.**

Ändamålet helgar medlen, *se* **En familjhemlighet.**

2585. **Ändamålet helgar medlet,** kom. 1 a. af MÉLESVILLE, LABICHE och LEFRANC (*les Circonstances atténuantes*), öfv. af M:ll DE BRUIJN: *D.* 31 maj — 22 juli 1849 7

2586. **Ännu en gång "Den svaga sidan",** travesti 1 a. med sång, af L. JOSEPHSON, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 29 maj 1860 — 10 juni 1861 . . . . 23.

2587. **Äplet faller inte långt från trädet,** vaud. 1 a. af DELIGNY (*Une fille terrible*), taltexten öfv. af E. TURDIN, kupletterna förf. af O. E. PAULI, musik arr. af O. DE WAHL: *S.* 19 g. 4 dec. 1858 — 3 juni 1860; = **En liten satunge,** fritt öfv. af L. JOSEPHSON: *H.* 8 g. 27 juli — 20 aug. 1862 . . . 27.

2588. Den **Ärelystne,** kom. 5 a. af SCRIBE (*l'Ambitieux*), öfv. af F. N. BERG: *D.* 8 g. 3 juni — 20 aug. 1839; *K.* 17 jan. o. 6 febr. 1840 . 10.

2589. **Ärligt varar längst,** kom. i 3 öppningar: *H.* 8 aug. 1777 . 1.

Ö.

Ödets och kärlekens egensinnighet, *se* **Cleopatra.**

2590. **Öfver land och haf,** karaktersbild med sång 3 a. (i 6 tablåer) af FINCKE och LINDERER (*die Welt des Schwindels, oder

Ueber Land und Meer), fritt öfv. af L. Josephson, musik af A. Conradi: *D.* 17 — 28 sept. 1863 . . . . 6.

2591. **Öfverallt politik,** kom. 1 a., från tyskan (*Ueberall Politik*) öfv. af K. Almlöf: *D.* 14 juli — 1 aug. 1852 . . . . 9.

2592. **Öfverlöparen** eller **Dygdens och ädelmodets seger,** dram 5 a. af Mercier (*le Déserteur*), öfv. af J. I. Osængius: *Mb.* 32 g. 14 dec. 1793 — 6 jan. 1799; = öfv. af D. G. Björn: *A.* 8 g. 17 juli 1799 — 7 sept. 1801 . . . . 40.

Öfverraskningarne, *se* **Surpriserna.**

2593. **Öfverraskningen,** kom. 1 a. af Contessa (*Ich bin mein Bruder*), öfv. af Th. Wensjoe: *O.* 14 okt. 1833 — 16 jan. 1845 . 21.

2594. **Öfverraskningen** eller **Generalrepetitionen,** fars 2 a., öfvers. *D.* 3 g. 7 — 10 sept. 1815; = **Byskolmästaren,** fars 1 a. med sång, efter nyssnämnda öfversättning bearb. af Reinhold [Göthberg]: *L.* 3 g. 25 febr. — 1 mars 1861 . . . . 6.

Öfverstens kostymbal, *se* **Trollmössan.**

2595. **Örfilarne,** kom. 2 a. af Desnoyer och Dennery (*Un soufflet*), öfv. af L. A. Malmgren: *M.* 29 g. 29 nov. 1848 — 14 dec. 1860; *DLC.* 6 g. 29 aug. — 5 nov. 1853 . . . . 35.

2596. **Örnnästet,** romantisk-komisk op. 3 a. af von Holtei (*des Adlers Horst*), öfv. af U. E. Mannerhjerta, musik af Gläser: *O.* 20 febr. 1837 — 23 maj 1838 . . . . 6.

2597. **1844—1845,** sceniskt trolleri 1 a. med körer och kupletter, af A. Blanche, musik arr. af J. N. Ahlström: *M.* 1 jan. — 5 febr. 1845 . . . . 16.

2598. **1846 och 1946,** feeriskt lusts. 2 a. och 4 tablåer, med kupletter, körer och melodramer, efter Clairville (*1842 et 1942*) af A. Blanche, musik arr. af J. W. Söderman: *D.* 38 g. 29 juni 1846 — 6 aug. 1847; *H.* 3 g. 9 — 14 juni 1852 . . . . 41.

2599. **1848—1849,** dimbilder 1 a. med kupletter af S. A. Hedlund, musik af J. N. Ahlström: *M.* 1 — 17 jan. 1849 . . . . 9.

2600. **1856 och 1956,** feeriskt lusts. i 4 tablåer, med melodram och kupletter, af A. Blanche, musik arr. af J. W. Söderman: *L.* 3 dec. 1856 — 4 febr. 1857 . . . . 15.

2601. **29 och 30 eller Mannen med dufverna**, lustsp. i 1 a., med slutkupletter, af PÉLISSIÉ (*l'Homme aux pigeons*), fritt öfv. af F. HEDBERG, musik af O. DE WAHL: *S.* 8 — 16 maj 1869 . . 5.

De olika behandlingar af samma originaler, hvilka i förteckningen icke fått särskilda nummer, utgöra 212; således uppgår pjesernas hela antal till 2813.

BALLETTER.

Den **afskedade fästmannen,** *se* **Lucas och Laurette.**

1. **Alexis eller Deserteuren,** pantomim-ballett 3 a. af M. Gardel (*le Déserteur*), imit. af Marcadet: *A.* 26 nov. 1794 . . . . . 1.

2. **Alfhild eller Den underbara lyran,** pantom. ballett 3 a., uppsatt af A. Selinder, musik arr. af A. F. Schwartz: *O.* 26 jan. — 10 febr. 1839 . . . . 6.

3. Les **Amans réunis,** divertissement 1 a., efter d'Auberval uppsatt af Ledet: *O.* 25 o. 28 febr. 1817 . . . . 2.

4. **Amors skämt,** divertissement af S. Lund, musik dels komp. dels arr. af A. F. Schwartz: *O.* 29 jan. — 1 dec. 1861 . . 10.

Les **Amours d'été,** *se* **La Joute.**

5. **Annette och Colin,** divertissement af T. Gabrie: *O.* 16 apr. 1816; *A.* 3 g. 2 maj — 19 okt. 1816 . . . . 4.

Jfr **Colin och Annette.**

6. **Annette et Lubin,** pantom. ballett 1 a. af Antoine Bournonville: *B.* 28 mars 1781 . . . . *an.* 1.

7. **Apollo och Terpsichore,** divertissement af F. N. Terrade: *O.* 16 dec. 1805 — 27 febr. 1806 . . . . 5.

Arlequin afgud, *se* **Skeppsbrottet.**

8. **Arlequin fausse momie,** pantom. ballett 3 a. af F. N. Terrade: *O.* 5 g. 16 apr. — 13 dec. 1798; *A.* 9 o. 16 nov. 1798 . . . 7.

Arlequin luftseglare, *se* **Skeppsbrottet.**

9. **Arlequin magicien par amour,** comique pantom. ballett 2 a. af Marcadet, musik af E. Du Puy: *A.* 30 g. 18 dec. 1793 — 27 okt. 1823; *O.* 14 g. 20 mars 1812 — 4 jan. 1824 . . . 44.

10. **Arlequin trollkarl,** comique pantom. ballett 1 a. af L. Deland: *A.* 9 dec. 1796 . . . . 1.

11. **Arlequins död,** pantom. ballett 2 a. af F. N. Terrade (*la Mort d'Arlequin*): *O.* 14 g. 29 jan. 1796 — 6 maj 1802; *A.* 18 maj 1799 o. 10 juni 1802 . . . . 16.

12 **Atalante och Hypomène** eller **Kapprännningen,** heroisk pantom. ballett 3 a. af J. B. BRULO (*Atalante vaincue a la course par le prince Hypomène, ou les Amusemens grecs*): *O.* 4 maj — 18 dec. 1812 . . . . 3.

13 **Barberaren i Sevilla,** pantom. ballett 3 a. af F. N. TERRADE: *O.* 24 o. 27 febr. 1800 . . . . 2.

Se **Figaro.**

14 **Baschan och slafvinnan,** pantom. ballett 2 a. af A. SELINDER: *O.* 6 — 11 jan. 1838 . . . . 3.

15 Den **bedragne målaren,** pantom. ballett af F. N. TERRADE: *O.* 9 o. 13 febr. 1787. . . . . 2.

De **begge älskarne,** *se* **Zelima.**

16 **Bellman** eller **Polskan på Gröna Lund,** ballett-vaud. 1 a. af AUGUST BOURNONVILLE (*Bellman eller Polskdandsen paa Grønalund*), musik arr. af H. PAULLI: *O.* 11 juni 1847 — 2 maj 1858 . 11

17 **Bengaliska fêten,** divertissement 1 a. af F. TAGLIONI: *O.* 19 maj — 3 juni 1818 . . . . 5.

Beständighetens seger, *se* **Ståndaktighetens seger.**

18. **Blommorna** (äfven **Blomsterfesten**), stort divertissement 1 a. af A. SELINDER, musik af J. NAGEL: *L.* 25 g. 5 dec. 1861 — 21 dec. 1862; *D.* 10 g. 16 maj — 13 aug. 1862 . . . 35.

19 **Bondbröllopet** eller **Corsarerne,** pantom. ballett 2 a. af L. DELAND: *O.* 22 maj 1813 — 27 febr. 1814 . . . . 4.

20 **Bouquet de fantaisie,** divertissement af TH. MARTIN: *O.* 2 febr. — 8 apr. 1863 5

21. **Brudfärden i Hardanger,** ballett 2 a. af AUG. BOURNONVILLE (*Brudefærden i Hardanger*), musik dels komp. dels arr. af H. PAULLI: *O.* 22 juni 1857 — 7 nov. 1861 . . . . 10.

22 **Brudskaran,** divertissement 1 a. af L. DELAND (*les Gens de la noce*): *O.* 27 okt. — 10 nov. 1803 . . . . 3.

23. Les **Caprices magiques,** pantom. ballett 1 a. af L. DELAND: *O.* 7 — 17 febr. 18.. . . . . 4.

Le **Carrousel burlesque,** *se* Le **Rendez-vous comique.**

24. **Clary** eller **Giftermålslöftet,** pantom. ballett 3 a. af MILON (*Clari, ou la Promesse de mariage*), uppsatt af A. I. CAREY, musik af R. KREUTZER: *O.* 26 mars o. 17 apr. 1822 . . . 2

25. **Colin och Annette** eller **Den fintlige älskaren,** komisk pantom. ballett 1 a. af L. GALLODIER: *O.* 1 mars 1797 — 7 maj 1798 . 4.

Jfr **Annette och Colin.**

26. **Conservatoriet** eller **Ett frieri i tidningarne,** vaud.-ballett 2 a. af AUG. BOURNONVILLE (*Conservatoriet eller Et Avisfrieri*), musik dels komp. dels arr. af H. PAULLI: *O.* 26 maj — 22 okt. 1857 . . . . 9.

Corsarerne, *se* **Bondbröllopet.**

27. **Dansvurmen,** pantom. ballett 2 a. af P. G. GARDEL (*la Dansomanie*), uppsatt af L. DELAND och senare (1837) af A. SELINDER: *O.* 20 febr. 1804 — 19 maj 1847 . . . . 35.

Den af kärlek svagsinta, *se* **Nina.**

Deserteuren, *se* **Alexis.**

28. Les **Deux pupilles,** pantom. ballett: *O.* 26 maj 1794 . . 1.

29. **Diana och Endymion,** mythologisk ballett 2 a. af THERÈSE GINETTI: *O.* 21 jan. — 14 febr. 1817 . . . . 6.

På *B.* uppfördes den 6 maj 1779 en pantom. ballett *Diana och Endymion*, som sannolikt var uppsatt af GALLODIER.

30. **Diana och Endymion,** mythol. divertissement 1 a., med tablå, af A. SELINDER: *L.* 22 g. 27 nov. 1857 — 22 okt. 1861; *DP.* 16 g. 7 nov. 1859 — 6 nov. 1860 . . . . 38.

31. **Diana och Kärleken,** divertissement af L. DELAND: *O.* 12 — 26 jan. 1801 . . . . 5.

32. **Don Quixote** eller **Gamaches bröllopp,** pantom. ballett 2 a. af MILON (*les Noces de Gamache*), uppsatt af A. I. CAREY: *O.* 17 febr. — 2 mars 1823 . . . . 5.

33. Det **dubbla giftermålet,** pantom. ballett 1 a. af MARCADET: *B.* 12 jan. 1791 . . . . 1.

34. **Echo från balsalen,** pas de deux, musik af LUMBYE: *O.* 3 okt. — 13 nov. 1862 . . . . 4.

35. **Echo och Narcissus,** divertissement af L. DELAND: *A.* 21 dec. 1802 . . . . 1.

36. **Eglé** (äfven: **les Jeux d'Eglé**), pantom. ballett 2 a. af D'AUBERVAL, uppsatt af J. B. BRULO: *O.* 14 mars 1816 — 7 jan. 1818 . 6.

37. **L'Elève de l'Amour,** pantom. ballett 1 a. af F. TAGLIONI, musik af KELLER: *O.* 30 aug. 1841 — 26 dec. 1848 . . . . . 7.

38. **Elfvornas flykt för Elementerna,** fantastisk ballett 1 a. af A. SELINDER, musik dels komp. dels arr. af A. F. SCHWARTZ: *D* 22 g. 22 maj — 11 aug. 1862; *L.* 6 g. 24 nov. — 2 dec. 1862 . 28.

39. **En bal i Vauxhallen på 1700-talet,** divertissement 1 a. af A. SELINDER: *O.* 28 apr. — 26 dec. 1851 . . . . 7.

40. **En caractersballett,** divertissement af L. DELAND, musik af C. STENBORG: *Mb.* 23 nov. 1796 . . . . 1.

41. **En comique ballett:** *B.* 14 apr. 1777 . . . . 1.

Med kupletter af C. H. FLINTBERG eller, såsom det äfven uppgifves, C. MANDERSTRÖM.

42. **En karnavals-afton,** divertissement med kör 1 a. af A. SELINDER, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 28 nov. 1844 — 14 febr. 1851 . . . . 22.

43. **En karnavals-dag,** komisk ballett 2 a. af TH. MARTIN, musik till den mimiska delen af PISTOS, till dansen och scenerna i 2 a akten af olika kompositörer: *O.* 26 maj — 20 juni 1868 . . 7.

44. **En komisk ballett,** pantom. ballett 1 a. af L. DELAND: *A.* 94 g. 28 sept. 1796 — 15 sept. 1825; *O.* 25 g. 1 nov. 1827 — 14 jan. 1844; *D.* 8 g. 11 maj — 1 sept. 1869 . . . . 127.

45. **En kostymbal,** divertissement 1 a. af A. SELINDER, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 18 febr. — 11 apr. 1856. . . . 10.

46. **En pantomimballett:** *D.* 14 juli 1808 — 14 juli 1813 . . 9.

Engelska inbrottet i Skottland, *se* Det **hemliga äktenskapet.**

47. Den **Engelske matrosen,** scen och hornpipe 1 a. af AUG. BOURNONVILLE, musik arr. af den samme: *O.* 14 juni 1839 o. 25 juni 1847 . . . . 2.

48. **Enleveringen** eller **Röfvarebandet,** pantom. ballett 3 a. af L. DELAND: *O.* 27 g. 1 dec. 1800 — 26 nov. 1817; *A.* 8 nov. 1809 . 28.

Ett frieri i tidningarne, *se* **Conservatoriet.**

49. **Ett karnevalsskämt,** scen och pas de trois à la Mazurka af TH. MARCKHL, musik af C. R. AF UHR: *O.* 25 — 28 febr. 1853 . 3.

50. Det **falska spöket,** komisk pantom. ballett 1 a. af F. N. TERRADE: *O.* 27 jan. — 10 febr. 1800 . . . . 5.

51. **La Famille des innocens,** pantom. ballett 1 a. af L. DUPORT, uppsatt af LEDET: *O.* 67 g. 28 sept. 1816 — 26 dec. 1843; *A.* 5 g. 3 nov. 1817 — 22 mars 1825; *L.* 5 g. 12 — 19 mars 1858 . . 77.

La Fatale épreuve, *se* **George et Thérèse.**

52. **Faust,** romantisk pantom. ballett (sammandragen) 1 a. af AUG. BOURNONVILLE, musik arr. af KECK: *O.* 9 — 13 juni 1847 . . 3.

53. **Festen för den gamle generalen,** allegorisk divertissement-pantomim 1 a. af L. DELAND, musik af E. DU PUY: *O.* 7 jan. 1814 — 9 dec. 1818 . . . . 12.

54. **Festen för den goda egendomsherrn,** stort divertissement af A. I. CAREY: *O.* 12 g. 27 okt. 1822 — 10 okt. 1827; = under titel **Festen för egendomsherrn,** uppsatt af A. SELINDER: *L.* 14 g. 15 okt. 1857 — 1 mars 1858 . . . . 26.

55. **Festen för Storsultan,** divertissement 1 a., uppsatt af A. SELINDER, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 9 jan. — 4 juni 1851 . . . . 7.

56. **Festen för Zuleima,** stort turkiskt divertissement af A. SELINDER, musik arr. af E. BECKER: *L.* 24 nov. 1861 — 31 jan. 1862 . 11.

57. **Festen i Albano,** pantom. ballett 1 a. af AUG. BOURNONVILLE, musik af FRÖHLICH: *O.* 5 maj 1857 — 19 febr. 1862 . . . . 22.

La Fête du village, *se* **l'Inpromtu du cœur.**

58. **Figaro** eller **Barberaren i Sevilla,** pantom. ballett 3 a. af L. DUPORT (*Figaro, ou la Précaution inutile*), uppsatt af LEDET: *O.* 25 okt. 1817 — 26 febr. 1832 . . . . 32.

59. **La Fille mal gardée,** pantom. ballett 2 a. af D'AUBERVAL (*la Fille mal gardée, ou Il n'y a qu'un pas du mal au bien*), arr. af J. B. BRULO: *O.* 45 g. 14 okt. 1812 — 10 mars 1834; *A.* 29 maj o. 15 juni 1817; = med benämning **Max och Emma,** i 2 tablåer, uppsatt för scenens elever af S. DAGUIN, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 7 g. 28 febr. — 30 mars 1842 . . . 54.

Den fintlige älskaren, *se* **Colin och Annette.**

60. **Fiskaren och Najaden,** pantom. ballett 1 a. (afdelad i 2 tablåer) af A. SELINDER, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 7 apr. 1853 — 13 dec. 1854 . . . . 16.

61. **Fiskarena,** pantom. ballett 1 a. af ANTOINE BOURNONVILLE (*les Pecheurs*): *O.* 9 mars 1789 — 6 febr. 1792 . . . . . . *an.* 7.

62. **Flickorna från Xeres,** spansk nationaldans, arr. af S. LUND: *O.* 29 okt. 1858 — 30 dec. 1859 . . . . 7.

63. **Flora, ou le Rosier d'Amour,** pantom. ballett 1 a. af LEDET: *O.* 26 o. 28 dec. 1817 . . . . 2.

64. **Florentina och Adorno** eller **Den förklädde sjöröfvaren,** pantom. ballett 4 a. af J. B. BRULO: *O.* 15 febr. — 2 nov. 1817 . . 5.

65. **Fogelburen,** pantom. ballett (divertissement) 1 a. af F. N. TERRADE: *O.* 11 o. 18 juni 1798; *A.* 6 dec. 1798 o. 10 juli 1806 . 4.

Fönstret, *se* **La Ventana.**

Det **fördolda giftermålet,** *se* **Röfvarekulan.**

Den **förklädde sjöröfvaren,** *se* **Florentina och Adorno.**

66. Den **förtrollade rosen,** komisk pantom. ballett 2 a. af G. B. AMBROSIANI: *A.* 22 g. 1 mars 1816 — 7 okt. 1822; *O.* 9 g. 8 mars 1816 — 7 dec. 1828. . . . . 31.

67. **Galathée och Polyphème,** mythologisk pantom. ballett 1 a. af A. SELINDER, musik dels komp. dels arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 30 jan. — 28 apr. 1852 . . . . 11.

De **galna giftermålen,** *se* **Kärlekens bedrägeri.**

Gamaches bröllopp, *se* **Don Quixote.**

68. **George et Thérèse ou la Fatale épreuve,** pantom. ballett 3 a. af D'AUBERVAL, uppsatt af LEDET: *O.* 15 mars 1817 . . 1.

Giftermålslöftet, *se* **Clary.**

69. **Gisella** eller **Wilierna,** romantisk ballett 2 a. af SAINT-GEORGES, TH. GAUTIER och CORALLI (*Giselle, ou les Wilis*), uppsatt af ALEXANDRE FUCHS, musik af ADAM: *O.* 3 — 10 dec. 1845 . 3.

70. **Grekisk shawl-ballett,** divertissement af J. SAINT-CLAIRE: *O.* 10 o. 27 okt. 1819 . . . . 2.

71. **Hemkomsten,** pantomimisk idyll 1 a. af AUG. BOURNONVILLE, uppsatt af P. C. JOHANSSON: *O.* 22 g. 22 jan. 1838 — 9 sept. 1849; scen och pas de trois: *DP.* 23 apr. 1860 . . . . . 23.

Hemliga giftermålet, *se* **Röfvarekulan** *och* **Den svarta skogen.**

72. Det **hemliga äktenskapet** (äfven: **Jenny**) eller **Engelska inbrottet i Skottland,** pantom. ballett 2 a. af AUMER (*Jenny, ou le Mariage secret*), uppsatt af L. DELAND, musik af E. DU PUY: *O.* 19 apr. 1815 — 25 nov. 1832 . . . . 24.

L'Hymen de Zéphire et Flore, *se* **Le Volage fixé.**

73. **I rosens doft,** allegoriskt divertissement med tablå 1 a. af

A. Selinder, musik af prins Gustaf: *DP.* 17 g. 28 apr. 1859 — 12 apr. 1860; *L.* 14 g. 21 nov. 1861 — 24 okt. 1862 . . 31.

74. **L'Inpromtu du cœur, ou la Fête du village,** divertissement af L. Gallodier: *O.* 6 o. 20 juni 1796 . . . . 2.

75. **Intermed,** af S. Daguin: *O.* 28 apr. — 26 maj 1845 . . . 4.

76. **Intrigen i seraljen,** divertissement 1 a. af L. Deland: *O.* 3 — 13 mars 1806 . . . . 4.

77. **Isabella och Lelio** eller **Den välgörande Féen,** pantom. ballett 3 a. af L. Deland: *O.* 4 jan. 1816 — 30 nov. 1817 . . 7.

L'Isle **deserte,** *se* Den **obebodda ön.**

Jenny eller **Engelska inbrottet i Skottland,** *se* Det **hemliga äktenskapet.**

Les **Jeux d'Eglé,** *se* **Eglé.**

78. La **Joute** ou les **Amours d'été,** pantom. ballett 2 (sedan 1) a. af Eugène Hus, uppsatt af Ledet: *O.* 18 juni 1817 — 20 mars 1831 . . . . 19.

Vid föreställningen den 18 mars 1821 förändrad till 1 akt.

Kappränningen, *se* **Atalante och Hypomène.**

79. **Kermessen i Brügge** eller **De tre gåfvorna,** romantisk ballett 3 a. af Aug. Bournonville (*Kermessen i Brügge eller De tre Gaver*), arr. af S. Lund, musik dels arr. dels komp. af Paulli: *O.* 30 dec. 1858 o. 3 jan. 1859 . . . . 2.

80. **Kärleken och Gracerna,** pantom. ballett 1 a. af Noverre (*l'Amour et les Graces*), uppsatt af A. I. Carey: *O.* 12 dec. 1821 — 22 nov. 1829 . . . . 28.

81. **Kärlekens bedrägeri** (äfven: **bedrägerier**) eller **De galna giftermålen,** komiskt divertissement 1 a. af L. Deland: *A.* 11 g. 29 maj 1800 — 29 nov. 1802; *O.* 18 dec. 1800 . . . . 12.

82. **Kärlekens fest,** mythologisk pantom. ballett 1 a. af Ledet: *A.* 14 o. 16 nov. 1816; *O.* 20 nov. 1816 . . . . 3.

83. **Kärleks-spådomar,** scen och Tyrolienne 1 a. af Aug. Bournonville, musik arr. af Paulli: *O.* 10 maj — 10 sept. 1858 . . 5.

84. Le **Lac des Fées,** pantom. ballett 2 a. af F. Taglioni, musik af Auber och Keller: *O.* 4 g. 18 — 28 sept. 1841; = under titel **Trollsjön,** 3 a., uppsatt af Alexandre Fuchs: *O.* 8 g. 25 sept. — 4 nov. 1845 . . . . 12.

85. **Lucas och Laurette eller Den afskedade fästmannen,** pantom. ballett 1 a., efter MILON (*Lucas et Laurette*) uppsatt af LEDET: *O.* 17 o. 20 febr. 1828 . . . . 2.

86. Les **Marchandes de modes,** pantom. ballett 1 a., imit. af MARCADET: *O.* 29 g. 6 febr. 1793 — 31 mars 1834; *A.* 36 g. 27 nov. 1793 — 12 dec. 1828; — med benämning **Modekrämerskan,** arr. (för theaterns elever) af S. DAGUIN: *O.* 18 g. 29 dec. 1840 — 1 okt. 1854 . . . . 83.

Mars' hämnd, *se* **Venus och Adonis.**

87. **Maskerad-divertissement** 1 a. af A. SELINDER, musik af AUBER m. fl. *O.* 10 dec. 1834 — 2 jan. 1851 . . . . 45.

88. **Maskeraden,** pantom. ballett 3 a. af LEDET: *O.* 21 g. 30 okt. 1816 — 14 jan. 1829; *A.* 3 g. 11 okt. 1817 — 8 juni 1818 . . 24.

Max och Emma, *se* **La Fille mal gardée.**

89. Les **Meuniers provenceaux,** pantom. ballett 1 a., omarbetad af ANT BOURNONVILLE: *O.* 14 mars 1785 — 12 maj 1794 . . *an.* 7.

90. **Miranda,** pantom. ballett 1 a. af F TAGLIONI, musik af SCHNEITZHÖFER och ADAM: *O.* 4 g. 13 — 27 sept 1848; "fantasistycke af dans", uppsatt af P. J. W. PETTERSSON: *O.* 12 o 25 nov. 1846 . . . . 6.

91. **Mirza och Lindor,** pantom. ballett 3 a. af M GARDEL, arr af MARCADET: *O* 28 jan. 1793 — 27 jan. 1794 . . . . 6.

Misstagen, *se* De **två Arlequins.**

Modekrämerskan, *se* Les **Marchandes de modes.**

92. **Munken och halmkärfven,** pantom ballett 1 a. af L. DELAND: *A* 9 o. 14 dec. 1796 . . . . 2.

93. **Myrtil et Cloë,** pantom. ballett 1 a. af L. DELAND: *O.* 26 apr. 1813 . . . . 1.

94. **Mythologiskt divertissement** 1 a. af A SELINDER: *O.* 20 febr. o 1 mars 1837 . . . . 2.

95. **Målarens drömbild,** pantom. ballett 1 a., arr. af ALEXANDRE FUCHS (*le Delire d'un peintre*): *O.* 9 okt. 1845 — 11 juni 1849 . 15.

96. **Namnsdagsfesten,** divertissement 1 a. af A SELINDER: *O.* 4 maj 1840 - 29 jan. 1841 . . . . 9.

97. Den **narrade Bailli,** comique pantom. ballett 1 a. af L. DELAND: *A.* 15 o. 17 okt. 1795 . . . . 2.

98. **Natalie** eller **Den Schweitziska mjölkflickan,** pantom. ballett 2 a. af F. Taglioni (*Nathalie, ou la Laitière Suisse*), arr. af P. Taglioni, musik af Gyrowetz: *O.* 30 aug. — 25 sept. 1843 . 5.

99. **Nina** eller **Den af kärlek svagsinta,** pantom. ballett 2 a. af Milon (*Nina, ou la Folle par amour*), uppsatt af A. I. Carey: *O.* 16 maj 1821 — 14 maj 1828 . . . . 6.

100. **Ninette à la cour,** pantom. ballett, efter M. Gardel arr. af Marcadet: *O.* 12 mars 1787 — 22 juni 1789 . . . . . *an.* 3.

101. Den **nya Narcisse,** mythologisk pantom. ballett 1 a. af F. Taglioni: *O.* 25 apr. 1818 — 25 okt. 1840 . . . . 47.

102. Den **obebodda ön** (*l'Isle deserte*), tragi-komisk pantom. ballett 1 a. af Victor: *O.* 9 mars — 24 apr. 1793 . . . . 3.

103. **Paris' tidsfördrif på berget Ida,** pantom. ballett 1 a., utdrag ur en ballett af P. G. Gardel (*le Jugement de Pâris*), arr. af J. B. Brulo: *O.* 1 nov. 1804 — 7 mars 1805. . . . . 9.

104. **Pas de fleur,** mythologiskt divertissement 1 a. af A. Selinder, musik af Fiedler: *L.* 33 g. 30 jan. — 25 apr. 1858; *DP.* 5 g. 24 — 30 okt. 1859 . . . . 38.

105. **Paul och Virginie,** pantom. ballett 3 a. af P. G. Gardel, uppsatt af A. I. Carey, musik af R. Kreutzer m. fl. *O.* 8 g. 9 febr. 1821 — 28 nov. 1822; = divertissement 1 a., efter Gardel och Aug. Bournonville uppsatt af S. Lund: *O.* 9 g. 7 febr. 1858 — 15 apr. 1859 . . . . 17.

106. **Persée et Andromède,** pantom. ballett 1 a. af Marcadet: *B.* 18 dec. 1790 — 19 jan. 1792 . . . . 5.

107. Les **Petits riens,** pantom. ballett 1 a. af Marcadet: *B.* 16 mars 1791 . . . . 1.

108. **Polsk ballett,** divertissement 1 a. af L. Deland: *O.* 2 — 13 febr. 1804 . . . . 3.

Polskan på Gröna Lund, *se* **Bellman.**

Le **Port de mer,** *se* Les **Quakers.**

109. Les **Quakers** ou **le Port de mer,** komisk pantom. ballett 2 a. af J. B. Brulo: *O.* 26 nov. 1813 . . . . 1.

110. Le **Rendez-vous comique,** ou le **Carrousel burlesque,** pantom. ballett 3 a. af L. Gallodier, musik af P. J. Lambert: *O.* 3 o. 8 maj 1793 . . . . 2.

111 Les **Rendez-vous villageois,** divertissement af A. I. CARREY: *O.* 8 nov. 1820 — 5 nov. 1822 . . . . 6.

112 Le **Retour de Zéphire,** pantom. ballett 1 a. af P. G. GARDEL, arr. af L. DELAND: *O.* 6 g. 10 okt. 1812 — 21 febr. 1816; *A* 10 febr. 1816 . . . . 7.

113. **Roland och Morgane,** féeri-ballett 1 a. af C. L. DIDELOT, uppsatt "med lämpliga förändringar" af J. SAINT-CLAIRE, musik af CAVOS: *O.* 10 apr. 1820 — 11 nov. 1829 . . . . 18.

114 **Romerskt divertissement** 1 a. af LEDET: *O.* 17 o. 10 febr. 1828 . . . . 2.

115. **Rosens bild,** intermed 1 a. af A. SELINDER, musik af A. RANDEL: *O.* 16 febr. — 9 apr. 1855 . . . . 9.

Le **Rosier d'Amour,** *se* **Flora.**

116. La **Rosière de Salenci,** pantom. ballett af MARCADET: *O.* 4 dec 1786 . . . . ss. 1.

Röfvarebandet, *se* **Enleveringen.**

117. **Röfvarekulan** eller **Det fördolda giftermålet,** pantom. ballett 3 a. af L. DELAND: *A* 16 g. 16 maj 1797 - 7 nov. 1801; annonserad: **Hemliga giftermålet** eller **Röfvarekulan:** *O.* 17 febr. 1810 . . . . 17.

Den **Schweitziska mjölkflickan,** *se* **Natalie.**

118. Le **Sculpteur dupé,** pantom. ballett 1 a. af MARCADET: *O.* 10 mars - 25 aug. 1790 . . . . 3.

119. **Sjömannens hemkomst,** divertissement 1 a., arr. af S. LUND: *O* 27 dec 1856 — 4 jan. 1857 . . . . 4.

120. **Skeppsbrottet** eller **Arlequin afgud,** pantom ballett 1 a. *A.* 2 sept. 1808 — 26 maj 1809 . . . . 6.

121. **Skeppsbrottet** eller **Arlequin luftseglare,** pantom. ballett 1 a af L DELAND: *A.* 28 mars 179- . . . . 1.

122 **Skogsflickan,** pantom. ballett 3 a. af VIGANO (HORSCHELT?), uppsatt af J. B. BRULO: *O.* 14 g. 12 okt. 1817 — 1 mars 1820; *A* 7 g. 11 nov 1817 — 31 jan 1818 21

123. **Skogvaktaren,** pantom ballett 3 a. af F. N. TERRADE: *O.* 27 apr 1797 . . . . 1.

Den **skälmaktige gossen,** *se* **Tyrolarne.**

124. **Slafhandlaren,** divertissement 1 a. af LEDET: *O.* 11 g. 28 sept. 1816 — 28 aug. 1817; *A.* 23 okt. 1817 . . . . 12.

125. **La Soirée espagnole,** divertissement 1 a. af BAPTISTE: *O.* 6 okt. 1812 . . . . 1.

126. **La Soledad,** spansk dans, arr. af S. LUND, musik af C. BOOK: *O.* 12 — 20 okt. 1861 . . . . 5.

127. **Steirische Alpenklänge,** pas de quatre af A. SELINDER: *L.* 20 g. 7 apr. — 23 nov. 1862; *D.* 4 g. 29 juni — 2 juli 1862 . . 24.

128. **Stråtröfvarena** eller **Den ädelmodige soldaten,** pantom. ballett 1 a. af L. DELAND, musik af E. DU PUY: *A.* 39 g. 18 dec. 1794 — 14 mars 1822; *O.* 32 g. 21 nov. 1810 — 10 nov. 1834 . . 71.

129. **Ståndaktighetens** (äfven: **Beständighetens**) **seger,** pantom. ballett 1 a. af MARCADET (*le Triomphe de la constance*): *O.* 21 apr. — 24 nov. 1788 . . . . *an.* 5.

130. Den **svarta skogen** eller **Det hemliga giftermålet,** pantom. ballett 3 a. af L. DELAND: *O.* 19 g. 9 nov. 1814 — 12 maj 1831; *A.* 5 g. 27 okt. 1817 — 12 nov. 1819 . . . . 24.

131. Den **svartsjuka Féen,** pantom. ballett 2 a. af J. B. BRULO: *O.* 13 o. 15 maj 1818 . . . . 2.

132. Den **svartsjuke vilden,** pantom. ballett 1 a. af L. DELAND: *A.* 6 g. 17 apr. 1795 — 21 nov. 1798; *O.* 17 o. 20 mars 1806 . . 8.

133. **Sylfiden,** pantom. ballett 2 a. af F. TAGLIONI och NOURRIT (*la Sylphide*), uppsatt af PAUL TAGLIONI, musik af SCHNEITZHÖFER: *O.* 21 aug. — 23 sept. 1848 . . . . 7.

134. **Sylfiden,** romantisk ballett 2 a. af AUG. BOURNONVILLE, musik af LÖVENSKJOLD: *O.* 1 apr. 1862 — 12 febr. 1863 . . 12.

135. **Sylfiderna,** intermed af A. SELINDER: *O.* 7 g. 2 maj 1852 — 30 mars 1853; *L.* 6 g. 29 apr. 1858 — 12 mars 1861; *DP.* 7 g. 16 nov. — 12 dec. 1858 . . . . 20.

136. **Symamsellerna,** pantom. ballett 1 a. *L.* 18 g. 13 nov. 1857 — 22 mars 1858; *DP.* 6 g. 22 febr. — 13 mars 1859 . . . . 24.

137. **Sömngångerskan i Provence,** pantom. ballett 3 a. af SCRIBE och AUMER (*la Somnambule, ou l'Arrivée d'un nouveau seigneur*), uppsatt och arr. af A. SELINDER, musik af HÉROLD: *O.* 1 dec. 1835 — 19 juni 1839 . . . . 11.

138. **Tillfälle gör tjufven,** pantom. ballett 2 a. (i anledning af

skådespelet med samma namn) af L. GALLODIER: *O.* 14 febr. 1785 — 26 apr. 1788 . . . . *an.* 20.

139 **Toreadoren,** pantom. ballett 2 a. af AUG. BOURNONVILLE, musik arr af HELSTED: *O.* 2 — 18 juni 1847 . . . . 3.

De **tre gåfvorna,** *se* **Kermessen i Brügge.**

140 Le **Triomphe de l'Amour,** pantom. ballett 1 a. af L. DELAND: *A.* 19 nov. 1795 . . . . 1.

141 **Trollkarlen,** pantom. ballett 2 a. af C. LEHMAN, arr. af A SELINDER, musik arr. af A. F. SCHWARTZ: *O.* 24 apr. — 22 maj 1845 . . . . 4.

Trollsjön, *se* Le **Lac des Fées.**

142 **Turkisk ballett,** divertissement af L. DELAND: *O.* 7 jan. 18 febr. 1805 . . . . 7.

143 **Turkisk pantomimballett** 1 a. *D.* 29 juli 1809 — 18 maj 1810. 7.

144 **Turkiskt divertissement** med tablåer 1 a. af A SELINDER: *L.* 28 okt. 1857 - 20 apr. 1858. 22

145 Le **Tuteur dupé,** pantom. ballett 1 a. af MARCADET: *O* 19 maj 1794 — 26 mars 1795 . . . . 2.

146 De **två Arlequins** eller **Misstagen,** divertissements-pantomim 1 a. af L. DELAND: *A* 23 maj 1797 — 20 juni 1799 . . 4.

147 **Tyrolarne** eller **Den skälmaktige gossen,** pantom ballett 1 a. af AUG BOURNONVILLE (*Tyroleran*), musik dels komp. dels arr af FROHLICH. *O.* 8 — 12 juni 1839 . . . . 3.

Den underbara lyran, *se* **Alfhild.**

148. **Wallachiska grufvan,** pantom ballett 3 a af F TAGLIONI: *O.* 12 juni 1818 — 18 dec. 1822 . . . . 8.

149 La **Variété,** komiskt divertissement af TH MARTIN, musik dels komp. dels arr af ZABEL: *O.* 16 okt. 1862 — 14 maj 1863 . 14.

150. La **Ventana (Fönstret),** divertissement i . tablåer af AUG. BOURNONVILLE, musik dels komp. dels arr af LUMBYE och HOLM: *O.* 15 juni 1858 — 12 sept. 1861 19

151. **Venus och Adonis** eller **Mars' hämnd,** pantom. ballett 2 a af L. DELAND (efter P G GARDEL?): *O* 1 febr. 1802 — 20 maj 180. . . . . 8.

152. **Vid Chinas kust,** ballett 1 a, efter AUG BOURNONVILLE

(*Phantasiens Ø, eller Fra Chinas Kyst*) arr. af S. LUND, musik arr. af C. R. AF UHR: *O.* 19 jan. — 2 febr. 1860 . . . . 4.

Wilierna, *se* **Gisella.**

153. Le **Volage fixé** ou **l'Hymen de Zéphire et Flore,** pantom. ballett 1 a. af L. DUPORT, arr. af BAPTISTE (1812) och RHÉNON (1831): *O.* 4 g. 30 sept. — 3 nov. 1812; 4 o. 6 maj 1831 . . 6.

154. **Vårblommorna,** divertissement 1 a. af S. LUND, musik af J. NAGEL: *O.* 4 nov. 1858 — 1 jan. 1859 . . . . 10.

Den **välgörande Féen,** *se* **Isabella och Lelio.**

155. **Zelie och Lychoris,** divertissement af LOUISBOURG, arr. af GIGEL: *O.* 2 — 16 dec. 1802 . . . . 5.

156. **Zelima** eller **De begge älskarne,** pantom. ballett af BAUTAIN: *O.* 11 dec. 1800 — 19 febr. 1801 . . . . 3.

157. **Zelindas kröning,** divertissement (till **Califen i Bagdad**) af L. DELAND: *A.* 4 g. 16 — 29 maj 1809, 3 dec. 1821; *O.* 63 g. 6 dec. 1809 — 16 maj 1841; = arr. af A. SELINDER: *L.* 20 g. 11 mars 1861 — 25 jan. 1863; *D.* 6 g. 24 — 29 juli 1862 . . 93.

158. **Zephir och Flora,** mythologisk ballett 1 a. af A. SELINDER: *O.* 20 mars — 6 apr. 1843 . . . . 6.

159. **Ziguenarfesten,** divertissement, uppsatt af ALEXANDRE FUCHS: *O.* 6 febr. — 20 mars 1846 . . . . 10.

160. **Årstiderna,** intermed af dans, ur VERDI's op. *les Vêpres Siciliennes* arr. för svenska scenen af S. DAGUIN: *O.* 24 maj 1856 . 1.

161. Den **ädelmodige Baschan,** pantom. ballett 1 a. af G. B. AMBROSIANI: *A.* 14 okt. 1822 — 30 mars 1824 . . . . 8.

162. Den **ädelmodige fursten,** pantom. ballett 1 a. af LEDET: *O.* 25 apr. — 9 maj 1828 . . . . 5.

Den **ädelmodige soldaten,** *se* **Stråtröfvarena.**

KONGL. THEATRARNES

PERSONAL.

Förste Direktörer.

Friherre **Gustaf Johan Ehrensvärd** 1773 — 1776.
Född d. 20 febr. 1746, kammarherre hos kronprinsen 1767, envoyé till Berlin 1782, död derstädes d. 24 febr. 1783.

Friherre **Adolf Fredrik Barnekow** 1776 — 1780.
Född d. 8 apr. 1744, kammarherre hos hertiginnan af Södermanland Hedvig Elisabeth Charlotta, död i Stockholm d. 1 okt. 1787. (Kallas i 1779 års Theater-almanach "hofkapelldirektör".)

Grefve **Carl Reinhold von Fersen** 1780 — 1786.
Född d. 7 apr. 1716, öfver-hofjägmästare, en af rikets herrar 1782, död i Stockholm d. 7 maj 1786.

Friherre **Gustaf Maurits Armfelt,** "*Öfver-intendent af Kongl. Maj:ts Hofkapell och Spektakler*" 1 juli 1786 — 1 apr. 1792.
Född i Finland d. 1 apr. 1757, öfverste kammarjunkare 1783, öfverste löjtnant 1786, en af de 18 i Svenska Akademien s. å., öfverste 1787, öfverståthållare 1792; general-löjtnant, minister i Italien s. å.; dömd från lif, ära och gods för politiska stämplingar mot hertig Carl och förmyndare-regeringen, gick i landsflykt, hvarunder han en tid vistades i staden Kaluga i Ryssland, under namnet *Brandt;* återfick af konung Gustaf IV Adolf sina förra värdigheter 1799; minister i Wien 1802 — 1804, befälhafvare öfver trupperna i Pommern 1804, general 1807, befälhafvare öfver vestra arméen 1808, en af rikets herrar 1809, afskedad ur svensk tjenst i anledning af nya stämplingar 1810, rysk undersåte s. å., grefve 1812, general, ledamot af stora riksrådet i Petersburg; t. f. generalguvernör i Finland 1813; död på kejserl. lustslottet Zarskoe-Selo nära Petersburg d. 19 aug. 1814. — Armfelt meddelar sjelf följande om sitt sätt att behandla theaterpersonalen: "Ce n'est qu'avec la plus sévère discipline qu'on fait marcher cette canaille, et au début de cette république j'ai donné en plein théâtre des coups de canne à *De Broen* et des soufflets à *Ahlgren,* et j'étais si déterminé alors à soutenir ce régime, que je leur aurais coupé les

oreilles, si ces messieurs se seraient avisés de parler de leurs droits. Aussi jouait-on, apprenait-on et obéissait-on d'une manière parfaite. — Ma correspondance avec Gustave III prouve les plaintes qui ont été faites contre moi, sa douceur et sa bonté et ma manière toute militaire pour l'exécution, quoique les entre-actes fussent consacrés à mille folies, où j'étais le bon et fidèle compagnon des orgies et plaisirs de cette très-mauvaise société dramatique."

Friherre **Claes Rålamb** 1 apr. 1792 — 11 aug. 1798.

Född på Högsjögård i Södermanland d. 1 nov. 1750, hofstallmästare 1774, ståthållare på Drottningholms, Svartsjö, Ulriksdals, Carlbergs och Haga slott 1792, konungens förste hofstallmästare 1798, en af rikets herrar 1824, död vid Drottningholm d. 30 nov. 1826.

Friherre **Jonas Hugo Hamilton** 11 aug 1798 — 16 okt. 1804.

Född i Stockholm d. 25 nov. 1752, uppfostrad i Genève, öfverste i fransk tjenst 1778, öfverste i svenska arméen 1794, förste stallmästare hos hertiginnan af Södermanland 1801, *direktör vid de franska spektaklerna* 1804 — 1805, död i Stockholm d. 10 aug. 1805. — Han plägade ofta och med mycken qvickhet skämta öfver sin olämplighet såsom styresman för en svensk theater, i anseende till sin obekantskap med Sveriges litterära förhållanden.

Abraham Niklas Edelcrantz 16 okt. 1804 — 1 juli 1810

Hette ursprungligen *Clewberg*. Född i Åbo d. 28 juli 1751, fil. mag. derstädes 1772 och kort derefter docent i fysiken och litteraturhistorien, universitets-bibliothekarie 1780, en af de 18 i Svenska Akademien 1786, konung Gustaf III:s handsekreterare 1787, adlad 1789, kanslīråd 1794, öfverintendent 1805, president i kommerskollegiet 1811 friherre 1815, död i Stockholm d. 15 mars 1821

Anders Fredrik Skjöldebrand tillförordnad 1 juli 1810 — 1 juli 1812

Född d. 14 juli 1757 i Algier (der fadren då var svensk konsul), qvartermästare vid södra skånska kavalleriregementet 1774, löjtnant vid Östgöta kavalleri 1779, löjtnant vid konungens drabanter och öfverste i arméen 1794, chef för lifgrenadierbrigaden 1808, generalmajor 1809, t. f. öfverståthållare 1810 — 1812, general-löjtnant 1813, friherre 1814, statsråd 1815, grefve 1819, general af infanteriet 1820, en af rikets herrar 1822, en af de 18 i Svenska Akademien s. å., död i Stockholm d. 23 aug. 1834. — Om anledningen till Skjöldebrands

afgång från direktörsbefattningen berättar hans efterträdare, grefve Löwenhielm: "På våren 1812 var jag på theatern när Hjortsberg, som ohöfligt svarat Skjöldebrand, fick arrest på högvakten — hvilket var rätt. Men derefter uppsades han från den bostad i operahuset, hvilken han af konungen fått; och anseende detta vara orätt, utverkade jag hos konungen hans qvarboende. Häröfver förtretad afträdde Skjöldebrand, och sålunda föranläts konungen att utnämna mig."

Grefve **Gustaf Carl Fredrik Löwenhielm** 1 juli 1812 — 26 juni 1818.
Född d. 6 okt. 1771, student i Strasburg 1781, löjtnant vid dragonerna 1787, öfverstelöjtnant 1801, generaladjutant och öfverste i arméen 1808, generalmajor 1813, minister i Wien 1815, i Paris 1818, general-löjtnant s. å., general af kavalleriet 1826, en af rikets herrar 1837, död i Stockholm d. 29 juli 1856.

Kronprinsen **Josef Frans Oscar** 4 — 23 nov. 1818.*
(Ärendena sköttes under tiden af friherre Ulrik Koskull.)

Friherre **Gustaf Fredrik Åkerhielm** 23 nov. 1818 - 1 juli 1823.
Född på Lindevad i Allhelgona socken i Östergötland d. 10 febr. 1776, löjtnant vid lifhussarerna 1793, ryttmästare vid lifgardet till häst 1805, öfverste 1811, general-tulldirektör 1827, statsråd 1831 — 1840, död på Ulfsunda i Bromma socken d. 29 mars 1858.

Grefve **Gustaf Lagerbielke** 5 sept. 1823 — 1 juli 1827.
Född d. 22 mars 1777, kopist i kanslikollegiet 1794, andre sekreterare i utrikes kabinettet 1796, kabinetts-sekreterare 1801, statssekreterare 1804, hofkansler 1809, statsråd s. å., en af de 18 i Svenska Akademien s. å., envoyé i Paris 1810 — 1814, en af rikets herrar 1825, åter statsråd 1833, död i Stockholm d. 24 maj 1837.

Grefve **Johan Carl Puke** 23 juli 1827 — 29 jan. 1831.
Född d. 30 maj 1795, ryttmästare vid lifgardet till häst 1815, generaladjutant 1827, öfverstelöjtnant vid nämnda lifgarde 1836, generalmajor 1843, öfverste och sekundchef för samma garde 1846, död i Stockholm d. 21 dec. 1847.

Bernhard von Beskow 1 febr. 1831 — 23 juni 1832 (**tjenstledig från d. 8 apr. sistnämnda år**).
Född i Stockholm d. 22 apr. 1796, anställd i handels- och finans-

* Från d. 1 juli till d. 4 nov. 1818 voro de Kongl. Theatrarne såsom enskild inrättning, under namn af *Stockholms Theater*, öfverlåtna på entreprenad åt öfversten J. P. Törner.

expeditionen 1814, protokolls-sekreterare derstädes 1816, expeditions-sekreterare i K. M:s kansli 1826, handsekreterare hos kronprinsen s. å., adlad 1826 (hette förut ensamt *Beskow*), kammarherre 1827, en af de 18 i Svenska Akademien 1828, erhöll afsked från protokolls-sekreterare-sysslan 1830, hofmarskalk 1832, friherre 1843, öfverste kammarjunkare 1861.

Johan Peter Törner tillförordnad 8 apr. — 13 juli 1832. (Se s. 418.)

Per Westerstrand 7 juli 1832 – 8 maj 1840 (tjenstledig från d. 1 juli 1838).

Född d. 27 febr. 1785, landtmäteri-elev 1802, student i Upsala 1803, fil mag. derstädes 1809, registrator och aktuarie i landtmäterikontoret 1812, fältkamererare i general-krigskommissariatet vid svenska arméen i Tyskland 1814, ingeniör i landtmäterikontoret 1817, kamererare i statskontoret 1818, statskommissarie 1824, president i statskontoret 1832 — 1851, adlad 1842, död på Åkers bruk i Södermanland d. 23 okt. 1857.

Friherre **Hugo Adolf Hamilton** 6 aug. 1844 – 1 dec 1848.*

Född d. 2 okt. 1802, fil. mag 1824, kammarherre hos kronprinsen 1825, andre sekreterare i utrikes departementet 1828 — 1834, general-postdirektör 1845 — 1850.

Svante Gustaf Schyberg tillförordnad 1 dec. 1848 — 1 juli 1852. (Se s. 418.)

Friherre **Knut Filip Bonde** 1 juli 1852 — 1 juli 1856 (tjenstledig 1 juli — 1 okt. 1854 och 1 apr. — 1 juli 1856).

Född på Eriksberg i Södermanland d. 9 mars 1815, underlöjtnant vid Smålands hussarer 1837 — 1841, öfverintendent 1844, öfverste kammarjunkare 1856.

Gunnar Olof Hyltén-Cavallius 26 mars 1858 — 21 maj 1860.**

Född i Wislanda uti Småland d. 18 maj 1818, fil mag. 1839, andre amanuens i kongl bibliotheket 1843, förste amanuens 1852, chargé d'affaires vid kejserl Brasilianska hofvet 1860 — 1864.

---

* Från d. 8 maj 1840 (eller egentligen från d. 1 juli 1838) till d. 6 aug. 1844 fans ingen Förste Direktör. Kongl. Theatern styrdes under tiden af en Direktör för den Sceniska och en för den Ekonomiska Förvaltningen.

** Från d. 1 juli 1856 till d. 26 mars 1858 fördes styrelsen af två t. f. Direktörer, en för Scenen och en för Ekonomien.

Friherre Eugène Ludvig Fredrik Oscar von Stedingk 1 jan. 1861.*

Född i Stockholm d. 17 nov. 1825, kammarjunkare 1855, attaché vid svenska beskickningen i Paris s. å., andre sekreterare i utrikes departementet 1856, legationssekreterare i Petersburg 1857, kammarherre 1858, legationssekreterare i Paris 1859, minister-resident i Madrid 1865.

Andre Direktörer samt Direktörer för Sceniska och Ekonomiska Förvaltningen, m. fl.

Christofer Bogislaus Zibet. *Andre Direktör* 1773 — 1786.

Född i Qvidinge uti Skåne d. 25 dec. 1740, kanslist i inrikes civilexpeditionen 1761, handsekreterare hos kronprinsen 1762, adlad 1777, regeringsråd i Pommern s. å., en af de 18 i Svenska Akademien 1790, statssekreterare vid utrikes expeditionen 1792 — 93, å nyo 1799, hofkansler 1801, friherre 1804, död i Stockholm d. 16 maj 1809.

Abraham Niklas Clewberg, adlad Edelcrantz. *Andre Direktör* (jemte Zibet) 1783 — 1786, (ensam) 1786 — 1 okt. 1799, (jemte Nordforss) 1 okt. 1799 — 16 okt. 1804. (Se s. 414.)

Carl Gustaf Nordforss. *Andre Direktör vid Dramatiska Theatern* 1790 — 1799, *vid Operan* 1 okt. 1799 — 14 febr. 1818.

Född i Malingsbo kapellförsamling i Dalarne d. 2 aug. 1763, först anställd vid tullverket, öfver-auditör under kriget mot Ryssland, adjutant hos general Armfelt 1788, kapten och regements-qvartermästare vid Göta garde 1794, major i arméen 1798, öfver-adjutant 1802, öfverstelöjtnant i arméen 1812, titulerad öfverste 1815, död i Stockholm d. 27 juli 1832.

Carl Edvard Brelin, adlad Carlheim-Gyllensköld. *Andre Direktör vid Dramatiska Theatern* 1799 — 1813.

Född i Carlskrona d. 22 apr. 1768, fänrik vid örlogsflottan 1782, stabs-adjutant hos hertig Carl och kapten vid flottan 1789, öfveradjutant och major; legationssekreterare, sedan chargé d'affaires vid Portugisiska hofvet 1792 — 94; öfverstelöjtnant vid flottan 1802;

---

* Under tiden från d. 21 maj till d. 31 dec. 1860 förestods Förste Direktörssysslan af en t. f. Direktör.

adlad 1805; generaladjutant för flottorna 1810, kontre-amiral 1814; friherre 1817, då han kallade sig ensamt *Gyllensköld*; död i Augsburg d. 16 febr. 1819.

Johan Peter Törner. *Andre Direktör* 8 apr. 1812 — 1 juli 1818 och 4 nov. 1818 — 8 apr. 1832.

Född i Linköping d. 22 aug. 1766, konduktör vid kongl. fortifikationen 1791, professor derstädes 1806, major i armeen 1810, titulerad öfverste 1816, död i Stockholm d. 27 dec. 1844. (Se s. 416.)

Carl David Forsberg. *Andre Direktör* 13 juli 1832 — 1 juli 1834, *Förste Departements-chef* 1 juli 1834 — 1 juli 1836, *Direktör för Ekonomiska Förvaltningen* 1 juli 1836 — 1 sept. 1843 (tjenstledig 26 maj 1840 — 1 juli 1843).

Född d. 2 mars 1793, bokhållare i krigskollegiet 1812, revisor 1814, kammarförvandt 1815, kamererare 1822, expeditions-chef i landtförsvars-departementet 1840, krigsråd 1843 — 50.

Lars Hjortsberg. *Andre Departements-chef* 1 juli 1834 — 1 juli 1836 (Se *Skadespelare*.)

Alexis Backman. *Direktör för Sceniska Förvaltningen* 1 juli 1836 — 1 juli 1844

Född d. 13 jan. 1794, löjtnant vid kalmar regemente 1819, ordonnansofficer hos konung Carl XIV Johan 1823, kapten vid lifbevaringsregementet s. å., major 1829, öfverstelöjtnant i arméen 1832, adjutant hos konungen s. å., erhöll afsked från regementet 1838, öfverste i armeen 1841, postinspektor i Gefle 1844.

Svante Gustaf Schyberg. *Tillf. Direktör för Ekonomiska Förvaltningen* 26 maj 1840 — 1 juli 1843 och 1 sept. 1843 — 6 aug. 1844, *Andre Direktör* 6 aug. 1844 — 1 dec. 1848.

Född i Stockholm d. 15 aug. 1796, fil. mag. 1818, kopist i handels- och finans-expeditionen s. å., juris utriusque kandidat 1821, kanslist 1826, protokollssekreterare 1835, expeditionssekreterare 1846 — 62. (Se s. 416.)

Olof Emanuel Wåhlberg. *Tillf. Andre Direktör* 1 jan. 1849 — 1 juli 1852.

Född d. 2 sept. 1795, kopist i kammarkollegiet 1820, kammarskrifvare i krigskollegiet 1821, bokhållare 1824, revisor 1827, kamererare 1837, tituleradt krigsråd 1843, död i Stockholm d. 13 nov. 1861.

Carl Adil Westerstrand. *Tillf. Direktör* 1 juli — 1 okt. 1854 och 1 apr. — 1 juli 1856; *tillf. Direktör för Ekonomien* 1 juli 1856 — 26 mars 1858.

Född i Stockholm d. 10 febr. 1817 (son af Förste Direktören m. m. *P. Westerstrand*), kammarjunkare 1842, kopist i handels- och finansexpeditionen 1849, registrator derstädes 1858, kammarherre 1854.

Gunnar Olof Hyltén-Cavallius. *Tillf. Direktör (Intendent) för Scenen* 1 juli 1856 — 26 mars 1858. (Se s. 416.)

Daniel Hvasser. *Tillf. Direktör* 21 maj — 31 dec. 1860.

Född i Romfartuna i Vestmanland d. 28 maj 1817, student i Upsala 1837, hofkamererare 1857.

Theater-kansliet.

Olof Kexél. *Sekreterare och Ombudsman* 1773 — 1796.

Född d. 28 nov. 1748, e. o. kanslist i kommerskollegiet 1768, "ordonatör" vid Kongl. Theatern 1773, andre sekreterare vid kongl. nummerlotteriet 1795, död i Stockholm d. 5 mars 1796.

Carl Johan Lindegren. *Sekreterare* 1796 — 1801.

Född 1770, fil. mag. i Upsala 1791, e. o. kanslist i kanslikollegiet, der han dock ej vann någon befordran; död i Stockholm d. 1 maj 1815.

Johan David Wallerius (skref sedermera sitt namn **Valerius**). *Sekreterare och Ombudsman* 1797 — 1806.

Född i Göteborg d. 13 jan. 1776, student i Lund 1788, auskultant i Svea hofrätt 1793, skådespelare vid Kongl. Theatern 1797 — 1804, hofsekreterare, presidentssekreterare i krigskollegiet 1805, sekreterare i konstitutionsutskottet vid riksdagarne 1809, 10, 17, 23, 28 och 34, expeditionssekreterare i handels- och finansexpeditionen 1810, landssekreterare i Östergötlands län 1820 — 22, ledamot af rikets allmänna ärendens beredning 1824, andre departements-chef i generaltullstyrelsen 1824 — 41, tituleradt kansliråd 1826, en af de 18 i Svenska Akademien s. å., död i Stockholm d. 4 aug. 1852.

Anders Carlson Kullberg. *Sekreterare* 1809(?).

Född d. 3 aug. 1771, fil. mag. 1793, docent vid Lunds universitet 1796, e. o. kanslist i justitie-revisionen 1798, samt i kanslikollegiet

1799, protokollssekreterare 1807, handsekreterare hos kronprinsen Carl August 1809, expeditionssekreterare 1810, kansliråd 1812, en af de 18 i Svenska Akademien 1817, adlad *af Kullberg* 1816, statssekreterare i ecklesiastik-expeditionen 1828 biskop i Kalmar 1830, död derstädes d. 6 maj 1851.

Olof Emanuel Wåhlberg. *Sekreterare* 1 juli 1833 — 1 jan. 1849. (Se s. 418.)

Carl Adil Westerstrand. *Tillf. Sekreterare* 1 juli 1849 — 1 juli 1852, *Sekreterare* 1 juli 1852 — 1 juli 1859. (Se s. 419.)

Daniel Hvasser. *Sekreterare och Ombudsman* 1 juli 1859. (S. 419.)

Per Fjellström. *Kamererare* 1773 — 1775.

Anders Fjellström. *Kamererare* 1775 — 1811.
Född d. 22 mars 1741, kontrollör vid nummerlotteriet, död i Stockholm d. 9 mars 1822.

Per August Landin. *Kamererare* 1811 — 1812.

Gustaf Ströberg. *Kamererare* 31 mars 1812 — 13 apr. 1814.

Johan Erik Norbeck. *Kamererare* 15 apr. 1813 — 1 juli 1832.
Född d. 17 nov. 1788, auskultant i Svea hofrätt 1811, kammarskrifvare i kammarrätten 1817, revisor derstädes 1826, regementsskrifvare vid Svea artilleri-regemente 1822, titulerad kongl. räntmästare 1835, död d. 22 apr. 1844.

Olof Emanuel Wåhlberg. *Kamererare* 26 sept. 1832 — 1 juli 1833.

Carl Gabriel Törner. *Kamererare* 1 juli 1833 — 13 juli 1852.
Född d. 22 apr. 1810 (son af Andre Direktören m. m. *J. P. Törner*), kamererare i Stockholms stads brandförsäkringskontor 1842.

Gustaf Fredrik Törner. *Kamererare* 13 juli 1852.
Född d. 26 maj 1821 (den föregåendes broder), kammarskrifvare i kammarrätten 1853, revisor 1864, bokhållare i Stockholms stads brandförsäkringskontor 1857.

Carl Gustaf Walberg. *Kanslist vid Dramatiska Theatern* 1812.
Född i Jönköping d. 28 sept. 1788, auskultant i Svea hofrätt 1808, tjenstgjorde någon tid dels i postverket, dels i kammarkollegiet,

sysselsatte sig under de senare åren af sin lefnad med sakföring samt med skriftställeri, död i Stockholm 1821 (?).

Pontus Sköldberg. *Kanslist* 1 nov. 1812 — 1 jan. 1815.

Nils Gustaf Segerstedt. *Kanslist* 1815 – 1816.

Född d. 21 apr. 1791, ingeniör vid landtmäterikontoret 1816, landtmäterifiskal 1827, död i Stockholm d. 17 jan. 1837.

Ulrik Julius Segerstedt. *Kanslist* dec. 1816 — 26 sept. 1829.

Född d. 14 sept. 1795, revisor i kammarrätten 1835, kammarförvandt i serafimerordensgillet 1842, kamererare vid allmänna brandförsäkringsverket för byggnader å landet 1857, död i Stockholm d. 30 dec. 1864.

Carl Gabriel Törner. *Kanslist* 1 jan. 1829 — 1 juli 1833.

Gustaf Fredrik Törner. *E. o. Kanslist* 1 febr. 1842 — 13 juli 1852.

Ordningsmän. Styresmän för Scenen.

Nils Birger Sparrschöld. *Ordningsman vid Dramatiska Theatern* 1788 — 179..

Född d. 25 aug. 1763, hofjunkare 1792, bruksegare i Östergötland, död i Linköping d. 26 nov. 1830.

Johan Peter Stolpe. *Ordningsman vid Dramatiska Theatern* 179. — 1798.

Född i apr. 1757, ryttmästare vid adelsfane-regementet, död d. 2 maj 1798.

Lars Hjortsberg, Andreas Widerberg, Johan Samuel Ahlgren och **Carl Uttini.** *Ordningsmän vid Dramatiska Theatern* under åren 1798 – 1810.

Lars Hjortsberg. *Styresman för Dramatiska Scenen* 1810 — 1812.

Johan Samuel Ahlgren. *Styresman för Dramatiska Scenen* 1 apr. 1812 — 12 aug. 1816. (Se *Skådespelare.*)

Lars Hjortsberg. *Styresman för Dramatiska Scenen* 1 okt. 1816 — 31 dec. 1827.

Gustaf Fredrik Åbergsson. *Styresman för Lyriska Scenen* 1 apr. 1812 — 1 juli 1820 och 1 juli 1823 — 31 dec. 1827. *Styres-*

man för Dramatiska Scenen 1 jan. 1828 — 1 juli 1834. (Se *Skådespelare.*)

Edouard Du Puy. *Styresman för Lyriska Scenen* 1 juli 1820 — 3 apr. 1822. (Se *Skådespelare.*)

Jan Erik Brooman. *Styresman för Lyriska Scenen* 3 apr. 1822 - 1 juli 1823. (Se *Skådespelare.*)

Johan Fredrik Berwald. *Styresman för Lyriska Scenen* 1 jan. 1828 — 1 juli 1834. (Se *Hofkapellet.*)

Nils Arfvidsson. *Intendent för Scenen* 9 sept. 1844 — 1 juli 1845.

Född i Göteborg d. 7 maj 1802, kopist i riksarkivet 1825, kanslist 1830, protokollssekreterare i K. M:s kansli 1840, notarie i generaltullstyrelsen 1847 — 1863.

Wilhelm Kjellberg. *Regissör* (sedan äfven benämnd *Intendent*) 1 juli 1845 — 1 juli 1856.

Född i Stockholm d. 1 febr. 1810, elev vid K. Theatern 26 jan. 1828 — 1 juli 1831, debuterade som *Moses* uti "Landtpresten i Wakefield" d. 13 sept. 1829, sufflör på scenen 1 juli 1831 — 1 juli 1856 (från 1845 förenade han denna tjenst med befattningen af *regissör* eller *intendent*); från 1856 "regissör", utan egenskap af styresman för scenen, "föreståndare för scenens byrå" 1863, död i Stockholm d. 27 mars 1864.

Jacopo Foroni. *Förman för Sångscenen* 1 juli 1850 — 8 sept. 1858. (Se *Hofkapellet.*)

Olof Ulrik Torsslow. *Styresman för Scenen* 1 juli 1856 — 1 juli 1861. (Se *Skådespelare.*)

Ignaz Lachner. *Instruktör för Sångscenen* 1 okt. 1858 - 1 juli 1861. (Se *Hofkapellet.*)

Ludvig Norman. *Instruktör för Sångscenen* 15 aug. 1861. (Se *Hofkapellet.*)

Anton August Bournonville. *Intendent för Scenen* 1 okt. 1861 — 1 juli 1864.

Född i Köpenhamn d. 21 aug. 1805, anstaldes som balett-elev vid kongl. theatern derstädes d. 8 juli 1815, dansör 1823, vistades i Paris 1824 — 29 och studerade under ledning af Auguste Vestris, blef förste solodansare och dansdirektör vid nämnda theater 1829,

ballettmästare 1830, tog afsked d. 25 nov. 1849, men var sedermera föreståndare för balletten i egenskap af komponist och instruktör intill okt. 1861. Riddare af Danska Dannebrogs-orden och Dannebrogsman; R. W. O. 1864.

Sångmästare.

Lars Samuel Lalin. *Sångmästare* 1773 — 1783.

Född 1729. Var sånglärare i Stockholm sedan medlet af 1700-talet, fick af konung Adolf Fredrik titlarne "hofsekreterare" och "kongl. kammarmusikus". Erhöll d. 13 febr. 1765 nådigt tillstånd att inrätta biljard i Stockholm, mot förbindelse "att göra en utrikes resa för att samla nya och utsökta musikaliska arbeten, tjenliga både för kyrkan och theatern, koncerter och andra högtidliga tillfällen, och att vid hemkomsten genom kungörelse i allmänna tidningarne tillkännagifva att alla akademier och gymnasier i riket hos Lalin, utan vidare betalning än för afskrifningen, kunde till kyrkomusiker, promotioner och solenne akter erhålla tjenlig musik, när derom med honom korresponderades". Han vistades utomlands omkring två och ett halft år och medförde hem "en ansenlig samling utsökta, dyra och här obekanta musikalier, i synnerhet för sång, af de bästa mästares arbeten, utaf hvilka flera blefvo musikälskare kommunicerade en tid bortåt medelst de å riddarhussalen uppförda s. k. cavalliers-concerter, till hvilka Lalin gaf mestadelen af musiken, som i anseende till den grannlagenhet vid urvalet iakttagits vunnit allas och i synnerhet kännares fullkomliga bifall". — Lalin fick d. 29 aug. 1770 kongl. resolution på privilegium för sig och arfvingar att i 40 år, jemte biljarden, hålla kaffehusnäring i hufvudstaden. Invaldes till en bland musikaliska akademiens första ledamöter 1771. År 1773 anstäldes han både såsom sångmästare och skådespelare vid K. Theatern. Död i Stockholm d. 15 dec. 1785. — Gift med *Johanna Eleonora Charlotta Ehrenreich* (född 1746, död d. 2 juni 1812).

Johann Christian Friedrich Hæffner. *Sångmästare* 1 apr. 1783, *Förste Sångmästare* 1787 — 1796.

Född i byn Ober-Schönau i grefskapet Henneberg uti Chur-Hessen d. 2 mars 1759. Musikdirektör vid flera theatrar, bland andra i Frankfurt am Main och Hamburg, 1778 — 1780. Detta sistnämnda år kallades han till organist vid tyska kyrkan i Stockholm. Började

redan hösten 1781 att undervisa några af Kongl. Operans sujetter i sång, och biträdde följande året kapellmästaren Naumann vid inöfningen af "Cora och Alonzo", men kontrakt om sångmästaretjensten uppgjordes med honom först 1783. (Se vidare *Hofkapellet.*) Musikdirektör vid universitetet i Upsala 1808, organist vid domkyrkan derstädes 1826. Död d. 28 maj 1833. — Gift 1787 med skådespelerskan *G. E. Forselius.*

Johan Fredrik Palm. *Andre Sångmästare* 1787 — 1805.
Född 1753. "Ackompagnatör vid clavecinen" 1778 — 1787. Död på Edsberg i Sollentuna socken d. 15 mars 1821.

Lodovico Piccinni. *Förste Sångmästare* 1796—1802.
Född i Neapel 1766 (son af den berömde tonsättaren *Nicolo Piccinni*), död i Passy nära Paris d. 31 juli 1827. — Utom de på svenska öfversatta stycken, till hvilka Piccinni under sin anställning i Stockholm komponerade musiken, blef hans i Venedig 1793 skrifna opera *l'Amante statua* (1 akt) uppförd å Kongl. Theatern, af dess elever, på italienska språket fyra gånger under åren 1798 och 1799.

Carl F. Hallberg. *Andre Sångmästare* 179. — 1801 (?).

Carl Magnus Craelius. *Sångmästare* 18 okt. 1809, *Förste Sångmästare* 1 apr. 1812 — 1 okt. 1814 och 1 juli 1816 — 1 juli 1831. (Se *Skådespelare.*)

Carl August Stieler. *Andre Sångmästare* 1 apr. 1812 — 15 apr. 1822. (Se *Skådespelare.*)

Isaak Albert Berg. *Sångmästare* 1 juli 1831 — 1 juli 1850; å nyo 1 juli 1862.
Född d. 22 aug. 1803. Förste hofsångare 1831. Han fick år 1839 anbud att efter den då aflidne professor Siboni blifva sånglärare vid kongl. theatern i Köpenhamn, men hvilket han afslog. R. W. O. 1862. — Gift d. 16 apr. 1831 med *Lovisa Carolina Hjortsberg.*

Julius Günther. *Sångmästare* 1 juli 1850 — 1 juli 1862. (Se *Skådespelare.*)

Chormästare.

— **Chatillon.** *Förste Chormästare* 1778 — 1788.
Född i Frankrike 1729. Skådespelare vid den franska theatertrupp som var anställd i Stockholm 1753 — 1771. Död 1789. — Gift med chorsångerskan *Anna Maria Westberg* (född 1760, död d. 28 okt. 1827).

Daniel L. Wasenholtz. *Andre Chormästare* 1778 — 1782.
Född 1732, död i sept. 1782.

Johan Gustaf Bonn. *Andre Chormästare* 1782 — 1788, *Chormästare* 1788 — 1796.
Född i febr. 1745. Kantor vid "stora trivialskolan" i Stockholm. Död d. 26 nov. 1796. — Gift d. 28 sept. 1784 med *Maria Sofia Zander* (född d. 1 jan. 1759, död d. 6 maj 1836).

J. O. Sporrong. *Biträdande Chormästare* 1787 — 1788.
Född 1759. Chorsångare 1784. Död d. 3 okt. 1788.

Johan Fredrik Elfström. *Chormästare* 1796 — 1 okt. 1806.
Elev vid chören 1788, "informationsmästare" 1794. Död 1832. — Gift 1793 med chorsångerskan *Elisabeth Malmqvist*.

Johan Fredrik Wikström. *Chormästare* 1 okt. 1807 — 1 juli 1847. (Se *Skådespelare*.)

Per Adolf Wennbom. *Chormästare* 1 juli 1847 — 1 juli 1860. (Se *Skådespelare*.)

Johan August Söderman. *Chormästare* 1 juli 1860.
Född d. 17 juli 1832. Orchesteranförare vid Mindre Theatern 1854 — 1860; biträdande kapellmästare vid Kongl. Theatern 1862.

Dekorationsmålare och Dekoratörer. *

Lorens Sundström. *Dekorationsmålare* 1773 — 1776.
Född 1738. Kongl. hofmålare. Död på Wermdön d. 14 juli 1776. — Gift med *Susanna Christina Forssberg* (född 1737, död i mars 1776).

Jakob Mörck. *Dekorationsmålare* 1776 — 1786.
Kongl. hofmålare. Död 1786. — Gift i Askersund d. 12 dec. 1779 med *Rebecca Carlberg*.

— Lindman. *Dekorationsmålare* 1780 — 1786 (?).

Johan Zelander. *Dekorationsmålare* 1780 — 1786, *Förste Dekorationsmålare* 1787 — 180..
Född 1753, död d. 18 febr. 1814. — Gift 1) d. 24 okt. 1782 med

---

* Med *Dekoratör* menas anordnare af hvad till dekorationsväsendet hörer; han uppgör ritningar till dekorationsarbetena, men lägger ej hand vid målningen.

Anna Katarina Åkerberg; 2) med Maria Katarina Bodin (född 1766, död d. 25 jan. 1821).

Johan Gottlob Brusell. *Dekorationsmålare* 1781 — 1786, *Förste Dekorationsmålare* 1787 – 1808 (?).

Född i Stockholm d. 25 dec. 1756. Reste i Frankrike och Italien 1788 — 94. Kongl. hofmålare och agrée vid akademien för de fria konsterna; "kammarförvaltare" vid kongl. museum 1816. Död i Stockholm d. 21 nov. 1829. — Gift med *Ulrika Swedman* (född d. 9 febr. 1772, död d. 12 sept. 1846).

Louis Jean Desprès. "*Dekorationsdirektör*" 1784 — 1798.

Född i staden Auxerre uti franska provinsen Bourgogne 1737. Blef af bildhuggaren Sergel, enligt uppdrag af konung Gustaf III under dennes resa uti Italien, antagen i svensk tjenst, medelst kontrakt på två år, afslutadt i Rom d. 28 apr. 1784. I denna handling kallas Desprès "ancien pensionnaire du roi de France à Rome". Den 10 sept. 1786 slöt Theaterdirektionen med honom kontrakt ytterligare på 12 år (till d. 1 juli 1798), mot 1000 rdr i årlig lön, jemte fria husrum och vedbrand, samt pension af 500 rdr efter kontraktets utgång. "Under de första åren nyttjades han så väl att göra desseinerne till theaterns dekorationer, som att, med tillhjelp af två andra dekoratörer, utföra dem i stort; men den ansenliga kostnad som derigenom förorsakades, då en enda dekoration vid vissa tillfällen kostat öfver 4000 rdr, nödgade direktionen att år 1791 alldeles skilja Desprès från detaljerna af exekutionen, som han förut delat med hofmålaren Brusell; han användes sedan endast att upptänka och sammansätta esquisserna. Då sedermera theatern allt mera kom i skuld, måste nya dekorationer förfärdigas till färre antal, dels införskrefvos för godt pris från Paris esquisser. Härigenom kom Desprès att på de sju sista åren af sitt kontrakt förfärdiga endast en enda esquisse till dekoration, hvilken således kostade theatern 7000 rdr, utom kostnaden för husrum och ved åt Desprès". De förnämsta af honom utförda dekorationer voro följande, enligt hans egen förteckning: 1) till *Gustaf Wasa*: Prison souterraine. Rêves des veuves. Grand salon de festin de Christiern, Conseil de guerre dans la tente de Gustave, Vue de Stockholm, Songes de G. Vasa, Temple de l'Immortalité; Tente de Christiern, Siege de Stockholm, Prise de l'interieur d'une place de Stockholm, Prise de Stockholm. 2) till *Gustaf Adolf och Ebba Brahe*. Vestibule du château de Calmar; le Port de Calmar; l'In-

térieur de la forteresse de Calmar. 3) till *Drottning Christina:* Grand vestibule; Salon gothique. 4) till *Electra:* Tombeau d'Electre; Temple au milieu d'une place publique. 5) till *Armide:* Ville antique; l'Intérieur d'un palais enchanté; Un desert. 6) till *Cora och Alonso:* la Destruction d'un palais du Soleil par l'éruption d'un volcan. 7) *Frigga:* Temple au milieu d'une forêt; l'Intérieur d'un temple. 8) till *Orpheus och Euridice:* les Champs Elysées; le Tombeau d'Euridice. 9) till *Dido och Eneas:* Grand rocher au milieu de la mer; la Mer avec la flotte troyenne; le Debarquement des Troyens; la Forêt et le Temple consacrés à Junon; la Forêt consacrée à Diane; Grotte solitaire; la Grande place publique dans la ville de Carthage; la Salle d'audience du palais de Didon; Un bois consacré à l'Amour et l'Hymen; le Port de Carthage; l'Extérieur de la ville et le faubourg de Carthage; l'Intérieur de la cour du palais de Didon avec le jardin et la mer dans le fond; le Palais de Jupiter au milieu de l'Olympe. — Desprès fick den 11 maj 1788 förordnande att vara "konungens förste arkitekt". Dog i Stockholm d. 19 mars 1804. — Gift med *Anne de Vermale* (hon åtföljde ej sin man till Sverige).

Jonas Åkerström. *Dekorationsmålare* 1787—1788.
Född i Norrland 1757 (fadren bonde). Begaf sig år 1789 utomlands och dog i Rom 1795.

Carl Jakob Hjelm. *Dekoratör* 1809(?)—1827.
Född i Falun 1771. "Kostymritare" 1805. Professor, ledamot af akademien för de fria konsterna. Död i Stockholm d. 5 jan. 1827.

J. Giehr. *Dekorationsmålare* 1 aug. 1817—1 juli 1836.

Per Gustaf Zelander. *Dekoratör* 1827—1834.
Född d. 25 nov. 1791. Konduktör vid öfverintendentsembetet. Död d. 22 mars 1834.

Johan Wernqvist. *Andre Dekorationsmålare* 1 juli 1835—1 juli 1836.
Född d. 29 juli 1801, död d. 19 juli 1854.

Emanuel Limnell. *Dekoratör* 1 juli 1836—1 juli 1838.
Född i Carlskrona d. 27 mars 1766. Började redan 1784 att tjenstgöra vid dekorationsverkstaden, der han sedan var anställd som ordinarie målare 1 jan. 1791—1 mars 1798. Professor vid akademien för de fria konsterna. Död på lägenheten Stenbrottet i Solna socken d. 2 mars 1861. — Gift d. 1 okt. 1791 med *Ulrika Wargentin.*

Georg Albert Müller. *Dekoratör och Dekorationsmålare* 1 juli 1838 — 1 juli 1852.

Född i Berlin d. 4 dec. 1802, död i Stockholm d. 17 jan. 1864.

Paul Emil Richard Roberg. *Dekoratör och Dekorationsmålare* 1 juli 1852 — 1859.

Född i Stockholm d. 3 jan. 1821. Dekorationsmålare vid Mindre Theatern 1848 — 52. Död d. 25 febr. 1859.

Fritz August Ahlgrenson. *Tillf. Dekoratör och Dekorationsmålare* i okt. 1858, *Ordinarie* 1 juli 1863.

Född i Stockholm d. 31 jan. 1838. Elev vid dekorationsverkstaden 1856. Agrée vid akademien för de fria konsterna 1865.

Machinister.

Lars Sollenius. *Machinist* 1773 — 1779.

Född i okt. 1730, död d. 31 maj 1779. (Se sid. 52.) — Gift med *Christina Uppman* (död d. 28 nov. 1788).

Johan Schef. *Machinist* 1779 — 1797.

Född 1740. Fick *direktörs* namn, heder och värdighet d. 16 maj 1788. Han bygde sjelfva skådeplatsen i Operahuset och uppgjorde planen till Dramatiska Theaterns inrättande i den s. k. Arsenalen. Död d. 16 nov. 1797.

Anders Degerman. *Under-Machinist* 1787 — 1797; *Machinist* 1798 — 1804.

Född 1744, död d. 19 nov. 1804. Gift med *Anna Larsson* (död d. 17 nov. 1797).

— Ekholm. *Förste Machinist* 1805 — 1812.

"Löjtnant mechanicus".

— Hagberg. *Andre Machinist* 1805 — 1812.

Carl Jakob Hjelm. *Machinist* 1 apr. 1812 — 1 juli 1823.

Tillika *Dekoratör* (se s. 427).

Fr. Thibaux. *Under-Machinist* 1 apr. 1812 — 1815.

J. Sussky. *Under-Machinist* aug. 1815 — 1818(?).

— **Hellberg.** *Under-Machinist* 1818(?) — 1 juli 1820.
Död 1833.

Per Gustaf Zelander. *Under-Machinist* 1 juli 1820 — 1 juli 1823; *Machinist* 1 juli 1823 — 22 mars 1834.
Dekoratör (se s. 427).

Fredrik Wilhelm Forsberg. *Machinmästare* 1834 — 1 juli 1851.
Född d. 15 aug. 1800, död d. 26 maj 1868.

Peter Henrik Grundström. *Tillf. Machinmästare* 1850, *Ordinarie* 1 juli 1852.
Född d. 18 sept. 1812. — Gift med *Beata Christina Nordström.*

Skådespelare och Skådespelerskor.

Fru Elisabeth Olin. *Första Aktris och Sångerska vid Operan* 1773 — 1803.

Född i Stockholm d. 8 dec. 1740. Fadren var organisten i Katarina församling, kongl. hofmusikus *Peter Lillström* (född 1714, död i nov. 1777), modren en ansedd skådespelerska vid "Kongl. Svenska Skådeplatsen" i medlet af 1700-talet. Redan 1747 utförde Betty Lillström en sångroll på nämnda skådeplats (se sid. 35), men om hon vidare uppträdde derstädes, är obekant. År 1760 blef hon gift med hofsekreteraren, sedermera assessorn *Gabriel Olin* (född 1729, död d. 1 aug. 1794). Hon var den första, som anstäldes vid Gustaf III:s theaterinrättning (se sid. 55, noten), och utförde *Thetis'* roll i operan "Thetis och Pelée", hvarmed denna inrättning invigdes. Bland de talrika roller, hvilka hon sedan med stort mästerskap utförde, nämnas i synnerhet *Galatheas* i "Acis", *Athalies* i tragedien af detta namn, *Zulmas* i "Cora och Alonzo", samt *Iphigenies* uti "Iphigenie i Tauriden". Samtiden, som kallade henne "skådeplatsens smycke", "den från spädaste åren af Melpomene och Polymnie uppammade", kunde ej nog prisa "hennes öfvernaturliga sång, förenad med sällsynt insigt i tonkonsten och den lyckligaste lätthet att fatta det finaste af en musikalisk tanke; hennes förträffliga spel, der behag i åtbörder, styrka och liflighet i deklamation, eld och uttryck i hvart ögnakast och hvarje rörelse, frambragte en fulländad konstbild", samt hennes utmärkta fägring, "som ännu vid mogen ålder bibehöll all ungdomens

tjusning, vårens prakt och förmåner, och hvilken sjelfva tiden tycktes vörda". Hon utnämndes af Gustaf III till första hofsångerska, och blef (1783) ledamot af musikaliska akademien. Från medlet af 1780-talet uppträdde hon icke vidare på scenen, med undantag af år 1797, då hon, enligt Gustaf IV Adolfs önskan, utförde *Svea*s roll i den prolog som gafs i anledning af konungens förmälning. Men ända till 1803 qvarstod hon bland theater-personalen. Dog uti Stockholm sitt 86-e år d. 26 mars 1828.

Carl Stenberg. *Förste Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1806.
Född i Stockholm d. 25 (eller, såsom äfven uppgifves, 8) sept. 1752. Fadren var theaterföreståndaren *Petter Stenberg*; modren, *Anna Sara Kruger* (född 1710, död d. 3 apr. 1803), hade varit hushållerska hos riksrådet och öfverste marskalken grefve Adam Horn hvilken derföre biföll att skrifvas som fadder åt deras son, lät uppfostra honom i sitt hus, bekostade hans studier vid Upsala universitet under den bekante vitterhetsidkaren Olof Bergklints ledning, och slutligen befordrade honom till kanslist i hofexpeditionen. Stenborg uppträdde på Kongl. Theatern första gången såsom *Pelée* i operan "Thetis och Pelée". De roller, i hvilka han sedermera förnämligast utmärkte sig voro *Agamemnons* uti "Iphigenie i Aulide", *Renauds* i "Armide", och framför allt *Gustaf Wasas* i operan af samma namn. Hans röst, som hade synnerlig mjukhet och rörande uttryck, var ej egentligen tenor, utan snarare baryton. Han egde grundliga insigter i musikens theori, och flera bland hans kompositioner sägas vara af verkligt värde. Han erhöll titel af hofsekreterare d. 21 febr 1782, namndes till hofsångare, och blef ledamot af musikaliska akademien 1783. Vid Kongl. Operans indragning 1806 erhöll han afsked. Dog på Djurgården d. 1 aug. 1813. Gift 1793 med *Elisabeth Olin* (se s. 431).

Lars Samuel Lalin. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773.
Uppträdde blott i en enda roll, nemligen såsom *Jupiter* i "Thetis och Pelée". (Se s. 423.)

Anders Nordén. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1787.
Han hade förut varit skol-kollega i Stockholm der fadren *Carl Nordén* var kantor vid Clara kyrka. Uppträdde först såsom *Neptun* i "Thetis och Pelée". En samtida yttrar om honom: "Han går Stenborg ganska nära, derest han ej strider om företrädet. Hvad för skön ställning! Hvad eld i hans aktion!" — Blef kantor vid Katarina

kyrka. Dog i Stockholm 1791. — Gift 1775 med *Sara de Broen* (född d. 5 aug. 1752, död d. 5 febr. 1794).

Hans Björkman. *Förste Aktör och Sångare vid Operan* 1773—1803. Förut musikdirektör och organist vid Kalmar domkyrka. Född 1736. Uppträdde första gången såsom *Öfverstepresten i Ödets tempel* uti "Thetis och Pelée". Han utmärkte sig sedan såsom *Polyphem* i "Acis och Galathea"; men hans förnämsta roll lärer ha varit *Herkules* i operan "Alceste", hvari han ansågs "icke kunna ega sin like". — Blef d. 19 juli 1778 inspektor vid spinnhuset i Stockholm. Dog i Vestervik d. 26 nov. 1805. — Gift i sistnämnda stad d. 4 jan. 1771 med *Maria Lorentzen*.

Nils Gustaf Stenborg. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773—1780. Född uti Stockholm i juni 1748 (broder till *Carl Stenborg*). Qvartermästare vid lifregementet till häst. Blef för sin goda sångröst skull anstäld vid Kongl. Theatern, der hans första roll var *Mercurius* i "Thetis och Pelée". Han tjenstgjorde dock sedermera (säges det) nästan endast som elev, "utan märkbar skicklighet för theaterns yrken". Dog i Stockholm mot slutet af dec. månad 1780. — Gift med *Ulrika Charlotta Gramsdorff* (född i juli 1752, död d. 14 mars 1830).

Mamsell **Hedvig Christina Falk,** sedan Fru **Wigert.** *Aktris och Sångerska vid Operan* 1773 — 1779.

Född i febr. 1748. Uppträdde första gången såsom *Doris* i "Thetis och Pelée", sedan såsom *Corinna* i "Acis och Galathea", och derefter, dubblerande med fru Olin, såsom *Euridice* i "Orpheus", hvilken roll hon "med mycken färdighet samt allmänt applaudissement exequerade, och den noblesse, hvarmed hon spelte, gaf rollen ett fördubbladt agrement." Hennes utförande af titelrollen i Voltaire's tragedi "Merope" (gifven första gången d. 6 juni 1777) berömmes äfven mycket, och heter det, att "fru Wigert deri i alla delar tillvann sig samtelige åskådarnes ovägerliga förundran". — Gift (1776?) med kassören *Gustaf Wigert*. Hon dog i Stockholm d. 4 jan. 1780.

Mamsell **Elisabeth Olin.** *Aktris och Sångerska vid Operan* 1773 — 1776.

Född 1761 (dotter af *Gabriel Olin* och *Elisabeth Lillström*). Utförde blott några få roller, nemligen *Kärleken* i "Thetis och Pelée" samt "Orpheus", *Öfverstepresttinnan i Lyckans tempel* uti "Æglé", och *Joas* i "Athalie". — Gift 1798 med *Carl Stenborg*. Död i Stockholm d. 2 juli 1816.

Mamsell — Lillström. *Aktris och Sångerska vid Operan* 1773.
Fru Olins syster. Synes icke hafva uppträdt mer än i en enda roll, nemligen *Echo* i "Thetis och Pelée".

Nils Magnus Annerstedt. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1781.
Född 1743. Hans första roll var *Neptun* i "Acis och Galathea". Kantor vid Clara församling i Stockholm, der han dog d. 29 maj 1809.

Johan Filip Lising. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1785.
Hans första roll var *Mirtil* i "Acis och Galathea".

Fru Lovisa Sofia Augusti. *Första Aktris och Sångerska vid Operan* 1773 — 1790.
Född *Salomoni,* 1756. Hofsångerska, ledamot af musikaliska akademien. "Hon eger ej allenast god ton — säger en samtida — utan förenar ock med sin goda stämma en ogemen färdighet och god method, så att hon med skäl kan anses för en af våra första och bästa sångerskor. Hon är förträfflig som *Euridice* i "Orpheus", som *Kärleken* i "Adonis" och *Astrild* i "Silvie". — Med anledning af hennes uppträdande såsom *Sällheten* i prologen till operan "Amphion" skref en poet till henne följande vers:

"Hvad mildhet, ömhet och behag
Uti din klara stämma röjes!
Hvar ton med konstens reglor höjes
Och trotsar Orphei luteslag.
Olympen vid din blick förnöjes
Och till en tystnad nederböjes
Vid ljudet af ditt andedrag." —

Hon var gift med violinisten vid Hofkapellet *F. B. Augusti.* Dog i Stockholm d. 25 juni 1790 (i sitt 34:e år, enligt dödsannonsen; hon skulle således varit född 1756 eller 1757, anstäld vid Operan i sitt 17:e år, och redan vid denna ålder gift, ty i förteckningen på de spelande personerna i det första stycke, hvari hon uppträdde, nemligen prologen till operan "Orpheus", gifven d. 25 nov. 1773, och der hon utförde *Apollos* roll, kallas hon fru Augusti).

Diedrich Tellerstedt. *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1773 — 1793.
Född i mars 1751, död d. 26 juni 1793. — Gift med figurantskan vid K. Theatern *Maria Elisabeth Bergsten* (född d. 14 apr. 1759, död d. 11 febr. 1790).

Johan Gottfrid Zaar. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1780.
Född d. 15 maj 1754. Han var utmärkt violinspelare och anställdes senare vid Hofkapellet. Död d. 30 juli 1818.

Hans Peter Wikbom. *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1773 — 1 okt. 1804.
Född d. 22 dec. 1750, död d. 12 febr. 1805. — Gift med *Johanna Justina Fineman* (född 1753, död d. 23 sept. 1811).

Nils Kjellström. *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1801.
Född 1752. Kantor i Jakobs församling. Död d. 13 juli 1801.

— **Arnqvist.** *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1777 (?).

— **Broström.** *Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1777 (?).

Johan Gustaf Bonn. *Dubblerande Aktör och Sångare vid Operan* 1773 — 1781.
Derefter Chormästare. (Se s. 425.)

Carl Gustaf Grönström. *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1774 — 1810.
En mycket användbar skådespelare. Född 1755, död d. 6 jan. 1815. — Gift med *Ulrika Smedberg* (se s. 438).

Mamsell **Fredrika Ingman.** *Aktris vid Operan* 1774 — 1780.
Chorsångerska 1773.

Carlo Gasparo Simone Uttini. *Aktör vid Operan* 1776 — 1779, *vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1808.
Född uti Italien 1753 (son af hofkapellmästaren *F. Uttini* och *Rosa Scarlatti*). Började sin tjenstgöring vid Kongl. Theatern 1773 såsom dansör; som skådespelare uppträdde han första gången i *Abners* roll uti Racine's sorgspel "Athalie" d. 18 mars 1776. "Förträfflig aktör, ehuru han med någon svårighet uttryckte sig på svenska språket; hans mimik ypperlig, hvartill de magra anletsdragen mycket bidrogo. Hans största förtjenst var den, att han aldrig var sig lik". *Bazil* i komedien "Figaros bröllopp", *Roller* i "Lycksökaren", pater *Nicolas* i "Klosteroffren" och *Didrik Menschenskräck* nämnas såsom hans förnämsta roller. Han var ordningsman vid Dramatiska Theatern. Dog d. 1 maj 1808. — Gift 1784 med dansösen *Maria Christina Lindberg.*

Christofer Christian Karsten. *Förste Aktör och Sångare vid Operan* 1776 — 1 okt. 1817

Född i Ystad d. 9 sept. 1756. Enkedrottning Lovisa Ulrika, som på sin resa till Berlin 1771 besökte Ystad, hörde der Karsten sjunga vid en till hennes ära gifven koncert och blef så intagen af hans ovanliga röst, att hon beredde honom tillfälle att komma till Stockholm och erhålla undervisning i musik, hvarefter han anstaldes vid Kongl. Operan, från hvars första öppnande han tjenstgjorde i choren intill 1776, då han debuterade såsom *Adonis* i operaballetten af samma namn, och det med sådan utmärkelse, att han skickades till Köpenhamn för att af sångmästaren vid kongl. operan derstädes, Italienaren Potenza, undervisas i den högre sångkonsten. Återkommen efter ett års frånvaro, uppträdde han med allmänt bifall i *Bores* roll uti prologen till Naumanns opera "Amphion" d. 26 jan. 1778. Han var derefter under sin långa konstnärsbana sångscenens yppersta prydnad och utförde en mängd betydande partier, bland hvilka de förnämsta voro *Christierns* i "Gustaf Wasa", *Achilles* uti "Iphigenie i Auliden" och *Oedips* uti "Oedip i Athen". Han fick d. 29 mars 1791 hofsekreterares titel, utnämndes sedan till förste hofsångare, och var ledamot af musikaliska akademien. Vid Operans indragning 1806 erhöll han afsked med pension, men fortfor sedermera i tio års tid att då och då spela på Kongl. Theatern mot särskildt arfvode. Uppträdde sista gången på scenen vid ett galaspektakel d. 6 nov. 1821, såsom *Oedip*. Dog vid Drottningholm d. 7 aug. 1827. — Gift med *M. S. Stebnowska* (se sid. 438).

Mamsell — Eckerman. *Aktris och Sångerska vid Operan* 1776 — 1781.

Sages hafva varit en mycket god skådespelerska.

Mamsell Ulrika Rosenlund. *Aktris vid Operan* 1776 — 1779

Född 1761 (dotter af kapelldrängen *Anders Rosenlund* och *Brita Christina Cron*). En skådespelerska med de mest lofvande anlag; i synnerhet utmärkte hon sig såsom *Iphigenie* uti Racine's tragedi af detta namn. Hon dog redan i sitt 18:de år, d. 26 maj 1779. Vid hennes begrafning, i Riddarholmskyrkan, uppförde kongl. hofkapellet sorgmusik, komponerad af kapellmästaren Uttini till ord af Kellgren, bland hvilka följande vers förekommer:

Med hvilken smak och ljuflig röst
Från sedolärans thron hon dygd och känslor tydde!
Ej konsten blott dess stämma prydde,
Naturen talte från dess bröst.

Mamsell **Maria Smedberg,** sedan Fru **Uttini.** *Aktris och Sångerska vid Operan* 1777—1792(?).

Gift 1787 med kontrabasisten vid hofkapellet *A. L. Uttini.*

Mamsell **Marie Louise Baptiste,** sedan Fru **Marcadet.** *Första Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1778—1795.

Hennes föräldrar tillhörde den franska theatertruppen i Stockholm under konung Adolf Fredriks tid. Hon uppträdde första gången d. 15 maj 1778 såsom *Henriette* i Grétry's operett "De begge girige". Hennes sångstämmas tillgångar voro icke betydliga, men det förstånd, hvarmed hon använde dem, gjorde henne utmärkt äfven såsom lyrisk skådespelerska. Talscenen, och i synnerhet tragedien, var dock hennes egentliga fält. Ehuru hon icke var född Svenska, "röjde hennes deklamation ingen främmande brytning; men den något hårda accent, hvarmed hon uttalade språket, den ovanliga tydlighet och bestämdhet det härigenom i hennes mun erhöll, gaf åt hennes föredrag en energi, som likväl mildrades af den känslighet hon visste att inlägga i sitt spel, der sådant behöfdes". *Athalie* uti Racine's sorgspel med detta namn och *Thilda* i "Oden" voro bland hennes yppersta roller. — Gift 1780 med dansören vid K. Theatern *Marcadet.* Uppträdde sista gången d. 14 nov. 1795, hvarefter hon med sin man lemnade Sverige. Hon lär ha aflidit i Paris 1804.

Fru **Maria Lovisa Hjortsberg.** *Aktris och Sångerska vid Operan* 177.—179..

Född i Stockholm 1745 (dotter af assessorn i kammar-revisionen *Salomon Schützer* och *Anna Lovisa Ruschenfelt*), död i Vesterås d. 13 febr. 1813. — Gift med stenhuggaren och appareilleuren vid kongl. slottet i Stockholm *Lars Hjortsberg* (född 1735, död i Norrköping d. 8 apr. 1806).

— **Pihlgren.** *Dubblerande Aktör och Sångare vid Operan* 177. —179.. Chorsångare.

Mamsell **Maria Sofia Pihlström,** sedan Fru **Ebbe.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 177.—1782. Chorsångerska.

Född 1756, död d. 18 dec. 1785. — Gift 1780 med tenorsångaren i Operans chör *Johan Peter Ebbe.*

Mamsell — **Stenia.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 177.—1779. Chorsångerska.

Mamsell — **Gemell.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 177 . — 1779. Chorsångerska.

Anstäld vid chören redan 1778.

Mamsell **Sofia Francisca Stading.** *Första Aktris och Sångerska vid Operan* 1779 — 1806.

Född i Berlin 1768 (1). Kom vid 10 års ålder (uppgifves det) till Stockholm, antogs som elev vid Operan, och debuterade der såsom *Myris* i feeri-komedien "Arsène". Då nuvarande operahuset 1782 invigdes med "Cora och Alonzo", spelte hon *Coras* roll, och i denna, liksom i alla andra roller hon utförde (t. ex. *Iphigenies* uti "Iphigenie i Auliden", *Andromaques* i Grétry's opera med detta namn, *Antigones* i "Œdip", m. fl.), väckte hon den största hänförelse genom det ljufva och blygsamma behag, den enkelhet och flärdlöshet, som utmärkte hennes sång och spel. Hon nämndes till första hofsångerska och blef ledamot af musikaliska akademien. Vid Operans indragning 1806 erhöll hon afsked med pension och lemnade Sverige. Dog i Dresden 1837.

Fru Carolina Fredrika Müller. *Första Aktris och Sångerska vid Operan* 1780 — 1806.

Född *Halle*, d. 5 febr. 1755. Var anstäld som sångerska vid kongl theatern i Köpenhamn, med hvars sekreterare *T. C. Walther* hon blef gift 1773, men från hvilken hon snart skildes. Då år 1780 en af den tidens berömdaste violin-virtuoser *C. F. Müller* under sina konstresor anlände till Köpenhamn, och en kärleksförbindelse knöts mellan honom och den utmärkta sångerskan, af hvilken anledning theaterdirektionen, som fruktade att derigenom förlora operans prima donna, utverkade hans förvisning från staden, rymde hon, natten mellan den 28 och 29 april nämnda år, med sin trolofvade öfver till Sverige, der de sammanvigdes i Göteborg och sedan begåfvo sig till Stockholm, hvarest begge (i juni månad) anstaldes vid kongl. Theatern, hon såsom första sångerska och han såsom koncertmästare. Fru Müller gjorde sitt inträde på svenska scenen d. 26 febr. 1781 med titelrollen i Glucks opera "Alceste" och vann det högsta bifall. I början af 1782 afveko hon och hennes man hemligen ur riket, i anseende till ekonomiskt obestånd, och tillbragte ett år med att gifva konserter i främmande länder, bland andra England. På Gustaf III:s befallning upprättades af svenske ministern i London, friherre G. Nolcken, d. 15 jan. 1783 nytt kontrakt med de båda konstnärerna,

hvarigenom de åter anstäldes vid Kongl. Operan och fingo försäkran "om full tillgift för det framfarna, så att de befriades från allt åtal som för deras senaste afresa från Stockholm kunde göras". I påföljande mars månad återvände de till Sverige. — Fru Müllers yppersta roller, jemte *Alceste,* voro *Armide* i operan af detta namn, samt *Christina Gyllenstjerna* i "Gustaf Wasa". "Hennes röst (en mezzosopran) var ingenting utomordentligt — yttrar en antecknare — och skorrningen i hennes organ stötte vid första åhörandet. Dessa brister glömdes likväl snart, genom fullkomligheten i hennes föredrag, genom det intagande i hennes spel, den sanning, känsla, uttryck och energi hon visste att lägga i allt hvad hon både sade och gjorde". — Hon blef utnämnd till hofsångerska, och invaldes till ledamot af musikaliska akademien. Vid Operans indragning erhöll hon afsked med pension. Hennes sista uppträdande på scenen egde rum d. 5 och 9 nov. 1810, då "Gustaf Wasa" gafs såsom galaspektakel i anledning af kronprinsen Carl Johans hyllning. Hon var sedermera lärarinna i aktion för theaterns elever från den 1 april 1812 till den 1 april 1815. Dog på Djurgården d. 17 nov. 1826.

Fru — **Bartels.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 1780 — 1781. **Chorsångerska.**

Lefde ännu 1832, då hon var en bland de inbjudna vid festen i anledning af 50:e året från operahusets invigning.

Fredrik Schultz. *Dubblerande Aktör och Sångare vid Operan* 1781 — 1783. **Chorsångare.**

Född 1735. Kantor i slottskyrkan och pedell vid hofkonsistoriet. Han hade en väldig basstämma, men hvilken synes sent nog hafva erhållit någon odling, emedan mot honom, såsom kantor, klagomål anfördes (1767) hos konsistoriet, "att han genom sin okunnighet i sången väckt någon förargelse i kyrkan", hvarföre konsistoriet befalde honom att "under en månads tid afhålla sig från sången och låta en annan besörja den, till dess han emellertid derutinnan sig bättre öfvat". Redan från Operans första öppnande var han anstäld vid chören. Död d. 19 dec. 1804. — Gift med *Christina Rybeck.*

Abraham Isaaksson De Broen. *Förste Aktör vid Operan och Dramatiska Theatern* 1781 — 1804.

Född 1758. Debuterade såsom *Coridon* i operan "Roland". "Han var utan tvifvel Sveriges förste dramatiske konstnär på sin tid.

fullkomlig *pere noble* och ypperlig i karakterroller, förtjuste han alla som sågo och hörde honom från scenen. Sjelfve Monvel fann honom beundransvärd. Aldrig har *Norrbys* roll i "Gustaf Wasa" blifvit gifven med så adel värdighet och känsla, oaktadt De Broen hade nästan ingen sångröst. Såsom *Simon Grundel* i "Helmfelt", *Axel Oxenstjerna* i "Drottning Christina", öfverste *Wildenheim* i "Den okände sonen" och *Johan* i "Gustaf Adolf och Ebba Brahe" pressade han tårar af rörelse och beundran ur åskådarnes ögon. Han var alltid sann, ofta sublim. Dessutom var han en ganska god komisk aktör". Genom förlust af minnet blef han tidigt oanvändbar som skådespelare. Dog i Linköping d. 4 apr. 1804. — Gift med *Maria Elisabeth Grundt* (född d. 28 apr. 1756, död d. 1 maj 1809).

Mamsell **Ulrika Smedberg.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 1781 — 1783. **Chorsångerska.**

Gift 1786 med *C. G. Grönström* (se s. 433).

Mamsell **Johanna (?) Ekenberg.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 1781 — 1783. Chorsångerska.

Mamsell Sofia Ulrika Liljegren. *Aktris och Sångerska vid Operan* 1782 — 1788.

Född 1765. Anstäld vid choren 1781. Utnämndes till hofsångerska. Gift 1788 med hofkapellmästaren *F. A. Uttini.* Dog d. 6 dec. 1795.

Fru Mariane Sophie Karsten. *Första Aktris och Sångerska vid Operan* 1 dec 1782 — 1803.

Född i Polen d. 9 juli 1753, hennes tillnamn var *Stebnowska* (så skrifves det i nedannämnda kontrakt, icke *Stempkoska*, såsom det är angifvet på notifikationskortet om hennes död). Genom kontrakt af d. 25 febr. 1790 antogs hon "att ytterligare och för sin öfriga lifstid till premiere-actrice vid Kongl. Maj:ts Musikaliska Akademi." Hon var en utmärkt harpspelerska. Gift med *C. C. Karsten* (s. 434). Dog på Canton vid Drottningholm i sitt 95:e år d. 16 febr. 1848.

Petter Lindblom. *Dubblerande Aktör och Sångare vid Operan* 1783 — 179 . Chorsångare.

Han dog på Dramatiska Theatern under tjenstgöring i choren vid en representation af "Mohrerne i Spanien" 1809. — Gift 1. med *Anna Katarina Högberg* (född 1743, död d. 12 dec. 1798). 2. med *Christina Hansson* (född 1765, död d. 1 maj 1806).

Mamsell Lovisa Kettner. *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 1783 — 1784. **Chorsångerska.**
Gift 1787 med juveleraregesällen *Samuel Kennert.*

Erik Folling. *Aktör vid Operan* 1785 — 1805.
Född 1760. Elev 1783. Död d. 28 aug. 1805.

Johan Samuel Lalin. *Aktör och Sångare vid Operan* 1785 — 1795.
Född d. 12 aug. 1769 (son af sångmästaren *Lalin*, se s. 423). Han var begåfvad med synnerliga anlag för musiken, hvarföre musikaliska akademien beslöt (1779) att genom ett årligt anslag i fem års tid bekosta hans undervisning på klavér, violin m. m., "för att göra honom, om icke till en skicklig komponist, dock till en hábil musikus", hvaremot han skulle vara "skyldig att sjunga vid alla de koncerter akademien i sitt namn uppförde". Elev vid Kongl. Theatern 1782, och utmärkte sig först såsom *Sveriges skyddsängel* i "Gustaf Wasa". Blef utnämnd till hofsångare. Ingick i militärisk tjenst 1788 och bevistade detta och följande årens fälttåg, hvarunder han slutligen hade befattning som adjutant; derefter inträdde han åter vid theatern. Hans vacklande helsa (han led af lungsigtighet) gjorde honom dock mindre tjenstbar. Sista gången han uppträdde var såsom *Boleslas* i operan "Lodoiska". "Oaktadt han var mycket sjuk — berättar en antecknare — återgaf han rollen med en sådan styrka, att ingen kunde ana hans tillstånd; men när han störtade ut ifrån scenen vid slutet af pjesen, föll han afdånad ibland lågorna af det ramlade slottet" (d. 23 nov. 1795), och dog efter tre månaders sjukdom, d. 23 febr. 1796.

J. Branting G:son. *Aktör vid Operan* 1785 — 1787.
Elev 1783.

Carl Fredrik Fernstedt. *Aktör vid Operan* 1787 — 1806.
Född 1761. Elev 1783. Död d. 16 apr. 1806. — Gift med *Charlotta Sofia Nordin* (född d. 20 dec. 1770, död d. 29 apr. 1794).

Petter Svartling. *Aktör och Sångare vid Operan* 1787 — 1796.
Född d. 31 maj 1760. Elev d. 18 febr. 1785 "på två år". Död d. 4 febr. 1796.

Magnus Bonn. *Dubblerande Aktör och Sångare vid Operan* 1787 — 179.. Chorsångare.
Född 1759. Kantor och klockare vid Finska församlingen i Stockholm. Död d. 6 juli 1798.

Mamsell **Gertrud Elisabeth Forselius, sedan Fru Hæffner, derefter Fru Forselius, sist Fru Fahlgren.** *Aktris och Sångerska vid Operan och Dramatiska Theatern* 1788 — 1810(?).

Född d. 23 jan. 1771. Elev vid Operan 1783 Anstäld vid Nya Svenska Theatern 1786, och följande året vid Ristells theater. Hon var en förträfflig skådespelerska, särdeles i komedien. Bland hennes framställningar prises i synnerhet återgifvandet af den finska borgmästarinnan fru *Äppelmos'* roll i "Kusinerna eller Familjeqvalliret", såsom någonting utomordentligt och ett värdigt föremål för en Hogarths pensel. — Gift d. 7 okt. 1787 med sångmästaren *J. C. F. Hæffner*, från hvilken hon skildes 1807, hvarefter hon kallade sig fru Forselius; omgift följande året med skådespelaren *J. J. Fahlgren*. Dog d. 16 febr. 1850.

Mamsell **Gustafva Rebecca Forselius.** *Dubblerande Aktris och Sångerska vid Operan* 1787 — 179..

Den föregåendes yngre syster. Elev 1785. Anstäld vid Nya Svenska Theatern 1786 - 87

Lars Hjortsberg. *Förste Aktör vid Dramatiska Theatern och Operan* 1788 — 1 juli 1834 (frånvarande under speläret 1832 — 33).

Född i Stockholm d. 22 nov. 1772 (föräldrarne voro *Lars Hjortsberg* och *Maria Lovisa Schützer*, se sid 435) Elev vid Operan redan 1778 och fick då, sedan han med framgång utfört några smärre barnroller (bland andra *Joas* i "Athalie"), en liten lön såsom uppmuntran År 1783 sattes han i pension hos koncertmästaren Müller, af hvilkens fru, den utmärkta skådespelerskan och sångerskan, han erhöll en god handledning i scenens yrke. Anstäld vid kongl franska theatertruppen 1786, åtnjöt han af dennas styresman, den berömde Monvel, undervisning i deklamation och mimik Följande året blef han äfven anstäld vid Ristells theater Konung Gustaf III, särdeles interesserad af ynglingens intaglighet och qvickhet, antog honom i sin enskilda tjenst såsom s. k. *garçon bleu* (ett slags ofrälse page eller kammartjenare), anförtrodde honom uppsigten öfver biblioteket på Haga lustslott och begagnade honom till lektor, i hvilken senare egenskap Hjortsberg åtföljde konungen under 1790 års krig (han var närvarande i sjöslaget vid Svensksund), på resan till Aachen och Spaa 1791 samt vid riksdagen i Gefle 1792. — Hjortsberg var i de flesta afseenden den ypperste skådespelare Sverige egt Utom den egentliga tragedien, för hvilken han icke var rätt passande och

hvari han ej heller försökte sig mer än en gång (nemligen såsom *Omar* i Voltaire's "Mahomet"), fans ingen dramatisk konstart, i hvilken han ej firade de mest lysande triumfer. Bland hans mångfaldiga roller, i dramen, i "skådespelet", i den högre komedien, i farsen, — alla genomförda med oöfverträffligt mästerskap, — kan knappast någon framför de andra utmärkas, om ej må hända *Schewa* i "Juden", *Jean Calas* i dramen af samma namn, baron *Hartley* i "Eugenie", *de Germany* i "Tretio år af en spelares lefnad", kung *Fredrik II* i "De begge kammarpagerna", *Orgon* i "Tartuffe", *Winberg* i "Bildhuggaren", *Belaccueil* i "Fästningen i Boston", *Polycarpus* i "Kronfogdarne", *Kapten Puff*, skräddar *Nadel* i "Den förmente prinsen", invaliden *Briquet* i "Den nya garnisonen". — Han fick år 1811 hofsekreterares och vid afskedet från theatern hofintendents titel. Erhöll 1823 Svenska Akademiens stora medalj, "såsom bevis af dess aktning". Den 14 febr. 1835 hade han sin afskedsrecett, då han uppträdde i "Tartuffe" och "Nya garnisonen". Visade sig sista gången på scenen, i *Winbergs* roll, vid sin sonhustrus fru Fanny Hjortsbergs recett d. 27 dec. 1842. Dog d. 8 juli 1843 i Nyköping och är der begrafven. — Gift 1795 med *Sofia Katarina di Dosmo*, dotter af fodermarsken vid kongl. stallet Giovanni Battista di Dosmo (från Capo d'Istria), och hade i sitt äktenskap med henne 17 barn.

Mamsell **Inga Elisabeth Åberg.** *Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1788 — 1810 och 1817 — 1818. Debuterade d. 31 maj 1787 såsom *Yngve* i operan "Frigga", derefter såsom *Sangaride* i "Atys" och *Euridice* i "Orpheus". Bland hennes bästa roller var *Angelique's* i operan "Roland". Hon hade särdeles lyckliga gåfvor både som sångerska och skådespelerska, hvarjemte hon var utmärkt genom en ovanlig fägring. Men detta senare företräde blef ett hinder för hennes konstnärsutveckling och förledde henne att under sjelfva sin blomstringsperiod afgå från scenen. Då hon der åter uppträdde (d. 27 dec. 1817 i Grétry's operett "Den talande taflan") voro de egenskaper, hvarmed hon förut intagit, till en god del förlorade, och hon blef ej länge bibehållen i theaterns tjenst. Dog i Stockholm d. 19 juli 1837.

Mamsell **Maria Christina Franck,** sedan Fru **Ruckman.** *Första Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1788 — 1 juli 1818. Född d. 2 febr. 1769 ("enligt egen utsago"; efter en annan uppgift 1771). Elev 1784. En skådespelerska af högre ordning, "med djup

kansla och mycken kraft i sitt spel, samt ett lyckligt herravälde öfver sin mimik, dock ej utan en riktning åt det öfverspända maneret". Hon var förträfflig som *Thilda* i "Oden", abbedissan *Celestine* i "Korsfararne", uti titelrollerna i "Virginia" och "Johanna af Montfaucon", men synnerligast som fru *Dorsan* i "Den svartsjuka hustrun". Lärarinna i deklamation för theaterns elever i juli 1819 — i juli 1828. — Gift 1808 med gravören *Johan Gustaf Ruckman*. Död i Stockholm d. 17 apr. 1847.

Mamsell **Margareta Sofia Lagerqvist.** *Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1788 — 1799.

Född 1771. Elev 1782. — Gift (1799?) med skådespelaren *J. E. Brooman*. Död i Norrköping d. 6 juni 1800.

Carl Fredrik Frost. *Dubblerande Aktör vid Operan* 1788 — 179 .

Carl Johan Savenius. *Aktör och Sångare vid Operan* 1788 — 1806.

Född 1769. Anställd vid Operans chör (enligt uppgift) redan 1779. God bassångare, men kall och stel som aktör. Kantor i Jakobs församling. Dog d. 25 mars 1809.

Johan Samuel Ahlgren. *Förste Aktör vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1 apr. 1815.

Född i Stockholm d. 10 dec. 1764. Var först anstäld vid Ristells theater, der han debuterade såsom *Silfverankar* i "Det oskyldiga bedrageriet" d. 18 dec. 1787. Han kallades då "notarie" och tjenstgjorde i Öfverståthållare-embetets kansli, sedermera förekommer han med benämning "vice auditor". Erhöll titel af hofqvartermästare d. 9 dec. 1792. "Han hade ett aktningsbjudande utseende och god hållning, ett tydligt, rent och välljudande uttal, men ej sällan falsk deklamation. Han spelade vanligtvis skrymtare, bedragare och förrädare." Dog vid Djurgårdsbrunn d. 12 aug. 1816. — Gift d. 20 juni 1793 med *Carolina Albertina Griberg* (född d. 14 maj 1772, död d. 25 apr. 1824).

Didrik Gabriel Björn. *Förste Aktör vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1 apr. 1792.

Född d. 10 aug. 1757. Uppträdde först på Nya Svenska Theatern, der han debuterade som *Almavira* i komedien "Barberaren i Sevilla" d. 7 juli 1785 och sedan fortfor att spela intill 1794. På Dramatiska Theatern debuterade han d. 8 maj 1788 såsom *Sprattenfelt* i "Visittimman". Var syssloman vid sistnämnda theater 1790 — 91.

Gymnasii-boktryckare i Linköping 1794. Slutligen bosatt i Södermanland, der han dog på Vaxhälla i Stigtomta socken d. 17 mars 1810. — Gift 1. med *Christina Maria Lindbom* (född 1754, död i Linköping d. 4 apr. 1803); 2. med *Anna Charlotta Göthberg* (född 1781, död i Stockholm d. 14 juli 1838).

Carl Gabriel Schylander. *Förste Aktör vid Dramatiska Theatern* 1788—1811.

Född d. 1 jan. 1750 ("enligt egen uppgift", men 1748 enligt dödsannonsen och kyrkoboken). Gränsetullinspektor i Sankt Michel i Finland, der han kom på någon balans, som ådrog honom en process. Under det han för dennas bevakande vistades i Stockholm, lärer han någon gång offentligen uppträdt på theatern (förmodligen den Stenborgska) och gjort uppseende med sitt spel, hvilket väckte Gustaf III:s uppmärksamhet. Öfvertalad af konungen att egna sig åt skådespelaryrket, ingick han 1787 vid Ristells theater, erhöll genom kongl. resolution d. 3 dec. s. å. ledighet från sin tullsyssla, med lönens bibehållande, och blef följande året anstäld vid kongl. scenen. Han var ypperlig i sådana roller som t. ex. *Guntram* i "Johanna af Montfaucon", *Etterbom* i "Brodertvisten", m. fl.; men i synnerhet blef han ryktbar för sitt återgifvande af käringroller, såsom *fru Slammerström* i "Bildhuggaren", *Mor Bobi* i "Colin och Babet" samt "Bobis bröllopp", *friherrinnan Torrved* i "Fjäsken", *hofrådinnan af Gyllenhalm* i komedien med samma namn, *Kommersrådinnan* i "Kapten Puff", *fru Etternäbb* i "Kusinerna eller Familjesqvallret", *fru Gunilda* i "Skeppar Rolf", *jungfru Barbro* i "Den spökande trumman", *Gloriosa* i "Svart på hvitt eller Fruntimmerna på öfverblefna kartan", m. fl. Han spelte sådana roller, enligt samtida vittnesbörd, "med en naturlighet i röst, gång, skick och åtbörder, som svårligen öfverträffas". — Var sysslomän och "ekonom" vid Dramatiska Theatern och utmärkte sig som särdeles skicklig bokförare. Erhöll titel af öfverinspektor. Dog d. 18 nov. 1811. — Gift med skådespelerskan *Ebba Jeannette Morman* (se s. 447).

C. G. Brandström. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1788—179..

Jean Magnus Maurde. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1788—1 apr. 1812.

Född 1762, död d. 13 apr. 1829. Han fick, sedan han lemnat theatern, titel af hofkamererare. — Gift med *Anna Christina Gezelius* (född 1768, död d. 2 febr. 1848).

Mamsell **Jeannette Fredrique Löven.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1808(?).

Född i dec. 1762; hette rätteligen *Löf* (dotter af kongl. löparen, sedan taffeltäckaren *Johan Gottfrid Löf* och *Katarina Charlotta Stålhammar*). Hon var utmärkt så väl för sin välljudande talorgan som för sitt sköna, grekiskt formade ansigte och en högst välbildad gestalt, genom hvilka företräden, jemte mycken naturlig värme i sitt spel, hon oemotståndligt hänförde åskådaren. Hon lärer haft mycken likhet med den för sin utomordentliga skönhet berömda franska skådespelerskan Georges-Weimer. Debuterade i *Siri Brahes* roll d. 6 maj 1788. Bland hennes öfriga roller omtalas företrädesvis *Semiramis* i Voltaire's tragedi af detta namn, för det majestät hvarmed den utfördes, äfvensom titelrollerna i "Athalie" och "Drottning Christina", *Amalia* i "Verldsförakt och ånger", samt *fru Forvall* i "Den förtroliga aftonmåltiden". Hon berättas hafva varit så okunnig, att hon icke kunde läsa skrifvet, utan måste lära sina roller genom andras förelasning. Dog på Sörby säteri i Södermanland d. 17 juli 1813.

Mamsell **Louise Götz,** sedan **Fru St. Remy,** sist **Fru Götz.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 1805(?).

Dotter af perukmakaren vid Operan *Louis Götz*. Hon var i synnerhet förträfflig uti subrettroller — Gift 1789 med kongl kammarlakejen, sedermera hofqvartermästaren *Gabriel St. Remy*, från hvilken hon blef skild hvarefter hon kallade sig fru Götz. Sages hafva ingått nytt äktenskap med en skådespelare vid Desguillons' franska theatertrupp och med honom lemnat Sverige.

Mamsell **Christina Charlotta Neuman.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1795.

Född d 28 nov. 1761 (dotter af provincialmedikus i Södermanland, stadsläkaren i Strengnäs *Johan Henrik Neuman* och *Maria Magdalena Salmon*). Hon började sin skådespelarbana vid Ristells theater. Var en af svenska scenens förnämligare medlemmar utmärkt synnerligen i sådana roller som *Christina* i Gyllenborgs "Birger Jarl" och *Ebba Sparre* i Kellgrens "Drottning Christina". Men äfven i komedien uppträdde hon med mycken framgång. Hon hade ett särdeles godt hufvud och mer än vanlig bildning, hvarföre Kellgren fann mycket nöje i hennes umgänge. Dog d 10 dec 1795 och är begrafven på Solna kyrkogård

Fru Anna Christina Löfborg. *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1806.

Född *Brandt*, 1764. Figurantska vid Operan 1780. Hon berömmes som god skådespelerska, förnämligast i *mère-noble*-roller, men jemväl i sådana som *borgmästarinnan Sliddersladder* i "Kapten Puff", *fru Slammerström* i "Tadelskolan", mamsell *Slippslopp* i "Kusinerna eller Familjesqvallret", och andra dylika. — Gift 1788 med kamereraren vid tullverket *Nils Löfborg* (född i Uddevalla d. 27 apr. 1752, död i Stockholm d. 18 juni 1835). Hon dog i Stockholm d. 4 mars 1834.

Johan Pihlberg. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1789 (?).

Mamsell — **Wibergsson.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1791 (?).

Chorsångerska vid Operan 1786.

Mamsell **Anna Brita Hollberg.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 — 1789 (?).

Chorsångerska vid Operan 1784 — 87. (Hon kallas äfven *Holmberg.*)

Mamsell — **Thomas.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788 — 179 . .

Förut anstäld vid Ristells theater; omtalas som en skicklig skådespelerska. Hon var af fransk härkomst, och lärer lemnat Sverige på 1790-talet.

Fru — **Sundmark.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1788.

Uppträdde först på Ristells theater. Säges hafva varit en god skådespelerska.

Kjell Christian Adolf Waltman. *Förste Aktör vid Dramatiska Theatern och Operan* 1788 — 1799.

Född d. 28 apr. 1758. Först anstäld vid Johan von Blancs trupp i Göteborg; uppträdde sedan på Eriksbergs-theatern, der han debuterade såsom *Kopparslagaren* i sångspelet med detta namn d. 23 okt. 1784; ingick derefter vid Nya Svenska Theatern och slutligen vid den Dramatiska. Han var en ypperlig skådespelare, särdeles i komedien, och hade en utomordentlig rörlighet i sitt ansigte, hvarigenom han kunde gifva en rik omvexling åt sina framställningar. "Han var än en listig förmyndare, än en snål krögare, som t. ex. *Tappman* i "Den unge filosofen", der han pratande drack ur för gästerna det vin de betalt. Uti "Indianerna i England" var han den ypperligaste *Sir Samuel Smith* man kan tänka sig, och såsom *Jenkinson* uti "Landt-

presten i Wakefield" den mest fulländade bof. I obetydligare roller, t. ex. såsom en af betjenterna i "Richard Lejonhjerta", fick han knappt visa sig förrän han blef emottagen så väl af publiken som af de medspelande med ett allmänt bifallande skratt". Han utmärkte sig äfven, liksom Schylander, i gamla fruntimmers roller, t. ex. fröken *Lejonqvists* i Gustaf III:s komedi "Den ena för den andra", hvilken roll var den första han utförde på Dramatiska Theatern, d. 14 juni 1788, och fru *Spions* i "Kusinerna eller Familjesqvallret", der hans uppträdande jemte Schylander, som spelade fru *Etternäbb*, berättas hafva frambragt scener af den utomordentligaste komiska effekt. — Han dog d. 7 maj 1799. — Gift med *Maria Elisabeth Uppman* (född 1768, död d. 5 aug. 1852).

Vincent Fredrichsson. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1789—1796.

Efter sin afgång från Dramatiska Theatern var han anstäld vid den Stenborgska. Säges slutligen hafva ingått i militärisk tjenst och stupat i finska kriget 1808.

Fru Anna Catharina Ljungström. *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1 jan. 1790 — 1 juli 1818.

Född 1764. Debuterade i början af juni 1788 såsom *Ebba Bjelke* uti Siri Brahe och Johan Gyllenstjerna. Död i Stockholm d. 29 sept. 1831.

Andreas Widerberg. *Förste Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1790 — 1810.

Född 1766 i Göteborg, der han ingick vid Blancs trupp. Då Gustaf III besökte staden 1788, väckte Widerberg hans uppmärksamhet och anmodades att inträda vid Kongl. Theatern. Han debuterade här som *Pompe* i "Oden" d. 16 mars 1790. "Var begafvad med en skön theatralisk figur, ett hufvud *à l'antique*, en god organ, välljudande utan sång. Hvad han sade, tycktes komma ur själens djup, hade alltid det sanna uttryck som karakter och situation fordrade, och hans spel erhöll härigenom en naturlighet, ett rörande behag, som ingen konst och ingen beräkning kunna gifva. Bland hans roller i dramen och sorgspelet omtalas företrädesvis *Helmfelt* och *Tancred* såsom mästerligt utförda. Han egde tillika en musikaliskt bildad röst och användes med fördel äfven uti lyriska roller, t. ex. i "Vattendragaren" (*Mikeli*), "Leheman", "Gubben i bergsbygden" och "Torparen". Blef ordningsman vid Dramatiska Theatern. Dog d. 25 apr. 1810.

— Gift 1786 med skådespelerskan vid Blancs theater *Anna Catharina Wideback* (född 1765, död d. 25 febr. 1824).

Jonas Wernström. *Aktör vid Operan och Dramatiska Theatern* 1790 — 1792 (?).

Mamsell **Euphrosyne Löven.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1791 — 1796 (?).

Född d. 9 mars 1772; hette rätteligen *Löf* (syster till *J. F. Löven*, se s. 444). Debuterade som *Märta Banér* i "Gustaf Adolfs ädelmod", d. 11 nov. 1790. Död d. 1 juli 1828.

Mamsell **Anna Lovisa Hjortsberg.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1 jan. 1791 —

Hon var den berömde Lars Hjortsbergs äldsta syster, utmärkt för sin fägring. Ballett-elev 1786. Debuterade som *Phenice* i "Rhadamist och Zenobie" d. 31 mars 1791, men stadnade endast en kort tid vid theatern. Blef gift med en rysk officer vid namn *Olivestam* och flyttade med honom till Ryssland, der de voro bosatta i Moskwa. Då vid stadens brand 1812 deras hus gick förloradt, tog hon sin tillflykt till en kyrka, der hon nödgades uppehålla sig i flera dagar utan tillräckligt skydd mot kölden, hvaraf följden blef en bruten helsa och slutligen blindhet. Hennes man stupade i kriget mot Napoleon. En son, äfven rysk militär, drog sedermera försorg om sin mor intill hennes död.

Fru **Ebba Jeannette Brolin,** sedan Fru **Morman,** sist Fru **Schylander.** *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1791 — 1802.

Född *Morman*, i nov. 1769. Gift 1788 med notarien vid generalassistance-kontoret, sedan fältrevisorn *Johan Peter Brolin*, från hvilken hon blef skild, hvarefter hon kallade sig fru Morman; vigdes på sin dödsbädd, d. 15 aug. 1802, vid skådespelaren *C. G. Schylander*. — Hon debuterade såsom *Zelmire* i "Den bedragne Bachan" d. 26 nov. 1791. "Spelte förträffligt behagsjuka, nedriga qvinnor, giftblanderskor, hus-tyranner m. fl. Man kan om henne yttra, att publiken älskade och afskydde henne. Slutligen ledsnade hon vid detta tvetydiga bifall, och fick då spela ett par roller af motsatt karakter, hvarigenom hon hade tillfälle att visa sin förmåga äfven inom detta fack". — Död d. 9 okt. 1802.

Louis Joseph Marie Deland. *Aktör och Sångare vid Operan och Dramatiska Theatern* 1791 — 1 febr. 1820 (frånvarande 1 apr. 1816 — 1 juli 1818).

Född i Stockholm d. 25 apr. 1772 (fadren *Louis Antoine Deland*,

från Luxemburg, kom till Sverige såsom emigrant och blef kammartjenare hos Gustaf III:s drottning). Han var en af de bästa komiska skådespelare svenska scenen egt. "Naturen hade danat honom till komiker, och han behöfde härtill intet bemödande. Hans blotta utseende egde någonting gladt och jovialiskt, samt en viss barnslig trefllighet, som aldrig öfvergaf honom, icke ens i hans äldre dagar". Han lyckades förnämligast i att spela tölpar och enfaldiga personer, såsom *Jabal* i "Juden", *Niklas* i "Tanddoktorn", m. fl. dylika. Ehuru han hade mindre vacker sångröst, användes han mycket äfven i lyriska roller, och skulle, såsom ett kontrakt af den 1 jan. 1800 lyder, "i opera-comiquen spela *en chef et en partage* Laurette's och Trial's (franska operasångares) *emplois*, äfvensom alla dertill hörande comique tenorer". Bland de sångpartier, i hvilka han hördes med mesta bifall, nämnas: slafhandlaren *Husca* i "Caravanen", *Räfklo* i "Målaren och modellerna", *Pierrot* i "Den talande taflan" och *Crispin* i "Den föregifna skatten". Men redan omkring 40:e året påkom honom en sådan minnesslöhet, att han derefter föga kunde användas som skådespelare. Död d. 15 apr. 1823. — Gift först med aktrisen *Ottiliana Carolina Kuhlman*, sedan med aktrisen *Maria Rebecca Rydberg*. (Se vidare *Balletten*.)

Magnus Hjortsberg. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1 jan. 1793 — 1800 (?).

Lars Hjortsbergs yngre bror. Elev vid Operan 1786. I kontraktet om hans antagande till aktör, hvilket skulle gälla intill och med år 1800, kallas han "sergeant". Han var anstäld vid flottan under 1809 års krig. Sedan den kanonslup, på hvilken han blifvit kommenderad till tjenstgöring, i en strid förlorat sin befälhafvare, öfvertog Hjortsberg befälet, men blef äfven dödsskjuten.

Fru — Dahlén. *Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1793 — 1797 (?).

Fru Ulrika Carolina Rutensköld. *Aktris vid Dramatiska Theatern* 1794 — 1796.

Född *Stenborg* (dotter af *N. G. Stenborg*, se s. 431). Gift med ryttmästaren vid lifdrabanterna, sedermera tullbesökaren i Stockholm *Gustaf Adolf Rutensköld*. Hon säges ha varit en god skådespelerska, men blef af sina kamrater utvoterad från Dramatiska Theatern.

Daniel Grönlund. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1 jan. 1795 — 1810.

Född i mars 1768, död d. 22 juli 1810.

Mamsell Teresa Vandoni. *Första Aktris och Sångerska vid Operan* 1795 — 1 juli 1800.

Införskrefs från Milano. Att döma af befintliga roll-listor, blef hon föga använd. Lärer blifvit gift med en köpman *Vocreson* från St. Barthelemy.

Carl Magnus Craelius. *Aktör och Sångare vid Operan* 1795 — 1806.

Född d. 4 apr. 1778. Han hade en utmärkt vacker sångröst, men användes, det oaktadt, icke synnerligen mycket, och torde således hafva varit mindre lämplig för scenen. Med understöd af theaterns medel företog han resor i Tyskland och Italien 1802 — 1809, för att förkofra sig i sångkonsten och tillika anskaffa tjenliga "subjekter" till den svenska opera-inrättningens upphjelpande (se s. 86, noten). I början af sin färd gaf han koncerter i Leipzig, Berlin, m. fl. städer, och vann redan då mycket beröm för sin sköna tenorstämma, sin "färdighet i löpningar" m. m. Vid hemresan från Italien i okt. 1809 lät han å nyo höra sig i Leipzig, och om detta uppträdande fälde en musikrecensent derstädes följande yttrande: "Jetzt sucht er nicht mehr durch Besiegung auffallender Schwierigkeiten und Wagstücke Verwunderung zu erregen, sondern durch Vollendung dessen was er leistet, und schönen Ausdruck, eines edlern Wohlgefallens sicher zu sein. Sein Vortrag der Arie, des Duetts etc. ist so rühmenswürdig, als wir ihn selten an vorzüglichen Sängern hier gehört haben; aber seinem Recitativ müssen wir doch noch den Vorzug geben. Bei aller Einfalt weiss er in dieses einen Character — und in jedes einzelne den rechten — zu legen, jeder guten Wendung des Dichters und des Componisten so vollkommen ihr Recht zu geben, auch jede Sylbe so bestimmt und deutlich, selbst in weiter Entfernung, vernehmen zu lassen, — wie wir diess alles kaum jemals an einem Sänger gehört zu haben uns erinnern. Dass er auch, ausser seiner Kunst, ein sehr gebildeter, anspruchsloser, gefälliger, durchaus achtungswürdiger Mann ist, möge ebenfalls nicht unerwähnt bleiben". — Efter sin återkomst till fäderneslandet erhöll han befattning som sångmästare (se s. 424). Senare fick han titel af hofsekreterare. Död d. 7 juni 1842. — Gift 1. med *Johanna Fredrika Fredrisen* (född d. 12 dec. 1779, död d. 23 aug. 1854); 2. med *Caterina Silvia Gertruda Calderari* (född i Rom d. 18 maj 1785, död i Stockholm d. 26 apr. 1860).

Johan Fredrik Bong. *Aktör vid Operan* 1795(?) — 1806.

Född 1765, död d. 24 mars 1817.

E. Johan Sundvall. *Aktör och Sångare vid Operan och Dramatiska Theatern* 1795(?) — 1810(?).
Hade titel af hofsångare. — Gift 1) d. 25 aug. 1795 med *Lovisa Fredrika Grim;* 2) 1806 med *Märtha Helena Friberg.*

Mamsell Ulrika Eleonora Säfström. *Första Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1796 — 1 juli 1806.
Född d. 9 okt. 1770 (dotter af bruksinspektoren *Johan Fredrik Säfström* och *Brita Christina Lindholm*). Först anställd vid Nya Svenska eller Komiska Theatern. På Dramatiska Theatern debuterade hon d. 17 nov. 1795 som fru *Strömmer* i "De okände eller Verldsförakt och ånger". Hon var förträfflig såsom älskarinna i dramen, och gjorde i synnerhet furore uti titelrollen i operetten "Nina eller Den af kärlek svagsinta". — "Nödgades lemna scenen i anseende till svår nerfsjuka och melankoli". Dog d. 9 juni 1857.

Johan David Wallerius. *Aktör och Sångare vid Operan* 1797 — 1804.
Tillika sekreterare och ombudsman vid Kongl. Theatrarne (se s. 419). — Han hade en reslig växt och ett ovanligt vackert ansigte med fina, regelbundna drag. Hans talorgan var välljudande, och hans klangfulla sångstämma egde sådant omfång, att han kunde utföra både tenor- och bas-partier. Dessa företräden jemte hans ljusa förstånd, grundliga bildning och poetiska sinne syntes lofva honom stor framgång på konstens bana, hvarföre theaterstyrelsen lät honom genast från början uppträda i betydande roller, såsom *Gustafs* och *Norrbys* i "Gustaf Wasa", *Hidraots* i "Armide", *Gelinas* i "Fiskaren", m. fl. "Men utgången svek allas väntan. En oöfvervinnelig blyghet vållade att det liksom svartnade för hans ögon, då han inträdde på scenen, och han blef stel och orörlig af fasa. För att småningom vänja honom vid åskådarnes anblick, erhöll han sedan smärre roller i lustspel, men detta gick ännu sämre, eller som han sjelf uttryckte sig: jag var ledsammast när jag skulle vara rolig". Ett skämt af en hög åskådarinna föranledde honom slutligen att lemna scenen. Hertiginnan af Södermanland Hedvig Elisabeth Charlotta hade nemligen liknat den unge skådespelaren vid en thekanna, i anledning af hans gemenligen begagnade "stora gest", bestående deri, att han satte den ena armen i sidan och styft utsträckte den andra på ett sätt, hvarigenom dessa extremiteter i förhållande till den stelt upprätade figuren fingo utseende af handtaget och pipen på en husgerådspersedel af ifrågavarande slag. Denna liknelse, som snart blef aktören

till ett allmänneligt vedernamn, bragte honom — enligt hans egen berättelse — fullkomligt ur koncepterna, och han vågade icke vidare uppträda.

Gabriel Åman. *Aktör vid Operan och Dramatiska Theatern* 1797 — 1 juli 1828 (frånvarande spelåret 1824 — 1825).

Född d. 1 aug. 1772. Elev d. 1 jan. 1794. Han användes i synnerhet att framställa gamla personer, såsom *Grundel* i "Helmfelt", *Primrose* i "Landtpresten i Wakefield", *John Smith* uti "Indianerna i England", *Presidenten* i "Doktor Petit", m. fl. Ehuru hans röst var mycket medelmåttig, blef han en tid, af brist på sångare, ganska flitigt anlitad äfven i lyriska roller, till och med så betydande som *Christiern* i "Gustaf Wasa". Han erhöll d. 14 juni 1821 titel af hofkamererare. Död i Stockholm d. 19 apr. 1834. — Gift med *Christina Carolina Hultén.*

Gustaf Fredrik Åbergsson. *Förste Aktör vid Dramatiska Theatern och Operan* 1799 — 1 juli 1820, 1 juli 1823 — 1 juli 1828.

Född i Stockholm d. 27 mars 1775 (hette egentligen *Åberg;* föräldrarne voro kongl. ekonomie-hofmästaren *Jonas Åberg* och *Fredrika Maria Svan*). Elev vid Operans chör 1786. Uppträdde första gången d. 24 jan. 1788 i lyriska dramen "Gustaf Adolf och Ebba Brahe", men utan framgång, hvarföre han öfvergick till Svenska Komiska Theatern, "der han — enligt en antecknares ord — i början var ganska klen skådespelare efter egen utsago, men högst usel efter andras". Debuterade sedan vid Dramatiska Theatern såsom *Yngve* i "Oden" d. 19 dec. 1798, och "der utvecklade han småningom en förmåga som dittills varit okänd. Han fick här älskareroller, uti hvilka han genom sin vackra figur, ledighet och nobla hållning särdeles utmärkte sig. När han sedermera för sin vacklande helsas skull reste utomlands, och i Paris fick tillfälle att se allt hvad dess theatrar hade fullkomligast, återsåg man honom på svenska scenen, efter hvarje resa, med mer och mer ökadt interesse, synnerligen såsom *Tartuffe,* såsom *Dorsan* i "Den svartsjuka hustrun", *Stålfelt* i "Verldsförakt och ånger", m. fl. Sällan kan man få se någon grannare *De la Gardie* än han var i "Drottning Christina", någon ståtligare prins i "Cendrillon", och präktigare kalif uti "Kalifen i Bagdad", då han uppträdde i sina lysande, från Paris hemförda kostymer". — Han befordrades d. 9 jan. 1801 till bokhållare vid dykeri-kompaniet, der han förut tjenstgjort som extra-ordinarie, och bibehöll denna

syssla ett års tid. Antogs till ordningsman vid Kongl. Theatern 1807. När han blef styresman för lyriska scenen 1812 erhöll han hofsekreterares, och vid nedläggandet af sin befattning som styresman för dramatiska scenen 1824 öfverdirektörs titel. (Westerstrand, som då var Kongl. Theaterns direktör, hade, i anseende till Åbergssons språkkunskap och litterära bildning i öfrigt, för honom föreslagit professors namn, heder och vardighet.) År 1820 inrättade han i Göteborg egen theater, hvilken han förestod till 1823. Under åren 1828—31 var han instruktör för K. Theaterns aktörs-elever. Dog vid Furusund d. 20 juli 1862. — Gift först med dansösen *Margareta Christina Hallongren*, sedan med skådespelerskan *Ottiliana Carolina Kuhlman*.

Jean Baptiste Edouard Louis Camille Du Puy. *Förste Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 mars—nov 1799, 1 okt. 1812—3 apr. 1822.

Född i byn Corselles nära Neufchâtel 1772 eller 1773 (icke, såsom annars uppgifves 1767 eller 1770). Han vistades från sitt fjerde till sitt trettonde år hos en onkel i Geneve, kom sedan till Paris, der han af Chabran erhöll undervisning på violin, och af den berömde Dussek på piano. Hans framsteg voro så snabba, att han redan vid 16 års ålder antogs till koncertmästare i Rheinsberg hos prins Henrik af Preussen, hvilken befattning han innehade i nära fyra år, hvarefter han i Berlin studerade harmonilärau under ledning af den lärde musikern Fasch. Företog sedan en resa genom Tyskland och en del af Polen, hvarunder han gaf koncerter och vann ryktbarhet såsom utmärkt virtuos på violin. Kom 1793 till Stockholm, der han gaf sin första koncert d. 16 juni. Anstäldes samma år som violinist och koncertmästare vid kongl. kapellet och sedermera, d. 1 mars 1799, tillika som sångare vid Operan, hvarest han debuterade i *Blinvals* roll uti sångspelet "Den unge arrestanten" d. 25 april. Enligt kontraktet om sistnämnda beställning, skulle han "uti opera comiquen och operetten spela alla de roller som kunde inbegripas eller lämpas under genren af *jeune premier*, så väl som alla dem som tillhörde Michu's, Philippe Gavaux' och Elleviou's genre i Paris" samt erhålla 600 rdr i årlig lön och dessutom 15 rdr för hvar särskild gång han uppträdde, afvensom 50 rdr för hvarje ny roll. Detta kontrakt uppgjordes på sexton år. Men redan i november 1799 måste han begifva sig ur riket. Han hade nemligen deltagit i en till fägnads

betygelse öfver Napoleons hemkomst från Afrika anstäld fest och dervid sjungit några visor i en frisinnad eller, som det då ansågs, revolutionär anda, hvarföre han erhöll befallning att lemna Sverige. Genom förnäm bemedling blef han visserligen benådad, men då han nästa gång (d. 7 nov.) uppträdde på scenen som *Adolf* i "Lilla matrosen" och vid det ställe, der motspelaren frågar: "Hvart tar ni vägen?" — gaf en särskild tonvigt åt sitt svar: "Jag tar ingen väg, jag blir qvar", hvarvid han af parterren bullersamt applåderades, förtörnade detta så konung Gustaf Adolf, som var närvarande, att Du Puy fick förnyad befallning att afresa. Han begaf sig då till Köpenhamn, der han vid kongl. theatern fick anställning som koncertmästare och sedan derjemte som skådespelare och sångare, hvilken sistnämnda befattning fortfor till d. 4 aug. 1808, då han derifrån entledigades af den orsak, att han emottagit tjenst som löjtnant vid danska lifjägare-corpsen, hvilken tjenst blifvit honom erbjuden i anledning af den utmärkelse, hvarmed han föregående året vid Engelsmännens anfall på Köpenhamn deltagit i stadens försvar. Koncertmästareplatsen fick han behålla, och förordnades derjemte till sångmästare. År 1809 blef han dock förvist från Danmark. Han reste nu till Paris, vistades derstädes till hösten 1810, då han återvände till Sverige, hvarest han först lärer uppehållit sig någon tid i Skåne. Om hösten 1812 anstäldes han å nyo vid Kongl. Operan, både såsom kapellmästare och skådespelare. År 1814 erhöll han professors titel. Hans sceniska framställningar, hvilka alla vittnade om utbildadt konstnärskap så väl i afseende på sång som spel, voro, utom de redan nämnda två rollerna, följande: *Adolf* i "De begge arrestanterna", *Lindorff* i "Den afbrutna koncerten", *Blondel* i "Richard Lejonhjerta", *Ingeson* i "En egendom till salu", *Rose* i "Ungdom och dårskap", *Frontin* i "Den nya egendomsherrn", *L'Orange* i "Felicie eller Den romaneska flickan", *Floreville* i "De gifta ungkarlarne", *Valsain* i "Min tante Aurore", *Valbell* i "Två ord", *Edmond* i "Värdshuset i Bagnières", *Figaro* i "Figaros bröllopp", samt titelrollerna i "Joconde", "Johan af Paris" och "Don Juan". Återgifvandet af den sistnämnda var i synnerhet mästerligt och väckte en utomordentlig hänförelse och beundran. "Hans sångmethod var helt och hållet fransk; hans röst en hög baryton; de högre och lägre tonerna, bildade medelst falsetten, satte honom i stånd att utföra både tenor- och bas-partier". — Du Puy's död inträffade d. 3 apr. 1822. — Gift 1804 i Köpenhamn med en jomfru *Müller* (hennes far var kopparstickare), hvilken

Forut anstald vid de Stenbor
berg och vid Munkbron. V

Lars Reinhold Dahlqvist.
1799 - - 1803.

Chorsangare vid Operan 1782
Komiska Theatern. Under sin
arrest för någon förseelse, afl

**Fru Ottiliana Carolina Dela
Åbergsson.** *Första Aktris
tern* 1 jan. 1800 — 1 juli 1
dec. 1822)

Född *Kuhlman*, d. 15 nov. 1771
hon *Ottiliana Carolina*, i dödsan
togs i theaterns sångskola 1791
rättade elevskolan, der hon kom
fru Desgrillons' ledning. År 178
Deland, hvilket äktenskap af eko
efter hon kallade sig fru Kuhlm
skådespelaren *G. F. Åbergsson*.
förnämsta talent i återgifvandet
och naivetet, hänförande genom et
minspel"; sedermera utförde hon
uppträdde slutligen såsom mère no
allmän beundran". Bland hennes
räknas *Emma* i "K...

1) d. 31 dec. 1811 med *Anna Christina Widerberg* (skådespelaren Andreas Widerbergs dotter, född d. 19 okt. 1793, död d. 28 juli 1813); 2) d. 24 mars 1818 med enkan *Margareta Katarina Beckman* (född i Wasa 1786).

Carl Fredrik Berg. *Aktör vid Dramatiska Theatern och Operan* 1 apr. 1800 — 1 juli 1834.

Född i Åbo d. 24 aug. 1779. En ypperlig komisk skådespelare, om än hans spel icke var alldeles fritt från öfverdrift. Särdeles utmärkte han sig i *Crispin*-roller (t. ex. i "Musikvurmen", "Crispin Medicus" och "Den föregifna skatten"), såsom *Tullbesökaren* uti "Indianerna i England", *Blundström* i "De löjliga mötena", m. fl. Han utförde äfven med framgång mera betydande sångpartier, som t. ex. *Papagenos* i "Trollflöjten". Erhöll titel af hofsekreterare. Död i Stockholm d. 20 jan. 1841. — Gift med *M. S. Fogelgren.*

Carl Gustaf Lindström. *Förste Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1800 — 1 juli 1844.

Född d. 6 sept. 1779. Elev 1793. Hade en utmärkt vacker tenor af ovanligt omfång; han begagnade bröströst, utan ansträngning, ända till ettstruket *h*. Derjemte var han begåfvad med ett fördelaktigt utseende. Hans bäst lyckade roller voro *Gustafs* och sedan *Christierns* i "Gustaf Wasa", *Sargines*' (den yngre) i Paers opera af detta namn, och *Jakobs* i "Den Schweiziska familjen". Utnämndes till hofsångare, och erhöll d. 7 maj 1822 hofkamererares titel. Uppträdde sista gången, i *Ferdinand Cortez*' parti, vid konung Carl XIV Johans regerings-jubileum 1843. Död i Stockholm d. 29 okt. 1855. — Gift d. 18 mars 1812 med *C. E. Frösslind* (se s. 464).

Axel Fredrik Cederholm. *Aktör vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1800 — 1 juli 1820.

Född i Stockholm d. 29 sept. 1780 (son af kocken *Carl Fredrik Cederholm* och *Maria Katarina Wahlström*). Elev 1793. En af naturen rikt utrustad skådespelare, med skön, realig gestalt och manlig, välljudande stämma. Han gjorde i synnerhet lycka såsom *Leon* i "Slottet Montenero" (hvilken roll han spelte så mästerligt, "att man derföre gerna ursäktade hans svaghet som sångare"), *Seid* i "Mahomet", *Yngve* i "Oden", *Carl Gustaf* i "Drottning Christina", *Frauval* i "Klosteroffren", och hufvudpersonen uti "Czar Peter skeppstimmerman i Holland". Ansträngdt arbete i theaterns tjenst, jemte ett högst besynnerligt och retligt lynne, verkade tidig förslappning af hans kropps-

och själsförmögenheter, till följd hvaraf han nödgades redan vid 40 års ålder lemna scenen. Han hade lyckliga anlag för målarekonsten och vann i sin ungdom flera pris uti akademien för de fria konsterna. Dog i Stockholm d. 9 dec 1828.

Johan Fredrik Wikström. *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1800 — 1 juli 1823.

Född i Stockholm d 3 apr. 1779. Under det han var lärjunge i Maria skola blef han för sin ovanligt klangfulla, starka och rena sångröst bemärkt af dåvarande organisten i Maria kyrka Olof Åhlström, som bemedlade hans antagande till elev vid musikaliska akademien 1794. Samma år intogs han i Operans sångskola. Som hans röst under målbrottstiden tagit skada, blef han mindre användbar att på scenen uppträda såsom sångare; men emedan han förvärfvat sig goda insigter i musikens theori, antogs han (i mars 1806) till lärare vid theaterns elevskola, med hvilken befattning han fortfor till slutet af 1810. År 1807 blef han chormästare (se s. 425) Dog i Stockholm d. 19 maj 1865 — Gift med skådespelerskan *M C Erikson* (se s. 463)

Mamsell Marie Jeannette Wässelius. *Första Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr 1800 — 1 aug. 1820.

Född d 23 aug 1784 Elev 1793. Hon hade en särdeles skön och klangfull stämma och var på sin tid theaterns mest firade sångerska. Tillika egde hon en utmärkt förmåga som skådespelerska. Hennes lyckligaste roller voro *Armide*, *Laura* i "Slottet Montenero", *Sophie* i "Sargines", *Constance* i "Vattendragaren", *Antigone* i "Œdip uti Athen", samt titelrollen i "Romeo och Juliette". Hon utnämndes till hofsångerska 1815. Död d 3 dec 1853.

Mamsell Ulrika Wennerholm. *Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1800 — 1806.

Född d. 21 sept 1769. Elev i början af 1790-talet. Hon utmärkte sig tidigt i barnroller uti operor, t ex som *Kärleken* i "Orpheus och Euridice". Genom oförsigtig behandling blef dock hennes vackra sångröst förderfvad, hvarföre hon (år 1800) anställdes vid den dramatiska afdelningen "Hon hade mycken lifligbet och känsla, jemte vacker talorgan och fullkomligt sann deklamation Naivetet, gratie och naturlighet röjde sig hos henne i allt, tillika med ett klart förstånd och en skarp fattningsgåfva". Ibland hennes bästa roller voro

Emma i "Korsfararne" och *Mathilda* i dramen med denna titel. Den förhoppningsfulla skådespelerskan dog, till allmän saknad, redan i sitt 23:e år, d. 14 jan. 1806.

Mamsell **Anna Sofia Frodelius.** *Första Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1800—1822.

Född d. 15 maj 1779. Elev 1793. En förträfflig komisk skådespelerska, särdeles i framställningen af äldre fruntimmer, vare sig att karaktererna fordrade ett fint spel, eller ock en bastant färgläggning (såsom t. ex. *fru Slammerström* i "Bildhuggaren", *fru Griponia* i "Brodertvisten" och *Vivika* i "General Eldhjelm"). Hon användes äfven i sångspelet, och på detta område framhålles i synnerhet hennes återgifvande af titelrollen i "Min tante Aurore" samt *Veneranda* i "Slottet Montenero". Död d. 21 nov. 1822.

Mamsell **Hedvig Charlotta Lagerqvist.** *Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1800—1807.

Född d. 19 juli 1783. Elev 1793. — Gift med brukspatronen *Johan Henrik Wegelin.* Död i Stockholm d. 14 maj 1849.

Mamsell **Ulrika Clewberg, sedan Fru Hillegren.** *Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1801 — 1 juli 1820.

Född 1774. Debuterade som *Cybele* uti operan "Atis" i febr. och mars 1801. Hon berömmes såsom en god förmåga, och en samtida yttrade om hennes uppträdande som *Diana* uti "Iphigenie i Auliden" (1813), att "hennes figur och sång tycktes göra gudarne den eviga ungdomen stridig". — Gift 1819 med skräddarmästaren *J. Hillegren.* Död d. 24 juli 1843.

Mamsell **Christina Lovisa Broman.** *Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 juli 1801—1 juli 1815.

Född 1778, död d. 12 mars 1833.

Carl Wildner. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1 okt. 1801—1804 (?).

Född i Norrköping d. sept. 1774, och hette ursprungligen *Engeström* (fadren var rådman i nämnda stad). Han blef student, aflade examen för inträde i embetsverken och lärer någon tid varit e. o. tjensteman i Stockholm, men ingick snart i Lewenhagens kringresande theatertrupp, hvarvid han antog namnet *Wildner.* År 1810 inträdde han vid Djurgårds-theatern, och under åren 1815 — 34 var han denna theaters styresman. Dog i Stockholm d. 6 okt. 1844. — Gift först

med skådespelerskan *Eva Regina Leem* (död 1811); sedermera d. 26 juli 1812 med *Debora Aurora De Broen* (född d. 12 okt. 1796, död d. 15 dec. 1862).

Carl August Stieler. *Aktör och Sångare vid Operan* 1 okt. 1802 — 31 dec. 1815.

Född d. 18 juli 1780 i Beyerfeld uti Erzgebirge, der fadren var landtbrukare. Lärjunge 1792 — 99 i Thomasskolan uti Leipzig, hvarifrån han afgick med det vitsord, att han icke allenast visat prof af berömlig och inför mästare godkänd underbyggnad i musik, utan äfven dermed förenat god kännedom af de klassiska studierna. Blef student vid universitetet i Leipzig d. 27 apr. 1802 och ämnade egna sig åt den theologiska banan. Någon tid förut hade en Svensk, sedermera hofmarskalken, friherre Nils von Höpken under sin resa i Tyskland fått höra den unge Stielers ovanligt djupa, fylliga basröst, och beredde honom tillfälle att blifva hörd utaf hertigen af Östergötland prins Fredrik Adolf, som intagen af hans utomordentliga stämma uppmanade honom att taga anställning vid Operan i Stockholm. Stieler tvekade dock i sitt beslut, helst ett dylikt anbud blifvit honom gjordt från Amsterdam. Men då direktören vid nämnda opera, friherre Edelcrantz, under sin resa genom Leipzig 1802 stälde till honom samma uppmaning, antog han slutligen kallelsen. Han saknade dock anlag för skådespelaryrket och kunde derföre föga användas på scenen; den enda roll, han utförde med synnerligare bifall, lärer varit *Sarastros*, hvilken ock var särdeles lämplig så väl för hans stämma som för hans personlighet, hvilken utmärkte sig genom mycken värdighet. På samma gång han antogs som skådespelare blef han förordnad till s. k. informationsmästare i sång, och erhöll efter någon tid tjenst såsom sångmästare (se s. 424). Kantor vid Jakobs församlings kyrka och kyrkoskola d. 2 sept. 1809, lärare i elementar-, choral- och chorsång vid musikaliska akademiens undervisningsverk d. 27 juli 1814, samt lärare i akademiens högre sångklass d. 19 jan. 1816. Dog d. 15 apr. 1822.

Jan Erik Brooman. *Aktör och Sångare vid Dramatiska Theatern och Operan* 1804 — 1823.

Född 1772. Elev vid Operan 1788, men öfvergick snart till theatern i Götheborg, der han blef "förste komisk aktör". Under sin anställning vid denna skådeplats uppträdde han åren 1796 och 1797 åtskilliga gånger, såsom gäst, på Stenborgska theatern, der han slut-

ligen ingick 1798. Efter denna theaters upplösning följande året spelade han i landsorten intill 1804, då han antogs vid Kongl. Dramatiska Theatern. Emedan han hade en rätt god röst, anstäldes han sedermera äfven som sångare vid Operan. Såsom skådespelare sökte han imitera Lars Hjortsberg, "egde stark organ, uttrycksfull diktion och i sitt spel ofta mycken värma". Han var oöfverträfflig i vissa karakterer, t. ex. kapten *Sabord* i "Lilla matrosen", och ganska lycklig i andra, såsom *Baronen af Monte Fiascone* i "Cendrillon", invalid-sergeanten *Belaccueil* uti "Fästningen i Boston", m. fl. Han blef dock tidigt minnesslö, och råkade ofta ut för tvetydiga misssägningar i sina roller. — Erhöll titel af hofkamererare. Dog d. 19 nov. 1823. — Gift med *M. S. Lagerqvist* (se s. 442).

— **Sebastiani.** *Sångare vid Operan* 1805—1809.

Införskrifven från Italien (kastrat). Ehuru aflönad under fyra års tid, lärer han ingen gång fått uppträda (se s. 86, noten). Han qvarstadnade i Sverige till 1814, och lät på senare tiden höra sig vid några tillfällen uti italienska operor, som gåfvos på Kongl. Theatern af resande sångare. En recensent yttrar om honom: "Med en hes stämma i de gröfre tonerna, släpar han sig till de finare genom en jamning, som man måste hafva ett modernt italienskt öra för att icke finna högst obehaglig".

Fru **Giulia Ronchetti Angelucci.** *Sångerska vid Operan* 1808 —1810.

Införskrefs från Bologna, der hon var ledamot af *Academia Filarmonica.* Lät höra sig första gången i Stockholm vid en koncert af hofkapellet på riddarhussalen d. 4 jan. 1808. På Kongl. Theatern uppträdde hon endast en gång, nemligen i Paers opera "Griselda", d. 28 febr. 1810, hvarvid hon lärer alldeles misslyckats som skådespelerska. Såsom sångerska hade hon deremot, enligt en granskares omdöme, icke obetydlig förtjenst. "Hennes röst var visserligen hvarken särdeles stor eller fyllig; den hade någonting skarpt, och sjelfva naturen tycktes ej egentligen hafva ämnat den till ömhetens och de ljufvaste känslors uttryck. Men hon hade genom eget bemödande ersatt nästan allt hvad naturen syntes hafva nekat; hon egde denna röst helt och hållet i sitt våld: hon var mästarinna att göra med den allt hvad hon ville och att med förvånande lätthet utföra saker, som skulle vara svårigheter för virtuosen på ett instrument. Hennes sätt att observera piano, forte, crescendo, diminuendo, och att öfvergå från en nuance

till en annan, utvisade prof på en stor talent. Men passager, ruladder, broderier och prydnader förekommo i hennes sång ymnigare än en rätt god smak medgifver. Det hände stundom, att både rythm och melodi borttappades i grannlåter".

Johan Jakob Fahlgren. *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1806(?) — 1 juli 1844. (Frånvarande 1 apr. 1812 — 1 okt. 1816 och spelåret 1830 — 31.)

Född d. 22 dec. 1786 i Upsala, der fadren var handlande. Elev 1802. Under åren 1812 — 1816 spelade han på Djurgårds-theatern och i landsorterna. "Han egde en god och stark, men föga omfångsrik bariton, samt godt musikaliskt öra och säkert taktsinne. Var en lustig *Figaro*, en ryslig *Kasper* i "Friskytten", en högst löjlig *Monte Fiascone* i "Cendrillon". Hvad hans öfriga partier beträffar, hördes han alltid med nöje uti "Turken i Italien (*Geronio*), "Folsheims husar" (*Guvernören*), "Oxmenuetten" (*Isteck*) och "Don Juan" (*Leporello*). Afskedsrecett d. 20 juni 1845. Dog på sin landtgård Goria nära Norrtelge d. 16 okt. 1848. — Gift med *G. E. Forsselius* (se s. 440).

Fru Maria Rebecca Rydberg, sedan Fru **Deland.** *Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1809 — 1 juli 1829.

Född i Stockholm d. 11 nov. 1778 (dotter af hoftrumpetaren *Nils Fredrik Rydberg* och *Maria Christina von Seth*). Först anställd vid Svenska Komiska Theatern och efter dennas upphörande (1799) vid landsortstrupper. Debuterade på Dramatiska Theatern såsom *baronessan Sternberg* i "Den förståndiga enfaldigheten" d. 4 maj 1809. Hon utmärkte sig förnämligast i subrettroller, såsom t. ex. *Lisa Spitsnäs* i "Kapten Puff", men var äfven mycket omtyckt i andra slags karakterer, t. ex. hufvudpersonen i melodramen "Ariadne på Naxos". Död d. 15 apr. 1845. — Före sin anställning vid kongl. scenen var hon gift med *Aron de Lemos* (portugisisk Jude, värdshusvärd i Malmö), från hvilken hon blef skild, hvarefter hon kallade sig fru Rydberg; omgift med balettmästaren *L. Deland* d. 25 sept. 1811.

Fredrik Gustaf Kinmansson. *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1812 — 1 juli 1845.

Född d. 27 maj 1787 i Stockholm, der fadren var privatlärare. Först elev vid balletten, hvarifrån han år 1806 öfverflyttades till sångskolan. Han hade en synnerligen mjuk och fyllig basröst, samt

mycken musikalisk bildning. Såsom hans förnämsta sångroller kunna nämnas *Sarastro* i "Trollflöjten", *Gottfrid* i Righinis opera "Det befriade Jerusalem" och *Mikeli* i "Vattendragaren". Han användes äfven ganska mycket och med fördel i talroller, jemväl särdeles vigtiga, såsom *Oden*, kejsar *Wenceslaus* i "Herman von Unna", *Talbot* i "Maria Stuart", m. fl. Dog i Norrtelge d. 2 maj 1852. — Gift d. 22 dec. 1811 med *Sofia Eleonora Dahlberg.*

Per Erik Sevelin. *Aktör vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1812 — 1 juli 1838 och 1 juli 1844 — 1 juli 1847.

Född i Stockholm d. 15 mars 1791 (son af frälse-inspektoren *P. E. Sevelin* och *Anna Katarina Norström*). Elev vid balletten 1801 — 1806, sedan anställd vid Djurgårds-theatern intill 1811, då han blef skådespelare vid kongl. scenen, der han debuterade, som *Longino* i "Slottet Montenero", redan d. 13 dec. 1810, men erhöll ordinarie engagement först 1812. Hans egentliga styrka låg i karrikaturen, och sällan har väl en theater haft att erbjuda något så öfvermåttan löjligt som hans framställning af t. ex. *Des Chalumeaux* i farsen med detta namn, *Jabal* i "Juden", *Pastoureau* i "Bröderna Philibert", *Geronte* i "Universal-arfvingen", *Baron Torrved* i "Ålderdom och dårskap", *Gyllenparfum* i "Den okände sonen", *Pfefferkorn* i "N:o 777 eller Lotteri på fast egendom", m. fl. Han saknade dock icke förmåga att äfven utan öfverdrift återgifva roller, hvilket ådagalades af hans förtjenstfulla spel såsom *Harpagon* i Molières "Den girige". På egen begäran fick han afsked från K. Theatern 1838, hvarefter han uppträdde en tid på Djurgårds-theatern och en tid på Mindre Theatern, intill 1844, då han sökte och erhöll ny anställning vid kongl. scenen. Dog d. 26 aug. 1851. — Gift d. 18 mars 1813 med *Anna Sofia Thunberg* (se s. 466).

Carl Josua (eller **Joseph**) **Preumayr.** *Aktör och Sångare vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1812 — 1 juli 1844.

Född i Koblenz d. 2 juli 1780. Bland hans roller voro *Sarastro, Guvernören* i "Don Juan", *Hidraot* i "Armide", *Osmin* i "Enleveringen ur seraljen". Han var samtidigt violoncellist vid hofkapellet. Död d. 20 juli 1849.

Johan Gustaf Lindman. *Aktör vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1812 — 1833.

Född i Upsala d. nov. 1789. Antogs till elev vid sångscenen

(1807) för sin ovanligt höga och starka röste skull, men denna förstördes genom oförsigtig behandling under målbrottstiden, hvarföre Lindman måste öfvergå till talscenen. Af brist på sångare användes han likväl stundom i lyriska roller, äfven af betydenhet, såsom titelrollen i "Gustaf Wasa", der han förstod att genom lifligt och sant spel till en del ofverskyla sångens svagheter. Bäst lyckades han i Kotzebue's dramer, och förnämligast som *Rudolf* i "Korsfararne". Då han vid Dramatiska Theaterns brand (1825) sökt, ehuru förgäfves, att rädda sin tjenarinna, som inträngt i husbondens klädloge för att berga hans tillhorigheter, hvarvid han sjelf med yttersta fara undgick döden, blef han vid sitt nästa uppträdande på scenen emottagen af åskådarne med de mest enthusiastiska bifallsyttringar, och konung Carl Johan tillade honom en lifstidspension såsom vedermäle af sitt välbehag. Han dog i Stockholm d. 19 febr 1838. — Gift med *Brita Christina Barck.*

Anders Magnus Dahlfors. *Aktör vid Dramatiska Theatern* 1 apr 1812 — 1818.

Född d. 22 okt 1782. Debuterade som *Eraste* i "Hyrlakejen eller Filosofen i fortid" d. 2 sept. 1812. Död d. 3 jan 1818.

Fru **Justina Christina Casagli.** *Aktris och Sångerska vid Operan samt Dramatiska Theatern* 1 apr. 1812 — 1 juli 1818.

Född *Wässelius*, d. 4 okt 1794. Elev 1805. "Med en vacker och böjlig sångröst, god skola, behagligt utseende och mycken grace vann hon stort bifall i synnerhet uti *Cherubins, Papagenas* och *Zerlinas* roller". — Gift d. 1 febr. 1812 med dansören *L. Casagli.* Lemnade med honom Sverige år 1818 och reste till Italien, der hon skördade ännu större bifall än i fäderneslandet. I synnerhet väckte hon en utomordentlig förtjusning i Turin (1820), hvarest hon som prima donna uppträdde i Rossinis *Cenerentola* och genom sin förträffliga sång och sitt intagande spel förorsakade, att denna opera kunde gifvas 28 gånger å rad för fullt hus. Hon är den första Svenska som uppträdt på utländsk scen. I Rom hade hon år 1823 en lika lysande framgång uti Rossinis *Donna del lago*, och i Lucca 1827 "gjorde hon sig odödlig (såsom en dervarande musikrecensent yttrat) uti Cimarosas *Matrimonio segreto.* Vid theatern i München var hon en längre tid anställd. Efter mannens död sökte hon ny anställning vid K. Theatern i Stockholm, men fick afslag, emedan det förspports att hennes röst tagit skada. Vistades slutligen i Parma, der hon vid

ett svårt sjukdomsanfall störtade sig ned genom ett fönster och afled, år 1841.

Fru **Maria Charlotta Wikström,** sedan Fru **Erikson.** *Aktris vid Operan och Dramatiska Theatern* 1 apr. 1812 — 1 juli 1834 och 1836 — 1842.

Född i Stockholm d. 11 febr. 1794; hennes far hette *Lambert* (traktör, son af koncertmästaren P. J. Lambert), men hon uppkallades efter sin stjuffader, en hofmästare *Erikson.* Elev 1805. Hon väckte först uppmärksamhet såsom *Sally* i dramen "Hartford och Sally", jemväl i några sångpartier, men synnerligen såsom kejsarinnan *Sofia* i "Herman von Unna". Derefter sågs hon med stigande bifall i sådana roller som *Baronessan* i "Berättaren eller De tvenne gästgifvargårdarne", *Therese* i "Den fader- och moderlösa flickan från Genève", titelrollen i "Maria Stuart", *Preciosa* m. fl. Hennes spel utmärkte sig i synnerhet genom natursanning och frånvaro af allt effektsökeri. "Vid 40 års ålder redan utledsen vid sin tjenstebefattning, förmådde hon direktionen att bevilja henne afsked med full lifstidspension, 1834. Hon ingick sedan ackord med föreståndaren för Djurgårdstheatern, der hon utmärkte sig i flera betydande roller, hvarefter hon lätt öfvertalades att återgå till sin förra plats, på hvilken hon nu fullkomligt utvecklade sina stora anlag, helst sedan hon varit i tillfälle att företaga ett par resor till Paris. Hon sågs nu med förtjusning i den högre komedien, särdeles såsom *hertiginnan Marlborough* i "Ett glas vatten", och äfven i sådana roller som kejsarinnan *Katarina II* i skådespelet "Gunstlingen". — Lärarinna i deklamation för theaterns elever 1837 — 1841. Sedan hon för andra gången tagit afsked från K. Theatern (1842), spelte hon emellanåt dels vid Wallinska landsortstruppen, dels på Djurgårds-theatern och Mindre Theatern, slutligen å nyo på kongl. scenen, der hon några gånger fick gifva gästroller, senast 1855. Dog i Düsseldorf d. 21 apr. 1862. — Gift 1812 med chormästaren *J. F. Wikström,* skild 1820.

Mamsell **Ingrid Maria Lewenhagen.** *Aktris vid Dramatiska Theatern och Operan* 1 apr. 1812 — 1 okt. 1818.

Född i Göteborg d. 11 mars 1796 (hennes far hette *Söderberg;* hon upptogs som fosterdotter af theater-föreståndaren *J. P. Lewenhagen*). Tillika med sin aktrisbefattning hade hon tjenst som dansös. Död i Stockholm d. 9 jan. 1852. — Gift d. 3 juli 1819 med kamereraren vid K. Theatern *J. E. Norbeck.*

Mamsell Sara Fredrika Strömstedt, sedan Fru Torslow. *Aktris vid Dramatiska Theatern och Operan* 1 apr. 1812 — 1 juli 1834.

Född d. 11 juni 1795 i Stockholm, der fadren var kryddkramhandlare. Elev 1807. Till en början ansågs hon sakna anlag för skådespelaryrket och användes derföre endast i obetydligare roller, hvarjemte hon hade åliggande att tjenstgöra vid Operans chör. Men begåfvad med klart förstånd och sundt omdöme utvecklade hon småningom, nästan på egen hand, sin misskända förmåga och steg till högt mästerskap, särdeles på det tragiska området. Mest egnade för skaplynnet af hennes konstnärsgåfva voro roller af starka, mägtiga själsrörelser, eller lugn värdighet och imponerande hållning, såsom *Amenaide* i "Tancred", *Thilda* i "Oden", *Elisabeth* i "Maria Stuart", *Virginia*, *Lady Macbeth*, *Lucretia Borgia* m. fl. Gift d. 17 okt. 1830 med skådespelaren *O. U. Torslow*, följde hon honom till Djurgårds-theatern, då han öfvertog ledningen deraf, och sedermera till Mindre Theatern, på hvilka scener hon utförde de tvenne sista af ofvannämnde roller, jemte flera andra äfven i komedien, hvilka likaledes blefvo gifna med utmärkt framgång (t. ex. titelrollen i "Tant Bazu eller Den högvälborna fiskköperskan"). — Hon dog i Stockholm d. 18 juni 1859.

Mamsell Christina Elisabeth Frösslind, sedan Fru Lindström, sist Fru Frösslind. *Aktris och Sångerska* 1 apr. 1813 — 1 juli 1844.

Född d. 27 febr. 1793. Intogs 1804 i theaterns sångskola, der hon erhöll sin första musikaliska bildning under Stielers ledning. Hon hade en särdeles behaglig, ehuru ej stor sångröst, och utmärkte sig i synnerhet genom sitt täcka, naiva spel. Framför allt gjorde hon utomordentlig lycka i *Cendrillons* roll, hvilken hon redan som elev utförde, då denna opera först uppsattes 1811. Hennes framställning deraf gaf anledning till en ovanlig uppståndelse. En recensent i *Journalen för litteraturen och theatern* hade nemligen yttrat, bland annat, att "verkliga orsaken till den ännu oöfvade aktrisens framgång tycktes ligga deri, att Cendrillon är en ung, vacker, naiv och gauche flicka, att ju mer aktrisen helt naturligen och utom theatern öfverensstämmer med denna modell, dess mer måste hon lyckas i denna roll, och att m:ll Frösslind är både ung, täck, naiv och litet gauche". Tillika hade genom ett par afundsjuka sujetters intriger ett parti bildat sig, för att på theatern motarbeta den firade

skådespelerskans triumfer; hvarjemte det inträffat, att m:ll Fr. blifvit "öfverfallen på gatan af några illa uppfostrade ynglingar", som "förorsakat henne ledsamhet genom sitt tampaktiga utbrott af nöje och beundran". Nu uppträdde flera tidningsskrifvare med häftighet till hennes försvar mot den oartige recensenten, och den stora mängden af hennes beundrare strömmade till theatern, för att ännu kraftigare än förut tillkännagifva sin förtjusning; under det att å andra sidan nämnda parti sökte qväfva bifallsstormen. Den bullersamma rörelsen blef dock icke af särdeles lång varaktighet; "de med kritiska glasögon beprydde herrar, som just tycktes vara legde för att nedtysta hvarje applaudissement, blefvo slutligen af aktrisens förträffliga spel tvungne att dels stillatigande, dels deltagande gifva sin gärd till uttrycket af den allmänna förtjusningen"; och den "vridne skriblór", som gifvit första väckelsen åt uppträdet, fann sig föranlåten att genom en artikel i samma tidning, der hans anfall skett, göra Cendrillon offentlig afbön för den "orättvisa" hon lidit af "sin förhastade kritikus". Denna theater-evenement ansågs vara af den betydenhet, att de flesta dertill hörande tidningsuppsatser utgåfvos af trycket i en särskild samling, med titel *Cendrilloniana*, hvilken tillegnades m:ll Frösslind. — Om hennes utförande af Cendrillons roll har den bekante danske skriftställaren Christian Molbech, som besökte Stockholm 1812, i sina rese-anteckningar yttrat följande högstämda loford, hvilket så mycket mera förtjenar uppmärksamhet, som denne författare gemenligen icke visar sig lätt hänförd. "Jeg tilstaaer, — skrifver han, — jeg har aldrig seet et mere tryllende naivt Spil, end Mamsel Frösslinds. Man glemmer her reent at spörge: er det Konst, eller Natur? — thi begge have indgaaet den inderligste Forening; man seer, man hörer kun Cendrillon, og i de Öieblik, da man er i Stand til at reflectere over det Skuespil man seer, forbauses man ved den overordentlige Sandhed, hvormed denne Rolle udföres. Den hele barnlige Uskyldighed, Naturlighed og Godhed, som Forfatteren har lagt i Cendrillons Charakteer og Person, besiæler hvert Træk i Mamsel Frösslinds Spil, hvert Ord hun taler med sin ungdommelig blöde, sonore Stemme, og hver Sang, der forekommer os at strömme ikke blott fra Læberne, men fra det rene, skyldfrie Hierte, hvis Elskværdighed og dens Belönning er saa nydelig malet i dette Stykke. Ogsaa Forvandlingen fra den ydmyge, tilsidesatte og forsömte Cendrillon til Prindsessen, med Anstand og Fölelse af sin Værdighed (i

anden Act), udförer Mamsel F. fortræffeligt, og hvor hun i tredie Act atter har sin forrige Skikkelse, men tilsidst igien viser sig som Fyrstinde, kan man ikke andet end beundre det Held, hvormed hun paa en udtryksfuld Maade fremstiller den hastige Omskiftelse, uden at aflægge som Prindsesse den Ynde og Godmodighed, hvorved hun som den naive Cendrillon har indtaget os. Hendes Sang i denne Rolle er ikke svær eller glimrende; men hun udförer hendes Partier ikke blot til Fuldkommenhed fra den musicalske Side, men ogsaa, hvor Leilighed dertil gives (som i den bekiendte nydelige Romance i förste Act) med et saa inderligt Udtryk af Fölelse, at hun blot derved henriver alle Tilskuere". — Hvad beträffar andra af henne utförda roller, vann hon äfven stort bifall som *Antigone* i "Œdip", *Doristella* i "Griselda", *Amelina* i "Lebeman", *Zerlina* i "Don Juan", och synnerligast uti titelrollen i "Fanchon eller Lyrspelerskan", hvaremot hon säges ha gjort mindre lycka som *Pamina* i "Trollflöjten". Hon erhöll afsked d. 1 juli 1834, men inträdde, såsom "internas-pensionär", åter i tjenstgöring 1836, hon användes dock nu alltmera sällan och slutligen endast i mindre betydande talroller. Gift 1813 med *C. G. Lindström* (se s. 455), från hvilken hon blef skild, hvarefter hon kallade sig fru Frosslind. Död i Göteborg d. 24 okt. 1861.

Mamsell Anna Sofia Thunberg, sedan Fru **Sevelin.** *Aktris och Sångerska* 1 apr. 1813 - 1 juli 1833.

Född d. 25 juli 1790. Intogs i theaterns sångskola 1806. Dåvarande läraren i denna skola, sedermera chormästaren Wikström yttrar, i en efterlemnad anteckning om denna sångerska: Hon hade en ovanligt djup altröst, från nutidens ostrukna *ess* till tvästruket *d*, den var således två hela toner djupare än har begagnas, och måste uppflyttas till vanligt omfång. Med hennes fylliga och klangfulla röst lyckades detta utan svårighet, och efter tio månaders undervisning, understödd af den unga flickans utomordentliga håg och flit, hade hon gjort sådana framsteg, att theaterstyrelsen förflyttade henne till elevskolan. Följande hösten (1807) sjöng hon koryfeens stämma i tragedien "Athalie" med Voglers musik, der hennes rena och starka röst väckte allmän uppmärksamhet. Härefter kom hon under den skicklige sångläraren Sticlers ledning. Han fortsatte, enligt direktionens åstundan, med röstens uppflyttning till en vanlig sopran, hvilket småningom äfven lyckades, så att eleven ibland kunde göra en staccato-

löpning af två oktaver till trestruket *c*. Härmed var det non plus ultra vunnet, hvarutöfver man förnuftigtvis ej bort skrida. År 1811 sjöngo m:ll Thunberg och m:ll Justine Wässelius i "Cendrillon" de båda systrarnas partier med så stort bifall, att, då "Trollflöjten" följande året skulle uppföras till kapellmästaren Eggerts afskedsrecett, öfvertalade denne Förste Direktören att, mot andras afstyrkande, ålägga m:ll Thunberg *Nattens drottnings* parti, utan att något deri transponerades eller ändrades, ehuru stämman går till trestruket *f*; hvilket experiment också verkstäldes. Sedermera under en tjuguårig konstnärsbana utförde väl fru Sevelin med mycken talent sina sångpartier i Mozarts, Webers, Spohrs, Rossinis m. fl. operor (t. ex. *Grefvinnan* i "Figaros bröllopp", *Constance* i "Enleveringen ur seraljen", *Agatha* i "Friskytten", titelrollen i "Jessonda", *Rosina* uti "Barberaren i Sevilla" m. fl.), men hennes ursprungligen så sköna stämmas fyllighet och klang hade lidit genom vederbörandes oförståndiga behandling". — Fru Sevelin har äfven med bifall sjungit på Kongl. Theatern i Köpenhamn (der hon i juli 1819 uppträdde såsom *Lise* i "Lilla matrosen") och på Stadt-theatern i Hamburg. År 1837 erhöll hon slutligt afsked, med pension, och utnämndes då till hofsångerska. — Gift med *P. E. Sevelin* (se s. 461).

Carl Henrik Widerström. *Aktör* 1 okt. 1813 — 1 okt. 1817.

Född i Stockholm d. 8 maj 1792. Jemte sin befattning som skådespelare (han utförde endast underordnade roller) hade han någon tid tjenst som sufflör vid Dramatiska Theatern. Hösten 1817 blef han student i Upsala, der han aflade kameralexamen, hvarefter han antogs till e. o. kammarskrifvare i kommerskollegiet d. 28 juli 1818. Magasinsbokhållare vid K. Theatrarne 1818 — 1824. Ordinarie kammarskrifvare i det nämnda kollegiet i jan. 1823, kanslist i dess aktuariekontor d. 7 sept. 1824, tillförordnad registrator d. 14 sept. 1830. Död d. 4 febr. 1831. — Gift d. 27 nov. 1819 med *Gustafva Ulrika Simson* (född d. 15 aug. 1796, död d. 26 febr. 1836).

Fru **Carolina Sofia Svanberg,** sedan Fru **Richter,** sist Fru **Bock.** *Aktris* 1 apr. 1814 — 1 juli 1863.

Född i Stockholm d. 28 aug. 1792 (dotter af hautboisten vid Svea artilleri-regemente *Carl Johan Richter* och *Magdalena Sofia Rytting*). Elev d. 4 mars 1806 — 1809. Emedan hon hade en god sångröst, önskade theater-direktionen anställa henne vid chören; men som detta var emot hennes föräldrars vilja, lemnade hon scenen i början

af 1810 och vistades i hemmet till 1812, då hon åter fick följa sin lifliga håg för skådespelaryrket och inträdde vid Djurgårds-theatern, hvilken hon tillhörde i ett års tid, hvarunder hon äfven spelade på den af samma theaters dåvarande föreståndare Isaak De Broen inrättade Nya Komiska Theatern (på Barnhusgården), der hon hade recett d. 16 dec. 1813. Då denna inrättning upphörde i mars månad följande året, antogs hon till aktris vid Kongl. Theatern. Bland de hundratals sång- och talroller, i hvilka hon uppträdt på sistnämnda scen, må anföras, af det förra slaget: *Hatet* i "Armide", *Marcellina* i "Figaros bröllopp" och "Vattendragaren", *Gertrud* i "Schweiziska familjen", *Lisette* i "Musikvurmen" och "Den föregifna skatten", *Veneranda* i "Slottet Montenero", titelrollen i "Min tante Aurore" och *Fru Karlfelt* i "En egendom till salu"; af det senare slaget: *Fru Slammerström* i "Bildhuggaren", *Vieka* i "General Eldhjelm", *Fru Gryponia* i "Brodertvisten", *Fru Miller* i "Kabal och kärlek", *Amman* i "Romeo och Julia", *Viarda* i "Preciosa", *Fru von Frohmuth* i "Porträttet", *Fru Wunschel* i "Grefvarne Klingsberg", *Theodolinda* i "Doktor Wespe", *Fru Darmentières* i "Dottersonen" och *Margarita* i "Mazarin". Under åren 1831—34 och 1841—56 var hon lärarinna i deklamation och mimik för theaterns elever. — Gift d. 20 dec. 1813 med violinisten vid kapellet *J. G. Svanberg*, skild 1822, kallade sig derefter fru Richter, omgift d. 15 febr. 1826 med flöjtisten vid hofkapellet *C. F. Bock*.

Johan Peter Lewenhagen. *Aktör* 1 juli 1814 — 1 okt. 1817. Han började sin skådespelarbana vid Svenska Komiska Theatern på 1790-talet. Var någon tid styresman för en ansedd theatertrupp, hvarmed han, enligt kongl. privilegiibref af d. 24 okt. 1805, d. 12 sept. 1807 och d. 11 juli 1809, uppförde skådespel i de skånska städerna, i Göteborg samt i Östergötlands städer. Vid Kongl. Theatern blef han sufflör 1812 och utöfvade sedan denna tjenst tillika med skådespelarbefattningen. Han återgaf förtjenstfullt sådana roller som *Didrik Menschenskräck*, *Efterbom* i "Brodertvisten", *Grypasso* i "Bröllopsgåfvan" och *Ulbrand* i "Rättighetens seger öfver förtalet", hvilken sistnämnda uppgifves såsom hans förnämsta. — Gift 1. med *Maria Helena Qvarnström* (död i Jönköping d. 14 juni 1794); 2. med *Maria Christina Bjerling* (född 1781, död d. 30 aug. 1811); 3. i Norrköping d. 1 jan. 1813 med *Ivana Elisa Farchtnecht*.

Anders Peter Berggren. *Aktör* 1 okt. 1816 — 1 juli 1818. Född i Stockholm d. 15 febr. 1792 (fadren vaktmästare). Elev vid

Kongl. Theaterns ballett 1801. Anstäld vid Lewenhagens landsortstrupp 1803 (L. arrenderade då det privilegium som år 1793 utfärdats för den berömde skådespelaren And. Widerberg). Figurant vid Kongl. Theatern 1812 — 14, hvarefter han ingick vid Djurgårdstheatern, der han förblef till 1816, då han antogs som skådespelare vid kongl. scenen. År 1818 anställdes han af C. G. Bonnevier vid theatern i Åbo, hvilken han arrenderade för egen räkning 1820. Utnämndes till dansmästare vid universitetet i Åbo 1823, men fann sig så obelåten med denna tjenst, att han i förtid lemnade den och hemligen öfverreste till Sverige. Derefter var han en längre tid styresman för ett theatersällskap, som uppförde skådespel i de svenska landsortsstäderna. År 1831 fick han titel af hofsekreterare, "för sina förtjenster om landtbruket", såsom det hette i fullmagten. Dog på sin egendom Grinhult i Bohuslän d. 10 mars 1847, och är begrafven i Venersborg. — Gift 1. med ...: *Sandström* (från Carlskrona); 2. år 1837 med enkefru *Jenny Martina Fredrika Edlund*, född *Unger*.

Olof Norring. *Aktör* 1 okt. 1816 — 1 juli 1818.

Mamsell — **Haglund.** *Aktris* 1 apr. 1817 — 1 juli 1818.

Debuterade i *Johanna af Montfaucons* roll d. 28 nov. 1816.

Gustaf Anton Bonn. *Aktör* 1 okt. 1817 — 1 juli 1825.

Förut anställd vid theatern i Göteborg. Debuterade på kongl. scenen d. 18 sept. 1817 såsom korporal *Brummer* i "Den förmente prinsen".

Mamsell **Henriette Sophie Widerberg.** *Aktris och Sångerska* 1 okt. 1817 — 1 juli 1837.

Född d. 3 sept. 1796 (dotter af skådespelaren *Andreas Widerberg*). Elev 1807. Ingick 1810 vid Djurgårds-theatern och derefter vid theatern i Göteborg. Debuterade på kongl. scenen såsom *Laura* i "Slottet Montenero" d. 24 aug. 1817, såsom *Emilie* uti "Målaren och modellerna" d. 31 aug., och såsom *Clara* i "De begge arrestanterna" d. 7 sept. s. å. Hennes röst utmärkte sig för sin mjukhet och sin rena, behagliga timbre, "liknande näktergalens klara, klingande silfvertoner". Efter m:ll Wässelii afgång var hon theaterns mest använda sångerska, och utförde med största bifall sådana roller som *Armide* (i Glucks opera), *Cora, Pamina, Fidelio, Susanna* i "Figaros bröllopp", *Anna* i "Don Juan", "Friskytten" och "Hvita frun", *Julia* i "Vestalen", *Armida* i "Det befriade Jerusalem", *Zerlina* i "Fra Diavolo", jemte många andra. Utnämndes till hofsångerska 1837.

Jean Baptiste Laurent. *Aktör* 1 juli 1818 – 1821.

Född d. 26 febr. 1782. Vid Djurgårds-theatern 1805 — 1813 och 1817 1818; vid theatern i Göteborg 1813 — 1817. Död d. 26 dec. 1821. — Gift först med *Anna Christina Åberg*, sedan med *B. C. Cederberg.*

Fru **Brita Catharina Laurent,** sedan Fru **Cederberg,** sist Fru **Almlöf.** *Aktris* 1 juli 1818 1838.

Född *Cederberg,* d. 16 sept. 1794. Hon var först anstäld vid theatern i Göteborg, sedan vid Djurgårds-theatern 1817 – 18. Bland hennes roller voro äfven mindre sångpartier, såsom t. ex. *Papagena* i "Trollflöjten". — Gift d. 26 aug. 1812 med *J. B. Laurent,* men skild, hvarefter hon kallade sig fru Cederberg; omgift d. 22 febr. 1823 med *N. W. Almlöf.* Hon dog d. 20 juni 1838.

Carl Henrik Smedberg. *Aktör* 1 juli 1818 — 1 juli 1823.

Vid Djurgårds-theatern 1811, derefter vid theatern i Göteborg till 1816, då han åter uppträdde på förstnämnda scen.

Lars Adolf Kinmansson. *Aktör o. Sångare* 1 nov. 1818 1 juli 1850.

Född i Stockholm d. 16 maj 1797 (broder till *F. G. Kinmansson,* se s. 460). Intogs i operett-theaterns sångskola 1808, elev vid balletten 1 okt. 1812, figurant 1 apr. 1816. Han var en särdeles god skådespelare och uppträdde med stort bifall både i sång- och talroller, såsom bland de förra *Leporello, Papageno, Gaveston* i "Hvita frun", *Max* i "Alphyddan", *Sulpiz* i "Regementets dotter", *Borgmästaren* i "Czar och timmerman" m. fl.; bland de senare: *Frans Bertram* i "Brodertvisten", *Gaspard* i "Debutanten och hennes far", jemte en myckenhet andra roller, i hvilka han med framgång efterträdde Lars Hjortsberg. Öfvergick 1850 till Mindre Theatern. Dog d. 4 febr. 1855. Gift 1. d. 16 nov. 1819 med enkefru *Hedvig Agazzi,* född *Dahlström* (död d. 17 sept. 1837), 2. med *Anna Maria Carlström.*

Olof Ulrik Torsslow. *Aktör* 1 okt. 1819 — 1834 och 1 juli 1856 — 1 juli 1861.

Född i Stockholm d. 18 dec. 1801 (son af bankokommissarien *Mathias Torsslow* och *Gustafva Lovisa Wallenstrand*). Elev d. 1 okt. 1816. Efter ett svårt benbrott (d. . sept. 1833) lemnade han kongl. scenen, öfvertog derefter (1835) ledningen af Djurgårds-theatern och sedermera (1846) af Mindre Theatern, vid hvilken han redan 1843 tagit anställning. År 1856 blef han styresman för scenen vid K.

Theatern, med åliggande att vissa gånger tjenstgöra såsom skådespelare. Sedan han lemnat denna befattning, uppträdde han å nyo vid åtskilliga tillfällen på Mindre Theatern, der han visade sig för sista gången d. 15 maj 1863 (i komedien "Michel Perrin eller Polisspionen utan att veta det"). Bland denne mångsidige, snillrike och ovanligt bildade skådespelares talrika roller torde företrädesvis kunna anföras: *Philibert d. yngre* i "Bröderna Philibert", *Feodor* i "Feodor och Maria", *Mortimer* i "Maria Stuart", *Figaro* i kom. "Figaros bröllopp", *Adolf* i "Grefvarne Klingsberg", *Ernest* i "Mannen och älskaren", *Hamlet, Strozzi, Richelieu, Lord Lilburne* i "Natt och morgon", *Jovial, Michel Perrin, Macbeth, Kung Lear, Ludvig XI*, kardinal *Montalto* i "Klostret Castro", *Gustaf Wasa* i "Solen sjunker", af hvilka dock de sju sistnämnda icke förekommit på K. Theatern. — Gift 1830 med *S. F. Strömstedt* (se s. 464).

Nils Wilhelm Almlöf. *Aktör* 1 sept. 1820.

Född i Stockholm d. 24 mars 1799 (fadren: kongl. kammartjenaren *Nils Almlöf*; modren: *Maria Lovisa Herbelin*, af fransk härkomst). Sedan han genomgått hufvudstadens s. k. storskola, inträdde han såsom studerande vid Carolinska institutet, aflade år 1815 inför sundhetskollegiet medico-chirurgie-studiosi-examen, och tjenstgjorde ungefär tre fjerdedels år såsom underläkare vid garnisonssjukhuset, hvarefter han förordnades till biträdande läkare vid Södermanlands regemente, i hvilken egenskap han gjorde tjenst under regementets möten 1816 och 1817. Han afbröt nu sin medicinska bana och ingick som extra ordinarie kontorsskrifvare vid Stockholms stads krono-uppbördsverk. Följande året, 1818, d. 2 nov. antogs han till elev vid *Stockholms Theater*, under hvilket namn Kongl. Operan och Dramatiska Theatern då utgjorde en enskild entreprenad-inrättning, men som två dagar derefter åter förvandlades till de förra kongl. theatrarne. Almlöfs första betydliga roll var *Leicester* i Schillers sorgspel "Maria Stuart", upptaget på svenska scenen 1821. Bland de öfriga, nästan oräkneliga roller, dem han under en nära femtioårig skådespelarverksamhet utfört, må nämnas: titelrollerna i sorgspelen "Othello", "Sulla", "Wallensteins död", "Fiesco" och "Marino Faliero", i dramerna "Herman von Unna" och "Falkland", samt i komedierna "Shakspeare kär", "Salvator Rosa" och "Montjoye"; *Hugo* i "Skulden", *Frans Moor* i "Röfvarbandet", *Jaromir* i "Stamfrun", *Don Silva* i "Hernani", *Filip II* i "Don Carlos", *Georges* i "Tretio

år af en spelares lefnad", *Leon* i "Slottet Montenero", *Don Cesar* i "Amanda", *Morton* i "Qväkaren och dansösen", *Bolingbroke* i "Ett glas vatten", konung *Christian IV* i "Elfjungfrun", *Markisen* i "En fattig ädling". — Under åren 1834 — 40 var han lärare i deklamation för theaterns elever. — Genom kongligt bref d. 30 juni 1825 tilldelades honom, "med afseende å den utmärkta talang han såsom skådespelare ådagalagt", af statsmedel ett reseunderstöd, 1500 rdr, hvilket, jemte ett särskildt bidrag af konung Carl XIV Johan, satte honom i tillfälle att under följande årets sommar uppehålla sig i Paris, för sceniska studier. Han omfattades har med synnerlig uppmärksamhet af, bland andra, den berömda skådespelerskan m:ll Mars. År 1847 företog han en resa till Tyskland, att besöka dess förnämsta theatrar, och år 1851 å nyo till Paris, i samma ändamål; båda dessa resor på egen bekostnad. På fyrtionde årsdagen af hans inträde vid K. Theatern, d. 2 nov. 1858, anstäldes för honom i hufvudstaden en lysande fest, och konungen utnämnde honom samma dag till riddare af Vasa orden, en utmärkelse som förut icke vederfarits någon svensk skådespelare. Gift 1. med *B. C. Cederberg* (se s. 470). 2. med *Charlotta Ficker* (se s. 477).

Peter Michael Sällström. *Aktör och Sångare* 1 juli 1822 — 1839.

Född i Helsingfors (eller, såsom äfven uppgifves, Petersburg) d. 18 okt. 1802. Antogs som elev d. 1 jan. 1820 och erhöll Du Puy till lärare. Hans första större roll var *Max* i "Friskytten", hvilken han med allmänt bifall utförde, vid denna operas uppsättning 1823. Han fick nu öfvertaga de flesta roller som Du Puy utfört, jemte de vigtigaste uti de operor som sedermera uppsattes, och han var K. Theaterns förnämste tenorsångare under ett tiotal af år, hvarefter en utbrytande bröstsjukdom snart medförde röstens nastan fullkomliga förfall. Dog d. 18 dec. 1839. — Gift d. 4 nov. 1826 med *M. C. Fagerberg* (se s. 47.)

Mamsell Catharina Åkerblad, sedan Fru Wennbom. *Aktris* 1 juli 1822. (Frånvarande 19 aug. 1834 — 1 juli 1835 och 1 juli 1856 — 1 juli 1860.)

Född i Stockholm d. 22 juni 1801. Elev vid balletten 1 okt. 1816, vid dramatiska scenen 1 jan. 1818. Bland hennes senare roller må anföras *fru Brunn* i "En familj" och *Colombo* i "En papperslapp". — Gift d. 29 aug. 1826 med *P. A. Wennbom* (se s. 474).

Otto Ludvig Deland. *Aktör* 1 juli 1824 — 1 juli 1846.

Född i Stockholm d. 21 aug. 1800 (son af *Louis Deland* och *O. C. Kuhlman*, se s. 454). Debuterade på Dramatiska Theatern i "Louise och Walborn" d. 17 dec. 1821, men blef då ej antagen vid kongl. scenen, hvarföre han ingick vid Djurgårds-theatern, der han debuterade som *La Fleur* i "Crispin guvernant" d. 17 juni 1822 och sedan tjenstgjorde intill hösten 1824. Död i Stockholm d. 31 dec. 1856.

Mamsell **Christina Wilhelmina Enbom,** sedan Fru **Enbom.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1824 — 1 juli 1856. (Frånvarande 1 juli 1826 — 1 okt. 1830 och 1 juli 1841 — 1 juli 1850.)

Född d. 19 aug. 1804. Elev d. 1 juli 1819. Anstäld vid chören 1 okt. 1821 — 1 juli 1824 och 1 febr. — 1 juli 1850. Debuterade som *Lise* i "Lilla matrosen" d. 7 dec. 1823. Hon var af naturen utrustad med särdeles vacker stämma och hade, om denna fått en konstnärlig utbildning, sannolikt blifvit en sångerska af högre ordning. Bland de betydande roller hon utförde voro: *Armide, Pamina, Nattens drottning, Donna Anna, Agatha, Jessonda, Juliette, Tankred* (i Rossinis sångspel), *Isabella* (i "Robert af Normandie"). Hon tjenstgjorde vid Mindre Theatern 1843 och derefter någon tid vid Djurströmska landsortstruppen. — Gift 1826 med kaptenen *A. Lindeberg*, men skild, hvarefter hon kallade sig fru Enbom.

Isaak Cederberg. *Aktör* 1 juli 1826 — 1831.

Född d. 6 juli 1802. Elev d. 1 okt. 1816. Han hade en temligen god sångröst och användes derföre äfven i lyriska roller, såsom *Papageno, Räfklo* i "Målaren och modellerna", *Josef* i "Förmente prinsen", *Torbern* i "Fiskaren", *Colin* i "Den nya egendomsherrn", *Fursten* i "Snöfallet", m. fl. Död d. 15 apr. 1831. — Gift d. 19 nov. 1825 med dansösen *Charlotta Lundqvist*.

Mamsell **Märta Christina Fagerberg,** sedan Fru **Sällström.** *Aktris* 1 juli 1826 — 1 juli 1834.

Född d. 22 dec. 1808. Elev d. 1 maj 1819. Hon användes mest i smärre sångroller, t. ex. *Papagena, Zerlina* i "Don Juan", *Lotta* i "De löjliga mötena", m. fl. Anstäld vid Mindre Theatern 1844 — 1852 (?). Död d. 9 nov. 1853. — Gift med *P. M. Sällström* (se s. 472).

Carl Peter Cedervall. *Aktör* 1 juli 1828 — 1833.

Född i Stockholm d. 1 aug. 1804 (son af vaktmästaren *Carl Cedervall* och *Johanna Arosin*). Elev d. 1 okt. 1816. Död d. 19 juni 1833.

Per Adolf Wennbom. *Aktör och Sångare* 1 juli 1828 — 1 juli 1862.
Född i Stockholm d. 17 jan. 1808. Elev vid musikaliska akademien 1811, vid K. Theatern d. 1 okt. 1816. Ackompagnatör 1824 — 1847. Chormästare (se s. 425). Död d. 15 febr. 1863. — Gift med *C. Åkerblad* (se s. 472).

Wilhelm Carl Arnold Svenson. *Aktör* 1 juli 1829.
Född d. 16 juni 1808 (son af tullförvaltaren i Stockholm *Jonas Svenson* och *Anna Magdalena Hemberger*). Anstäld i lärftskramhandel i Stockholm 1817 — 19; derefter på handelskontor i Hamburg 1819 — 20. Elev vid K. Theatern d. 3 apr. 1821. Sufflör på scenen 1 juli 1824 — 1 juli 1832. Företog åren 1836 och 1839 resor i Tyskland och Frankrike. Lärare i deklamation för theaterns elever 1840 — 41 och 1856 — 57. Bibliothekarie vid dramatiska bibliotheket d. 1 juli 1860. Bland hans roller må anföras: *Butler* i "Wallensteins död", *Hans Buller* i "Brodertvisten", *kapten Storm* i "Den löjliga slägten", *Brandt* i "Felsheims hussar", *kung Fredrik I* i "Värja och stångpiska" samt "Giftermålet på befallning", *Sven Ulfson* i "Engelbrekt och hans Dalkarlar", *Peder Ulfson* i "Dagen gryr". — Gift d. 3 mars 1844 med *Anna Emilie Neukerck*.

Carl Johan August Pfeiffer. *Aktör och Sångare* 1 juli 1830 — 1 juli 1846.
Född d. 11 mars 1802. Elev d. 1 juli 1828. Debuterade såsom *Stålsporre* i "Målaren och modellerna" d. 24 sept. 1828. Sufflör för sångscenen från d. 1 sept. 1861 till sin död, som inträffade genom ett slaganfall under tjenstens utöfning d. 4 okt. 1863. — Gift 1832 med dansösen *Gustafva Charlotta Alm*.

Carl Edvard Hjortsberg. *Aktör* 1 juli 1830 — 1857.
Född i Stockholm d. 31 jan. 1804 (son af *Lars Hjortsberg*). Han var en tid beridare vid Strömsholms stuteri, debuterade på K. Theatern som *Georges* uti "Fastningen i Boston" d. 26 okt. 1826 och antogs till elev från d. 1 juli följande året. Han var ganska användbar i den lägre komedien. Dog d. 1 juni 1857. — Gift med skådespelerskan *Fanny Westerdahl*.

Anders Collberg. *Aktör* 1 jan. 1831 — 1834.
Född i Stockholm d. 12 dec. 1802. Han hade ett särdeles fördelaktigt yttre, reslig, välväxt figur och ett vackert ansigte, med flera företräden som gjorde honom egnad för det tragiska skådespelarkallet.

Debuterade med utmärkt framgång såsom *Rudolf* i "Korsfararne" d. 15 mars 1831. Bland hans öfriga roller kunna i synnerhet nämnas *Appius* i "Virginia", *Seid* i "Mahomet" och *Varner* i "Tretio år af en spelares lefnad". Han dog i Jönköping af kolera d. 8 aug. 1834.

Mamsell **Gustafva Charlotta Lindman.** *Aktris* 1 juli 1831 — 1 juli 1846. (Frånvarande spelåren 1842 — 44.)

Född d. 24 dec. 1804. Figurantska 1823 — 27. Antagen till aktriselev d. 1 juli 1828, sedan hon föregående året d. 19 okt. debuterat som *Lucie* i "Sannljugaren". Anstäld vid Mindre Theatern 1842 — 44 och 1854 — 56. Död d. 24 juli 1856.

Mamsell **Sofia Emilia Högqvist.** *Aktris* 1 okt. 1831 — 1 juli 1846. (Frånvarande 1 juli 1842 — 1 okt. 1843.)

Född i Stockholm d. 29 apr. 1812 (fadren *Anders Högqvist* var hofmästare, modren *Anna Beata Hedvall* kammarjungfru hos H. Exc. grefve C. De Geer). Elev vid balletten 1 nov. 1821 — 1 juli 1826. Derefter anstäld vid A. P. Berggrens kringresande skådespelarsällskap intill 1828, hvilket år hon d. 1 sept. antogs som elev vid K. Theaterns dramatiska scen och d. 10 okt. debuterade såsom *Lotta* i "Brodertvisten". Men en lång tid förgick utan att hon tillvann sig något bifall af allmänheten, som ansåg henne icke kunna höja sig öfver medelmåttan. Först år 1834, efter återkomsten från en resa till Paris, hvars sceniska konstnärer, i synnerhet mamsell Mars, hon egnat ett uppmärksamt studium, "var det som om ett alldeles nytt väsende uppenbarat sig på tiljan. I glansen af en toilett, som knappt kunde öfverträffas, med behagen af ett tjusande vackert ansigte, och dertill med en hållning så ledig och fin, som man eljest endast förestälde sig finna den i de högsta kretsar, gjorde hon ett stort intryck". Hvar och en af de betydande roller, i hvilka hon härefter under ett årtionde uppträdde, beredde henne en ny framgång och ådagalade hennes mästerskap så väl i det finare lustspelet som i tragedien, såsom t. ex. *Georgina* i "Qväkaren och dansösen", *Clarence* i "Shakspeare kär", *Markisinnan de Mérinville* i "Natt och morgon", *Tisbe* i "Angelo Malipieri", *Julia* i "Romeo och Julia", *Maria Stuart, Orleanska jungfrun, Thecla Wallenstein, Ophelia* m. fl. Hon visade sig sista gången på scenen som *Fru de Nohan* i "Den gifte mannen i staden och på landet" samt *Aventurine* i "Polkan" d. 7 dec. 1845, hvarefter hon svårt insjuknade. För att återställa sin helsa, reste hon påföljande sommar till Ems och derifrån till Italien, men sjuknade åter i Turin och dog derstädes d. 18 dec. 1846.

Johan Peter Håkansson. *Aktör* 1 okt. 1832 — 1838.

Född i Stockholm d. 2 juni 1804 (son af hoftapetseraren *Per Håkansson* och *Maria Katarina Norström*). Elev 1 okt. 1816 — 1 juli 1825. Anstäld vid Djurgårds-theatern 1827 — 1832. Död d. 10 dec. 1838. Gift med *Therese Magito* (se s. 479).

Mamsell **Sofia Wilhelmina Milén.** *Aktris* 1 okt. 1832 — 1 juli 1836.

Född d. 5 okt. 1807 (hette ursprungligen *Milenius*). Debuterade som *Eriphile* uti "Œdip i Athen" d. 25 nov. 1827; elev 24 apr. 1828 — 1 sept. 1830. Hon lärer blifvit gift med en värdshusidkare på Rugen, vid namn *Sauerbier*, och derstädes aflidit.

Fredrik Habicht. *Aktör och Sångare* 1 apr. 1833 — 1848.

Född d. 5 maj 1799. Han var en tid bokhållare på ett handelskontor i Stockholm. Elev vid K. Theatern d. 1 jan. 1833, debuterade som *Adolf* i "De begge arrestanterna" d. 29 mars s. å. Hans bästa roll var *Lord Kockburn* i "Fra Diavolo". Död d. 31 dec. 1848. — Gift d. 22 juni 1824 med *Katarina Wilhelmina Nordling*.

Johan Henrik Hyckert. *Aktör* 1 juli 1833 — 1845.

Född i Stockholm d. 4 sept. 1807 (son af superkargören vid ostindiska kompaniet, protokollssekreteraren i inrikes civil-expeditionen *Johan Fredrik Hyckert* och *Sofia Henrietta Österman*). Elev d. 1 juli 1830. „Han var en skådespelare af synnerlig förtjenst, med klart förstånd, poetisk uppfattning och fullkomlig frihet från maner, hvarigenom hans framställningar blefvo sjelfständiga skapelser af beundransvärd naturlighet och sanning. De roller, i hvilka han förnämligast utmärkte sig voro *Sir Fredrik Blount* i "Penningen", *Maurice* i "Fregattkaptenen eller Förstfödslorätten" och framför allt *Lord Lilburne* i "Natt och morgon". Af kroppsliga lidanden och ett djupt svårmodigt lynne drefs han slutligen till sjelfmord, d. 13 apr. 1845.

Mamsell **Maria Julia Carolina Lindström.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1833 — 1 juli 1834.

Född i Stockholm d. 28 aug. 1814 (dotter af *C. G. Lindström* och *C. F. Frosslind* se s. 451 och 464). Debuterade som *Nanetta* i operetten "De begge talismanerna" d. 22 febr. 1830, elev d. 1 juli s. å. Bland hennes roller förekomma *Babet* i "Den nya egendomsherrn", *Rosine* i "Den unge arrestanten" och *Anna* i "Don Juan". Gift d. 21 sept. 1815 med *Axel Gustaf Virgin*, sedermera provincial-läkare i Landskrona distrikt.

Emil Ronniger. *Aktör och Sångare* 1 juli 1834 — 1 juli 1835.
Bassångare från kejserl. theatern i Wien. Han uppträdde på vår kongl. scen redan 1833 med åtskilliga solosångnummer och i spridda scener ur operor. De af honom fullständigt utförda partier voro *Sarastros, Gavestons* i "Hvita frun" och *Figaros* i "Figaros bröllopp". Han hade god röst, men en särdeles oansenlig och kortväxt figur gjorde honom mindre lämplig för skådebanan.

Clas Leonard Åhmansson. *Aktör* 1 juli — 11 sept. 1834.
Född i Stockholm d. 5 apr. 1813 (fadren, kommissarien i general-assistance-kontoret, R. W. O. *Per Isaak Åhman*, tillät ej sonen att bära fädernenamnet, sedan denne ingått vid theatern). Elev d. 1 okt. 1829. Död i Stockholm af kolera d. 11 sept. 1834.

Fredrik August de Lemos. *Aktör* 1 juli 1834 — 1 juli 1853.
Född d. 11 okt. 1801 (son af *A. de Lemos* och *M. R. Rydberg*, se s. 460). Elev 1816. Sufflör vid talscenen 1837 — 56. Död d. 25 nov. 1859.

Mamsell **Amelie L. Höök.** *Aktris* 1 juli 1834 — 1 juli 1842.
Född d. 19 maj 1811. Ballett-elev 1825 — 26, hvarefter hon ingick vid A. P. Berggrens kringresande trupp. Aktris-elev vid K. Theatern d. 1 jan. 1829, sedan hon d. 20 nov. föregående året debuterat som *Rose* i komedien "Sannljugaren".

Mamsell **Johanna Enbom.** *Aktris* 1 juli 1834 — 1 juli 1835.
Född 1809. Elev d. 1 juli 1830. — Gift med theaterföreståndaren *Lars E. Elfforss*, och död i Gefle d. 14 mars 1846.

Mamsell **Anna Maria Francisca Charlotta Ficker,** sedan Fru **Almlöf.** *Aktris* 1 juli 1834 — 1 juli 1856.
Född d. 16 juni 1813 (dotter af oboisten vid hofkapellet *C. F. Ficker* och *Johanna Charlotta Widerberg*). Elev d. 1 juli 1830. I början uppträdde hon ofta i sångroller, såsom t. ex. *Aline* i "Drottningen af Golconda", *Zelinda* i "Kalifen i Bagdad", *Tisbe* i "Cendrillon", *Sophie* i "En egendom till salu", *Laura* i "Slottet Montenero", *Zetulbé* i "Lilla slafvinnan", *Fanchon* m. fl.; men under de senare åren egnade hon sig nästan uteslutande åt den dramatiska scenen. Bland hennes talroller äro att märka: *Emilia Galotti, Preciosa, Clarence* i "Shakspeare kär", *Grefvinnan* i "Gumman eller Ålderdom och älskvärdhet", titelrollen i "Valentine eller Festens drottning", och prinsessan *Cecilia* i "Erik XIV". — Gift d. 16 juni 1839 med *N. W. Almlöf.*

Mamsell **Fredrika Mathilda Ficker,** sedan Fru **Gelhaar.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1834 — 1 juli 1858.

Född d. 3 sept. 1814 (den föregåendes syster). Elev d. 20 jan. 1820; debuterade som *Johanna* i dramen "Testamentet" d. 24 nov. s. å. Hon var en utmärkt koloratursångerska, och bland hennes förnämsta partier kunna nämnas *Bettly* i "Alphyddan", *Adina* i "Kärleksdrycken", *Rosina* i "Barberaren i Sevilla" och *Isabella* i "Robert af Normandie". Den 21 juni 1860 hade hon sin afskedsrecett och utförde då *Rosinas* roll. Utnämndes till hofsångerska d. 25 apr. 1837. — Gift d. 30 okt. 1836 med oboisten vid hofkapellet *F. O. Gelhaar*.

Johan Fredrik Blomqvist. *Aktör* 1 okt. 1834 — 1 juli 1835.

Elev vid balletten 1 okt. 1812 — 1 juli 1824, hvarefter han ingick vid Djurgårds-theatern. Under åren 1842 — 45 spelte han på Mindre Theatern. — Gift med *Josefina Francisca Maria Mercier* (skådespelerska vid Mindre Theatern 1842 — 45; död d. 30 sept. 1856).

Mamsell **Maria Danerus.** *Aktris* 1 okt. 1834 — 1 juli 1835.

Född d. 30 maj 1809. Före sin anställning vid K. Theatern hade hon en tid varit medlem af den Djurströmska landsortstruppen, och efter sin afgång från kongl. scenen begaf hon sig till Finland, der hon lärer aflidit.

Carl Georg Dahlqvist. *Aktör* 1 dec. 1834. (Frånvarande 1 juli 1856 — 1 jan. 1857.)

Född i Stockholm d. 22 juni 1807. År 1823 blef han anstäld i tarftskramhandel uti hufvudstaden, och öppnade derstädes 1827 sådan handel för egen räkning. Sedan detta företag misslyckats, sökte han anställning vid K. Theatern, der han antogs till elev d. 1 okt. 1832. Följande året d. 18 jan. debuterade han såsom *Sicinius* i sorgspelet "Virginia", men utan framgång, hvarföre han d. 1 maj lemnade nämnda scen och ingick vid Svanbergska landsortstruppen. År 1834 d. 7 nov. debuterade han å nyo på K. Theatern såsom *Varner* i "Tretio år af en spelares lefnad" och d. 26 i samma månad såsom *Rudolf* i "Hedvig eller Banditbruden", då han skördade allmänt bifall och genast erhöll ordinarie engagement. Bland mängden af de stora roller, i hvilka han sedan uppträdt, må anföras *Hamlet, Posa* (i "Don Carlos"), *Frans* och *Carl Moor* (hvilka båda roller han någon gång utfört vid en och samma representation), *Lucidor, Wallenstein, Hakon Jarl, Hernani, Torquato Tasso* (i "Boja och krona eller Tassos

öden"), *Romeo, Mazarin, Skylock, Othello, Benvenuto Cellini, Engelbrekt, Rafael Sanzio, Vargas* (i "Borgaren i Gent"), *Angelo Malipieri, Rubens* (i "Rubens i Madrid"), *Eugene Aram, Erik XIV, Calvin* (i "Fritänkarne i Genève"), *Axel* (i "Axel och Valborg"), *Chevalier de St. Georges, Fabio Fabiani* (i "Maria Tudor"), *Lord Byron, Ferand* (i "Rudolf eller Pariser-hemligheter"), *Evelyn* (i "Penningen"), *Molière* (i "Tartuffes urbild"), *Torkel Knutsson, Birger Jarl* (i "Bröllоppet på Ulfåsa"). — Somrarna 1837 och 1838 företog han resor (mestadels till fots) i Tyskland, hvarunder han besökte Berlin, Dresden, Prag, Wien m. fl. städer. Dessutom har han gjort talrika konstresor i Sverige, Norge, Danmark och Finland, under hvilka han gifvit dramatiska föreställningar på 100 olika ställen, nemligen i Sverige 65, i Norge 15, i Finland 19 och i Danmark 1 (Köpenhamn). — Gift i nov. 1845 med *Livia Myrtala Eloquentia Törnfelt.*

Fru Therese Håkansson. *Aktris* 1 dec. 1834 — 1 juli 1838.
Född d. 8 mars 1805 (dotter af öfverfyrverkaren vid Svea artilleriregemente *Pietro N. Magito*). Anstäld vid Djurgårds-theatern 1827 — 34; debuterade på kongl. scenen som *Grefvinnan* i "Grefven af Walltron" d. 12 jan. 1835. Död d. 31 juli 1839. — Gift med *J. P. Håkansson* (se s. 476).

Wilhelm Robach. *Aktör och Sångare* 1 juli 1835 — 1 juli 1839.
Född d. 4 dec. 1814. Elev 1834; debuterade som *Adolf* i "Lilla matrosen" d. 26 nov. s. år. Han hade en särdeles vacker stämma, som tycktes lofva honom mycken framgång på konstnärsbanan, men hon förlorade sig innan kort. Han bortrycktes tidigt af döden, d. 18 apr. 1840.

Carl Gustaf Hessler. *Aktör* 1 juli 1835 — 1 juli 1839.
Född d. 26 jan. 1816 (son af kongl. hingstridaren *Gustaf Hessler* och *Christina Söderberg*). Elev d. 1 okt. 1834. Efter sin afgång från kongl. scenen har han mesta tiden varit styresman för eget, kringresande skådespelarsällskap. Anstäld vid Mindre Theatern 1845 — 46. Föreståndare för Ladugårdslands-theatern 1856 — 58. — Gift med *Amanda Widerberg* (dotter af theaterföreståndaren *Fredrik Widerberg*).

Johan Rudolf Heijligering. *Aktör* 1 juli 1835 — 1 juli 1856.
Född d. 19 nov. 1809. Elev vid balletten 1 juli 1824, figurant 1 juli 1827 — 1 juli 1846; debuterade vid talscenen såsom *Alfons* i

"Handsekreteraren och kocken" d. 26 apr. 1833. Under åren 1833 — 56 tjenstgjorde han äfven som chorsångare och extra sufflör. Fanjunkare vid lifbevaringsregementet 1853; svärdsman d. 18 dec. 1864. — Gift d. 10 dec. 1837 med *Sofia Andrietta Pettersson*.

Johan Christian Frodelius. *Aktör* 1 juli 1836 — 1 juli 1853. (Frånvarande spelåret 1840 — 41.)

Född d. 3 jan. 1803 (son af *J. N. Frodelius*, se s. 454). Elev 1 juli 1824 — 1 juli 1826, debuterade som *Wäderflygt* i "Konstmakaren" d. 10 dec. 1835. Sufflör vid sångscenen från den 1 juni 1843 till sin död d. 12 juli 1861.

Edouard Stjernström. *Aktör* 1 okt. 1836 — 1 juli 1842 och 1 juli — nov. 1845.

Född i Stockholm d. 11 okt. 1816 (hette ursprungligen *Carl Blomberg*; vid sin första nattvardsgång antog han det nya namnet). Elev vid balletten 1826 — 1 apr. 1832. Sedan han d. 22 mars 1833 utfört sin första roll på k. Theatern, nemligen *Stanislas* i komedien "Fredrik och Christine", blef han från d. 1 apr. s. å. antagen till aktörs-elev, men afskedades d. 1 juli 1836, emedan han ansågs olämplig till skådespelare derföre att han läspade. Detta fel lyckades han få undanröjdt genom en tandoperation, fick för andra gången debutera d. 29 sept. sistnämnda år, då han spelade *Fredriks* roll i "Den okände sonen", och anstäldes nu som aktör. Han uppträdde derefter i flera betydande roller, t. ex. *Don Carlos* i Schillers skåd. med denna titel, *Mortimer* i "Maria Stuart", *Ferdinand* i "Kabal och kärlek", *Max Piccolomini* i "Wallensteins död", *Hernani*, *Adolf* i "Grefvarne Kungsberg", och titelrollen i "Pariserpojken". År 1842 öfvergick han till den då inrättade Nya Theatern, inträdde 1845 å nyo vid den kongl. scenen, men erhöll på egen begäran afsked derifrån efter endast några månaders tjenstgöring, och anstäldes åter vid Nya eller sedan s. k. Mindre Theatern, der han jemte skådespelarsysslan hade befattning såsom styresman för scenen intill 1850. Detta år upprättade han egen theater i Finland, spelade under följande årets sommar med sitt sällskap på Humlegårds-theatern, derefter i Finland intill 1853, då han återvände till Sverige och gaf spektakler dels i Stockholm på theatern i De la Croix' sal, dels i Norrköping och Göteborg. Följande året förhyrde han Mindre Theatern och 1855 blef han dess egare. Bland de roller han utfört på denna scen kunna nämnas såsom de mest framstående *Carl X Gustaf* i skådespelet af

detta namn, *Mercutio* i "Romeo och Julia", *Petruccio* i "Så tuktas en argbigga", *Harpagon* i "Den girige", *Nathan den vise, Don Cesar de Bazano,* Markis *d'Auberive* i "Moderna vinglare", *Fiolin* i "Längtan efter äfventyr", *von Posert* i "Spelaren", *Claude* i "Abbéen på äfventyr", och *Farinelli.* Sedan hans theater af honom försåldes och blef kunglig scen, har han åtskilliga gånger uppträdt derstädes såsom gäst. — Stjernström har företagit många och vidsträckta utrikes resor. Den första egde rum 1838, då han förnämligast uppehöll sig i Berlin, Dresden och Wien, blef med mycken välvilja omfattad af skalden Tieck och fick göra personlig bekantskap med flera af Tysklands sceniska utmärktheter, såsom Emil Devrient, fru Schröder-Devrient, hrr La Roche, Anschütz, Löwe samt hr och fru Fichtner. År 1851 besökte han Petersburg och hade der tillfälle att se den utmärkte tragiske skådespelaren Karatigin. Åren 1855 och 1856 gjorde han särskilda resor till Paris, der han var vittne till den sceniska täflingskampen mellan m:lle Rachel och m:me Ristori i framställningen af Maria Stuarts karakter, och dessutom såg hrr Samson, Provost, Bressant, m:mes Rose Chéri och Plessy, m:lles Fix, Augustine och Madeleine Brohan m. fl. af den franska skådebanans storheter. År 1858 begaf han sig å nyo till Paris; derpå till London, hvarest han såg det berömda tragiska konstnärsparet Charles Kean och hans fru; reste sedan åter genom Tyskland, uppehållande sig längre tider i Berlin, München, Dresden m. fl. städer, och gjorde äfven nu personlig bekantskap med ansedda tyska skådespelare, bland andra Dawison och Döring. År 1860 besökte han på nytt Paris. Slutligen tillbragte han under åren 1863 — 64 nära sju månader uti Italien, hufvudsakligen i Venedig, Milano, Florens, Rom och Neapel, derefter tre månader i Paris, och gjorde sedan på hemresan nya besök i några bland Tysklands förnämsta städer. År 1866 erhöll han inbjudning att gifva gästroller på theatern i Christiania och uppträdde derstädes flera gånger under mars och april månader. — Gift 1. d. 3 nov. 1846 med *Sofia Wilhelmina Lannby* (död i Åbo d. 3 febr. 1851); 2. d. 14 nov. 1854 med *Johanna Charlotta Granberg* (död d. 2 apr. 1857); 3. d. 1 juli 1861 med *Lovisa Elisabeth Granberg.*

Johan Söderberg. *Aktör och Sångare* 1 juli 1836 — 1853. Född d. 14 okt. 1811. Elev d. 1 okt. 1834. En mycket användbar skådespelare, särdeles i den lägre komedien. I sångpjeser utförde

han endast mindre partier, men äfven dessa förtjenstfullt. Död d. 10 sept. 1858. — Gift d. 16 juli 1837 med *Louisa Fredrika Norberg.*

Mamsell **Fanny Westerdahl,** sedan Fru **Hjortsberg,** sist Fru **Westerdahl.** *Aktris* 1 juli 1836 — 1 juli 1862.

Född i Stockholm d. 21 febr. 1817 (dotter af konsertmästaren *C. J. Westerdahl*). Elev d. 1 juli 1828. Redan vid 12 års ålder spelade hon *Julie* i "Den förtroliga aftonmåltiden", d. 26 okt. 1829, men hennes egentliga debut var såsom *Carolina* i "Baschan i Suresne" d. 21 nov. 1831. Bland hennes öfriga roller förtjena i synnerhet anföras: *Louise* i "Kabal och kärlek", *Laura* i "Lifvets skola", titelrollerna i "Jenny Mortimer", "Hedvig eller Banditbruden", "Johanna af Montfaucon", "Griselda", "Louise de Lignerolles", "Fröken de Belle-Isle" och "Eulalie Pontois", *Amelia* i "Röfvarbandet" samt *Katarina Månsdotter* i "Erik XIV". Hon uppträdde äfven i sångroller, såsom *Cendrillon, Papagena, Betly* (i "Alphyddan") m. fl. Afskedsrecett d. 21 juni 1862 då hon utförde *Reine Dupuis* roll i komedien "Ett hem". — Gift 1837 med *C. E. Hjortsberg* (se s. 474), men skild 1840, hvarefter hon kallade sig fru Westerdahl.

Abraham Theodor Hjortsberg. *Aktör* 1 juli 1837 — 1 juli 1840.

Född d. 3 aug. 1814 (son af *Lars Hjortsberg*). Han tjenstgjorde någon tid såsom extra ordinarie i statskontoret. Debuterade på K. Theatern som *Adolf* i "Grefvarne Kungsberg" d. 10 apr. 1837. Efter sin afgång från theatern blef han s. k. fraktstyrman på ett ångfartyg. Dog i Stockholm d. 21 dec. 1849. — Gift med *Margareta Åberg.*

Mamsell Jenny Maria Lind. *Aktris och Sångerska* 1 juli 1838 — 1 juli 1844. (Frånvarande spelåret 1841—42.)

Född i Stockholm d. 6 okt. 1820. Elev d. 1 sept. 1830. Hennes första uppträdande var såsom *Angela* i skåd. "Edvinsky och Floreska eller Polska grufvan" d. 29 nov. 1830, hvarefter hon under sin elevtid utförde många talroller och vann mycket bifall som skådespelerska. Såsom sångerska väckte hon första gången en större uppmärksamhet uti *Alice's* roll i "Robert af Normandie", då fjerde akten af denna opera gafs d. 9 dec. 1837. Följande året uppträdde hon som *Agatha* i "Friskytten", och 1839 å nyo som *Alice* vid uppförandet af "Robert" i sin helhet, och det sätt hvarpå hon atergaf dessa roller, hennes intagande sång och själfulla spel, framkallade en utomordentlig

hänförelse. Hvarje nytt parti, som hon derefter utförde, var för henne en ny, lysande triumf. År 1841 reste hon till Paris för att studera under Manuel Garcia's ledning, och uppehöll sig der nära ett års tid. Under åren 1844 — 52 uppträdde hon i Berlin m. fl. tyska städer, i Köpenhamn samt i England och Nord-Amerika, öfverallt emottagen, såsom sin tids största sångerska, med en hyllning och en enthusiasm utan like. Derefter har hon icke vidare beträdt scenen, men låtit vid åtskilliga tillfällen höra sig på koncerter. — En fullständig förteckning öfver de roller, i hvilka hon uppträdt på K. Theatern, må här meddelas. I talpjeser: *Angela* (1830); *Johanna* i dramen "Testamentet", *Otto* i skåd. "Johanna af Montfaucon", *Jeannette* i kom. "Baschan i Suresne" (1831); *Paul* i dramen "Grefven af Castelli", *Marton* i kom. "Marton och Frontin", *Betty* i dramen "Jenny Mortimer" (1832); *Christine* i kom. "Fredrik och Christine", *Louise* i kom. "Studenterna i Småland", *Georgette* i skåd. "Tretio år af en spelares lefnad", *Otto* i sorgs. "Skulden" (1833); *Toinette* i kom. "Correspondensen eller Hvilken af kusinerna är det?", *Louise* i kom. "Landtpoeten eller Det oskyldiga bedrägeriet", *Lotta* i kom. "Louise och Walborn" (1834); *Zora* i skåd. "Mohrerne i Spanien", *Pierrette* i dramen "Fostersonen eller För sexton år sedan" (1835); *Marie* uti kom. "Sömngångerskan", *Dafne* i dramen "Angelo Malipieri", titelrollen i kom. "Zoe eller Den lånte älskaren", *Marie* uti kom. "Adèle de Senanges", *Rosa* i kom. "Fästmön från hufvudstaden", *Julie* uti kom. "Clementine eller De båda brefven", *Fanny* i dramen "Marie de Sivry", *Greta* i dramen "Konstapeln eller Kärlek och uppoffring", *Emma* i trag. "Konung Edvards söner", *Justine* i kom. "Den svartsjuka hustrun", *Carolina* i dramen "Den okände sonen", *Clara* i skåd. "Gustaf Adolf i München eller Grafbruden", *Fanchette* i kom. "Fästningen i Boston", fröken *Neubrunn* i trag. "Wallensteins död" (1837); *Hyacinthe* i melodramen "Kärlek och hämnd eller Den amerikanska apan" (1838); *Leonie* uti skåd. "Rosenbuketten" (1839). I sångpjeser: *Georgette* i "Frondörerna" (1835); *en Flicka* i "Œdip uti Athen" (1836); *Andre Genien* i "Trollflöjten", *Lovisa* i "Kronfogdarne", *Erik* i "Fiskaren", *Anna* i "Hvita frun", *Laura* i "Förposten eller Den bortglömde vedetten", *Alice* i "Robert", 4:e akten (1837); *Agatha* i "Friskytten", titelrollen i "Marie eller Bröllopps-festen", *Rosa* i "Örnnästet", *Segern* i "Drottning Christina", *Lovisa* i "De löjliga mötena", *Amazili* uti "Ferdinand Cortez", *Emmelina* i "Den Schweitziska familjen", titelrollen i "Euryanthe", *Pamina* i

"Trollflöjten" (1838), *Laura* i "Slottet Montenero", *Alice* uti "Robert" (i sin helhet), *Julia* i "Vestalen", *Constance* i "Vattendragaren" (1839), *Anna* i "Don Juan", titelrollen i "Lucie eller Bruden från Lammermoor" (1840), *Alaide* i "Den okända", *Norma* (1841), *Amina* i "Sömngångerskan", *Vingåkersflicka* i "Ett nationaldivertissement", *Grefvinnan* i "Figaros bröllopp", *Valentine* i "Hugenotterna", *Ninetta* i "Skatan", *Märtha* i "En majdag i Värend", *Julie* uti "Jag går i kloster" (1842), *Armide*, *Thyra* i "Necken eller Elfspelet", *Fiorilla* i "Turken uti Italien", titelrollen i "Anna Boleyn" (1844), *Marie* uti "Regementets dotter" (1845), *Adina* i "Kärleksdrycken", *Susanna* i "Figaros bröllopp" (1848). — Gift i Boston 1852 med pianisten *Otto Goldschmidt*.

Per Johan Wilhelm Pettersson. *Aktör* 1 juli 1838 — 1854.

Född i Stockholm d. 6 sept. 1814. Tillhörde egentligen balletten (han var en utmärkt s. k. groteskdansör) och anlitades sällan som skådespelare, men hans klara förstånd och uppfattningsgåfva i förening med ett poetiskt sinne, gjorde honom mycket användbar äfven som sådan. Han var t. ex., en ypperlig *Pastourelle* i "Polkan", och jemväl mera magtpåliggande roller, såsom *Mercutios* i "Romeo och Julia", återgaf han på ett tillfredsställande sätt. — Anmärkningsvärdt är i afseende på en man inom hans verksamhetskrets, att han, som ej erhållit någon bildad uppfostran (hans föräldrar voro obemedladt arbetsfolk) på egen hand förvärfvade sig goda insigter i åtskilliga kunskapsämnen, såsom historien, vissa delar af naturvetenskapen, och förnämligast numismatiken. Den insigt han egde i sistnämnda ämne föranledde hans antagande till biträde vid kongl. myntkabinettet, och han var nära att der vinna ordinarie installning då döden bortryckte honom, d. 12 juni 1854. (Se vidare *Balletten*.)

Johan Rudolf Ferdinand Forssberg. *Aktör* 1 juli 1838 — 1 juli 1844.

Född d. 1 aug. 1818. Balett-elev d. 1 juli 1833, figurant 1 juli 1835. Debuterade som *Julius* i "Hedvig eller Banditbruden" d. 21 jan. 1838. Efter sin afgång från K. Theatern blef han styresman för den Djurströmska landsortstruppen. — Gift med *Brita Katarina Åström*.

Carl Gustaf Sundberg. *Aktör* 1 juli 1839. (Frånvarande spelåret 1844—45.)

Född i Stockholm d. 22 nov. 1817 (föräldrar: vaktmästaren vid

konungens byrå *Bengt Gustaf Sundberg* och *Christina Hallgren*). Elev d. 23 okt. 1827. Han uppträdde första gången som *Richard* i "Landtpresten i Wakefield" d. 19 sept. 1828. Bland hans öfriga roller må anföras: *Fredrik* i "Den okände sonen", *Filip* i "Johanna af Montfaucon", titelrollen i "Pariserpojken", *Max Piccolomini* i "Wallensteins död", *Blount* i "Penningen", *Sullivan*, *Armand* i "Volontären", *Perin* i "Stolthet mot stolthet", *Robin* i "Hin Ondes memoirer", *Cesar Poligny* i "Den gifte mannen i staden och på landet", *Jean Baudry* i "En firma och ett hjerta", Markis *de Champrosé* i "Richard Sheridan". Lärare i deklamation för theaterns elever under spelåren 1857 — 59. Förste regissör vid Dramatiska Theatern d. 1 juli 1863. — Företog en resa i Tyskland och Frankrike 1841 - - 45, hvarunder han uppehöll sig tio månader i Paris. Denna stad besökte han å nyo 1858. — Gift d. 6 maj 1851 med première-dansösen *Johanna Gustafva Gillberg*.

Julius Günther. *Aktör och Sångare* 1 juli 1839 — 1 juli 1856. (Frånvarande 1 juli 1845 — 1 okt. 1847.)

Född i Göteborg d. 1 mars 1818 (son af organisten vid tyska kyrkan derstädes, musikdirektören *Georg Günther*; modrens namn *Bleidorn*). Han egnade sig först åt den militära banan och tjenstgjorde tre år såsom underofficer vid Elfsborgs regemente; ingick derefter vid K. Theatern, der han debuterade i *Fra Diavolos* roll d. 8 nov. 1838. Bland hans öfriga partier äro att märka: *Don Juan*, *Almaviva* i "Barberaren uti Sevilla", *Renaud* i "Armide", *Masaniello* i "Den stumma från Portici", *Narcisse* i "Turken uti Italien", titelrollerna i "Robert af Normandie" och "Stradella", *Edgar* i "Lucie", *Nemorino* i "Kärleksdrycken", *Elvino* i "Sömngångerskan", *Raoul* i "Hugenotterna", m. fl. — Reste 1845 till Köpenhamn, der han följande året d. 19 och 31 jan. uppträdde på kongl. theatern i "Hugenotterna" och vann bifall såsom "smagfuld Sanger"; begaf sig derifrån till Hamburg, hvarest han sjöng på Filharmoniska Sällskapets koncerter och utförde på Stadt-theatern *Octavios* roll i "Don Juan", likaledes med mycket bifall. Sommaren 1846 ankom han till Paris, förblef derstädes till i juli månad 1847 och studerade sångkonsten under Garcia's ledning. På återresan till fäderneslandet uppehöll han sig någon tid i Baden-Baden hos den berömde pianisten och tonsättaren Pixis, der han sammanträffade med flera musikaliska notabiliteter, bland andra Mendelssohn-Bartholdy. År 1851 gjorde han åter en

...ari till Paris. 1853 reste han i Norge och Finland, 1855 och 1857 i Schweiz och Italien, hvarunder han förnämligast uppehöll sig i Milano, Genua och Turin. — År 1850 blef han sångmästare vid K. theatern, hvilken befattning han innehade till 1862. Lärare i solosång vid musikaliska akademien 1858, professor 1861.

Giovanni Battista Belletti. *Aktör och Sångare* 1839 — 1 juli 1844.
Han kom från Italien 1838, dertill föranledd af bildhuggaren, professor Byström, som lärt känna honom i Carrara. Han hade en synnerligen stark och böjlig stämma och var en god skådespelare, utmärkt synnerligen i komiska partier, t. ex. *Dulcamaras* i "Kärleksdrycken" samt *Figaros* i "Barberaren i Sevilla" och "Figaros bröllopp", men äfven i sådana roller som *Orovist* i "Norma", *Bertram* i "Robert", *Ashton* i "Lucie" och *Marcel* i "Hugenotterna". Sedan han lemnat svenska scenen var han anstäld vid italienska operan i London, hvarifrån han lärer afgått år 1854.

Mamsell **Wilhelmina Christina Fundin.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1841.
Född i Stockholm d. 12 jan. 18[illegible] (dotter af kantorn i kongl. slottskapellet *Carl Axel Fundin* och *Christina Margareta Wikström*). Elev 1 juli 18[illegible]. Bland de roller hon utfört äro: *Nattens drottning* i "Trollflöjten", *Jenny* i "Hvita frun", *Isabella* i "Robert", *Adalgisa* i "Norma", *Katarina* i "Kronjuvelerna" och *Leonora* i "Stradella".

August J. Lindman. *Aktör* 1 okt. 1841 — 1 juli 1842.
Han var klarinettist vid ett af Lifgrenadier-regementerna, då han antogs till elev vid K. Theatern d. 1 febr. 1841. Debuterade såsom *Ismael* uti "Kalifen i Bagdad" d. [illegible] apr. s. å. Är nu afliden.

Olof Strandberg. *Aktör och Sångare* 1 juli 1842.
Född d. 15 febr. 1816 i socknen Langenhanshagen nära staden Barth i Pommern, der fadren, sedermera kyrkoherden i Hammars pastorat inom Strengnäs stift, theol. doktorn *Olof Strandberg*, då innehade en lärarebefattning; modren *Christina Maria Berg* var dotter af klockaren i nämnda socken. Student i Upsala 1836, i Lund 1838. Debuterade som *Max* i "Friskytten" d. 22 febr. 1841 och som *Jakob Friburg* i "Schweitziska familjen" d. 31 mars s. år, hvarefter han tjenstgjorde mot särskildt arfvode till dess han följande året erhöll ordinarie anställning. Bland hans många roller må anföras: *Fra Diavolo*, *Tamino*, *Masaniello*, *Robert*, *Stradella*, *Ernani*, *Richard Lejon*...

hjerta, *Gustaf Wasa*, *Josef* i "Josef uti Egypten", *Georges* i "Hvita frun", *Edgar* i "Lucie", *Raoul* i "Hugenotterna", *Raphael* i "Hälften hvar", *Johan af Leyden* i "Profeten", *Huon* i "Oberon", *Arnold* i "Wilhelm Tell". — Gift 1. med *A. Österberg* (se s. 190); 2. med *C. Linderoth* (se s. 494).

Johan Isidor Dannström. *Aktör och Sångare* 1 juli 1842 — 1 juli 1844.

Född i Stockholm d. 14 dec. 1812 (föräldrarne voro inspektoren vid dåvarande general-assistance-kontoret *Anders Dannström* och *Charlotta Lovisa Rönqvist*). Han antogs till elev vid musikaliska akademien 1826; men fadren, som helst önskade att sonen skulle egna sig åt köpmansyrket, lät följande året anställa honom på handelskontor, der han förblef i tio års tid, hvarunder han, genom att på sina fristunder gifva lektioner i sång samt på guitarr och flöjt, beredde sig medel till en utländsk resa i ändamål att förkofra sin musikaliska bildning. Han studerade i Berlin harmonilära för professor Dehn 1837 — 38, reste sedan öfver Wien, Triest och Milano till Bergamo, i hvilken sistnämnda stad han ett års tid tog undervisning i sångkonsten af professorn vid konservatoriet derstädes, Forini. Sedermera uppehöll han sig i Paris och i Tyskland intill sommaren 1841, då han återvände till fäderneslandet, debuterade på K. Theatern i scen och aria ur *il Bravo* af Mercadante d. 28 aug., och sedan såsom *Max* i "Alphyddan" d. 13 okt. s. år. Under den tid han var der anställd uppträdde han i flera större roller, bland andra *Don Juan*, samt *Almaviva* och *Figaro* i "Figaros bröllopp". Åren 1844 — 45 idkade han sångstudier i Paris under Garcia's ledning. Derefter har han företagit andra utrikes resor, bland dem en till Nord-Amerika, men mesta tiden vistats i Stockholm, der han egnat sig åt sångundervisning. — Gift 1. år 1853 med fröken *Betty Boye* (se s. 493); 2. år 1858 med *Rosalie Åkerman*.

Mamsell **Anna Charlotta Lindmark.** *Aktris* 1 okt. 1842 — 1 juli 1843.

Född i Stockholm d. 18 okt. 1819. Elev vid balletten d. 1 juli 1829, premier-elev under spelåren 1834 — 39. Anställd 1839 — 42 vid Djurgårds-theatern, på hvilken hon väckte uppmärksamhet genom sitt naiva och behagliga spel, hvarföre hon antogs till aktris vid k. scenen, der hon debuterade som *lady Arabella* i "Ett farligt gifter-

n.ål d. 13 okt. 1842. Men hon befans mindre lämplig för en större skådeplats och gjorde här ingen lycka. Hon öfvergick derifrån till Mindre Theatern. Dog i Stockholm d. 2 apr. 1858.

Lars Gustaf Kinmansson. *Aktör* 1 juli 1843 — 1 juli 1847 och å nyo 1 juli 1863.

Född i Stockholm d. 16 apr. 1822 (son af *L. A. Kinmansson*, se s. 470). Elev d. 1 febr. 1840. Anstäld 1847—63 vid Mindre Theatern, der han utfört sina förnämsta roller, såsom *Giulio* i "Klostret Castro", *Georges Bernard* i "Bord och förtjenst", *Tristan* i "Kung Renés dotter", *hertig Johan* i "Solen sjunker", prins *Henrik* i "Konung Henrik IV", titelrollerna i "Axel och Valborg", "Romeo och Julia", "Ur Carl XII:s ungdom" och "Fyra år af konung Gustaf III:s regering", m. fl. — Gift 1. med *Zelma Berguehr* (se s. 490), 2. med *Helfrid Torsslow* (se s. 502).

Mamsell **Elma Charlotta Ström, sedan Fru Billing.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1843 — 1 juli 1851.

Född i Bro socken af Upland d. 3 apr. 1822 (fadren landtbrukare). Elev d. 1 juli 1840. Hennes mest framstående roller voro *Agatha* i "Friskytten", *Alice* i "Robert", *Lucie*, och *Valentine* i "Hugenotterna". Gift d. 7 apr. 1846 med landskapsmålaren *Theodor Billing*.

Wilhelm Theodor Gille. *Aktör* 1 juli 1844 — 1 juli 1845.

Född i Stockholm d. 28 sept. 1816. Före sitt inträde vid den kongl. scenen tjenstgjorde han på Mindre Theatern, sedermera blef han styresman för en kringresande trupp, som 1852 spelte på Humlegårdstheatern och 1861 på theatern i Cirkus. — Gift d. 6 aug. 1839 med *Hedvig Calista Nicolina Söderman* (död d. 19 dec. 1859).

Daniel Rudolf Walin. *Aktör och Sångare* 1 okt. 1844. (Frånvarande 1 juli 1847 — 31 dec. 1848.)

Född i Vesterås d. 29 juni 1820 (son af director musices vid Vesterås gymnasium, sedermera organisten och klockaren i Leksand *Daniel Magnus Walin* och *Christina Gustafva Bellander*). Student i Upsala 1842. Debuterade som *Rudolf* i "Sömngångerskan" d. 18 sept. 1844. Andra roller: *Sarastro*, *Don Juan*, *Wilhelm Tell*, *Almaviva* i "Figaros bröllopp", *Mikeli* i "Vattendragaren", *Casper* i "Friskytten", *Gaveston* i "Hvita frun", *Selim* i "Turken uti Italien", *Bertram* i "Robert", *Asthon* i "Lucie", *Orovist* i "Norma", *Plumkett* i "Martha", *Banquo* i "Macbeth", *Silva* i "Ernani" m. fl. Under åren 1847 — 48 stu-

derade han i Paris för Garcia. Biträdande chormästare d. 1 juli 1863. — Gift 1854 med *Laura Gagge.*

Mamsell **Julia Henrietta Euphrosyne Widerberg,** sedan Fru **Liedberg.** *Aktris och Sångerska* 1 okt. 1844 — 1847.

Född i Stockholm d. 18 mars 1824. Elev d. 1 jan. 1840 och uppträdde för första gången d. 26 i samma månad, såsom en af *Genierna* i "Trollflöjten". Hennes första betydligare sångparti var *Annas* i "Friskytten", d. 3 okt. 1841. Denna skådespelerska var begåfvad med särdeles lyckliga anlag; hennes sångröst var visserligen icke af stort omfång, men utmärkte sig desto mer genom den lenaste och angenämaste klang. Ett blygsamt och oskuldsfullt behag utgjorde hufvuddraget i hennes konstnärskap, likasom i hela hennes väsen. De roller, i hvilka hon vann mesta bifall, voro *Susanna* i "Figaros bröllopp" och *Angelina* (Adèle) i "Svarta dominon". Hon dog d. 24 jan. 1847. — Gift 1844 med violinisten vid hofkapellet *F. W. Liedberg.*

Carl Albert Hoffman. *Aktör och Sångare* 1 jan. 1845 — 1 jan. 1860.

Född i Stockholm d. 31 jan. 1821 (föräldrar: badaremästaren *Carl Adolf Hoffman* och *Maria Margareta Wahlström*). Före sitt inträde vid K. Theatern var han lithograf. Debuterade som *Don Alonzo* i "Preciosa" d. 11 nov. 1844 och som *Valbell* i "Två ord" d. 27 jan. 1845. Förvaltare af attribut-förrådet 1853 — 59, derefter af manskostym-förrådet. — Gift d. 12 apr. 1849 med *Mathilda Charlotta Adolfina Süssmilch.*

Sven Anders Hedin. *Aktör* 1 juli 1845.

Född i Stockholm d. 7 nov. 1822 (son af kanslirådet *Sven Anders Hedin* och *Clara Elisabeth Westman*). Student i Upsala 1841. Han debuterade som *Tebaldo* i "Romeo och Julia" d. 17 apr. 1845, och som *Arfprinsen af Baireuth* i "Värja och stångpiska" d. 5 maj s. år. Andra roller: *Cerfeuil* i "En Bengalisk tiger", *Beauminet* i "Hyresgäst och husegare", *Colombet* i "Den gifte mannen i staden och på landet", *Piccolet* i komedien med denna titel, *Prosper Block* i "En papperslapp", *Horace Gerard* i "Punkt för punkt", *Champignac* i "Fjärilsfebern", *Edgard* i "Så kallade hedersmän", *Chamouflet* i "En kopp thé", *Philippe de Mauri* i "Våra bundsförvandter", *Lambert* i "Ombyten", *Champagnac* i "En theaterpjes", m. fl.

Johan Mathias Christofer Nygren. *Aktör* 1 juli 1845 — 1 juli 1860.

Född i Norrköping d. 5 jan. 1819 (föräldrarna voro: kofferdistyrmannen

Gustaf Henrik Nygren och *Christina Margareta Schenbom*). Ingick vid P. J. Delands skådespelartrupp om hösten 1838, vid A. Wallins hösten 1841. Debuterade på k. Theatern som *Ferdinand Colombet* i "Den gifte mannen i staden och på landet" d. 15 okt. 1845. Bibliothekarie vid dramatiska bibliotheket 1 juli 1853 — 1 juli 1860. Bokhållare i Stockholms enskilda bank 1856. Gift med *Thekla Louisa Nordblad* d. 10 febr. 1855.

Mamsell **Zelma Carolina Esolinda Bergnéhr, sedan Fru Kinmansson, derefter Fru Bergmansson, sist Fru Hedin.** *Aktris* 1 juli 1845.

Född i Stockholm d. 31 maj 1827 (dotter af kaptenen *Lorens August Bergnéhr* och fröken *Charlotta Wilhelmina Christina Philp*). Elev d. [illegible] jan. 1840, debuterande d. 6 dec. 1842 som *Lotta* i "Brodertvisten". Andra roller: *Elisabeth* i "Maria Stuart", "Grefve Essex", "Elfjungfrun" och "Doktor Wespe", *Katarina Howard*, *Siri Brahe*, *Preciosa*, *Georgina* i "Qväkaren och dansösen", *Richelieu* i "Richelieu's första vapenbragd", *Sofie Arnould* i "Jag äter middag hos min mor", *Bianca Tordini* i "En koncert i sjusovaren", *Barbra* i "Ung-Hanses dotter", *Fru Gonard* i "En fattig adling", *Fru Laurence Duverney* i "Hyresgäst och husegare", *Mossamor* i "Marsk Stigs döttrar", m. fl. Hon har äfven användts i sångroller, t. ex. *Fru Karlfelt* i "En egendom till salu" och *Fidalma* i "Hemliga giftermålet". — Gift först (d. [illegible] juni 1845) med *J. G. Kinmansson* (se s. 488), men skild, hvarefter hon kallade sig fru Bergmansson; sedermera (d. 12 juni 18[illegible]) med revisorn i general-poststyrelsen *Gustaf Henrik Leonard Hedin*.

Mamsell **Nanna Torsslow, sedan Fru Enblom.** *Aktris* 1 juli 1845 — 1 juli 1857.

Född i Stockholm d. 2[illegible] sept. 1822 (dotter af *O. U. Torsslow*, se s. 47[illegible]), död på Träskända gård i Finland d. 8 juli 1860. Gift d. 11 jan. 1857 med landtbrukaren *Carl R. Enblom*.

Mamsell **Aurora Wilhelmina Österberg, sedan Fru Strandberg.** *Aktris* 1 juli 1846 — 1850.

Född i Stockholm d. 18 sept. 1826 (dotter af kongl. löparen *Johan Abraham Österberg*). Elev d. 1[illegible] sept. 1839, och utvecklade tidigt sina ovanliga dramatiska anlag. Ett mera älskligt och intagande spel än hennes kan svårligen gifvas. Begåfvad med sällsynt fägring och en fin, nästan luftig gestalt, spred hon öfver sina framställningar

det ljufvaste doft af poesi och behag, såsom exempel hvarpå det är nog att anföra hennes sköna återgifvande af *Jolantha* i "Kung Renés dotter" och *Fenella* i "Den stumma från Portici". Förtärd af bröstlidande, dog hon redan i sitt 24:e år, d. 12 aug. 1850. — Gift d. 12 maj 1846 med *O. Strandberg* (se s. 486).

Johan Christofer Jolin. *Aktör* 1 juli 1846.

Född i Stockholm d. 28 dec. 1818 (son af vaktmästaren vid Klara församlings fattighus *Bengt Jolin*). Student i Upsala 1843. Debuterade som *Axel Vapensköld* i det af honom sjelf författade stycket "En komedi" d. 14 nov. 1845. Andra roller: major *von Körner* i "Ett minnesblad", *Acres* i "Rivalerna", *Briquet* i "Nya garnisonen", *Michel Lambert* i "Kärlek och egoism", *Rollén* i "Smädeskrifvaren", *Gaspard* i "Debutanten och hennes far", *Kolmodin* i "Mäster Smith", *Per* i "Wermländingarne", *von Urne* i "Mjölnarfröken", *Richardin* i "Goda exempel", m. fl. Litteratör vid K. Theatern 1 juli 1849 — 1 juli 1856. Föreståndare för elevskolan d. 1 juli 1857. — Gift med *Mathilda Katarina Wigert.*

Frans Johan Haglund. *Aktör och Sångare* 1 juli 1846 — 1 juli 1849 och spelåret 1855—56.

Född d. 5 dec. 1822 i Göteborg, der fadren var handlande. Debuterade såsom *Osmin* i "Enleveringen ur seraljen" d. 8 maj 1846. Bland hans öfriga roller voro: *Bartholo* i "Figaros bröllopp", *Bertram* i "Robert", *Guvernören* i "Don Juan" och *Marcel* i "Hugenotterna".

Bernhard Adam (så döpt, men kallar sig Alexis) Fredrik Lundbergh. *Aktör och Sångare* 1 juli 1846.

Född i Stockholm d. 11 mars 1823 (son af rådmannen *Bernhard Adam Lundberg* och *Anna Katarina Schéele*). Sånglärare i Norrköping 1844 — 45. På öfverste-kammarjunkaren grefve E. F. von Saltza's förord blef han (d. 1 mars 1846) antagen till elev vid K. Theatern, der han debuterade som *Fra Diavolo* d. 29 maj s. år. Andra sångroller: *Figaro* i "Figaros bröllopp" och "Barberaren i Sevilla", *Mazetto* i "Don Juan", *Stålsporre* i "Målaren och modellerna", *Rudolf* i "Sömngångerskan", *Alfonso* i "Leonora", m. fl. Han har äfven utfört åtskilliga mera betydande talroller, t. ex. *Ambjörn* i "Torkel Knutsson", *Mowbray* i "Richard II", *Olaus Petri* i "Dagen gryr", *Hemming Gadd* i "Sten Sture den yngre", *Selim* i "Enleveringen ur seraljen", och till hvilka jemväl kunna räknas *Simeon* i "Josef uti Egypten" samt *Ludvig XI* i "Quentin Durward".

Carl Jakob Johan Uddman. *Aktör och Sångare* **1 dec. 1846.**

Född i Stockholm d. 11 mars 1821 (son af revisorn i arméens pensionskassa *Jakob Daniel Uddman* och *Anna Fernblom*). Anstäld vid Wallinska landsortstruppen 1839—46; debuterade på Kongl. Theatern som *Vaz* i "Alphyddan" d. 5 dec. 1846. Andra roller: *Bartholo* i "Figaros bröllopp" och "Barberaren i Sevilla", *Leporello* i "Don Juan", *Dulcamara* i "Kärleksdrycken", *Sulpiz* i "Regementets dotter", *Cornelius* i "Nürnbergerdockan", *Falstaff* i "Muntra fruarna i Windsor", *Baptist* i "Muraren", *Cerberin* i "Målaren och modellerna", *Don Belflor* i "Toreadoren", m. fl. — Gift 1844 med *Ulrika Ström* (död d. 12 apr. 1861).

Mamsell **Aurora Mathilda Ebeling.** *Aktris och Sångerska* **1 juli 1847—1 juli 1848.**

Född i Stockholm d. 16 okt. 1827 (dotter af flöjtisten vid hofkapellet *J. F. Ebeling*). Debuterade på Mindre Theatern i operetten "Farinelli" 1844, elev vid Kongl. Theatern d. 1 juli [illegible]. Denna sångerska egde många utmärkta företräden: en särdeles klangfull stämma, fint musikaliskt öra, snabb och klar uppfattningsgåfva, ett intagande yttre, ovanlig ledighet och hållning på scenen, samt dramatiskt lif i föredraget. Hon utförde med lysande framgång flera större sångroller, såsom *Pamina* i "Trollflöjten", *Anna* i "Don Juan", *Agatha* i "Friskytten", *Alice* i "Robert af Normandie" och *Grefvinnan* i "Figaros bröllopp". År 1848 reste hon till Paris och begagnade der en längre tid Garcias undervisning. Slutligen begaf hon sig till Tyskland för att söka anställning vid någon af dess förnämsta operainrättningar, men denna plan hindrades genom en långvarig sjuklighet och hon afled i Berlin d. [illegible] dec. 185[illegible].

Mamsell Julia Mathilda Berwald. *Aktris och Sångerska* **1 juli 1848—1 juli 1852.**

Född i Stockholm d. 14 okt. 18[illegible] (dotter af hofkapellmästaren *J. F. Berwald*). Hon debuterade med scener ur "Linda di Chamounix" och "Huguenotterna" i okt. och nov. [illegible], derefter som *Rosina* uti "Barberaren i Sevilla" d. 3 maj 1848 och *Isabella* i "Robert af Normandie" d. 15 maj s. år. Andra roller: *Susanna* i "Figaros bröllopp", *Agatha* i "Friskytten", *Pamina* i "Trollflöjten", *Alice* i "Robert", *Adalgisa* i "Norma", *Marie* uti "Regementets dotter", *Fiorilla* i "Turken uti Italien", m. fl. Gift d. 7 okt. 1852 med löjtnanten friherre *Knut Åkerhjelm*.

Luigi Della Santa. *Aktör och Sångare* 1 juli 1850 — 1 juli 1853.

Född 1822 i den lilla staden Fiano uti Kyrkostaten, ej långt från Rom. Debuterade 1841 på theatern i Pesaro uti Donizetti's "Parisina"; begaf sig sedan till Grekland och uppträdde som förste barytonsångare på theatrarne i Corfu, Cefalonia och Zante; derefter var han i fem års tid anstäld vid den ansedde theaterföreståndaren Alessandro Lanari's trupp och sjöng på flera bland Italiens förnämsta scener. År 1847 ingick han vid det italienska operasällskap, som under Vincenzo Galli's anförande spelte i Köpenhamn, och begaf sig följande året med detta sällskap till Stockholm, der han vann det största bifall för sina utmärkta egenskaper både som sångare och skådespelare. De partier han utförde under sin anställning vid Kongl. Theatern voro: *Carl V:s* i "Ernani", *Figaros* i "Barberaren", *Dulcamaras* i "Kärleksdrycken", *Orovists* i "Norma", *Rudolfs* i "Sömngångerskan", *Manfreds* i "Eden" och *Macbeths* i operan af detta namn.

Mamsell **Ebba Charlotta Elisa Jacobsson,** sedan Fru **Hvasser.** *Aktris* 1 juli 1850. (Frånvarande 1 juli 1856 — 1 jan. 1857.)

Född i Stockholm d. 16 mars 1831. Elev d. 1 jan. 1849. Bland hennes roller, hvilka för närvarande (1866) uppgå till omkring 150, — utan tvifvel det största antal någon skådespelare eller skådespelerska vid K. Theatern under lika lång tjenstgöringstid utfört, — torde företrädesvis kunna nämnas: *Maria Stuart, Ophelia, Desdemona, Thekla* i "Wallensteins död", *Magdalena* i "Lucidor", *Thusnelda* i "Fäktaren från Ravenna", *Anna Rutland* i "Grefve Essex", *Fenella* i "Den stumma från Portici", titelrollerna i "Edith", "Deborah" och "Jane Eyre", *Helène* i "Trollfingrarne", grefvinnan *de Varni* uti "Rosen i Avignon", *Marie* uti "Lilla kusin", *Fanchon* i "Syrsan", *Susanna* i "En papperslapp", *Puck* i "En midsommarnattsdröm", *Hippolyte* i "Giftbägaren", drottning *Christina* i "Amaranter-orden", *Sigrid* i "Bröllopet på Ulfåsa", *Louise* i "Gammalt och nytt", *Markisinnan de Villemer, Clara* i "Egmont", *Astrid* i "Marsk Stigs döttrar". — Gift i Upsala d. 14 okt. 1858 med K. Theaterns sekreterare och ombudsman, hofkamereraren *D. Hvasser.*

Fröken **Betty Nathalia Boye.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1850 — 1 juli 1851.

Född i Skåne d. 14 febr. 1822. (Fadren *Clas Otto Boye,* som varit ryttmästare vid skånska hussar-regementet, blef tullförvaltare i Björneborg 1822, hvarföre hans dotter fick sin uppfostran i Finland. Modren

hette *Mariana Horn af Rantzien.*) Hon debuterade med stort bifall såsom *Nancy* uti "Martha eller Marknaden i Richmond" d. 27 nov. 1850. Utom denna roll utförde hon endast en, nemligen *Cherubins* i "Figaros bröllopp". — Gift 1855 med *J. Dannström* (se s. 487). Död i Stockholm d. 14 nov. 1864.

Mamsell **Emma Normani.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1851 — 1 juli 1853.

Född i England, hette ursprungligen *Bingley*, hvilket namn hon förändrade vid sitt uppträdande såsom sångerska uti Italien. På K. Theatern i Stockholm lät hon första gången höra sig som *Amina* i "Sömngångerskan" d. 19 maj 1851. De öfriga partier hon der utförde voro: *Normas*, *Adinas* i "Kärleksdrycken", *Elaizas* i "Eden", *Sophias* i "Storfurstinnan", *Lady Macbeths*, *Lucrezia Borgias*, och *Fides* i "Profeten". — Sedan hon lemnat Sverige, blef hon gift med en silkesodlare *Rospini* (af rysk härkomst), och är bosatt vid Como-sjön i Lombardiet.

Mamsell **Albertina Josefina Charlotta Linderoth,** sedan Fru **Strandberg.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1851.

Född i Stockholm d. 25 juli 1830. Elev vid baletten d. 1 juli 1841, vid lyriska scenen d. 1 nov. s. år. Roller: *Susanna* och *Cherubin* i "Figaros bröllopp", *Anna* i "Friskytten", *Zerlina* i "Don Juan", *Betty* i "Alphyddan", *Didier* i "Frondörerna", *Carlo Broschi* uti "Hälften hvar eller Hin Ondes andel", *Jemmy* i "Wilhelm Tell", *Benjamin* uti "Josef i Egypten", *Alice* i "Robert", *Lulli* i "Lulli och Quinault", *Henriette* i "Muraren", titelrollen i "Den sköna Helena", *Blond* i "Enleveringen ur seraljen", *Urbain* i "Hugenotterna" m. fl. — Gift d. 1 maj 1851 med *O. Strandberg* (se s. 486).

Mamsell **Lovisa Charlotta Helena Michal,** sedan Fru **Michaeli.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1852 — 1 juli 1855; 1 okt. 1856 — 1 juni 1859, och från 1 juli 1864.

Född i Stockholm d. 17 maj 1830 (dotter af kantorn i Jakobs församlings kyrka, chorsångaren vid K. Theatern *Henrik Gustaf Michal* och *Sara Helena Malmgren*). Elev 1849, och samma år d. 5 juni debuterade hon såsom *Elvira* i "Don Juan". Företog 1854 en resa till Paris och London, i hvilken sistnämnda stad hon erhöll undervisning af Garcia. Utnämndes samma år till hofsångerska. Under 1855—56 lät hon höra sig i Köpenhamn, Hamburg, Berlin, Dresden

m. fl. städer; 1859 — 63 i London (der hon antog engagement vid Her Majesty's Theatre) samt många andra bland Stor-Britanniens förnämsta städer, äfvensom i Tyskland, Nederländerna, Danmark, Norge och Finland. På K. Theatern i Stockholm uppträdde hon mot särskildt arfvode hösten 1860 samt under spelåren 1862 — 64, hvarefter hon der tagit anställning för en tid af fem år. Roller: *Grefvinnan* i "Figaros bröllopp", *Anna* i "Don Juan", *Pamina, Nattens drottning, Isabella* i "Robert", *Bertha* i "Profeten" och i "Nürnbergerdockan", *Agatha* i "Friskytten", *Linda, Leonora* i "Kung Carls jagt", *Elvira* i "Ernani", *Mathilda* i "Wilhelm Tell", *Rezia* i "Oberon", *Leonora* i "Trubaduren", *Marie* uti "Regementets dotter", *Margareta* i "Hugenotterna", *Norma, Constanza* i "Enleveringen ur seraljen", m. fl. — Gift 1860 med *Charles J. Michaeli.*

Carl Anders Knut Almlöf. *Aktör* 1 okt. 1852 — 1 juli 1853 och å nyo 1 juli 1863.

Född i Stockholm d. 9 febr. 1829 (son af *N. W. Almlöf* och *B. C. Cederberg,* se s. 471). Student i Upsala 1848. Ingick först vid P. Delands skådespelartrupp och debuterade på theatern i Upsala d. 5 nov. 1851. Samma trupp tillhörde han intill d. 1 okt. 1852 och sedermera från d. 1 juli 1853 till hösten 1861, då han öfvergick till Mindre Theatern, der han förblef intill sin nya anställning vid den kongl. scenen. Bland de roller, i hvilka han uppträdt på denna scen, äro: *Räfklo* i "Målaren och modellerna", *Gluggelin* uti "Intrigen i fönstren", *Sansquartier* i "Nya garnisonen", *Fromont* i "Fregattkaptenen eller Salamandern", *Scapin* i "Scapins skälmstycken", *Menelaus* i "Den sköna Helena", *Duplan* i "Blond och brunett", *Penmarch* i "Gammalt och nytt", *Vansen* i "Egmont". — Gift d. 22 aug. 1857 med skådespelerskan *Hedvig Christina Elisabeth Deland* (ofvannämnde P. Delands dotter).

Edvard Mauritz Swartz. *Aktör* 1 juli 1853.

Född i Stockholm d. 15 febr. 1826 (son af revisorn i kammarrätten *Olof Carl Swartz,* hvilkens fader var den utmärkte naturforskaren *Olof Swartz*). Elev 1839 vid K. Theatern, men öfvergick 1845 till den Mindre, för att der vidare utbilda sig under Torsslows ledning. Han utförde på denna skådeplats en stor mängd roller (det säges, omkring 200), bland dem åtskilliga af mycken betydenhet. År 1853 inträdde han åter vid kongl. scenen och debuterade derstädes såsom *Hamlet* d. 7 nov. s. år. Af de öfriga vigtiga roller, i hvilka han

[illegible] uppträdt, må företrädesvis utmärkas: *Rochester* i "Jane Eyre", *Muremont* i "Kotteriet", *Jago* i "Othello", *Gustaf III* i "Ett år under Gustaf III:s regering", *Maxime* i "En fattig ung mans äfventyr", Hertig *Magnus* i "Brodraskulden", Kung *Waldemar* i "Ung-Hanses dotter", *Gunnarsson* i "Smädeskrifvaren", *Caligula* i "Faktaren från Ravenna", *Gustaf Wasa* i "Dagen gryr", Konung *Birger* i "Folkungalek", *Romanos Argyros* i "Wäringarne", *Struensee*, *Daniel Hjort*, *Richard II*, *Sardanapalus*, *Fiesco*, *Sten Sture den yngre*, *Egmont*, *Erik Presthataren* i "Marsk Stigs döttrar" och titelrollen i "Timon af Athen". — Gift d. 5 aug. 1854 med *C. Fehrnström* (se s. 497).

Gustaf Sandström. *Aktör och Sångare* 1 juli 1853.

Född d. 7 juni 1826 i Linköping, der han genomgick trivialskolan och gymnasium. (Föräldrarne voro: organisten i nämnda stad *Nils Peter Sandström* och *Christina Maria Rosengren*.) Anställd vid Wallinska theatertruppen 184[illegible] — 51; vistades i Köpenhamn 1851 — 52, hvarefter han var medlem af ett danskt operasällskap uti Christiania till 1 april 1853, då han ingick vid O. Anderssons skådespelartrupp och uppträdde på Humlegårds-theatern till i sept. månad. Debuterade på K. Theatern såsom *Miller* i "Nürnbergerdockan" d. 25 nov. s. år. Andra roller: *Max* i "Alphyddan", *Asthon* i "Lucie", *Plumkett* i "Martha", *Jakob* uti "Josef i Egypten", *Papageno*, *Wilhelm Tell*, *Rigoletto*, grefve *Luna* i "Trubaduren", *Carl V* i "Ernani", m. fl.

Carl Östberg. *Aktör* 1 juli 1853 — 1 juli 1854.

Född i Stockholm d. [illegible] 7 juli 183[illegible]. Elev d. 1 okt. 184[illegible]; debuterade såsom *Herrman* i "Bar[illegible] eller Verldens dom" d. 16 okt. 1851. Efter sin afgång från [illegible] scenen tjenstgjorde han ett år vid Mindre Theatern. [illegible] kammarskrifvare i generaltullstyrelsen 1863. — Gift i mars [illegible] med skådespelerskan *Ulrika Katarina Kindahl*.

Mamsell Hilda Fausta Cecilia Sällström. *Aktris och Sångerska* 1 juli 1853 — 1 juli 1855.

Född i Stockholm d. [illegible] febr. 18[illegible], dotter af *P. M. Sällström*, se s. 472). Elev d. 1 okt. 18[illegible]; debuterade såsom *Nancy* i "Martha eller Marknaden i Richmond" d. [illegible] mars 18[illegible]2. — Gift d. 13 nov. 1855 med löjtnanten vid engelska flottan *Oscar Samson* (död 1860).

Mamsell Albertina Säfström. *Aktris* 1 juli 1853 — 1 juli 1857.

Född i Stockholm d. [illegible] okt. 18[illegible]. Elev vid baletten 1 juli 1842

— 1 nov. 1844, premier-elev 1 juli 1846 — 1 okt. 1848; elev vid dramatiska scenen 1 nov. 1844 — 1 juli 1846 och 1 okt. 1848 — 1 okt. 1849. — Gift i Helsingfors med öfverstelöjtnanten *Thorsten Costiander*.

Mamsell **Rosa Alfonsina Clementina Fehrnström,** sedan Fru **Swartz.** *Aktris* 1 nov. 1853.

Född i Uleåborg d. 15 febr. 1835 (fadren skådespelare). År 1850 blef hon anstäld vid O. Anderssons skådespelarsällskap och uppträdde på Humlegårds-theatern. Debuterade på kongl. scenen som *Preciosa* d. 19 okt. 1853. Bland hennes öfriga roller derstädes må nämnas: *Aline* i "En boja", *Regissa* i "Sven Dyrings hus", *Maria Leczinska*, *Drottningen* i "Richard II", *Christina* i "Folkungalek", *Ulrika Eleonora* i "Carl XI", *Maria* i "Wäringarne", *Anna* i "Sten Sture den yngre". — Gift med *E. M. Swartz* (se s. 495).

Georg Norrby. *Aktör* 1 juli 1854.

Född i Kalmar d. 7 dec. 1816 (föräldrar: svarfvaren *Georg Norrby* och *Eleonora Råberg*). Sedan han genomgått Kalmar skola, 1834, blef det bestämdt att han skulle anställas i handel uti Lübeck, och han var redan på väg dit med ett handelsfartyg, då ryktet om kolerans utbrott i staden förmådde fartygets befälhafvare att i stället föra sin laddning till Rostock, hvarifrån Norrby sedan måste följa honom tillbaka till Kalmar. Här uppehöll sig vid denna tid theaterföreståndaren A. P. Berggren med sitt sällskap, och i detta inträdde Norrby 1835. År 1837 öfvergick han till P. Delands skådespelartrupp, vid hvilken han tjenstgjorde intill 1842, då han tog anställning vid Nya (Mindre) Theatern i Stockholm. På denna skådeplats uppträdde han i en mängd stycken, vann bifall som komisk skådespelare, och tillhörde den samma oafbrutet till sitt inträde vid K. Theatern. Bland hans roller på sistnämnda scen må anföras: *Sansquartier* i "Nya garnisonen", *Peponet* i "Så kallade hedersmän", *Argante* i "Scapins skälmstycken", *Dumesnil* i "Friaren kommer", *Stålmark* i "Herr Hummers 73 öre", *Jansén* i "Norr och Söder", *Rosell* i "Förbjuden frukt" och markis *Monte Fiore* i "Don Cesar de Bazano".

Anders Victor Dahlgren. *Aktör och Sångare.* 1 juli 1854.

Född i Stockholm d. 16 okt. 1828 (föräldrar: slagtaremästaren *Petter Dahlgren* och *Charlotta Eriksson*). Elev vid balletten 1 juli 1846,

figurant i juli 1852. Samma år blef han elev vid sångscenen, debuterade såsom *Pelle Jonsson Krycka* i "Målaren och modellerna" d. 14 jan. 1853 och såsom *Daniel* i "Alphyddan" d. 6 maj s. år. Andra roller: *Max* i "Friskytten", *Nemorino* i "Kärleksdrycken", *Tonio* i "Regementets dotter", *Lyonel* i "Martha", *Oberon*, *Ruger* i "Muraren", *Lorenzo* i "Fra Diavolo", *Florestan* i "Fidelio", *Belmonte* i "Enleveringen ur seraljen", m. fl.

Fru **Bertha Röder von Romani.** *Aktris och Sångerska* 1 okt. 1854 — 1 juli 1855.

Från Hannover. De roller hon här utförde voro *Fides* i "Profeten", *Norma*, *Leonora*, *Nattens drottning*, *Valentine* i "Hugenotterna".

— **Rademacher.** *Aktör och Sångare* 1 okt. 1854 — 1 juli 1855.

Från Wien, filosofie doktor. Uppträdde i följande roller: *Johan af Leyden* i "Profeten", *Telasco* i "Ferdinand Cortez", *Masaniello* i "Den stumma", *Raoul* i "Hugenotterna".

Mamsell **Fredrika Bernhardina Hammarqvist.** *Aktris* 1 jan. 1855 — 1 juli 1856.

Född i Norrköping d. 14 apr. 1827. Före inträdet vid kongl. scenen tjenstgjorde hon på theatern i Humlegården; efter sin afgång har hon spelat på Ladugårdslands-theatern och i landsorten. — Gift med *C. Nordberg* (en tid skådespelare vid Ladugårdslands-theatern).

Johan Gustaf Gustafsson. *Aktör* 1 juli 1855 — 1 juli 1858.

Född i Stockholm d. 20 aug. 1835 (son af konduktören *N. G. Gustafsson* och *Sofia Lundin*). Elev 1 okt. 1851. Ingick 1858 vid Mindre Theatern, senare vid Ladugårdslands-theatern, och är för närvarande (1866) anstäld vid Södra Theatern.

Constantin Christofer Rohde. *Aktör* 1 juli 1855 — 1 juli 1856.

Född d. 30 juli 1826. Före inträdet vid kongl. scenen tjenstgjorde han på Södra Theatern, och efter sin afgång ingick han vid den Mindre. Under den senare tiden har han varit styresman för egen skådespelartrupp, och år 1865 stod han i spetsen för "Associationssällskapet", som inrättade i De la Croix' sal den s. k. *Folk-theatern.* — Gift i Lund d. 24 mars 1853 med *Josefina Erika Ström*.

Mamsell **Freja Ryberg.** *Aktris* 1 juli 1855 — 1 juli 1856.

Född på Ludvigsberg i Tulltofta socken uti Skåne d. 5 okt. 1832. Elev d. 1 sept. 1852; debuterade som *Bettly* i "Alphyddan" d. 6 maj

1853. Ingick 1856 vid Mindre Theatern och senare vid Humlegårdstheatern. Uppehöll sig derefter flera år i Paris, hvarest hon d. 12 febr. 1866 blef gift med *Alphonse Vinaty*.

Mamsell **Ida Lövgren.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1855 — 1 juli 1856.

Debuterade som *Norma* d. 10 okt. 1855, och utförde sedermera, bland annat, *Fidès'* parti uti "Profeten". Efter sin afgång från kongl. scenen uppträdde hon på theatrar i Tyskland, och blef år 1860 gift med bassångaren vid operan i Berlin *Herrmann Cesar*, jemte hvilken hon sedan varit anställd vid åtskilliga tyska scener, såsom i Wien, Pesth m. fl.

Mamsell **Fredrika Andrée,** sedan Fru **Stenhammar.** *Aktris och Sångerska* 1 sept. 1855 — 1 juli 1857 och å nyo från 1 juli 1859.

Född i Wisby d. 12 sept. 1836 (dotter af provincial-läkaren på Gotland *Andreas Andrée* och *Eberhardina Lovisa Lyth*). År 1851 kom hon till Leipzig och idkade musikstudier (ursprungligen fortepianospelning) vid dervarande konservatorium, samt erhöll undervisning i sång under fru Schäffers ledning. Anstäldes 1854 såsom sångerska vid hofoperan i Dessau, hvilket engagement afbröts genom theaterhusets brand. Under åren 1857 — 58 studerade hon i Paris sångkonsten för Duprez. På K. Theatern i Stockholm debuterade hon som lady *Harriet* i "Martha eller Marknaden i Richmond" d. 22 juni 1855. Bland hennes öfriga roller må anföras: *Grefvinnan* och *Susanna* i "Figaros bröllopp", *Anna* i "Don Juan", "Hvita frun" och "Hans Heiling", *Pamina* i "Trollflöjten", *Alice* i "Robert", *Lucie, Adalgisa* i "Norma", *Valentine* i "Hugenotterna", *Elvira* i "Puritanerna", *Bertha* i "Profeten", *Mathilda* i "Wilhelm Tell", *Rezia* i "Oberon", *Leonora* i "Trubaduren", *Margareta* i "Faust", *Irene* i "Rienzi". — Gift d. 15 juni 1863 med *O. F. Stenhammar* (se s. 507).

Fröken **Hertha Aurora Westerstrand.** *Aktris och Sångerska* 1 sept. 1855 — 1 juli 1856.

Född i Stockholm d. 16 febr. 1821 (dotter af presidenten *Per Westerstrand* och *Christina Maria Wikmanson*). De af henne utförda roller voro: *Marie* i "Regementets dotter", *Susanna* i "Figaros bröllopp", *Rosina* uti "Barberaren i Sevilla", *Nattens drottning, Isabella* i "Robert", *Lucie, Adina* i "Kärleksdrycken", *Amina* i "Sömngångerskan", *Katarina* i "Kronjuvelerna" och *Leonora* i "Stradella".

Anders Gustaf Wilhelm Hedman. *Aktör* 1 jan. 1856.

Född i Stockholm d. 14 apr. 1830. Elev vid balletten d. 1 juli 1842, figurant d. 1 juli 1845. Sufflör för talscenen d. 1 jan. 1856.

Mamsell **Edla Sofia Malmström,** sedan Fru **Skoglund.** *Aktris och Sångerska* 1 mars 1856.

Född på Vesterås slott d. 12 maj 1831 (fadren var kammartjenare hos landshöfdingen friherre F. Ridderstolpe). Elev vid chören d. 1 febr. 1848, chorsångerska d. 1 juli 1852. Debuterade d. 6 febr. 1856 såsom *Elvira* i "Don Juan", hvilken roll är den enda hon utfört. Hon har sedan tjenstgjort endast vid chören. — Gift i apr. 1861 med hautboisten *A. E. Skoglund.*

Mamsell **Maximiliana Theodolinda Röske,** sedan Fru **Lund.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1856 — 1 juli 1862.

Född i Stockholm d. 3 juni 1836 (dotter af sergeanten *Johan Henrik Röske* och *Anna M. Nystedt*). Elev d. 1 okt. 1852. Roller: *Pamina* och *Nattens drottning* i "Trollflöjten", *Agatha* i "Friskytten", *Grefvinnan* i "Figaros bröllopp", *Elvira* och *Zerlina* i "Don Juan", *Adalgisa* i "Norma", *Valentine* i "Hugenotterna", *Leonora* i "Stradella" och "Kung Carls jagt", *Bertha* i "Profeten", *Elvira* i "Ernani", *Mathilda* i "Wilhelm Tell", *Isabella* i "Robert", m. fl. Anstäld vid Stadttheatern i Stettin 1863. — Gift d. 21 apr. 1860 med oboisten vid hofkapellet *Emil Lund.*

Per Anders Johan Willman. *Aktör och Sångare* 1 juli 1856 — 1 juli 1857 och å nyo 1 juli 1859.

Född i Stockholm d. 22 juli 1834 (son af musikläraren, f. d. violinisten vid hofkapellet *Olof Willman*). Student i Upsala 1852. Elev vid K. Theatern d. 1 juli 1853; debuterade som *Sarastro* i "Trollflöjten" d. 22 jan. 1854. Bland hans öfriga roller må nämnas: *Casper* i "Friskytten", *Leporello* i "Don Juan", *Marcel* i "Hugenotterna", *Gaveston* i "Hvita frun", *Bertram* i "Robert", *Sulpiz* i "Regementets dotter", *Mefistofeles* i "Faust", *Ferrando* i "Trubaduren", *Rebolledo* i "Kronjuvelerna", *Osmin* i "Enleveringen ur seraljen". Under åren 1857 — 59 vistades han i Paris och studerade sångkonsten för Duprez.

Mamsell **Bertha Carolina Mathilda Bock.** *Aktris* 1 juli 1856.

Född i Stockholm d. 21 dec. 1836 (dotter af flöjtisten vid hofkapellet *C. F. Bock* och skådespelerskan *C. S. Richter*, se s. 467). Elev d.

1 jan. 1853 — 31 dec. 1855. Roller: *fru Pearce* i "Två Engelsmän", *Ingrid* i "Engelbrekt och hans Dalkarlar" samt i "Brölloppet på Ulfåsa", *fru Laroque* i "En fattig ung mans äfventyr", *M:ll Florin* i "Blommor i drifbänk", *M:ll Perath* i "Norr och Söder", *Philaminte* i "Lärdt folk i stubb", m. fl.

Fru Anna Sofia Tillgren. *Aktris* 1 okt. 1856 — 1 okt. 1859.

Född *Björkman*, d. 18 sept. 1815. Före sin anställning vid kongl. scenen tjenstgjorde hon på Djurgårds-theatern, Mindre Theatern (1842 — 54) och Södra Theatern (1854 — 56). För närvarande (1866) uppträder hon på Ladugårdslands-theatern. — Gift med skådespelaren vid Djurgårds-theatern, sedan "notarien" *Olof Niklas Tillgren.*

Mamsell Charlotte Bournonville. *Aktris och Sångerska* 1 juli 1857 — 1 juli 1858.

Dotter af hofballettmästaren *August Bournonville* och *Helena Fredrika Håkansson* (bördig från Landskrona). Studerade i Milano sångkonsten under ledning af professor Lamperti, 1856. — Bland de roller, hvari hon uppträdde på kongl. scenen, voro *Fidès* i "Profeten" och *Nancy* i "Martha". — Numera anstäld vid kongl. theatern i Köpenhamn.

Robert Gustaf Broman. *Aktör* 1 juli 1857.

Född d. 5 sept. 1815 i Nyköping, der fadren *Erik Gustaf Broman* var borgare; modren hette *Ingrid Råström.* Anstäld vid Djurgårds-theatern 1835 — 45 och vid C. G. Hesslers landsortstrupp 1845 — 51, hvilket sistnämnda år han öfvergaf theatern och öppnade bryggerirörelse i Tavastehus. Men då detta företag ej hade önskad framgång, ingick han åter vid Hesslers trupp 1852. Förestod jemte Weselius Södra Theatern 1853 — 54, hvarefter han tog anställning vid Mindre Theatern, der han förblef till 1857. Roller på K. Theatern: *Dupres* i "Ett hem", *Doktorn* i "Doktorns marionetter", *Pont-au-Choux* i "En Bengalisk tiger", *Thirion* i "En papperslapp", titelrollen i "Perrichons resa", Magister *Bruus* i "Blommor i drifbänk", *Olderman* i "Smädeskrifvaren", *Stål* i "Rosa och Rosita", *Botvid* i "Brölloppet på Ulfåsa", m. fl. — Gift d. 1 sept. 1837 med skådespelerskan vid Djurgårds-theatern *Augusta Wilhelmina Haglund.*

Sten Harald Torsslow. *Aktör* 1 sept. 1857 — 1 juli 1859; *Sångare* 1 okt. 1864.

Född i Christianstad d. 10 febr. 1838 (son af *O. U. Torsslow,* se s. 470). Debuterade som *Henri* uti "Fiammina" d. 23 sept. 1857.

Såsom sångare har han utfört *Gottfrieds* parti uti "Doktorn och apothekaren", *Chateauneufs* i "Czar och timmerman", *Sebastians* i "Kronjuvelerna", m. fl.

Carl Fredrik Lagerqvist. *Aktör* 1 okt. 1857 — 1 okt. 1858.

Född i Stockholm d. 16 okt. 1819. Först elev vid K. Theatern, derefter anstäld vid Djurgårds-theatern, sedan vid Mindre Theatern 1854—57 och från hösten 1858 till 1863. — Gift d. 26 sept. 1846 med nästföljande.

Fru **Johanna Charlotta Lagerqvist.** *Aktris* 1 okt. 1857 — 1 okt. 1858.

Född *Asplund*, i Stockholm d. 12 okt. 1825. Ballett-elev vid K. Theatern 1837, aktris-elev 1 juli 1838 — 1 juli 1842. Derefter var hon anstäld vid Djurgårds-theatern, sedan vid Mindre Theatern 1854—57 och från hösten 1858 till 1863.

Fru **Helfrid Kinmansson.** *Aktris* 1 okt. 1857 — 1 okt. 1858 och å nyo 1 sept. 1863.

Född i Stockholm d. 16 jan. 1831 (dotter af *U. U. Torsslow*, se s. 160). Hon var anstäld vid Mindre Theatern 1848—57, återvände dit sedan hon lemnat den kongl. scenen 1858 och fortfor att tjenstgöra derstädes till 1863. Såsom hennes märkligaste roller (de flesta utförda på Mindre Theatern) kunna uppgifvas: *Julia* i "Romeo och Julia", *Valborg* i "Axel och Valborg", prinsessan *Cecilia* i "Solen sjunker", *Karin* i "Carl XII:s ungdom", *Iolantha* i "Kung Renés dotter", *Hanna* i "Börd och förtjenst", titelrollen i "Adèle de Senanges", *Valerena* i "Konst och natur", *Laura* i "De nygifta". — Gift d. 4 jan. 1857 med *L. G. Kinmansson* (se s. 188).

Carl Oscar Arnoldson. *Aktör och Sångare* 1 juli 1858.

Född i Stockholm d. 1 juli 1830 (son af förste expeditions-sekreteraren *Lars August Arnoldson* och *Fredrika Wilhelmina Raphael*). Student i Upsala 1849, aflade kameralexamen 1851 och tjenstgjorde derefter såsom extraordinarie i general-tullstyrelsen m. fl. embetsverk intill hösten 1855, då han ingick vid Mindre Theatern och der debuterade d. 5 dec. såsom *Fremela* i sångspelet med detta namn. Denna skådeplats tillhörde han intill d. 1 juli 1858, men hade redan d. 14 jan. s. å. debuterat på Kongl. Theatern såsom *Max* i "Friskytten". Hans första roll efter antagandet till sångare vid Operan var *Stradella*, hvari han uppträdde d. 4 nov. 1858. Då han, oaktadt en under representationen hastigt påkommen heshet, måste utföra det ansträngande partiet till slut, blef hans röst derigenom så starkt

angripen, att han icke vidare kunde uppträda, och det befarades att den vackra stämman gått förlorad. Han beslöt nu att på nytt egna sig åt embetsmannabanan och inträdde åter i tullverkets tjenst. Men hans sångorgan återvann småningom sina förra egenskaper, och efter ett års frånvaro kunde han å nyo beträda scenen, d. 10 dec. 1859, uti *Max'* parti. Bland de roller, hvilka han sedermera utfört, må nämnas: *Ernani, Fra Diavolo, Robert, Faust, Almaviva* i "Barberaren i Sevilla", *Tamino* i "Trollflöjten", *Georges* i "Hvita frun", *Raoul* i "Hugenotterna", *Arnold* i "Wilhelm Tell", *Huon* i "Oberon", *Manrico* i "Trubaduren", *Mérinville* i "Muraren", *Sandoval* i "Kronjuvelerna", *Horace* i "Svarta dominon". — Åren 1858 och 1865 företog han resor till Paris.

Georg Efraim Fritz Arlberg. *Aktör och Sångare* 1 juli 1858.
Född i Leksand d. 21 mars 1830 (son af komministern *Georg Arlberg* och *Christina Katarina Godenius*). Student i Upsala 1848, aflade kameralexamen 1852 och ingick derefter såsom tjenstgörande i kammarkollegiet, general-tullstyrelsen och postverket. År 1854 d. 9 okt. debuterade han på Mindre Theatern i *Farinelli's* roll, förblef vid denna scen till 1858, öfvergick då till K. Theatern, der han debuterade d. 6 okt. s. å. såsom *Figaro* i "Figaros bröllopp". Öfriga roller på denna theater: *Räfklo* i "Målaren och modellerna", *Belcor* i "Kärleksdrycken", *Czar Peter* i "Czar och timmerman", *Christiern* i "Gustaf Wasa", *Valentin* i "Faust", *Jägaren* (prinsen) i "Nattlägret i Granada", *Carl V* i "Ernani", *Don Juan, Hans Heiling* m. fl. — Regissör för sångscenen d. 1 juli 1861.

Axel Wilhelm Julius Elmlund. *Aktör* 1 juli 1858.
Född i Stockholm d. 12 apr. 1838 (son af skomakaremästaren *Sven Axel Elmlund* och *Christina Dorothea Wilhelmina Björkman*). Balletteelev 1850 (se *Balletten*). Elev vid dramatiska scenen d. 1 juli 1856. Gjorde under jan.—aug. månader 1863 en resa i Danmark, Tyskland och Frankrike, hvarunder han förnämligast uppehöll sig i Köpenhamn, Dresden och Paris. Bland hans roller må företrädesvis anföras: *Thumelicus* i "Fäktaren från Ravenna", *Richard Sheridan, Bengt Lagman* i "Bröllopet på Ulfåsa", *Harald Hårdråde* i "Wäringarne", *Ranild* i "Marsk Stigs döttrar" och *Alcibiades* i "Timon af Athen".

Mamsell Wilhelmina Charlotta Gelhaar. *Aktris och Sångerska* 1 juli 1858.
Född d. 8 okt. 1837 (dotter af oboisten vid hofkapellet *F. O.*

Gelhaar och sångerskan *Mathilda Ficker*, se s. 478). Elev d. 1 juli 1857. Utförda roller: *Susanna* i "Figaros bröllopp", *Rosina* i "Barberaren i Sevilla", *Anna* i "Hvita frun", *Adina* i "Kärleksdrycken", *Marie* i "Regementets dotter", *Katarina* i "Kronjuvelerna", *Isabella* i "Robert", *Adele* i "Svarta Dominon", *Bertha* i "Nurnbergerdockan", *Leonora* i "Stradella", *Rose Friquet* i "Villars dragoner", m. fl.

Mamsell **Thecla Theresia Elisabeth Malvina Hebbe.** *Aktris* 1 juli 1858 — 1 juli 1860.

Född i Fryeleds socken i Småland d. 11 aug. 1835 (dotter af häradshöfdingen *Gustaf Clemens Hebbe* och *Vendela Åstrand*, den bekanta författarinnan). Debuterade i titelrollen uti "Zoe eller Den lånte älskaren" d. 26 juni 1857 och antogs derefter till elev från d. 1 juli s. år. Bland hennes öfriga roller må nämnas *Scozzone* i "Benvenuto Cellini" och *Ragnhild* i "Sven Dyrings hus". Hon dog i Paris d. 29 sept. 1861.

W. David Richard. *Aktör och Sångare* 1 juli 1859 – 1 juli 1861.

Inforskrifven från Tyskland. De af honom utförda partier voro: *Masaniellos* i "Den stumma", *Edgars* i "Lucie", *Raouls* i "Hugenotterna", *Johans af Leyden* i "Profeten", *Stradellas*, *Ernanis*, *Arnolds* i "Wilhelm Tell", *Manricos* i "Trubaduren", *Hertigens* i "Rigoletto". — Han blef år 18[illegible] anstäld vid hoftheatern i Dresden. — Gift med *Ida Andrietta Hjort* född d. [illegible] jan. 183[illegible], figurantska vid K. Theatern 185[illegible] [illegible].

D. L. Otterström. *Aktör* 1 juli 1859 — 1 juli 1861.

Född i Wermland d. 2[illegible] mars 1838. Elev d. 1 juli 1857. Efter sin afgång från den kongl. scenen var han en tid anstäld vid theatern i Helsingfors.

Hugo Wilhelm Eberhard Djurström. *Aktör* 1 juli 1859 — 15 mars 1860.

Född d. 18 sept. 1831 (son af theaterföreståndaren *Erik Wilhelm Djurström*). Död 1862(?).

Mamsell **Gurli Lublin.** *Aktris och Sångerska* 1 juli 1860.

Född d. 15 okt. 1839 (dotter af sekreteraren vid mosaiska församlingen i Stockholm *David Moses Lublin* och *Eugenie Kahn*). Elev d. 1 juli 1857. Hon hade tjenstledighet spelåret 1863—64 och idkade under [illegible] den musikaliska studier i Paris. Roller: *Nancy* i

"Martha", *Fidès* i "Profeten", *Acuzena* i "Trubaduren", *fru Bertrand* i "Muraren", m. fl.

Mamsell Anna Helena Mathilda Sandberg. *Aktris* 1 juli 1860.
Född i Stockholm d. 12 nov. 1842 (dotter af skomakaremästaren *Olof Gustaf Sandberg* och *Anna Katarina Westling*). Elev vid balletten 1 jan. 1856, vid dramatiska scenen 1 juli 1857. Roller: *Ophelia* i "Hamlet", *Christina* i "Torkel Knutsson", *Léonie* i "Markis de Villemer", *fru Cécile* i "Notarien Guérin", *Clarisse* i "Drottningens gemål", m. fl.

Georg Victor Sandstedt. *Aktör* 1 okt. 1860.
Född i Stockholm d. 9 mars 1828. Han började sin theatraliska bana vid en landsortstrupp, anstäldes år 1850 vid det af Stjernström då bildade skådespelarsällskap, som uppträdde i Finland intill 1853 och derefter på Mindre Theatern. Vid denna skådeplats tjenstgjorde Sandstedt till 1860 och utförde der många betydande roller. Bland dem, i hvilka han uppträdt på den kongl. scenen, må nämnas: *Inge* i "Torkel Knutsson", *Glabrio* i "Fäktaren från Ravenna" och *Agamemnon* i "Den sköna Helena". Han har äfven utfört åtskilliga sångpartier, såsom *Kapten Sturms* i "Doktorn och apothekaren", *Stephans* i "Hans Heiling", m. fl.

Gustaf Robert Ohlsson. *Aktör och Sångare* 1 juli 1861.
Född i Täby socken i Upland d. 26 apr. 1841 (föräldrar: kavaljersförridaren hos enkedrottning Desideria *Carl Gustaf Ohlsson* och *Charlotta Jansson*). Elev d. 1 juli 1859. Roller: *Stålsporre* i "Målaren och modellerna", *Schnell* i "Doktorn och apothekaren", *Thibaut* i "Villars dragoner", *Hayraddin* i "Quentin Durward", *Pedrillo* i "Enleveringen ur seraljen", m. fl.

Victor Laurentius Hartman. *Aktör* 1 juli 1861.
Född i Stockholm d. 30 dec. 1839. Elev vid balletten 1852 — 54, vid Mindre Theatern 1854 — 56, och vid K. Theaterns dramatiska scen 1856 — 61. Roller: *Paul* i "En papperslapp", *Paddy* i "Richard Sheridan", *Fridolin* i "Fjärilsfebern", *Härved Boson* i "Bröllopppet på Ulfåsa", m. fl.

Ludvig Oscar Josephson. *Aktör* 1 juli 1861
Född i Stockholm d. 20 febr. 1832 (son af grosshandlaren *Salomon Josephson* och *Beata Levin*). Han förlorade tidigt sin far, och af modren, som derefter lefde i knappa omständigheter, sattes han (vid

14 års ålder) i sockerbagarlära, men här blef honom lifvet surt och han uthärdade icke länge dermed. Han anställdes sedan hos en af hufvudstadens förnämsta bokhandlare. År 1851 begaf han sig till Paris, der han innehade befattning hos en af denna stads största bokhandelskommissionärer, hvarunder han kom i beröring med flera bland Frankrikes vittra författare och med lifligt håg följde theatrarnes verksamhet. Han var en ibland de Svenskar, som vid den bekanta statskuppen i december nämnda år arresterades på Café Dannemarc. I Paris förblef han till hösten 1853, företog då en lustresa i Belgien och Tyskland, vistades en längre tid i Leipzig, derefter nära ett år i Dresden, och återvände om hösten 1854 till Stockholm, der han följande året öppnade egen bokhandel, hvarmed han fortfor till 1857. Året derpå ingick han vid Mindre Theatern och debuterade derstädes d. 12 apr. i titelrollen uti "Narcisse Rameau". På denna skådeplats uppträdde han intill 1861, då han d. 20 febr. debuterade på K. Theatern som *Jago* i Shakspeares "Othello". Bland de roller, hvilka han för öfrigt utfört på denna scen, må anföras: *Franz Moor* i "Röfvarbandet", *Johan af Gaunt* i "Richard II", *Ignatius* i "Torkel Knutsson", *Peder Galle* i "Dagen gryr" och *Hassan* i "Fiesco". Utom förenämnda treåriga vistelse i utlandet kunna flera af honom företagna resor omförmälas, såsom under åren 1855, 58, 60 och 64, då han besökte England, Frankrike, Tyskland, Schweitz och norra Italien, uppehållande sig i synnerhet längre tider uti Paris, Berlin, Weimar, München och Karlsruhe. Den 1 sept. 1864 antogs han till regissör vid K. Theaterns dramatiska scen, och den 1 juli 1865 till förste regissör vid så väl den lyriska som den dramatiska scenen.

Mamsell Victoria Isabella Heliodora Bundsen. *Aktris och Sångerska* 1 juli 1861 — 1 juli 1862.

Född i Brastads socken uti Bohuslän d. 2 mars 1839 (dotter af v. häradshöfdingen *Fr. Bundsen* och *Anna Juliana Otterdahl*). Elev d. 1 juli 1858. Debuterade såsom *Fides* i "Profeten" d. 12 apr. 1861. Hennes öfriga roller voro: *Nancy* i "Martha", *Fidalma* i "Hemliga giftermålet", *Azucena* i "Trubaduren". Sedan hon lemnat K. Theatern studerade hon i Paris för Masset och i Milano för Lamperti. Anställdes 1865 som prima donna alto vid theatern i Modena, der hon uppträder under namnet *Bona*.

A. Lorrain. *Aktör och Sångare* 1 sept. 1861 — 1 juli 1862.

Införskrifven från Tyskland. Han utförde blott ett enda parti, nemligen *Manrico* i "Trubaduren".

Pierre Joseph Deland. *Aktör* 1 okt. 1861 — 13 nov. 1862.
Född i Stockholm d. 13 dec. 1805 (son af violinisten vid hofkapellet *Jean Pierre Deland*). Sedan han innehaft åtskilliga konditioner dels som informator, dels som bruksbokhållare, inträdde han 1822 i det Svanbergska (förut Wildnerska) theatersällskapet. År 1833 bildade han egen skådespelartrupp, hvilken på sin tid var en af Sveriges bästa landsortstrupper. I förening med Torsslow arrenderade han Djurgårds-theatern 1835 — 37, hvarefter han med sitt sällskap spelade endast i landsortsstäderna (bland andra Upsala, som genom hans verksamhet fick sin första skådeplats) intill 1849, då han å nyo förhyrde Djurgårds-theatern, hvilken han nu ensam förestod intill 1861. På K. Theatern uppträdde han i följande bland de roller, i hvilka han förut på egen scen förnämligast utmärkt sig, nemligen: *Markisen* i "Fröken de la Seiglière", *Magnus Drakenhjelm* i "Efter 50 år" och *Chevalier de la Rocheferrier* i "Ett parti piquet". Död i Stockholm d. 13 nov. 1862. — Gift med nästföljande.

Fru **Hedvig Lovisa Charlotta Deland.** *Aktris* 1 okt. 1861 — 64.
Född d. 7 febr. 1807 (dotter af styresmannen för Djurgårds-theatern *Isaak De Broen* och den ansedda skådespelerskan vid nämnda theater *Christina Margareta Cederberg*, sedan fru *Svanberg*). Hon ingick vid theatern i jan. 1831, och blef samma år gift med skådespelaren *P. J. Deland.* — På kongl. scenen uppträdde hon såsom *Fru Hjelm* i "Efter 50 år", *fru Griponia* i "Brodertvisten", *Mistress Harleigh* i "Jane Eyre", *fru Serpentier* i "Den gifte mannen i staden och på landet", m. fl. Dog i Stockholm d. 28 maj 1864.

August F. Westermark. *Aktör* 1 okt. 1861 — 1 juli 1862.
Elev 1 okt. 1857 — 1 juli 1858. Debuterade som *Carl Moor* i "Röfvarbandet" d. 27 dec. 1861. — Han var år 1865 engagerad vid J. Roos' skådespelarsällskap.

Olof Theodor Holmgren. *Aktör och Sångare* 1 juli 1862.
Född i Stockholm d. 12 okt. 1820 (föräldrar: fabrikören *Jakob Holmgren* och *Christina Carolina Carling*). Elev vid chören d. 1 jan. 1845, chorsångare d. 1 juli 1847. Andre regissör d. 1 juli 1865.

Oscar Fredrik Stenhammar. *Aktör och Sångare* 1 juli 1862 — 1 juli 1865.
Född d. 11 juli 1834 (son af kyrkoherden i Häradshammars pastorat i Östergötland, theol. doktorn *Christian Stenhammar* och *Anna Char-*

Född d. 27 jan. 1835 i Braunsc
fadren och modren egde utmärk
äfven deras öfriga barn i synne
Frankrike och England väckte n
Behrens hade bestämt sig för d
gymnasium i Braunschweig; me
Hamburg (der han är kyrkoherd
denna plan och han blef anstäld
han tillfälle att höra Ander, Tic
berömde operasångare, och derig
nade håg för scenens yrke. I
holm, fick äfven der anställning
år 1857 egen grosshandelsrörelse
sångkonsten, först för Dannström
för Berg. Sedan han år 1861
egnade han sig uteslutande åt
och debuterade på K. Theatern
maj 1862. Bland hans öfriga roll
Asthon i "Lucie", *Georges* i "Purit
Orovist i "Norma", *Silva* i "Ern
Colonna i "Rienzi", *Malvolio* i "
terna", och *Wilhelm Tell*. Han
1863, i Wiesbaden 1865, och ha
och Danmark. — Gift 1857 med

Mamsell Gullt Johanna Caroli

kommisions-landtmätaren *Fredrik Ramsten* och *Maria Christina Olsdotter*). Elev d. 1 juli 1859. Roller: *Ingegerd* i "Ung-Hanses dotter", *Evelyn* i "En liten skatt", *Ophelia* i "Hamlet", *Constance* i "Fjärilsfebern", m. fl. — Gift 1863 med brukspatronen *Groth*.

Balletten.

Ballettmästare.

Louis Gallodier. *Ballettmästare* 1773 — 1795; *Förste Ballettmästare* 1795 — 1803.

Federico Nadi Terrade. *Andre Ballettmästare* 1795 — 1803; *Förste Ballettmästare* 1803 — 1806.

Louis Joseph Marie Deland. *Andre Ballettmästare* 1803 — 1806; *Ballettmästare* 1809 — 1 apr. 1816 och 1 juli 1818 — 1 febr. 1820.

— **Ledet.** *Ballettmästare* 1 maj 1816 — 1 juli 1818.

Filippo Taglioni. *Förste Ballettmästare* 1 febr. — 1 juli 1818.

André Isidore Carey. *Ballettmästare* 1 nov. 1820 — 1 juli 1823.

Giovanni Battista Ambrosiani. *Ballettmästare* 1 juli 1823 — 1 juli 1827.

Per Erik Wallqvist. *Tillf. Ballettmästare* 1 juli 1827 — 1 juli 1833.

— **Rhénon.** *Ballettmästare* 1 okt. 1830 — 1 juli 1831.

Anders Selinder. *Ballettmästare* 1 juli 1833 — 1 juli 1845; *Andre Ballettmästare* 1 juli 1845 — 1 juli 1846; *Ballettmästare* 1851 — 1 juli 1856.

Alexandre Simon Henri Fuchs. *Förste Ballettmästare* 1 juli 1845 — 1 juli 1846.

Per Johan Wilhelm Pettersson. *Tillf. Ballettmästare* 1 juli 1846 — 1851.

Sigurd Harald Lund. *Ballettmästare* 1 nov. 1856 — 1 juli 1862.

Théodore Martin. *Ballettmästare* 1 sept. 1862.
Inkallad från Paris. Född d. 30 apr. 1814.

Dansörer och Dansöser.

Louis Gallodier. *Prem.-dansör* 1773 – 1780.

Född i Frankrike 1733. Figurant vid kongl. operan i Paris, då han 1758 kallades till dansör vid franska skådespelartruppen i Stockholm. Ballettmästare (se s. 509). Samtida loforda honom som god dansare och beromma hans "vackra attituder och kroppsbrytningar" (Jfr s. 49, 50.) Dog d. 6 juni 1803 — Gift 1. med en sångerska vid det italienska operasällskapet i Stockholm på 1750-talet, 2. med dansösen *J. C. Brelin*; 3. med *Marie Louise Du Londel*

Fru Soligny. *Prem.-dansös* 1773 – 1782.

Förut anställd vid den franska truppen.

Carlo Uttini. *Sekund-dansör* 1773 — 1 okt. 1804.

Informationsmästare för dansen. Skådespelare (se s. 488).

Didelot (den äldre). *Sekund-dansör* 1773 — 177

Informationsmästare 1780 – 87

Charles Sagnier. *Sekund-dansör* 1773 — 1780.

Figurant 1780 – 179 . Danslarare vid krigsakademien på Carlberg 1792 och fick titel af hofdansmästare — Gift med dansösen *E. L. Schneitz*

Fredrik Bucherr. *Sekund-dansör* 1773 — 1780

Figurant 1780 – 179 .

Mamsell Magdalena Lundblad. *Sekund-dansös* 1773 — 86.

Mamsell Gustafva Charlotta Slottberg. *Sekund-dansös* 1773 – 86; *Prem. dansös* 1787 – 179 .

Gift d. 28 mars 1799 med kaptenen vid kongl. armeens flotta *Adolf Ludvig Gronholm*

Mamsell Ninon Dubois, äfven kallad Le Clerc. *Sekund-dansös* 1773(?) — 1779.

Förut anställd vid franska truppen. Född i Frankrike omkring 1750, död i maj 1779. Hon är bekant genom Kellgrens skaldestycke vid hennes död

Erato och Kärleksgudar
Gråten! Dubois lemnat er'' m. m.

— Frossard. *Prem.-dansör* 1773 — 1776.

Ledamot af franska truppen. Då denna upplöstes 1771, begaf han

sig till Paris, der han uppträdde på Théâtre Italien med stort bifall både såsom dansare och ballettkompositör. Konung Gustaf III återkallade honom till Sverige 1773. "I *danse de caractère et pantomime* — säger en samtida — är han alldeles förträffelig. Få dansörer röja i den höjd som han lätthet, eldig liflighet och elasticité". Bland åtskilliga af honom utförda *scenes de danse* berömmes mycket "hans konstiga pirouette på den ena foten" och "med huru mycken styrka och skicklighet han med bojor föreställde en fängslad slaf i sin dans", hvarjemte förmäles att han egde "mycken uppfinningsgåfva och ständig variation i sina kompositioner, samt äfven visste att alltid i sina dansar betjena sig af det comiqua och mest uttryckande".

Fru — **Frossard.** *Prem.-dansös* 1773 — 1776.

Hade äfven varit medlem af den franska truppen.

Fru — **Du Tillet.** *Prem.-dansös* 1774 — 1783.

En högst utmärkt danserska. Hon var förut anstäld vid kongl. theatern i Köpenhamn, hvilken hon lemnade af missnöje deröfver att, då hon utaf afund till en ung dansös, som vunnit allmänhetens synnerliga gunst, yrkade att denna ej skulle få lära sig de så kallade *doubles jupons*, dem hon påstod sig, såsom första danserska, ega uteslutande rätt att kunna utföra, och theaterstyrelsen hänsköt frågans afgörande till direktionen och ballettmästaren vid operan i Paris, underkände denna auktoritet hennes anspråk, såsom "löjliga och narraktiga". — Hennes man (som medföljde till Sverige) hade varit skådespelare.

— **Marcadet.** *Prem.-dansör* 1778 — 1795.

Uppträdde första gången d. 30 nov. 1778. Han var utmärkt som ballett-kompositör. — Gift 1779 med skådespelerskan *M. L. Baptiste* (se s. 435).

Mamsell **Anna Susanna Wetterberg.** *Coryphé* 1781 — 1801.

Född i dec. 1756.

Mamsell **Maria Granberg.** *Coryphé* 1781 — 1783.

Född i apr. 1763, död d. 25 aug. 1823. — Gift med dansören *Raimond.*

Mamsell **Maria Christina Lindberg, sedan Fru Uttini.** *Coryphé* 1781 — 179..

Gift 1784 med *Carlo Uttini.*

Mamsell Julie Bournonville, sedan Fru Alix de la Fay. *Prem.-dansös* 14 jan. 1782 – 1796.

Gift 1789 med tandläkaren *Alix de la Fay*. Hon uppträdde på scenen sista gången i balletten till "Cora och Alonzo" d. 12 febr. 1796. Erhöll d. 3 febr. 1796 försäkran om lifstidspension vid afskedstagandet, mot vilkor att undervisa theaterns elever.

Antoine Bournonville. *Prem.-dansör* 30 juni 1782 – 1 apr. 1795.

Född i Lyon d. 19 maj 1760. Lärjunge af den berömde ballettmästaren Noverre. Han var "en både genom naturgåfvor, bildadt skönhetssinne, outtröttlig flit och förträfflig skola utmärkt konstnär. Hans yttre var, genom de särskilda kroppsdelarnes plastiska renhet och harmonierande proportioner, af imponerande skönhet, och med sitt intagande ansigte, sin lediga, lätta hållning och sina högst graciösa rörelser framställde han bilden af en oskyldig Apollo; hans blotta framträdande fängslade ögat genom manligt behag. Dertill egde han [illegible] en utomordentlig virtuositet, hvilken han använde med den finaste smak. I det muntra och skalkiska som i det adla och imposanta, antingen det gälde att förvåna med en otrolig fotfärdighet eller att hänföra med ett bestämdt och säkert utförande af svåra *pas* och vackra ställningar, i nationaldansen som i konstdansen, i energiska *tours de force* som i ett lätt framsväfvande, visade han sig såsom en mästare, hos hvilken man kunde märka hvarken ansträngning eller afmattning." Han uppträdde äfven som skådespelare och sångare. Enligt tillkännagifvande i tidningarne, spelade han nemligen vid ett franskt recett-spektakel på Bollhuset d. 1 apr. 1789 Leanders roll i komedien *les Talens à la mode* af Boissy, och sjöng med fru Marcadet en dialoguerad scen af Lamberts komposition samt visade deri åtskilliga expressioner af dans. Han afreste från Sverige mot medlet af mars månad 1792, uppträdde på kongl. theatern i Köpenhamn såsom gäst d. 17 apr. s. år, begaf sig derpå till Paris, och blef sedan mot årets slut anstäld som förste dansör vid nyssnämnda theater. Eget är, att hans engagement vid svenska Operan likväl icke upphörde förr än 1795, och att han under tiden allt emellanåt vistades i Stockholm och der tjenstgjorde på scenen. Han var åren 1816 — 23 direktör för dansen vid kongl. theatern i Köpenhamn, der han dog d. 11 jan. 1843. — Gift 1792 med dansösen och skådespelerskan vid sistnämnda theater *Mariane Jensen* (död d. 28 aug. 1797), derefter med *Louise Sundberg* från Göteborg (af hvilket äktenskap föddes *August B.*, se s. 422).

Joseph Saint-Fauraux Raimond. *Sekund-dansör* 1782 — 1 okt. 1804.

Dansmästare vid krigs-akademien på Carlberg 1792 — 96. Död 1811. — Gift först med den nästföljande, derefter med *M. Granberg* (se s. 511).

Mamsell **Marie (?) Bournonville, sedan Fru Raimond.** *Coryphé* 1782 — 189..

Mamsell **Giovanna Bassi.** *Prem.-dansös* 1783 — 1794.

Född d. 13 maj 1762. "Var på sin tid ostridigt den fullkomligaste dansös som svenska theatern haft". Uppträdde på scenen sista gången i "De två Savoyarderna" d. 23 juni 1794. — Hon blef gift med en possessionat *Schön*, och dog på Högtorps sätesgård i Salems socken uti Södermanland d. 16 maj 1834.

Mamsell **Ulrika Åberg.** *Coryphé* 1782, *Sekund-dansös* 1785, *Prem.-dansös* 1787 — 1795.

Född i Stockholm d. 20 juni 1771. Elev af mamsell Bassi, och efterträdde sin lärarinna med synnerligt bifall i åtskilliga danspartier, särdeles i balletten "Tillfälle gör tjufven". — Gift 1795 med handelsmannen och bryggaren *J. E. Hartman* (död d. 21 juli 1800); derefter, d. 14 maj 1802, med bokhållaren i krigskollegiet, sedan kamereraren i Stockholms stads brandförsäkringskontor *Svante Wilhelm Stahre*. Hon dog i Stockholm d. 27 juli 1852.

Mamsell **Judith Christina Brelin.** *Coryphé* 1782, *Sekund-dansös* 1785 — 1792.

Född i jan. 1770, död d. 25 mars 1794. — Gift 1792 med ballettmästaren *Gallodier*.

Abraham Rosenlund. *Coryphé* 1782, *Sekund-dansör* 1788 — 1790.

Född d. 22 apr. 1767, död d. 12 aug. 1790.

Mamsell — **Duquesnoy, sedan Fru Deland.** *Sekund-dansös* 1784 — 1789.

Gift 1787 med hofkapellisten *Jean Pierre Deland*. Död 1789.

Mamsell **Sara Carolina Wetterberg.** *Coryphé* 1785 — 1801.

Född i mars 1761, död i Stockholm d. 4 dec. 1848.

Charles Louis Didelot (den yngre). *Prem.-dansör* 1786 — 179..

Född i Stockholm (son af sekund-dansören och informationsmästaren

Didelot, s. 510). Åtnjöt flera år på konung Gustaf III:s bekostnad undervisning i Paris, hvarifrån han återkom till Stockholm 1786. Han fick dock snart tjenstledighet och tog anställning i London, hvarest han vistades 1789, såsom det synes af ett konung Gustafs bref från lägret vid Likala till theaterdirektören baron Armfelt d. 15 juli detta år, hvari det heter "Vår Didelots kontrakt är, efter theaterns brand i London, således upphördt, och jag ber eder låta honom återkomma med det snaraste, på det jag må få det nöjet att se honom nästa vinter; ty jag förstår icke hvarför vi betala honom, när han dansar i London". Han qvarstadnade likväl ej länge i svensk tjenst, utan återvände till London, der man finner honom under 1790-talet hafva sammansatt åtskilliga balletter. Sedermera innehade han befattning såsom ballettmästare i Lyon och slutligen i Paris, samt förvärfvade sig namn af utmärkt choreograf.

Giuseppe Bartolomei. *Prem.-dansör* 1787—180?.

Mamsell Anna Sofia Lind. *Coryphe* 1788, *Sekund-dansös* 1789, *Prem.-dansös* 1791.

Mamsell Elisabeth Lovisa Schneijtz, sedan Fru Sagnier, sist Fru Terrade. *Coryphe* 1788—1806.

Född 1767. Tjenstgjorde som figurantska till d. 1 juli 1818. Dog d. 25 maj 1851. — Gift 1. med dansören *Sagnier* 1789 (se s. 510), 2. med ballettmästaren *Terrade*.

Johan Carl Spozzy. *Coryphe* 1789—1792(?).

Gift 1783 med figurantskan *Ulrika Katarina Hyphoff* (hon blef 1793 omgift med figuranten *Georg Christ. Koepke* och 1804 med skomakaremästaren *Johan Norman*).

Hr — Svab. *Coryphe* 1789—

Carl Dahlén. *Coryphe* 1789, *Prem.-dansör* 1791.

Figurant 1785. Han hade ett högst intagande ansigte och den mest välbildade figur. Hans lätta, runda och mjuka rörelser gåfvo synnerligt behag åt hans dans, särdeles i demiseriösa och idylliska partier. Den unge dansörens vackra yttre och utmärkta framsteg i konsten hade på honom fästat Gustaf III:s uppmärksamhet. En afton, då han dansat med stort bifall, skickade konungen från sin loge en kammarherre ned på theatern att förklara Dahlén sitt välbehag och erbjuda honom en betydlig lönförhöjning. Sedan budbäraren uträttat sitt ärende, tillät han sig ett skämt med den bild-

sköne ynglingen, hvaraf denne kände sig så förnärmad, att han svarade med en örfil. Emedan flera bland theaterpersonalen varit vittne till detta uppträde, och den förbittrade hofmannen utlofvade hämnd, ansåg Dahlén rådligast att ofördröjligen taga flykten, och han begaf sig redan samma natt till Köpenhamn. Här uppträdde han på kongl. theatern första gången d. 25 okt. 1791 och vann det lifligaste bifall, hvilket föranledde hans anställning. Men efter några års förlopp hade en stark fetma vanställt hans vackra skapnad och gjort honom föga lämplig för dansens öfningar. Han fick likväl afsked först 1823. — Gift med skådespelerskan vid kongl. danska theatern *Johanna Elisabeth Morthorst.*

Mamsell Hedvig Christina Hjortsberg, sedan Fru Koersner. *Prem.-dansös* 1 apr. 1791 — 1806.

Född d. 15 juni 1777 (*Lars Hjortsbergs* syster). Elev 1786. Hon var på sin tid den svenska scenens utmärktaste danserska. "C'était une taille de nymphe, pétrie de grâces; c'était Terpsichore soulevée par les Zéphirs", säger en samtida. — Gift d. 10 maj 1804 med grosshandlaren *Erik Samuel Koersner* (död d. 12 febr. 1805); omgift d. 15 okt. 1811 med bergmästaren *Abraham Hülphers.*

Louis Joseph Marie Deland. *Prem.-dansör* 1791 — 1 febr. 1820.

Han debuterade på Bollhuset i balletten till operan "Orphée" 1782. Skickades 1783 på Gustaf III:s befallning till Paris, der han i tre år med underhåll af konungen och sedan på egen bekostnad vistades till 1788 och undervisades i dans af den berömde Gardel. Återkallades 1791 till Kongl. Operan och debuterade i "Armide" d. 9 jan. 1792. Ballettmästare (se s. 509). Skådespelare (se s. 447).

— Victor. *Prem.-dansör* 1792.

Debuterade i "Orpheus och Eurydice" d. 13 febr. 1792. (?Son af hofmästaren *Carl Gustaf Victor* och *Maria Christina Willander.*)

Fru Wild. *Prem.-dansös* 1793 — 1794.

Förut premier-dansös vid operan i London; elev af d'Auberval. På K. Theatern debuterade hon i balletten "Den obekanta ön" d. 9 mars 1793; uppträdde sista gången i "le Déserteur" d. 26 nov. 1794.

Lodovico Casagli. *Prem.-dansör* 1794 — 1804.

Född 1769 uti Italien. Anställd i Neapel före sitt antagande vid svenska Operan, der han debuterade d. 6 juni 1794. Danslärare för aktörs-eleverna till d. 1 juli 1818, hvilket år han lemnade Sverige

och nedsatte sig i sitt fädernesland. Dog i Lucca d. 15 juni 1851.
Gift först med den nästföljande, sedan med *Justina Wässelius* (se s. 462).

Mamsell Hedvig Elisabeth Hillberg, sedan Fru Casagli. *Prem.-dansös* 1794 — 1805.

Född d. 2 jan. 1776, död d. 4 juli 1806. Hon prisas mycket för sin smakfulla dans, särdeles i "Enleveringen eller Röfvarbandet" och "Iphigenie i Auliden".

Mamsell Margaretha Christina Hallongren, sedan Fru Åbergsson. *Sekund-dansös* 1 jan. 1796, *Prem.-dansös* 1804 — 1806.

Elev 1786. En utmärkt danserska. Gift 1793 med *G. F. Åbergsson* (se s. 451). Dog, af ett långvarigt bröstlidande, i Schönberg nära Hamburg d. 12 sept. 1810.

Federico Nadi Terrade. *Prem.-dansör* 1795 — 1806.

Ankom från Italien i juni 1795. Ballettmästare. Blef magasinsförvaltare d. 24 mars 1812. Död 1824.

Mamsell — Prada. *Dansös* 1795.

Ankom från Italien i juni 1795 (jemte en bror, *Giovanni Gaetano Prada*, hvilken någon tid tjenstgjorde vid K. Theatern såsom figurant).

Giovanni Battista Ambrosiani. *Prem.-dansör* 1795 — 1 juli 1827.

Född i Milano d. 2 juli 1772. Inforskrifven till Sverige, dit han anlände i okt. 1795. Ballettmästare 1823. Danslärare 1816 vid krigs-akademien på Carlberg, der han dog d. 19 febr. 1832. Gift med *Carolina Christina Norin* (född d. 29 nov. 1789, död d. 19 dec. 1846).

Mamsell Louise Deligny. *Prem.-dansös* 1796 — 1 nov. 1799.

Debuterade i balletten till "Iphigenie uti Auliden" d. 2 maj 1796.

Charles Villeneuve. *Prem.-dansör* 1796.

Son af franske konsuls-sekreteraren *Joseph Callou de Villeneuve* och *Gustafva Charlotta Dyk*. Debuterade med en engelsk solodans i "Slädpartiet" d. 19 dec. 1796.

— Schylander. *Prem.-dansör* 1796.

Jonas Kullenberg. *Coryphé* 1798(?) — 1806.

Född 1769. Figurant 1782. Dansmästare vid akademien i Upsala, der han dog d. 10 nov. 1844. — Gift d. 21 juli 1796 med *Lovisa Katarina Heland* (död d. 8 juni 1858).

— **Norberg.** *Coryphé* 1798(?) — 1806.

Figurant 1782. Han bröt af sig benet under tjenstgöring på Dramatiska Theatern och fick derföre en recett sig beviljad d. 30 maj 1798.

— **Westerberg.** *Coryphé* 1798(?) — 1800.

Anders Ekholm. *Coryphé* 1798(?) — 1806.

Född 1779, död d. 15 dec. 1808.

Olof(?) Boholm. *Coryphé* 1798(?) — 1800.

Född d. 6 apr. 1775.

Fru **T. Mees.** *Prem.-dansös* 1 apr. 1800 — 1801(?).

— **Bautain.** *Prem.-dansör* 1 apr. 1801 — 1 apr. 1803.

Debuterade i balletten "Zelima eller De begge älskarne" d. 11 dec. 1800. Berömmes för sin gratiösa lätthet och för den färdighet, hvarmed han gjorde piruetter. Hans kontrakt innehåller, bland annat: "Quoique Premier Danseur, le sieur B. ne peut point refuser de danser, si les circonstances l'exigent, avec M:mes Åbergsson et Casagli, qui ne sont que Premiers Remplacemens. Le sieur B. sera dispensé de danser des entrées en habit de guerrier et le casque en tête; mais en revanche il dansera les Lutins et tous les pas qui lui seront prescrits par la Direction, soit dans les Operas, soit dans les Ballets Pantomimes". Begaf sig från Stockholm till Köpenhamn, der han var anstäld vid kongl. theatern i två år.

Filippo Taglioni. *Prem.-dansör* 1803 — 1 okt. 1804 och 1 febr. — 1 juli 1818.

Född i Milano 1777. Ballettmästare 1818. — Gift i Stockholm d. 9 juli 1803 med *Sofia Karsten* (dotter af sångaren *C. C. Karsten*).

J. B. Brulo. *Dansör* 1803.

Inkom från Frankrike. Föreståndare för dansskolan 180 . — 1 juli 1818.

Fru — **Brulo.** *Prem.-dansös* 1 sept. 1803 — 1 juli 1818.

Debuterade i balletten till "Iphigenie uti Auliden" d. 9 jan. 1804.

Mamsell **Emilie Mosell.** *Dubblerande prem.-dansös* 1803(?).

Prem.-elev 1 apr. 1799. Gift d. 10 apr. 1804 med konstberidaren *Gregorius Hornberg.*

Johan Fredrik Björkstrand. *Sekund-dansör* 1804 — 1 okt. 1817.

Prem.-elev. 1 apr. 1799.

Mamsell **Elisabeth Charlotta Karsten.** *Prem.-dansös* 1805 — 1806.

Född d. 15 nov. 1789 (dotter af sångaren C. C. Karsten). Elev af F Taglioni. Debuterade i balletten till "Cora och Alonzo" d. 11 febr 1806. — Gift på Wuojocki gård i Åbo län d. 26 nov. 1815 med öfverste-löjtnanten vid kejserl. ryska generalstaben m. m. *Simeon Kachanoff.*

Lorenzo Banti. *Prem.-dansör* 1805 – 1806.

Anställdes af C. M. Cælius, såsom kongl. theater-direktionens kommissionär uti Italien, genom kontrakt d. 8 sept 1805 för tre år, men afskedades vid Operans indragning 1806. Han debuterade i divertissementet "Apollo och Terpsichore" d. 16 dec. 1805.

Gustaf Lindström. *Prem.-dansör* 1 jan. 1812 – 1 apr. 1816.

Figurant redan 1795. Dansmästare vid krigs-akademien på Carlberg 1812 – 16.

Mamsell **Fredrika Lundberg.** *Prem.-dansös* 1 jan. 1812, *Sekund-dansös* 1 nov 1818, *Figurantska* 1 juli 1826 — 1 juli 1828.

Född d 11 apr 1790 Elev af F Taglioni. Debuterade i "Paris' tidsfördrif på berget Ida" d. 1 nov. 1804 Död d 11 aug. 1835

Mamsell **Fredrika Grönforss.** *Prem-dansös* 1 apr. 1812 – 1 apr 1818.

Född 1792 Elev af Hedvig Hjortsberg Debuterade i "les Caprices magiques" d 7 febr 1803.

Mamsell **Therèse Brulo.** *Prem-dansös* 1 sept. 1812 — 1 juli 1818.

Mamsell **Maria Christina Fröberg.** *Prem-dansös* 1 sept. 1812 — 1 sept. 1813.

Född 1784. Elev af fru Alix. Debuterade i balletten till operan "Roland" d. 2 maj 1803 Död d. 29 dec 1816.

Mamsell **Inga Maria Lewenhagen.** *Sekund-dansös* 1 sept. 1812 – 1 okt. 1818. Skådespelerska (se s. 463)

Fru **Josephine G. Védel-Sainte-Claire,** sedan "Mamsell" **Sainte-Claire,** sist Fru **Carey-Sainte-Claire.** *Prem.-dansös* 1 nov. 1813 — 1 juli 1823.

Förut prem-dansös vid kejserl. theatern i Petersburg. Debuterade i "Myrtil et Cloe" d 26 apr 1813 En samtida yttrar om henne "Mlle St. Claire fit pendant dix ans les délices de Stockholm Elle etait surtout remarquable par sa pantomime, l'expression aimable de sa figure et la decence gracieuse de sa danse. Hon utmarkte sig förnamligast i balletterna "Nina eller Den af kärlek svagsinta"

och "Jenny eller Engelska inbrottet i Skottland". Hennes framställning af *Rose* (den stumma flickan) i operetten "Två ord" säges ock ha varit i högsta måtto intagande. — Hon var född *Sainte-Claire*, blef gift med direktören för franska truppen i Petersburg *Alexandre Védel*, men skild, hvarefter hon kallade sig m:lle Sainte-Claire; slutligen gift med ballettmästaren vid svenska Operan *A. I. Carey*, d. 26 mars 1821.

Charles Jean Ambrosiani. *Prem.-dansör* 1 jan. 1814 — 1 juli 1834.
Son af ballettmästaren *G. B. Ambrosiani*. — Gift d. 1 apr. 1826 med *Laura Fredrika Jungstedt*.

Per Erik Wallqvist. *Sekund-dansör* 1 juli 1815, *Prem.-dansör* 1 juli 1823 — 1 juli 1833.
Född d. 7 sept. 1797. Elev d. 1 okt. 1812. T. f. ballettmästare (se s. 509). Död d. 16 febr. 1855.

Telemaque Gabrie. *Prem.-dansör* 8 nov. 1815 — 1 juni 1818.
Född i Paris. Debuterade i balletten till "Alceste" d. 18 dec. 1815. "Ung, välväxt och af ett särdeles vackert yttre; dansade med stor färdighet och àplomb; hade mycken styrka, och förvånade med sina lysande piruetter".

André Isidore Carey. *Prem.-dansör* 8 nov. 1815 — 1 juli 1823.
Född i Paris; elev af Auguste Vestris. Han debuterade i "la Fille mal gardée" d. 21 dec. 1815. Ballettmästare. Sedan han lemnat Sverige, var han anstäld i Wien. — Gift med *J. St.-Claire*.

Mamsell **Sophie Marguérite Daguin.** *Prem.-elev* 8 nov. 1815, *Sekund-dansös* 1 juli 1818, *Prem.-dansös* 1 nov. 1820, *Pantomim-dansös* 1 juli 1843 — 1 juli 1856.
Född i Paris d. 26 mars 1801 (fadren var bibliothekarie vid stora operan). Hon erhöll vid 8 års ålder sin första undervisning i dans af den berömde Didelot (se s. 513) och intogs ett par år derefter i stora operans ballettskola. På anmodan af grefve G. Löwenhjelm begaf hon sig, i sällskap med Gabrie och Carey, till Stockholm 1815, och debuterade på K. Theatern i "la Fille mal gardée" d. 21 dec. s. år. Hon uppträdde på scenen sista gången, såsom premier-dansös, i "l'Elève de l'Amour" d. 5 maj 1843. Lärarinna för Theaterns ballett-elever 1830 — 56.

— **Ledet.** *Prem.-dansör* 1 maj 1816 — 20 juli 1818 och 1 febr. — 1 juli 1828.
Inkom från Frankrike. Debuterade, jemte sin fru, i dansdivertissc-

mentet "Slafhandlaren" och balletten "la Famille des innocens" d. 28 sept. 1816 "Han var en god dansare i den lägre komiska genren och gjorde sina lustigheter med smak." Ballettmästare.

Fru — **Ledet.** *Prem.-dansös* 1 maj 1816 — 20 juli 1818.
Hon var af tysk härkomst.

Mamsell **Carolina Brunström.** *Sekund-dansös* 1 nov. 1818, *Prem. dansös* 1 febr. 1820 — 1 juli 1830.
Född d. 1 jan. 1803. Elev d. 1 okt. 1812. Död d. 25 jan. 1855.

Mamsell **Gustafva Calsenius.** *Sekund-dansös* 1 jan. 1822 — 1831.
Född d. 17 jan. 1802. Elev d. 1 okt. 1817. Död d. 4 jan. 1831.

Mamsell **Charlotta Lundqvist,** sedan Fru **Cederberg.** *Sekund-dansös* 1 okt. 1822 — 1 juli 1825.
Född d. 29 okt. 1804. Elev d. 1 okt. 1812. Gift med aktören *J. Cederberg* (se s. 473). Död d. 21 febr. 1830.

Mamsell **Fredrika Albertina Thunberg.** *Sekund-dansös* 1 okt. 1822 — 1 juli 1824.
Elev d. 1 okt. 1812. Figurantska d. 1 nov. 1818.

Mamsell **Sophie Amelie Charlotte Fröberg.** *Sekund-dansös* 1 juli 1823 — 1825.
Född 1805. Elev 1820. Död d. 2 maj 1825.

Mamsell **Gustafva Charlotta Alm,** sedan Fru **Pfeiffer.** *Prem.-dansös* 1 juli 1825 — 1 juli 1837.
Född d. 17 febr. 1805. Elev 1817, figurantska 1 juli 1823. Gift 1832 med aktören *C. J. A. Pfeiffer* (se s. 474). Död d. 29 dec. 1845.

Charles Holm. *Sekund-dansör* 1 juli 1826 — 18 juni 1828.
Figurant d. 1 juli 1825.

Anders Selinder. *Sekund-dansör* 1 juli 1827, *Prem.-dansör* 1 juli 1829 — 1 juli 1846.
Född i Stockholm d. 4 nov. 1806 (fadren hofjuveleraren och guldgravören *Anders Selinder;* modren *Helena Susanna af Modée*). Figurant d. 1 juli 1823. Danslärare vid krigs-akademien på Carlberg 1832. Ballettmästare.

— **Rhénon.** *Prem.-dansör* 1 okt. 1830 — 1 juli 1831.
Ballettmästare. Förut ballettmästare vid Théâtre de la Porte St Martin i Paris.

Mamsell Maria Helena Adolfina Fägerstedt. *Prem.-dansös* 1 okt. 1831 — 1 juli 1844.

Född d. 31 aug. 1811, elev d. 1 juli 1821, figurantska d. 1 juli 1827.

Carl Wilhelm Silfverberg. *Sekund-dansör* 1 juli 1833, *Prem.-dansör* 1 juli 1835 — 1 juli 1839.

Född d. 1 maj 1810. Elev d. 1 juli 1822, figurant d. 1 juli 1827. Sedan han lemnat theatern blef han danslärare för Finska kadettcorpsen (i Fredrikshamn) och har titel af kollegii-sekreterare. — Gift med *Josefina Rosalia Reichnitzer.*

Per Christian Johansson. *Prem.-elev* 1 juli 1834, *Prem.-dansör* 1 juli 1837 — 1 juli 1840.

Född i Stockholm d. 1 juni 1817. Elev d. 1 juli 1829. Den 27 jan. 1841 antogs han till förste dansör vid kejserl. theatern i Petersburg, der 25:te årsdagen af hans anställning firades (1866), hvarvid han af czaren personligen lyckönskades och (enligt förmälan) erhöll dyrbara skänker.

Mamsell Anna Charlotta Lindmark. *Prem.-elev* 1 juli 1834 — 1 juli 1839. Elev d. 1 juli 1829. Skådespelerska (se s. 487).

Per Johan Wilhelm Pettersson. *Prem.-elev* 1 juli 1834, *Sekund-dansör* 1 juli 1835, *Premier- och Grotesk-dansör* 1 juli 1838 — 12 juli 1854.

Elev d. 1 juli 1828. T. f. ballettmästare (se s. 509). Skådespelare (se s. 484). — Gift 1850 med chorsångerskan *Juliana Katarina Serling.*

Mamsell Carolina Desideria Granberg, sedan Fru **Friebel.** *Prem.-elev* 1 juli 1834, *Prem.-dansös* 1 juli 1838 — 1 juli 1855.

Född i Stockholm d. 31 mars 1818. Elev d. 1 juli 1831. — Gift med oboisten vid hofkapellet *F. M. Friebel* d. 23 juni 1840.

Adalbert Ossian Gustaf Adler. *Sekund-dansör* 1 juli 1837 — 1 juli 1838.

Född i Stockholm d. 24 febr. 1816. Elev d. 1 juli 1830.

Carl Robert Bergström. *Sekund-dansör* 1 juli 1837 — 1 juli 1840.

Född i Stockholm d. 16 jan. 1818. Elev d. 1 juli 1831.

Mamsell Sofia Wilhelmina Rosengren. *Sekund-dansös* 1 juli 1837 — 1 juli 1844.

Född i Stockholm d. 15 mars 1799. Elev d. 1 okt. 1812, figurantska

1 nov. 1818 — 1 juli 1837 och 1 juli 1844 — 1 juli 1847. Död i Stockholm d. 12 juni 1848.

Mamsell **Johanna Magdalena Nystedt.** *Sekund-dansös* 1 juli 1837 - 1 juli 1844.

Född d. 18 febr. 1807. Elev d. 1 sept. 1822, Figurantska 1 juli 1827 — 1 juli 1837 och 1 juli 1844 — 1 juli 1855.

Mamsell **Hedvig Elisabeth Charlotta Ek.** *Prem.-elev* 1 juli 1836, *Sekund-dansös* 1 juli 1838 - 1 juli 1858.

Född i Stockholm d. 23 okt. 1817. Elev d. 1 juli 1829.

Mamsell **Andriette Elisabeth Westerberg.** *Prem.-elev* 1 juli 1836, *Sekund-dansös* 1 juli 1838 — 1 juli 1842.

Född i Stockholm d. 21 sept. 1817. Elev d. 1 juli 1831. Gift med urmakaren *Carl Johan Hammberg* 1842. Död d. 10 juli 1865.

Mamsell **Paulina Albertina Watz.** *Prem.-elev* 1 juli 1842, *Sekund-dansös* 1 juli 1843 — 1849.

Född i Stockholm d. 6 sept. 1829. Elev d. 1 juli 1833. Död d. 21 okt. 1849.

Conrad Theodor Dahlgren. *Prem.-elev* 1 juli 1842, *Sekund-dansör* 1 juli 1844 — 1 juli 1858.

Född i Stockholm d. 11 dec. 1821. Elev d. 1 juli 1835.

Alexandre Simon Henri Fuchs, kallad **Alexandre.** *Prem.-dansör* 1 juli 1845 — 1 juli 1846.

Född i Paris d. 7 juni 1817 (fadren hette *Joseph Fuchs*, modren *Marie Anne Henriette Pierrette Cautagrelle*). Balettmästare. Före sin ankomst till Stockholm var han premier-dansör vid kejserl. operan i Wien; sedan han lemnat den svenska tjensten blef han anstäld i Paris.

Mamsell **Marie Paulus.** *Prem.-dansös* 1 juli 1845 — 1 juli 1846.

Född i Tyskland d. 4 okt. 1828. Hon uppträdde första gången d. 9 okt. 1845 i balletten "Målarens drömbild". Numera anstäld i Paris.

Mamsell **Emma Wilhelmina Rosengren.** *Prem.-elev* 1 juli 1842, *Sekund-dansös* 1 juli 1846 — 1 okt. 1848.

Född i Stockholm d. 14 sept. sept. 1828. Elev d. 1 juli 1838.

Mamsell **Maria Charlotta Norberg,** sedan Fru **Törner.** *Prem.-elev* 1 juli 1842, *Prem.-dansös* 1 juli 1847 — 1 jan. 1860.

Född i Stockholm d. 27 dec. 1824. Elev d. 1 juli 1833. Hon

debuterade d. 28 febr. 1842 i balletten "Max och Emma". Studerade i Köpenhamn under ballettmästaren Aug. Bournonville's ledning från sept. 1846 till maj 1847 och under juli — sept. 1849. Uppträdde sista gången på scenen uti "Festen i Albano" d. 30 nov. 1859. — Gift d. 18 juni 1853 med kamereraren vid K. Theatern *G. F. Törner*.

Mamsell **Johanna Gustafva Gillberg,** sedan Fru **Sundberg.** *Prem.-elev* 1 juli 1842, *Prem.-dansös* 1 juli 1848 — 1 juli 1866.

Född i Stockholm d. 20 jan. 1828. Elev d. 1 juli 1839. Studerade danskonsten för Bournonville i Köpenhamn från aug. 1847 till apr. 1848. — Gift d. 6 maj 1851 med *C. G. Sundberg* (se s. 484).

Theodor Ignaz Marckhl, kallad **Theodore.** *Prem.-elev* 1 okt. 1845, *Prem.-dansör* 1 juli 1850.

Född i Wien d. 6 sept. 1825 (fadren expedits- och registratursdirektor vid allmänna militar-appellations-domstolen derstädes). Han erhöll sin första undervisning i dans af A. Fuchs (se s. 522). — Gift d. 30 dec. 1852 med *Ebba Charlotta Montelius*.

Mamsell **Albertina Säfström.** *Prem.-elev* 1 juli 1846 — 1 okt. 1848.

Elev d. 1 juli 1842. Skådespelerska (se s. 496).

Mamsell **Carolina Gustafva Edberg.** *Sekund-dansös* 1 juli 1852.

Född i Stockholm d. 20 juni 1831. Elev d. 1 juli 1844, figurantska d. 1 juli 1850.

Mamsell **Jenny Gustafva Petronella Hjort.** *Prem.-elev* 1 juli 1852, *Sekund-dansös* 1 juli 1853 — 1 juli 1861.

Född i Säby socken uti Jönköpings län d. 14 maj 1835. Elev d. 1 jan. 1852. — Gift 1866 i Köpenhamn med grosshandlaren *Frederik Lind*.

Mamsell **Manna Wilhelmina Henrietta Wiegand,** sedan Fru **Hagberg.** *Sekund-dansös* 1 juli 1853.

Född i Stockholm d. 1 nov. 1833. Elev d. 1 juli 1848. — Gift d. 2 okt. 1859 med destillatorn *J. F. Hagberg*.

Mamsell **Sofia Carolina Elisabeth Augusta Arrhenius.** *Prem.-elev* 1 juli 1853, *Sekund-dansös* 1 juli 1856, *Prem.-dansös* 1 juli 1862 — 30 sept. 1863.

Född i Stockholm d. 3 mars 1838. Elev d. 1 juli 1851.

Sigurd Harald Lund. *Prem.-dansör* 1 nov. 1856.

Född i Köpenhamn d. 16 jan. 1823 (son af skådespelaren vid kongl.

theatern derstädes *Christian Lund* och *Catharina Christine Heckel*). Elev vid nämnda theater 1832, sekund-dansör d. 28 jan 1846, premier-dansör d. 26 mars 1849, förste solo-dansör d. 15 jan. 1853. Balettmästare vid K. Theatern i Stockholm 1856 — 1862. Danslärare vid elev-skolan 1 nov. 1856 — 1 juli 1864. — Gift 1. i Köpenhamn d. 22 aug. 1852 med *Hansine Leonardine Hansen* (död d. 16 dec. 1857); 2. i Stockholm d. 6 dec. 1862 med *H. M. Lindh* (se nedan).

Frans Herrman Beckman. *Sekund-dansör* 1 juli 1857.

Född i Stockholm d. 24 okt. 1828. Elev d. 1 juli 1838, figurant d. 1 juli 1844.

David Frans Oscar Hjertzell. *Prem.-elev* 1 juli 1856, *Sekund-dansör* 1 juli 1858.

Född i Söderköping d. 4 okt. 1838. Elev d. 1 juli 1851.

Mamsell **Erika Amalia Paulson.** *Sekund-dansös* 1 juli 1857.

Född i Stockholm d. 29 juni 1836. Elev d. 1 juli 1845 figurantska d. 1 juli 1855.

Axel Wilhelm Julius Elmlund. *Pantomim-dansör* 1 juli 1858 — 1 juli 1861.

Elev d. 1 juli 1850 figurant 1 juli 1855 - 1 juli 1857. Skådespelare (se s. 503)

Carl Sven Ludvig Marvig. *Sekund-dansör* 1 juli 1859 — 1 juli 1862.

Född i Göteborg d. 16 okt. 1837. Före sin anställning i Stockholm var han dansör vid kejserl. theatern i Petersburg, och sedan han lemnat den svenska scenen har han uppträdt vid italienska operan i Paris.

Mamsell **Hilda Maria Lindh,** sedan Fru **Lund.** *Sekund-dansös* 1 juli 1861.

Född i Stockholm d. 21 dec. 1840. Gift med *S. H. Lund*

Mamsell **Christine Mary Healey.** *Prem.-dansös* 1 sept. 1862 — 1 juli 1864.

Mamsell **Agnes Isabella Healey.** *Prem.-dansös* 1 sept. 1862 — 1 juli 1864.

De båda sistnämnda (systrar) voro en tid anstalda vid italienska operan i London. Derefter företogo de konstresor i åtskilliga länder, och uppträdde på K. Theatern i Stockholm såsom gäster i apr. och

maj 1860. Sedan de lemnat sin ordinarie tjenst härstädes, hafva de uppträdt på de större theatrarne i Scotland och Irland. Från och med spelåret 1865 äro de anstälda vid kongl. theatern i Köpenhamn.

— —

Hofkapellet.

Kapellmästare.

Francesco Antonio Uttini. *Kapellmästare* 1773; *Förste Kapellmästare* 23 juni 1781 — 24 febr. 1788.

Född i Bologna 1723. Lärjunge af den berömde musikern Padre Martini och ledamot af Academia Filarmonica i sin födelsestad. Han kallades till Sverige 1754, såsom kapellmästare för den då införskrifna italienska operatruppen, och komponerade här operorna *la Galatea, l'Isola disabitata, il Rè pastore, l'Eroe cinese, l'Adriano* och *il Sogno di Scipione,* hvilka uppfördes på theatern vid Drottningholm 1754 — 64, hvarjemte han komponerade åtskilliga operor och operetter för franska skådespelarsällskapet i Stockholm under samma tid, nemligen *Psyché, Cythère assiégée, l'Aveugle de Palmyre, le Gui de chêne* och *Soliman II ou Les trois sultanes.* Han fick d. 24 febr. 1788 afsked med löfte att för lifstiden bibehålla sin lön, 877 rdr 37 sk. 4 rst banko. Dog d. 25 okt. 1795. — Gift först med *Rosa Scarlatti,* sångerska vid ofvannämnda italienska trupp (född 1727, död i jan. 1776); sedan med *S. U. Liljegren* (se s. 438).*

* **Johann Gottlieb Naumann** (han skref vanligen sitt förnamn *Giovanni Amadeo*), hvilken af konung Gustaf III inbjöds till Stockholm, hade här icke anställning som kapellmästare. Det honom gifna uppdrag var endast att komponera musikverk för den svenska opera-inrättningen och att leda deras inöfning. Han ankom hit i juni 1777, författade operan *Amphion*, som under hans eget anförande gafs första gången d. 26 jan. 1778 och fortfarande intill spelårets slut, då Naumann (d. 11 juni) återvände till sin kapellmästar-beställning i Dresden, från hvilken han icke kunnat erhålla längre tjenstledighet. I juli månad 1782 anlände han å nyo till Stockholm, inöfvade då sin redan förut i Dresden fullbordade opera *Cora och Alonzo*, hvars första uppförande egde rum vid nuvarande operahusets invigning d. 30 sept. samma år. Derefter qvarstadnade han öfver ett års tid, sysselsatt med kompositionen af operan *Gustaf Wasa*, hvilken säges hafva varit fullständigt afslutad då han mot utgången af oktober 1783 lemnade Sverige, dit han ej mera återkom. Han fick således ej öfvervara uppförandet af detta sitt sista arbete för svenska scenen, hvilket gick öfver tiljan först d. 19 jan. 1786. — Bland Naumanns lefnadsförhållanden i öfrigt må här endast anföras, att en svensk musiker, den ofvan (s. 49) omtalade Wesström, hade mycket inflytande på hans konstnärsbana. Wesström uppehöll sig under sin utländska resa 1757 någon tid

Joseph Martin Kraus. *Andre Kapellmästare* 28 juni 1781, *Kapellmästare* 24 febr. 1788 — 15 dec. 1792

Född i staden Miltenberg vid Main d. 20 juni 1756. Kom till Stockholm d. 6 juni 1778. Sedan en af honom komponerad opera *Proserpina* (text af Kellgren) blifvit uppförd på Ulriksdal inför konung Gustaf III, fick han fullmagt såsom kongl. kapellmästare 1781. Enligt det härvid upprättade kontrakt skulle han åtnjuta i årlig lön 500 rdr specie och vid hvarje af honom komponerad ny opera erhålla inkomsten utaf den tredje representationen, fick löfte att följande året företaga en utrikes resa "för att än vidare fullkomna sin smak och insigter"; förband sig att efter återkomsten förblifva i Kongl. Maj:ts tjenst åtminstone tio år, under hvilken tid han skulle inrätta och i bästa ordning sätta undervisningsverket vid Kongl. Musikaliska Akademien eller Operan, dertill föreslå skickliga och dugliga läromästare, utsöka sådana ämnen som egde naturlig böjelse och skicklighet samt vara ansvarig att goda sångare icke fattades till förefallande roller, hvarjemte han åtog sig att alltid bilda en elev i musikens theori. Företog på konungens bekostnad en resa i Tyskland, Italien, Frankrike och England (från okt. 1782 till jan. 1787), för att inhemta kännedom om de nyare theater-inrättningarne. Erhöll d. 1 juli 1787 fullmagt att vara ordinarie kapellmästare. Dog i Stockholm d. 15 dec. 1792.

Georg Joseph Vogler. "*Direktör af musiken*" 22 sept. 1786 — 1799.

Född i Würzburg d. 15 juni 1749. "Abbot andeligt råd, hofkapellan och förste kapellmästare hos kurfursten af Bayern, riddare af den gyldene sporren". Enligt hans första kontrakt vid svenska Operan

1 Dresden och kom händelsevis till den i stadens närhet belägna byn Blasewitz, der Naumanns far, som var åkerbrukare, hade sin bostad. Till sin förvåning fann Weström här ett godt klaver jemte svåra kompositioner för detta instrument, hvilka familjens sextonårige son spelade med utmärkt skicklighet. Weström föreslog då den unge Naumann att göra ressällskap till Italien med löfte att gifva honom musik undervisning, och fadren, bevekt af gossens enträgna böner, lemnade härtill sitt bifall. Naumann fick dock snart orsak att ångra sitt steg, ty Weström behandlade honom snarare som uppassare än som lärjunge. I Padua, der Weström tog lektioner af den berömde Tartini, var Naumann nödsakad att genom notskrifning förskaffa uppehälle både för sig sjelf och sin kärfve reskamrat, åt hvilken han till och med måste tjena som matlagare. En dag, då han, efter vanligheten, bar Weströms instrument (violin) till Tartini, tog han med till sig och begärde mästarens tillstånd att få åhöra undervisningen, hvilket denne beviljade, hvarefter han snart, med förundran märkande den förmente betjentgossens goda musikaliska insigter, upptog honom bland sina lärjungar. Naumann skilde sig nu från Weström, och förvärfvade under ett treårigt studium i Tartinis skola den musikaliska bildning, som gjorde honom till en så utmärkt tonkonstnär.

(1786), hvilket afslöts på tio år, skulle han i lön uppbära 2000 rdr, jemte foder för två hästar, åtnjuta sex månaders tjenstledighet om året, för att kunna resa hvart honom behagade, och efter anställnings-tidens utgång undfå en lifstidspension af 1000 rdr årligen; hvaremot han förband sig att, utom öfriga åligganden såsom kapellmästare, hvarje år komponera en ny stor opera för kongl. theatern. Genom öfverenskommelse den 10 okt. 1787 bestämdes dock tjenstgöringstiden till endast fem år, pensionsbeloppet nedsattes äfven till hälften, och skulle pensionären, som egde rätt att välja sin vistelseort efter godtfinnande, vara förpligtad att lemna underrättelse om sig hvar tredje månad och att under de första tio åren af pensionstiden åter inställa sig i svensk tjenst, om och när sådant önskades, hvilket likväl borde ett år förut honom tillkännagifvas. Den 1 juli 1791 erhöll han afsked, men anställdes å nyo d. 1 juli 1793 på fyra år, med 1700 rdr i årlig lön och löfte om 500 rdr såsom pension efter afskedstagandet, utan ofvannämnda vilkor af återinträde i tjenst; hvilket kontrakt sedan förlängdes till 1799, då han lemnade Sverige för alltid. Han hade under sin vistelse derstädes gifvit 100 orgelkoncerter, hvaribland 82 i Stockholm. Den sista, hvarmed hundratalet fyldes, och som han kallade sin jubel-koncert, gafs d. 28 nov. 1798. År 1794 stiftades af honom hofkapellets enke- och pupillkassa. Han trädde slutligen i storhertigens af Hessen tjenst och uppehöll sig vid hofvet i Darmstadt till sin död d. 6 maj 1814.

Johann Christian Friedrich Hæffner. *Kapellmästare* 24 apr. 1799 — 20 apr. 1808.

Han fick redan 1794 fullmagt såsom kapellmästare, men förrättade sysslan endast i egenskap af vikarie (1793 — 99) under de tider då abbé Vogler var tjenstledig. (Se vidare om Hæffner s. 423.)

Joachim Nicolo Eggert. *Tillf. Kapellmästare* 1808 — 1810.

Född på Rügen i febr. 1780, död på Thomastorp nära Linköping d. 14 apr. 1813.

Johann Heinrich Küster. *Kapellmästare* 1 juli 1810 — 1 okt. 1812.

Kontrakt om hans anställning afslöts redan 1807 i Rom, men han kom ej till Sverige förr än 1810. Tjenstfri från 1812 till 1814, då han blef kapellmästare i Turin, der han dog 1842.

Edouard Du Puy. *Kapellmästare* 1 okt. 1812 — 3 apr. 1822. (Se s. 452.)

Johan Fredrik Berwald. *Tillf. Kapellmästare* 4 apr. 1822, *Ordinarie* 20 sept. 1823 — 30 juni 1849. (Se s. 535).

Jacopo Giovanni Battista Foroni. *Kapellmästare* 1 okt. 1849 - 1858.

Född i Verona d. 25 juli 1825. Af sin fader *Domenico Foroni*, som var kapellmästare, erhöll han tidigt en grundlig musikalisk bildning. Han bestämdes dock för den civila tjenstemannabanan och idkade derföre juridiska studier, men hans fallenhet för mathematiken vände snart hans håg åt det militäriska yrket och han blef ingeniör-officer samt tjenstgjorde någon tid i sådan egenskap. Emellertid fortsatte han ifrigt musikens studium, och sedan några af honom utgifna kompositioner för sång och fortepiano (han var virtuos på detta instrument) blifvit emottagna med bifall, beslöt han att uteslutande egna sig åt den konst, som utgjort hans tidigaste böjelse. Bland de musikaliska arbeten, dem han nu författade, må nämnas operorna *I Gladiatori* och *Margherita*, hvilka med framgång uppfördes i Milano. År 1848 ankom han till Stockholm, blef följande året orchesteranförare vid det italienska operasällskap, som då uppträdde derstädes, och komponerade för dessa konstnärer operan *Cristina di Suezia*. Det utmärkta sätt, hvarpå han skötte nämnda befattning, väckte sådant uppseende, att, då kapellmästartjensten vid K. Theatern blef ledig 1849, han erhöll densamma, ehuru endast 24 år gammal. Han rättfärdigade ock fullkomligt detta val genom en synnerligen förtjenstfull verksamhet, hvilken dock afbröts af en förtidig död d. 8 sept. 1858. År 1854 hade han blifvit utnämnd till riddare af Vasa-orden.

Ignaz Lachner. *Kapellmästare* 1 okt. 1858 — 1 juli 1861.

Född i staden Rhain uti Bayern d. 11 sept. 1807. Violinist vid Isarthor-theatern i München 1822, organist i reformerta kyrkan uti Wien och tillika violinist vid hofopera-theatern i denna stad 1825, kapellmästare derstädes 1830, musikdirektör och sånglärare vid kongl. theatern i Stuttgart 1831, professor vid konservatoriet i München 1846, sedermera kapellmästare vid Stadt-theatern i Hamburg intill 1858. — R. W. O. 1860. Sedan han lemnat sin tjenst i Stockholm blef han kapellmästare i Frankfurt am Main.

Fredrik Wilhelm Ludvig Norman. *Kapellmästare* 15 aug. 1861.

Född i Stockholm d. 28 aug. 1831. Hans musikaliska bildning fick

sin första grundläggning i den utmärkte tonsättaren A. F. Lindblads undervisningsanstalt. Åren 1848 — 51 studerade han vid konservatoriet i Leipzig, der Moritz Hauptmann var hans lärare i harmoni, Rietz i komposition och Moscheles i fortepianospelning. Sedan han lemnat konservatoriet, fortsatte han ännu ett år sina musikstudier i Leipzig, återvände 1852 till Stockholm, hvarest han gaf enskild undervisning på fortepiano intill 1858, då han utnämndes till lärare i komposition, instrumentering och partiturläsning, samt till orchesteranförare vid musikaliska akademien, med hvilken befattning han fortfor intill dess han 1861 erhöll förordnande att bestrida hofkapellmästare-tjensten. Fullmagt på denna tjenst utfärdades för honom följande året. Riddare af Norska St. Olafs-orden 1864. — Gift i Brünn d. 27 jan. 1864 med den berömda violinspelerskan *Wilhelmina Maria Francisca Neruda*, dotter af f. d. organisten vid Peterskyrkan i nämnda stad, numera musikläraren derstädes *Joseph Neruda*.

Koncertmästare.

Erik Ferling. *Koncertmästare* 177 . — 1786.

Christian Friedrich Müller. *Andre Koncertmästare* 1780, *Förste Koncertmästare* 1787 — 1 okt. 1817. Han kallades en tid äfven *Direktör af instrumentalmusiken.*

Johan David Zander. *Tredje Koncertmästare* 1787, *Andre Koncertmästare* 1788 — 96.

Edouard Du Puy. *Tredje Koncertmästare* 1793, *Andre Koncertmästare* 1796 — 99.

Pierre Joseph Lambert. *Koncertmästare* (blott titulerad?) 1795 — 1807.

Carl Adam Norman. *Andre Koncertmästare* 1799 — 1812.

Carl Johan Westerdahl. *Andre Koncertmästare* 1801 — 1820.

Johan Fredrik Berwald. *Andre Koncertmästare* 1 okt. 1816, *Förste Koncertmästare* 1 jan. 1818 — 20 sept. 1823.

Johann Adolph Ferdinand Beer. *Andre Koncertmästare* 1 juli 1822, *Koncertmästare* (ensam) 20 sept. 1823, *Förste Koncertmästare* 1 juli 1832 — 1 juli 1834.

Christian August Berwald. *Andre Koncertmästare* 1 juli 1832, *Koncertmästare* (ensam) 1 juli 1834, *Förste Koncertmästare* 1 juli 1838 — 1 jan. 1861.

Andreas Randel. *Andre Koncertmästare* 1 juli 1838, *Förste Koncertmästare* 1 jan. 1861 — 1 juli 1864.

Theodor Eduard Adolf d'Aubert. *Andre Koncertmästare* 1 jan. 1861, *Förste Koncertmästare* 1 juli 1864.

Johan Jakob Nagel. *Andre Koncertmästare* 1 juli 1864.

Violinister.

Erik Ferling 1773 — 86. Koncertmästare. Han berömmes såsom utmärkt musiker och särdeles skicklig på sitt instrument. (*Jfr* s. 51.) År 1788 förekommer han i personalförteckningen såsom "direktör af copiaturen" vid Operan. År 1790 lärer han blifvit kallad till ledare af ett i Åbo stiftadt musikaliskt sällskap, och 1805 blef han musikdirektör vid universitetet i denna stad. I svenska statskalendern finnes han upptagen såsom koncertmästare vid hofkapellet ända till 1809, hvilket år han sannolikt afled.

— **Leonardi** 1773 — 177 .

Elias Carlander 1773 — 177 . Född 1721, död i Trosa d. 25 apr. 1784. — Gift med *Katarina Brita Ros* (född 1750, död i Trosa d. 26 juli 1823).

F. B. Augusti 1773 — 87. Hans far lärer varit medlem af konung Fredrik I:s kapell. Modren hette *Witte* (hennes far var en tid anförare för samma kapell) och berömmes som god sångerska, i synnerhet omtalas hennes utförande af ett sångparti i den af kapellmästaren Roman komponerade musiken vid nämnde konungs begrafning 1751. — Augusti var gift med skådespelerskan och sångerskan *L. S. Salomoni* (se s. 132).

Johan David Zander 1773 — 96. Son af kapellisten *J. D. Zander* (född 1714, död d. 11 mars 1774) och *Katarina Molin*. Koncertmästare, kompositör. Död d. 21 febr. 1796. — Gift med *Anna Elisabeth Strömbom* (född 1755, död d. 26 dec. 1787).

Mathias Daniel Böritz 1773—91. Född d. 24 nov. 1758 (son af hof- och fält-trumpetaren *Christian Fredrik Böritz* och *Anna Barbo*). Förste repetitör vid Operan. Död d. 24 dec. 1791.

Carl Fredrik Wilhelm Salomoni 1773—1812. Född 1752. — Då en tysk musiker Noëlli, elev af Pantaleon Hebenstreit, som uppfunnit det efter honom benämnda instrumentet *Pantaleon*, anlände till Sverige 1779 och fick spela för Gustaf III på Gripsholm, blef konungen så intagen af detta instrument, att han beslöt göra detsamma allmännare bekant inom fäderneslandet och derföre förordnade att någon svensk musikidkare skulle utses till att åtfölja Noëlli och af honom taga undervisning. Salomoni erhöll uppdraget och tillbragte på konungens bekostnad åren 1780 och 1781 utomlands för nämnda ändamål, hvarefter han här hemma lät höra sin konst. Det nya instrumentet synes dock icke hafva väckt långvarigt interesse i Sverige eller här fått någon annan behandlare än Salomoni.* — Han dog d. 28 dec. 1812. Gift d. 8 mars s. å. med *Anna Elisabeth Nordqvist*.

Johan Casper Meckel 1773—98(?). Kom från Wien 1757 och blef antagen till kammarmusikus hos konung Adolf Fredrik. Anstäld vid hofkapellet ännu 1798, hvilket år han klagade hos Kongl. Maj:t, att han af theaterdirektionen blifvit såsom en brottsling under bevakning hemtad till tjenstgöring och derjemte pliktfäld. Gift 1778 med *Brita Lovisa Kramer* (född 1758, död i jan. 1780).

Christian Friedrich Georg Berwald 1773—1806. Född i byn Hohen Aspe nära staden Slesvig d. 14 aug. 1740. Elev af den berömde violinisten Franz Benda i Berlin. Kom till Stockholm 1772, då han anställdes som kammarmusikus hos hertig Carl af Södermanland. Dog i Stockholm d. 23 febr. 1825. — Gift (andra gången) med *Brita Agneta Bruno* (född i Stockholm 1765, död d. 26 nov. 1809).

Carl Ulrik Faley 1773—98. Född 1731, död d. 4 aug. 1798. Gift med *Sara Brita Norberg* (född 1727, död d. 7 febr. 1781).

Johan Grafström 177 .—1794. Född 1750, död d. 15 sept. 1794. Gift med *Lovisa Maria Flensburg* (född 1746, död d. 3 febr. 1789).

---

* Instrumentet Pantaleon, som hade utseende af ett klaver, var ett slags hackbräde, 11 fot i längden, med 276 tarmsträngar, speltes medelst två pinnar, och "liknade i ljudet en blandning af harpa, luta, klavecin och kontrabas".

Johan Gustaf Simson 177 [illegible] 1780. Andre repetitör vid Operan. Född [illegible], död i Göteborg d. 23 nov. 1787. Gift med *Lovisa Concordia [illegible]* (född 1746, död i Göteborg d. 26 febr. 1808).

Johan Wilhelm Ankar 177. — 179. Född 1759 (han var naturlig son af *Jakob Johan Ankarström*, kungamördarens far), död i Stockholm d. 17 juni 1816.

Olof Olin 177 [illegible] 1784. Gift med *Maria Christina Harén* (född i nov. 1743, död d. 20 apr. 1782).

Abraham Medelberg 177. — 1784. Född d. 20 okt. 1736. Organist vid finska församlingen och klockspelare vid tyska kyrkan. Dog d. 22 dec. 1807. Gift med *Margareta Christina Werner* (född 1741, död d. 9 okt. 1808).

Petter Gustaf Berggren 177. — 1814. Tjenstfri sistnämnda år, men fick ej afsked förr än d. 1 jan. 1816. Född i jan. 1760 (fadren var kapellist hos konung Adolf Fredrik), död d. 9 maj 1820. Gift d. 11 sept. 1796 med *Beata Sofia Möller* (född 1770, död d. 5 febr. 1807).

— — **Zeyer** (eller **Zeyre**) 1779 — 85. Kom från Petersburg.

Christian Friedrich Müller juni 1780 — 1 okt. 1817 (frånvarande 1782 — maj 1783). Koncertmästare. Född i Brandenburg d. 20 dec. 1752. Gift med sångerskan vid Operan *Carolina Fredrika Halle* (se s. 436 [illegible]). Han dog i Stockholm d. 21 dec. 1827. Müller (elev af Salomon) var en förträfflig violinspelare [illegible] långsamma satser [illegible] het [illegible] lyckl[illegible]

Anders Öhrman 1780 — 81. Sedan Altviolinist. Han var tillika kabinettskri[illegible] Född 17[illegible], död d. [illegible] okt. 17[illegible]. Gift 1771 med *[illegible]* (född 1741, död d. 2[illegible]).

Johan Magnus Kjellberg 1780 — 91. Född 17[illegible], död d. [illegible] juni 17[illegible].

Sven Widström 1780 — 1806. Andre repetitör vid Operan. Född d. 10 nov. [illegible]. [illegible] vid [illegible] i Stockholm 177[illegible] — 178[illegible] [illegible] kamrer[illegible] skrifvare vid [illegible] i Göteborg [illegible] vid hofkapellet. Död d. [illegible] 181[illegible]. Gift [illegible] *[illegible] Forsberg* (född d. 21 [illegible] 17[illegible]), dotter af kongl. [illegible] *Peter Forsberg* och [illegible]

C. Paul Chiewitz (den äldre) 1782 — 1803. Född 1742, död d. 10 jan. 1803. Gift med *Christina Elisabeth Runius* (född 1755, död d. 2 juli 1797).

Pierre Joseph Lambert (den äldre) 1783 — 1800(?). Koncertmästare, kompositör. Född 1747, död d. 26 juni 1807.

Georg Johan Abraham Berwald 1783 — 1800. Förut Fagottist. Född 1758 (halfbror till *C. F. G. Berwald*). Lemnade Sverige i dec. 1800 och blef sedan anstäld vid kejserliga kapellet i Petersburg, der han äfven var direktör vid filharmoniska sällskapet, och dog d. 27 jan. 1825.

Jean Pierre Deland 1784 — 1808. Född i Luxemburg 1763, död i Stockholm d. 8 apr. 1818. Gift 1. med dansösen *Duquesnoy* (se s. 513); 2. (1803) med *Eva Magdalena Eklund* (död i okt. 1828).

Per Wessberg 1785 — 1800(?). Andre repetitör vid Operan 1788. Gift med *Sofia Fogel*.

Johan Samuel Heinrici 1786 — 1 okt. 1813. Född 1759, död d. 13 maj 1817. Gift med *Charlotta Westerling* (död d. 14 apr. 1820).

Henrik Bratt 1 febr. - nov. 1788. Uppträdde på koncerter med egna kompositioner. Han var kapten och ingick i början af nov. 1788 vid en då nyligen upprättad fricorps; beordrades d. 23 juni 1789 att afgå till kriget i Finland, der han tillhörde Savolaxbrigaden; utmärkte sig i striderna vid Parkumäki, Pumala och Pirtimäki, efter hvilken sistnämnda affär han af konungen utnämndes till major i arméen. Efter hemkomsten från kriget gjorde han anspråk på att utfå kapellistlönen för den förflutna tiden, men detta afslogs. Major vid Wermlands jägare d. 10 aug. 1792.

Ferdinand Gramm 1792 — 1801. Kom till Sverige i aug. 1792. Titulerad koncertmästare. Dog 1801.

Daniel Nystedt 1792(?) — 1807. Född d. 11 nov. 1769, död d. 3 maj 1826.

Paul Erasmus Chiewitz (den yngre) 1792(?) — 1 okt. 1815. Gift med 1. *Helena Ståhlberg* (född 1774, död d. 31 jan. 1806); 2. *Fredrika Grönström* (skådespelaren C. G. Grönströms dotter, född 1789, död d. 17 jan. 1816).

Edouard Du Puy 1793 — 99. (Se s. 452.)

Carl Adam Norman 1793(?) — 1812. Konsertmästare. Född 1773, död d. 24 mars 1812. Gift i juni 1798 med *Lovisa Ulrika Berg* (född 1776, död d. 29 nov. 1808).

Per Widerholm 1793(?) — 1808. Född 1 febr. 1772, död d. 1 dec 1834. Gift med *Katarina Rindell* (död d. 21 nov. 1832).

Jakob Preussmark 1793(?) — 1828. Död d. 29 mars 1828. Gift med *Maria Christina Bäckman* (död d. 19 sept. 1837).

Johan Gottlieb Fürstenhoff 1795 — 1829. Död d. 5 febr. 1829. Gift med *Johanna Christiana Clausen*.

Moses Salomon 1797 — 1 juli 1820. Sedan Altviolinist. Född d. 12 mars 1765, död i Königsberg d. 16 mars 1830.

Carl Johan Westerdahl 1800(?) — 1820. Konsertmästare. Född d. 24 sept. 1779, död d. 16 mars 1830.

Carl Romin 1804(?) — 1 juli 1831. Född d. 10 mars 1772, död d. 14 dec. 1847.

Joachim Nicolo Eggert 1804(?) — 1 juli 1812. Kapellmästare (se s. 527).

Carl Nyström 1 okt. 1811 — 1 okt. 1820. Derefter Kontrabasist. Född 1786, död d. 9 aug. 1827.

Johan Gustaf Zetterström 1 okt. 1811 — 1 juli 1820. Derefter Altviolinist. Född d. 6 mars 1780, död d. 18 mars 1824.

Franz Adolf Berwald 1 okt. 1812 — 1 okt. 1818 och 1 juli 1820 — 1 juli 1823. Tjenstgjorde sedan som Altviolinist. Född i Stockholm d. 23 juli 1796 (son af *C. F. G. Berwald*, se s. 531). Redan i sitt femte år började han spela violin, och vid tionde året uppträdde han första gången offentligt, på en konsert i riddarhussalen. Sedermera blef han Du Puys lärjunge, och på samma gång som denne emottog anförarskapet för hofkapellet, inträdde Berwald derstädes som violinist. Sedan han lemnat denna beställning, bosatte han sig (1829) i Berlin, der han komponerade operetten "der Verräther". Men efter någon tid synes han hafva förlorat hågen för musikaliska öfningar, ty omkring 1833 finner man honom sysselsatt med skapandet af en orthopedisk gymnastik efter egna grunder, och 1835 öppnade han i Berlin ett offentligt institut för sådan helsovård, hvilket blef talrikt besökt och fortvarade till 1840. Åter vaknade Berwalds kärlek

för musiken; han begaf sig följande året till Wien och komponerade der, bland annat, operan "Estrella di Soria" (uppförd på vår Kongl. Theater 1862). I maj 1842 återvände han till Stockholm, hvarest han uppehöll sig i fyra år, under hvilken tid han författade de på K. Theatern gifna operetterna "Jag går i kloster" och "Modehandlerskan", jemte kantaterna "Gustaf Adolf den stores seger och död vid Lützen" samt "Nordiska Fantasibilder", m. m. Från maj till nov. 1846 vistades han i Paris, reste derefter å nyo till Wien, der han med biträde af Jenny Lind gaf koncert, hvarvid hans tonmålning "Ein ländliches Verlobungsfest in Schweden" första gången uppfördes. Denna komposition blef sedermera under författarens ledning gifven i Linz, Nürnberg, Gratz, Salzburg m. fl. städer, i hvilken sistnämnda Berwald kallades till hedersledamot af "Mozarteum". År 1849 återkom han till fäderneslandet, hade under åren 1851 — 58 befattning som disponent för Sandö-verken i Norrland, men vistades emellertid om vintrarne i hufvudstaden, sysselsatt med musikalisk verksamhet. Bland Berwalds talrika arbeten må för öfrigt nämnas operan "Drottningen af Golconda", skrifven 1865 och ämnad att uppföras på K. Theatern, samt musiken till industri-utställningens invigningsfest (1866).

Johan Fredrik Berwald 1 apr. 1814 — 4 apr. 1822. Född i Stockholm d. 4 dec. 1787 (son af *G. J. A. Berwald*, se s. 533). Redan vid sex års ålder spelade han på en af fadren gifven koncert i riddarhussalen (d. 1 dec. 1793) ett stycke för violin, — Siciliano med variationer, adagio och rondo af Pleyel, — om hvilket uppträdande en samtida skrifver: "Så väl musikkännare som älskare funno sig på det högsta öfverraskade att hos ett barn i den åldern märka sådan skicklighet och så god execution vid ett adagio, som man icke förmodade. Hans spel vann allmänt bifall, helst sinnets munterhet och god ställning ökte dess behag". År 1795 åtföljde han sin far till Köpenhamn och spelade der på kongl. theatern. I sitt tionde år (d. 2 apr. 1797) gaf han för första gången koncert i eget namn, hvarvid uppfördes en af honom komponerad ouverture för full orchester. Fadren företog derefter (1800) med honom utländska konstresor, hvarunder den unge virtuosen allestädes väckte stort uppseende. Han var i sju års tid anställd som solospelare vid hofvet i Petersburg samt förste violinist vid kejserliga theatern derstädes, och hade emellertid tillfälle att förkofra sig i sin konst under den berömde violinisten Rode's ledning. Efter återkomsten till

fäderneslandet (1812) inträdde han vid hofkapellet, först såsom altviolinist, blef koncertmästare och slutligen kapellmästare (se ofvan). Riddare af Vasa-orden 1841. Dog d. 26 aug. 1861. — Gift d. 15 sept. 1817 med *Mathilda Charlotta Cohn* (första hofsångerska 1834).

Olof Willman 1 apr. 1814 — 1 juli 1815. Född i Skåne d. 13 febr. 1780 (fadren bonde). Inskrefs 1795 vid Lunds universitet, der han studerade till filosofiska graden, för hvilken han d. 10 dec. 1803 aflade latinskt skrifprof med betyget *laudatur*.* Derefter öfvergaf han dessa studier (enligt en uppgift likväl skall han hafva tagit filosofie-kandidat-examen), beslöt att egna sig åt tjenstemannabanan, undergick så väl kansli- som hofrättsexamen, och lemnade universitetet i maj månad 1804, med särdeles fördelaktiga vitsord om kunskaper och skicklighet. Det nationsbetyg, som då för honom utfärdades, innehåller äfven synnerligt loford öfver hans musikaliska insigter. Han begaf sig nu till hufvudstaden, tjenstgjorde sannolikt i embetsverken, men endast en kort tid, hvarefter han egnade sig helt och hållet åt musiken, samt företog en resa till utlandet, för att vidare utbilda sin färdighet som violinspelare. I början af 1813 återkom han till Stockholm från Ryssland, der han, enligt en korrespondens-artikel i *Allgemeine Musikalische Zeitung*, uppehållit sig flera år. Om hans konstnärskap på violin yttrar korrespondenten till den tyska musiktidningen följande, i anledning af en koncert som Willman gaf d. 11 apr. nämnda år: "Hr. W. hat einen sehr schönen und starken Ton, und führt seine Soli auch mit herrlichem, gefühlvollem Ausdruck durch. Wir können nicht unterlassen, seinem Spiel in jeder Hinsicht ausgezeichnetes Lob nachzurühmen. Die Ausführung des Violinconcerts von Baillot liess nichts zu wünschen übrig." — Vid kongl. hofkapellet, der han genast erhöll anställning, tjenstgjorde han först som altviolinist under ett års tid. Sedan han lemnat sin befattning derstädes, vistades han fortfarande i Stockholm och inrättade der en musikalisk undervisningsanstalt. Dog d. 5 apr. 1844. — Gift med *Christina Ulrika Lindblad*.

Johan Gabriel Svanberg 1 apr. 1814 — 1825. Född 1782 (1783?) i Göteborg (der fadren var bagare), död d. 25 apr. 1825. Gift med skådespelerskan *C. S. Richter* (se s. 467).

Per Öhman 15 juni 1814 — 1818. Född 1786, död d. 1 okt. 1818. Gift 1814 med *Anna Sofia Henriksson*.

* Enligt ett af Esaias Tegnér undertecknadt protokollsutdrag, som finnes i sonens, skådespelaren och sångaren A. Willmans ego.

Christian August Berwald 1 sept. 1815 — 1 juli 1860. Koncertmästare. Född d. 24 aug. 1798 (son af *C. F. G. Berwald*, se s. 531). R. W. O. 1861. Inspektor för musikaliska akademiens läroverk 1863. Gift 1. d. 12 nov. 1831 med *Maria Charlotta Ljungberg* (död d. 15 jan. 1843); 2. d. 13 sept. 1845 med *Hedvig Sundblad*.

J. A. Fabian 1 sept. 1815 — 1 juli 1824. Sedan Klarinettist. Född d. 11 apr. 1794, död d. 12 aug. 1830. Gift med *Christiana Maria Masuhr*.

Fr. Bach 1 okt. 1815 — 1 okt. 1817.

Fredrik Wilhelm Hildebrand 1 okt. 1816 — 1830. Elev af Spohr. Född d. 3 sept. 1785, död d. 8 jan. 1830.

Andreas Lethin 1 mars 1817 — 1 juli 1843. Organist först i slottskyrkan, sedan (1832) i Maria församling. Född d. 12 febr. 1792, död d. 6 febr. 1862. Gift d. 3 jan. 1823 med *Charlotta Wilhelmina Norman*.

Adolf Fredrik Schwartz 1 nov. 1818 — 1 juli 1828. Sedan Altviolinist. Född i Stockholm d. 15 jan. 1800 (fadren handlande). Elev d. 1 okt. 1816. Gift d. 8 nov. 1821 med *Ulrika Theresia Bergnéhr*.

Carl Henrik Norman 1 juli 1820 — 1 juli 1837. Elev d. 16 okt. 1816. Född d. 3 febr. 1803, död d. 21 sept. 1837.

Mauritz Zinn 1 juli 1820 — 1 juli 1827. Elev 1 okt. 1816.

Johann Adolf Ferdinand Beer 1 juli 1822 — 1 juli 1834. Koncertmästare. Elev af Spohr. Anstäld vid kejserliga operan i Petersburg 1834 — 44. Född i Hamburg d. 3 sept. 1792, död i Berlin d. 30 dec. 1864. Gift i Hamburg 1818 med *Henriette Grund* (utmärkt pianospelerska).

Jakob Herman Sjöberg 1 juli 1825 — 1 juli 1850. Född d. 25 apr. 1800, död d. 26 okt. 1855.

Pierre Michel Feron 1 juli 1827 — 1841. Född i staden Maubeuge i Frankrike d. 31 maj 1801, död i Stockholm d. 26 okt. 1841. Gift d. 8 dec. 1832 med *Katarina Charlotta Broström*.

Andreas Randel 1 juli 1828 — 1 juli 1864. Koncertmästare. Född i Ramdala socken uti Blekinge d. 6 okt. 1806. Genom understöd af kronprinsen (sedermera konung) Oscar m. fl. sattes han i till-

falle att 1821 — 28 studera vid konservatoriet i Paris, der Baillot var hans lärare i violinspelning. Blef 1844 lärare och 1850 professor vid musikaliska akademiens undervisningsverk. Han var en tid musikdirektör vid Andra lifgrenadier-regementet. R. W. O. 1862. Död i Stockholm d. 27 okt. 1864. — Gift d. 15 juni 1829 med *Mathilda Cecilia Laurent* (dotter af *J. B. Laurent* och *B. C. Cederberg* se s. 470).

Friedrich Pacius 1 sept. 1828 — 1 juli 1830 och 15 aug. 1831 — 1 juli 1834. Född i Hamburg d. 19 mars 1809. Elev af Spohr. Musikdirektör vid universitetet i Helsingfors 1834. R. W. O. 1856.

Johan David Müller (den yngre) 1 okt. 1828 — 1834. Född d. 29 maj 1810, död d. 14 sept. 1834.

Carl Fredrik Braunstein 1 juli 1829 — 1 juli 1844. Född d. 13 maj 1798, död i Stockholm d. 10 juni 1845.

Peter Christian Egert Elwers 1 sept. 1829. Född i närheten af Hamburg d. 15 febr. 1803 (fadren landtbrukare). Elev af Maurer. Gift med *Clara Eleonora Sofia Sjögren*.

Johan Jakob Nagel 1 nov. 1830 — 1 sept. 1865 (tjenstledig spelåren 1834 — 35, 1839 — 40 och 1841 — 43). Koncertmästare. Född i Brünn d. 18 juni 1807 (fadren fabrikör). Gift d. 3 nov. 1835 med *Anna Sofia Noel* (död d. 29 mars 1863).

Wilhelm Fredrik Gränz 1 nov. 1830 — 1 juli 1832. Född d. 18 jan. 180[illegible].

Jakob Töstie 1 dec. 1833 — 1844. Född på Kledemarken i Norge d. 13 aug. 1805, död d. 13 febr. 1844.

Johan Fredrik Weiss 1 okt. 1834 — 15 sept. 1838. Född d. 24 aug. 1805, död i Helsingfors 1839. Gift d. 27 jan. 1832 med *Mathilda Olivia Ekman*.

G. Liebrecht 1 okt. 1836 — 1 juli 1838. Elev af koncertmästaren i Berlin C. Moser. Död.

Fredrik Wilhelm Liedberg 1 juli 1838 — 1858. Född d. 16 maj 1805, död d. 10 apr. 1858. Gift med *Julia Widerberg* (se s. 489).

Nils Gustaf Nystedt 1 juli 1839 — 1859. Född d. 22 febr. 1817, död d. 3 maj 1859. Gift med *Anna Lundblad* (död d. 24 febr. 1860).

Gottfried Ernst Uhlig 1 juli 1839 — 1 juli 1841. Sedan Alt-

violinist. Född i Frankenberg uti Sachsen d. 14 dec. 1809, död i Stockholm d. 8 juli 1844. Gift med *Hedvig Charlotta Wallerius.*

Carl Aron Rosenthal 1 juli 1841 — 1 juli 1843. Förut Altviolinist. Född d. 1 juli 1818. Anstäld vid Mindre Theaterns orchester 1843 — 47. Gift d. 13 maj 1837 med *F. A. Beetz.*

Theodor Edvard Adolf d'Aubert 1 juli 1841. Koncertmästare. Född i Braunschweig d. 24 okt. 1818 (fadren ballettmästare). Gift 1847 med *Ebba Bergström* (utmärkt pianospelerska, född d. 5 juli 1815, död d. 10 febr. 1860).

Adolf Fredrik Lindroth 1 juli 1844. Född i Stockholm d. 27 nov. 1824 (fadren handlande). Elev d. 1 juli 1842.

G. R. Schaumkell 1 sept. 1844 — 1846. Född 1821, död d. 26 okt. 1846.

Conrad Rudolf af Uhr 1 sept. 1844 — 1 juli 1846. Sedan Altviolinist. Född i Gefle d. 19 maj 1819 (son af grosshandlaren *Isaak Wilhelm af Uhr* och *Fredrika Charlotta Eneroth*). Tjenstgjorde vid Mindre Theaterns orchester 1842 — 44. Gift d. 9 aug. 1845 med *Wilhelmina Gustafva Granbom.*

Julius Semler sept. — nov. 1845.

O. P. Holmin 1846. Tjenstgjorde blott några månader i början af året, såsom extra biträde.

A. G. Ljung 1 juli 1846 — 1 juli 1848. Född d. 22 jan. 1822.

Carl Gustaf Elert nov. 1847 — febr. 1848. Tjenstgjorde som extra biträde. Född 1821, musikdirektör vid skånska dragonregementet d. 28 mars 1856, död i apr. 1866.

Carl Martin Joseph Zeller 1 juli 1848 — 1 okt. 1853. Tjenstgjorde förut från d. 1 okt. 1847 såsom extra biträde. Kontrabasist 1862. Född i Waren uti Mecklenburg-Schwerin d. 3 okt. 1824 (fadren musikus). Gift i Christiania d. 11 okt. 1856 med *Christina Sommare-Wäsström.*

Johann Friedrich Heinrich Meyer 1 juli 1848 — 1 okt. 1852; å nyo 1 jan. 1861. Född i Hamburg d. 26 febr. 1822 (fadren tjensteman). Gift 1. med *Louise Stockau;* 2. i Petersburg d. 5 febr. 1854 med *Virginie Paban*

C. Wittig 1 juli — 1 sept. 1850.

Johan Fredrik Lundström 1 juli 1850. Född i Stockholm d. 11 juli 1819 (fadren handtverkare). Tjenstgjorde vid Mindre Theaterns orchester 1842 — 50. Gift 1. med *Catarina Petterson* (död d. 8 juni 1856); 2. d. 9 okt. 1858 med *Christina Ullström*.

Erik Gustaf Kolthoff 1 sept. 1850 — 1864. Född d. 15 dec. 1814 (son af majoren *Johan Kolthoff* och *Hedda Lona Stoffe*). Förare vid Wermlands fältjägare, sedan (d. 27 sept. 1834) fanrik vid Wermlands regemente, löjtnant 1839 — 1844, vistades derefter utomlands (mestadels i Paris) intill 1849. Död d. 24 okt. 1864.

August Adolf Berens 1 okt. 1852 — 1 juli 1859. Sedan Pukslagare. Född i Hamburg 1829. Musikhandlare i Lübeck 1864.

Johan Fridolf Book 1 juli 1853. Tjenstgjorde förut såsom extra biträde från d. 1 okt. 1852. Född i Upsala d. 27 febr. 1836 (fadren musikus). Han har studerat för Joachim i Hannover och Leonard i Brüssel. Gift 1861 med enkefru *Anna Charlotta Lejonström*, född *Högberg*.

Joseph Gottlieb Dente 1 juli 1853. Född i Stockholm d. 23 jan. 1838 (fadren musikus). Elev af E. d'Aubert.

W. Flagge 1 okt. 1853. Extra biträde några månader.

Peter Alfred Oppfeldt 1 juli 1858. Född i Östergötland d. 10 nov. 1835 (fadren organist).

Carl Henrik Fredrik Kempff 1 juli 1859 — 1 juli 1865. Född d. 12 juni 1831.

Altviolinister.

Carl Fredrik Reddewigh 1773 — 1 okt. 1820. Född 1749, död d. 19 dec. 1827. Gift med *Katarina Charlotta Borgh* (född d. 3 apr. 1771, död d. 1 juni 1818).

Johan Christian Leidlitz 1773 — 179 . Gift d. 8 dec. 1782 med *Hedvig Wenström* (född 1748, död d. 19 sept. 1783).

Fredrik Söderman 1773 — 179 . Född 1738, död d. 18 mars 1818.

Fredrik Kuhlau 1773—85. Född i jan. 1720, död d. 13 dec. 1785. Gift med *Christina Neukirch* (född 1724, död d. 25 mars 1807).

Anders Öhrman 1782—31 okt. 1794. (Se s. 532).

Peter Askergren 1787—1818. Han var äfven pianist och informationsmästare vid musikaliska akademien. Organist först i Katarina, sedan i Adolf Fredriks kyrka. Född d. 4 febr. 1767, död d. 17 febr. 1818. Gift med *Anna Elisabeth Pettersson.*

Fredrik Löfgren 1793(?)—1 juli 1834. Född d. 30 nov. 1769, död i Stockholm d. 8 dec. 1847.

Lorens Fredrik Nordstedt 1793(?)—1806. Organist och klockare i Wermdö församling. Död d. 21 okt. 1828. Gift d. 19 sept. 1796 med *Katarina Magdalena Kindberg* (död d. 25 mars 1831).

David Nystedt 1799(?)—1814. Född 1780, död d. 25 dec. 1814.

Johan Gottfrid Zaar 1 okt. 1811—1 okt. 1815. Aktör och sångare (se s. 433). Vistades utrikes nästan utan afbrott i sexton år, 1780—1796, hvarunder han vann mycket bifall såsom virtuos på violin och cittra.

Per Öhman 15 febr. 1813—15 juni 1814. Sedan Violinist.

P. August Pfeiffer 1 apr. 1813—1 juli 1814.

Johan Fredrik Berwald 1813—1 apr. 1814. Derefter Violinist.

Olof Willman 1813—1 apr. 1814. Derefter Violinist.

Moses Salomon 1 juli 1820—1 juli 1833. (Se s. 534).

Johan Gustaf Zetterström 1 juli 1820—18 mars 1824. (Se s. 534).

Johan Erik Holmström 1 juli 1820—1 juli 1846. Född d. 20 juli 1800. Elev d. 1 okt. 1816. Gift d. 19 apr. 1831 med *Sofia Wilhelmina Björkman.*

Franz Berwald 1 juli 1824—1 okt. 1828. (Se s. 534).

Adolf Fredrik Schwartz 1 juli 1828. (Se s. 537).

Fredrik Carl Lemming 1 juli 1833—1 juli 1835: Kongl. dansk kammarmusikus.

Carl Aron Rosenthal 1 okt. 1833—1 juli 1841. Derefter Violinist.

Lars Gustaf Carlbom 1 sept. 1838 — 1 juli 1847. Född i Stockholm d. 25 aug. 1805. Död.

Gottfried Ernst Uhlig 1 juli 1841 — 1 juli 1844. Förut Violinist.

Louis August Ferdinand Kördel 1 sept. 1844 — 1 juli 1849. Sedan Basunist. Tjenstgjorde vid Mindre Theaterns orchester 1842—43. Musikdirektör vid Skaraborgs regemente. Född d. 24 nov. 1815, död d. 8 mars 1861.

Conrad Rudolf af Uhr 1 juli 1846. (Se s. 539).

Friedrich Wilhelm Theodor Pieper 1 juli 1847 — 1 juli 1859. Sedan Pukslagare. Född i Stralsund d. 17 maj 1813 (fadren handtverkare). Tjenstgjorde vid Mindre Theaterns orchester 1846 — 47. Gift 1. d. 21 okt. 1838 med *Johanna Engelina Lanique*; 2. 1 maj 1853 med *Sofia Schragge*.

A. Schmahl 1 juli 1849 — 1 juli 1850. Extra biträde.

Albert Rubenson 1 okt. 1850 — 1 juli 1851. Extra biträde. Född i Stockholm d. 20 dec. 1826, elev först af P. Elwers, studerade åren 1844—48 i Leipzig för Hauptmann (generalbas och kompositionslära) samt David (violinspelning). Utom det på k. Theatern uppförda sångspelet "En natt bland fjellen", har han komponerat operetten "Halte Hulda" (ord af Björnstjerne Bjornson), gifven i Christiania 1865.

Carl Gustaf Book 1 juli 1852. Född i Upsala d. 25 dec. 1830 (fadren musikus). Gift d. 5 okt. 1856 med *Augusta Wilhelmina Lindström*.

Johan Conrad Nordqvist 1 juli 1859. Född i Venersborg d. 11 apr. 1840 (fadren musikus). Musikdirektör vid marinregementet i Carlskrona samt vid Jönköpings regemente. Gift i dec. 1862 med *B. Ekberg*.

Violoncellister.

Anton Uriot 1773 — 1785. Förut koncertmästare hos hertig Carl af Södermanland.

— **Baptiste** 1773 — 1786. Hade varit kammarmusikus hos konung Adolf Fredrik.

Christofer Pihlman 1773 — 1780. Född 1749, död d. 21 mars 1780. Åminnelsetal hölls öfver honom af C. I. Hallman. En samtida yttrar, att han var "den störste virtuos på violoncelle Sverige egt, och som i ton, delikatess och sann expression öfverträffade alla de utrikes ifrån kommande mästare som här låtit höra sig".

Johan Gottfrid Jäger 1773 — 1808. Född i maj 1741, död d. 4 maj 1822 (son af hoftrumpetaren *Johan Ernst Jäger* och *Mätta Maria Böritz*). Gift med *Susanna Maria Arent* (född 1747, död d. 27 mars 1810).

Gustaf Adolf Cloos 1782 — 1806. Gift 1803 med *Hedvig Elisabeth Fix.*

— — **Pitscher** 1785 — 179.. Hade varit kammarmusikus hos prins Henrik af Preussen. Elev af Naumann under dennes vistande uti Italien 1761. Gaf koncert i Stockholm första gången d. 18 febr. 1785.

— — **Höke** 1786 — 1787.

Carl Ignatius Bartholomeus Megelin 24 okt. 1786 — 1 juli 1833. Född d. 6 okt. 1763. Churfurstlig Saxisk kammarmusikus; besökte Stockholm första gången 1778 och gaf der koncert. Död d. 12 juni 1836. — Gift d. 13 apr. 1788 med figurantskan *Regina Elisabeth Hyphoff* (född d. 26 apr. 1767, död d. 15 sept. 1851).

— **Borén** 1803 — 1808. Dog d. 6 dec. 1808.

Carl Wilhelm Salgé 1805 — 1 sept. 1807 och 1 okt. 1822 — 31 dec. 1823. Död i Finland 1832. Gift i Åbo d. 15 juli 1810 med enkan *Eva Charlotta Petrell,* född *Lemberg.*

Carl Josua (eller **Joseph**) **Preumayr** 1808 — 1 juli 1820 och 1 juli 1823 — 1 juli 1838. Skådespelare och sångare (se s. 461). Tjenstgjorde 1820 — 1823 som Fagottist.

Johan Fredrik Hoffmann 1 okt. 1811 — 1817. Förut Fagottist. Född d. 25 febr. 1761, död d. 11 mars 1817. Gift med *Carolina Charlotta Törngren* (född 1760, död d. 15 juni 1795).

Carl Schmaltz 15 maj 1813 — 1815.

Edward Löwe 1 sept. 1815 — 1822. Född 1778, död d. 9 juli 1822.

Gustaf Brandes 15 okt. 1816 — 1 juli 1818. Född 1798. Musikdirektör vid Norra Skånska infanteri-regementet.

Laurens Westerberg 1 febr. 1819 — 1836. Stentryckare. Född d. 10 juni 1787, död d. 30 juli 1836.

Carl Fredrik Lundwall 1 juli 1820 — 1 juli 1827 och 1 okt. 1830 — 1 okt. 1833. Född d. 29 nov. 1805. Elev d. 1 okt. 1816. Död

Fredrik Resin 1 juli 1820 — 1826. Elev d. 1 maj 1817. Död d. 19 febr. 1826.

Barkenbom 1 jan. 1824 — 1 juli 1827. Dog i Carlstad på 1830 talet.

Carl Torssell 1 juli 1825 — 1 juli 1853. Född d. 18 jan. 1808. Organist i Nicolai kyrka. Gift d. 16 sept. 1837 med *Augusta Desideria Kasel.*

Georg Andreas Gehrman 1 juli 1827 — 1 juli 1838 och 1 aug. 1849 — 1 aug. 1851. Född i Köpenhamn d. 15 okt. 1806. Gift d. 9 juni 1826 med *Wilhelmina Thinte* (död), omgift.

Carl Johan Fröberg 1 juli 1835 — 1 juli 1838. Född d. 26 jan. 1812. Anstäld vid Mindre Theaterns orchester 1842 — 46.

E. W. Brandes 1 juli 1838 — 1 juli 1840. Vid Mindre Theaterns orchester 1842 — 43.

J. W. Hägerström 1 juli 1838 — 1 juli 1842.

J. E. Claesson 1 juli 1838 — 1852. Född d. 23 maj 1808, död d. 2 okt. 1852.

Edvard Mauritz Friedrich Otto Herse 1 sept. 1838 — 1 juli 1844. Sedan Klarinettist. Född i Mecklenburg-Schwerin 1812, död i Stockholm d. 19 nov. 1850.

Heinrich Carl Wilhelm Bunge 1 sept. 1840 — 1849. Född d. 22 mars 1817, död i Stockholm d. 19 juli 1849.

Theodor Sack 1 juli 1844 — 1 juli 1853. Sedan grosshandlare i Stockholm. Född i Hamburg d. 25 apr. 1816. Gift d. 29 okt. 1850 med *Hedvig Eleonora Berwald.*

Carl Arnold 1 juli 1851 (frånvarande spelåret 1857 — 58). Född i Berlin d. 8 juni 1821 (son af pianisten och kompositören *Carl Arnold*). Elev af Bohrer. Lärare vid musikaliska akademien 1857.

Heinrich Mollenhauer 1 nov. 1852 — 1 apr. 1855. Född i Erfurt 1825. Sedan han lemnat sin tjenst i Stockholm, blef han anstäld vid Stadt-theatern i Hamburg.

Johan Fredrik Hjortberg 1 juli 1853. Född i Göteborg d. 7 aug. 1821 (fadren landtbrukare), anställd vid Mindre Theaterns orchester 1844. Gift 1846 med *Christina Sandberg.*

Gustav Adolph d'Arien 1 sept 1855. Född i Hamburg d. 17 sept. 1822 (fadren handlande). Elev af F. A. Kummer.

Anton Conrad Ring 1 okt. 1855 — 1 juli 1857. Född d. 6 juli 1826.

Cesar Beer 1 juli 1857 — 1 juli 1858. Son af *J. A. F. Beer* (se s. 537). Anställd vid hofkapellet i Petersburg.

W. Bennewitz 8 sept. 1857 — 1 juli 1859.

Fritz Adolf Söderman 1 juli 1859 — 19 okt. 1863; å nyo 1 okt. 1864. Född i Stockholm d. 4 juni 1838 (son af orchesteranföraren *Johan Wilhelm Söderman*).

Adolf Fredrik Book 1 aug. 1862. Född i Upsala d. 12 maj 1841 (fadren musikus).

Kontrabasister.

Adolfo Lodovico Uttini 1773 — 1804. Son af kapellmästaren *Uttini.* Född i Stockholm d. 21 aug. (enligt dödsannonsen, men enligt kyrkoboken döpt redan d. 2 juni) 1756, död d. 20 febr. 1804. Gift med *Maria Smedberg* (se s. 435).

Michael Kræpelien 1773 — 1786. Född 1738, död d. 2 okt. 1786. Gift med *Christina Motander* (född 1743, död d. 12 sept. 1786).

Frans Joseph Wirthe 1781 — 1 okt. 1820. Han berömmes för mycken delikatess i sitt spel. Död i mars 1828. Gift d. 10 juli 1792 med *Katarina Elisabeth Austrin.*

Gottlieb Fredrik Ficker 1 okt. 1781 — 1 okt. 1820. Född d. 26 febr. 1752, död i Stockholm d. 8 mars 1840.

Peter Sandbom 1793 (?) — 1806 (?). Gift med *Christina Björkman.*

Johan David Müller (den äldre) 1 jan. 1813 — 1834. Född d. 8 mars 1785, död d. 9 (15?) sept. 1834. Gift d. 24 nov. 1807 med *Katarina Margareta Blomberg.*

Johan Metz 1 maj 1816 — 1 juli 1818. Begaf sig till Kassel.

L. Ferrandini 1 nov. 1816 — 1 juli 1817.

Carl Joseph Samuel Franz Süssmilch 1 okt. 1817 — 1 juli 1841. Född d. 17 mars 1779, död d. 20 febr. 1846. Gift (andra gången) d. 23 apr. 1833 med enkan *Gustafva C. Anrep*, född *Monthan*.

Carl Nyström 1 okt. 1820 — 9 aug. 1827. Förut Violinist. (Se s. 534).

Fredrik August Winter 1 juli 1827 — 1847. Hautboist vid Andra lifgardet. Född d. 29 nov. 1790, död d. 25 apr. 1847.

Johan Gustaf Gottfrid Müller 1 sept. 1835 — 1 juli 1868. Född d. 7 juni 1810. Hautboist vid Andra lifgardet 1836, musikdirektör vid Svea artilleri 1848 och vid Elfsborgs regemente. — Gift d. 17 juli 1836 med *Charlotte Emilie Henriette Schultze* (född i Berlin d. 16 maj 1810, död i Hannover d. 8 mars 1882).

Carl Frans Lindenthal 1 okt. 1841 — 1860. Född d. 12 febr. 1809, död d. 16 juli 1860.

August Moritz Schuster 1 okt. 1844. Född i Zittau uti Sachsen d. 3 nov. 1819 (fadren handtverkare).

Carl Torssell 1 juli 1858 — 1 juli 1862. (Se s. 544).

Carl Johan Myhrman 1 sept. 1860. Född i Stockholm d. 5 juni 1814 (fadren landtbrukare). Anställd vid Mindre Theaterns orchester 1845. Gift d. 10 okt. 1839 med *Carolina Christina Stenberg*.

Martin Zeller 1 aug. 1862. (Se s. 539).

Fagottister.

Nicolaus Cloos 177. — 1781. Född 1746, död d. 2 okt. 1781. (Efter hans död fans ingen fagottist i kapellet förrän den nästföljande inträdde i tjenst.)

Christian Gottlieb Scherber 1782 — 1 okt. 1820. Införskrefs från Dresden. Enligt det med honom uppgjorda kontrakt, dateradt Dresden d. 1 juni 1782 och underskrifvet af Sveriges chargé d'affaires vid kurfurstliga sachsiska hofvet C. G. Oxenstjerna samt af kapellmästaren Naumann, skulle han åtnjuta 250 rdr svenskt specie i årlig lön, och utom tjenstgöringen vid theatern hade han äfven

åliggandet att vid hofbaler spela så länge den kongl. familjen dansade, hvarjemte han var förpligtad att lämpa sig efter den svenska nationaldrägten och icke bära annan klädnad än det kongl. kapellets uniform, hvarföre han skulle årligen erhålla en sådan drägt, antingen in natura eller dess värde i penningar. — Han dog d. 21 febr. 1831. Gift med *Maria Margareta Wiedman* (född 1767, död d. 17 juli 1823).

Georg Johan Abraham Berwald 1782—1783. Derefter Violinist. (Se s. 533).

Gottlieb Rungstock 1783—1785. På en koncert d. 13 nov. 1785 lät han höra "ett här ej förr bekant instrument kalladt Corno Basetto". Lemnade Sverige i dec. 1785.

— — **Schicht** 1785—1786.

— — **Schneider** 1785—1789(?).

Johan Fredrik Hoffman 1790(?)—1811. Sedan Violoncellist. (Se s. 543).

Wilhelm Fredrik Peters 1793(?)—1808. Död d. 11 maj 1843. Gift med *Margareta Elisabeth Erdmann* (född 1755, död d. 30 nov. 1817). Omgift.

Johan Christofer Kluth 1802—1 maj 1807. Derefter Trumpetare. Född i mars 1773, död d. 20 jan. 1826.

— — **Behls** 1804—1805.

Johan Conrad Preumayr 1 okt. 1811—1819. Musikdirektör. Född i Koblenz d. dec. 1775, död d. 20 mars 1819. Gift (andra gången) d. 7 juni 1818 med *Sofia Charlotta Tidström*.

Franz Carl Preumayr 1 okt. 1811—1 okt. 1835. Musikdirektör vid Svea lifgarde. R. W. O. Född i Ehrenbreitstein d. 24 apr. 1782, död i Stockholm d. 15 febr. 1853. Gift d. 18 dec. 1821 med *Sofia Crusell* (dotter af den berömde klarinettisten och tonsättaren).

Nils Ljungberg 1 apr. 1816—1 okt. 1818.

Carl Josua Preumayr 1 juli 1820—1 juli 1823. (Se s. 549).

Johann Ludwig Wiedemann 1 okt. 1820—1844. Född i Herzberg uti Sachsen d. 2 apr. 1790, död i Stockholm d. 4 juni 1844.

Johann August Hellmann 1 jan. 1824—1847. Hautboist vid

sven lifgarde. Född i staden Friedrichroda uti Sachsen-Gotha d. 26 apr. 1793, död i Stockholm d. 24 juli 1847. Gift d. 30 sept. 1826 med *Karin Peterson*

Ludwig Grabow 1 okt. 1835. Född i Berlin d. 1 okt. 1811. Gift 1835 med *Augusta Lovisa Winckler* (död).

Johan Oscar Dille 1 sept. 1844 — 1865. Född d. 12 mars 1814, död d. 28 mars 1866. Gift med *Gustafva Wilhelmina Åslund* (död d. 23 juli 1849).

Christian Hildur Skånberg 1 sept. 1847 — 1 dec. 1850; å nyo 1 juli 1863. Född i Stockholm d. 23 okt. 1824 (fadren handtverkare). Gift med *Johanna Wilhelmina Bäckstrand*

Albert Arnold Wilhelm Köpper 1 dec. 1850. Född i Stralsund d. 10 febr. 1821 (fadren skådespelare). Gift d. 17 sept. 1847 med *J. Carlström.*

Klarinettister.

Christian Traugott Schlick 1780 — 1786.

August Heinrich Davidssohn 1780 — 1799. Upptages i theater-almanackorna för 1787 — 1789 såsom contre-basson-blåsare. Dog d. 9 jan. 1799. Gift 1785 med *Margareta Fredrika Petersdotter Cederholm*

Georg Christian Thielemann 1785 — 1812. Född 1750, död d. 8 jan. 1812.

Carl Sigismund Gelhaar 1785 — 1793(?). Tjenstgjorde äfven som Pukslagare. Född i Dresden 1767, död d. 11 mars 1814. Gift med *Anna Margareta Palm*

Johann Ignaz Straninsky 1791(?) — 1805. Ovisst, om han var klarinett- eller fagott-blåsare. På en koncert d. 2 febr. 1792 lät han höra "sitt från Prag införskrifna instrument glasharmonika", och 1794 uppträdde han med "ett nyuppfunnet instrument klarinett-fagott". Var musikdirektör vid kongl. lifgardet. Lemnade Sverige i nov. 1805.

Bernhard Henrik Crusell 1793 — 1 jan. 1834. Född i Nystad

d. 15 okt. 1775 (föräldrarna voro: bokbindaren *Jakob Crusell* och *Margareta Elisabeth Messman*). Volontär vid "enkedrottningens (finska) regemente" 1788 och gjorde under detta års fälttåg tjenst på skärgårdsflottan, hvarefter han d. 5 juni 1792 erhöll fullmagt såsom rustmästare vid nämnda regemente, "till något hedrande vedermäle för hans ådagalagde skicklighet och välförhållande samt viste mandom under sista finska krig". År 1798 reste han till Berlin, der han i sju månaders tid tog undervisning på klarinett af den berömde virtuosen Franz Tausch. År 1803 studerade han harmonilära vid konservatoriet i Paris, hvarunder han erhöll anbud att blifva förste klarinettist vid italienska operan derstädes, men hvilket han måste afslå, emedan konung Gustaf IV Adolf vägrade honom ledighet från tjensten vid operan i Stockholm. Utnämndes 1818 till musikdirektör vid båda lifgrenadier-regementerna, hvilken befattning han bibehöll till sin död. Svenska Akademien tilldelade honom 1837 sin stora prismedalj i guld, såsom tecken af sin aktning, och konungen nämnde honom vid samma tillfälle till riddare af Wasa-orden. Han dog i Stockholm d. 28 juli 1838. Gift d. 17 okt. 1799 med *Anna Sofia Klemming* (död d. 24 apr. 1855).

Johan Christian Schatt 1798 — 1 okt. 1818. Född 1756, död d. 8 nov. 1820.

Carl A. Schulze (sonen) 1 okt. 1813 — 1 juli 1816. Död i Finland 1828.

M. J. Schulze (fadren) 15 mars 1814 — 1 juni 1817. Död.

Johan Carl Fredrik Fiebelkorn 1 sept. 1816 — 1 okt. 1836. Regements-pukslagare vid lifregementets dragon-corps. Född d. 4 maj 1786. Gift 1822 med enkan *Juliana Fredrika Lindqvister*, född *Smedberg*.

— — **Leutsch** 1 dec. 1817 — 1 juli 1820.

J. A. Fabian 1 juli 1824 — 12 aug. 1830. Förut Violinist. (Se s. 537).

Christian Fredrik Wilhelm Böhme 1 okt. 1830 — 1 juli 1854. Född d. 12 okt. 1807. Gift 1835 med *Anna Katarina Willman*.

Carl J. P. Köbel 1 jan. 1834. Född i Aken vid Elbe d. 7 sept. 1806 (fadren musikus). Gift d. 7 okt. 1847 med *Anna Margareta Thunman*.

Fr. Steude 1 juli 1838 — 1844. Död d. 15 apr. 1844. Gift 1837 med *Emilie Berg*.

Edvard Mauritz Friedrich Otto Herse 1 juli 1844 — 19 nov. 1850. Förut Violoncellist. (Se s. 544).

Johan Fredrik Leopold Sjöberg 1 jan. 1851. Född i Stockholm d. 2 juli 1824. Vid Mindre Theaterns orchester 1840. Musikdirektör vid Andra lifgardet.

Fredrik Wilhelm Zimmermann 1 juli 1854. Född uti Perleberg i Preussen d. 17 nov. 1818. Anstäld vid Mindre Theaterns orchester 1842.

Oboister.

Johan Fredrik Grenser 1773 — 1783. Sedan Flöjtist. Född i Dresden, död i Stockholm d. 17 mars 1796. Kompositör. Gift med *Maria Ekroth* (född 1745, död d. 19 febr. 1819).

Heinrich Philip Klusmeyer 1773 — 1780. Född 1724, död i jan. 1780. Gift d. 28 mars 1765 med *Hedvig Sopia Hellgren*.

Salvatore Harrington 1782 — 1786. Född uti Italien. Sedan han trädt ur svensk tjenst var han anstäld i London.

Anton Jakob Petrini 1782 — 179 . Född 1745, död d. 4 sept. 1806. Gift med *Christina Sjöberg* (född 1764, död d. 22 febr. 1797).

Johan Gottlieb Mayer 1784 — 1 juli 1823. Född d. 4 febr. 1762, död d. maj 1835. Elev af Harrington. Gift d. 25 nov. 1792 med *Christina Magdalena Reiff* (död 1820).

— — **Fischer** 1785 — 1789(?).

F. G. Strohmann 1785 — 1 jan. 1828. Död d. 30 dec. 1830. Gift med *Christiana W. Krammer* (född 1758, död d. 13 maj 1816).

Heinrich Pannenberg 1793 — 1797. Besökte Stockholm och gaf koncert första gången 1784.

Carl Abraham Sauvage 1797 — 1818. Född d. 9 aug. 1778 (son af furstliga lakejen *Abraham Sauvage* och *Brita Stina Lundström*) död d. 28 maj 1818. Gift med *Katarina Charlotta Lindberg* (död d. 10 maj 1823).

Carl Matthées 179 . — 1806. Från Preussen. Född d. aug. 1751, död i Stockholm d. 3 jan. 1809.

Christian Fredrik Ficker 1804(?) — 1 juli 1825. Född 1784, död d. 4 febr. 1837. Gift d. 11 apr. 1812 med *Johanna Charlotta Widerberg* (född 1789, död d. 6 aug. 1831).

W. Czerwenka 15 maj 1813 — 1815.

Carl Anton Philip Braun 1 okt. 1815 — 1835. Direktör. Född i Ludwigslust uti Mecklenburg d. 26 dec. 1788 (fadren *Johann Friedrich Braun*, en berömd oboist, var anställd i hertigens af Mecklenburg-Schwerin kapell), inträdde vid kongl. kapellet i Köpenhamn 1807, död i Stockholm d. 11 juni 1885. Han var utmärkt virtuos på sitt instrument och dertill en mycket ansedd tonsättare. Gift d. 29 okt. 1825 med *Maria Helena Crælius*.

Bror August Gelhaar 1 juli 1825 — 1 juli 1850. Född d. 4 mars 1805 (son af *Carl Sigismund Gelhaar*, se s. 548). Gift 1831 med *Sofia Magdalena Carlsson*.

Fredrik Otto Gelhaar 1 okt. 1827. Den föregåendes bror. Född d. 20 okt. 1806. Gift med *Mathilda Ficker* (se s. 478).

Friedrich Moritz Friebel 1 juli 1834 — 1 juli 1857. Född d. 25 dec. 1809, död i Stockholm d. 15 dec. 1857. Gift med *C. D. Granberg* (se s. 521).

Christian Carl Friedrich Lunow 1 juli 1850. Född i Schwerin d. 19 okt. 1822 (fadren handtverkare). Gift d. 12 jan. 1849 med *Maria Margareta Hagemeister*.

Emil Lund 1 juli 1857 — 1 juli 1862. Född i Köpenhamn d. 5 juni 1830. Gift med *M. T. Röske* (se s. 500).

Frans Gustaf Bernhard Rosbeck 1 sept. 1861. Född i Stockholm d. 17 aug. 1827 (fadren musikus). Musikdirektör vid Svea lifgarde. Han är äfven utmärkt klarinettist.

K. E. Lindbom 1 sept. 1862. Född i Vestmanland d. 17 juni 1842 (fadren vaktmästare).

Flöjtister.

Johann Gottlieb Adam 1773—1806. Död d. 11 febr. 18[illegible].

Christian Ludvig Kuhlau 1773—1796. Tjenstgjorde äfven som Pukslagare (han hade titel af "hofpukare"). Född d. 14 juni 1735, död d. 8 nov. 1796. Gift med *Maria Christina Hanck* (född 1731, död d. 5 dec. 1785).

Gries Alstrup 177 . —1781.

Anton Thurner (den äldre) och

Franz Thurner (den yngre) 1782—1783. Från Wien. *Anton Thurner* var en af sin tids utmärktaste flöjtister. Gift i Kassel med *Christine Bissdorff* och fader åt den berömde oboisten *Friedrich Eugene Thurner*. — Hans bror *Franz* lärer ock varit synnerligen skicklig på sitt instrument.

— — **Brewsozsky** 1782—1785.

Johan Fredrik Grenser 1783—1795. Förut Oboist (se s. 550).

Gustaf Bratt 1793—2 jan. 1796.

Franz Söllner 1795(?)—1806. Dog i Carlskrona.

Carl Fredrik Ficker 1796—1818. Död d. 2[illegible] dec. 1818.

Johann Franz Brendler 1802—1807. Född d. [illegible] apr. 177[illegible], död i Stockholm d. 12 juni 1807. Gift med *Henriette Louise Stal[illegible]* (född 1777, död i juni 181[illegible]).

Gustaf Ficker 1809—1819. Död i Linköping [illegible] juli 1819.

Johan Daniel Dille 1 okt. 1813—1 juli 1818. Född d. 22 mars 1764, död d. 27 juli 1854. Hautbois. vid Svea lifgarde. Gift d. 27 febr. 1808 med *Johanna Sofia Sjöstedt* (död d. 25 mars 1844).

Lars Johan Appelberg 1 nov. 1818—1 juli 1834 och 1 juli 1835—1 juli 1837. Elev 1 febr. 1816. Född d. 27 mars 1798, död d. 6 nov. 1845. Gift 1. [illegible] 5 okt. 18[illegible] med *Louise Charlotta Engstedt*.

Johan Ludvig Ebeling 1 juli 1820—1 juli 1846. Född d. [illegible] maj 1799. Gift d. 10 juni 1821 med *[illegible] Björkman*.

Carl Friedrich Bock 1 okt. 1829—1841. Född i [illegible]

juni 1800, död i Stockholm d. 29 jan. 1841. Gift med *C. S. Richter* (se s. 467).

Carl Ludwig Heinrich Winckler 1836 — 1 okt. 1865. Född i Berlin d. 20 apr. 1814 (fadren handtverkare). Organist vid katholska kyrkan i Stockholm. Gift d. 12 dec. 1850 med enkan *Johanna Emilie Voss*, född *Zinke*.

Christian Gelhaar 1 mars 1841. Född i Stockholm d. 10 juni 1810 (son af *C. S. Gelhaar*, se s. 548). Regements-trumslagare vid Andra lifgardet. Svärdsman 1858. Gift d. 10 nov. 1855 med *Anna Wallden*.

Wilhelm Louis Löwe 1 juli 1816 — 1 juli 1847. Född 1815.

Lars Petter Westerdahl 1 juli 1847 — 1 juli 1849. Född d. 29 jan. 1812, död i Köpenhamn d. 25 apr. 1864.

H. Franzen 1 juli 1849 — 1 juli 1854.

F. Hällgren 1 dec. 1854 — 1 juli 1856.

Louis Müller 8 sept. 1857. Född i Berlin d. 19 febr. 1832 (fadren chirurg). Gift 1864 med *Emma Christina Fahlström*.

— — —

Valdthornister.

— — **Böhm** (fadren) } 177 . — 1782.
— — **Böhm** (sonen) }

Johannes Fuchs 1782 — 1787.

F. Strasser 1782 — 1787. Besökte åter Stockholm 1806, då han gaf koncert på viol.

Wilhelm Steinmüller (den äldre) 1784 — 1798. Han och hans broder Joseph, hvilka omtalas såsom särdeles utmärkte virtuoser på valdthorn, hade varit anstälde vid furst Esterhazy's kapell, då detta stod under Haydn's ledning. Dog d. 10 jan. 1798.

Johann Joseph Steinmüller (den yngre) 1784 — 1808. Född 1763, död d. 23 juli 1808.

J. G. Richter 1785 — 1797. Dog d. 3 sept. 1797.

Johan Daniel Trache 1785 — 1823. Född 1760, död d. 27 juli 1823.

Johan Gustaf Grönroos 1793(?) — 1 okt. 1815. Sergeant och hautboist vid Svea lifgarde. Född i nov. 1774, död d. 20 mars 1817. Gift den 28 sept. 1806 med *Maria Fredrika Ulnai* (född d. 2 okt. 1786, död d. 10 nov. 1815).

Erik Johan Taxell 1793 (?) — 1 juli 1831. Född d. 25 nov. 1773, död d. 17 aug. 1855. Gift med *Anna Christina Herndahl* (död d. 26 nov. 1855).

Johann Livornio Oechmann 1796 — 1804. Född 1764. Organist vid Tyska kyrkan i Stockholm. Död d. 11 okt. 1824.

Carl F. W. Teusser 1796 — 1 okt. 1811. Derefter Trumpetare. Död d. 16 okt. 1821.

Johann Michael Friedrich Hirschfeld 1801 — 1 okt. 1833. Född i Thüringen d. 11 nov. 1770, död d. 27 jan. 1841. Berömd såsom en bland de ypperste virtuoser på sitt instrument.

— Lehmann / **C. Lehmann** } 1804 — 1806 (?).

Hans Jakob Tengvall 1 okt. 1815 — 1 juli 1816. Född i Malmö d. 28 juni 1787, fourir vid konungens eget värfvade infanteri-regemente 1804, afsked 1805, student i Lund 1808, studerade musiken under ledning dels af P. Frigel i Stockholm, dels af Weyse och Kuhlau i Köpenhamn, musik- och sånglärare vid läroverket i Malmö 1829, musikdirektör vid Södra Skånska infanteri-regementet 1830 — 1851, fick fullmagt att vara kongl. musikdirektör 1832, dog i Malmö d. 5 maj 1863.

Gottlieb Petersen 15 aug. 1816 — 1 jan. 1828. Född d. 29 juni 1771, död d. 22 dec. 1831. Gift med *Margareta Charlotta Strömbeck*.

Carl Anton 1 jan. 1823 — 1 juli 1847. Hautboist vid Andra lifgardet. Född i Worlitz uti Anhalt-Dessau d. 7 febr. 1798, död i Stockholm d. 17 apr. 1865. Gift 1824 med *Katarina Engström*.

J. C. August Gürtler 1 okt. 1828 — 1 juli 1841. Född d. 2 nov. 1801, död d. 30 jan. 1843. Gift d. 21 jan. 1834 med enkan *A. M. Kjellberg*, född *Granlund*.

Christian Gotthilf Schuncke 1 okt. 1828 — 1 juli 1836. Född d. 10 okt. 1797. Gift 1828 med *Helene Chassant* (död d. 25 maj 1846).

Johan Emanuel Heydenreich 1 juli 1833 — 1 juli 1859. Född d. 14 mars 1808. Musikdirektör vid kanonier-corpsen. R. W. O. 1863. Gift d. 16 aug. 1828 med *Aurora Möllersten.*

Carl Fredrik Lifvengren 1 okt. 1833 — 1834. Trumpetare vid lifgardet till häst. Född 1803, död i sept. 1834.

Carl Johan Kjörning 1 okt. 1834 — 1847. Trumpetare vid lifgardet till häst. Född d. 18 dec. 1810, död d. 2 okt. 1847. Gift d. 26 okt. 1839 med *Maria Wilhelmina Södergren* (död d. 5 sept. 1849).

Frans G. Möller 1 aug. 1841. Född i Stockholm d. 8 febr. 1812 (son af kontrabasisten *J. D. Müller,* se s. 545). Gift 1852 med *Anna Sofia Hafström.*

Carl Alfred Leonard Kleingardt 1 juli 1847. Född i Stockholm d. 1 apr. 1824 (fadren handlande). Hautboist vid Andra lifgardet 1845.

Johan Gustaf Sandström 1 nov. 1847 — 1858. Född d. 1 aug. 1824, död d. 8 okt. 1858.

Axel Adam Svensson 1 okt. 1858. Född i Stockholm d. 24 dec. 1837 (fadren handtverkare). Anstäld vid Andra lifgardets musikcorps. Gift 1864 med *Emilia Eufrosina Strömberg.*

Philip Franz Xavier Fernbacher 1 sept. 1859. Född i Amberg uti Bayern d. 22 aug. 1824 (fadren handtverkare).

Trumpetare.

Carl Merckl 1782 — 1804. Blåste s. k. "inventions-trumpet". Född i juni 1784, död d. 9 sept. 1804.

— **Pesko (eller Besko)** 1782 — 1785. Han och Merckl, "virtuoser på trumpet", anlände 1782 till Stockholm, der de gåfvo gemensam koncert d. 19 maj, och heter det om dem, att "de blåste trompet på ett besynnerligt sätt, som man här aldrig hört förr".

Christian Filip Hindrichson 1785 — 1789. (Skrifver sig äfven *Henricson*). Född 1747, död d. 10 juli 1789.

Lorenz Merckl 1792 (?) — 1800. Öfver-hoftrumpetare. Född i aug. 1754, drunknade d. 20 juni 1800. Gift med *Eva Åkerberg.*

Franz Werner 1792(?) — 1807. Född i mars 1760, död d. 25 okt. 1827. Gift med *Sofia Albertina Theel.*

Johan Fredrik Hammer 1792(?) — 1806(?). Född i apr. 1760 (fadren *Abraham Hammer* var kock hos konung Adolf Fredrik). Gift med *Benedicta Bletz* (född 1765, död d. 19 jan. 1794).

Johan Christofer Kluth 1 maj 1807 — 1 juli 1820. Förut Fagottist (se s. 547).

Carl F. W. Teusser 1 okt. 1811 — 1 juli 1818. Förut Valdthornist (se s. 554).

F. S. Ebert 1 okt. 1811 — 1813. Död d. 20 dec. 1813.

Fr. Schulze 10 okt. 1814 — 1815(?).

Carl Müller 1 maj 1816 — 1 juli 1818. Begaf sig till Hamburg.

Carl G. Köhler 1 juli 1820 — 1830. Född d. 8 dec. 1778, död d. 9 mars 1830.

Erik Granberg 1 aug. 1820 — 1 juli 1848. Född d. 10 maj 1801. Fanjunkare vid lifgardet till häst. Svärdsman 1854. Gift d. 2 apr. 1820 med *Fredrika Westin* (död d. 30 okt. 1864).

Jonas Paul Carlbaum 1 juli 1830 — 1833. Förut Basunist. Fanjunkare vid lifgardets till häst musik-corps. Född d. 16 jan. 1799, död d. 29 jan. 1833.

C. G. Sundgren (den äldre) 1 febr. 1833. Född i Vermland d. 24 nov. 1804 (fadren prest). Gift 1:o d. 11 apr. 1824 med *Hedvig Charlotta Lindberg*, 2:o d. 4 juni 18[illegible] med *Louisa Cecilia Catharina Horström.*

Axel Heinrich Peipke 1 juli 1847. Född i Örebro d. 6 jan. 1822 (fadren musikus). Fanjunkare anstäld vid lifgardets till häst musik-corps. Gift d. 9 dec. 1848 med *Emma Cecilia Horström.*

Johan Axel Rundberg 1 juli 1853. Född i Stockholm d. 16 mars 1822 (fadren gravör). Anstäld vid lifregementets dragoners musik-corps. Gift d. 28 juli 1855 med [illegible] *Carlström.*

Basunister.

C. Peter Möller 15 nov. 1816 — 1 juli 1833. Hautboist vid Andra lifgardet. Född d. 28 jan. 1790, död d. 9 sept. 1834. Gift (2:a gången) d. 15 nov. 1828 med *G. E. Lundgren.*

Jonas Paul Carlbaum 1 okt. 1820 — 1 juli 1830. Derefter Trumpetare (se s. 556).

J. A. O. Kuhr 1 juli 1834 — 1 juli 1849. Altbasunist. Född d. 20 dec. 1807. Död. Gift d. 17 dec. 1836 med *Johanna Mathilda Qvarnström.*

Carl Fredrik Sandberg 1 sept. 1836 — 1 jan. 1863. Basbasunist. Född d. 18 dec. 1810. Gift d. 25 maj 1836 med *Göthilda Carolina Raphael.*

Carl Gustaf Carlström 1 okt. 1836 — 1 juli 1853. Tenorbasunist. Trumpetare vid lifgardet till häst. Född d. 26 sept. 1811, död d. 29 apr. 1858. Gift d. 11 nov. 1837 med *Maria Lovisa Engström.*

Louis August Ferdinand Kördel 1 juli 1849 — 1 juli 1859. Förut Altviolinist (se s. 542).

Fredrik Wilhelm Ringwall 1 juli 1853. Tjenstgjorde förut såsom extra biträde från d. 1 okt. 1852. Altbasunist. Född i Stockholm d. 27 aug. 1825 (fadren inspektor). Anstäld vid Andra lifgardets musik-corps. Gift 1. d. 13 okt. 1847 med *Albertina Wilhelmina Lundvall* (död d. 20 apr. 1855); 2. d. 22 apr. 1856 med *Sofia Apollonia Lundqvist.*

Carl Fredrik Billman 1 juli 1854. Tenorbasunist. Född i Sölvesborg d. 24 juli 1814 (fadren snickaremästare). Han var i hattmakarelära 1825 — 27, blef inskrifven som dragon vid Skånska dragonregementet 1829, extra trumpetare 1830, stabs-trumpetare med sergeants karakter 1834, qvartermästare 1836, fanjunkare 1843; vistades 1839 — 42 i Leipzig, der han tog undervisning af den berömde basunisten Queisser och uppträdde på Gewandhaus-koncerterna, som då stodo under Mendelssohn-Bartholdy's ledning; gjorde 1844 en konstresa i Norge och anställdes som musikdirektör vid 1:a Agershuusiska brigaden, hvilken befattning han innehade till 1848; uppträdde år 1845 i Köpenhamn på Jenny Linds koncerter i Ridehuset, och gaf sjelf koncert derstädes, samt lät på danske konungens an-

medan höra sig solo vid en musikfest i kongl. slottet. År 1852 tog han afsked från sin tjenst vid ofvannämnde dragonregemente, och anstäldes derefter vid hofkapellet.

Alrik Otto Sandgren (den yngre) 1 febr. 1863. Basbasunist. Född i Stockholm d. 30 mars 1835 (son af trumpetaren *C. G. Sandgren*, se s. 556). Anstäld vid lifgardets till häst musik-corps.

Harpspelare.

Carl Gustaf Carlsson 1811 — 1 juli 1818. Född d. 18 juni 1774. Bokhållare vid kongl. nummerlotteriet, organist i Adolf Fredriks församling. Död i Stockholm d. 21 dec. 1854.

Bernhard Fatscheck 1 dec. 1822 — 1 juli 1823 och 1 okt. 1829 — 1 okt. 1833. Född i Tyskland d. 8 jan. 1800. Utmärkt virtuos. Var en tid förste harpspelare vid italienska operan i Petersburg.

Fru Pauline Åhman 1 okt. 1852. Elev af Pratté. Född i Stockholm d. 20 apr. 1812. (Enka, hennes man var bryggare.)

Pukslagare.

Christian Ludvig Kuhlau 1782 — 1796. Tillika Flöjtist (se s. 552).

Johan Fredrik Böritz 1785 — 1792. Född d. 25 mars 1749 (son af hoftrumpetaren *Christian Fredrik Böritz*), död d. 12 maj 1792.

Carl Sigismund Gelhaar 1786 — 1814. (På en koncert d. 27 jan. 1793 "exequerade han ensam på åtta pukor en *chaconne* ur *le Festin de Pierre*.") Äfven Klarinettist (se s. 548).

Olof J. Örnberg 1804 — 1806(?). Gift med *Lovisa Ulrika Kuhlau* (född 1753, död d. 27 jan. 1807).

Gottlieb Ernst Kländer 1811 — 1815. Född 1753, död d. 9 jan. 1819. Gift 1. med *Barbara Maria Woller* (född 1739, död d. 21 apr. 1805), 2. med *Maria Christina Lettenström* d. 8 mars 1816.

Carl E. Stenvik 1 juli 1815 — 1 juli 1820. Kopist i kammarrätten 1805, kanslist 1810, registrator 1812, notarie och vice advokatfiskal 1814. Gift d. 16 juni 1822 med *G. E. Strömberg*.

Christian Fredrik Malmsjö 1 juli 1820 — 1 juli 1853. Elev (på violoncell) 1 okt. 1816. Född d. 12 juni 1798. Gift med *Carolina Sofia Nyström* (död d. 5 aug. 1842).

August Adolf Berens 1 juli 1853 — 1 juli 1859. Förut Violinist (se s. 540).

Friedrich Wilhelm Theodor Pieper 1 juli 1859. Förut Altviolinist (se s. 542).

Följande personer förekomma i förteckningarne på hofkapellets ledamöter, men utan upplysning, hvilka instrumenter de behandlat:

Paul Wilhelm Cloos, "kamererare och hofkapellist". Född 1745 eller 46, död d. 23 jan. 1801.

Johan Wilhelm Cloos (sannolikt den föregåendes son), född d. 5 mars 1773, död d. 13 nov. 1794.

Heinrich Kahlow 1794 — 5 apr. 1797. Född 1763. Musikdirektör vid Södermanlands regemente. Död i Stockholm d. 7 okt. 1823.

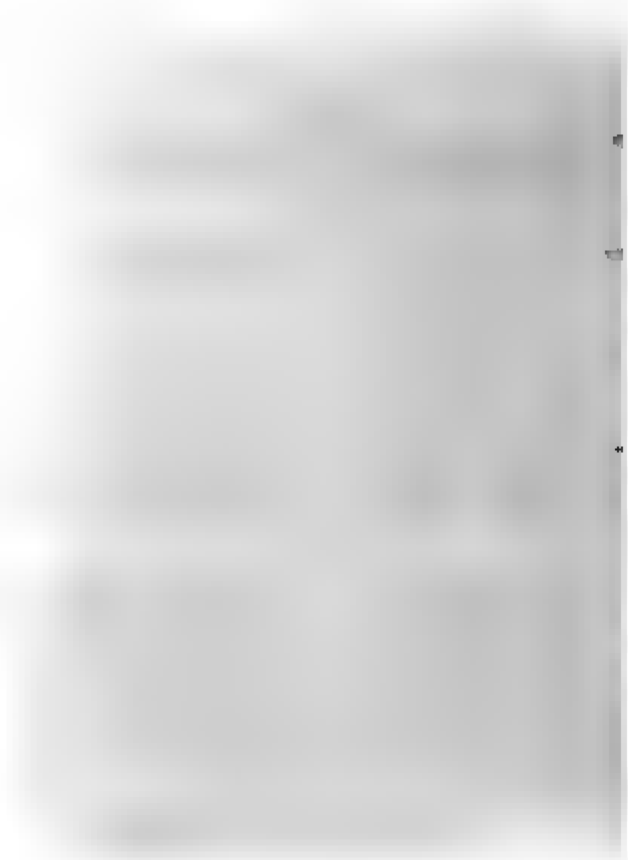
— **Schlemm** 1794 — 25 juli 1798, då han lemnade Sverige.

Anders Björklund 1794 — 1800. Född i dec. 1768, död d. 17 jan. 1800.

Pierre Daubilly 1798 — 1805(?). Emigrant. Tjenstgjorde äfven som musik-sufflör vid franska theatertruppen.

Joseph Lambert (den yngre). Död d. 20 juni 1800.

BIHANG.

I.

Skådespelare och Skådespelerskor vid 1. de Stenborgska theatrarne, nemligen: Svenska Theatern (i Bergstrahlska huset, vid Jerntorget, i Humlegården och på Eriksberg) samt Nya Svenska eller Svenska Komiska Theatern (vid Munkbron); 2. Djurgårds-theatern och Nya Komiska Theatern.

1.

Stenborgska theatrarne.

Petter Stenborg 1768—81. Född 1719, död i nov. 1781.

Hr **Löfblad** 1768—74. Truppens harlekin. Dog i okt. 1774.

Fru **Johanna Katarina Löfblad** 1768—96. Född *Enbäck*. Anställd vid "Kongl. Svenska Skådeplatsen" redan 1747.

Hr **Hagendorf** 1768—74. Bland hans roller var *Oldfux* i Holbergs "Det arabiska pulfret".

Hr **Nyholm** 1768—74.

Hr **Lindberg** 1768—84.

Mll **Wilcke** 1768.

Nils Gustaf Stenborg 1768—74. (Se s. 431.)

Carl Stenborg 1768—99. (Se s. 430.)

Mll **Wikberg** 1770.

Hr **Rothovius** 1770.

Mll **Ingeborg Stenbom** 1770. Född 1748, död d. 21 mars 1791. Gift med skådespelaren *O. Ljunggren*.

Mll **Möller** 1770.

Hr **Vougt** 1770. Kallas "Imagenisten" (machinisten?).

Fru **Vougt** 1770.

Hr **Fogelberg** 1770.

Mll **Lindberg** 1770—74.

Anders Scheiderman 177.—1782. Född i okt. 1730. Sångare.

Hr **Neuman** 1774. Truppens harlekin efter Löfblads död. Visade stundom på theatern "åtskilliga konster och posturer i equilibrien".

Hr **Söderberg** 1777—84.

Hr **Berger** 1778.

Olof Ljunggren 1779—94 (?).

M. Bonn 1780—86. En god sångare. Utförde, bland andra roller, *Martin* i "Tunnbindaren", *Marcel* i "Hofslagaren", *Pandolfe* i "Pigan husbondefru", *Matts* i "Kopparslagaren", och *Alberti* i "Målaren kär i sitt modell". (Se s. 430.)

Mll **Maria Katarina Öhrn, sedan Fru Berlin,** 1780—83. Född 1758. Gift mot slutet af år 1780 med konungens kammarvaktmästare *Isaak Berlin*. Död d. 8 nov. 1783. Hon var en utmärkt skådespelerska och sångerska. Bland hennes roller må nämnas *Fanchette* i "Tunnbindaren", *Zelmire* i "Den bedragne Cadi", *Jeannette* i "Hofslagaren", *Zerbine* i "Pigan husbondefru", *Fiken* i "Kopparslagaren", *Colombine* i "Den talande taflan", och *Colette* i "Soldaten".

A. Lundberg 1780—99. Var en bland truppens användbaraste skådespelare och sångare. Han utförde *Colas* i "De två jägare och mjölkflickan", *Colin* i "Tunnbindaren" och "Hofslagaren", *Richard* i "Kungen och skogvaktaren", *baron Hartley* i "Eugenie", m. fl. (Se s. 454.)

Johan Petter Lindskog 1780—94.

Mll **Fernlund** 1781—83.

Carl Gustaf Bonn 1781—99. Chorsångare vid Kongl. Operan.

Mll **Åkerberg** 1781—89.

Hr **Forssman** 1781—. Chorsångare vid Kongl. Operan.

Hr **Köhn** 1781—87.

Fru **Christina Rahm** 1782—99. Gift med frisören vid Kongl. Theatern *Jakob Rahm*.

Mll **Bonn** 1783—85.

Fru **Brita Maria Modéer** 1783—91.

Mll **M. S. Lagerqvist** 1784—88. (Se s. 442.)

K. C. A. Waltman 1784—88. (Se s. 445.)

Hr **Björkman** 1784—99.

D. G. Björn 1785—94. Theaterns regissör. Debuterade som *Almaviva* i Beaumarchais' "Barberaren" d. 7 juli 1785, och gaf sedan med mycken framgång andra betydande roller, såsom *Figaro* i nyssnämnda stycke samt i "Figaros bröllopp", *Johnson* i "Den mjeltsjuke och poeten", *Nordengren* i "Vestindiefararen", *Beverley* i sorg-

spelet med detta namn, *A la Bonheur* i "Äfventyraren", m. fl. (Se s. 442.)

Mll **G. E. Forselius** 1786 — 87. Hon uppträdde första gången som *Colin* i "Klockan", d. 18 febr. 1786. (Se s. 440.)

Mll **G. R. Forselius** 1786 — 87. Debuterade som *Perrette* i "De två jägare och mjölkflickan" d. 12 dec. 1786, och utförde följande året titelrollen i "Ariadne på Naxos" samt *Lubins* roll i "Annette och Lubin". (Se s. 440.)

Hr **C. Reiss** 1786 — Elev vid Kongl. Operan.

Jonas Sundman 1786 — 99. Chorsångare vid Kongl. Operan.

Mll **Sjöberg** 1786 — Debuterade som *Isabella* i "Den talande taflan" d. 9 aug. 1786.

Fru **Helena Spinacuta** 1786. Hennes man, som kallade sig "Kongl. Maj:ts privilegierade lindansare", var från Italien. Hon debuterade såsom *Susanna* i Wallenbergs dram "Susanna i Babylon" d. 23 aug. 1786 och utförde derefter tvenne andra roller samma år, vid hvars slut hon med sin man begaf sig ur riket.

Mll **Frisk** 1786 — 87. Debuterade som fru *Citronelli* i "Zulime eller Den sköna slafvinnan" d. 21 sept. 1786.

Mll **Myrman** 1787. Debuterade som *Babet* i "Colin och Babet" d. 9 juli 1787. Spelade samma år *Henriette* i "De begge girige", och *Rosina* i "Barberaren".

Mll **U. E. Säfström** 1787 — 95. Debuterade som *Fiken* i "Kopparslagaren" d 25 sept. 1787. Hon var en mycket omtyckt skådespelerska, särdeles i titelrollerna uti "Amelie och Montrose", "Carolina eller Den vackra arrendatorskan", "Azemia eller Vildarne", "Julie", "Nina", "Eugenie", "Feodor och Lisinka", samt "Minna von Barnhelm". (Se s. 450.)

Mll **Eva Christina Säfström** 1788 — 94. Debuterade som *Serpilla* i "Bajocco och Serpilla" d. 23 maj 1788. Chorsångerska vid Kongl. Operan.

Mll **Lisette Caroline Stenberg** 1789 — 99. Denna skådespelerska säges hafva egt mycken bildning, särdeles i musiken; hon utförde stundom mellan akterna sonater och andra stycken på fortepiano. Bland hennes roller voro: *Ninette* i "Landtflickan på hofvet", *Cherubin* i "Figaros bröllopp", *Paul* i "Paul och Virginie", *Sargines* (sonen) i skåd. med denna titel, *fru Orgon* i "Tartuffe", *Sophie* i "Den förförda flickan", m. fl.

Hr **D. Annerstedt** 1790 — 99. Sångare. Elev (1787) vid Kongl. Operan, der han med loford utförde *Kärlekens* roll i operan "Orpheus och Euridice".

Hr Soltner 1791. Debuterade i "Kronfogdarne" d. 21 sept. 1791.

L. R. Dahlqvist 1791—99. En mycket användbar skådespelare, särdeles i père-nobel-roller. (Se s. 454.)

G. F. Åbergsson 1792—98. (Se s. 451.)

Hr **Knopff** 1792—99 (?).

Hr **L. P. Mellberg** 1792—94 (?). Chorsångare vid Kongl. Operan.

Mll **Widing** 1793—

Fru **Pannenberg** 1793—95 (?).

Mll **Lindberg** 1793—99. Utförde betydande roller, såsom *Lovisa* i "Den förförda flickan", titelrollerna i "Carolina eller Den vackra arrendatorskan", "Camilla eller Det underjordiska hvalfvet", "Eugenie", "Paul och Virginie", "Minna von Barnhelm", m. fl.

Hr **Löfqvist** 1793—

Mll **U. Wärme** 1794 (?) —

Mll **Neidel** 1794 (?) —

Hr **Holthusen** 1794—99.

Johan Peter Lewenhagen 1795—99. (Se s. 468.)

Fru Lewenhagen 1795—99.

Gustaf Hedin 1796—99. Spelte vanligtvis gamla fruntimmers roller

V. Fredrichsson 1796—97. (Se s. 446.)

Carl Gustaf Bonnivier 1796—99. Gift med *Ulrika Sofia Björling* (född 1778, död i Norrköping d. 1 apr. 1809.)

Hr **Hagström** 1796 (?)

Hr **Hällström** 1796 (?)

Mll **Helena Smedberg** 1797—99. Född 1771. Figurantska vid K. Operan. Debuterade som *Lilli* i "Negerslafvarne" d. 15 okt. 1797. Gift med skådespelaren *Gustaf Hedin*. Dog i Göteborg d. 20 jan. 1804.

Mll **M. R. Rydberg** 1797—99. (Se s. 460.)

Mll **Charlotta Sofia Mosett** 1798—99. Född d. 7 okt. 1775. Bland hennes roller voro *Emilie* i "Redlighetens seger öfver förtalet" och *Minna von Barnhelm*.

J. E. Brooman 1798—99. (Se s. 458.)

Mll **Wattman** 1798—99.

Mll **Nordeman** 1798—99.

2.

Djurgårds-theatern och *Nya Komiska Theatern* 1801 — 1820.

Abraham Isaaksson De Broen 1801 — 04. Djurgårds-theaterns anläggare. Såsom anstäld vid de Kongl. Theatrarne, hade han i början icke tillåtelse att spela på sin egen skådeplats; men sedan en sådan tillåtelse blifvit honom meddelad genom kongl. resolution af d. 10 juni 1802, uppträdde han första gången d. 9 juli s. år i dramen "Naturens seger". (Se s. 437.)

Johan Isaak De Broen 1801 — 14. Den föregåendes son. Född d. 7 maj 1783, debuterade på Kongl. Dramatiska Theatern d. 12 apr. 1796 såsom *Dummer Jöns* i "De Okände eller Verldsförakt och ånger", men blef ej antagen till aktör vid nämnda scen. Förestod Djurgårds-theatern från 1809, inrättade Nya Komiska Theatern 1818, dog d. 2 maj 1814. (Se s. 82.)

Maria Lovisa De Broen 1801 — 04. Abr. De Broens dotter. Född d. 3 mars 1786, gift 1805 med länsbokhållaren i Vestmanlands län *Johan Fredrik Kallerman*.

Johan Wilhelm Spetz 1801 — 04(?). Mönsterskrifvare vid Svea lifgarde.

Hr **Stålberg** 1801 — Han förde sedan egen skådespelartrupp. Dog i Linköping.

Fru **Lanman** 1801 —

Joseph August Lambert 1801 — 10. Född 1776, elev vid Kongl. Theatern 1787, då han redan med bifall utförde roller i skådespel, som särskildt uppfördes till elevernas öfning, och hvilka icke sällan bevistades af konung Gustaf III. Oaktadt sina lyckliga anlag för scenen, erhöll han ej ordinarie anställning vid Kongl. Theatern, sannolikt till följd af sin brist på stadga. Såsom deltagare i upploppet d. 20 juni 1810, då grefve Fersen mördades, blef Lambert genom K. Maj:ts utslag d. 21 nov. följande året dömd till 28 dygns fängelse vid vatten och bröd, "emedan han bland den å Riddarhustorget sammanskockade menigheten genom sina åtbörder och tal utmärkt bifall af folkets laglösa förhållande, sökt från dem aflägsna föreställningen af brottsligheten i deras företag och, med uppvisande af sin blodiga halsduk, yttrat sig vilja förvara den samma till minne af dagens händelser, samt derigenom underhållit de äfven sedermera fortsatta oordningarne." — Han tillhörde derefter än den ena, än den andra landsortstruppen, och uppträdde, ehuru slutligen mycket förfallen, intill de sista åren af sin lefnad. Dog i Stockholm d. 4 sept. 1837.

Gustaf Hedin 1802 — (Se s. 566.)

Mll **Christina Margareta Cederberg,** sedan Fru **De Broen,** sist Fru **Svanberg,** 1802 (?) — 182 . . Född d. 1 jan. 1766. Djurgårds theaterns föreståndarska under år 1814. Dog i Stockholm d. 15 okt. 1858. Gift 1) mot slutet af 1804 med *Johan Isaak De Broen*, 2) d. 24 juli 1815 med *Christofer Svanberg.*

Carl Gustaf Bonnivier 1802 (?) — 13. Styresman för egen trupp i Finland 1813 — 1827. Dog i Fredrikshamn på 1850-talet. (Se s. 566.)

Magnus Hjortsberg 1802 (?) — 07 (?). Hade recett d. 1 sept. 1806. (Se s. 449.)

Johan Widerberg 1802 (?) — 12 (?). Son af Andreas Widerberg (se s. 446).

Mll **Ulrika Charlotta De Broen** 1803. Född d. 25 okt. 1789 (dotter af Abr. De Broen). Spelte *Perrette* i "De två jägare och mjölkflickan" d. 16 juni 1803.

Anders Didrik Bjur 1803 (?) —

Fru **Maria Elisabeth De Broen,** Djurgårds-theaterns föreståndarska 1804 — 08. Född *Grandt*, d. 23 apr. 1756. Gift med *Abraham De Broen*. Död i Örebro d. 1 maj 1809.

Hr **Remal** 1804.

Christofer Svanberg 1804 — 182 . . Född i Göteborg, der fadren var bagare.

Mll **Maria Elisabeth Sandström,** sedan Fru **Bjur,** 1804 (?). Gift d. 22 juni 1806 med *A. D. Bjur.*

J. B. Laurent 1805 — 13, aug. 1817 — juli 1818. (Se s. 470.)

Hr **Edman** 1805 (?) — 06.

Lorens Petter Wikbom 1806 — 181 . . Debuterade d. 9 juli 1806 som *Fru Idelgren* i "Fruarne och förkladet". Gift med *Maria Christina Sandberg* (född 1776, död på Djurgården d. 15 okt. 1817).

Erik Wilhelm Djurström 1807 — 10 (?). Född 1787, hette ursprungligen *Sandberg*, hvilket namn han förändrade vid sitt inträde i theaterns tjenst. Öfvertog de för theaterföreståndaren J. P. Lewenhagen utfärdade privilegier och var anförare för egen trupp till sin död (genom fall utför en trappa) i Jönköping d. 17 sept. 1841.

Hr **Sundman** 1807 — 09. Debuterade som *Hartley* i "Eugenie" d. 24 juli 1807.

Mll **Sandberg** 1807 — 09. Förut figurantska vid Kongl. Theatern.

Fru **Wendlou** 1807 — 09.

Hr **J. J. Askenbom** 1807 — 17. Debuterade vid Kongl. Dramatiska

Theatern som lagman *Gripman* i "Brölloppsgåfvan" d. 9 sept. 1817, men blef ej anstäld. Var en tid föreståndare för eget skådespelarsällskap. Gift med skådespelerskan *Charlotta Edberg*.

P. E. Sevelin 1807(?) — 11. (Se s. 461.)

Hr **D. Nystedt** 1808 —

Fru **Bergqvist** 1808 — 09. Debuterade d. 17 juni 1808.

Fru **Anna Christina Laurent** 1809 — Född *Åberg*, 1789.

Mll **Hagström** 1809 — Elev vid Kongl. Theaterns ballett 1805.

C. Wildner 1810 — 34. Uppträdde på Djurgårds-theatern första gången d. 1 aug. 1810 såsom kapten *Törnhjelm* i "Menskligheten vinner processen". Theaterns styresman 1815 — 1834. (Se s. 457.)

Fru **Eva Regina Wildner** 1810 — 11. Född *Levin*, d. 10 dec. 1785, död d. 1 okt. 1811.

Nils Gustaf Svanelius 1810 — Född 1779. Debuterade på Djurgårds-theatern som grefve *Ringstjerna* i "Mensklighetan vinner processen", d. 1 aug. 1810; derefter debuterade han på Kongl. Dramatiska Theatern d. 28 sept. s. år som doktor *Blum* i "Brodertvisten", men blef der ej anstäld. Förde sedan egen trupp, och dog i Wenersborg d. 20 febr. 1813.

Mll **H. S. Widerberg** 1810 — 12. (Se s. 469.)

Johan Jakob Nordbom 1811 — 13. Debuterade som *Langsalm* i "Villervallan" d. 5 juni 1811.

Olof Norring 1811 — (Se s. 469.)

C. H. Smedberg 1811 — 181., 1816 — 18. (Se s. 470.)

Fredrik Widerberg 1811(?) — 13. Son af Andreas Widerberg (se s. 446). Debuterade på Kongl. Theatern som *Rudolf* i "Korsfararne" d. 19 okt. 1817, och som *Ismael* i "Kalifen i Bagdad" d. 29 i samma månad, men blef ej anstäld. Var sedan föreståndare för egen trupp.

Mll **Hedvig Charlotta Cederberg** 1812 — 13(?). Född 1793, död i Stockholm d. 8 okt. 1859. Gift 1. med skådespelaren *Fredrik Widerberg*, från hvilken hon blef skild; 2. med presidenten *Jonas Evelius*.

Fru **Margareta Elisabeth Nordbom** 1812 — Född *Rydberg*, gift i Malmö d. 11 mars 1810 med skådespelaren *J. J. Nordbom*.

J. J. Fahlgren 1812 — 14, 1818. (Se s. 460.) Han hade 1818 recett på Djurgårds-theatern, ehuru han detta år var anstäld vid Kongl. Operan.

Mll **C. S. Richter, sedan Fru Svanberg,** 1813 — 14. (Se s. 467.)

Hr **Lindborg** 1813 — 14.

A. P. Berggren 1814—16. Äfven 1819 och 1820 uppträdde han på Djurgårds-theatern, der han hvartdera året hade recett. (Se s. 468.)

Fru **Hedin** 1816—

Mll **Lovisa Carolina Dorothea Appelgren** 1816—18. Var en tid anställd vid theatern i Göteborg, och sist vid A. P. Berggrens skådespelarsällskap. Född 1785, död uti Uddevalla i febr. 1863.

Hr **Rydberg** 1816—

Fru **B. C. Laurent** 1817—18. (Se s. 470.)

Carl Gustaf Åberg 1817(?)—22. Född d. 10 okt. 1797, död i Jönköping d. 5 apr. 1822.

Hr **C. G. Unander** 1818—19. Gift med *M. L. Boholm*.

Mll **Margareta Wåhlsten** 1818— Elev vid Kongl. Theaterns sångskola 1812—1813.

Fru **Rydberg** 1819—182..

Carl Gustaf De Broen 1820— Född d. 11 apr. 1794 (son af Abr. De Broen). Styresman för egen trupp. Gift d. 23 okt. 1829 med enkefru *Gustafva Klingberg*.

II.

Främmande theatertrupper samt enskilda lyriska, dramatiska, ballett- och instrumental-konstnärer, som uppträdt i Stockholm sedan medlet af 1700-talet.

A. Theatertrupper.

1. *Kongl. Franska truppen* 1753 — 1771.

(Se sid. 38.)

Skådespelare och Sångare.

Desroches.
D'Armancourt.
Baptiste, *Jacques Anselme.*
Pantaléon, *Simon.*
Soligny.
Rousseau, *Barthélemy.*
Armand (truppens harlekin).
Lefebvre, *Pierre.*
Du Londel.
Chatillon. (Se s. 424.)
Séguin.
Roselly.
Duclos.
Renaud.
Lavoy.
Desjardins.
Déricourt.
Duplessis.
Compell (?).
Courback, *Louis Antoine.* [1])

Skådespelerskor och Sångerskor.

Fru Desroches.
» D'Armancourt.
» Baptiste. [2])
» Couturier.
» Du Londel.
» Lefebvre, *Jeanne Louise* (född *Du Londel*).
Fru Roselly.
» Wailch.
Mll Fromageot.
» Duclos.
» Fale.

---

1) Född d. 24 febr. 1726 (son af franske konsuln på Canarie-öarne *Portier Courback*), död i Stockholm d. 24 febr. 1794.

2) Då under en representation på Drottningholm d. 2 aug. 1762 elden kom lös i theaterhuset, hvarvid åskådarne, bland hvilka den kungliga familjen befann sig, voro i stor fara, gaf fru Baptiste, som var inne på scenen i sin roll, genom ropet *au feu!* tid och rådrum att undkomma; hvarföre rikets ständer tillade henne en pension af 1000 d. silfvermynt. Denna fråntogs henne vid 1765 års riksdag, men återgafs vid riksdagen 1769, då hon dock afstod den mot ett på en gång utbekommet belopp. Detta oaktadt tillades henne pensionen å nyo 1776 af Gustaf III.

Dansare och Danserskor.

Hr Gallodier, *Louis*. (Se s. 510.)
» Frossard. (Se s. 510.)
» Desroches d. y.
» Badin.
» Franchi.
» Campioni, *Vincenzo*.
» Rasmus.
Fru Soligny. (Se s. 510.)
Fru Frossard. (Se s. 511.)
» Du Londel (samma person som skådespelerskan).
» Franchi.
» Campioni, *Johanna Francisca*, född *Simpson*.
Mll Couturier.
» Le Clerc. (Se s. 510.)

Orchesteranförare, Heinrich Philip Johnsen, 1763.

2. *Italiensk operatrupp* 1780—1781.*

Ankom från Petersburg, under anförande af en signor Nicolosi. Bland truppens medlemmar var Nicolosi's hustru, "kejserlig rysk sångerska känd under namn af signora Cesarini". De öfriga ledamöterna äro ej uppgifna. Sällskapet spelade på Bollhuset följande stycken: *il Fil*[illegible] op. buffa [illegible], musiken af GALUPPI, 9 [illegible] 1780 samt 14 febr. 1781; [illegible]*mante di tutte, ovvero il Vecchio geloso*, op. buffa 2 a., musiken äfven af GALUPPI, 7 febr. 1781; *la Buona figliuola*, op. buffa 3 a., musiken af NICOLO PICCINNI, 28 mars 1781.

3. *Kungl. Franska truppen* 1781—1792.

(Se sid. [illegible])

Hr Monvel, *Jacques Marie Boutet de*, 1781—87. (Se s. 67.)
» Clericourt, 1781—83, 1785—88.
» Felix, *François Marie Mousse*, 1781—92.[1]
» Desvouges, 1781—82.
» Desguillons, *Joseph Sauce*, 1781—92.[2]
Hr Sainville, 1781—92.
» Marcadet, 1781—82. (Se s. 511.)
» Cressent, 1781—84.
» [illegible]tini, *Charles*, 1781—82. (Se s. 433.)
» Chatillon, 1781—82. (Se s. 424.)
» Dutelot, 1781—92. (Se s. 510.)
Mll Baron d. ä., 1781—83.

* Det italienska operasällskap, som införskrefs 1754, uppträdde eveterligen icke i Stockholm, utan endast på Drottningholms theater. Dessutom äro ej flera af [illegible]

1 Född 1747. Han hade varit skådespelare vid Voltaires theater på Ferney. Blef 1792 fransk språkmästare, med professors titel, vid krigsakademien på Carlberg, och dog derstädes d. 21 febr. 181[illegible].

2 Född 1750, död i Stockholm d. 5 nov. 182[illegible].

Mll Milan, *Anne Marie*, sedan fru Desguillons, 1781 — 92.[3])
Fru Marcadet, 1781 — 92. (Se s. 435.)
» Félix, 1781 — 83, 1788 — 92.
Mll Baron d. y., 1781 — 83.[4])
Hr Delatour, *H.*, 1782 — 90.[5])
» Verseuil, 1782 — 85.
Mll Du Belloi, *Elise*, 1782 — 90.[6])
Fru Lambert, 1782.
Hr Granger, 1783 — 86.
» Michu, 1783 — 92.
» Caron, 1783 — 92.
» Martin, 1783 — 86.
Mll Feuchère, 1783 — 88.
Fru Baptiste, 1783 — 86.
» Granger, 1783 — 84.
Hr Saint-Ange, 1784 — 88.
Fru Hus, 1784 — 87.[7])
Fru Cléricourt, 1785 — 86.
Mll Cléricourt, sedan fru Monvel, 1785 — 88.
Hr Dugay, 1785 — 88.
Fru Montrose, 1786 — 92.
Hr Delaroche, 1787 — 92.
Fru Delaroche, 1787 — 92.
» Mauland ("Bugnet, ci-devant Mauland"), 1787 — 88.
Hr Sidonie de Massat, 1788 — 92.
» Henry, 1788 — 90(?).
Fru Le Roi, född *Chatillon*, 1788 — 90(?).
Hr Volange, 1791 — 92.
» La Périère, 1791 — 92.
Fru La Périère, 1791 — 92.
Hr Dubus, 1791 — 92.
Fru Dubus, 1791 — 92.
Mll Sainte-Marie, 1791 — 92.
Hr De Villiers, 1791 — 92.
Mll Duplessis, 1791 — 92.

Sufflörer: Courback, 1781 — 92.
Martin, 1786 — 92.

---

4. *De s. k. "Små Fransyska Komedianter"*, 1783.

Gåfvo under anförande af hr Pinsart de la Cour 7 föreställningar på Bollhuset, 26 maj, 3, 12, 13, 17 juni och 22, 29 nov., samt 2:ne på Eriksbergs-theatern, 15 o. 18 nov. 1783. De uppförde både tal- och sångpjeser, nemligen komedierna: *l'Oracle* af SAINT FOIX, *la Fête d'Amour* af m:me FAVART, *les Amans généreux* af CHABANNES, *la Pupille* af FAGAN; och operetterna *la Servante maitresse* af PERGOLESE, *le Tonnelier* af PHILIDOR, *le Devin de village* af ROUSSEAU, *les Deux chasseurs et la laitière* och *la Clochette* af DUNI.

---

3) Född d. 8 maj 1753, gift 1789 med J. S. Desguillons. Hon var en skådespelerska af synnerligen mångsidig förmåga: högstämd och sublim i sorgspelet; fin, lugn och värdig som *mère noble*; sprittande af lif och skälmskt behag i komedien. Efter truppens upplösning inrättade hon med sin man en undervisningsanstalt för de kongl. theatrarnes elever, och var en högst utmärkt lärarinna. (Se s. 80, noten.) Afled vid Drottningholm d. 28 juli 1829.

4) Död i början af 1783.

5) Truppens regissör. Efter den sammas afskedande var han en tid Kongl. Theaterns agent i Paris.

6) Född 1745, död på Högtorps sätesgård i Södermanland d. 12 jan. 1830.

7) En särdeles förtjenstfull skådespelerska. Hon begärde år 1786 sitt afsked, men då detta vägrades, gjorde hon ett försök att rymma från Stockholm, hvilket dock upptäcktes, och hon blef återförd. I anledning af denna händelse författades en fars, kallad *la Déserteuse eller Rymmerskan* (tryckt s. år), som tillskrifves konung Gustaf III. Följande året erhöll likväl fru Hus på sin enträgna begäran afsked, hvarefter hon begaf sig till Ryssland.

5. *Italiensk operatrupp*, 1793.

Om denna finnes ingen annan underrättelse, än att den på Svenska Komiska Theatern uppförde d. 1 okt. 1793: *la Villanella fortunata*, op. buffa af GUGLIELMI, och d. 12 nov. samma år: *la Villanella in corte*, op. buffa af PAESIELLO.

6. *Franskt dramatiskt Lyceum*, 1802.

Under sådan benämning gaf ett sällskap, anfördt af hr Antoine Jean Seignoret de Villiers, i repetitionssalen uti Operahuset 12 föreställningar, från 6 febr. till 13 maj 1802, hvarvid 22 särskilda stycken uppfördes, bland hvilka må nämnas: MOLIÈRE'S *le Médecin malgré lui*, *les Précieuses ridicules*, *Amphitrion* och *le Dépit amoureux*; RACINE'S *Britannicus*, *Andromaque*, *Athalie* och *les Plaideurs*; BEAUMARCHAIS' *le Barbier de Séville*, och SHAKESPEARE'S *Othello* i fransk öfversättning.

7. *Kongl. Franska truppen* 1803 — 1805.

(Se sid. 83.)

Hr Desguillons.
» Piton.
» De Lille, *Abel*.
» Bultos.
» Calais.
» Angelier, *Jean Baptiste*.
» Bernard.
» Cassy.
» Champmeslé.
» Lavillette, *Louis François*.
» Theodore.
» Perroux.
» Poitevin.

Fru Desguillons.
» Piton.
» Ducaire, *Catherine Lebland*.
» Angelier, *Catherine*. (Utmärkt sångerska.)
» Jolivet.
» Camille.
» Poucelet.
» Depoix.
» Celeste, *Marie*.
Mll Celeste, *Emilie*.

Sufflör: Le Roi.

8. *Fransk trupp*, 1813.

Denna utgjordes af större delen utaf ett franskt theatersällskap i Petersburg, som derifrån afskedades i anseende till kriget mellan Frankrike och Ryssland. Truppen bildade två afdelningar, en dramatisk och en lyrisk, i spetsen för den förra stodo hr Alexandre Vedel och den berömda tragiska skådespelerskan mll Marguerite Georges-Weimer,

för den senare hr Jean Baptiste Mainvielle och hans fru, den sedan så ryktbara sångerskan Josephine Mainvielle, född Fodor. * Bland sällskapets öfriga ledamöter uppgifvas, inom den dramatiska afdelningen: hrr Louis Charles, C. Varennes, J. Barry och François Marienne, fru Varennes och mll Marie Victoire Labory; inom den lyriska: hrr Pierre Crémont, ** Louis Durand, Philippe Duparay och Calais, samt fruarne Milen (med ovanligt stark röst), Duparay och Louise Fleury. Representationerna, 21 till antalet och omfattande 43 särskilda stycken, gåfvos i Operahuset från 9 mars till 17 juni. Du Puy, Hjortsberg och Deland biträdde i åtskilliga pjeser.

---

9. *Fransk trupp,* 1838.

("Théatre royal français de Berlin".)

Hr Delacour, *föreståndare.*	Hr Morand.	Hr Francisque.
» Péchena.	» Marius.	» Isidore.

---

* Mll Georges-Weimer var född i Bayeux 1788 och debuterade år 1805 på Théatre Français i Paris med den mest lysande framgång. Efter några år lemnade hon oförmodadt denna scen och gaf sedan gästroller på åtskilliga theatrar i Tyskland. År 1812 kom hon till Petersburg. Lika utomordentlig, som hennes sceniska talent, var hennes skönhet. Denna beskrifves af en utmärkt fransk författare på följande sätt. "Mademoiselle Georges ressemble, à s'y méprendre, à une médaille de Syracuse ou à une Isis des bas-reliefs éginétiques. L'arc de ses sourcils, tracé avec une pureté et une finesse incomparables, s'étend sur deux yeux noirs pleins de flammes et d'éclairs tragiques; le nez, mince et droit, coupé d'une narine oblique et passionnément dilatée, s'unit avec son front par une ligne d'une simplicité magnifique; la bouche est puissante, arquée à ses coins, superbement dédaigneuse, comme celle de Némésis vengeresse qui attend l'heure de démuseler son lion aux ongles d'airain. Cette bouche a pourtant de charmants sourires épanouis avec une grâce tout impériale, et l'on ne dirait pas, quand elle veut exprimer les passions tendres, qu'elle vient de lancer l'imprécation antique ou l'anathème moderne. Le menton, plein de force et de résolution, se relève fermement, et termine par un contour majestueux ce profil, qui est plutôt d'une déesse que d'une femme. Comme toutes les belles femmes du cycle païen, m:lle Georges a le front plein, large, renflé aux tempes, mais peu élevé, assez semblable à celui de la Vénus de Milo, un front volontaire, voluptueux et puissant. Une singularité remarquable du cou de m:lle Georges, c'est qu au lieu de s'arrondir intérieurement du côté de la nuque, il forme un contour renflé et soutenu qui lie les épaules au fond de la tête sans aucune sinuosité, diagnostic de tempérament athlétique développé au plus haut point chez l'Hercule Farnèse. L'attache des bras a quelque chose de formidable pour la vigueur des muscles et la violence du contour. Un de leurs bracelets ferait une ceinture pour une femme de taille moyenne. Mais ils sont très blancs, très purs, terminés par un poignet d'une délicatesse enfantine et des mains mignonnes frappées de fossettes, de vraies mains royales, faites pour porter le sceptre et pétrir le manche du poignard d'Eschyle et d'Euripide."

Fru Mainvielle-Fodor föddes i Paris 1793. Hennes far blef anställd vid kejserliga kapellet i Petersburg, der hon debuterade år 1810. Hon var skicklig pianist och harpspelerska.

** Född i Aurillac 1784, god violinspelare och klarinettist, orchesteranförare vid franska theatern i Petersburg, derefter kapellmästare och musikhandlare i Moskwa, orchesteranförare vid Opera-comique i Paris 1821—24 och 1828—31, sedan vid theatern i Lyon och sist i Tours, der han dog 1846. Hans operett *Haine aux femmes* ("Qvinnohataren") uppfördes på K. Theatern 1824.

Hr Castelli.	Mll Edalin.	Fru Clozel.
» Lafitte.	» Deschanel.	» Brice.
» Clozel.		» Marins.

Truppen gaf på Kongl. Theatern från 22 aug. till 25 sept. 26 spektakler, bestående af tillsammans 40 komedier och vaudeviller.

10. *Fransk trupp*, 1841.

Hr Levasseur } *föreståndare.*	Hr Henry.
» Minard }	Fru Minard.
Armand.	» Armand.
Simon.	» Simon.
» Fernand.	» George-Petit.
» Lyonnel.	

Gaf på Kongl. Theatern från 3 till 16 sept. 8 representationer, omfattande tillsammans 12 vaudeviller och 2 komedier.

11. *Dansk trupp*, 1845.

Hr Cortes } *föreståndare*	Fru Weise
» Weise }	» Holm
» Sax	» Neumann.
» Nielsen	Jomfru Hendriksen
» Kjergaard.	» Andersen
» Holm	

Spelade på theatern i De la Croix' hus 9 gånger från 9 nov. till 10 dec 1845. Uppförde stycken af Holberg, Heiberg, Overskou m fl.

12. *Fransk trupp*, 1847—1849.

Detta sällskap gaf under anförande af 1) hr Trouillet 65 representationer på theatern i De la Croix' hus, från 11 sept 1847 till 15 febr. 1848, och 15 på Mindre Theatern från 19 febr till 5 maj 1848 2) hr Voizel 16 representationer på Mindre Theatern, från 18 sept till 3 nov 1848 och 4 på theatern i De la Croix hus från 11 till 27 nov. s. år 3) mll Marie Morsiany 21 representationer på sistnämnda theater från 6 dec 1848 till 9 febr 1849. Sammanlagda antalet af de uppförda styckena utgjorde 112 till största delen vaudeviller, flera komedier och några få dramer. Truppens medlemmar voro:

Hr Trouillet, 1847—48	Hr Lefebvre, 1847—48
» Urie » »	» Prosper » »

Hr	Delpierre,	1847 — 48.		Hr	Lavernos,	1848 — 49.	
»	Dubouchet,	»	»	»	Lemonier,	»	»
»	Adolphe,	»	»	»	Auguste,	»	»
Mll	Edith,	»	»	»	Guyon,	»	»
»	Lefebvre,	»	»	»	Baron,	»	»
Fru	Voizel,	»	»	»	Bachimont,	»	»
»	Delpierre,	»	»	»	Mérigot,	»	»
»	Luchésy,	»	»	Mll	Morsiany,	»	»
Hr	Voizel,	1847 — 49.		»	Adolphe,	»	»
»	Delmary,	»	»	Fru	Bazin,	»	»
«	Roux,	»	»	»	Bonnal,	»	»
Fru	Stéphen.	»	»	»	Rosine,	»	»

13. *Italiensk opera-trupp,* 1848 — 1849.

Uppförde på Mindre Theatern från 3 juli till 2 sept. 1848 och från 2 jan. till 2 juni 1849, samt på Kongl. Theatern från 3 okt. till 28 nov. 1848 följande operor: *Lucia di Lammermoor, Lucrezia Borgia, Linda di Chamounix, Don Pasquale* och *l'Elisir d'amore* af DONIZETTI; *Beatrice di Tenda* af BELLINI; *il Barbiere di Siviglia* af ROSSINI; *Ernani* och *i Lombardi alla prima crociata* af VERDI; *Chiara di Rosembergh* af RICCI; *la Prova d'un opera seria* af GNECCO, samt *Cristina di Suezia* af FORONI. Representationerna utgjorde på Mindre Theatern 66 och på Kongl. Theatern 16. Truppens ledamöter voro:

Signor Galli, *Vincenzo*, föreståndare. [1])
» Della Santa, *Luigi*. (Se s. 493).
» Ciaffei, *Francesco*. [2])
» Casanova, *Gian Carlo*. [3])
» Caggiati, *Ettore*. [4])

Signor Giuseppini.
Signora Penco, *Rosina*. [5])

Signor Sperati, *Paolo*, orchesteranförare 1848. [6])
» Foroni, *Jacopo*, orchesteranförare 1849. (Se s. 528.)

14. *Fransk trupp,* 1858.

(De s. k. Zouav-aktörerna, som spelat på den år 1855 under kriget på Krim inrättade Inkermann-theatern.)

E. Donzelle Moras.
Alexandre Emile Léon Gaudin.
Auguste Chomel de Larsonneur.
Sébastien Cocu.
Alexandre Jousset.
Théodore Hettinger.
Emile Glatigny.

1) Född i Rom 1799, död i Milano 22 nov. 1858. Bassångare.
2) Född i Rom 9 juli 1819. Tenor.
3) Född i Genua 1817. Baryton.
4) Född i Parma 1819. Tenor.
5) Född i Neapel 1830. Sopran. Prima donna vid ital. operan i London 1859.
6) Kapellmästare vid theatern i Christiania 1849 — 64.

Af dessa skådespelare gåfvos på Mindre Theatern från 18 juni till 20 juli 1858 tillsammans 24 spektakler, hvarvid 17 en-akts-vaudeviller och 6 chansonnetter utfördes.

15. *Fransk trupp*, 1858.

Mr Lachese.
» Drouville.
Hr Bouquet.
» Salmson, *Fritz*.
M:me Salmson-Donnier.
M:lle Delaunay.

Uppförde på Mindre Theatern från 27 sept. till 26 okt 1858 fyra-ma sångpjeser, en komedi och en chansonnette comique: tillsammans 11 representationer.

16. *Tysk opera-trupp*, 1863.

Hr Von der Osten, *Emil*, föreståndare
» Weiss, *M.**
» Ehrke
» Kauffhold
» Koch
» Laske, *Franz*
» Lehmann.
» Lohnert
Hr Mayer.
» Morgenstern.
Zeilmann.
Fru Beck Weixelbaum, *Frieda*.
Mll Conradi
» Granitzer, *Sophie*
» Weber.
» Kuster } *dansöser*
» Gerlach }

Gaf på Cirkus theatern å Djurgården 16 spektakler från 14 maj till 22 juni 1863. De uppförda operorna voro *Hvita frun*, *Czar och Timmerman*, *Nattlägret i Granada*, *Fidelio*, *Fra Diavolo*, *Zampa* och *Friskytten*.

B. Sångare och Sångerskor, Skådespelare och Skådespelerskor.

Potenza, sångare, föreståndare för sångskolan vid K. Th. i Köpenhamn. Konserter i Stora Riddarhussalen 2 o. 7 juni 1772. — Född uti Italien 1727, död i Köpenhamn (på sjelfva scenen) 13 mars 1800.

Mll **Elisabetta Almerighi**, sångerska vid ital. operan i Köpenhamn. Uppträdde på samma konserter som Potenza.

Giovanni Ansani eller **Anzani**, sångare vid ital. operan i Köpenhamn. Deltog i samma konserter som de begge föregående. — Född i Rom

* Aktör och sångare vid K. Theatern 1 aug. 1863. Född 15 okt. 1833.

omkring 1750. Han var en af Italiens bäste tenorsångare på sin tid. Uppträdde i London 1782 och derefter på de förnämsta theatrar uti Italien, der han slutligen bosatte sig i Neapel såsom sånglärare. Lefde ännu 1815.

Fru **Teresia Passi**, Mll **Camilla Passi** och Mll **Geltrude Spisani**, sångerskor från Italien. Konc. i Riddarhussalen 1 o. 15 nov. 1772.*

Ugolini, "virtuoso di camera di S. A. S. il Duca di Saxen-Hildburghausen", sångare. Han hvisslade äfven arier, hvartill han sjelf ackompagnerade sig på clavecin. Samma koncert som de näst föregående.

Mantioli (Mancioli), sångare (kastrat) från Neapel. Konc. i Ridd.-salen 11 o. 18 jan. 1778.

Casteri, sångare, anländ från Köpenhamn. Ridd.-salen 18 jan. 1778.

Misliweczek, sångare. Konc. i Ridd.-salen 11 apr. 1779.

Fru **Zeyer** eller **Zeyre**, ital. sångerska, anländ från Petersburg. Konc. i Ridd.-salen 13 maj 1779. — Hennes man, violinspelare, anstäldes vid hofkapellet (se s. 532).

Fru **Esio**, ital. sångerska. Konc. i Ridd.-salen 16 dec. 1781.

Fru **Dorcetti**, ital. sångerska, kallas "den berömda". Konc. i Ridd.-salen 12 maj 1782.

Fru **Celestini (Celestino)**, sångerska. Hennes man var den berömde violinspelaren (se s. 589). Konc. i Ridd.-salen 1 dec. 1782 o. 16 mars 1783.

Calcagni, "den berömde italienske castratsångaren". Konc. i Ridd.-salen 19 febr. 1786.

Carlo Barbarini, kammarmusikus hos konungen af Neapel, sångare (kastrat). Konc. i Ridd.-salen 16 juni 1787.

Fru **Catarina Plomer-Salvini**, sångerska. Konc. i Ridd.-salen 18 nov. 1797.

Fr. Giordani, L. Inverardi och **J. Folchini**, italienske sångare, som äfven spelade viola inglese, mandolin, guitarr, luta och cittra. Konc. i Ridd.-salen 7 juni o. 19 juli 1798.

Fru **Amati**, sångerska från Italien. Konc. i Ridd.-salen 24 nov. 1798. Hon besökte Stockholm å nyo 1800.

Giovanni Francesco Montebello, serio och buffo bassångare från Malta. Konc. i Ridd.-salen 19 maj 1802.

Garelli, ital. skådespelare och sångare. Uppträdde d. 12 febr. 1808

---

* Camilla Passi och den ofvan nämnde Anzani omtalas af Bellman i Fredmans 37:e epistel (angående Kungsträgården eller nuvarande Carl XIII:s torg):

"Fordom förtjuste denna vår park
Grenzer, La Hay, Anzani, Camilla." —

Om Grenser och La Hay se s. 550, 587.

på K. Dramat. Th. i en intermezzo, kallad *Opera-repetitionen* (la Prova dell'opera), 2 a., musiken af Laverati.

Apel "f. d. engagerad bassångare vid flera tyska furstliga hof". Sjöng på Dram. Th. 12 dec. 1807.

Manni, ital. skådespelare och sångare, "förut engagerad vid kejserl. ryska hofkapellet i Petersburg". Konc. i Ridd.-salen 5 apr. 1809. Utförde på K. Operan d. 7 febr. 1810 en roll i *la Prova dell'opera, ossia il Brutto fortunato*, op. buffa 3 a. af Fioravanti (enligt föregifvande, men musiken var sammanplockad ur arbeten af flere tonsättare, bland andre Mayr och Guglielmi). De öfriga rollerna gåfvos af Italienaren Sebastiani (se s. 459) och andra vid K. Theatern anstälda personer.

Fru **Johanna Henriette Rosine Händel-Schütz**, tysk skådespelerska. Gaf mimiskt-plastiska föreställningar d. 20 okt. 1812. — Född *Schüler*, i Döbeln uti Sachsen 1770, anstäld vid theatrarne i Mainz, Amsterdam, Frankfurt am Main, Berlin 1789—1806. Hon var synnerligen berömd för sina dramatiskt-deklamatoriska och mimiskt-plastiska framställningar. Gift fyra gånger (de två sista med en doktor *Händel* och en professor *Schütz*), men skild från alla sina män. Död uti Köslin i Pommern i mars 1849.

Fru **Jolivet**, skådespelerska och sångerska (anstäld vid franska truppen i Stockholm 1803—5). Uppträdde på K. Op. 24 o. 29 okt. 1812 i Dalayrac's operett *Adolphe et Clara ou les Deux prisonniers*.

Fru **Giovannina Ferlendis**, ital. sångerska (contralto). Konc. i Ridd.-salen 5 nov. o. 8 dec. 1812. Hon uppträdde äfven på K. Op., d. 4 febr. 1813, i *la Donna (Cantatrice?) bizarra*, op. buffa 1 a. af Fioravanti. — Hennes man oboist (se s. 590). Hon var född *Barberi*, i Rom 1778, anstäld vid theatern i Lisabon 1802, sjöng sedermera i Madrid, Milano, Paris, Petersburg m. fl. städer.

Fru **Devin**, äfven kallad fru **Henry**, skådespelerska och sångerska vid franska theatern i Petersburg. Uppträdde i några komedier och operetter på K. Op. 11 febr. o. 4 mars 1813.

Fru **Marianna Sessi**, "första hofsångerska hos konungen af Neapel". Inbjöds 1818 till Sthlm för att sjunga vid konung Carl XIV Johans kröning. Uppträdde derefter på K. Op. fyra gånger, 30 maj — 19 juni s. år, i operan *Pimmalione* af Cimadoro. — Född i Rom 1776, anstäld vid *la Scala* i Milano, *San Carlo* i Neapel, italienska operan i London m. fl. Åren 1817—18 sjöng hon i Dresden, Berlin, Hamburg och Köpenhamn. Dog i Wien d. 10 mars 1847. Hon ansågs för en af sin tids yppersta sångerskor.

Giuseppe Siboni, sångare "förste kammar-virtuos hos H. M. enkehertiginnan Marie Louise hertiginna af Parma". Uppträdde på K. Op. 12 okt. o. 2 nov. 1818 i ett sångspel *Titus* (icke Mozarts opera i sin helhet, endast några få nummer ur den samma; musiken för

öfrigt hemtad från åtskilliga tonsättare. Siboni spelade *Titus*, fru Sevelin *Sextus*, Preumayr *Publius*). — Född i Bologna 27 jan. 1780, sjöng på Italiens förnämsta theatrar, derefter i London och Petersburg, hvarifrån han anlände till Sthlm. Blef slutligen anstäld som föreståndare för sångskolan vid K. Th. i Köpenhamn, der han dog 29 mars 1839.

Signora **Marianna de Gregori**, solosångerska från Rom. Konc. i Börssalen 11 dec. 1819.

C. Fred. Copello, "f. d. bäyersk förste tenorist och hoftheatersångare". Konc. i Börssalen 3 febr. 1824.

Wilhelm Bürow, tenorsångare från Warschau, äfven guitarrspelare. Konc. i Börssalen 23 apr. 1825. Besökte Sthlm å nyo 1828.

Mll **Josephine Fröhlich**, dansk sångerska (elev af Siboni). Konc. på K. Op. 8 sept. 1825.

Fru **Saint Brice-Quagliarini**, "kammarsångerska hos konungen af Frankrike, ledamot af Philharmoniska Sällskapet i London". Konc. i Börssalen 9 jan. 1827.

Fru **Angelica Catalani**, ital. sångerska. Konc. i Ladugårdslandskyrkan 15 o. 27 sept. samt 3 nov., sjöng mellan akterna på K. Th. 16 o. 25 okt. samt 13 nov. 1827 (dessa tre sistnämnda representationer inbragte 7900 rdr b:ko). — Född i Sinigaglia i Kyrkostaten 1779, död i Paris 12 juni 1849.

Fröken **Johanna von Schoultz**, sångerska (från Finland). Koncerter i Ladugårdslandskyrkan och på K. Th. 1828, 30, 31, 39 och 40.

Matthias, Georg, Maria och **Dorothea Hauser**, natursångare från Zillerthal i Tyrolen. Koncerter i Börssalen nov. och dec. 1828.

A. Hertz och **J. Huber**, "hofsångare från Wien". Konc. i Börssalen 18 jan. 1831.

Rosa Koehn, "kongl. bayersk bravursångerska från Regensburg". Konc. i Frimuraresalen 9 juni 1831.

Francesco Annato och **Paolo Perecini**, ital. sångare. Konc. i Börssalen 4 maj 1833. De sjöngo äfven på K. Theatern.

Fru **Brengeri**, född **Lacy**, dansk sångerska. Konc. på K. Th. 31 okt. 1835.

Hr **Alois Hauser**, Fru **Hauser** och Hr **A. Colberg**, "Tyroler Natur-Alpsångare". Koncerter i Börssalen maj 1836.

Hr **Heusser**, Fru **Heusser** och Hr **Nusch**, skådespelare och sångare från Tyskland. Gåfvo på K. Th. 17 o. 20 maj 1836 scener ur Rossinis op. *Tancred* och Grillparzers sorgspel *die Ahnfrau*.

Fru **Vimercati** (född **Bianchi**), kontra-altsångerska från Milano. Konc. på K. Th. 16 okt. 1836. Hennes man var mandolinspelare (se s. 592).

Edward Schmuckert, operasångare från Mannheim. Utförde på K. Th. 28 febr. o. 26 mars 1837 scener ur *Zampa*, *Friskytten*, *Barberaren i Sevilla*, *Den Stumma* och *Fra Diavolo*.

Heinrich Springer, tysk skådespelare. Gaf på K. Th. 19 febr. 1838 *der Eckensteher Nante im Verhör*, komisk scen af Beckmann. — Han var äfven dansör (se s. 586).

Bröderna **Leo**, natursångare från Zillerthal i Tyrolen. Koncerter i Börssalen mars 1838.

Fru **Anna Bishop**, sångerska. Konc. i Börssalen 11 febr. o. 16 mars 1840 samt på K. Th. 14 o. 18 febr., dessutom 5 repres. i förening med K. Th. 20 febr. — 10 mars s. å. — Gift med kapellmästaren vid Drurylane-theatern i London, professor *Henry Rowley Bishop*. Lät 1839 enlevera sig af harpspelaren Bochsa (se s. 593).

Kirchner, f. d. skådespelare vid K. Th. i München. Uppträdde 7 g. på K. Th. 16 febr. — 15 maj 1841, i *die Proberollen*, fars med sång af Breitenstein, *Die falsche M:me Catalani in Krähwinkel*, vaud. burlesque af Bäuerle, *die Braut* af Körner, och *der Wiener und die Wienerin oder So bezahlt man seine Schulden*, musik. intermezzo af Holtei.

Mll **Emma Freyssé-Sessi**, tysk sångerska. Sjöng mellan akterna på K. Th. 15 o. 18 juni 1841.

Fru **Annetta Fink-Lohr**, första sångerska vid theatern della Scala i Milano. Sjöng på K. Th. 4 g. 5 nov. — 5 dec. 1842. Född 1811 i Amsterdam, der hon lät höra sig som harpspelerska under namnet *Lohr*; i Milano uppträdde hon 1829 under namnet *Fink*.

F. Anholt, tysk skådespelare. Uppträdde 7 g. på Mindre Th. 18 febr. — 10 maj 1843 i *die Braut* af Körner, *Die travestirte Maria Stuart*, parodi af Blumauer, *Drei und dreissig Minuten in Grüneberg oder Der halbe Weg*, vaud. af Holtei, samt två plastiskt-mimiska föreställningar efter Rubens och Hogarth.

Mll **Bertha Bruns**, blind sångerska, elev af professor Julich, direktör vid institutet för blinda i Hamburg. Konc. i Börssalen 30 maj o. 2 juni 1843.

Mll **Henriette Nissen**, sedan Fru **Nissen-Saloman**, sångerska. Konc. i Ladugårdslandskyrkan 8 aug. 1843, på K. Th. 11 o. 12 aug. s. år, i Börssalen 14 sept. 1844, på K. Th. 3 o. 11 okt. 1850, 20 okt. 1855. — Född i Göteborg 1821. Har uppträdt på ital. op. i Paris och Petersburg, på Italiens och Tysklands förnämsta scener m. fl. Gift 1850 med danske violinisten *Sigfred Saloman*.

Fru **Levini**, dansk skådespelerska. Utförde Heibergs monolog-vaud. *Emilies Hjertebanken* på K. Th. 21 okt. och på Mindre Th. 2 nov. 1843.

Mll **Elisa Bendini**, prima donna contra alto från la Scala i Milano. Uppträdde på K. Th. 4 g. 27 maj — 4 juni 1846.

Valentino Piberi, ital. sångare. Konc. i DelaCroix' sal 10 nov. 1848.

Mll **Leocadie Bergnéhr**, sedan Fru **Fossum**, sångerska vid K. Th. i Köpenhamn. Uppträdde på K. Th. 8 g. 16 o. 21 maj samt 4 juni 1849, på Djurgårdsth. 10 g. 1 — 12 juli 1852 och 3 g. 11 — 18 aug. 1856. — Född i Stockholm d. 26 jan. 1827.

M. Martini, sångare. Soiré i DelaC. sal 29 okt. 1850.

Fru **Léonard** (född **De Mendi**), sångerska. Konc. i DelaC. sal 24, 27 maj, 3 juni 1851 och 30 apr., 5, 14 maj 1859. — Hennes man violinist (se s. 595).

Meister, Oetl och **Holzeisen**, Tyroler-nationalsångare. Sjöngo i Börssalen och på Mindre Th. i okt. 1851.

Fru **Mortier de Fontaine**, "storhertiglig mecklenburgisk hofsångerska". Matiné i DelaC. sal 6 maj, konc. 11 maj 1852. — Hennes man pianist (se s. 595).

Aloys Ander, "kejserl. österrikisk kammarsångare", anstäld vid op. i Wien. Uppträdde på K. Th. 16 g. 23 maj — 25 juni 1855 och 27 g. 9 maj — 30 juni 1856, såsom *Johan af Leyden* i "Profeten", *Stradella, Raoul* i "Hugenotterna", *grefven af Sirval* i "Linda", *Tamino* i "Trollflöjten", *Lyonel* i "Martha", *Edgar* i "Bruden från Lammermoor", *Arnold Melchthal* i "Wilhelm Tell", *Elvino* i "Sömngångerskan" och *Octavio* i "Don Juan". — Född i Liebetitz uti Böhmen 1826, död d. 11 dec. 1864.

Fru **Antoinette Rademacher-Tuczek**, sångerska. Konc. på K. Th. 16 juni 1855. — Hennes man (Rademacher) anstäld vid K. Th. (se s. 498).

M. Guglielmi, sångare från ital. op. i Wien. Sjöng mellan akterna på K. Th. 14 febr. 1856; konc. i DelaC. sal 28 febr. o. 30 mars, i Börssalen 8 mars s. år.

Nicolai Peter Nielsen, "professor", skådespelare vid K. Th. i Köpenhamn. Deklamerade åtskilliga skaldestycken på K. Th. 5, 7 o. 8 maj, samt på Mindre Th. 6 g. 23 maj — 5 juni 1856. Uppträdde på K. Th. i *Markisens* roll uti "Fröken de la Seiglière" 16, 17 o. 28 juni 1857; på Mindre Th., såsom *Bertrand* i "Bertrand och Raton eller Konspirationskonsten" och såsom *Hakon Jarl*, tillsammans 10 g. 10 — 24 aug. s. år. I sistnämnda stycke utfördes *Einar Tambaskjelvers* roll af **Nielsen** d. yngre. År 1858 uppträdde professor Nielsen på Mindre Th. 15 g. 20 maj — 16 juni och utförde bland annat *Peter Teazle's* roll i "Tadelskolan", *Raymonds* i "Förtalet" och *Palle Blocks* i "Pack!" — **N. P. Nielsen** föddes på Frederiksborg 28 juni 1795, blef kadett 1808, artillerilöjtnant 1811, tog afsked från militärtjensten 1820 och ingick vid kongl. theatern i Köpenhamn, dog derstädes 18 mars 1860. Sonen **Maximilian Ferdinand August Nielsen** är skådespelare vid samma theater.

Fru **Esther Lessing**, sångerska. Sjöng på K. Th. mellan akterna 17 sept. 1856; konc. på Mindre Th. 22 okt. s. år.

Fröken **Barba Tell**, sångerska (från Finland). Sjöng mellan akt. på K. Th. 19 o. 24 sept. 1856.

Natursångarsällskapet **Daser** från Tyrolen. Konc. i DelaC. sal 27 sept. o. 2 okt. 1856, uppträdde på Mindre Th. 7 o. 9 okt. s. år.

Ira Aldridge (Neger), skådespelare. Uppträdde på K. Th., som *Othello* och i scener ur "Köpmannen i Venedig", 5 g. 3—29 juni 1857. Född 1810 i staden Belair uti Nordamerikanska staten Maryland. Då den berömde engelske skådespelaren Edmond Kean gaf gästroller i Amerika 1826, trädde Aldridge i hans tjenst såsom uppassare, åtföljde honom sedan till England, der han först spelade på en af Londons mindre theatrar och derefter i landsorterna. År 1857 blef han anställd vid Covent-Garden-theatern.

Fru **Dustmann-Meyer**, första sångerska vid hofopera-theatern i Wien. Uppträdde på K. Th. som *Donna Anna* i "Don Juan", *Alice* i "Robert af Normandie", *Agatha* i "Friskytten", *Norma* och *Linda*, vid 10 repres. 2—25 juni 1858.

Gustav Holzel, hofoperasångare från Wien. Sjöng på K. Th. 9 juni 1858.

Fru **L. Gomez-Wolowska**, prima donna assoluta från kongl. th. i Madrid, från La Scala i Milano, Teatro Fenice i Venedig, Carlo Felice i Genua och Castle Garden i New-York". Konc. i DelaC. sal 24 maj 1859.

Fru **Mayer-Niolis**, operasångerska vid hertigliga Anhalt-Dessauiska theatern". Sjöng på Mindre Th. 16 o. 23 febr., på Södra Th. 5 g. 29 febr. — 29 mars 1860.

Jensine Sophie Bornholdt, sångerska. Soiré i DelaC. sal 20 okt. 1860.

Fru **Hildegard Maryland Svendsen**, sångerska. Uppträdde på K. Th. 30 maj 1861.

J. N. Beck, kejserl. österrikisk hofoperasångare. Uppträdde på K. Th. 10 g. 9—22 juni 1861, såsom *Rigoletto*, *Wilhelm Tell*, *Carl V* i "Ernani" och *Asthon* i "Lucie".

Mll **Mathilda Eneqvist**, sångerska. Uppträdde på K. Th. med åtsk. sångnummer 3 g. 7—13 okt. 1862. — Född i Visby, anstäld vid Théâtre-Italien i Paris, der hon uppträdt under namn af signora *Biondini*.

Joseph Aloys Tichatscheck, kongl. sachsisk opera- och kammarsångare. Uppträdde på K. Th. 9 g. 9—26 apr. 1863, 5 g. 8—19 juni 1865 och 15 g. 16 apr. — 25 juli 1866, såsom *Masaniello* i "Den stumma från Portici", *Johan af Leyden* i "Profeten", *Rienzi* i Wagners op. med detta namn, och *Eleazar* i Halevy's "Judinnan". — Född i Weckelsdorf uti Böhmen 11 juli 1807. Anstäld 1838 vid hoftheatern i Dresden.

L. **Skougaard Severini**, sångare. Debut. på K. Th. som *Fernando* i "Leonora" 30 mars, och som *Manrico* i "Trubaduren" 20 apr. 1864.

Fischer-Achten, sångare. Uppträdde på K. Th. som *Nemorino* i "Kärleksdrycken" d. 5 maj, som *Edgar* i "Lucie" d. 12 o. 16 maj 1865.

Kristian Andreas Leopold Mantzius, skådespelare vid K. Th. i Köpenhamn. Dramat. föredrag i DelaC. sal 20 o. 26 juni 1866.

C. Dansare och Danserskor.

Giboin, dansör från Paris. Uppträdde på Dramat. Th. i två divertissementer 21 dec. 1798.

Louisbourg, prem.-dansör från op. i Paris. Uppträdde på K. Op. första ggn (i balletten *Barberaren i Sevilla*) 24 febr., sista g. 16 juni 1800.

Fru **Saint-Romain**, prem.-dansös från op. i Paris. Visade sig på K. Op. i *Zelima eller De begge älskarne* 11 o. 15 dec. 1800.

Gigel, prem.-dansör från K. Th. i Berlin. Uppträdde på K. Op. i *Zelie och Lychoris* 2 o. 6 dec. 1802.

Mll **Mörling**, prem.-dansös från kejserl. hoftheatern i Wien. Dansade på K. Op. i *Orphé och Euridice* 12 dec. 1803.

Baptiste Petit och hans fru, född **Duport** (den berömde dansörens syster), prem.-dansör och -dansös vid stora op. i Paris. Uppträdde på K. Op. 10 g. 28 sept. — 3 nov. 1812, i *le Volage fixé, la Soirée espagnole, la Fille mal gardée, le Retour de Zephyr* m. fl.

Fru **Therèse Ginetti**, född **Guerri**, "prem.-dansös från Petersburg". Hade varit anställd vid kongl. hoftheatern i Berlin. Dansade på K. Op. 10 g., den första (i *Slafhandlaren*) 20 dec. 1816, den sista (såsom Amazon i *les Amans réunis*) 28 febr. 1817. — "Hennes yttre var ej egentligen vackert, men täckt; hon bar sin höga, smärta figur med mycket behag, hade särdeles sköna, afrundade rörelser och utmärkte sig förnämligast genom den utomordentliga lätthet, smidighet, gratie och smak, hvarmed hon djerft sväfvade omkring, gjorde de mest öfverraskande svåra pas och stod i ställningar, som i allmänhet voro mycket målande, men icke sällan intogo mera genom det dristiga och briljanta, än genom plastisk skönhet. Hon väckte uppseende genom den beundransvärda styrka och färdighet, hvarmed hon rörde sig på tåspetsarne och utförde de svåraste piruetter."

Mll **Antoinette Pfeiffer**, prem.-dansös vid k. hoftheatern i München. Uppträdde på K. Op. i *Den nya Narcisse, Bengaliska fêten* och *Wallachiska grufvan* 25 apr. — 19 juni 1818. — "Hon hade en vacker kroppsbyggnad, talande ansigte, behagliga armrörelser, mycken lätthet, och var särdeles gratiös i sin dans."

Fru **Andrea Krætzmer, född Möller**, f. d. prem.-dansös vid K. Th. i Köpenhamn. Uppträdde på K. Th. 6 g. (uti *Sömngångerskan i Provence*) 1 — 18 dec. 1835; dansade der å nyo 26 sept. 1842.

Heinrich Springer, "ballettmästare från Berlin". Utförde på K. Th. apans roll i *Kärlek och hämnd eller Den Amerikanska apan*, 27 g. 13 jan. — 25 mars 1838, samt i *Domus död*, 5 g. 12 — 25 mars s. år. Spelade på Djurgårds-th. apa i farsen *Apa och fästman eller De begge aporna*, d. 11, 13 o. 14 sept. 1844.

Anton August Bournonville, ballettmästare vid K. Th. i Köpenhamn.

Johan Ferdinand Hoppe, dansör vid samma theater.

M.I **Augusta Nielsen**, dansös vid samma theater.

Mll **Caroline Wilhelmine Fjeldsted**, sedan Fru **Kellermann**, dansös vid samma theater.

Dessa fyra danska konstnärer uppträdde på K. Th. 7 g. 2 — 14 juni 1839. — **Bournonville** besökte Stockholm å nyo år 1847, då han uppträdde på K. Th. 13 g. 26 maj — 30 juni, bland annat i sina balletter *Toreadoren*, *Faust* och *Bellman eller Polskan på Gröna Lund*, samt år 1858 då han utförde Bellmans parti i sistnämnda ballett 5 g. 21 apr. — 2 maj. — Mll **Fjeldsted** anlände åter 1849 och dansade då på Mindre Th. 10 o. 17 maj, på K. Th. 7, 11, 13 o. 19 juni.

José och **Mariano Camprubi** samt Mll **Dolores Serall**, från K. Th. i Madrid. Utförde åtskilliga spanska dansar på K. Th. vid 8 repres. 2 — 25 sept. 1840.

Mll **Marie Taglioni**. Uppträdde på K. Th. 13 g. 30 aug. — 30 sept. 1841, i *l'Elève de l'Amour*, *Robert af Normandie* (klosterscenen) *le Lac des Fées*, scener ur *Sylfiden*, m. m. — Född i Stockholm 23 apr. 1804 (dotter af dåvarande prem.-dansören vid K. Op. *Filippo Taglioni* och *Sofia Karsten*).

François Lefebvre, f. d. prem.-dansör vid stora op. i Paris. Dansade på K. Th. 6 g. 6 — 20 apr. 1842.

Paul Taglioni, ballettmästare vid K. Th. i Berlin, och hans fru, prem.-dansös vid samma theater. Uppträdde på K. Th. 15 g. 21 aug. — 27 sept. 1843 i *Sylfiden*, *Natalie eller Den Schweitziska mjölkflickan*, *Miranda* m. m.

Rathgeber, prem.-dansör från Berlin. Dansade på K. Th. 21 maj 1844.

Adolf Stramboe och **Andreas Füssel**, dansörer från K. Th. i Köpenhamn. Dansade på K. Th. 1 maj o. juni 1847.

Francesco Penco, prem.-dansör från Milano. Uppträdde på Mindre Th. 10, 17 maj o. 11 juni, på K. Th. 7 o. 11 juni 1849.

Ludvig Harald Gade, dansör vid K. Th. i Köpenhamn. Dansade på K. Th. 11 juni 1849.

E. **Klischnig**, komisk pantomimdansör. Utförde på K. Th. apans roll i *Trollkarlen eller Apan och fästmannen* 4 g. 12 — 21 sept., samt i *Jocko eller Den Brasilianska apan* 24 o. 30 sept. 1849. Han gaf äfven en mimisk scen *Grodan* d. 24 sept.

Miss **Lydia Tompson**, "första dansös vid Drurylane- och St. Jamestheatrarne i London". Utförde på K. Th. åtsk. karaktersdansar, samt *Fenellas* roll i *Den stumma från Portici*, tillsammans 15 repres. 9 nov. — 3 dec. 1857. — Hon är för närvarande (1866) anstäld vid "Theatre Prince of Wales" i Liverpool.

Mll **Bianca Bils**, prem.-dansös från K. Th. i Köpenhamn, och signora **Catharina St. Louin**, prem.-dansös från K. Th. i Dublin. Uppträdde på Mindre Th. 17 g. 29 nov. 1858 — 10 jan. 1859.

Mllerna **Juliette** och **Sophie Price**, prem.-dansöser, samt **Johan Ferdinand Hoppe**, prem.-dansör, och **Adolf Frederik Valdemar Price**, sekund-dansör, alla från K. Th. i Köpenhamn. Gåfvo 11 föreställningar på Mindre Th. 1 — 19 juni 1860.

Signora **Pepita de Oliva**. Uppträdde på Mindre Th. 8 g. 19 — 28 juni 1861.

Mllerna **Fanny** och **Flora Waldenberg**, prem.-dansöser vid K. Op. i Berlin. Uppträdde på Mindre Th. 10 g. 1 — 16 juni 1862.

Mll **Alexandra Calipoliti**, "dansös från Athen". Uppträdde på K. Dram. Th. 9 g. 5 — 16 dec. 1863. — Hon föregaf sig vara Grekinna och hafva uppträdt på turkiska sultanens theater i Konstantinopel. Men det upptäcktes sedermera, att hon var en "förrymd" tysk danserska vid namn *Augusta Deyss*, som användt ett års tid på inlärandet af den falska roll hon utförde på flera europeiska theatrar.

D. Instrumental-konstnärer.

La Hay, violinist, "koncertmästare hos enkedrottning Lovisa Ulrika". Konc. i Ridd.-salen 13 dec. 1772, 10 mars 1776. — Från Amsterdam, död på Kungsgården i Ofvansjö socken uti Gestrikland 28 mars 1794.

Kneisler (eller **Kneusler**), "H. M. enkedrottningens musikus från Berlin", harpspelare. Uppträdde i Ridd.-salen 25 mars 1773.

Georg Rauppe, "berömd" violoncellist från Hessen-Kassel. Konc. i Ridd.-salen 20 juni 1773. "Hans 10-årige son *Georg* spelte åtskillige de svåraste violoncell-koncerter och solos, ackompagnerad af brodren *Baltzar*, 6 år gammal." — Den äldste sonen, hvilken sedan vann stort rykte som violoncellist, var född i Stettin 7 juli 1762 och dog i Amsterdam 15 juni 1814.

Mll **Beyer** (eller **Beyern**), violinspelerska från Wien. Lät höra sig både solo och i qvartetter på koncerter 1775.

Jean Baptiste Baumgärtner, violoncellist. Kallades till Sthlm 1775, att inträda i hofkapellet, men begaf sig snart derifrån, emedan han ej kunde uthärda det hårda klimatet. Han uppträdde några gånger på koncerter. Född i Augsburg, död i Eichstädt 18 maj 1789.

Bongardie, violoncellist. Konc. i Ridd.-salen 17 dec. 1775.

Antonio Lolli, violinist, "kejs. rysk koncertmästare". Konc. i Ridd.-salen 1 o. 8 mars 1778, 20 aug. 1784, 27 febr. 1792. Vid sistnämnda tillfälle uppträdde äfven hans 18-årige son **Filippo**, utmärkt violoncellist. — A. Lolli var sin tids berömdaste violinspelare. Född i Bergamo 1728 (eller 1738), anställd i Petersburg 1773—78, död i Palermo 1802.

Sattler, fagottist. Konc. i Ridd.-salen 10 o. 17 jan., 14 febr. 1779.

Schildt, klavecinspelare. Uppträdde d. 14 febr. 1779.

Georg Noëlli, musikus från Mecklenburg-Schwerin, lät höra sig på *Pantaleon*, "ett instrument, hvarpå han, sedan uppfinnarens död, är den ende mästare". Konc. i Ridd.-salen 24 nov. — 15 dec. 1779. (Om instrumentet se s. 531.) Noëlli blef föremål för mycket olika omdömen af hufvudstadens musikkännare. Några tyckte, att han spelade "både för örat och själen" samt berömde hans "mästerliga exekution, hans undransvärda skicklighet att genom de starkaste lopp och skönaste driller, i forte och piano anbringa allt hvad en musikalisk delicatesse fordrar både i lekande och allvarsamma ämnen". Andra målade honom som en charlatan och bedömde så väl hans spel som instrumentet högst oblidt. Dock voro alla eniga i att berömma hans färdighet. Han dog i Ludwigslust 1789.

Reinert, valdthornist. Uppträdde 1779.

Zaneboni, mandolinspelare. Konc. på K. Th. 19 sept. 1779, 9 jan. 1780.

Benjamin Joucken från Baden Durlach. "Eger den sällsynta talent att spela på tvenne violer med tvenne stråkar och dervid exequera de svaraste och delicatesta compositioner af de nu mest berömde mästare i Europa". Uppträdde 1779.

Kirchhoff, harpspelare, "kammarmusikus hos konungen af Danmark, öfver allt erkänd som den störste virtuos på harpa, hvilket instrument han till allas förundran spelar på ett sätt som på det angenämaste rörer och intager". Konc. i Ridd.-salen 2 dec. 1780. — Född i Sachsen 1722, död 1799.

Hrr "**Lovise**" **Esio** och **Carrenso** (eller **Carenzo**), ital. virtuoser på mandolin och mandola. Konc. i Ridd.-salen 16 dec. 1781.

Joseph Kampfer, kontrabasist, som "förvärfvat den sällsynta skicklighet, att han exequerar de meste musikaliske obligate piecer". Konc. i

Ridd.-salen 10 o. 27 nov. 1782. — Född i Ungern. Han var någon tid officer i österrikisk tjenst, och då han en gång låg i garnison uti Kroatien företog han sig, till tidsfördrif, att spela kontrabas, hvilket instrument han valde för att mera fri från medtäflare kunna vinna ett namn som virtuos. Han bragte ock, utan lärare, sin färdighet till en utomordentlig höjd, och han förmådde tillika ge en synnerlig mjukhet åt sitt spel på det svårhandterliga instrumentet. För att lättare medföra detta på sina konstresor, hade han inrättat det så, att det kunde söndertagas och medelst skrufvar åter sammansättas.

Eligio Celestini eller **Celestino**, violinist, "furstelig Mecklenburg-Schwerinisk koncertmästare". Konc. i Ridd.-salen 1 dec. 1782 o. 16 mars 1783. — En af sin tids ypperste violinspelare. Född i Rom 1739, död i Ludwigslust 24 jan. 1812.

Bartolomeo Campagnoli, violinist. Konc. i Ridd.-salen 19 jan. o. 2 febr. 1783. — Berömmes som utmärkt konstnär. Född i Cento nära Bologna 10 sept. 1751, död såsom musikdirektör i Neu-Strelitz 6 nov. 1827.

Delatour, violinist. Uppträdde d. 16 mars 1783 (14 år gammal).

Ignaz och **Anton Boeck**, valdthornister. Konc. i Ridd.-salen 12 okt. 1783. — Utmärkta virtuoser. Födda i staden Hof uti Bayern, den förre 1754, den senare 1757.

Höpfner, pianist. Konc. 23 nov. 1783.

Noisten, violinist från Ryssland. Konc. i Ridd.-salen 3 okt. 1784.

Flöricke, fagottist. Konc. i dec. 1784.

John Abraham Fisher, "professor i musiken vid universitetet i Oxford, kammarmusikus hos drottningen af England", violinist. Konc. i Ridd.-salen 25 mars o. 21 maj 1786. — Född i London 1744.

Johan Theodor Brodeczky, pianist. Konc. i Stora Börssalen 11 dec. 1796. — Född i Böhmen, anställd i Brüssel.

Carl Friedrich Moeser, "kongl. preussisk kammarmusikus", violinist. Fyra konc. i Ridd.-salen 12 juli 1797 — 19 maj 1798. — Född i Berlin 24 jan. 1774, koncertmästare vid K. Th. derstädes, död äfven i Berlin 27 jan. 1851. (Uppgiften i prof. Palmstedts minnesteckning öfver Du Puy, att Moeser gifvit koncerter i Stockholm redan 1793, bekräftas icke af samtida underrättelser.)

Gotthilf Heinrich Kummer, fagottist. Konc. i Ridd.-salen 24 sept. 1798. Besökte Stockholm å nyo 1836, då han spelade på K. Th. d. 29 aug. — Född i Dresden 23 jan. 1777, död derstädes i apr. 1860.

Giuseppe Schiroli, valdthornist. Konc. i Ridd.-salen 17 juni, 30 okt. 1800.

Isidore Berthaume, "koncertmästare hos H. K. H. hertigen af Oldenburg, f. d. direktör öfver Concert Spirituel i Paris", violinist. Konc. i Ridd.-salen 6 dec. 1800. — Född i Paris 1752, död i Petersburg 20 mars 1802.

Schön, fagottist, och **Althaus**, oboist. Konc. i Ridd.-salen 20 maj 1801.

Giovanni **Mane Giornovichi** (vanligen kallad **Jarnowick**), violinist. Tre konc. i Ridd.-salen 2 mars — 30 apr. 1803. — Utmärkt virtuos. Född i Palermo 1745, död i Petersburg 21 nov. 1804.

Giacomo **Bianchi**, "italiensk kapellmästare, elev af kapellmästaren Sarti" kompositör. Konc. i Ridd.-salen 18 dec. 1803, hvarvid flera af hans kompositioner gåfvos. Han sjelf deltog dock icke i deras utförande.

Pierre **Joseph Cousineau**, förste harponist vid K. Op. i Paris. Lät höra sig på Bianchi's koncert. — Född i Paris 1753, död derst. 1824.

C. T. Niemeczek, harpspelare från Prag. Konc. i Ridd.-salen 22 jan. 1804.

Louis Vogel, flöjtist. Konc. i Ridd.-salen 25 mars 1804. — Kapellist vid Théâtre des Variétés i Paris, men född i Tyskland.

Seydler, "professor, 1:e flöjttraversist i k. danska kapellet". Konc. i Ridd.-salen 26 apr. 1806.

Besser, flöjtist från Petersburg. Konc. i juli 1812.

Alessandro Ferlendis, virtuos på oboe och english horn. Konc. i Ridd.-salen 6 nov. o. 8 dec. 1812. — Född i Venedig 1783.

Ludwig Berger, pianist, elev af Clementi. Konc. i Ridd.-salen 17 nov. 1812. — Berömmes som synnerligen utmärkt konstnär och kompositör för sitt instrument (bland hans lärjungar var Felix Mendelssohn Bartholdy). Född i Berlin 18 apr. 1777, död derstädes 16 febr. 1839.

Luisa Gerbini, violinspelerska (elev af Viotti). Konc. i Ridd.-salen [illegible] nov. o. 1 dec. 1812.

Ferdinand Ries, pianist. Flera konc. i febr. — apr. 1813. — Den bekante tonsättaren. Född i Bonn 2[illegible] nov. 1784, död i Aachen 13 jan. 1838.

Bernhard Heinrich Romberg, violoncellist. Gaf flera konc. 1815. Besökte Stockholm å nyo 1821 (då han med sin son **Carl**, äfven violoncellist) gaf konc. på K. Th. och i Börssalen 20 o. 30 jan. År 1827 d. 16 jan. gaf han åter konc. på K. Th. — Berömd virtuos. Född i Dinklage nära Münster 11 nov. 1770, död i Hamburg 13 aug. 1841.

Anton Bohrer, violinist. Konc. i Ridd.-salen 19 apr., 3 o. 21 maj 1814. — Född i München 1783, konsertmästare i Hannover der han dog 1852.

Maximilian Bohrer, violoncellist. Samma konc. som brodren Anton 1814. Besökte Sthlm å nyo 1847, då han gaf konc. i DelaCroix' sal, i Börssalen och på K. Th. 7, 12, 19 juni. — Utmärkt konstnär. Född i München 1785.

Friedrich Daniel Rudolph Kuhlau, pianist. Konc. på K. Th. 13 o. 29 apr. 1815. — Född i Uelzen uti Luneburg 11 sept. 1785, kongl. dansk kammarmusikus och titulerad professor, död i Lyngbye nära Köpenhamn 12 mars 1832.

Frederik Funck, "kongl. dansk kammarmusikus", violoncellist. Konc. i Börssalen 11 maj 1816.

Ludvig Anton Edmund Passy, "pianist från Petersburg". Konc. på K. Th. 6 dec. 1817.

Waldemar Thrane, violinist. Konc. i Börssalen 8 maj 1819.

Carl von Gærtner, guitarrspelare. Konc. i Börssalen 14 febr. 1820, hvarvid han utförde "bland annat ett solo, stundom utan begagnande af högra handen, och en concertino, hvari han blåste med munnen utan instrument, med guitarr-ackompagnement".

Louis Drouet, "förste flöjtist vid kongl. franska hofkapellet". Konc. på K. Th. 3 o. 10 nov. 1821. — Utmärkt virtuos och kompositör. Född i Amsterdam 1792.

Joseph Gugel och son, valdthornister. Konc. på K. Th. 16 apr. o. 4 maj 1822. — Gugel d. ä. född i Stuttgart 1770.

Franz Schalck, "kammarvirtuos hos ärkehertiginnan Marie Louise af Österrike, hertiginna af Parma", virtuos på basetthorn. Konc. i Börssalen 29 maj 1822 o. 20 apr. 1833.

Carl Schwencke, pianist. Konc. första ggn 19 apr. 1823. Uppträdde å nyo 1828 och sedermera många gånger under de följande åren. — Född i Hamburg 7 mars 1797, död 1864.

Joseph Gehring, "kejserlig-konglig österrikisk musikdirektör", violinist. Konc. på K. Th. 8 juli 1823.

Hans Haagensen Skramstad, bondson från Norge, pianist. Konc. i Börssalen 3 apr. 1824.

Johann Christian Barthel, "hertiglig sachsisk hoforganist och musikdirektör vid domkyrkan i Altenburg". Konc. i Storkyrkan 26 apr., i Ladugårdslandskyrkan 26 maj 1825. — Utmärkt orgelspelare. Född i Plauen 19 apr. 1776, död i Altenburg 10 juni 1831.

J. D. Rohlffs, flöjtist från Oldenburg. Konc. i Börssalen 8 maj 1825.

Walter, flöjtist från Posen. Konc. i Börssalen 23 jan. 1827.

J. C. Schlossbauer, violinist. Konc. i Börssalen 11 mars 1827.

Gottlieb Grünberg, flöjtist (blind). Konc. i Börssalen 7 jan. 1829. — Född i Hannover 1802.

Fru **Carolina Longhi-Moeser,** "koncertmästarinna och första harpspelerska från Berlin". Konc. i Börssalen 14 apr. 1829. — Född i Neapel 1793, gift med koncertmästaren *C. F. Moeser* (se s. 589), död i Stockholm 19 maj 1829.

Poulsen, "kejserlig kammarmusikus", violinist (elev af Viotti). Konc. i Börssalen 18 juni 1829. — Född i Norge.

C. H. von Brocken, flöjtist. Konc. i Börssalen 27 okt. 1829.

Lüders, pianist. Konc. i Börssalen 8 nov. 1829.

Joseph Guillou, "förste flöjtist hos konungen af Frankrike, ledamot af musik-conservatorium i Paris". Konc. på K. Th. 30 jan., i Börssalen 20 febr. 1830. Utmärkt konstnär. Född i Paris 1784, död i Petersburg 1853.

Gottlieb Christian Apel, "musikdirektör vid akademien i Kiel", orgelspelare Konc. 10 juni 1830.

M. och **A. Schmidt**, "chur-hessiske kammarmusici och ledamöter af Philharmoniska Sällskapet i Amsterdam", basunister. Konc. i Börssalen 18 dec. 1830.

August Pott, "kongl. dansk professor, kongl. stor-britannisk kammarmusikus", sedermera "hofkapellmästare hos storhertigen af Oldenburg", violinist. Konc. på K. Th. 23 apr. 1831. Besökte Sthlm å nyo 1840, då han jemte sin fru (pianist) hade konc på K. Th. 21 maj, i Börssalen 9 juni — Född i Nordheim uti Hannover 7 nov. 1806 Hans hustru, **Aloyse Winklards Forsaet**, född i Wien 23 apr 1815.

Fr. Wexschall, förste violinist, och **N. Petersen**, förste flöjtist vid k. danska kapellet Konc på K Th 19 jan 1833

Joseph Rudolph Lewy, "professor förste valdthornist vid hoftheatern i Wien" Konc. i Börssalen 17 juni 1833 o. 12 apr 1834.

E. Buschmann, lät höra ett af honom uppfunnet instrument *Terpodion* på K Th 5 g 1 — 10 nov 1833

Fru **Louise Dulcken**, "pianist hos hertiginnan af Kent" Konc. på K. Th. 12 o 19, i Börssalen 30 nov 1833. Född i Hamburg 20 mars 1811 (hennes familjenamn var *David*) elev af Schwencke Hon dog i London 12 apr 1850

Cipriano Romberg, "förste violoncellist och solist hos kejsaren af Ryssland Konc på K Th. 18, i Kirsteinska huset 25 mars 1834 Spelade mellan akterna på K Th 23 febr o 1 mars 1848 — Född i Hamburg 1810 (son af Andreas Romberg)

Wilhelm Wagner, "förste klarinettist hos storhertigen af Hessen", och **Carl Vollweiler**, pianist från Frankfurt af Main Konc på K. Th 24 mars 1835 Den sistnämnde var född i Offenbach 1813 och dog i Heidelberg 27 jan 1848

Amadeus Abel, violinist och pianist (elev af Spohr) Spelade mellan akterna på K Th. 5 o. 13 sept. 1836.

Pietro Vimercati, virtuos på lombardisk' mandolin Konc. på K. Th 16 okt och spelade mellan akt 4 g 3 okt — 22 nov 1836. — Född 1779 För sin utomordentliga färdighet kallades han af Italienarne *mandolinens Paganini*. Död i Genua 27 juli 1850

Friedrich Kauffmann, från Dresden. Lät höra de af honom uppfunna och förfärdigade instrumenterna *Harmonichord Symphonion, Sal-*

pingion, *Chordaulodion* och *Trompet-Automat*. Fem konc. i Börssalen 24 aug. — 23 sept. 1837.

Ernst Schmidt, "medlem af franska industri-akademien samt Philharmoniska Föreningen i München". Lät höra ett af honom uppfunnet instrument *Apollo-lyra* på K. Th. 30 aug. 1837.

Louise Japha, pianospelerska från Hamburg. Konc. i Börssalen 12 sept. 1837.

Heinrich Wolff, violinist. Konc. på K. Th. 19 maj 1838. — Född i Frankfurt am Main 1 jan. 1813.

Friedrich August Belcke, "kongl. preussisk kammarmusikus och basunist vid K. Op. i Berlin". Konc. i Storkyrkan 2 juni 1838. — Utmärkt virtuos och kompositör. Född i Sachsen-Altenburg 27 maj 1795.

Ole Borneman Bull, violinist. Konc. i Ladugårdslandskyrkan 15, på K. Th. 18, 20, 22 juni 1838; i Ridd.-salen 4 febr. 1843; spelade på K. Th. 4 g. 6 — 16 mars 1860; på Mindre Th. 15 g. 17 nov. — 12 dec. 1862. — Född i Bergen 5 febr. 1810.

Prosper Philippe Cathérine Sainton, "förste violinist vid K. Op. i Paris". På K. Th. 4 g. 20 aug. — 4 sept. 1838. — Född i Toulouse 5 juni 1813.

F. Philip Carl Anton Barth, "förste kammarmusikus och oboist vid danska hofkapellet". På K. Th. 17 okt. 1838. — Född i Kassel 1773.

Niels Wilhelm Gade, violinist (elev af Wexschall). På K. Th. 20 okt. 1838; konc. i Börssalen 6 nov. — Född i Köpenhamn 22 febr. 1817. Organist i Holmens kyrka.

C. Naumann, valdthornist (elev af k. danske kapellmusikus F. Andersen). Uppträdde vid samma tillfälle som Gade.

Stenvik, flöjtist från Helsingfors. På K. Th. 1839.

L. Christian Kellerman, violoncellist. Konc. på K. Th. 16 nov. 1839; i Börssalen 17 jan. 1840; på K. Th. 15 apr. 1845; i DelaCroix' sal 6 apr., på Mindre Th. 28 apr., 2 o. 9 maj 1859.

Robert Nicolas Charles Bochsa, harpspelare. Uppträdde i förening med sångerskan M:me Bishop (se s. 582). — Född i Frankrike 9 aug. 1789, död i Melburne (eller ock Sidney) uti Australien 7 jan. 1856.

Ferdinand Schiller, pianist från Petersburg. Konc. på K. Th. 27 aug., i Börssalen 13 sept. 1840.

François Hubert Prume, "professor vid k. belgiska conservatorium", violinist. Konc. i Börssalen 3 o. 13 okt., på K. Th. 24 okt., 6 o. 21 nov. 1840; på K. Th. 4 g. 18 maj — 19 juni 1845. — Född i Stavelot, en liten stad i Belgien, 3 juni 1816, död derstädes 14 juli 1849.

Joseph Legrand, professor vid konservatoriet i Genève, pianist. Konc i Börssalen 11 okt. 1840.

Cesar Beer, violoncellist vid hofkapellet i Petersburg. Konc. på K. Th. 17 okt. 1840, i DelaC. sal 12 maj 1856. (Se s 545.)

Jakobina Giertz, pianist från Norge Konc i Börssalen 12 nov. 1840.

Thomas Täglichsbeck, "hofkapellmästare hos storfursten af Hohenzollern-Hechingen", violinist Konc. i Börssalen 17 nov. 1840. — Född i Anspach 31 dec. 1799.

Heinrich Rudolph Willmers, pianist. Konc i Börssalen 7 dec. 1841, på K. Th. 14 dec. s. år o 16 jan. 1842. — Född i Berlin 31 okt. 1821.

Anna Fiebig, pianist från Hamburg. Konc. i Börssalen 11 jan. 1842.

Theodor Haumann, violinist. På K. Th. 16, 21 o. 25 maj, konc. i Ladugårdslandskyrkan 7 juni 1842. — Född i Gent 3 juli 1808.

Friedrich Wilhelm Ferdinand Vogel, orgelspelare. Konc. i Clara kyrka 29 juni 1842. — Född i Havelberg 9 sept. 1807.

Carl Riefstahl, kejs rysk koncertmästare, violinist. Konc i Börssalen 21 nov på K. Th. 10 o 15 dec 1842. Född i Stralsund 1808, död i Greifswald 31 jul 184.

Pauline Brauns, pianist (ohod) från Hamburg Konc i Börssalen 30 maj o. 2 juni 1843.

Louis Hall (Hallencreutz), pianist, elev af Liszt Konc i Ridd.-salen 3 okt 1843.

Joseph Gyhs, violinist Konc. på K. Th 17 o 31 okt. 1843 — Född i Gent 1801, död i Petersburg 22 aug. 1848.

Theodor Stein, pianist Konc. i Ridd -salen 14 maj 1844.

Sigismund Goldschmidt, pianist Konc. i Kirsteinska huset 18 maj 1844 — Född i Prag 28 sept 1815.

Mauritz Hauser, violinist Konc. i Börssalen 15, 22, 31 aug., på K Th 6 okt 1844 Född i Berlin 1826, död i Königsberg 31 maj 1857.

Prosper di Manara, violinist (elev af Paganini). Konc. i Frimurare-salen 5 nov 1844.

Mll **Anna Romer**, pianist från Wien Konc. i Kirsteinska huset 15 nov 1844, i DelaC sal 14 jan 1845.

Charles Mayer, pianist Konc. på K Th. 18, 25 nov o. 19 dec., i DelaC sal 16 dec. 1845 — Född 1799 (enligt annan uppgift 1792), en tid anstäld i Petersburg, död i Dresden 2 juli 1862

August Moeser, violinist På K Th 5 g. 3 — 19 dec. 1845. — Född i Berlin 20 dec 1825 (son af *C F. Moeser*, se s 589), död i Amerika 1859.

Mll **Lise Coristiani**, violoncellspelerska. Konc. i DelaC. sal 5 maj, spelade på K. Th. 13, 15, 20 maj 1846. — Född i Paris 24 dec. 1827, död i Tobolsk uti Siberien 1853.

Georg Kiesewetter, violinist. På K. Th. 5 nov. 1846; konc. i DelaC. sal 13 apr. 1847.

Jérôme Gulomy, violinist. På K. Th. 9 o. 12 nov., konc. i Börssalen 21 nov. o. 8 dec. 1846. — Född i Pernau 1822(?).

Carl Schuberth, "förste solo-violoncellist" från Petersburg. Konc. i De laC. sal 22 maj o. 1 juni, i Skeppsholms kyrka 5 juni 1847. — Född i Magdeburg 25 febr. 1811, död i Zürich 22 juni 1863.

Hubert Léonard, violinist. Konc. i DelaC. sal 29 o. 31 maj, i Börssalen 3 o. 5 juni 1847; i förstnämnda sal 24, 27 maj, 3 juni 1851; 30 apr., 5, 14 maj 1859. — Född i Belgien 7 apr. 1819, professor vid conservatorium i Brüssel.

Sigismund Thalberg, pianist. Konc. på K. Th. 8, 15, 22 juni 1847. — Född i Genève 7 jan. 1812.

Heinrich Wilhelm Ernst, violinist. Konc. på K. Th. 25 sept. o. 2 okt. 1847. — Född i Brünn 1814, död i Nizza 1864.

Mll **Félicie Boireaux**, pianist (elev af Thalberg). Konc. i DelaC. sal 13 o. 29 dec. 1847.

Félix Demarie, pianist från Paris. Konc. på Mindre Th. 2 aug. 1848.

Peter M. Vull, violinist. På Mindre Th. 8 jan. 1850.

H. Stiehl, pianist. Konc. i Börssalen 12 febr. 1850.

Rudolph Hasert, pianist. Konc. i DelaC. sal 29 okt. 1850.

Bröderna **Kittler** och **Frans Bauer**, virtuoser på fjellklavér, mandolin och munharmonika. Konc. i DelaC. sal 25 o. 29 mars 1852.

Antoine Sauvlet, "soloflöjtist hos konungen af Nederländerna". Konc. på K. Th. 9 maj 1852.

Mortier de Fontaine, pianist från Paris. Konc. i DelaC. sal 6, 11 maj 1852.

Maria Serato, violinspelerska från Venedig. Konc. i DelaC. sal 2 o. 8, i Skeppsholms kyrka 13 juni 1852 (hon var då endast 12 år gammal). Spelade på K. Th. 24, 26, 28 sept. s. år. Besökte Sthlm å nyo 1857 och spelade då på K. Th. 21 sept., på Mindre Th. 6 g. 28 okt. — 14 nov., gaf konc. i DelaC. sal 26 sept., 17, 24 okt. År 1863 uppträdde hon (då gift med Giuseppe Nichette) åter på K. Th. 9, 11, 13 mars.

Otto von Königslöw, violinist. På K. Th. 1 o. 7 nov. 1852; konc. i DelaC. sal 1 mars 1853.

Alexandre Rancheraye, violinist. På K. Th. 17 juni, på Djurgårds-th. 4 g. 4 — 8 juli 1853. Konc. i DelaC. sal 26 maj, 6 juni 1857. Spelade på Mindre Th. 11, 14, 18 maj 1858.

Ml. **Mélanie Malescot**, pianist från konservatoriet i Paris. Matiné i K. Th. koncertsal 25 sept. 1853.

E. **Masoni**, pianist. Konc. i DelaC. sal 13 dec. 1853.

Oscar La Cinna, pianist från Pesth. På K. Th. 4, 11 maj 1854, konc. i DelaC. sal 30 maj, i Börssalen 26 sept. s. år.

Thomas Dyke Auckland Tellefsen, pianist. Konc. på K. Th. 27 okt. 1855. — Född i Trondhjem 26 nov. 1823. Musiklärare i Paris.

J. F. **Hentschel**, f. d. elev af institutet för blinda i Dresden, klarinettist. Konc. i DelaC. sal 6 febr. 1856.

Franz Bendel, pianist från konservatoriet i Prag. Konc. på K. Th. 9 febr., i DelaC. sal 9 mars 1856.

Carl Arnold, pianist. Konc. på K. Th. 16 mars 1856. — Född i Neukirchen, nära Mergentheim, 6 maj 1794. Musikdirektör i Christiania.

Maurice Leenders, violinist (elev af Léonard). Konc. på K. Th. 16 mars, i DelaC. sal 29 mars 1856.

Alexander Dreyschock, pianist. Konc. i DelaC. sal 8, 12 apr. 1856; spelade på K. Th. 5 g. 17 apr. — 4 maj s. år och 3 g. 27 maj — 2 juni 1862. Född i staden Zack uti Böhmen 15 okt. 1818.

Leopold von Meyer, "kammarvirtuos hos kejsaren af Österrike", pianist. Konc. i DelaC. sal 5 o. 15 nov. 1856. — Född i Wien 1816.

Anton Door, pianist. Spelade på K. Th. mellan akt. 15, 22 jan. 1857, konc. derst. 17 febr., i DelaC. 3 g. 27 jan. — 12 maj s. år. Besökte Stockholm å nyo 1865.

Mll. **Bertha Zirk**, pianist. På K. Th. 1 nov. 1857.

Guillaume ten Have, violinist, "innehafvare af hederspriset från konservatoriet i Brussel". På K. Th. 6 g. 1 — 20 dec. 1857.

S. **Alexandre Wolowski**, pianist "och kompositor". Konc. i DelaC. sal 24 maj 1859.

F. **Kirchberg**, violinist från Berlin, elev af Spohr. Konc. i DelaC. sal 29 nov. 1859.

Henri Vieuxtemps, violinist. Spelade på K. Th. 25 o. 27 apr., gaf 2 matineer i DelaC. sal 6 o. 13 maj 1860. — Född i staden Verviers i Belgien 20 febr. 1820. Bosatt i Dreichenhain nära Frankfurt am Main.

Mll. **Amelie Bido**, violinspelerska från Wien. På Mindre Th. 4 g. 30 apr. — 10 maj, på K. Th. 14, 16 maj, i DelaC. sal 20 maj 1860.

Friedrich Smetana, pianist. På K. Th. 10 o. 13, i DelaC. sal 23 apr. 1861.

Maximilian Wolff, koncertmästare från Frankfurt am Main, violinist. På K. Th. 14, 21 maj, 2 juni 1861.

Mllerna **Wilhelmina** och **Maria Neruda** (violinspelerskor) samt **Franz Neruda** (violoncellist) från Brünn. På Mindre Th. 21 g. 13 nov. — 22 dec. 1861; på K. Th. 10 g. 2 jan. — 4 febr. 1862 och 4 g. 7 — 13 apr. 1863.

H. Mathison-Hansen, organist vid domkyrkan i Roeskilde. Konc. i Storkyrkan 26 okt. 1862.

Carl Pallat, pianist. Konc. i DelaC. sal 6 dec. 1862.

Alfred och **Henry Holmes**, violinister från England. På K. Th. 4 g. 10 dec. 1862 — 24 febr. 1863.

Franz Pönitz, harpspelare (12 år gammal). På Mindre Th. 19 g. 16 dec. 1862 — 27 jan. 1863.

Adrian François Servais, violoncellist. På K. Th. 4 g. 20 — 27 jan., i Börssalen 7 febr. 1863. — Född i Hal uti Brabant 7 juni 1807. Professor vid konservatoriet i Brüssel.

Leopold Auer, violinist från Ungern. På K. Th. 29 o. 31 mars, på Mindre Th. 7 g. 8 — 19 apr., i DelaC. sal 25 apr. 1863; på K. Dram. Th. 18, 20, 24 apr. 1865.

Juliette och **Julia Delépierre**, violinspelerskor (den förra 10, den senare 7 år gammal). På K. Th. 30 g. 17 apr. — 20 juni 1863.

F. J. Prume, violinist "hos konungen af Belgien". I DelaC. sal 3 maj, på Södra Th. 4 g. 17 — 22 maj 1863.

Henri Wieniawski, violinist. På K. Th. 18, 22, 25 juni 1863. — Född i Lublin uti Polen 10 juli 1835. Han anses för nutidens utmärktaste violin-virtuos.

Jules Desvert, violoncellist. I Berns salong 10 dec. 1863, på K. Dram. Th. 16, 18 jan., på K. Th. 19, 21, 27 jan. 1864.

J. Baptiste Sauvlet, flöjtist. Matiné i Musik. Akad:s lokal 28 febr. 1864.

Fru **Madeleine Johnson Gräver**, pianist "hos drottningen af Holland". På K. Th. 18 maj, 2, 7 juni 1864.

Nicodème Biernacki, violinist. På K. Th. 20, 29 mars, 3 apr. 1865.

Ferdinand Laub, violinist. Soiréer i apr. och maj 1865.

Otto Allin, trumslagare (6 år gammal). På K. Dram. Th. 4 g. 18 — 23 sept. 1865.

Ernest Bonnay, spelade *Xylocordeon* på K. Dram. Th. 6 g. 15 — 21 dec. 1865.

Isydor Lotto, ital. violinist. På K. Th. 14, 16, 20 mars 1866.

Carl Tausig, preussisk pianist. I DelaC. sal 6 g. 16 juni — 21 juli 1866.

Charles Vimercati, mandolinspelare. På Södra Th. 2 o. 5 juli 1866.

Tillägg och Rättelser.

Sid. 10. Till antalet af utländska skådespelarsällskap, som besökte Stockholm på 1600-talet, kan läggas ett italienskt "komediantband", bestående af 10 personer, hvilket under anförande af Sebastiano di Sio anlände dit år 1696 och erhöll tillstånd att i hela riket uppträda med komediespel och lindansning samt försälja "orvietan, balsam och andra secreta".

» 63 (noten). Fordom voro de förnämsta åskådare-platserna anbragta på sjelfva scenen, å ömse sidor af forgrunden. Denna för spelet högst störande anordning bibehöll sig äfven på Europas yppersta theatrar till omkring medlet af förra århundradet. I Paris åstadkom Voltaire dess afskaffande vid andra föreställningen af hans *Semiramis*. När nemligen Ninus' vålnads uppträdande i detta sorgspel ögonskenligen visade den sedvanliga platsinrättningens oförenlighet med den sceniska illusionen, förjagade haute voleen från dess lanstolar.

» 84, *rad*. 4, *bör stå* Desgaillons.

» 107, » 8 *nedifr*. *bör stå* R. G. Broman.

» 120, » 11: **Advokaten Patelin.** Malmgrens öfversättning är gjord efter Holsts danska behandling (*Advocat Patelin*).

» 134, » 141. **Athalie.** Nya chörer komponerades af abbé Vogler.

» 144, » 227. **Betjenten professor.** Originalet till denna kom är *les Deux précepteurs, ou Asinus asinum fricat* af Scribe och Mélesville. Öfversättningen är verkstäld från Angely's tyska behandling.

» 146, » 248. C. A. F. Berggren.

» 150, » 285. **Bröderna Stix.** Icke öfversatt af Meijersson. Hedbergs bearbetning gifven både på M. och S.

» 151, » 295. **De båda frimurarne.** Öfversättningen tillskrifves J. A. Gille.

» 154, » 314. **Carl XII på ön Rügen.** Sannolikt öfv. af E. W. Djurström.

» 160, » 378. **Dagen efter bröllopet.** Tros vara öfv. af L. A. Malmgren.

» 169, » 455. **Drottningens menuett.** Öfv. af A. (ej Ch.) Backman.

» 170, » 472. Tidningsannonsen om detta styckes uppförande angifver orätt dess titel **Dunder och Blixt** m. m. i st. f. **Blixt och Dunder** m. m. Det hade derföre bort upptagas sid. 146, n. 243.

Sid 172, n. 486: **Den döfve älskaren.** Detta lustspel är icke öfv. från franskan, såsom tidningsannonsen antyder, utan från SCHRÖDERS tyska behandling af PILON's engelska original *the Deaf lover.*

» 179, n. 565: **En handelsexpedit från Hamburg.** Öfv. af J. GRANBERG (ej af O. Hyckert).

» 180, n. 572: **En husaröfverstes memoirer.** Öfv. af O. HYCKERT.

» 187, *rad.* 4 *står* J. *läs* I.

» » n. 647: M. LORAUX

» 189, n. 663: **Engelbrekt.** Melodramer komp. af E. DU PUY.

» 190, n. 673: **Engländarne i Paris.** Uppgifves vara öfv. af F. N. BERG.

» 202, n. 794: **Farbror Philibert.** Öfv. af N. G. SCHYLANDER.

» 205, n. 824: **Fiat justitia!** Öfv. af ALEXANDER VON SCHANTZ.

» 209, n. 863: *står* de BOISSY *bör stå* DE BOISSY

» 211, n. 882: **Frieri med stormsteg.** Originalet dertill är det samma som till n. 1234: **I eld och lågor.**

» 214, n. 905: **Den främmande.** Öfv. af O. N. TILLGREN.

» » n. 915: **Furstens present.** Öfv. af L. HJORTSBERG.

» » *rad.* 8 *nedifr. står* J. *läs* I.

» 232, n. 1086: **Guldkorset.** Öfversättningen är af F. O. BÆCKSTRÖM (skänkt till E. HÖGQVIST).

» 234, n. 1102: **Hamlet.** Melodramer af E. DU PUY.

» 235, n. 1111: **Han vill ha lugn.** Originalet till detta stycke är det samma som till **En glad dag.**

» 238, n. 1145: **Herman von Unna.** Denna dram uppfördes, i öfversättning, på kongl. theatern i Köpenhamn redan år 1800 och hade der mycken framgång.

» 247, n. 1228: **Den högdragne och de tåfänga.** Öfv. af J. L. ÅBERGSSON.

» 252, n. 1276: **Jag bedrar mig aldrig.** Öfv. af L. HJORTSBERG. — I Overskou's *Haandbog* uppgifves franska originalet till denna komedi vara författadt af SAINTINE, LAUZANNE och DUVERT, men detta är ett misstag.

» 268, n. 1438: **Landstigningen.** Musiken till största delen af J. D. ZANDER.

» 301, n. 1736: **Den nya Blåskägg.** Orig. är af DUPIN (*M. Barbebleue, ou le Cabinet mystérieux*); öfvers. från franskan, icke från ANGELY's tyska behandling.

» 307, n. 1796: *står* GLÜCKSTAD *läs* GLÜKSTAD

» 327, n. 2002: **Richelieu's första vapenbragd.** Säges vara ursprungligen öfv. af E. W. DJURSTRÖM för E. Högqvists räkning.

» 327, n. 2008: **Riddar Blåskägg.** Uppgifves vara öfv. af L. A. MALMGREN.

Sid. 328, n. 2015: **Riquiqui.** Anses vara öfv. af A. LINDEBERG.

» 329, n. 2022: F LORAUX

» 334, *rad.* 11 *står* 1068, *läs* 2068.

» 345, n. 2163: **Slösaren.** Lärer icke vara öfv. af Hyckert, utan, enligt tillförlitligare uppgift, af E. W. DJURSTRÖM.

354, n. 2256 **Surbrunnsresan.** Enligt en anteckning i Nordinska samlingarne är detta lustspel författadt (öfversatt) af Lindahl, som deri afmålat en samtida källarmästare Megander, under namnet Negander, såsom supig. Meganders enka stämde fördenskull Lindahl för rätta 1748.

» 357, n. 2280 **Syrinx.** Frih. Ehrensvärd säger i sin theaterberättelse, att hofsekreteraren Lalin utgaf sig såsom författare till operorna *Syrinx* och *Arachne.* I Stockholmsposten för d. 22 jan. 1790 är deremot den förstnämnda tillskrifven Lindahl.

» 371, n. 2396. Under kermesillhögtidligheterna på Drottningholm 1785 hölls i trägården derstädes en s. k. *marknad*, då, enligt beskrifning, "följande 14 olika spektakler voro anordnade: 1) ett stånd, hvarest sjöngs och såldes visor, 2) ett annat för en taskspelare, 3) en theater der franska proverber spelades 4) ett stånd för doctor Barr [illegible] tanddoktor [illegible] i Paris 5) theater för balettdanserna som uppförde pantomimen *la Clochette*, 6) theater för franska komedien, 7) en boutique des nouvellistes 8) en annan för marionetter, 9) theater för herr Stenborgs unga komedianter som spelade operetten *Bajocco och Serpilla*, 10) en annan hvarest visades åtskilliga underliga djur, 11) ett ställe för lindansaren Spinacuta, 12) en theater, der *Esope a la foire* spelades, 13) ett stånd, der lotteri drogs, 14) en theater hvarest ital. opera buffa *la Serfuara* uppfördes af mll Bassi, hr Charles [illegible] m. fl."

» 424. Bland *Sångmästare* införes **Cadet,** förste sångmästare 1802 1806

» 430. Fru **Olin** invaldes i musikaliska akademien d. 5 dec 1782

» 436 Mamsell **Stading** dog d. 8 febr 1836.

» 443 **Schylander** hade, enligt annan uppgift, varit tullinspektor i Abborfors

» 479. **Heijligering** död d 6 aug. 1866.

» 559 **Pieper** död d. 24 aug 1866.

—oo§oo—

Register.

(De efter bokstafven *S* stående siffror utvisa *Sida;* de efter *P* följande utmärka nummer på *Pjeserna*, och de efter *B* nummer på *Balletterna.*)

Boye, *B*... ...

Boyer *I*... ...

Boy ... ... T ...

Brachvogel, *A. Emil*. *P* ...

Brakel, *Gustaf Anton*, född 17... död i Sthlm 10 jan. 18... *P*

Brander *Erik*, född i Köping ... tuleradt kommersråd 1769, d...

Brandes *E. W.*, hofkapellist. *S*...

Brandes, *G.*, hofkapellist. *S* 54...

Brandes *Johann Christian*, född ... nov. 1799. Skådespelare. *P*...

Brandström, *C. G.*, skådespelare...

Brandt, *P.*, kapellmästare. *S* 48...

Branting G:son, *J.*, skådespelare...

Bratt, *G.*, hofkapellist. *S* 552.

Bratt, *H.*, hofkapellist. *S* 553.

Braun, *C. A. P.*, hofkapellist. *P*...

Braun, *Johann Karl*, Ritter **von** ...

Brauns, tysk pianospelerska. *S*...

Braunstein, *C. E.*, hofkapellist. *S*...

Brasier, *Nicolas*, född i Paris ... *P* 526, 1087, 2210, 2199, 256...

Bredberg, *Henrik Wilhelm*, kopist... chef i finans-departementet 18...

Bredha, *Severin*, pagehofmästare, ... sions dom d. 14 okt. 1756 till ... derföre att han vid samma års ... utförande anstalt olofliga tra... bondeståndet". Han återkom ... som kammarråd i ...

död nära Neapel 25 juni 1811.
Essen, *Johan August von*, född
medborgerliga förtjenster kansl
Etienne, *Charles Guillaume*, född i
död 13 mars 1845. *P* 13, 16
1605, 1605.
Eugène (svensk förf.). *P* 786.
Eurén, *Brita Maria*, född *Nordfor*
24 okt. 1794, död 6 dec. 1829.
Eurén, *Gabriel*, född i Carlstad
peditionen 1788, kanslist 1789
terare 1803, död 7 apr. 1808.
1364, 1715, 1792, 1980, 2192.
Evelius, *Jonas*, född 1776, fiskal i S
arméens ärenden 1807, advokatfi
1816, justitieråd 1824, president
P 956, 1422.
Ewerlöf, *Frans Anton*, född på Dal
lersexpeditionen 1823, prot.-sek
sekreterare 1831, generalkonsul i
Evra, äfven kallad Lore. *P* 2299, 2
Fabian, *J. A.*, hofkapellist. *S* 537,
Fabre d'Eglantine, *Philippe Françoi*
28 dec. 1755, guillotinerad i Pari
Fagan, *Christophe Barthélemy*, född
P 924, 1952; *S* 573.
Fagerberg, *M. C.*, skådespelerska. *S*
Fahlgren, *G. E.* fru, skådespelerska
Fahlgren, *J. J.*, skådespelare. *S* 460,
Falbaire, se **Fenouillot**.
Faley, *C. U.*, hofkapellist. *S* 531.
Falk, *H. C.*, skådespelerska och sång

Monnet, *Jean.* P 1106, 176

Monnier, *Henri Bonaventur*
lare. P 135 1147.

Monrose, antaget namn för
sançon 6 dec. 1783. död
P 561.

Monsigny, *Pierre Alexandr*
1729, död i Paris 14 jan.

Montebello, ital. sångare. S

Montépin, *Xavier* **Aymon de,**
P 1453.

Montfleury, författarenamn
Aix (Provence) 11 okt. 16

Montigny, författarenamn för

Montjoie. P 1869.

Monvel. *Jacques Marie* **Bout**
1745, död i Paris 13 febr.
850, 1222, 1332, 1352, 15

Moor, *C.* (pseudonym för C. (

Moore eller **Moor**, *Edward,*
död i London 28 febr. 175

Moqvist, *Carl Johan*, lektor
mentarläroverket i Kalmar
2420.

Morand, *L.* P 862.

Moreau, *Eugène*, författarenai
i Paris 8 mars 1806. P 40

Moreau de Commagny, *C. F*
1832. P 2140.

Morel de Chedeville eller **Che**
(enligt annan uppgift 10 o
1841.

Rifaut, *Louis Victor Etienne*, född 1838. *P* 971.

Righini, *Vincenzo*, född i Bologna [illegible] *P* 181.

Riis, *Claus Pavels*, född i Bergen [illegible]

Rinaldo di Capua, född i Capua 171[illegible]

Ring, *A. C.*, hofkapellist. *S* 545.

Ring, *Max*. *P* 52.

Ringvall, *F. W.*, hofkapellist. *S* 55[illegible]

Rink, skådespelare. *S* 35; *P* 2272.

Ristell, *Adolf Fredrik*, lektör hos [illegible] thekarie vid Drottningholms slot[illegible] 143, 168, 366, 433, 503, 1209, 1[illegible] 2127, 2526, 2558.

Robach, *W.*, skådespelare och sångare[illegible]

Roberg, *P. E. R.*, dekorationsmålare.

Robert, se **Ludwig Robert.**

Rochefort, *Claude Louis Marie*. *P* 1[illegible]

Rochefort, *Edmond*. *P* 747.

Rochefort, *Henri*. *P* 1559.

Rochlitz, *Friedrich*, född i Leipzig 17[illegible] *P* 437.

Rochon de Chabannes, *Marc Antoine* [illegible] död derst. 15 maj 1800. *P* 931, 16[illegible]

Roger, *Jean François*, baron, född i I[illegible] mars 1842. *P* 314, 1229, 1759.

Roger de Beauvoir, författarenamn f[illegible] Paris 28 nov. 1809. *P* 340.

Rohde, *C. C.*, skådespelare. *S* 498.

Rohlffs, tysk flöjtist. *S* 591.

Romagnesi, *Jean Antoine*, född i Na[illegible] maj 174[illegible] *P* [illegible]

Kreiva i Södermanland 26 dec. 1

Wikberg, skådespelerska. *S* 563.

Wikbom, *H. P.*, skådespelare och s

Wikbom, *J. P.*, skådespelare. *S* 5

Wikmanson, *Johan*, född i Sthlm 2 verspelning och generalbas af ka 1770 i lära hos en mathematisk i ifrån han dock rymde, emedan h vid postverket i Sthlm, 1772 vid rerare 1778; organist i Holländ kyrkan. Han var en utmärkt viol i synnerhet åtsk. qvartetter för Dog 10 jan. 1800. *P* 696.

Wikström, *J. F.*, chormästare. *S* 4

Wikström, *M. Ch.* fru, skådespelersk

Wilcke, skådespelerska. *S* 563.

Wild (fru), dansös. *S* 515.

Wildner, *C.*, skådespelare. *P* 13, 71, 669, 787, 844, 880, 922, 964, 973 1452, 1455, 1644, 1742, 1871, 1 2117, 2164, 2245, 2379, 2412, 2

Wildner, *E. R.* fru, skådespelerska.

Wilhelmi, *Alexander*. *P* 517, 657, 7

Willibald Alexis, författarenamn för *G* i Breslau 29 juni 1798. *P* 2061.

Ville, *J. M. L.* de, född i Amiens 20 a

Villeneuve, *Ch.*, dansör. *S* 516.

Villeneuve, *Jean Harald* **Callou de**, fr

Villeneuve, *Théodore Ferdinand* **Val** (Seine-et-Oise) 5 juni 1801, död i a

Villiers, *Pierre Antoine Baptiste*, född 1690.

Ytterligare tillägg.

Sid. 123. n. 41: **Alceste.** De 2 första akterna öfv. från italienskan af HERTZENHJELM, den 3:e från franskan af KELLGREN. Musiken lämpad till den svenska texten af L. S. LALIN.

» 128. n. 83: **Andromaque.** Den 1:a akten öfv. af J. H. KELLGREN, den 2:a af RISTELL, den 3:e af A. N. CLEWBERG.

» 337. n. 2008: **Silvie.** Musiken lämpad till de svenska or[illegible] L. S. LALIN.

» 513. M:ll **Bassi** var elev af den berömde ballettmästaren BERVAL.

» 607. **Beckmann**, *Friedrich*, död i Wien 7 sept. 1866.

» 633. **Gozlan**, *Leon*, död i Paris 14 sept. 1866.

